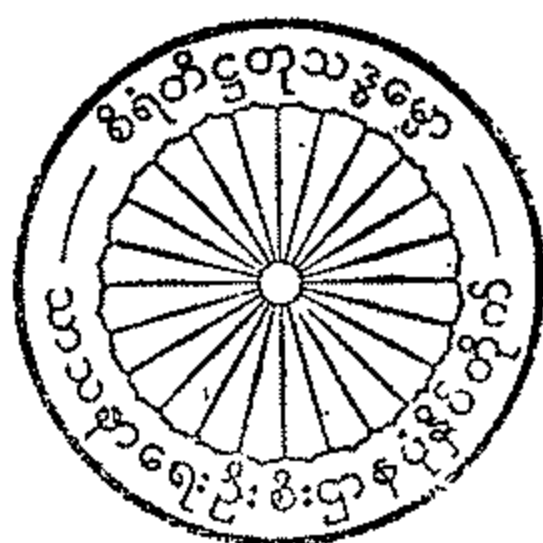

အမရပူရ
မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏
အမှတ် (၄၀) ကျမ်းစာ

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ဘာသာပြန်

နှင့်
ပါဠိတော်နိဿယ
(ပထမအုပ်)

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာကို နိဿယ အဓိပ္ပာယ်
စုံလင်စွာ တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတပြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ ၂၅၂၄၊

ကောဇာ ၁၃၄၂၊

ဇူလိုင်လ ၁၉၈၀၊

ထေရဝါဒ

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး

အတွက်

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

အဓိဋ္ဌိကကျမ်းကြီးများ

ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားရိုက်နှိပ်နေပါပြီ

ပထမ အကြိမ်

အုပ်ရေ ၃၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန အတွက်
ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်(၁၁၄၈၅)တွင် ဦးဇော်ဝင်းက
ပုံနှိပ်၍ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးဦးမြင့်မောင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၁၂၅၂၇)က ထုတ်ဝေသည်။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

တဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်-အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်းသူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်းရွာ ဦးစောတိ-ဒေါ်အုန်း လှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်၊ (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပထမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ် သက်တော်၁၈-နှစ်အရွယ်တွင် ပထမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပထမအကြိမ် ရဟန်း အဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၇-ခုနှစ်၌ “ပထမကျော်” အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ “သကျသီဟစာမေးပွဲ ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယ” ဘွဲ့ ရရှိ အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၄၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော်ငါးပါးမျှသာရှိ၍ ပျံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

(ဆ) အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏တဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

- ၁၁။ ၎င်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော်စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် “မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲ ခေါ် သင်ခန်းစာ” များကို ရေးသားခဲ့သည်။
- ၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ (က) ဆဋ္ဌသံဂီတိသြဝါဒါစရိယ သံဃနာယက၊
(ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္ထာရက၊
(ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိပဋိဝိသောဓက၊
(ဆ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ သြဿာနသောဓေယျ ပတ္ထ ပါဠကအဖြစ် တင်မြှောက်တော် မူခြင်း ကို ခံယူရသည်။
- ၁၃။ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ်အစည်း အဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပဥက္ကဋ္ဌ (ဒုတိယသာသနာ ပိုင်)အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူရသည်။
- ၁၄။ ၁၂၉၁-ခု သက်တော် ၃၀-မှ စ၍ ကျမ်းစာများကို စတင် ပြုတော်မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံးကျမ်းစာကို ရေး သားပြီးစီးတော်မူ၍၊ ၁၃၃၈-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် “နောက် ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ”ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် “တဘဝ သံသရာ”အမည်ဖြင့် ထေရုပ္ပတ္တိကို ကိုယ်တိုင် ရေးတော်မူခဲ့သည်။ ပဉ္စပကရဏဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယ များကို ၁၃၃၆-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈- ၁၁-၇၄) တနင်းလာနေ့ ၁-နာရီအချိန် စတင် ပို့ချရေးသား ၍၊ ၁၃၃၉-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ပါ သည်။ သုတ်မဟာဝေါဘာသာဋီကာကို ၁၃၃၇-ခု ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင် ပို့ချ ရေးသား၍၊ ၁၃၃၉-ခု နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃- ၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ “ပျံလွန်တော်မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူခဲ့ပါသည်။ သုတ်ပါဏေယျ ဘာသာဋီကာကိုပင် တရက်မျှ ရေးသား ပို့ချခဲ့ပါသေးသည်။
- ၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၇၈-နှစ်အရောက်၊ နတ်တော်လပြည့် ကျော် ၂-ရက် (၁၉၇၇-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ-၂၇-ရက်)အင်္ဂါနေ့ ညနေ ၄-နာရီ မိနစ် ၃၀-တွင် တဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူ ပါသည်။ ။

သုတ်မဟာဝဂါ ဘာသာဋီကာ

ကျမ်းဦးပန်ကြားဖွား

သုတ်မဟာဝဂါဘာသာဋီကာကို စတင် လေ့လာလျှင်-ဆရာတော်ဘုရား၏ သုတ်သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ရေးစဉ်က ဆရာတော်၏သဘောထားကို ပြန်လည်သုံးသပ် သိရှိလျှင် ပို၍အကျိုးရှိမည် ထင်မိပါသည်။

သုတ်သီလက္ခန္ဓာနိဒါန်း စာမျက်နှာ (၁)တွင် ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်တိုင် ရေးသားတော်မူခဲ့သည်မှာ-

စ၍လေ့လာချိန်။ ။မိမိသည် ဤသီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာကို အသက် (၁၅)နှစ် ပြည့်ကာစဖြစ်သော ကျောင်းသားအရွယ် ငယ်စဉ်ကပင် မြောင်းမြ ဆရာတော်လောင်း သကျသီဟဓမ္မာစရိယ အထံ၌ ကိုယ်တိုင်ဆိုဝါဖြင့် သင်ယူခဲ့ရပါသည်။ ထို့နောက် ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာရာမ တိုက်သို့ ရောက်စဉ်အခါ၌လည်း ထပ်၍ လေ့လာရုံမက သကျသီဟဓမ္မာစရိယတို့ စာမေးပွဲမဝင်ခင်လည်းကောင်း၊ ဝင်ပြီးမှလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင်ပင် ပို့ချခဲ့ပါသည်။

အခက်ဆုံး။ ။ထိုမျှလောက် အထပ်ထပ် လေ့လာပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း ဤအဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဋီကာကို ပို့ချယင်းရေးသားပြန်သောအခါ လွယ်မည့်အယောင်ဖြင့် ခက်ခဲသောအချက်များစွာကို တွေ့ရပါသည်။ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာသည် အဘိဓမ္မာညဝါနှင့် သဘာဝဓမ္မ အခြေရပြီးသူတို့အတွက် ဤမျှလောက် မခက်လှပါ။ မူလဋီကာအတွက်သာ ခက်ခဲပါသည်။ ဤအဋ္ဌကထာကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ အာရုံ ဖြစ်နိုင်သော တိတ္ထိတို့ဆိုင်ရာ ဘာသာဝါဒကြောင့် ရွှေ့ပိုင်းသုတ်များ၌ တမျိုးပြီးတမျိုး ရှုပ်ထွေးလာသဖြင့် ခက်ပြီးယင်းခက်ယင်း ဖြစ်ရကား အခက်ဆုံး အဋ္ဌကထာဟု ဆိုထိုက်ပါသည်။

အထက်ဆုံးဉာဏ်၏ကျက်စားရာ

ခက်မှုဉာဏ်ထက်။ ။အခက်ဆုံးအာရုံသည် အထက်ဆုံးဉာဏ်၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို ရေးသားရာ၌ သတိ သမာဓိ စူးစိုက်စွာ အခြေအရံပါသော ထက်မြက်သောဉာဏ်ကို မဖြစ်ဖြစ်အောင် ထူထောင်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းစာကို ပို့ချရေးသားချိန် ဝယ် မိမိဉာဏ်လည်း တိုးတက်၍လာသကဲ့သို့ ထင်ရပါသည်။

(၈)

ကျမ်းဦးပန်ကြားလွှာ

တောင့်တခြင်း။ ။မိမိမှာ ဉာဏ်ထက်လာလေ ဘုရားအာရုံ ထုံမိလေဖြစ်
သောကြောင့် ဤကျမ်းစာကို လေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း
အလားတူ သတိ သမာဓိ ပညာ သဒ္ဓါ ထက်စေလိုသောကြောင့်
ဘုရားရှင်ကို နေ့စဉ်နေ့စဉ် တွေ့မြင်ဖို့ရာ ဘုရားရွှေနှုတ်တော်ထွက်
ပါဠိတော်နိဿယကိုပါ နောက်ဆက်တွဲ စီစဉ်ထားပါသည်။ ဗုဒ္ဓါ
နုဿတိဘာဝနာ အရသာပေါ်သည့်တိုင်အောင် လေ့လာနိုင်ကြပါ
စေသတည်း။—

စသည်ဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် မိန့်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆရာတော်၏
အမိန့်အမှာ စကားကို ဖတ်ရှု လေ့လာရခြင်းအားဖြင့် ရှေးဆရာ စဉ်ဆက်
ပိဋကတ်တော်သင်ရိုး အုပ် ၂၀-တွင် ဝိနည်း ၅-ကျမ်း၊ သုတ် ၃-ကျမ်း၊
အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းဟု ရှိခဲ့ရာ ဒီဃနိကာယ် သုတ် ၃-ကျမ်းသည် ပိဋကတ်
တော် သင်ရိုးတွင် အလွန်လိုအပ်သဖြင့်သာ ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ပိဋကတ်တော်တွင် သုတ္တန်ကျမ်းပေါင်း များစွာရှိသည့်အနက် ဒီဃနိကာယ်
၃-ကျမ်းကိုမူ ပိဋကတ်တော်သင်ရိုး ကျမ်းပေါင်း ၂၀-တွင် ရှေးမထေရ်
မြတ်ကြီးများ ရှေးချယ် ထည့်သွင်းခဲ့သည် မှာလည်း အလွန် စဉ်းစားဖွယ်
ရှိပါသည်။

သီလက္ခန္ဓာဘာသာဠိကာ ဓာမျက်နှာ ၁၉-တွင်—

သဒ္ဓါဝဟဂုဏဿ၊ ရတနာ ၃-ပါး၌ ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါကို ဆောင်
နိုင်သောဂုဏ်ရှိထသော။ အာဂမဝရဿ၊ မိမိသူတပါး အစီးအပွား
တို့၏ လာရာလာကြောင်း ကောင်းမြတ်သောနိကာယ်၏...ဆိုသော
အဋ္ဌကထာ၏အဖွင့်ကို ဆရာတော်မှတ်ချက်ရေးတော်မူရာတွင်—

သဒ္ဓါဝဟဂုဏဿ။ ။အခြားသော နိကာယ်တို့လည်း ရတနာ ၃-ပါး၌
ကြည်ညိုခြင်းကိုဆောင်နိုင်သောဂုဏ်ရှိကြပါပေကုန်၏။ သို့သော် ဒီဃ
နိကာယ်ကား အထူးသဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သောဂုဏ်
ရှိသောကြောင့် အတိသယနည်းအားဖြင့် ဤနိကာယ်ကိုသာ “သဒ္ဓါ
ဝဟဂုဏ”ဟု ချီးကျူးရပေသည်။ ချဲ့ဦးအံ့-ဤနိကာယ်တွင်ပါဝင်သော
ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ သီလ ၃-မျိုး၊ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူများကို
အကြွင်းမဲ့ ညှန်ပြထားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုတ်မဟာစဂ္ဂဝယ်
မဟာနိဓါနသုတ်၌ ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ဂုဏ်တော်ကိုညှန်ပြခြင်းကြောင့်
လည်းကောင်း၊ သုတ်ပါထေယျဝယ် ပါထိကသုတ်၌ တိတ္ထိတို့ကိုနှိမ်နင်း
၍ မညီသူမမဆန်ကျင်ဘက် မတုန်းလွန်နိုင်သော သီဟနာဒ (ရဲရင့်သော

တရားတော်)ကို မိန့်မြှောက်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မသာဒနိယ(အနုတ္တရိယ)သုတ် စသည်တို့၌ အထူးအားဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်များကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဤ နိကာယ်သည် ရတနာ ၃-ပါး၌ အလွန်အကဲ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်ပါသည်-ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားကြောင့်ပင် ဆရာတော်သည် ဘုရားရှင်နှင့် ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်လျက် အပြောနှင့်အလုပ်-အလုပ်နှင့်အပြောကို တထပ်တည်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော် မကြာခဏ မိန့်တော်မူလေ့ရှိသည်မှာ မိမိထက် စာတတ်သူများရှိကြောင်း၊ မိမိနှင့် ထပ်တူတတ်သူများလည်းရှိကြောင်း၊ မိမိသည် ဆရာကောင်းများ၏ စောင့်ရှောက်မှုကို ရခဲ့သဖြင့် အထူးသဖြင့် သာသနာပြုရာတွင် အထူးကံကောင်းခဲ့ကြောင်း မကြာခဏ မိန့်တော်မူလေ့ရှိပါသည်။

မြန်မာပြည်သာသနာတွင် အနီးဆုံးနှင့် အထင်ရှားဆုံး အထောက်အထားများကို လေ့လာရလျှင် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာ၊ ရေစကြိုဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုအမှူးထား၍ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ သာသနာ၊ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာ ဤ ၃-ရပ်သည် မြန်မာပြည်၏ သာသနာသမိုင်းတွင် အထူးခြားဆုံး သာသနာ ၃-ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာ

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပရိယတ္တိကိုအခြေတည်၍ ဝိနည်းပဋိပတ္တိကို အလေးထားပြီး သာသနာတော်တွင် ရဟန်းသံဃာတော်များကို လူအများအကြည်ညိုခံနိုင်အောင် အဆုံးအမ ပေး၍ သာသနာ့ကျက်သရေကို ဆောင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ရေစကြို ပခုက္ကူ သာသနာ

ရေစကြိုဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီးများမှာ ပရိယတ္တိသာသနာတွင် ပိဋကတ်တော်၌ သမ္ပယသင်ရိုးသာမက ကျမ်းအိပ်များဟုအဆိုရှိသော နိကာယ်များကိုပင် ပေါက်မြောက်အောင် ချပေးတော်မူလျက် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာကို ထိန်းသိမ်းတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏သာသနာ

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တပည့်ပရိသတ်တို့မှာကား-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဘိဓမ္မာကို လူအများ အလွယ်တကူသိအောင် ဝိပဿနာတရားတော်ဘက်

ကို အာရုံပြုလာအောင် လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းလာခဲ့သည်မှာ ယနေ့ မြန်မာ ပြည်သာသနာတွင် အဘိဓမ္မာနှင့် ဝိပဿနာ ထင်ရှားနေသည်မှာ ဆရာ တော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာဟုပင် ဆိုထိုက်လောက်ပါသည်။

ယနေ့ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်မှာကား— ရွှေကျင်ဒုတိယသာသနာပိုင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ထရံကာဆရာတော်ကြီးတို့၏ ဆွေမျိုး ဇီတိစပ်ရုံသာမက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဦးစီးနာယက ဖြစ်တော်မူကြသော စစ်ကိုင်း မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်၊ ဒုတိယမဟာဂန္ဓာရုံ ချမ်းအေးဆရာတော် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းတွင် ရတနာတဆူ ဖြစ်တော်မူသော အဘယာရာမ ဆရာတော် ဘုရား၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်တော်မူသွားသော (မြောင်းမြ ပဇ္ဇောတာရုံ) ဝိသုဒ္ဓါရုံ မြောင်းမြ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ အနီးကပ်ဆုံး အပြုအပြင် အဆုံးအမ ကိုရရှိ၍ ဝိနည်းပဋိပတ္တိအကျင့်နှင့် ဦးစီးရွှေဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တည့်မတ် ဖြောင့်စင်း၍ ပကာသနကို ဦးစားမပေးသော စိတ်နေသဘောထားများကို ရင့်ကျက်စေခဲ့ပြီးလျှင်၊ ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပိဋကတ်တော်တို့ကို ပေါက်မြောက်အောင် စာသင်သားတို့အား ကြီးစွာသောလုံ့လဖြင့် စာချ ပုဂ္ဂိုလ်များ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံကို အသားကျအောင် နည်းနာ ရရှိခဲ့သဖြင့် ဆရာတော်များ၏ ဝိနည်းပဋိပတ္တိကို လေးစား၍ သာသနာတွင် ပိဋကတ်ပါဠိတော်များ အဓိပ္ပာယ်နှင့်ဇာတိ အခြေတကျ တတ်မြောက်မှု သာသနာတော် အရှိည်သန့်ရှင်း တည်မြဲ ပြန့်ပွားနိုင်လိမ့်မည်ဟု စွဲမြဲယုံကြည် တော်မူခဲ့ယင်း ရှိသည့်အတိုင်း ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ပုရိယတ္တိ နှင့် ပခုက္ကူစာသင်စနစ်ကို စုပေါင်းဖြစ်မြောက်အောင် အမရပူရ မဟာ ဂန္ဓာရုံ တိုက်ကြီးကို ထူထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုက မှားမည်မဟုတ်ပါ။

သံဝေဂနှင့်ပြုပြင်မှု

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ်ကစ၍ မြောင်းမြဆရာ တော်ထံတွင် နေစဉ်ကပင် မိမိဆရာသည် ရှေးခေတ်အလိုက် ထိပ်တန်း စာမေးပွဲများ အောင်မြင်၍ သာသနာတော်ကို လေးစားကြည်ညို အားထုတ် သူဖြစ်ပါလျက် သာသနာပြုကြသော တကာ တကာမတို့၏ အသိအားနည်းမှု ကြောင့် တရားဟောဓမ္မကထိက ဘုန်းကြီးများလောက် စာချဘုန်းကြီးများ ကို အလေးမပြုကြပုံ၊ ပခုက္ကူစာသင်တိုက်ကြီးတွင်နေစဉ်က ဆွမ်းဆင်းရဲသဖြင့် စာသင်စာချပြုရာ၌ သံဃာတော်များ ပင်ပန်းတော်မူကြပုံ၊ အချို့ သံဃာတော် များ ခန္ဓာကိုယ်ကိုမပင်မပန်းအောင် စောင့်ရှောက်တော်မူကြရာ၌ ဝိနည်းတော်

နှင့် မအပ်မရာပြုကြပုံတို့ကို ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ကြုံတွေ့လာရသဖြင့် မိမိစွမ်းဆောင်နိုင်၍ စာသင်တိုက်သံ ထူထောင်ပါက “သံသာတော်များ ဤကဲ့သို့ မဖြစ်စေရ” ဟု အဓိဋ္ဌာန်ရှိခဲ့သည့်အတိုင်း-အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ စာသင်တိုက် ကြီးကိုဝိနည်းတော်နှင့်အညီ ဆွမ်း ဘောဇဉ်နှင့်တကွ နေရေးထိုင်ရေး ပညာရေး မှစ၍ ကိုယ်တော်တိုင် ကြပ်မပြီးလျှင် ကျန်းမာရေး ဝိနည်းနှင့်အညီ နေနိုင်ရေး၊ အထူးသဖြင့် ဝတ္ထု ငွေကြေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းတိုက်အတွင်း အသန့်ရှင်းဆုံးဖြစ်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ပြုပြင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

အပြောနှင့် အလုပ်

အထူးသဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးခါစ ၁၉၄၅-ခု၊ဒီဇင်ဘာ ၂၇-ရက် နေ့တွင် မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အကြောင်းပြု၍ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်နှင့် စာရေးသူ စတင်တွေ့ဆုံချိန် လွတ်လပ်ရေးမရမီ အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်းကို ပြုစုရေးသားပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်မှ စ၍ မြန်မာတပြည်လုံးကိုပင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်အတွင်းတွင်မူ အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်းတွင် ရေးသားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသာမက ဘာသာခြား လူ ရှင် ရဟန်းများပါ ကြည်ညိုနိုင်ခွင့်ရအောင် ရွှေကျင်ဆရာတော် အစရှိသော ဝိနည်း သာသနာကို အလေးပြုသော ဆရာမြတ်တို့နှင့် ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ပါဠိတော်များကို အခြေခံကောင်းအောင် သင်ယူပို့ချသော စာသင်နည်းကို မန္တလေး စာသင်စာချ ဆရာတော်များ၏ နည်းများပါပူးပေါင်း၍ နှောင်းခေတ်သာသနာအတွက်-သာသနာကို ကြည်ညိုသောပုဂ္ဂိုလ်များ လေးစားလောက်အောင် ကြိုးစားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သာသနာသန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကြံသမျှ ပြောသမျှ လုပ်သမျှတို့သည် ဘုရားရှင်သာသနာတော်၏ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက်သာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု စာရေးသူရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြောရပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဆရာတော်သည် မည်သူ၏ လျှောက်ကားချက် မည်သည့် အကြံဉာဏ်ကိုမျှ လက်ခံတော်မမူပဲ သာသနာတော်ကို ရဟန်းတော်များသာ အစဉ်စောင့်ထိန်းတော်မူနိုင်လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့လူတွေအတွက်က အရေးမကြီးဘူး၊ ရဟန်းတော်တွေအတွက်က အရေးကြီးသည်။ ရဟန်းတော်

(ည)

ကျမ်းဦးပန်ကြီးလွှာ

များ ပိဋကတ်တော်ကို အလွယ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ပေါက်မြောက်စောင့်သင်ကြား နိုင်ဖို့အတွက် ပိဋကတ်တော်ကျမ်းစာများ ပြည့်စုံအောင် ရေးသား၍ ဝိနည်း ပဋိပတ္တိအကျင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို အလေ့အကျင့် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစား ရမည်ဟု အမိန့်ရှိခဲ့သည့်အတိုင်း အသက်တမ်းနှင့် မမျှအောင် သံဃာတော် ပေါင်း ၅၀၀-ကျော်မျှသော ကျောင်းတိုက်ကြီးကို စနစ်တကျ စားရေး နေရေး ပညာရေး အလိမ္မာရရှိရေးကို နေ့ညဉ့်မအား ပြည့်စုံအောင် ကြိုး စားဆောင်ရွက်ယင်းပင် ပိဋကတ်တော် သင်ကြားရေးအတွက် သဒ္ဒါ ဝိနည်း အတိဓမ္မာ သုတ္တန်-ဘာသာဋီကာကျမ်းများကို ပြည့်စုံအောင် ရေးသားတော် မူခဲ့ပါသည်။

ထို ရေးသားသမျှ ကျမ်းစာများ၊ နှုတ်ဖြင့် ဩဝါဒပေးသွားသမျှတို့သည် လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်သာ အဓိက ဦးတည်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏ ဘုန်းကြီးမှု အထင်ကြီးခံရမှုဟူ၍ တစုံတခုမျှ မတွေ့ခဲ့ရပါ။

ရေးပြီးကျမ်းစာများ စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး

ထို့ကြောင့်ပင် ပိဋကတ်ပါဠိတော် စာပေများကို အလွယ်တကူ လင်ယူ နိုင်၍ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်သော သံဃာတော်များ လူပုဂ္ဂိုလ်များ ထွန်းကားမှုသာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ အဆုံးအမသုတော်ကောင်းတရား သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားမည်။

သို့မှသာ မိမိတိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးရော ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားများပါ ငြိမ်း ချမ်းသာယာသော ချမ်းသာမှုကို ရရှိမည်ဟု စွဲမြဲစွာယုံကြည်၍ မိမိလည်း ဘုရားရှင်အဆုံးအမနှင့်အညီ ကျင့်သုံး၍ မိမိကို မှီခိုအားထားသော ရဟန်း သံဃာ ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့အားလည်း ကျင့်သုံးတတ်အောင် ပျံ့လွန် တော်မူခါနီးအချိန်အထိ မနေမနားပြောဆိုဆုံးမ ဩဝါဒပေးသွားတော် မူသောစကား၊ ရေးသားသွားသောစာများကို ကျမ်းစာအုပ်များဖြစ်လာစေလို ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အနေဖြင့် ဆရာတော်၏အလိုတော် အတိုင်း ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်ကြီး သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားအောင် အစွမ်းရှိသမျှ ကျမ်းစာအုပ်များ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကြိုးစားထုတ်ဝေရ ကြောင်း လေးမြတ်စွာ အစီရင်ခံပါသည်။

ထိန်ဝင်း

ကျမ်းစာဖြစ်မြောက်ရေးသို့

(၁၄-၇-၈၀)

အမရပူရ
မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏
သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး
အဓိက ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်

- ၁။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာကို မြတ်နိုးသည့် ဆိုသူမှန်သမျှသည် စိတ်ကောင်းရှိရန်၊
- ၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တပည့်သားတော်ဟု ခံယူထားသူ ရဟန်းရှင် လူ မည်သူမဆို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအား ကြည်ညိုအားထားသူပီပီ ကိုယ်နှုတ် စိတ် ၃-ပါးလုံးဖြင့် မိမိအဆင့်အတန်းနှင့် သင့်လျော်ညီစွာ လူအများအကြည်ညိုခံနိုင်လောက်အောင် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြည့်စုံရန်။
- ၃။ ဗုဒ္ဓ၏စာပေကိုသင်ယူရာတွင် ကိုယ်ကျင့်ကိုဦးထား၍ အခြေခံကိုပြည့်စုံစေပြီးမှ အောက်ခြေခိုင်သောအခါ တဆင့်ထက်တဆင့်တက်၍ ပါဠိတော်များကို အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်နှင့်တကွ အခြေကျကျ နားလည်သဘောပေါက်ရန်။
- ၄။ ရဟန်းသံဃာတော်များသည် လူဒါယကာ ဒါယိကာမများအား ဗုဒ္ဓ၏တရားနည်းလမ်းကျ လောကီ လောကုတ္တရာ ၂-ဘက် စုံအောင် ဦးဆောင်ညွှန်ပြနိုင်သော ရွှေဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်နိုင်ရန်။
- ၅။ ဘာသာအယူဝါဒ အတူကျသူ ရဟန်း ရှင် လူ ပညာရှင်များနှင့်တွေ့ဆုံရာတွင် မိမိ၏ကိုယ်ကျင့်တရား (ဝိနည်းနှင့်)အညီ အကြည်ညိုခံနိုင်လောက်အောင် အနည်းဆုံးပြည့်စုံ၍၊ ပညာဆွေးနွေးရာတွင် မိမိ၏ဗုဒ္ဓအယူဝါဒကို အဘိဓမ္မာနည်း သုတ္တန်နည်း ဝိနည်းတော်အရနည်းများဖြင့် အခြေကျကျ သဘာဝပိုင်ပိုင် ပြန်လည်ဆွေးနွေးနိုင်စွမ်းရှိခြင်းကို အဓိကပန်းတိုင်အဖြစ်ထား၍ သာသနာ လူမျိုးနှင့်တိုင်းပြည်ကို တပြေးညီ တိုးတက်ချမ်းသာပြီးလျှင် ကမ္ဘာတွင် စံပြဖြစ်စေတော်မူလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နမူနာစုံပြ

မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးမရမီ အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်းကို ရေးသား၍ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး လက်တွေ့အလုပ်ကို ဘုရားရှင်အလိုကျ တကယ်လုပ်က တကယ်ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ၁၃၃၉-ခု

(၁၉၇၇)ခုနှစ် ပျံ့လွန်တော်မူချိန်တိုင်အောင် အပြောနှင့်အလုပ် ညီအောင် လက်တွေ့လုပ်ပြတော်မူခဲ့ပါသည်။ ပျံ့လွန်တော်မူပြီးချိန်မှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင်လည်း ဆရာတော်ရှိစဉ်ကအတိုင်း အစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းလျက် နာယက ဆရာတော်များက ဆက်လက်စောင့်ရှောက်တော်မူလျက် ရှိကြပါသည်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ ၁၀-ရာစုခေတ်

ဗုဒ္ဓ၏ သန့်ရှင်းသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ (အဆုံးအမ သာသနာ) တော်မြတ်ကြီးကို သာသနာဝင်များ အသိဉာဏ်ပွင့်လင်း၍ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားအောင် အဖွင့်အဋ္ဌကထာများ ရေးသားဆောင်ရွက် တော်မူသွားသော သာသနာ့ဦးဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတပါး ပေါ်ပေါက်တော် မူခဲ့ဘူးပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထူးမှာ သာသနာတော်နှစ် ၉၆၅ (သာသနာ ၁၀-ရာစု)ခုနှစ်က သီဟိုဠ်သို့ရောက်ရှိ၍ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာအဖွင့်များကို တူတန်သူမရှိအောင် အားထုတ်တော်မူသွားသော အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဇောသ မထေရ်မြတ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ့သမိုင်း၌ ထိုအရှင်ကြောင့်ပင် ထေရဝါဒ ပိဋကတ် တော်များ ဤမျှအခြေခိုင်မြဲ၍ တတ်မြောက်ရသည်ဟု သူတော်ကောင်း ပညာရှိများ မှတ်တမ်းတင်တော်မူကြရပါသည်။

သာသနာ ၂၅-၂၆ ရာစုခေတ်

ယနေ့ သာသနာတော် ၂၄၄၃-မှ၊ ၂၅၂၁-ခုနှစ် အတွင်းတွင်လည်း အောက်ပါ ပိဋကတ်တော်သင်ရိုး အဖွင့်ကျမ်းများကို ရေးသားတော်မူသော မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ သည်လည်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်၏ အခြေအမြစ်ကို နှောင်းခေတ် သာသနာတော် ဝန်ထမ်း များအတွက် အခက်အခဲမရှိ သာသနာတော်ကို သန့်ရှင်း စင်ကြယ် တည်တံ့ ခိုင်မြဲ ပြန့်ပွားအောင် မဆုတ်မနစ်သောစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူသွားခြင်းကို အောက်ပါကျမ်းစာများကပင် ထင်ရှားသော သာသနာ့သမိုင်း မှတ်တိုင်တခု ဖြစ်စေပါတော့သည်။

ပိဋကတ်တော်ကို အခြေကစ၍ ပေါက်မြောက်အောင် သင်ကြားနိုင်ရန် အတွက် ရိုက်နှိပ်ပြီးနှင့် ရိုက်နှိပ်ဆဲ ကျမ်းစာများ—

(က) သဒ္ဒါကျမ်းများ—

၁။ အခြေပြုသဒ္ဒါ

၂။ အခြေပြုနာမ်ဂိုဏ်း

- ၃။ မူလတန်း ပါဠိသိက္ခာနှင့်သဒ္ဒါအကျဉ်း
- ၄။ ကထာသလ္လပ သိက္ခာ
- ၅။ ကစွည်း ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု)
- ၆။ ရူပသိဒ္ဓိ ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု)
- ၇။ သဒ္ဓတ္ထဘေဒစိန္တာ ဘာသာဋီကာ
- ၈။ ကစွာယနသရ ဘာသာဋီကာ
- ၉။ အလင်္ကာ ဘာသာဋီကာ

(ခ) ဝိနည်းဆိုင်ရာကျမ်းများ-

- ၁။ ရုပ်ပုံ ရှင်ကျင့်ဝတ်
- ၂။ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး
- ၃။ ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ
- ၄။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဘာသာဋီကာ
- ၅။ ကင်္ခါ ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု)
- ၆။ ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု-တ-စ)
- ၇။ ပါစိတ် ဘာသာဋီကာ
- ၈။ မဟာဝါ ဘာသာဋီကာ
- ၉။ စူဠဝါ ဘာသာဋီကာ
- ၁၀။ ပရိဝါ ဘာသာဋီကာ

(ဂ) အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာကျမ်းများ

- ၁။ သင်္ဂြိုဟ်ပါဠိ (ဂန္ဓာရုံမူ)
- ၂။ အခြေပြသင်္ဂြိုဟ်
- ၃။ သင်္ဂြိုဟ် ဘာသာဋီကာ
- ၄။ ဝိထိနှင့် သုံးချက်စု ဘာသာဋီကာ
- ၅။ ဋီကာကျော်နိဿယ
- ၆။ အဋ္ဌသလိနီ ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု-တ-စ)
- ၇။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ ဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု-တ)
- ၈။ ပဉ္စပကရဏ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ- ပါဠိတော်
နိဿယ မြန်မာပြန်အချို့။ (ရိုက်ဆဲ)

(က) ပုဂ္ဂလပညတ် ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ-ပါဠိ
တော်နိဿယ

(ခ) ဓာတုကထာ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ - ပါဠိ
တော်နိဿယ

(၈)

အဓိကရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်

- (ဂ) ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ-ပါဠိ
တော်နိဿယ မြန်မာပြန်အချို့။ (ပ-ဒု)
- (ဃ) ယမိုက်ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ
- (င) ပဋ္ဌာန ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ
- (ဆ) သုတ္တန်ဆိုင်ရာကျမ်းများ-
၁။ သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ ပါဠိတော်နိဿယ (ပ-ဒု-တ-စ)
၂။ သုတ်မဟာဝါ ဘာသာဋီကာ ပါဠိတော်နိဿယ (ပ-ဒု-တ)
၃။ အဋ္ဌကထာအခြေပြု
၄။ ဗြဟ္မဇာလသုတ် မြန်မာပြန်
၅။ သာမညဖလသုတ် မြန်မာပြန်
- (ဇ) ပကိဏ္ဍကကျမ်းစာများ-
၁။ ရတနာဂုဏ်ရည် (အထူးထုတ်)
၂။ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ
၃။ အနာဂတ်သာသနာရေး (အထူးထုတ်)
၄။ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ (အနာဂတ်သာသနာအတွက်)
၅။ ဘာသာသွေး-ဘာသာရေးပြဿနာများနှင့် စစ်တပ်တရားတော်
၆။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ (အထူး)
၇။ အခြေပြုမင်္ဂလသုတ်
၈။ ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ
၉။ ရုပ်စုံဗုဒ္ဓသာသနာဝင်
၁၀။ ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘ (ရိုက်ရန်စီစဉ်ဆဲ)
၁၁။ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ
၁၂။ တဘဝသံသရာ
၁၃။ အခြေပြုပဋ္ဌာန်း တရားတော်
၁၄။ ဓမ္မစကြာနှင့် အနတ္တလက္ခဏာသုတ် တရားတော်
၁၅။ လူ့ချမ်းသာ (ရိုက်ရန်စီစဉ်ဆဲ)

လူနတ်များစွာ ချမ်းသာရေးမို့

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လောင်းလျာတုန်းက၊ နောက်ဆုံးအထိ ပါရမီ။
လူနတ်များစွာ ချမ်းသာရေးမို့၊ အသက်ပေးလို့ ဖြည့်ခဲ့သည်။
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာအတွက်တော့၊ ပါအသက် ဆုံးစေမည်။
စိတ်မပျက်ပေါင်၊ ခုလိုတော့လို့၊ ကုသိုလ်ရေးမို့ ကြိုးစားသည်။

သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာ

အချိန်ခါနီး

ဒီသနိကာယ်တွင် ပါဝင်သော ဤ “သုတ်မဟာဝါ” ကျမ်းသည် သီလက္ခန္ဓာ အုပ်စုဝင် ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ သီလကိုအခြေခံ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ကျမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ သီလကိုအခြေခံပြီး ဟောတော်မူရာ၌ ရှည်လျားသော သုတ္တန်တရားတော်များကို စုပေါင်းထားသဖြင့် “မဟာဝဂ္ဂ” ဟု ခေါ်တွင်ကြသည့် ယင်းမဟာဝါကျမ်း၌ သီလ၏အကျိုးသည် မည်မျှအထိ တန်ဖိုးရှိသည်ကို လေ့လာကြည့်ရှုပါက အတိုင်းမသိ အကျိုးရှိကြောင်း တွေ့ရ၍ ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံမိကြပါလိမ့်မည်။

“သဗ္ဗဒါ သီလသမ္ပန္နော၊ ပညဝါ သုသမာဟိတော။

အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္ထော၊ ဩဃံ တရတိ ဒုတ္တရံ။

ဝိပဿနာပညာရှိသည့်ပြင် စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်ငြိမ်အောင် ထားလျက် ဇွဲလုံ့လ ပြင်းထန်စွာဖြင့် ကိုယ်နှင့်အသက်ကို မငဲ့ကွက်ပဲ နိဗ္ဗာန်ကို တကယ်တမ်းလိုလားသောစိတ်ရှိပြီး အမြဲမပြတ် သီလအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမ ဘဝ ဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာ-တည်းဟူသော ဩဇာလေးပါးမှ ကောင်းကောင်းကြီး လွန်မြောက်နိုင်ပေသည်” ဟူသော ဗုဒ္ဓ၏ ဝန်ခံချက်ကို လေးလေးနက်နက် ဝေဖန်သုံးသပ်နိုင်ပြီးလျှင် သီလ၏အကျိုးကို မျှော်ကိုးနိုင်သည့် ပြင် သီလသည် စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးချမ်းမြေ့စေခြင်းစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို ရစေနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် ကိုယ်တော်တိုင်-

“အဝိပုဋ္ဌိသာရတ္တာနိ ခေါ အာနန္ဒာ...ကုသလာနိ သီလာနိ အဝိပုဋ္ဌိသာရာနိသံသာနိ=အို အာနန္ဒာ...အပြစ်ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သော ကိုယ်ကျင့်သီလတို့သည် နှလုံးစိတ်ဝမ်း အေးချမ်းခြင်းအကျိုး၊ နှလုံးသာရွှင် ကြည်လင်ခြင်းဟူသော အာနိသင်ရှိကြပေသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း-

အိုသူကြွယ်...လောကတွင် သီလရှိသူမှာ ရရှိနိုင်သည့် အကျိုး ကျေးဇူးများကား-

၁။ ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသူသည်-မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆခြင်းကြောင့် ကြီးစွာသော ဘဝစည်းစိမ် ဂုဏ်သိရ်ကို ရရှိခြင်း။

၂။ “ဇ္ဇုတော်ကောင်း” ဟူသော ကျော်စောသတင်း ပျံ့နှံ့ခြင်း။

(တ)

အချိန်ခါနီး

- ၃။ လူ ရှင် ရဟန်း-ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်ဝင်ရောက်သောအခါ ရဲရဲ
တင်းတင်း ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းလျက် ကျက်သရေ မင်္ဂလာ
အပေါင်းကို ဆောင်ကာ ရှင်လန်းသော မျက်နှာဖြင့် ချဉ်းကပ်
နိုင်ခြင်း။
- ၄။ မတွေ့မဝပဲ ကြည်လင်ရှင်ပျစွာ မိမိပြုအပ်ခဲ့သော ကောင်းမှု
များကို စိတ်၌ထင်မြင်စေလျက် (အာရုံပြုလျက်) သေရခြင်း။
- ၅။ ဤခန္ဓာကိုယ်ပျက်ပြုန်း၍ သေဆုံးသောအခါ ကောင်းသောဂတိ
(လူ နတ် ဗြဟ္မာဘဝ) သို့ ကေန့်မချ ရောက်ရခြင်း။ ဤသို့
ကောင်းသောဂုဏ်များ ရရှိနိုင်သည့် ဟူ၍လည်းကောင်း၊-
“အို ဘိက္ခုတို့.... သီတင်းသုံးဖော် စသူတို့၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှု၊
စိတ်နှလုံးကိုတိုးပွားစေမှု၊ ကျောက်ထီးတန္တု အလေးအမြတ်ပြုခံရ
မှု၊ ချီးကျူးခံရမှု စသော ကောင်းကျိုးများကို ရယူလိုလျှင် သီလ
နှင့်ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေထိုင်ရမည်” ဟူ၍
လည်းကောင်း သီလ၏အကျိုးကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဟောတော်မူ
ထားပုံကို ဤကျမ်းကိုလေ့လာသူတိုင်း တွေ့ရှိခံစားကြရပါမည်။

ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏မဟာကရုဏာတော်ကို ယုံကြည်ကိုးစားကြသည့်
စာချ-စာသင် လူရှင်အားလုံးတို့အတွက် ဤ “သုတ်မဟာဝါ” ကျမ်းကိုလေ့
လာရာ၌ မည်မျှပင်နက်နဲခက်ခဲသော်လည်း မိမိ၏ပင်ကိုညက်နှင့် ဆရာစဉ်ဆက်
များထံမှ ရယူခဲ့သော နည်းစနစ်များကို ပေါင်းစပ်၍ နက်နဲသော်လည်း
မခက်ခဲအောင် ခေတ်အလျောက် ပေါ်လွင်လွယ်ကူသော ဘာသာဦးကာ
အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကျမ်းကို ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပင်ပန်းမှုကို လျစ်လျူရှုကာ ဆရာတော်
ကိုယ်တိုင် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏မဟာကရုဏာ
တော်၊ ဆရာတော်၏ ကြိုးမားသောစေတနာများကို အရေးထား၍ လေးလေး
စားစား ကြိုးစားအားထုတ်ပါက ခုရောနောင်ပါ ဘဝသံသရာအတွက် အတော့
အခေါ်ရင့်ကျက်၍ ကုသိုလ်ပါရမီထူးကြီးကို ကောင်းစွာထူထောင်ပြီးဖြစ်ပါ
လိမ့်မည်။

ယဒိ ဥတ္တံ အယုတ္တတ္ထ၊ ပမာဒေန ဘမေနဝါ။

ဝစော၊ တေရော ဒယာဝန္တော၊ သန္တော၊ သံသောယေန္တ၊ တံ။

ဧတ္ထ၊ ဘာသာဦးကာ အမည်သာသည့် မှီရာတင့်ဆန်း ဤဦးကာကျမ်း၌။
ပမာဒေန၊ သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဘမေန ဝါ။

ခန္ဓာကိုယ်အား ဓာတ်ချောက်ချား၍ စိတ်ထားမဖြောင့် လွင့်ပျောက်
ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ အယုတ္တံ၊ ယုတ္တိမတန် မမှန်ကန်သော။ ယံ
ဝစော၊ အကြင်စကားကို။ ထေရော၊ ကရုဏာမျှော် မေတ္တာဖော်ငြား
ဆရာတော်ဘုရားသည်။ ယဒိ ဥတ္တံ၊ တကယ်လို့များ ရေးမှားအပ်မိအံ့၊ တံ
ဝစော၊ အမှားကိုပင် အမှန်ထင်လတ် ရေးအပ်မိငြား ထိုစကားကို။ ဒဿာ
ဝန္တော၊ ကရုဏာတရား မုဒိပွား၍ စိတ်ထားမှန်စေ မေတ္တာချေ့ကြကုန်သော။
သန္တော၊ အဘိဇ္ဈာနှင့် ဣဿာသဘော စင်းလုံးချောသည့် မနောဖြူလွင် သူ
တော်စင်တို့သည်။ သံသောယေန္တိ၊ ကိုယ်တိုင်တီထွင် ရေးစီရင်သည့်
ကျမ်းသွင်အလား ပမာထားလျက် ရှုစားနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဂစ္ဆတံ ခလနံ ကွာပိ၊ ဘဝကျေဝ ပမာဒတော။
ဟသန္တိ ဒုဇ္ဇနာ တတ္ထ၊ သမာဒဟန္တိ သဇ္ဇနာ။

ကွာပိ၊ တစုံတရာ ကုန်းသာမြေပြင်၌သော်လည်း။ ဂစ္ဆတံ၊ အေးအေး
သာသာ သွားလာရသူတို့၏။ ပမာဒတော၊ သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်း
ကြောင့်။ (အမှတ်တမဲ့။) ခလနံ၊ ချွတ်ချော်တိမ်းပါး လဲကျသွားခြင်းသည်။
ဘဝကျေဝ၊ တရံတခါ ဖြစ်တတ်သေးသည်သာ။ တတ္ထ၊ မတော်တဆ ထိုသို့
လဲကျသွားရာ၌။ ဒုဇ္ဇနာ၊ စိတ်ထားသေးနပ် လူဟုတ်လူညံ့တို့သည်။ ဟသန္တိ၊
ပြောင်လှောင်အားရ ရယ်ပောကြကုန်၏။ သဇ္ဇနာ၊ ကိုယ်ချင်းစာနာ
ငဲ့ညှာတာ၍ စိတ်မသာယာပြီး လူကြီးလူကောင်းတို့သည်ကား။ သမာဒဟန္တိ၊
ကူညီဖေးမ ထူပေးကြကုန်၏။ (နိတိ။)

၁၃၄၂-ခုနှစ်၊ ပ-ဝါဆိုလဆန်း ၇-ရက်
၁၉၈၀-ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄-ရက်။

အရှင်စန္ဒောဘာသ
(ဦးစီးနာယက)၊
မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်
အမရပူရ။

စဉ်ဆက်သာသနာ တည်စေသော

အကယ်၍သာ-

မြတ်ဗုဒ္ဓါသည်၊ လူ့ရွာထင်ရှား၊ မပွင့်ငြားက၊ ဤကားကုသိုလ်၊
အကုသိုလ်နှင့်၊ ထိုထိုဘုံတဝ၊ မသိရ၊ များလှအပြစ်တွေ။

ယခုသော်ကား-

ဘုရားရှင်တော်၊ ပွင့်ထွန်းပေါ်၍၊ ဟောဖော်ညွှန်ကြားမြတ်
တရားကြောင့်၊ ဤကားကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နှင့်၊ ထိုထိုဘုံတဝ၊
သိကြရ၊ များလှကျေးဇူးပေ။

ဂန္ဓာရုံရှင် တို့သခင်သည်-

ထွတ်ကင်ဗုဒ္ဓ၊ ဟောညွှန်ပြသည်၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ အဖြာဖြာကို၊
များစွာမိလ်လူ၊ သိစိမ့်ဟူ၍၊ ဆူဆူကျမ်းစာ၊ ကိုယ့်ဘာသာ
ဖြင့်၊ ဖွင့်ရာပြရာ၊ များဋီကာဟု၊ စာဝါမျိုးမျိုး၊ ကမ္မည်း
ထိုးခဲ့၊ နောင်ကျိုးကိုမျှော်၊ ဆရာတော်၏၊ ဉာဏ်တော်စေ
စား၊ နှလုံးသားမှ၊ ကိုးစားလောက်ဖွယ်၊ ကျမ်းသွယ်သွယ်
ကို၊ မကွယ်မပျောက်၊ စဉ်ထွန်းတောက်ဖို့၊ မြားမြောက်
ကျေးဇူး၊ အထူးထူးကို၊ ညွတ်နူးရည်လျက်၊ တို့ဆောင်ရွက်
သည်-စဉ်ဆက်သာသနာတည်စေသော။

ဣဒံ နေခ ပညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု။

သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာနှင့်
ပါဠိတော်နိဿယ
(ပထမတွဲ)

မာတိကာ	စာမျက်နှာ	
မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ	ဘာသာဋီကာ၊	
	ပါ-နိဿယ	
ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာ	၃၊	၃၈၃
အာယုပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၂၂၊	
ဗောဓိပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၃၀၊	
သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၃၅၊	
သာဝကသန္တပ္ပါတပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၃၇၊	
ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၄၀၊	
သမ္မဟုလဝါရ အဖွင့်	၄၈၊	
သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်	၄၉၊	
ဗောဓိသတ္တ ဓမ္မတာ	၆၈၊	၃၉၃
ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသလက္ခဏာ	၁၂၁၊	၄၀၁
ဝိပဿီသမညာ	၁၅၇၊	၄၀၆
ဇိဏ္ဏပုရိသ	၁၇၀၊	၄၁၀
ဗျာဓိပုရိသ	၁၇၄၊	၄၁၄
ကာလကံတပုရိသ	၁၇၅၊	၄၁၇
ပဗ္ဗဇိတ	၁၇၆၊	၄၁၉
ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇာ	၁၇၇၊	၄၂၁
မဟာဇနကာယ အနုပဗ္ဗဇာ	၁၇၉၊	၄၂၂
ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသ	၁၈၅၊	၄၂၄
ဗြဟ္မယံစနကထာ	၂၀၁၊	၄၃၃
အဂ္ဂသာဝကယုဂ	၂၂၉၊	၄၄၂
မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇာ	၂၃၉၊	၄၄၉
စာရိကာအနုဇာနန	၂၃၉၊	၄၅၁
ဒေဝတာရောစန	၂၅၄၊	၄၅၈
ပုရိမပဗ္ဗဇိတနိဿယသမ္ပယ (ပါဠိတော်နိဿယ)		၄၅၈

(၈)

မာတိကာ

မာတိကာ	စာမျက်နှာ	
မဟာနိဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ	ဘာသာဋီကာ၊	ပါ-နိဿယ
နိဒါနအဖွင့်	၂၅၀၊	
ဥဿာဒနအဖွင့်	၂၇၇၊	
ပုဗ္ဗပုဏ္ဏိယသမ္ပတ္တိကထာ	၂၈၂၊	
တိတ္ထဝါသဒိ အဖွင့်	၂၉၅၊	
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂမ္ဘီရတာ	၂၉၆၊	
အပသာဒနာ အဖွင့်	၃၀၄၊	
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ	၃၁၄၊	၄၆၁
အတ္တပညတ္တိ	၃၄၃၊	၄၇၅
နအတ္တပညတ္တိ	၃၄၆၊	၄၇၇
အတ္တသမနုပဿနာ	၃၄၇၊	၄၇၇
သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိ	၃၅၇၊	၄၈၈
အဋ္ဌဝိမောက္ခ	၃၇၂၊	၄၉၃

မာတိကာ ပြီး၏။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ-၏

ဒီသနိကာယ်အဋ္ဌကထာ

မဟာဝါဘာသာဋီကာ

အတွဲ (၁)

ဤ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ ကို တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် ‘အရှင်ဇနကာဘိဝံသ’သည် ၁၃၃၇-ခု၊ဝါဆို လပြည့်ကျော် ၂-ရက်၊ကြာသပတေးနေ့(၂၄-၇-၇၅)တွင် စတင်ပို့ချ ရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု နတ်ဘော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ပျံ့လွန်တော်မမူမီ ၄-ရက်အလိုတွင်ပြီးစီးတော်မူပါသည်။

(၁၂၆၁ ခု-မှ၊ ၁၃၃၉-ခု)

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်

အစွမ်းတော် ၃-ပါး

- ၁။ သိရန်မှန်ကန်၊ မကျန်ရအောင်၊ လုံးဝစုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။
- ၂။ သိသည့်တရား၊ များအပြား၌၊ ဟောထားစဖွယ်၊ နည်းသွယ်သွယ်ကို၊ ခြယ်လှယ်စုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။
- ၃။ ကျွတ်ထိုက်ကြပေ၊ များဝေနေ၏၊ ဣန္ဒြေစိုက်၊ သူ့အကြိုက်ကို၊ နှိုက်ချွတ်စုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်အား၊ စွမ်း ၃-ပါးကြောင့်၊ အများဝေနေ၊ ကျွတ်လွတ်စေဖို့၊ မနေမနား၊ သက်တော်အားဖြင့်၊ ကြီးမားလေဘိ၊ ရှစ်ဆယ်ရှိ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ စံသည့်တိုင်အောင်၊ သယ်ယူဆောင်၊ ဘုန်းခေါင် ငါတို့ဘုရားတည်း။

သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာအဖွင့်

[သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂကို ဖွင့်ပြီး၍ သုတ်မဟာဝဂ္ဂကို ဖွင့်ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ဧဝံ၊ပါ၊ကရေရိကုဋ္ဌိကာယံ” အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်။]

☞

၁။ ဧဝံ မေ သုတံ၊ပါ၊ ကရေရိကုဋ္ဌိကာယန္တိ-ဧဝံ မေ သုတံ၊ပါ၊ ကရေရိကုဋ္ဌိကာယံ-ဟူသော ဤသုတ်သည်၊ မဟာပဒါနသုတ္တံ- မဟာပဒါနသုတ်တည်း၊(တနည်း) ဧဝံ မေ သုတံ၊ပါ၊ကရေရိကုဋ္ဌိကာယန္တိ- ဧဝံ မေ သုတံ၊ပါ၊ ကရေရိကုဋ္ဌိကာယံ-အစအပိုင်းအခြားရှိသော ဤသုတ်သည်၊ မဟာပဒါနသုတ္တံ၊ မဟာပဒါနသုတ်တည်း၊[ဤသို့ ၂-နည်းပေးရခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓဘာသာဋီကာ သာမညဗလသုတ် အစ၌ပြထားပြီ။] တကြ-ထိုမဟာပဒါနသုတ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အပ္ပဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ-ရှေးမဟုတ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း၊ ဝါ-အသစ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်တည်း၊ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သည်း သာမညဗလသုတ် ဘာသာဋီကာအစ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ကရေရိကုဋ္ဌိကာယန္တိ(ဧတ္ထ)-ကရေရိကုဋ္ဌိကာယံဟူသော ဤပါဠိ၌၊ကရေရိတိ-ကရေရိဟူသောအမည်သည်၊ ဝရုဏရုက္ခဿ-ခံတက်ပင်၏၊ နာမံ-အမည်တည်း၊(တနည်း)ကရေရိကုဋ္ဌိကာယန္တိ(ဧတ္ထ)-၌၊ (သမဘိနိဝိဋ္ဌံ-ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော၊) ကရေရိတိ-သည်၊ ဝရုဏရုက္ခဿ-၏၊ နာမံ-တည်း၊ (ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ နောက်၌ ဘသ္မာရှိ၍ ထည့်သည်)၊ ကရေရိမဏ္ဍပေါ-မဏ္ဍပ်အသွင် စိကာစဉ်ကာပေါက်နေသော ခံတက်ပင်အပေါင်းသည်၊ တဿာကုဋ္ဌိယာ-ထိုကျောင်းငယ်၏၊ ဒွါရေ-တံခါးပေါက်၏အနီး၌၊ ဌိတော-တည်၏၊ တဿာ-ထို့ကြောင့်၊(ထိုသို့ ကရေရိ

မဏ္ဍပ၏ ထိုကျောင်းငယ်၏ တံခါးပေါက်အနီး၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ကရေရိကုဋ္ဌိကာတိ-ကရေရိကုဋ္ဌိကာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ကောသမ္မရက္ခဿ-ကြို့ပင်၏၊ ဒွါရေ-တံခါးပေါက်၏အနီး၌၊ ဌိတတ္တာ-တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကောသမ္မကုဋ္ဌိကာတိ-ကောသမ္မကုဋ္ဌိကာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း၊ (တနည်း) ကောသမ္မရက္ခဿ-ကြို့ပင်၏၊ ဒွါရေ-၌၊ ဌိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ကောသမ္မကုဋ္ဌိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ-သို့၊ (တထာ-ထို့တူ၊) ကရေရိမဏ္ဍပေါ-သည်၊ တဿာကုဋ္ဌိကာယ-၏၊ ဒွါရေ-၌၊ ဌိတော-၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ကရေရိကုဋ္ဌိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ကိရ-ခဲ့၊ အန္တောဇေတဝနေ-ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၏ အတွင်း၌၊ ကရေရိကုဋ္ဌိ-ကရေရိကုဋ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဝါ-အနီးအပါး၌ခံတက်ပင်ရှိသောကျောင်းငယ်လည်းကောင်း၊ ကောသမ္မကုဋ္ဌိ-ကောသမ္မကုဋ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဝါ-အနီးအပါး၌ ကြို့ပင်ရှိသောကျောင်းငယ်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓကုဋ္ဌိ-ဂန္ဓကုဋ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဝါ-နံသာတို့ဖြင့် ထုံအပ်သော ကျောင်းငယ်လည်းကောင်း၊ သလဋ္ဌာဂါရုံ-သလဋ္ဌာဂါရုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ထင်းရှူးသားတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သောကျောင်းငယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတ္တာရိ- လေးကျောင်းကုန်သော၊ "မဟာဂေဟာနိ-မြတ်သောကျောင်းတို့သည်၊ ဝါ-ကြီးသောကျောင်းတို့သည်၊ [အခြားကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းငယ်တို့ကိုထောက်၍ကြီးသည်ဟုလည်းဆိုနိုင်သည်။] (သန္တိ-ရှိကုန်၏၊) ဧကေကံ-တကျောင်းတကျောင်းသည်၊ သတသဟဿပရိစ္ဆာဂေန-တသိန်းသော အသပြာကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းဖြင့်၊ နိပ္ပန္နံ-ပြီးစီးပြီ၊ တေသု-ထိုလေးကျောင်းတို့တွင်၊ သလဋ္ဌာဂါရုံ-ထင်းရှူးသားတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်းငယ်ကို၊ ပသေနဒိနာ-ပသေနဒိမည်သော၊ ရညာ-မင်းသည်၊ ကာရိတံ-ဆောက်လုပ်စေအပ်ပြီ၊ သေသာနိ-သလဋ္ဌာဂါရုမှကြွင်းသော ကျောင်းငယ်တို့ကို၊ အနာထပိဏ္ဍိကေန-အနာထပိဏ္ဍိကဌေးသည်၊ ကာရိတာနိ-ဆောက်လုပ်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနာထပိဏ္ဍိကေန-အနာထပိဏ္ဍိမည်သော၊ ဂဟပတိနာ-အိမ်ရှင်သူကြွယ်သည်၊ ထမ္မာနံ-တိုင်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ကာရိတာယ-ဆောက်လုပ်စေအပ်သော၊ ဒေဝဝိမာနကပ္ပိယ-နတ်ဗိမာန်နှင့် တူသော၊ ကရေရိကုဋ္ဌိကာယံ-ကရေရိကျောင်းငယ်၌၊ ဝိဟရတိ- သီတင်းသုံးတော်မူ၏။

ကရေရိမဏ္ဍပေါ။ ။ယထာဇောတာနံ ကရေရိရက္ခဿာနံ- (အကြင်အကြင်ပေါက်ကုန်သော ခံတက်ပင်တို့၏၊) စာနပတ္တသာခါဝိဇ္ဇပေဟိ မဏ္ဍပသင်္ခေပေဟိ (မဏ္ဍပ်အသွင်ရှိကုန်သော ပိတ်ပိတ်သဲသဲ တခဲနက်ဖြစ်ကုန်သော အရွက်အခက်အခွတို့ဖြင့်၊) သဉ္ဇန္တော၊ (ဖုံးအုပ်အပ်သော၊) ပဓေသော ကရေရိမဏ္ဍပေါတိ အဓိပေတော၊-ပိုကာ။

ပစ္ဆာဘတ္တန္တိ-ပစ္ဆာဘတ္တံဟူသည်ကား၊ ကောသနိက ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကာနံ-
 ကောသနိကဓုတင် ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကဓုတင်ဆောင်ရဟန်းတို့၏။ ဝါ-တို့သည်၊
 ပါတောဝ-နံနက်စောစော၌ပင်၊ ဘုတ္တဘနံ-ဆွမ်းစားပြီးကုန်လတ်သော်၊ အန္တော
 မဇ္ဈိကေပိ-မွန်းတည့်ရာကာလ၏အတွင်း၌လည်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တမေဝ-ပစ္ဆာဘတ္တ
 မည်သည်သာ၊ ပန-ကား၊ ဣ-ဤ ပစ္ဆာဘတ္တံပိဏ္ဍပါတပဋိက္ခန္ဓာနံ ဟူသော
 ပါဌ်၌၊ ပကတိဘတ္တဿ-ပကတိ ဆွမ်းစားရာကာလ၏၊ ပစ္ဆတော-နောက်
 ၌၊ ဝါ-နောက်ဖြစ်သော ကာလကို၊ ပစ္ဆာဘတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-၏။

ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ခန္ဓာနန္တိ-ကား၊ ပိဏ္ဍပါတတော-ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ၊ ပဋိ
 က္ခန္ဓာနံ-ဖဲခွဲကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို၊ နိဋ္ဌာပေတွာ-
 ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ဥဋ္ဌိတာနံ-ထပြီးကုန်သော၊ (“သန္နိသိန္နာနံ၊ သန္နိပတိတာနံ”
 တို့၌စပ်)၊ ဣတိအတ္ထော-ဤကားအနက်၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် ပိဏ္ဍပါတအရ ဆွမ်း
 ခံရာအရပ်ကိုမယူပဲ ဆွမ်းစားရာအရပ်ကိုယူပါ။] ကရေရိမဏ္ဍလမာဠောတိ-ကား၊
 တဿေဝ ကရေရိမဏ္ဍပဿ-ထိုကရေရိမဏ္ဍပ်၏ပင်၊ အဝိဒ္ဓရေ-အနီး၌၊ ကတာယ-
 ဆောက်လုပ်အပ်သော၊ နိသိဒ္ဓနသာလာယ-ထိုင်နေရာဇရပ်၌၊ (“သန္နိသိန္နာနံ၊
 သန္နိပတိတာနံ” တို့၌စပ်)၊ ကိရ-ချဲ့၊ (တနည်း) ကိရ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သော
 ကရေရိမဏ္ဍပေါ-သည်၊ ဂန္ဓကုဋိကာယစ-ဂန္ဓကုဋိ ကျောင်းတော်၏ လည်း
 ကောင်း၊ သာလာယစ- ထိုင်နေရာဇရပ်၏လည်းကောင်း၊ အန္တရေ၊ အကြား၌၊
 ဟောတိ-ရှိ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကရေရိ မဏ္ဍပ၏ ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်
 နှင့် ထိုင်နေရာဇရပ်၏ အကြား၌ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဂန္ဓကုဋိပိ-ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ကရေရိကုဋိကာပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ သာလာပိ - ထိုင်နေရာ ဇရပ်ကို
 လည်းကောင်း၊ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာတိ-ကား၊ ကေမ္မိ ဇာတိ* ဒွေပိဇာတိယောတိ-
 ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိဘတ္တေန-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူအပ်သော၊ (ထိုထိုပါဌ်တော်၌
 အကျယ်ဝေဖန်တော်မူအပ်သော၊) ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တက္ခန္ဓသန္တာန သင်္ခါတေန-ရှေး၌
 နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသေန-ပုဗ္ဗေနိဝါသနှင့်၊
 သဒ္ဓိ-တကွ၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ပဝတ္တိတာ-ဖြစ်စေအပ်သော၊ (ဓမ္မိကထာ

ပကတိဘတ္တဿ ပစ္ဆတော။ ။ ဘိက္ခုနံ ပါကတိကဘတ္တကာလတော (ပင်ကိုရိုးရာ
 ဆွမ်းစားရာအခါမှ) ပစ္ဆာ-(နောက်၌) ဌိတမဇ္ဈိကတော-(မွန်းမတ်မတ်တည့်
 ရာအခါမှ) ဥပရိ-(အထက်ဖြစ်သော အဖို့ကို၊ ဝါ-မွန်းမတ်တည့်ခင်၊) (ပစ္ဆာဘတ္တံ
 အဓိပ္ပေတံ၌စပ်) ၊ ဣတိအတ္ထော။

၌စပ်)၊ ဓမ္မိတိ-ကား၊ ဓမ္မသံယုတ္တာ-တရားနှင့်ယှဉ်သော၊ (ကထာ၌စပ်)၊ ဥဒပါ
 ဓိတိ-ကား၊ ဒသဗလဿ-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏံ- ပုဗ္ဗေနိဝါသ
 ဉာဏ်တော်သည်၊ အဟော အစ္ဆရိယံ- သြော်... အံဩဖွယ်ကောင်းပါပေစွ၊
 [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို သီလကွန်ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇောလသုတ် အဗ္ဘန္တရ နိဒါန်း၌
 ပြခဲ့ပြီ။]

ပုဗ္ဗေနိဝါသနာမ-ပုဗ္ဗေနိဝါသ မည်သည်ကို၊ ဝါ-ရှေး၌နေအပ်ဘူးသော
 ခန္ဓာအစဉ် မည်သည်ကို၊ ကေ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အနုဿရန္တိ-အောက်မေ့
 နိုင်ကုန်သနည်း၊ ကေ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နာနုဿရန္တိ- မအောက်မေ့နိုင်
 ကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တိတ္ထိယာ - တိတ္ထိတို့သည်၊
 အနုဿရန္တိ - အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ သာဝကာစ - သာဝကတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါစ-ဘုရားရှင်
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊ ကတရတိတ္ထိယာ-အဘယ်တိတ္ထိတို့
 သည်၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်သနည်း၊ ယေ-အကြင် တိတ္ထိတို့သည်၊ အဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မ
 ဝါဒီနော-မြတ်သည်အဖြစ်သို့ရောက်သော ကမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-
 ရှိကုန်၏၊ တေ-ထိုအဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊)
 တေပိ-ထိုအဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒီ တိတ္ထိတို့သည်လည်း၊ စတ္တာလိသံယေဝ-လေးဆယ်
 သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကပ္ပေ-ကမ္ဘာတို့ကို၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊ တတော-ထို
 ကမ္ဘာလေးဆယ်မှ၊ ပရိ-နောက်၌၊ န အနုဿရန္တိ-ကုန်။

ဥဒပါဒိ။ ။ဥဒပါဒိ ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသာရှိ၍ အနီးအပါး၌ အနက်ကို ဖွင့်သော
 သံဝဏ္ဏနာမရှိ၊ နောက်၌ “ဥပ္ပန္နာ ဇာတာ ပဝတ္တာတိ အတ္ထော” ဟု အတော်ဝေးမှ
 ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ “ဥဒပါဒိတိ ပဒုဒ္ဓါရော၊ တဿ ဥပ္ပန္နာ ဇာတာတိ ဣမိနာ
 သမ္ပန္နော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာ ကို အကျယ်ပြုလို၍
 “အဟောအစ္ဆရိယံ” စသည်ကို မိန့်သည်။

အဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒီနော။ ။ကမ္မံ-ကံကို၊ ဝါ-ကံ ကံ၏အကျိုးကို၊ ဝဒန္တိ-ရှိ၏
 ဟုပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ကမ္မဝါဒီနော၊ အဂ္ဂံ-ဈာန်အဘိညာဉ်ကို
 ရသည့်အတွက် မြတ်သူတို့၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်သူတို့တည်း၊ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ-တို့၊
 အဂ္ဂပ္ပတ္တာစ+တေ+ကမ္မဝါဒီနောစာတိ အဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒီနော၊ တိတ္ထိယ ဟုဆိုသော်
 လည်း မိစ္ဆာတိတ္ထိယမဟုတ် ကံ ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်၍ ဈာန်အဘိညာဉ်ရသဖြင့်
 အဂ္ဂပ္ပတ္တကမ္မဝါဒိတိတ္ထိတို့တည်း၊ ယေဟူသောအနိယမ၏ နိယမကို “တေ အနုဿရန္တိ”
 ဟုထည့်၍စပ်ပါ၊ နောက်ဝါကျရှိ “တေပိ” ကား ရှေ့ဝါကျ၌ရှိသော ယေ၏နိယမ
 မဟုတ် ရှေ့စကားကို ပြန်၍ညွှန်းသော နိယမတည်း။

သာဝကော - ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီဖြည့်ရသော မဟာသာဝကတို့သည်၊ ကပ္ပသတသဟဿံ-ကမ္ဘာတသိန်းကို၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊ [သူတို့ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလရှိသလောက်သာ အောက်မေ့နိုင်ကြသည်။] ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကော-အဂ္ဂသာဝကတို့သည်၊ အသင်္ချေယျဉ္စေတိ-တသင်္ချေကိုလည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿန္တု - ကမ္ဘာတသိန်းကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဿရန္တိ၊) [ဤ၌လည်း မိမိတို့ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလရှိသလောက်ကိုသာ အောက်မေ့နိုင်ကြသည်ဟုမှတ်ပါ။ နောက်၌လည်းနည်းတူ။] ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့သည်၊ ဒွေအသင်္ချေယျာနိ-နှစ်သင်္ချေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿံ-ကမ္ဘာတသိန်းကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဿရန္တိ၊) ပန-အဖို့တပါးကား၊ (တနည်း)-ပန-အထူးကား၊ [ပါရမီဖြည့်ရာကာလလောက်မက အောက်မေ့တော်မူနိုင်ကြသည်ကို “အထူး” ဟုဆိုသည်။] ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ (အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယာဝတကံ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ (အနုဿရိတု-အောက်မေ့တော်မူခြင်းငှါ၊) အာကခန္တိ-အလိုရှိတော်မူကုန်၏၊ တာဝတကံ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ အနုဿရန္တိ-နိုင်ကုန်၏။

တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ခန္ဓပဋိပါဋိယာ-ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့်၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏၊ [တဘဝခန္ဓာပြီးမှ နောက်တဘဝကို အောက်မေ့ခြင်းကို “ခန္ဓပဋိပါဋိယာ အနုဿရန္တိ” ဟု ဆိုသည်။] ပဋိပါဋိ-ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ မဉ္ဇူတာ-လွတ်၍၊ (အနုဿရိတု-ငှါ၊) န သက္ကောန္တိ၊ ပဋိပါဋိယာ-ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့်၊ အနုဿရန္တာပိ-အောက်မေ့နိုင်ပါကုန်သော်လည်း၊ အသညဘဝံ-အသညဘဝသို့၊ ပတှာ-ဉာဏ်အစဉ်အားဖြင့်ရောက်၍၊ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိ-နာမ်ခန္ဓာ၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ နပဿန္တိ-မမြင်ကြရကုန်။ ဇာလ-ပိုက်၌၊ ပတိတာ-ကျရောက်ကုန်သော၊ ကုဏ္ဍာဝိယ-လူအ တို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကူပေ-ရေတွင်း၌၊ ပတိတာ-ကျရောက်ကုန်သော၊ ပရုံဠာဝိယ-ဆွံ့သူတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ တေ-ထိုကမ္မဝါဒီတိတ္ထိတို့သည်၊

ဇာလေ ပတိတာ ကုဏ္ဍာ။ ။ ဇာလသဒ္ဓါသည် ရေထဲက ကွန်ဟူသော အနက်သာမက ကုန်းပေါ်က ပိုက်ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ကုဋိ ဇာတ်ကား ဝေကလ္လချို့တဲ့ခြင်း အနက်ကိုလည်းဟော၏။ ဉာဏ်သညာမှ ချို့တဲ့သော လူအ လူန လူဖျင်းကို “ကုဏ္ဍ” ဟု ဆိုလိုသည်။ စကားမပြောတတ်သော လူအသည် မတော်တဆ ပိုက်ထည်းရောက်နေလျှင် ဘာကိုမျှ မလုပ်တတ်တော့သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကိုရသော ကမ္မဝါဒီတိတ္ထိတို့သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ဖြင့် အသညသတ်တုံသို့ ဉာဏ်အမြင်ရောက်သောအခါ နာမ်ခန္ဓာ၏ဖြစ်ခြင်းကို မတွေ့ရသဖြင့် ရှေ့သို့တိုး၍ အာရုံမယူနိုင်တော့

တတ္ထံ-ထိုအသညသတ်ဘဝ၌၊ ဌတော-ဉာဏ်အမြင်အားဖြင့်ရပ်၍၊ ဧတ္တကမေဝ-
ဤမျှလောက်သာတည်း၊ ဣတော-ဤအသညသတ်ဘဝထက်၊ ပရိ-အလွန်၊
နတ္ထိ-သတ္တဝါမရှိတော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ခိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူကို၊ ဂဏန္တိ-ယူကြကုန်၏၊
ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ တိတ္ထိယာနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ-ပုဗ္ဗေနိဝါသကို
အမှတ်ရခြင်းသည်၊ အန္ဓာနံ-သူကန်းတို့၏၊ ယဋ္ဌိကောဋိဂမနံဝိယ - တုတ်အစွန်း
ဟူသော အကြောင်းရှိသော သွားရခြင်းကဲ့သို့၊ ဝါ-တုတ်အစွန်းကိုဆွဲ၍ လိုက်
သွားရခြင်းကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဟိ-ခွဲဦးအံ့၊ အန္ဓာ-သူကန်းတို့သည်၊
ယဋ္ဌိကောဋိဂ္ဂါဟကေ-တုတ်အစွန်းကိုကိုင်မည့်သူသည်၊ (တုတ်၏ရှေ့အစွန်းကို
ဆွဲ၍သွားမည့်သူသည်)၊ သတိယေဝ-ရှိသော်သာ၊ ဝါ-ရှိမှသာ၊ ဂဏန္တိ-သွား
နိုင်ကုန်၏၊ ယဋ္ဌိကောဋိဂ္ဂါဟကေ-သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ တတ္ထေဝ-
ထိုမရှိရာအရပ်၌ပင်၊ နိသီဒန္တိယထာ-ထိုင်ရတော့ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူ
သာလျှင်၊ တိတ္ထိယာ-ခန္ဓပဋိပဋိယာဝ် အနုဿရိတုံ သက္ကောန္တိ၊ ပဋိပါဋိ-
ကို၊ ဝိဿဇ္ဇေတွာ-စွန့်လွှတ်၍၊ (အနုဿရိတုံ) နသက္ကောန္တိ။

သာဝကာပိ-တို့သည်လည်း၊ (အပိဖြင့် တိတ္ထိယကိုပေါင်း)၊ ခန္ဓပဋိပဋိ
ယာဝ-အားဖြင့်ပင်၊ အနုဿရန္တိ၊ အသညဘဝံ ပတွာ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိ နပဿန္တိ၊
ဧဝံသန္တေပိ-ဤသို့ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ (ဤသို့ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိကို မမြင်ရပါသော်
လည်း)၊ (“ဌတော၊ အနုဿရန္တိ”၌စပ်)၊ တေ-ထိုသာဝကတို့သည်၊ ဝဇ္ဇေ-ဝဋ်၌၊
သံသရဏကသတ္တာနံ-ကျင်လည်ရသော သတ္တဝါတို့၏၊ ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ အဘာဝ
ကာလောနာမ-မဖြစ်ရာကာလမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ မရှိပါသော်
လည်း၊ အသညဘဝေ-အသညဘဝ၌၊ ပဉ္စကပ္ပသတာနိ-ကမ္ဘာ ငါးရာတို့

ရကား ထိုအသညသတ်ဘဝ၌ပင် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်အမြင် ရပ်တန့်နေတော့
၏၊ ထို့ကြောင့် ပိုက်မိနေသောလူအ တို့နှင့် တူကြလေသည်၊ ရေတွင်းထဲ၌ကျသော
ဆွံ့အ သူများနှင့် တူပုံကိုလည်း နည်းတူသိပါ။

ဋီကာ။ ။ဋီကာစာအုပ်တို့၌ကား “ဇာလေ ပတိတာဝိယ သကုဏာ၊ မစ္ဆာဝိယ
စာတိ အဓိပ္ပါယ်”ဟု လည်းကောင်း၊ “ကုဏ္ဍာဝိယာတိ ဒန္ဓာဝိယ”ဟုလည်းကောင်း
တွေ့ရ၏၊ ပိုက်ကွန်၌ကျနေသောငှက်၊ သို့မဟုတ် ငါးတို့၏ ဘာမျှမလုပ်တတ်ခြင်းမှာ
အထူးအဆန်းမဟုတ်သောကြောင့် ထို“သကုဏာ မစ္ဆာ”တို့ကို ပါဠိပျက်ဟု ဆရာတို့
ဆိုလိုကြသည်။ “ကုဏ္ဍ”သဒ္ဒါကား ထောမနိဓိ၌ “မူခ” (စကားမပြောနိုင်သောလူအ)၊
အနက်ကိုလည်းဟော၏၊ ထိုအနက်သည် ဤနေရာနှင့်လျော်၏၊ “ပရိဋ္ဌ”ဟူသည်လည်း
လွှည်းဘီးကလေးတပ်ထားသော အင်းပျဉ်ပေါ်ဝယ် တုတ်ဖြင့် လှေထိုးသလို ထိုး၍သွား
ရသော လမ်းမသွားနိုင်သော လူဆွံ့တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပရိဋ္ဌာဝိယာတိ ပိဋ္ဌသပ္ပိနော
ဝိယ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ]

ဘာသာဋီကာ

၉

ပတ်လုံး၊ ပဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ တတ္ထကံ-ထိုမျှလောက်သော၊ ကာလံ-ကမ္ဘာငါးရာကာလကို၊ အတိက္ကမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊ ဗုဒ္ဓေဟိ-ဘုရား ရှင်တို့သည်၊ ဒိန္နနယေ-ပေးတော်မူအပ်သောနည်း၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ပရတော- နောက်၌၊ အနုဿရန္တိ-ကုန်၏။ (ကောဝိယ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း။) အာ ယသ္မာ သောဘိတော သေယျထာပိ-အရှင်သောဘိတ ကဲ့သို့တည်း၊ [အရှင် သောဘိတ၏ဝတ္ထုကို ဋီကာ၌ရှုပါ။] ပန-အဖို့တပါးကား၊ ဇေ-၂-ပါးကုန် သော၊ အဂ္ဂသာဝက-အဂ္ဂသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံး သာဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ စုတိပဋ္ဌိ သန္တိ-စုတိပဋ္ဌိသန္ဓေကို၊ ဩလောကေတွာ-ကြည့်၍၊ အနုဿရန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ စုတိ ပဋ္ဌိသန္တိကိစ္စ-စုတိပဋ္ဌိသန္ဓေကိုကြည့်ခြင်းကိုစွဲသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယံယံဌာနံ- အကြင်အကြင်အရပ်ကို၊ (ထိုသူ၏ခန္ဓာဟူသောအရပ်ကို)၊ ပဿိတုကာမာ- ကြည့်ခြင်းငှါအလိုရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တံတဒေဝ-ထိုထိုအရပ်ကိုပင်၊ ပဿန္တိ-မြင်တော်မူနိုင်ကြကုန်၏။

☞ စ-ဆက်၊ တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-ရှေး၌နေအပ်ဘူးသောခန္ဓာအစဉ် ကို၊ အနုဿရမာနာ-ကုန်လတ်သော်၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဒိဋ္ဌကတသုတမေဝ- မြင်အပ်ဘူးသောအာရုံ ပြုအပ်ဘူးသောအာရုံ ကြားအပ်ဘူးသောအာရုံကိုသာ၊ အနုဿရန္တိ၊ တထာ-ထို့အတူ၊ [တထာဖြင့် အတ္တနာ 'ဒိဋ္ဌကတသုတကို ညွှန်း သည်။] သာဝကစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-တို့သည်လည်း ကောင်း၊ (ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ အနုဿရမာနာ၊ အတ္တနာ၊ ဒိဋ္ဌကတသုတမေဝ၊ အနု ဿရန္တိ) ပန-အဖို့ တပါးကား၊ (တနည်း) ပန-အထူးကား၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ အတ္တနာဝါ-ကိုယ်တော်တိုင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရေဟိဝါ-သူတပါး တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌကတသုတံ-ကို၊ သဗ္ဗမေဝ-အလုံးစုံကိုသာလျှင်၊ အနုဿရန္တိ၊ တိတ္ထိယာနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ-သည်၊ ခဇ္ဇောပနကဩဘာသ သံဒိသံ-ပိုးစုန်းကြူး၏ အရောင်နှင့်တူ၏၊ သာဝကနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ

ဇေအဂ္ဂသာဝက။ ။မဟာသာဝကတို့ကဲ့သို့ တဘဝလုံးအတွက် ခန္ဓာအစဉ်ကို လိုက်ဖွယ်မလို၊ နောက်စုတိ ရှေ့ပဋ္ဌိသန္ဓေတို့ကြည့်၍ အောက်မေ့နိုင်ကြကုန်၏။ နောက် တဘဝ အောက်မေ့သောအခါလည်း ထို့အတူ စုတိနှင့် ပဋ္ဌိသန္ဓေကို ကြည့်ရုံမျှဖြင့် ထို ဘဝကိုကျော်လွန်နိုင်ကုန်၏။

သာဝကနံ။ ။သာဝကနန္တိတ္ထေ ပကတိသာဝကနံ ပါကတိကပဒီပေါဘာသ သဒိသံ (ရိုးရိုးဆီမီးရောင်နှင့်တူ၏)၊ မဟာသာဝကနံ မဟာပဒီပေါဘာသ သဒိသံ (ကြီးစွာသော ဆီမီး၏ အရောင်နှင့်တူ၏)၊ တေနာဟာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ “ဥက္ကာပဘာ သဒိသံ” (မီးရှူးရောင်နှင့်တူ၏)၊ ဣတိ-ဋီကာ။

၁၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မြဲဟောပဒါနသုတ်

ဉာဏ်၊ ပဒီပေါဘာသသဒိသံ-ဆီမီး၏အရောင်နှင့်တူ၏၊ အဂ္ဂသာဝကာနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ ဩသဓိတာရကောဘာသသဒိသံ - သောက်ရှူး ကြယ်၏ အရောင်နှင့်တူ၏၊ ဝါ-သောကြာကြယ်၏ အရောင်နှင့်တူ၏၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ စန္ဒောဘာသသဒိသံ-လ၏အရောင်နှင့်တူ၏၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ သရဒသုရိယမဏ္ဍလောဘာသသဒိသံ - သရဒဥတု အခါဝယ် နေဝန်း၏အရောင်နှင့်တူ၏။

တဿ-ထိုဘုရားရှင်တို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏၊ (ဣတိပရိစ္ဆေဒေါ၌စပ်)၊ ဧတ္ထကာနိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဇံဘိတိသတာနိ-ဘဝအရာတို့ကို၊ (အနုဿရတိ)၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ဇာတိသဟဿာနိ-ဘဝ အထောင်တို့ကို၊ (အနုဿရတိ)၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ဇာတိ သတသဟဿာနိ-ဘဝအသိန်းတို့ကို၊ (အနုဿရတိ)၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ကပ္ပသတာနိ-ကမ္ဘာအရာတို့ကို၊ (အနုဿရတိ)၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ကပ္ပသဟဿာနိ (အနုဿရတိ)၊ ဧတ္ထကာနိ၊ ကပ္ပသတ သဟဿာနိ (အနုဿရတိ)၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပရိစ္ဆေဒေါ-သည်)၊ နတ္ထိ၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိတစုံတခုသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ အနုဿရန္တဿ-အောက် မေ့သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏၊ ခလိတံ-ချွတ်ချော်တိမ်းပါး လှုပ်ရှားခြင်းသည်၊ နေဝဟောတိ-မဖြစ်၊ ပဋိဃာတံ-အာရုံပျောက်ကွယ်အောင် ချုပ်ခြယ်ထိပါး ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ အာဝဇ္ဇန ပဋိဗဒ္ဓမေဝ-အာရုံကို ဆင်ခြင်ကြောင်း အာဝဇ္ဇန်းနှင့် စပ်သည်သာလျှင်၊ [လုံအပ်သောအာရုံကို ဆင်ခြင်လိုက်ရုံမျှ ဖြင့် ထိုအာရုံပေါ်လာသည်။] အာကင်္ခမနသိကာရစိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓမေဝ-အလို

ခလိတံ ပဋိဃာတံ။ ။ အပဇ္ဈာဘာဝဟေတုကော (မထက်မြက်သည်၏ အဖြစ်ဟူ သောအကြောင်းရှိသော)၊ ဝိသယဂ္ဂါဟကော (အာရုံကိုယူခြင်းသည်)၊ စဉ္စိလဘာဝေါ (လှုပ်ရှားသည်၏အဖြစ်သည်)၊ ခလိတံ-မည်၏။ ကုဏ္ဍိဘာဝဟေတုကော (အစွမ်းမရှိ သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းရှိသော)၊ ဝိသယဿအနုဘိသမယော (အာရုံကို ထိုး ထွင်း၍ မသိနိုင်ခြင်းသည်)၊ ပဋိဃာတော-မည်၏၊-ဇီကာ။

အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓမေဝါတိ။ ။ အာဝဇ္ဇနမတ္တာဓိနံ (အောက်မှလိုအပ်သော အာရုံကို ဆင်ခြင်ကြောင်း အာဝဇ္ဇန်းမျှနှင့်စပ်၏)၊ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေဝေ (ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌ ပင်)၊ ယထိစ္စိတဿ (အကြင်အကြင်အလိုရှိအပ်သော အာရုံကို)၊ ပဋိဝိဇ္ဇနကံ (ထိုးထွင်း ရှိသိနိုင်၏)၊ “သေသပဒ္ဒယေပိ နေသေဝနယော” ဟု ဇီကာဆိုသောကြောင့် “အာကင်္ခ စိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓမေဝ မနသိကာရစိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓမေဝ” ဟု ပုဒ်ခွဲပါ၊ အာကင်္ခ စိတ္တုပ္ပါဒ (အလိုရှိကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်)၊ မနသိကာရစိတ္တုပ္ပါဒ (နှလုံးထွင်းကြောင်းစိတ္တု ပ္ပါဒ်)။

ဓိုကြောင်းစိတ္တပ္ပါဒ်၊ နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ္တပ္ပါဒ်နှင့် စပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ ဒုဗ္ဗလပတ္တပုဋ္ဌေ-အားမရှိသော ဖက်ရှက်ထုပ်၌၊ (ဖက်ပါးပါးဖြင့် ထုပ်ထားအပ်သော ဖက်ရှက်ထုပ်၌) ဝေဂက္ခိတ္တနာရာစော - အဟုန်ဖြင့်ပစ် အပ်သောမြားသည်၊ (အသဗ္ဗမာနော ဝေ-မငြိမကပ်သည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ) ဝိယ-သွားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သိနေရုက္ခဋေ-မြင်းမိုရ်တောင် ထွတ်၌၊ ဝိသဋ္ဌက္ခန္ဓဝဇီရံ-ပစ်လွှတ်အပ်သော သိကြားမင်း၏ဝရဇိန်လက်နက်၊ မိုးကြိုးစက်သည်၊ (အသဗ္ဗမာနမေဝ- မငြိမကပ်သည်သာလျှင်၊) (ဟုတွာ)၊ (ဂစ္ဆတိ) ဝိယစ-သွားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (တထာ-ထို့ အတူ၊) အသဗ္ဗမာန မေဝ-ထိုထိုအာရုံ၌ မငြိမကပ်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) ဂစ္ဆတိ၊ [ဂစ္ဆတိ၏ ကတ္တားသည် ရှေ့ပြုအပ်ခဲ့သော “ဗုဒ္ဓါနံ ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏံ” တည်း။]

ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏံ-ပုဗ္ဗနိဝါသ ဉာဏံ တော်သည်၊ အဟောမဟန္တံ-ဪ...ကြီးကျယ်ပါပေစွတကား၊ ဣတိဝေ- ဤသို့၊ ဘဂဝန္တံယေဝ-မြတ်စွာဘုရားကိုသာ၊ အာရဗ္ဘ-အာရုံပြု၍၊ ကထာ- ပုဗ္ဗနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာသည်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်ပြီ၊ ဇာတာ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော- ဤကားအနက်။

ဥပမာ ၂ မျိုးပြရပုံ။ ။ပါးပါးလှုပ်လှုပ် ဖက်ရှက်ဖြင့် ဖွဲ့ထုပ်အပ်သောအထုပ်၌ မြားဖြင့် ပစ်သောအခါ “မြားသည် မငြိမကပ် ဖြောင့်မတ်စွာ သွားသကဲ့သို့” ဟု လည်းကောင်း၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထွတ်၌ ဝရဇိန်လက်နက် မိုးကြိုးစက်ဖြင့် ပစ်သောအခါ “ဝရဇိန်လက်နက်သည် မငြိမကပ် ဖြောင့်မတ်စွာသွားသကဲ့သို့” ဟု လည်းကောင်း ဥပမာ ၂ ခုကိုပြရခြင်းမှာ “မြတ်စွာဘုရား၏ဉာဏ်တော်သည် အလွန်ပေါ့သောအာရုံ၌ ဖြစ်စေ၊ အလွန်လေးသောအာရုံ၌ဖြစ်စေ ထပ်တူထပ်မျှအာရုံပြုနိုင်သည်” ဟု သိစေရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

ဘဂဝန္တံယေဝအာရဗ္ဘ။ ။ရဟန်းတို့သည် ပုဗ္ဗနိဝါသကိုအာရုံပြု၍စကားဖြစ်စေပါ သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တကိုယ်တော်လုံးက တရားအတိ ပြီးနေသောကြောင့် (တကိုယ်တော်လုံး တရားတုံးကြီးဖြစ်နေသောကြောင့်) ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်ကို အာရုံ ပြု၍ဖြစ်သော စကားကိုလည်း “ဘုရားကိုပင် အာရုံပြု၍ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ဇာတာ ပဝတ္တာ။ ။ ဥပ္ပန္နာအရ ဥပါဒ်ဇာတာကိုယူမည်စိုး၍ “ဇာတာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဇာတာအရလည်း ဖြစ်ခြင်းဥပါဒ်ကို ယူမည်စိုး၍ “ပဝတ္တာ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ “ဖြစ် ခြင်းဥပါဒ်လည်းမက၊ ဥပါဒ် ဌီ ဘင်လည်းမက၊ ပ-အဆက်ဆက်+ဝတ္တာ-ပုဗ္ဗနိဝါသ ကထာဖြစ်သည်” ဟုလို။

တံသဗ္ဗမ္မိ-ထိုအလုံးစုံသော ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသံယုတ္တကထာကိုလည်း၊ သင်္ခေ
 ပတော-အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ ဣတိပိပုဗ္ဗေနိဝါသော
 ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသောတိ-ဟူ၍၊ ဧတ္ထကမေဝ-ဤမျှသော စကားကိုသာ၊
 ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ (သင်္ဂတိကာရေဟိ-တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို
 ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဟူသောစကားရပ်၌၊ ဣတိပိတိ-
 ကား၊ ဝေမ္မိ-ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ (“ပုဗ္ဗေနိဝါသော-သည်၊ ဟော
 တိ-၏”၌ စပ်)။

၂-၃။ အဿောသိ ခေါ၊ ပ၊ အထ ဘဂဝါ အနုပုတ္တောတိတ္ထေ-ဟူသော
 ဤပါဠိ၌၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုဆိုထိုက်သော စကား
 ကို၊ ဗြဟ္မဇာလ သုတ္တဝဏ္ဏနာယံ-ဗြဟ္မဇာလသုတ်၏အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီး
 သည်သာ၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ အယမေဝ-ဤဆိုအပ်
 လတ္တံ့သောအနက်သည်သာ၊ ဝိသေသော-ထူး၏၊ တတ္ထ-ထို ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌၊
 သဗ္ဗညုတညဏေန-သဗ္ဗညုတညဏ်တော်ဖြင့်၊ အဿောသိ-ကြားသိတော်မူရပြီ၊
 ဣမ-ဤ မဟာပဒါနသုတ်၌၊ ဒိဗ္ဗသောတေန-ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့်၊ (အ
 ဿောသိ ပြီ) စ-သည်သာမကသေး၊ တတ္ထ-ထို ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌၊ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏ
 ကထာ-ဂုဏ်ကို ပြောဆိုကြောင်းစကား၊ အပြစ်ကို ပြောဆိုကြောင်း စကားကို၊
 ဝါ-သည်၊ ဝိပွကတာ-အပြားအားဖြင့်မပြုအပ်သေး၊ ဝါ-မပြီးဆုံးသေး၊ ဣမ-
 ဤ မဟာပဒါနသုတ်၌၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ - ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာကို၊ ဝါ-
 သည်၊ (ဝိပွကတာ-သေး၊ ဝါ-သေး၊) တဿ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပုဗ္ဗ
 နိဝါသကထာ၏ မပြီးဆုံးသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား
 သည်၊ ဣမေ ဘိက္ခု-ဤရဟန်းတို့သည်၊ မမ-ငါ၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ-
 ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်ကို၊ အာရဗ္ဗ-အာရုံပြု၍၊ ဂုဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ယောမေန္တိ-ချီးမွမ်း
 ကြကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ ချီးမွမ်းကြကုန်သော်လည်း၊ မေ-ငါ၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ
 ဉာဏဿ-ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏၊ နိပ္ပတ္တိံ - ကိစ္စ၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ [နိပ္ပတ္တိန္တိ
 ကိစ္စနိပ္ပတ္တိံ၊ တေန ကာတဗ္ဗကိစ္စသိဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော၊-ဋီကာ။] နဇာနန္တိ-မသိကြ
 ကုန်၊ ဟန္တ-ယခု၊ နေသံ-ထို ရဟန်းတို့အား၊ တဿ-ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏၊

ဣတိပိ။ ။ပုဗ္ဗေနိဝါသအများအပြား အောက်မှေနိုင်ပုံကိုပြလို၍ “ဣတိပိ ပုဗ္ဗ
 နိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော”ဟု ဝိစ္ဆာပုဒ်ကို မိန့်တော်မူသည်။ [“တဿစ
 အနေကာကာရတာယ (ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသ၏+များသောအခြင်းအရာရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊) အာမေဒိတဝစနံ၊ ဝိသဒ္ဓေါ သဒ္ဓိဏ္ဏနတ္ထော၊ ပ၊ အာကာရတ္ထော ဣတိသဒ္ဓေါ၊-
 ဋီကာ။] သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ပြအပ်သော ဝိစ္ဆာကိုပင် “အာမေဒိတ”ဟု ဆိုထားသည်။

နိပုတ္တိ-ကိစ္စ၏ပြီးစီးခြင်းကို၊ ကထေတွာ-ဟောတော်မူ၍၊ ဒဿမိ-ပေးအံ့၊
ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍၊ အာဂန္တု-ကြွလာတော်မူပြီး၍။

ပကတိယာပိ-ပင်ကိုအားဖြင့်လည်း၊ [ဘုရားကြွလာတော်မူလျှင်ထိုင်တော်မူ
ဖို့ရာ နေရာထိုင်ကို ခင်းထားရိုး ထုံးစံရှိသည်ကို “ပကတိယာပိ” ဟု ဆိုသည်။]
ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ နိသိဒ္ဓိတွာ-ထိုင်တော်မူ၍၊ ဓမ္မဒေသနတ္ထမေဝ-တရား
ဟောတော်မူခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်၊ ထပိတေ-ခင်းထားအပ်သော၊ တခံဏေ-
ကြွတော်မူလာရာ ထိုင်ဏ၌၊ ဘိက္ခုဟိ-ရဟန်းတို့သည်၊ ပဗ္ဗေါဇဇ္ဇတွာ-ခါ၍၊
ဒိန္နေ-ပေးအပ်သော၊ ဝရဗုဒ္ဓါသနေ-မြတ်သော ဘုရားရှင်၏ နေရာတော်၌၊
နိသိဒ္ဓိတွာ-ထိုင်တော်မူ၍၊ ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခုဝေတိ-ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခုဝေ
အစရှိသော၊ ပုစ္ဆာယစ-ပုစ္ဆာ၏လည်းကောင်း၊ ဣမ ဘန္တေတိ အာဒိပဋိဝစ
နဿစ-ဣမ ဘန္တေ အစရှိသော စကားတို့ ၏လည်းကောင်း၊ ပရိယောသာနေ-
အဆုံး၌၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ ပုဗ္ဗနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ--သော၊ ဓမ္မိ-
သော၊ ကထံ-ကို၊ ကထေတုကာမေ-ဟောခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူသည်၊
(ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊) ဣစ္ဆေယျာထနောတိ အာဒိ-ဣစ္ဆေယျာထနော အစရှိသော
စကားကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဣစ္ဆေယျာထနော အစရှိသော
စကားရပ်၌၊ ဣစ္ဆေယျာထနောတိ-ကား၊ ဣစ္ဆေယျာထန-အလိုရှိကြကုန်
သလော၊ [နောတိ ပုစ္ဆာဝါစိ၊ နုတ္တတိ ဣမိနာ သမာနတ္ထော နိပါတောတိ
ဝတ္တံ “ဣစ္ဆေယျာထ န”တိ၊-ဋီကာ။]

အထ-မေးတော်မူရာထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဟဋ္ဌမာနသာ-
ရှင်လန်းသောစိတ်ရှိကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ယာစမာနာ-တောင်းပန်
လိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) တေဿ ဘဂဝါတိအာဒိ-ကို၊ အာဟံသု-လျှောက်
ကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို တေဿ ဘဂဝါ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တေဿာတိ-

တေဿ ဓမ္မိကထာကရဏဿ။ ။ပါဠိတော်၌ “တေဿ ဘဂဝါ ကာလော”ဟု
သာ ရှိ၏၊ သို့သော် နောက်ဝါကျ၌ “ယံ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိကထံ
ကရေယျ”ဟု အနိယမဝါကျ ရှိ၏၊ ထိုအနိယမဝါကျ၌ “ယံ ဓမ္မိ ကထံ ကရေယျ”
ကိုယူ၍ “တေဿ”ဟူသော နိယမအတွက် “ဓမ္မိကထာကရဏဿ” ဟု စွဲနက်
ထည့်၍ ဖွင့်နိုင်သည်။ [ယံ ဘဂဝါတိ ဧတ္ထ ယံ သဗ္ဗေန ကိရိယာပရာမသနဘူတေန
ဓမ္မိကထံ ကရေယျာတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ဓမ္မိကထာကရဏံ ပရာမဋ္ဌံ (သုံးသပ်သော ဓမ္မိ-
ကထာကရဏသည်) “တေဿာ”တိပဒဿ အတ္ထောတိ အာဟ “တေဿ ဓမ္မိ
ကထာ ကရဏဿာ”တိ၊ အာဒရဝသေန ပန တံ ဋီက္ခတ္တံ၊ ဝုတ္တံ-ဋီကာ။] (လေးစား
သောအားဖြင့် “တေဿ ဘဂဝါ ကာလော တေဿ သုဂတ ကာလော”ဟု ၂ ကြိမ်
ဆိုထားသည်)။

ကား၊ တေဿ ဓမ္မိကဿကရဏဿ - ဤ တရားစကားကို ပြုတော်မူခြင်း၏၊
(“ကာလော”-အခါပါတည်း၊ ဌိစပ်)။

☸ ၄။ အထ-လျှောက်ကြရာထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့
၏၊ ယာစနံ-တောင်းပန်ခြင်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူတော်မူ၍၊ ကထေတုကာမော-
မူသည်၊ (ဟုတွာ) တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထာတိ-ထအစရှိသည်ဟူ၍၊
(“နိယောဇေတွာ”ဌိစပ်)၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့ကို၊ သောတာဝဓာနသမုကမန
သိကာရေသု-နားကို၊ ရှေးရှုထားခြင်း၊ ကောင်းစွာလုံးသွင်းခြင်းတို့၌၊ နိယော
ဇေတွာ-တိုက်တွန်းတော်မူပြီး၍၊ အညေသံ-အခြားသောပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ သာဝက
တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏံ-တူသောဆောင်ခြင်းမရှိသော၊ ဝါ-မဆက်ဆံသော၊
ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏံ-ပြတ်ပြီးသော သံသရာလမ်းခရီးရှိသော ဘုရားရှင်တို့ကို
အောက်မေ့တော်မူခြင်းကို၊ ဝါ-အောက်မေ့တော်မူကြောင်း ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊
ပကာသေတုကာမော-ထင်ရှားပြခြင်းငှါအလိုရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)ဣတော
သောဘိက္ခဝေတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ။

တတ္ထ-ထိုဣတော သော ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယံဝိပဿိတိ-
ကား၊ ယသ္မိံ ကပ္ပေ-အကြင်ကမ္ဘာ၌၊ ဝိပဿိ-ဝိပဿိဘုရားရှင်သည်၊ (“ဥဒ
ပါဒိ” ဌိစပ်)၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယန္တိ-ယံဟူသော၊ အယံသဒ္ဓေါ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ ဝါ-
ဤသဒ္ဓါကို၊ ယံ မေ ဘန္တေ၊ ပါဘဂဝတောတိအာဒိသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့
၌၊ ပစ္စတ္တဝစနေ-ပထမာဝိဘတ်၌၊ ဝါ-ပထမာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ဒိဿတိ-
ထင်ရှား၏၊ ဝါ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ [ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်

သောတာဝဓာန၊ ပ၊ ကာရေသု။ ။ပါဠိတော်၌ “တံ သုဏာထ” ကိုရည်ရွယ်၍
“သောတာဝဓာန (သောတ+အဝဓာန) နားကိုရှေးရှုထားခြင်း၊ ဝါ-နားထောင်ခြင်း”
လည်းကောင်း၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ ကိုကြည့်၍ “သာဓုကမနသိကာရေသု”ဟု
လည်းကောင်း ဆိုသည်၊ စာအုပ်တို့၌ “သောတာဝဓာရဏ”ဟု ရှိသည်မှာ ပါဠိပျက်
တည်း၊ [သောတာဝဓာနံ သောတဿ ဩဒဟနံ၊ သုဿုသာတိ အတ္ထော၊-ဦးကာ။]

ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏံ။ ။ဝဋ္ဋုမ သဒ္ဓါသည် လမ်းခရီးဟူသောအနက်ကို ဟော
၏၊ ဤနေရာ၌ကား သံသရာဝဋ် ဟူသော သံသရာလမ်းခရီး အနက်ကိုယူပါ၊ ဆိန္ဒ+
ဝဋ္ဋုမံ ယေသံတိ ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမကာ၊ (သမာသန္တ ကပစ္စည်း)၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာ
ဝဋ် ဟူသောလမ်းခရီးရှိတော်မူသော ဘုရား ရဟန္တာတို့၊ ဤနေရာ၌ကား “အညေသံ
အသာဓာရဏံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ရဟန္တာတို့နှင့် မဆက်ဆံသော
(ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ရဟန္တာတို့ မအောက်မေ့နိုင်သော) ဘုရားရှင်တို့သာ အောက်မေ့နိုင်
သော ပုဗ္ဗေနိဝါသကိုယူစေလိုသောကြောင့် “အညေသံ အသာဓာရဏံ” ဟု ဆိုသည်၊
[ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမကာနံ+အနုဿရဏံ ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏံ။]

သည်။ ယံ-အကြင်စကားကို၊ တာဝတိံသာနံ-တာဝတိံသာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊
ဒေဝါနံ-နတ်တို့၏၊ သမ္မုခါ-မျက်မှောက်၌၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ သမ္မုခါ-
၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-ခံယူအပ်ပါပြီ၊ ဘဂဝတော-အား၊ တံ-ထိုစကားကို၊ အာရော
စေမိ-လျှောက်ပါအံ့၊ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်။] ယံ တံ၊ ပ၊ ဗြူဟိတိအာဒိသု-တို့
၌၊ ဥပယောဂဝစနေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၌၊ ဝါ-၏အနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊ [ယံ-
အကြင်အကြောင်းအရာကို၊ တံ-ထို အရှင်ဘုရားကို၊ အပုဗ္ဗိမ္မ-မေးကုန်ပြီ၊ တံ-
ထို အကြောင်းအရာကို၊ နော-ကျွန်ုပ်တို့အား၊ အကိတ္တယိ-ဖြေတော်မူပြီ၊
အညံ-အခြားသော၊ တံ-ထိုအကြောင်းအရာကို၊ ပုစ္ဆာမ-မေးပါကုန်အံ့၊
ဣသံ-တိုက်တွန်းပါ၏၊ တံ-ထို အကြောင်းအရာကို၊ ဗြူဟိ-ဖြေတော်မူပါ၊
သုတ္တနိပါတ် စူဠဗျူဟသုတ်။] အဋ္ဌာနမေတံ၊ ပ၊ လောကဓာတုယာတိအာဒိ
သု-တို့၌၊ ကရုဏဝစနေ-ကရုဏ်းဝိဘတ်၌၊ ဝါ-၏အနက်၌၊ (ဒိဿတိ)၊
[ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယံ-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ကေဿံ လောကဓာတုယာ-
တခုသော လောကဓာတ်၌၊ (ဒေ-၂ ဆူကုန်သော၊ အရဟန္တာ-ဝါသနာနှင့်
တကွ တံထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူကုန်သော၊ သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေးလည်းမကျ၊ အစရိမံ-နောက်လည်း
မကျ၊ (တနည်း) အပုဗ္ဗံအစရိမံ-မရှေးမနှောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ-ပွင့်တော်မူကုန်ရာ
၏၊ ဧတံ(ဌာနံ)-ဤအကြောင်းသည်၊ အဋ္ဌာနံ-သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်၊
(သော-ဤအခွင့်သည်)၊ အနဝကာသော-သင့်သောအခွင့်မဟုတ်၊ ကေဂုံတ္တရ
အဋ္ဌာနပုဂ္ဂိုလ်ပထမဝဂ်။] ပန-အတ္ထုဒ္ဓါရသမညမှတစ်ပါး အတ္ထုဒ္ဓေသ ဝိသေသ
ကား၊ ဣဓ-ဤ ယံ ဝိပဿိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဘုမ္မဇ္ဇေ-သတ္တမိဝိဘတ်၏
အနက်၌၊ (ယံ သဒ္ဓေါဒိဿတိ) ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗျော-၏၊ ဧတန-ကြောင့်၊
ယသ္မိကပေတိ-ဟူ၍၊ (မယာ၊ ဝုတ္တံ-ဆီအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆီခဲပြီ) ဥဒပါဒိတိ-ကား၊
ဒသသဟဿိ လောကဓာတု-တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်
ကို၊ ဥန္နာဒေန္တာ-အံ့ဩဖွယ်တို့ကို အထက်သို့ မြည်စေလျက်၊ ဝါ-ပဲ့တင်
ထပ်စေလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ပွင့်တော်မူပြီ၊ [ဥန္နာဒေဉ္စ ဥ+နဒ+ကာရိတ်ကျေ၊ အန္တ
ပစ္စည်း၊ နဒ-အဗျတ္တသဒ္ဓေ(စကားလုံးမထင်ရှားသောကြီးကျယ်သောအသံ)။

ဘဒ္ဒကပေတိ-ကား၊ ပဉ္စဗုဒ္ဓုပ္ပါဒပဋိမဏ္ဍိတတ္တာ-ငါးဆူသော ဘုရားရှင်တို့
၏ ပွင့်တော်မူခြင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သန္တရကပေ-
ကောင်းသောကမ္ဘာ၌၊ သာရကပေ-မြတ်သော ကမ္ဘာ၌၊ (ဥဒပါဒိဉ္စဝိပ)၊
ဘဂဝါ-သည်၊ ဣမံကပ္ပံ-ဤကမ္ဘာကို၊ ထောမေန္တာ-ချီးမွမ်းတော်မူလိုသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့ဘဒ္ဒကပေ ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ကိရ-

ခဲ့၊ ယတော-အကြင်အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဘဂဝတော-သည်။ အဘိနိဟာရော-မိမိစိတ်ကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်းမှုကို၊ (အဘိ-ရှေးရှု၊ နိယာရ-ဆောင်ကြောင်း)၊ ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တေသ္မိ-အန္တရေ-ဤအတွင်း၌၊ (ဆုတောင်းရာကမ္ဘာမှစ၍ ဘုရားဖြစ်ရာ ကမ္ဘာတိုင်အောင်သော ကမ္ဘာတို့၏အတွင်း၌)၊ ဧကကပ္ပေပိ-တခုသောကမ္ဘာ၌လည်း၊ ပဉ္စ-ဝါးဆူကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ နိဗ္ဗတ္တာနာမ-ဖြစ်ကုန်သည် မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ ပန-ဆက်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ အဘိနိဟာရဿ-မှု၏။ ပုရံတော-ရှေ့၌၊ တဏှက်ရော-တဏှက်ရဘုရားလည်းကောင်း၊ မေဓက်ရော-လည်းကောင်း၊ သရဏက်ရော-လည်းကောင်း၊ ဒီပက်ရော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဧကသ္မိ-ကပ္ပေ-တခုသော ကမ္ဘာ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ-သု-ပွင့်တော်မူကြကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုဘုရားရှင်တို့၏၊ ဩရဘာဂေ-ဤမှာဘက်အဖို့၌၊ ဧကံအသင်္ချေယျံ-တသင်္ချေသည်၊ ဝါ-တသင်္ချေပတ်လုံး၊ ဗုဒ္ဓသုညမေဝ-ဘုရားတို့မှ ကင်းဆိတ်သည်သာလျှင်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။ [ဤကမ္ဘာများကို “သုညကမ္ဘာ”ဟု ခေါ်သည်။]

ပန-ကား၊ အသင်္ချေယျကပ္ပပရိယောသာနေ - မဟာကပ်အသင်္ချေ၏အဆုံး၌၊ ကောဏ္ဍညော နာမ-ကောဏ္ဍည မည်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ဧကောဝ-တဆူတည်းသာလျှင်၊ (ဟုတွာ) ဧကသ္မိ-သော၊ ကပ္ပေ-၌၊ ဥပ္ပန္နော-ပွင့်တော်မူပြီ၊ တတောပိ-ထိုကမ္ဘာမှလည်း၊ (ဩရဘာဂေ) အသင်္ချေယျံ-သည်၊ ဝါ-ပတ်လုံး၊ ဗုဒ္ဓသုညမေဝ အဟောသိ၊ အသင်္ချေယျကပ္ပပရိယောသာနေ-၌၊ မင်္ဂလော-မင်္ဂလဘုရားလည်းကောင်း၊ ပ၊ အဟောသိ-ပြီ၊ [ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာကမ္ဘာနှင့် မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ ကမ္ဘာသည်

အသင်္ချေယျံ။ ။သံဝဇ္ဇံ၊ သံဝဇ္ဇံဌာယီ၊ဝိဝဇ္ဇံ၊ဝိဝဇ္ဇံဌာယီ၊ ဤ ၄ ကပ်သည် မဟာကပ်တကပ်၏ အစိတ်အပိုင်းတည်း၊ ထို ၄ ကပ်ပြည့်သောအခါ ကမ္ဘာပျက်၏၊ ဤသို့သောမဟာကပ်ပေါင်း မည်ရွှေ့မည်မျှဟု မရေတွက်နိုင်အောင် မြားမြောင်သောကမ္ဘာတွေကို“အသင်္ချေ” ဟု ဆိုသည်၊ သင်္ချာတဗ္ဗန္တိ သင်္ချေယျံ၊န+သင်္ချေယျံ အသင်္ချေယျံ၊ (မရေတွက်နိုင်အောင် မြားမြောင်သောကမ္ဘာအစ)၊ ထိုသို့ မရေမတွက်နိုင်အောင် မြားမြောင်ပါသော်လည်း ဒီပက်ရာမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီးရာကမ္ဘာနှင့် ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ ကမ္ဘာ၏အတွင်းကို “ ကမ္ဘာပေါင်း ဤရွှေ့ဤမျှရှိ၏ ” ဟု ရေတွက်၍မရသောကြောင့် အသင်္ချေယျံတကပ်ဟု သတ်မှတ်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဧကံအသင်္ချေယျံ” ဆိုသည်၊ဦးကာ၌လည်း အသင်္ချေယျကပ္ပပရိယောသာနေတိ မဟာကပ္ပနိ အသင်္ချေယျပရိယောသာနေ” ဟု ဖွင့်သည်။

တသင်္ချေတည်း။] ပန-ကား၊ အသင်္ချေယျကပ္ပပရိယောသာနေ-၌၊ ဣတော-
 ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကဿ - ကမ္ဘာတသိန်းအလွန်ရှိသော၊
 အသင်္ချေယျဿ-တသင်္ချေ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပ၊ တိသကပ္ပသဟဿာနံ-
 ကမ္ဘာသုံးသောင်းတို့၏၊ ပ၊ အဋ္ဌာရသန္တကပ္ပသဟဿာနံ- မဟာကပ်တသောင်း
 ရှစ်ထောင်တို့၏၊ ပ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဣတော-မှ၊ စတုနဂ္ဂတိကပ္ပေ-
 ကိုးဆယ့်လေးကမ္ဘာထက်၌၊ ပ၊ ဂေါတမော - ဂေါတမ မည်တော်မူသော၊
 အမှာကံ-တို့၏၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-မြတ်စွာဘုရားလည်းကောင်း၊ ဣတိ စတ္တာ
 ဧဝ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ၊ မေတ္တေယျော-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဧဝ-ဤသို့လျှင်၊ ပ၊
 အာဟ-ပြီ။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့၊ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ-၌၊
 ဧတ္တကာ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ဣတိဝါ-
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တေ-ဤဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူခြင်းသည်၊
 ဗုဒ္ဓါနိယေဝ-တို့အားသာ၊ ဝါ-တို့၏ညဏ်တော်၌သာ၊ ပါကဋ္ဌံ-ထင်ရှားသည်၊
 ဟောတိကံ-ဖြစ်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ အညေသမ္ပိ-မြတ်စွာဘုရားမှ
 တပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း၊ ဝါ-တို့၏ညဏ်၌လည်း၊ ပါကဋ္ဌံ၊ ဟော
 တိကံ-လော၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ အညေသမ္ပိ-အားလည်း၊ ဝါ-
 ၌လည်း၊ ပါကဋ္ဌံ၊ ဟောတိ-၏၊ ကေသံ-တို့အား၊ ဝါ-၌(ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ-
 နည်း၊)သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနံ-တို့အား၊ ဝါ-၌(ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ-၏)

ဟိ-ဆက်၊ ကပ္ပသဏ္ဌာနကာလသ္မိံ-ဝိဝဇ္ဇကမ္ဘာ၏တည်ရာကာလ၌၊ ဧကံ-တခု
 သော၊ အသင်္ချေယျ-သံဝဇ္ဇဌာယိအသင်္ချေယျကပ်ပတ်လုံး၊ ဧကံဏံ-တခုတည်း
 သောဟင်းလင်းအပြင်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ လောကသန္တိဝါသေ-ဩကာသလောက

လောကသန္တိဝါသေ။ ။လောကအရ သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာ ဩကာသလောက
 ကိုယူပါ၊ ထို ဩကာသလောကကို “ဘာဇနလောက” ဟုလည်းခေါ်၏၊ “သန္တိဝါသ”
 အရ တည်နေထိုင်သော ဌာနကိုယူပါ၊ တည်နေထိုင်သောဌာနဟူသည်လည်း “ဧကံ
 ဏံ ဟုတွာ ဌိတေ” ဟူသော ဝိသေသနအရ တော တောင် သစ်ပင်တွေ မဖြစ်ပေါ်
 မပေါက်သေးပဲ၊ မိုးရေသော်မျှ မရှိသေးသော ဟင်္သာဟင်းလင်းဖြစ်၍နေသော လွင်
 ပြင်အရပ်တည်း၊ [ဧကံဏံ ဟုတွာ ဌိတေတိ ပဗ္ဗတရုက္ခဂစ္ဆာဒိနံ မေဃာဒိနဉ္စ အဘာ
 ဝေန ဝိဝဋ္ဌိ အင်္ဂဏံ ဟုတွာ ဌိတေ၊ လောကသန္တိဝါသေတိ ဘာဇနလောကေန သန္တိ
 ဝိသိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ- ဋီကာ။] အခြားနေရာ၌ကား ကမ္ဘာတည်ပြီး သတ္တဝါတွေရှိပြီးဖြစ်
 သောကြောင့် “သတ္တဝါတို့၏တည်နေရာ ဩကာသလောကကို လောကသန္တိဝါသ” ဟု
 ခေါ်ရသည်၊ ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့်၌ကား “အစိတ်အစိတ်သတ္တ
 ဝါတို့၏ ပေါင်းဆုံတည်နေရာ သတ္တဝါအပေါင်းကိုလောကသန္တိဝါသ” ဟုဖွင့်ခဲ့သည်။

၏တည်နေထိုက်ရာ အရပ်သည်၊ ငွေတေ-တည်လတ်သော်၊ လောကဿ-ဩကာသ
 လောက၏၊ သဏ္ဌာနတ္ထာယ-ကောင်းစွာတည်ခြင်းငှါ၊ ဒေဝေါ-မိုးသည်၊ ဝံသီ
 တုံ-ရွာခြင်းငှါ၊ အာရတတိ-အားထုတ်၏၊ အာဒိတောဝ-အစဉ်ပင်၊ အန္တရဋ္ဌ
 ကေ-တပို့တွဲလ တံပေါင်းလတို့၏အကြား ရှစ်ရက်အခါ၌၊ ဟိမပါတောဝိယ-
 ဆီးနှင်း၏ကျခြင်းကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ တိလမတ္တာ-
 နှမ်းစေ့ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-ရေအယဉ် တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ကဏမတ္တာ-ဆန်ကဲ့အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-လည်း
 ကောင်း၊ တဏှုလမတ္တာ-ဆန်စေ့အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-
 လည်းကောင်း၊ မုဂ္ဂ(မတ္တာ)-ပဲနောက်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-
 လည်းကောင်း၊ [နောက်၌ မတ္တာ၊ ဥဒကဓာရာတို့၏အနက်ကို ဤအတိုင်းပေးပါ။] မာသ(မတ္တာ)မတ်ပဲ၊ (ဥဒကဓာရာ-လည်းကောင်း၊) ဗဒရ(မတ္တာ)-ဇီးသီး(ဥဒက
 ဓာရာ-လည်းကောင်း၊) အာမလက(မတ္တာ)-သျှိသျှားသီး၊ (ဥဒကဓာရာ-လည်း
 ကောင်း၊) ငွေလုက(မတ္တာ)-သခွါးသီး၊ (ဥဒကဓာရာ - လည်းကောင်း၊) ကုမ္ဘဏ္ဍ(မတ္တာ)-ဖရုံသီး၊ (ဥဒကဓာရာ၊) အလာဗုမတ္တာ-ဗူးသီးအတိုင်းအရှည်ရှိ
 ကုန်သော၊ ဥဒကဓာရာ-လည်းကောင်း၊ ဟုတွာ-၍၊ အနုက္ကမေန-အစဉ်အား
 ဖြင့်၊ ဥသဘမတ္တာ - တဥသဘအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ - ၍လည်း
 ကောင်း၊ ဒွိဥသဘမတ္တာ-နှစ်ဥသဘအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ-လည်း
 ကောင်း၊ အနုဂါဝုတမတ္တာ-ဂါဝုတ်ဝက်၊ ဟုတွာ-လည်းကောင်း၊ ဂါဝုတ
 မတ္တာ-တဂါဝုတ်၊ ဟုတွာ-လည်းကောင်း၊ ဒွိဂါဝုတမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊
 အနုယောဇနမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ [လေးဂါဝုတ်သည် တယူဇနာဖြစ်သော
 ကြောင့် “ဒွိဂါဝုတနှင့် အနုယောဇန” သည် အဓိပ္ပာယ်တူနေ၏၊ တပုဒ်ပိုနေဟန်
 တူသည်။] ယောဇနမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ ဒွိယောဇနမတ္တာ-ကုန်သည်၊
 ဟုတွာ၊ ပ၊ ယောဇနသတမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ ယောဇနသဟဿမတ္တာ-
 ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ ယောဇနသတသဟဿမတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ ကောဋိ
 သတသဟဿစက္ကဝါဠဗန္ဓရေ-ကုဋေတသိန်းသော၊ စကြဝဠာ၏ အတွင်း၌၊
 ယာဝအဝိနဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ-မပျက်စီးသော ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်၊ ပူရေတွာ-

အဝိနဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ။ ။ မီးပျက်သောကမ္ဘာ၌ ဒုတိယဈာန်ဘုံအောက်တိုင်အောင်
 ပျက်၏၊ ကမ္ဘာပြုမိုး ရွာသောအခါ ထိုမပျက်စီးသော ဒုတိယဈာန်ဘုံအထိ ပြည့်၏၊
 ရေပျက်သောကမ္ဘာ၌ တတိယဈာန်ဘုံအောက်တိုင်အောင်ပျက်၏၊ ကမ္ဘာပြုမိုး ရွာသော
 အခါ ထိုမပျက်စီးသော တတိယဈာန်ဘုံအထိ ပြည့်၏၊ လေကြောင့် ပျက်သောအခါ
 ဓဝဟပ္ဖိုလ်ဘုံ၏ အောက်တလျှောက် ပျက်၏၊ ကမ္ဘာပြုမိုး ရွာသောအခါ ထိုမပျက်စီး
 သော ဓဝဟပ္ဖိုလ်ဘုံအထိ ပြည့်၏၊ ထို့ကြောင့် “အဝိနဋ္ဌ-ဗြဟ္မလောကာ” ဟုဆိုသည်။

ပြည့်စေ၍၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကုန်၏။ [စာအုပ်တို့၌ ခွေ ဥသဘ ဟု ရှိသော်လည်း “ဒွိ ဥသဘ” ဟု ရှိမှ မှန်သည်။] အထ-ကမ္ဘာပြုမိုး ရွာပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ တံ ဥဒကံ-ထိုရေသည်၊ အနုပုဗ္ဗန-အားဖြင့်၊ ဘဿတိ-လျောကျ၏။ [လျောကျ ဟူရာ၌ “တဖြည်းဖြည်း ခန်းသွား၏” ဟု ဆိုလိုသည်။] ဥဒကေ-သည်၊ ဘဿန္တ-လျောကျလတ်သော်၊ ပကတိဒေဝသောကဌာနေသူ-ပကတိ နတ် ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၏ တည်ရာအရပ်တို့၌၊ ဒေဝလောကာ-နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ ပြည်တို့သည်၊ သဏ္ဌဟန္တိ-ကောင်းစွာတည်ကုန်၏။ တေသံ-ထိုနတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ ပြည်တို့၏၊ သဏ္ဌဟနဝိဓာနံ-တည်ပုံ အစီအရင်ကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ ပုဗ္ဗနိဝါသ ကထာယံ၊ ပုဗ္ဗနိဝါသ ကထာ၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ မနုဿလောကသဏ္ဌဟနဌာနံ-လူ့ပြည်၏ တည်ရာအရပ်သို့၊ ဥဒကေ-ရေသည်၊ ပတ္တေ-ရောက်လတ်သော်၊ မေကရဏမုခေ-မေကရိုဏ် ရေစစ်၏ အပေါက်ဝကို၊ ပိဟိတေ ဝိယ-လက်ဖြင့် ပိတ်ထားအပ်သကဲ့သို့၊ ဝါတဝသေန-လေ၏ အစွမ်း ကြောင့်။ တံ ဥဒကံ-ထို ရေသည်၊ သန္တိဌတိ-ကောင်းစွာ တည်၏။ ဥဒကပိဋ္ဌေ- ရေအပြင်၌၊ ဥပ္ပလိနိပဏ္ဍဝိယ-ကြွရွက်ကဲ့သို့၊ ပထဝီ-မြေသည်၊ သဏ္ဌဟတိ-တည် ၏။ [မေကရိုဏ် ရေစစ်၏ အပေါက်ဝကို ပိတ်သောအခါ အတွင်း၌ရှိသော လေ၏အစွမ်းက ရေတွေ့ ယိုမထွက်အောင် ဆောင်ထားသကဲ့သို့ ကမ္ဘာပြု မိုးရေတွေ့ အောက်မကျအောင် ရေပြင်၏ အောက်၌ရှိသော လေပြင်ကြီးက ဆောင်ထားသည် ဟူလို။]

မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကော-မဟာဗောဓိပုလ္လင်၏ တည်ရာ အရပ်သည်၊ (ဌာနျူ ပစာ၊) [မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကောတိ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကပုဒေသ ဗေဟ၊ -ဋီကာ။] လောကေ-ဩကာသလောကသည်၊ ဝိနဿမာနေ-ပျက်လတ်သော်၊ ပစ္စာ- နောက်၌၊ ဝါ-နောက်မှ၊ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ (လောကေ-သည်၊) သဏ္ဌဟ မာနေ-တည်လတ်သော်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ သဏ္ဌဟတိ-တည်၏။ တတ္ထ-ထို ပလ္လင် တည်ရာ အရပ်၌၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ-ပုဗ္ဗနိမိတ်သည်၊ ဝါ-ဘုရားမဖြစ်ခင်တင်ကြို၍ ရှေး

ဝါတဝသေန။ ။ ရေ၏အောက်၌ရှိသော ကိုးသိန်းခြောက်သောင်း အထူးရှိသော လေ၏အစွမ်းကြောင့် ထိုရေသည် အောက်သို့ မလျောကျပဲ ကောင်းစွာ တည်နေ၏။ [ဝါတဝသေနာတိ သဗ္ဗိသဟဿာမိကနဝယောနေသတသဟဿပုဗ္ဗေဿ သန္တာရက ဝါတမဏ္ဍလဿဝသေန၊ -ဋီကာ။]

- ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ။ နိမိယတိ အနုမိယတိ ဖလံ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ (ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော အကျိုးကို မှန်းဆကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ရှေးဦးစွာဖြစ်နှင့်သော အကြောင်းကို “နိမိတ္တံ” ဟုခေါ်၏။) “ပုဗ္ဗေ+ဝဝတ္တံ+နိမိတ္တံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ” ပုဗ္ဗ-အကျိုးမဖြစ်မီရှေး

အဖို့၌ ဖြစ်နှင့်သော အမှတ်အသားသည်။ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဧကော-တခုသော၊ ပဒုမိနိဂစ္ဆော-ပဒုမ္မာချုပ်သည်၊ ဝါ-ပဒုမ္မာရုံသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တဿ-ထို ပဒုမ္မာချုပ်၏၊ (ပုပ္ဖိဉ္စပ်)၊ တသ္မိံကပ္ပေ-ထိုကမ္မာ၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ သစေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ-အကယ်၍ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ပုပ္ဖံ-ပန်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ပွင့်၏၊ တသ္မိံကပ္ပေ-၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ နောစေ(နိဗ္ဗတ္တိဿတိ)-အကယ်၍ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊ ပုပ္ဖံ-သည်၊) နုပ္ပဇ္ဇတိ-မပွင့်၊ စ-ဆက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ပွင့်လတ်သော်၊ ဧကော-တခုသော၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ သစေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဧကံ-တပွင့်သော၊ (ပုပ္ဖံ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ (ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊) သစေ (နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ)-အကယ်၍ပွင့်တော် မူကုန်လတ္တံ့ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပုပ္ဖါနိ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏) တယော-ကုန်သော၊ (ဗုဒ္ဓါ သစေ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ တယော ပုပ္ဖါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ) စတ္တာရော-ကုန်သော၊ (ဗုဒ္ဓါ သစေ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ စတ္တာရောပုပ္ဖါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ) ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ (သစေ) နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ (ပုပ္ဖါနိ) ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ တာနိ-ထိုကြာပွင့်တို့သည်၊ ဧကသ္မိံယေဝ-တခု သာလျှင်ဖြစ်သော၊ နာဠေ-အရိုး၌၊ ကဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိ-ဖွဲ့အပ်သောအချက်ရှိကုန် သကဲ့သို့၊ ဟုတွာ-၍၊ [ကဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိ ဟုတွာတိ အာဗဒ္ဓကဏ္ဍိကာဝိယ ဟုတွာ- ဋီကာ၊ ကြာရိုးတန်တခုတည်း၌ ပန်း ၂ ပွင့်သော်လည်းတဲ၍၊ သို့မဟုတ် ၃ ပွင့်သော်လည်း၊ သို့မဟုတ် ၄ ပွင့်သော်လည်း၊ သို့မဟုတ် ၅ ပွင့် သော်လည်းတဲ၍ ကိုယ်အချက်နှင့်ကိုယ် ဖွဲ့ထားအပ်သကဲ့သို့ ပွင့်ကြသည်။] သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော-သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်၊ မာရိသာ-ငါကဲ့သို့ရှုအပ်သူ တို့၊ ဝါ-အချင်းတို့၊ အာယာမ-လာသွားကြစို့၊ မယ်-တို့သည်၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ-ကို၊ ပဿိဿာမ-ကြည့်ချေကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကဋ္ဌာနံ- မဟာဗောဓိပလ္လင် တည်ရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ - ကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓါနိ - တို့၏၊ အနိဗ္ဗတ္တနကပ္ပေ - ပွင့်တော်မူရာကမ္မာ၌၊ ပုပ္ဖံ - သည်၊ နဟောတိ - မပွင့်၊

အဖို့၌၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်နှင့်သော၊ နိမိတ္တံ-အကျိုးကိုမှတ်သားကြောင်းနိမိတ်တည်း၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ- မိတ်၊ ဤနေရာ၌ ပဒုမိနိဂစ္ဆန္တိကို “ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ” ဟုဆိုသော်လည်း ထိုဂစ္ဆသည် ပုဗ္ဗနိမိတ် မဟုတ်သေး၊ ထို ဂစ္ဆ၌ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းသည်သာ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပုဗ္ဗနိမိတ္တံဂစ္ဆောတို့ကို “ဌာနုပစာ” ဟုမှတ်ပါ၊ [ပုဗ္ဗနိမိတ္တံဟုတွာတိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဿပုဗ္ဗ နိမိတ္တံ ဟုတွာ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တသန္တိဿယော ဟိ ဂစ္ဆော (ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သည့်ပဒုမ္မာကြာပန်း ၏ မှီရာဖြစ်သောချုပ်ကို) နိဿိတဝေါဟာရေန (မှီတတ်တော့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ပဒုမ္မာကြာပန်း ၏ အမည်အားဖြင့်) တထာ (ထိုပုဗ္ဗနိမိတ်ဟူ၍) ဝုတ္တော၊ (ဌာနုပစာ၊) တေနာဟ တဿာတိအာဒိ၊-ဋီကာ။]

ပန-ဆက်တေ-ထို သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်၊ အပုပ္ဖိတက္ခန္ဓ-ပွင့်သောပန်း
 မရှိသော ကြာချိုကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဘော-အချင်းတို့၊ လောကော-ကမ္ဘာလော
 ကသည်၊ အန္တကာရော-အမှိုက်မှောင်သည်၊ ဘဝိဿတိဝတ-ဖြစ်တော့မှာပါ
 တကား၊ မတာမတာ-သေကုန်သေကုန်သော၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ အ
 ပါယေ၊ အပါယ်၌၊ ပူရေဿန္တိ-ပြည့်စေကုန်လတ္တံ့၊ ဆ-ခြောက်ထပ်ကုန်
 သော၊ ဒေဝလောကာ-နတ်ပြည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နဝ-ကိုးထပ်ကုန်
 သော၊ ဗြဟ္မလောကာ-ဗြဟ္မာပြည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သုညာ-နတ်ဗြဟ္မာ
 တို့မှ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ(ဝတ) - ဖြစ်ကြတော့မှာပါတကား၊
 ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ အနတ္တမနာ- မိမိစိတ် မရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ-စိတ်မချမ်း
 သာကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

ပန-အန္တယ၊ ပုပ္ဖိတကာလေ-ပွင့်သောပန်းရှိရာအခါ၌၊ ဝါ-ပန်းပွင့်ရာ
 အခါ၌၊ ပုပ္ဖိ-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တေသု-သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်း
 တော်တို့သည်၊ မာတုက္ခန္တိ-မယ်တော်၏ ဝမ်းတိုက်သို့၊ ဩက္ကမန္တေသု-သက်
 ရောက်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သက်ရောက်ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ နိက္ခ
 မန္တေသု - တောထွက်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊
 သမ္ပုဇ္ဈန္တေသု-သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစကြာကို၊ ပဝတ္ထေန္တေသု-လည်စေကုန်
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ယမကပါဠိဟာရိယံ-ရေမီး
 အစုံသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို၊ ကရောန္တေသု- ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊
 ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ဒေဝေါရောဟနံ-တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ သက်
 ဆင်းတော်မူခြင်းကို၊ ကရောန္တေသု-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ အာ
 ယုသင်္ခါရံ - အာယုသင်္ခါရကို၊ ဩဿဇ္ဇန္တေသု - လွှတ်တော်မူကုန်သော် လည်း
 ကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေသု-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ
 ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုန်စဉ်လည်းကောင်း၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠ
 ကမ္ပနာဒိနိ-တသောင်းသော စကြဝဠာ၏ တုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊
 ပါဠိဟာရိယာနိ - တန်ခိုးပြာဠိဟာတို့ကို၊ ဒက္ခိဿာမ- မြင်ကြရကုန်တော့အံ့၊
 ဣတိစ-ဤသို့တွေး၍လည်းကောင်း။

စတ္တာရော-ကုန်သော၊ အပါယာ-တို့သည်၊ ပရိဟာယိဿန္တိ-ယုတ်လျော့
 ကုန်လတ္တံ့၊ ဆ ဒေဝလောကာ-နဝဗြဟ္မလောကာ၊ ပရိပူရေဿန္တိ-ကုန်လတ္တံ့၊
 ဣတိစ-ဤသို့တွေး၍လည်းကောင်း၊ အတ္တမနာ-မိမိစိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ-
 ဝမ်းမြောက်ကြ ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဥဒါနံ - ကို၊ ဥဒါနေန္တာ-ကျူး

ရင်းကြကုန်လျက်၊ အတ္တနောအတ္တနော-မိမိမိ၏၊ ဗြဟ္မလောကံ-ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ပြန်သွားကြကုန်၏၊ ဣမသ္မိံ-ဘဒ္ဒကပ္ပေ-၌၊ ပဉ္စ-ငါးပွင့်ကုန်သော၊ ပဒုမာနိ-ပဒုမ္မာကြာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-သု-ပွင့်ကုန်ပြီးတေသံနိမိတ္တာနံ-ထို ကြာပုံန်းဟူသောနိမိတ်တို့၏၊ အာနုဘာဝေန-အာနုဘော်ကြောင့်၊ စတ္တာရော-၄ ဆူကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နာ-မူကုန်ပြီး၊ ပဉ္စမော-ငါးဆူမြောက်ဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ-မူလတ္တံ့၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာနောပိ-သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း၊ တာနိပဒုမာနိ-ထို ပဒုမ္မာကြာပုံန်းတို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဣမမတ္တံ-ဘုရားပွင့်တော်မူမည့် ဤအကြောင်းကို၊ ဇာနိ-သု-သိနှင့်ကြကုန်ပြီးတေန-ကြောင့်၊ အညေသမ္ပိ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ (မယံ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသ ပဋိသယုတ္တကထာအဖွင့် ပြီး၏။

အာယု ပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်

၅။ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတော သော-ဘိက္ခဝေတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ကပ္ပပရိစ္ဆေဒဝသေန-ကမ္ဘာကိုပိုင်းခြားခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-သင်္ကေ၊ ဒဿေတော-ပြတော်မူ၍၊ ဣဒါနိ-ယခု အခါ၌၊ တေသံဗုဒ္ဓါနံ-ထို ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဇာတိပရိစ္ဆေဒါဒိဝသေန- အမျိုးဇာတ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း၊ အစရှိသည်နှင့် စပ်သဖြင့်၊ (ပုဗ္ဗေနိဝါသံ) ဒဿေတု-၄၊ ဝိပဿိ ဘိက္ခဝေတိအာဒိ-အစရှိသော ပါဠိတော်စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဝိပဿိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိတော်စကားရပ်၌၊ အာယုပရိစ္ဆေဒေ-အသက်အပိုင်းအခြား၌၊ (အသက် အပိုင်းအခြားကိုပြရာအခန်း၌) ပရိတ္တံလိဟုကန္တိ-ပရိတ္တံလဟုကံ ဟူသော၊ ဧတံဥဘယံ-ဤသဒ္ဓါ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်၊ အပ္ပကဿေဝ-အပ္ပကသဒ္ဓါ၏ပင်၊ ဝေဝစနံ-ဝေဝစနံပရိယာယံ စကားလွယ်တည်း၊ ဤ ဝေဝစနံပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုသိလက္ခနံ ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ် တာဒိလက္ခဏကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။ "ဟိ-မှန်၏၊ ယံ-အကြင် အာယုပ္ပမာဏသည်၊ အပ္ပကံ-နည်း၏၊ တံ-ထို အာယုပ္ပမာဏသည်၊ ပရိတ္တဉ္စေဝ-ထက်ဝန်းကျင် ပိုင်းဖြတ်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ ဝါ- တို့သည်လည်းကောင်း၊ လိဟုကဉ္စ- တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧဟာတိ-၏၊ [ပရိတ္တံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ စိတ္တပ္ပဒါကဏ္ဍ ပရိတ္တတိက်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အပ္ပံ ဝါ ဘိယျောတိ-ကား၊ ဝဿသတတော-အနှစ်တရာထက်၊ ဥပရိ-အလွန်၊ အပ္ပံဝါ- အနည်းငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဇီဝတိ-အသက်

ရှည်၏။) အညံ့-ပထမ အနှစ်တရာမှ တပါးသော၊ ဝဿသတံ-အနှစ်တရာသို့၊ အပက္ခာ-မရောက် မှု၍၊ ဝိသံဝဿာနိဝါ-အနှစ် နှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်းကောင်း၊ တိသံ ဝဿာနိဝါ-အနှစ် သုံးဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်း ကောင်း၊ စတ္တာလိသံဝဿာနိဝါ-အနှစ် လေးဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်း ကောင်း၊ ပဏ္ဏာသံဝဿာနိဝါ-အနှစ် ငါးဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်း ကောင်း၊ သဠိဝဿာနိဝါ-အနှစ် ခြောက်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော် လည်း ကောင်း၊ ဇီဝတိ-အသက်ရှည်၏။ [အပွင့်၏ အနက်ကို ဝိသံစသည်ဖြင့် သရုပ် ဖော်သည်။] ပန-သို့သော်လည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-သို့ကလောက်၊ ဒီဃာ ယုကော-ရှည်သောအသက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝါ-အသက်ရှည်သော ပုဂ္ဂိုလ် ကို၊ အတဒုလ္လဘော-အလွန်ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏၊ ဝါ-အလွန်ရနိုင် ခဲ၏၊ ကိရ-ခဲ့၊ အသုကော-ထိုမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စိရံ-ကြာမြင့် စွာ၊ ဇီဝတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြားရသော်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ကြားရာ အရပ်သို့၊ (တတ္ထ တလုံးပိုဟန်တူ၏)၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဓဋ္ဌဗ္ဗော-ကြည့်ရှုထိုက် သည်၊ ဟောတိ-၏။

တတ္ထ-ထိုအသက်ရှည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝိသာခါ-ဝိသာခါမည်သော၊ ဥပါသိကာ-ဥပါသိကာမသည်၊ ဝိသတံဝဿသတံ-အနှစ်တရာနှစ်ဆယ် ပတ် လုံး၊ ဇီဝတိ၊ ပေါက္ခရသတံ-မည်သော၊ ပြာဟ္မဏော-ပုဏ္ဏားသည်လည်း ကောင်း၊ ပြဟ္မာယု-မည်သော၊ ပြာဟ္မဏော-သည် လည်းကောင်း၊ သေလော- မည်သော၊ ပြာဟ္မဏော-သည် လည်းကောင်း၊ ဗာဝရိယပြာဟ္မဏော-ဗာဝရိယ ပုဏ္ဏားသည် လည်းကောင်း၊ အာနန္ဒတ္ထေရော-အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည် လည်း ကောင်း၊ မဟာကဿပတ္ထေရော-မဟာကဿပ ထေရ်သည် လည်းကောင်း၊ တထာ-သို့ အတူ တရာနှစ်ဆယ်ပတ်လုံးအသက်ရှည်၏၊ ပန-အထူးကား၊ အနုရုဒ္ဓိ တ္ထေရော-အနုရုဒ္ဓိထေရ်သည်၊ ဝဿသတဉ္စေဝ-အနှစ်တရာလည်း ဖြစ်သော၊ ပဏ္ဏာသဉ္စ-ငါးဆယ်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝဿာနိ-နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ (ဇီဝတိ-၏) ဗာကုလတ္ထေရော-ဗာကုလထေရ်သည်၊ ဝဿသတဉ္စေဝ-လည်း ဖြစ်သော၊ သဠိစ-ခြောက်ဆယ်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝဿာနိ (ဇီဝတိ-၏) အယံ-ဤ ဗာကုလထေရ်သည်၊ သဗ္ဗဒီဃာယုကော-အလုံးစုံ အသက်ရှည်သောသူတို့ထက် ရှည်သော အသက်ရှိ၏၊ သောပိ-ထို ဗာကုလထေရ်သော်မှလည်း၊ ဒွေဝဿ သတာနိ-အနှစ် နှစ်ရာတို့ပတ်လုံး၊ နဇီဝတိ-အသက်မရှည်။ [ပိသဒ္ဓါ သမ္ဘာ ဝနာဇောတက။]

ပန-ကား၊ ဝိပဿိအာဒယော-ဝိပဿိ အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံး စုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗောဓိသတ္တာ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၌

ငြိကပ်သော သတ္တဝါအထူးတို့သည်၊ ဝါ-ဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ [ဤပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာသမ္ဘိကာ သုမေဓကတာ၌ပြခဲ့ပြီ။] မေတ္တာပုဗ္ဗဘာ ဂေဓ-ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ရှေးအဖို့၌ မေတ္တာရှိသော၊ ဝါ-မေတ္တာ ရှေ့သွားရှိသော၊ သောမနဿ သဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိကစိတ္တေန - သောမနဿ သဟဂုတ်ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါက်စိတ်နှင့်၊ မာတုကုမ္ဘိသ္မိ-မယ်တော် ဝမ်း၌၊ ပဋိသန္ဓိ-ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဏီ-သု-ယူတော်မူကြကုန်ပြီ၊ တေန စိတ္တေန-ထို သောမနဿ သဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါက် စိတ်ဖြင့်၊ ဂဟိတာယ-ယူအပ်သော၊ ပဋိသန္ဓိယံ-ပဋိသန္ဓေကြောင့်၊ အသင်္ချေ ယျံ-အသင်္ချေယျကပ် ပတ်လုံး၊ အာယု-အသက်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ-ထို၊ ကြောင့်၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ အသင်္ချေယျာယုကာ-အသင်္ချေ ယျကပ်ပတ်လုံး ရှည်သောအသက်ရှိတော်မူနိုင်ကုန်သည်၊ ဝါ-အသင်္ချေယျ ကပ်ပတ်လုံး အသက်ရှည်တော်မူနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ၊) တေ-ထို ဘုရား ရှင်တို့သည်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အသင်္ချေယျံ-ပတ်လုံး၊ နအဋ္ဌသု-တည်တော် မမူကြကုန်ပြီနည်း၊ ဥတုဘောဇန ဝိပတ္တိယာ-ဥတုဘောဇဉ်၏ ဖောက်ပြန် ခြင်းကြောင့်၊ (အသင်္ချေယျံ၊ နအဋ္ဌသု-ကုန်၊) ဟိ-မှန်၊ ဥတုဘောဇနဝသေန-ဥတုဘောဇဉ်၏ အစွမ်းကြောင့်၊ အာယု-သည်၊ ဟာယတိပိ-ယုတ်လည်း ယုတ်လျော့၏၊ ဝစုတိပိ-တိုးလည်း တိုးပွား၏။

အသင်္ချေယျံ အာယု။ ။ [သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာ ဝိဝဋ္ဌဉာဏ် အသင်္ချေယျ ကပ်ကို အသင်္ချေယျံအရယူပါ။] အသက်အသင်္ချေတည်နေနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ “အာဓာရဝိသေသ၊ အာသယဝိသေသ၊ ပဋိပက္ခဗျာဘာဝ၊ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ” ဟု လေးမျိုးရှိ၏။ ထိုအကြောင်း လေးပါးလုံးပင် မနှိုင်းယှဉ်အပ် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အာနုဘော် သတ္တိများ ရှိကြသည်။

အာဓာရဝိသေသ။ ။ အသက်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ရုပ်ဇီဝိတ၊ နာမ်ဇီဝိတသည် နောက်ဆုံးဘဝဝယ် ဘုရားရှင်တို့၏ ခန္ဓာတော်အစဉ်၌တည်၏။ [ရုပ်ဇီဝိတသည်ကမ္မဇ ရုပ်အစဉ်တွင် ပါဝင်ရကား ထို ကမ္မဇကလာပ်အစဉ်၌တည်၏။ ထို ကမ္မဇရုပ်အစဉ် ကို ဤဘက် တိဇရုပ်အစဉ်ကလည်း ထောက်ပံ့၏။ ထို့ကြောင့် “ထို ဇီဝိတအသက် ကို ခန္ဓာအစဉ်၌တည်၏”ဟု ဆိုသည်။] ထို ခန္ဓာအစဉ်ဟူသောတည်ရာသည် တသံ သရာလုံး ဖြည့်အပ်ခဲ့သော ပါရမီတော်တို့ဖြင့် နောက်ဆုံးဘဝ၌ မွမ်းထုံအပ်ရကား ထူးခြားသောတည်ရာ ဖြစ်ပါပေသည်။

နိဿယဝိသေသ။ ။ ဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် အလောဘအဇ္ဈာသယ (ကာမ ဂုဏ်ကို မလိုချင်သော အဇ္ဈာသယဓာတ်)၊ အဒေါသအဇ္ဈာသယ (သတ္တဝါတို့အပေါ် ၌ ဒေါသနည်းပါးမေတ္တာများသော အဇ္ဈာသယဓာတ်)၊ နေက္ခမ္မအဇ္ဈာသယ (တော၊

တတ္ထ-ထို၊ ဥတုတောဇနဝသေန အာယု ဟာယတိပိ ဝစုတိပိ-ဟူသော ပါဠိ၌၊ (ဝိတ္တာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊) ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ရာဇာနော-မင်းတို့သည်၊ အဓမ္မိကာ-တရား၌မယှဉ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဥပရာဇာနော-အိမ်ရှေ့မင်းတို့သည်၊ (အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊) သေနာပတိ-စစ်သူကြီးသည်၊ (အဓမ္မိကော ဟောတိ၊) သေဌ်-သဌေးသည်၊ (အဓမ္မိကော ဟောတိ၊) သံကလနဂရံ၊ အလုံးစုံသော မြို့သည်။ (အဓမ္မိကော ဟောတိ၊) သကလရဋ္ဌံ-အလုံးစုံသော တိုင်းသည်၊ အဓမ္မိကမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အထ-တတိုင်းတပြည်လုံး တရားနှင့်မယှဉ်ရာ ထိုအခါ၌၊ တေသံ၊ ထို တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့၏၊ အာရက္ခဒေဝတာ-အစောင့်အရှောက်နတ်တို့သည်၊ (အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊) (နောက်၌လည်း ဤသို့လိုက်၍ ပေးပါ)၊ တေသံဒေဝတာနံ-တို့၏၊ မိတ္တာ-အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘူမဋ္ဌဒေဝတာ-မြေ၌တည်သောနတ်တို့သည်၊ ပ၊ တာသံ ဒေဝတာနံ-တို့၏၊ မိတ္တာ-ကုန်သော၊ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာ- ကောင်းကင်၌ တည်သော နတ်တို့သည်၊ ပ၊ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာနံ-တို့၏၊ မိတ္တာ၊ ဥဏ္ဍဝလာဟကာ-ပူသော ဥတု၏၊ အကြောင်းဖြစ်သော မိုးတိမ်ကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ပ၊ တာသံမိတ္တာ၊ အဗ္ဗဝလာဟကာ-ဆီးနှင်းတိမ်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ပ၊ တာသံမိတ္တာ၊ သီတဝလာဟကာ- အေးသောဥတု၏အကြောင်း ဖြစ်သော မိုးတိမ်ကိုဖြစ်စေတတ် ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ပ၊ တာသံမိတ္တာ၊ ဝဿဝလာဟကာ-မိုးရွာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော တိမ်လွှာ တိမ်တိုက်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ ပ၊ တာသံမိတ္တာ၊ စာတုမဟာရာဇိကာ-စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့ကို ဆည်းကပ်ရခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဒေဝတာ

ထွက်လိုသော အဇ္ဈာသယဓာတ်)၊ ဤသို့သော အာသယ (အလိုအဇ္ဈာသယ)၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်) အာယု၏မှီရာ ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ထူးခြားသောနိဿယတည်း။

ပဋိပက္ခဒူရိဘာဝ။ ။လာဘမစ္ဆရိယ (သူတပါးအတွက် လာဘ်ပေါ်မည်ကို မလိုလားခြင်း) စသော မကောင်းတရားသည် ပါပဓမ္မတည်း၊ ထို ပါပဓမ္မတို့ကို ဝေးစွာ ပယ်ခွါနိုင်ခြင်းသည် ပဋိပက္ခဒူရိဘာဝတည်း။

ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ။ ။သတ္တဝါတို့၏ ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ အားထုတ်ခြင်းသည် ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ (စိတ်တော်အစဉ် ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအထူး)တည်း၊ ဤသို့ အသက်ရှည်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့က မနှိုင်းယှဉ်လောက်အောင် အာနုဘော် ကြီးမားသောကြောင့် အသက်လည်းအသန့်ယူတိုင်အောင် ရှည်နိုင်စရာရှိပေသည်။

၂၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[ဟောပဒါနသုတ်]

၂၀၊ တာသံ မိတ္တာ၊ တာဝတိံသာ—တာဝတိံသာ တံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ၊ ၂၀၊ တာသံ မိတ္တာ၊ ယာမာ—ယာမာတံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ—တို့သည်၊ (အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ) ဣတိ ဝေမာဒိ—ဤသို့ အစရှိသည်တည်း၊ ဝေ—ဤသို့၊ ယာဝဘဝဂ္ဂါ—ဘဝဂ်တိုင်အောင်၊ အရိယသဘာဝကေ—တို့ကို၊ ဌပေတော—ထား၍၊ သဗ္ဗာ—အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒေဝ ဗြဟ္မာပရိသတ်—နတ် ဗြဟ္မာ ပရိသတ်တို့သည်လည်း၊ အဓမ္မိကာဝ ဟောန္တိ၊ တာသံ—ထို နတ် ဗြဟ္မာပရိသတ်တို့၏၊ အဓမ္မိကာတာယ—တရား၌ မယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စန္ဒိမသ္မုရိယာ—လနေတို့သည်၊ ဝိသမံ—မညီမညွတ်၊ ပရိဟရန္တိ—ထက်ဝန်းကျင်၊ လှည့်လည်ကုန်၏။

ဝါတော—လေသည်၊ ယထာမဂ္ဂေန—လာမြဲတိုင်းသောလမ်းဖြင့်၊ နဝါယတိ—မလာ၊ ဝါ—မတိုက်၊ အယထာမဂ္ဂေန—လာမြဲတိုင်း မဟုတ်သောလမ်းဖြင့်၊ ဝါယန္တော—လာသည်၊ ဝါ—တိုက်သည်၊ (ဟုတော—၍၊ ဝါ—ကြောင့်) အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ—ကောင်းကင်၌ တည်သော ဗိမာန်တို့ကို၊ ခေါတေတိ—ချောက်ချား စေ၏၊ ဝိမာနေသု—တို့သည်၊ ခေါဘိတေသု—ကုန်လတ်သော်၊ ဒေဝတာနံ—တို့၏၊ ကိဋ္ဌနတ္ထာယ—ပျော်မြူးခြင်းငှါ၊ စိတ္တာနိ—တို့သည်၊ န နမန္တိ—မညွတ်ကြကုန်၊ ဒေဝတာနံ—တို့၏၊ ကိဋ္ဌနတ္ထာယ—ငှါ၊ စိတ္တေသု—တို့သည်။

ဝိသမံ စန္ဒိမသ္မုရိယာ ပရိဟရန္တိ။ ။ဝိသမံ စန္ဒိမသ္မုရိယာ ပရိဟရန္တိတိ ဗဟူဗာဓတာဒိ အနိဋ္ဌဗလူပနိဿယဘူတဿ (များသောအနာရောဂါ ရှိသူတို့၏ အဖြစ်အစရှိသော အနိဋ္ဌ မကောင်းအကျိုး၏ မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော) ယထာဝုတ္တံ အဓမ္မိကာတာသညိတဿ (ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိ မင်းစသူတို့၏ အဓမ္မိကာ အဖြစ်ဖြင့် မှတ်သားအပ်သော) သဘောရဏဿ—ပါပကမ္မဿ ဗလေန (ထို အချိန်၌ ဖြစ်နေသော သတ္တဝါအများနှင့် ဆက်ဆံသော မကောင်းမှု၏ အစွမ်းကြောင့်) ဝိသမံဝါယန္တေန ဝါယနာဝိဋ္ဌိယမာနာ စန္ဒိမသ္မုရိယာ (မညီမမျှ တိုက်ခတ်သောလေသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိတို့၏ သွားနေကျ လမ်းကြောင်း၌ မညီမညွတ်သွားနေရသော လနေတို့သည်) သိနေရုံ ပရိက္ခိပန္တာ ဝိသမံ ပရိဝတ္တန္တိ (မြင်းမိုရ်တောင်ကို ရစ်ပတ်လှည့်လည်ကုန်လတ်သော် မညီမညွတ် လှည့်လည်ကြကုန်၏) ယထာမဂ္ဂေန (သွားမြဲတိုင်းသောလမ်းဖြင့်) န ပရိဝတ္တန္တိ (မလှည့်လည်နိုင်ကြကုန်) ၊—ဇီကာ။

ဝါတော ယထာမဂ္ဂေန နဝါယတိ။ ။အသိဒံ ယထာစန္ဒိမသ္မုရိယာနံ ဝိသမပရိဝတ္တနံ ဝိသမဝါတသင်္ခေါဘဟေတုကံ (လနေတို့၏ ဤ မညီမမျှ လှည့်လည်ခြင်းသည် မညီမမျှသောလေတို့၏ ချောက်ချားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသကဲ့သို့) ဧဝံ ဥတုဝဿာဒိဝိသမပုဝတ္တိ (ဤအတူ ဥတု၊ မိုး အစရှိသည်တို့၏ မညီမမျှဖြစ်ခြင်းသည် မညီမျှသောလေတို့၏ ချောက်ချားခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိ၏) ဣတိ ဒေသေတုံ ဝါတော ယထာမဂ္ဂေန နဝါယတိတိ အာဒိ ဝုတ္တံ၊—ဇီကာ။

အနမန္တေသု-ကုန်လတ်သော်၊ သီတုဏှဘေဒေါ-အအေး အပူ အပြားရှိသော၊ ဥတု-ဥတုသည်၊ ယထာ ကာလေန - အကြင်အကြင် ကာလ အားဖြင့်၊ နသမ္ပဇ္ဇတိ-ကောင်းစွာမဖြစ်၊ ဝါ-မပြီးစီး၊ [“ဥတုပျက်သည်”ဟူလို။]တသ္မိ-ထိုဥတုသည်၊ အသမ္ပဇ္ဇန္တေ-ကောင်းစွာမဖြစ်လတ်သော်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဒေဝေါ-မိုးသည်၊ နဝဿတိ-မရွာ၊ ကဒါစိ-တရံတခါ၌၊ ဝဿတိ-ရွာ၏၊ ကဒါစိ-၌၊ နဝဿတိ၊ ကတ္တစိ-အချို့သောအရပ်၌၊ ဝဿတိ၊ ကတ္တစိ-၌၊ နဝဿတိ၊ [ကဒါစိ-စသည်ကား “သမ္မာ နဝဿတိ”၏ သရုပ်ပြတည်း။] ဝဿန္တောပိ-ရွာပြန်သော်လည်း၊ ဝပ္ပကာလေ-စိုက်ပျိုးရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ အကုရကာလေ-အညောက်ပေါက်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ နာဠကာလေ-ရိုးတန်ထွက်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖကာလေ-ပွင့်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ခိရဂ္ဂဟဏာဒိကာလေသု-နို့ရည်ကိုယူရာ အစရှိသောအခါတို့၌လည်းကောင်း၊ ယထာယထာ-အကြင်အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဝဿမာနောစ-ရွာသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဂစ္ဆမာနောစ-ကင်းသော်လည်းကောင်း၊)သဿာနိ-ကောက်တို့အား၊ ဥပကာရော-လျော်သောကျေးဇူးကို ပြတတ်သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ တထာတထာ-ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုထိုကောက်တို့အား လျော်သောကျေးဇူးကိုမပြုနိုင်လောက်အောင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ ဝဿတိစ-ရွာလည်းရွာ၏၊ ဝိဂစ္ဆတိစ-ကင်းလည်းကင်း၏။

တေန-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ကောက်တို့အား လျော်သောကျေးဇူးကို မပြုနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရွာခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်၊) သဿာနိ-တို့သည်၊ ဝိသမပါကာနိ-မညီမမျှမည့်ရင်းရှိကုန်သည်၊ ဝိဂတဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ-ကင်းသောအနံ့၊ အဆင်း၊ အရသာ အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ (အနံ့ အဆင်း အရသာအစရှိသည်၏ ကင်းသောဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်) ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [အာဒိဖြင့်ဩဇာကိုယူ။] ကေဘာဇနေ-တခုတည်းသော အိုး၌၊ ပက္ခိတ္တတဏှာလေသုပိ-ထည့်အပ်သော ဆန်တို့တွင်သော်မှလည်း၊ ကေသ္မိ-တခုသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ ဘတ္တံ-ထမင်းသည်၊ ဥတ္တဏှာလံ-ကျက်ခြင်းမှ ဖဲသောဆန်ရှိသည်(သဒ္ဓတ္တ)၊ [ဥတ္တဏှာလန္တိ ပါကတော ဥက္ကန္တ

ဝိဂတဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ။ ။ဂန္ဓဝဏ္ဏရသာတို့ကို ဒွန်သဇာသံတွဲ၊ ဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိနိ+သမ္ပဝတ္တိ+ဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိ၊ ဝိဂတာ + ဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိ+ယေသန္တိ+ဝိဂတဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ၊ [အဠုနိကဲ့သို့ သဿာနိနှင့်အရတူသော နပုလ္လိင်ရှိစေ၊ သမ္ပန္နာနိဟု ရှိသည်ကား သဒ္ဓါသွားမကောင်း၊ ဝိဂြိဟံ ပြုကြည့်ပါ။]

တဏှုလံ၊-ဋီကာ] ဝါမနပ်သည်(ဝေါဟာရတ္ထ)၊ ဟောတိ-၏၊ ကေသိ(ပဒေသေ-၌၊)(ဘတ္တံ-သည်၊) အတိကိလိန္တံ-အလွန်စိုစွတ်သည်၊ ဝါ-အလွန်ပျော့သည်၊(ဟောတိ၊) ကေသိ(ပဒေသေ၊)(ဘတ္တံ-သည်၊) သမပါကံ-အညီအမျှကျက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) တံ-ထိုထမင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိဘုတ္တံ-သုံးစားအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊) ကုစ္ဆိယမ္ပိ-ဝမ်း၌လည်း၊ တိဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အစာကြေခြင်း၊ မကြေခြင်း၊ မကောင်းသဖြင့်ကြေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ပစ္စတိ-ကြေကျက်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊(ထိုသို့သုံးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျက်ခြင်းကြောင့်၊) သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ဗဟုဗာဓာစေတ-များသောအနာရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပါယုကာစ-နည်းသောအသက်ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ဟောန္တိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-အာယုဝခုနမုရှေးဦးစွာ၊(နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) ဥတုဘောဇနဝသေန-ဥတုဘောဇနနှင့်စပ်သဖြင့်၊ အာယု-အသက်သည်၊ဟာယတိ-ယုတ်လျော့၏၊

☞ ပန-ကား၊ ဗဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ရာဇာနော-တို့သည်၊ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဥပရာဇာနောပိ-တို့သည်လည်း၊ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိမနယေနေဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ယာဝဗြဟ္မလောက-တိုင်အောင်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း၊ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ-ထိုသတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မိကတ္တာ-တရား၌ယှဉ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-တရားစောင့်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမံ-အညီအမျှ၊ စန္ဒိမသုရိယာ-တို့သည်၊ ပရိဟရန္တိ-မြင်းမိုရ်တောင်ကို လက်ယာရစ် လှည့်လည်ကုန်၏၊ ယထာမဂ္ဂေန ဝါတော ဝါယတိ၊ ယထာမဂ္ဂေန ဝါယန္တော အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ နခေါဘေတိ၊ တေသံ-ထိုဗိမာန်တို့၏၊ အခေါတာ-မချောက်ချားခြင်းကြောင့်၊ ဒေဝတာနံ ကိဋ္ဌနတ္ထာယ စိတ္တာနိ နမန္တိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ ညွတ်ခြင်းကြောင့်၊ ကာလေ-သင့်လျော်သောအခါ၌၊ ဥတု သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေဝေါ သမ္မာဝဿတိ၊ ဝပ္ပကာလတော-စိုက်ပျိုးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ သဿာနံ-တို့အား၊ ဥပကာရံ-ကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ကာလေ-ရွာသင့်ရာ အခါ၌၊ ဝဿတိ၊ကာလေ-ကင်းသင့်ရာအခါ၌၊ ဝိဂစ္ဆတိ။

တေန-ထို့ကြောင့်၊ သဿာနိ-တို့သည်၊ သမပါကာနိ-အညီအမျှ မှည့်ရင့်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ သုဂန္ဓာနိ-ကောင်းသော အနံ့ရှိကုန်သည်၊ သုဝဏ္ဏာနိ-ကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သည်၊ သုရသာနိ-ကောင်းသော အရသာရှိကုန်သည်၊ သြဇဝန္တာနိ-သြဇာရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊တေဟိ-ထို သုဂန္ဓအစရှိသော

ကောက်တို့ဖြင့်၊ သမ္ပါဒိတံ-ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော၊ တောဇနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိတုတ္တံ-သုံးစားအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ သမ္ပာ-စွာ၊ ပရိပါကံ-အစာကြေခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကောင်းစွာအစာကြေခြင်းကြောင့်) သတ္တာ-တို့သည်၊ အရောဂါ-ရောဂါမရှိ ကုန်သည်၊ ဒီဃာယုကံ- ရှည်သော အသက်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ (ဤနည်းအားဖြင့်) ဥတုဘောဇနဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ အာယု-သည်၊ -ဝစုတိ-၏။

တတ္ထ-ထိုဘုရားရှင်တို့တွင်၊ ဝိပဿီ-ဝိပဿီ မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အသိတိဝဿသဟဿာယုက ကာလေ -အနှစ် ရှစ်သောင်း အသက်တမ်း ရှိရာအခါ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်တော်မူပြီ၊ သိခိ-သော၊ (ဘဂဝါ) သတ္တတိဝဿ သဟဿာယုက ကာလေ-အနှစ် ရှစ်သောင်း အသက်တမ်း ရှိရာအခါ၌၊ (နိဗ္ဗတ္တော) ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ-ဤအစဉ်ကို၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ပရိဟိန သဒိသံ-ယုတ်လျော့ခြင်းနှင့် တူသည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ် ပါပေပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အစဉ်အတိုင်း ယုတ်လျော့ခြင်းနှင့် တူသည်ကို ပြုအပ်ပါသော် လည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့ အစဉ်အားဖြင့်၊ န ပရိဟိနံ-ယုတ်လျော့သည် မဟုတ်၊ ဝစုတာ ဝစုတာ-တိုးပွား၍ တိုးပွား၍၊ ဝါ-တိုးပွားပြီးမှ တိုးပွားပြီးမှ၊ ပရိဟိနံ-ယုတ်လျော့ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ကထံ-အဘယ် သို့ သိထိုက်သနည်း၊ ကာဝ-ကောဏာဂုဏ်မြတ်စွာဘုရား စသည်တို့မှ ရွေး ဦးစွာ၊ ဣမသ္မိံ-ဣဗ္ဗေ-ဤကမ္ဘာ၌၊ ကကုသန္ဓော-သော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ စတ္တာလိသဝဿသဟဿာယုက ကာလေ-အနှစ်လေးသောင်း အသက်တမ်း ရှိရာအခါ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ပြီ၊ အာယုပ္ပမာဏံ-အသက်အပိုင်းအခြားကို၊ ပဉ္စ-ဝါးပါးကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာဓိသံ-အစုတို့ကို၊ ကတာ-ပြု၍၊ စတ္တာရိ-လေးစုတို့ပတ်လုံး၊ ဣတု-တည်တော်မူ၍၊ ပဉ္စမေ-ငါးခုမြောက် အစုသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေယေဝ-ထိုင်ရှားရှိစဉ်ပင်၊ ပရိနိဗ္ဗုတော-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ၊ တံ-အာယု-ထို့-လေးသောင်း အသက်တမ်းသည်၊ ပရိဟာယမာနံ-ယုတ်လျော့ လတ်သော်၊ ဒသဝဿကာလံ-ဆယ်နှစ်တမ်း အခါသို့၊ ပတာ-ရောက်၍၊ ပုန-ကုန်၊ ဝစုမာနံ-တိုးပွားလတ်သော်၊ အသင်္ချေယျံ-အသင်္ချေသည်၊ ဟုတာ-၍၊ တတော-ထို အသင်္ချေတမ်းမှ၊ ပရိဟာယမာနံ-လတ်သော်၊ တံ-သဝဿသဟဿကာလေ-အနှစ်သုံးသောင်း အသက်တမ်းရှိရာ အခါ၌၊ ဌိတံ-တည်ပြီ၊ တဒါ-ထို အခါ၌၊ ကောဏာဂမနော၊ ဘဂဝါ၊ နိဗ္ဗတ္တော။

တသ္မိံ ပိ-ထို ကောဏာဂုဏ် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ တထေဝ-ထို အတူ ပင်၊ [တထေဝဖြင့် အသက်တမ်းကို ငါးပုံပုံ၍ တပုံအကျန်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်

စံတော်မူခြင်းကို ညွှန်ပြသည်။] ပရိနိဗ္ဗုတေ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး လတ်သော်၊ တံ အာယု-ထို အသက်တမ်းသည်၊ ဝဿသတကာလံ-သို့၊ ပတုဘ၊ ပုန ဝစုမာနံ အသင်္ချေယျံ ဟုတော့၊ ပရိဟာယိတော-ယုတ်လျော့၍၊ ဝိသတိ ဝဿသဟဿကာလေ- အနှစ် နှစ်သောင်း အသက်တမ်းရှိရာအခါ၌၊ ဌိတံ၊ တဒါ-၌၊ ကဿပေါ ဘဂဝါ နိဗ္ဗုတော၊ 'တသ္မိံ' ပိ-ထို ကဿပ မြတ်စွာဘုရား သည်လည်း၊ တထေဝ၊ ပ၊ ဝဿသတကာလံ -အနှစ်တရာ အသက်တမ်း အခါသို့၊ ပတ္တံ-ရောက်ပြီး၊ အထ-အနှစ်တရာတမ်းသို့ ရောက်ရာ ထိုအခါ၌၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ နိဗ္ဗုတော၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ် အားဖြင့်၊ ပရိဟာယိတော-ပရိဟာယိတော-ယုတ်လျော့၍၊ 'ယုတ်လျော့၍၊ ဝစိတော ဝစိတော-တိုးပွားပြီး၍၊ တိုးပွားပြီး၍၊ ပရိဟိနံ-ယုတ်လျော့ပြီး၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိ တဗ္ဗံ၊ [ဈေဋ္ဌ ဝစိတော ဝစိတော ပရိဟိနံ-ကို ပြန်၍ နိဂုံးအပ်သည်။] တတ္ထ-ထိုသို့ ပွင့်တော်မူကြရာ၌၊ [“ထိုလူတို့တွင်” ဟု ဆရာတော်ကြီး နိဿယ၌စွဲ၏။] မနုဿေသု- လူတို့သည်၊ ယံယံ-အာယုပရိမာဏေသု-အကြင်ကြင်မျှလောက် အသက်တမ်း အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ရှိရာအခါ၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-တို့သည်၊ နိဗ္ဗုတန္တိ- ကုန်၏၊ တေသမ္ပိ-ထို ဘုရားရှင်တို့၏လည်း၊ တံတဒေဝ-ထိုထို လူတို့၏အသက် အတိုင်းအရှည်သည်သာလျှင်၊ အာယုပရိမာဏံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဝေဒိ တဗ္ဗံ-၏၊] အသက်အသင်္ချေတိုင်အောင်ဘုန်းကံပါလာသော်လည်း ဥတုဘောဇဉ် ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် လူတို့နှင့်တန်းတူပင် အသက်ရှည်တော်မူရသည်၊ လူတို့အသက်တမ်းတွင်လည်း ငါးပုံတပုံချန်၍ အသက်ရှည်တော်မူကြသည်။]

အာယုပရိစ္ဆေဒ အဖွင့် ပြီး၏။

ဗောဓိပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်

၈။ ပန-ကား၊ ဗောဓိပရိစ္ဆေဒေ-ဗောဓိပင်ကိုပိုင်းခြားခြင်း၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) 'ပါဠိလိယာ မူလေတိ-ကား၊ ပါဠိလိ ရှုက္ခဿ-သခွတ်ပင်၏၊

ဝဿသတ ကာလံ ပတ္တံ။ ။ ထုံးစံအတိုင်းဆိုလျှင် ကောဏာဂုမ်မြတ်စွာဘုရားသည် အနှစ်သုံးသောင်းတမ်း၌ ပွင့်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် (အနှစ်တသောင်းလျော့၍) အနှစ် နှစ်သောင်းတမ်း၌ ပွင့်တော်မူရသကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊ ထို့အတူ ငါတို့၏မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အနှစ်တသောင်းလျော့၍ အနှစ် တသောင်းတမ်းကာလ၌ ပွင့်တော်မူသင့်၏၊ သို့သော် ပါရမီတော်များက မပြည့်စုံသေး သောကြောင့် သောင်းတမ်း၌လည်း ပွင့်တော်မူမူနိုင်ခဲ့၊ ထောင်တမ်း၌လည်း ပွင့်တော် မမူနိုင်ခဲ့၊ အနှစ်တရာတမ်းကျမှ ပွင့်တော်မူရသည်၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ ပါရမီတော်များ ကမပြည့်စုံသေးသောကြောင့်တည်း၊ မှန်၏ ဒါနပါရမီတော်သည်ပင် ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝရောက်မှ ပြည့်စုံတော်မူရသည်။

ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ (အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ-၌စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ တဿာပါဠလိယာ-ထို
သခွတ်ပင်၏၊ ခန္ဓော-ပင်စည်သည်၊ တံဒိဝသံ-ဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုနေ့၌၊
ပဏ္ဏာသရတနာ-အတောင်ငါးဆယ်ရှိသည်၊ ဟုတော-ဖြစ်၍၊ အဗ္ဘုဂ္ဂတော-
အထက်သို့တက်ပြီ၊ သာခါ-သစ်ကိုင်းတို့သည်၊ ပဏ္ဏာသရတနာ-အတောင်ငါး
ဆယ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတော အဗ္ဘုဂ္ဂတော)၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဥဗ္ဗေဓေန-
အစောက်အားဖြင့်၊ ရတနသတံ-အတောင်တရာသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ [ဘေး
ပတ်လည်၌လည်း ဝဲဘက်အတောင်ငါးဆယ် ယာဘက်အတောင်ငါးဆယ်ပြန်
ကျယ်သောကြောင့် အတောင်တရာပင်ရှိ၏။] စ-ဆက်၊ တံဒိဝသံ-ဘုရားပွင့်
တော်မူရာ၊ ထိုနေ့၌၊ သာပါဠလိ-သည်၊ ကဏ္ဍိကာဗဒ္ဓေဟိဝိယ-အချက်တို့ဖြင့်
ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖဟိ - ပန်းတို့ဖြင့်၊ မူလတော - အရင်းမှ၊
ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဧကသညန္တာ-တပေါင်းတည်းဖုံးအုပ်အပ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊
ဒိဗ္ဗဂန္ဓ-နတ်၌ ဖြစ်သော အနံ့သည်၊ ဝါယတိ-လှိုင်၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ ဧကဝလံ-အခြားသစ်ပင်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်၊
တဒါ-ဘုရားပွင့်တော်မူရာထိုနေ့၌၊ အယမေဝ-ဤဗောဓိပင်ဖြစ်သောသခွတ်ပင်
သည်သာ၊ ပုပ္ဖိတဝ-ကောင်းစွာဖြစ်သော ပန်းရှိသည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ [ပုပ္ဖိ+
သညာတံ+ ဧတိဿာတိပုပ္ဖိတဝ၊ သညာတ အဿတ္တိ အနက်၌ ဣတပစ္စည်း။]
ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ-တသောင်းသော စကြဝဠာ၌၊ သဗ္ဗပါဠလိယော-

.. မူလေတိ ဟေဋ္ဌာ။ ။မူလသဒ္ဓါ၏ အဘိဓာန်လာအနက်တို့တွင် သန္တိကအနက်
ဟောတည်း၊ သခွတ်ပင်လုံး၏ အနီးဟူသည် အောက်အရပ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့်
“ဟေဋ္ဌာ”ဟု အဓိပ္ပါယ်တ္ထ ဖွင့်သည်၊ [မူလေတိ မူလာဝယဝဿ သမီပေ (အမြစ်
ဟူသော အစိတ်အပိုင်း၏အနီး၌) တံပန (ထိုအနီးသည်ကား) တဿာပါဠလိယာ
(ထိုသခွတ်ပင်၏) ဟေဋ္ဌာပဒေသော (အောက်အရပ်သည်) ဟောတိတိ အာဟာ “ပါ
ဠလိရက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ”တိ၊ -ဋီကာ။]

တံဒိဝသန္တိ။ ။အတ္တနာ ဇာတဒိဝသေ (မိမိပေါက်ရာနေ့၌) တံဒိဝသန္တိ ဝါ တံ
ဘဂဝတော အဘိသမ္မောမိဒိဝသေ (ထိုပွင့်တော်မူရာနေ့၌)၊ သော ကိရ ဗောဓိ
ရက္ခော သာလကလျာဏီဝိယ (အင်ကြင်းပင်သည်ကဲ့သို့) ပထဝိယာအဗ္ဘန္တရေဝေပုရေ
တရံ ဝဇေန္တော (ဘုရားမပွင့်မီ ရှေးဦးစွာ မြေကြီးအတွင်း၌သာကြီးပွားလျက် အပေါ်
မထွက်သေးပဲ) အဘိသမ္မောမိဒိဝသေ ပထဝီ ဥဒ္ဓိဇ္ဇိတော ဥဋ္ဌိတော ရတနသတံ ဥစ္စော
(ဘုရားပွင့်တော်မူရာနေ့ရောက်မှ မြေကြီးကို ဖောက်ထွက်၍ အထက်သို့ တက်လျက်
အတောင်တရာမြင့်သည်လည်းကောင်း) တာဝဒေဝစ ဝိတ္ထတောဟုတော နဘံ ပူရေန္တော
အဋ္ဌာသိ (ထိုမျှလောက်ပင် အတောင်အရာ ပြန့်ကျယ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းကင်ကို
ပြည့်စေလျက်တည်းရှိ) ။-ဋီကာ။

အလုံးစုံသော သန္တတပင်တို့သည်၊ ပုပ္ဖိတာ-ကောင်းစွာဖြစ်သော ပန်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ စ-သေး၊ ကေဝလံ-အခြားသစ်ပင်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်၊ ပါဠိလိယော-သန္တတပင်တို့သည်သာ၊ (ပုပ္ဖိတာ-ကုန်သည်)န-သေး၊ ဒသသဟဿ စက္ကဝါဠေ-၌၊ သဗ္ဗရုက္ခာနံ-တို့၏၊ ခန္ဓေသု-ပင်စည်တို့၌၊ ခန္ဓပဒုမာနိ-ပင်စည်၌ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သာခါသု-သစ်ကိုင်းတို့၌၊ သာခါ ပဒုမာနိ-သစ်ကိုင်း၌ ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ လတာသု-နှယ်တို့၌၊ လတာပဒုမာနိ-နှယ်၌ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ အာကာသပဒုမာနိ-ကောင်းကင်၌ ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖိတာနိ-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ပထဝီတလံ-မြေအပြင်ကို၊ ဘိန္ဒုတူပိ-ဖောက်ခွဲ၍လည်း၊ မဟာပဒုမာနိ-ကြီးစွာသော ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်၊ ဥဠိတာနိ-ပေါ်ထွက်ကုန်ပြီ၊ မဟာသမုဒ္ဒေါပိ-မဟာသမုဒြာသည်လည်း၊ ပဉ္စဝဏ္ဏဟိ-ငါးမျိုးသောအဆင်းရှိကုန်သော၊ ပဒုမေဟိ-ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိလပ္ပလရတ္တပ္ပလေဟိစ-ကြာညို ကြာနီတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဉ္စန္ဒော-ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သကလဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ-သည်၊ ဓဇမာလာကုလံ-တံခွန် အလံအစဉ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသည်၊ (ဟံတွာ)၊ တတ္ထတတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ နိဗ္ဗပ္ပုပ္ပဒါမ ဝိသဋ္ဌမာလာဂုံဠ ဝိပ္ပကိဏ္ဏနာနာဝဏ္ဏကုသုမသမုဇ္ဇလံ-တံရဲရဲဆဲလတ်၊ ဖွဲ့စပ်အပ်သောပန်းဆိုင်၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော ပန်းအပေါင်း၊ အထူးထူးအပြားပြားရောပြွမ်းလျက် အထူးထူးသော အဆင်းရှိသောပန်းတို့ဖြင့် လွန်စွာတောက်ပသည်လည်းကောင်း၊ နန္ဒနဝနစိတ္တလတာဝနမိဿကဝနဖာရုသကဝနသဒိသံ-နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၊ စိတ္တလတာဥယျာဉ်၊ မိဿကဥယျာဉ်၊ ဖာရုသကဥယျာဉ်နှင့် တူသည်လည်းကောင်း၊ အဟောသိ။

ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠေမုခဝနိယံ-အရှေ့ စကြဝဠာနုခမ်းရစ်၌၊ ဥသိတဒ္ဒဇာ-ထောင်မတ်နေသော တံခွန်အလံတို့သည်၊ [ဥသာပိတဟု မရှိသောကြောင့် “ထောင်မတ်စေအပ်စိုက်ထူအပ်” ဟုမပေးရ။] ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠေမုခဝနိယံ-အနောက်

တတ္ထတတ္ထ နိဗ္ဗပ္ပုပ္ပဒါမ။ ။တတ္ထတတ္ထကို “တဟံတဟံ” ဟုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗပ္ပုပ္ပဒါမကို “ဩလန္တိတကုသုမဒါမေဟိစေဝ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိသဋ္ဌမာလာဂုံဠကို “ဝိတ္တမာလာ ပိဏ္ဍိဟိစ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိပ္ပကိဏ္ဏနာနာဝဏ္ဏကုသုမကို “ဝိပ္ပကိဏ္ဏဝိဝိဓဝဏ္ဏမုတ္တပုပ္ဖေဟိစ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဋီကာဖွင့်သည်။ ဤဋီကာအတိုင်း “ဝိပ္ပကိဏ္ဏ” ကို နာနာဝဏ္ဏကုသုမ၌ ကုသုမ၏ ဝိသေသနဟုမှတ်ပါ။ သမုဇ္ဇလံကို “သမ္ပဒေဝဥဇ္ဇလံ” ဟု ဖွင့်သည်။

စကြဝဠာနခမ်းရစ်ကို၊ အဘိဟနန္တိ - ထိခိုက်ကုန်၏၊ [တံခွန်အလံချင်းထိနေသည်ဟူလို။] (ပေယျာလမြုပ်ထားသည် ဖော်ပေးပါမည်)၊ ပစ္စိမစက္ကဝါဠ မုခဝဋ္ဋိယံ-၌၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာ-တို့သည်၊ ပုရုတ္တိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိ-ကို၊ အဘိဟနန္တိ၊ ကုန်၏၊ ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ-၌၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာ၊ ဥတ္တရစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိ-ကို၊ အဘိဟနန္တိ၊ ဥတ္တရစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ-၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာ-တို့သည်၊ ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠ မုခဝဋ္ဋိ-တောင်စကြဝဠာနခမ်းရစ်ကို၊ အဘိဟနန္တိ၊ ဝေ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤနည်း အားဖြင့်၊ အညမညသိရိသမ္ပတ္တာနိ-အချင်းချင်း အသရေတို့သို့ ကောင်းစွာ ရောက်ကုန်သော၊ စက္ကဝါဠာနိ-တို့သည်၊ အဟောသု-ကုန်ပြီ၊ အဘိသမ္ပုဇ္ဈေ၊ တိ-ကား၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဗုဒ္ဓဂုဏဝိဘဝသိရိ-ဘုရားရှင်တို့ ရထိုက်သော ဂုဏ်တော်တို့၏ တင့်တယ်ခြင်းဟူသော အသရေကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈမာနော-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူလျက်၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ သစ္စာနိ-တို့ကို၊ အဘိသမ္ပုဇ္ဈေ၊ - ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ [စတ္တာရိ သစ္စာနိ အဘိသမ္ပုဇ္ဈေ၊ သာ အဘိသမ္ပုဇ္ဈေ၏ အဖွင့်တည်း၊ ထိုသို့ သစ္စာလေးပါးကို သိရာ၌ ဘုရားရှင်တို့ ရတော်မူထိုက်သော အခြားဂုဏ်တော်များကိုလည်း ရတော်မူ၏ဟု ပြလိုသောကြောင့် “ဗုဒ္ဓဂုဏဝိဘဝသိရိ-ပဋိဝိဇ္ဈမာနော” ဟု ဆိုသည်။]

သိခိဘိက္ခဝေ၊ ပ၊ အဘိသမ္ပုဇ္ဈေ၊ ဤအာဒိသုပိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း၊ ဣမိနာဝနယေန-ဤနည်းဖြင့်သာ၊ ပဒဝဏ္ဏနာ-ပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-သိခိဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ပုဏ္ဏရိကော တိ-ကား၊ သေတမ္ပရုက္ခော-ဖြူသောအသီးရှိသော သရက်ပင်တည်း၊ [သေတမ္ပရုက္ခောတိ သေတဝဏ္ဏဖလော အမ္ပရုက္ခော၊ -ဋီကာ။] တဿာပိ-ထိုသရက်ဖြူပင်၏လည်း၊ တဒေဝ-ထိုအတောင်တရာသည်ပင်၊ ပရိမာဏံ-အတိုင်းအရှည်တည်း၊ စ-ဆက်၊ တံဒိဝံသံ-ဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုနေ့၌၊ သောပိ-ထို သရက်ဖြူပင်သည်လည်း၊ ဗိဗ္ဗဂန္ဓေဟိ-နတ်၌ဖြစ်သော အနံ့ရှိကုန်သော၊ ပုပ္ဖေဟိ-ပန်းတို့ဖြင့်၊ သုသဉ္ဇန္ဓော-ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ ကေဝလံ-အသီးမတက်သက်သက်၊ ပုပ္ဖေဟိ-တို့ဖြင့်သာ၊ (သဉ္ဇန္ဓော-အပ်သည်၊) န-မဟုတ်သေး၊ ဖလေဟိပိ-အသီးတို့ဖြင့်လည်း၊ သဉ္ဇန္ဓော-အပ်သည်၊ အဟောသိ၊ အဿ-ထိုသရက်ဖြူပင်၏၊ ကေတော-တဘက်သောဘေး၌၊ [ကေတောတိ ကေပဿေ၊ -ဋီကာ။] တရုဏာနိ-နုကုန်သော၊ ဖလာနိ-အသီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကေတော-၌၊ မဇ္ဈိမာနိ-အလယ်အလတ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဖလာနိ-လည်းကောင်း၊ ကေတော-၌၊ နာတိပက္ကာနိ-အလွန် မမှည့်ကုန်သော၊ ဖလာနိ၊ ကေတော-၌၊ သုပက္ကာနိ-ကောင်းစွာ မှည့်ကုန်သော၊

ဖလောနီ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိတ္တဒိဗ္ဗောဇာနိဝိယ-ထည့်အပ်သောနတ်၌
ဖြစ်သော သြဇာရှိကုန်သကဲ့သို့၊ သုရသာနီ-ကောင်းသော အရသာရှိကုန်
သည်၊ (ဟုတူ)၊ သြလမ္ပန္တိ-တံရရဲဆွဲနေကုန်၏၊ သော-ထိုသရက်ဖြူပင်သည်၊
(ပုပ္ဖဟိ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလေဟိ-အသီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိမဏ္ဍိ
တော-တန်ဆာဆင်အပ်သည်၊ အဟောသိ) ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တ၊
သကလဒသသဟဿစက္ကဝါဠေသု-တို့၌၊ ပုပ္ဖပဂရုက္ခာ-အပွင့်သို့ကပ်ရောက်ကုန်
သော သစ်ပင်တို့သည်၊ ဝါ-အပွင့်ပွင့်ကုန်သောသစ်ပင်တို့သည်၊ ပုပ္ဖဟိ-တို့ဖြင့်
လည်းကောင်း၊ ဖလပဂရုက္ခာ-အသီးသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သောသစ်ပင်တို့သည်၊
ဝါ-အသီးသီးကုန်သော သစ်ပင်တို့သည်၊ ဖလေဟိ-တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊
ပဋိမဏ္ဍိတော-တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်၊ အဟောသု-ကုန်ပြီ။ [ပုပ္ဖပဂရုက္ခန္တိတိ
ပုပ္ဖပဂါ၊ “ဖလပဂါ”၌လည်း နည်းတူ။]

သာလောတိ-ကား၊ သာလရုက္ခော-အင်ကြင်းပင်တည်း၊ တဿာပိ-ထို
အင်ကြင်းပင်၏လည်း၊ တဒေဝ-ထို အတောင်တရာသည်ပင်၊ ပရိမာဏံ-တည်း၊
တထေဝ-ထို့ အတူပင်၊ ပုပ္ဖသိရိဝိဘဝေါ-ပန်းတို့၏အသရေဖြင့်တင့်တယ်ခြင်း
ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏၊ သိရိသရုက္ခေပိ-ကုက္ကိုပင်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-
တည်း၊ ဥဒုဗ္ဗရရုက္ခေ-ရေသဖန်းပင်၌၊ ပုပ္ဖါနိ-အပွင့်တို့သည်၊ နာဟေသု-
မရှိကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤရေသဖန်းပင်၌၊ ဖလဝိဘူတိ-အသီး၏တင့်တယ်
ပုံသည်၊ ဝုတ္တနယာဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ၊ နိဂြောဓေ-ပင်ညောင်
ပင်၌၊ တထာ-ထို့ အတူတည်း၊ [တထာဖြင့် ဖလဝိဘူတိ အဓမ္မဝုတ္တနယာဝ ကို
ညွှန်းသည်။] အဿတ္ထေ-ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၌၊ တထာ-ထို့ အတူတည်း၊ ဣတိ-
ဤသို့လျှင်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနိ-တို့၏၊ ပလ္လင်္ကော-ပလ္လင်တည်ရာအရပ်သည်၊ ကောဝ-
တမျိုးတည်းသာတည်း၊ ရုက္ခာပန-သစ်ပင်တို့သည်ကား၊ အညေပိ-အခြား
သော သစ်ပင်တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ၊ တေသု-ထို သစ်ပင်တို့တွင်၊ ယဿ
ယဿ ရုက္ခဿ-အကြင်အကြင်သစ်ပင်၏၊ မူလေ-အနီးအောက်၌၊ စတုမဂ္ဂဉာဏ
သင်္ခါတဗောဓိ-လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဗောဓိကို၊ ဗုဒ္ဓါ-
တို့သည်၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်၏၊ သော သော-ထိုထိုသစ်ပင်ကို၊
(လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သောဗောဓိကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူရာ
ထိုထိုသစ်ပင်ကို)၊ ဗောဓိတိ-ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊
ဗောဓိပရိစ္ဆေဒေါနာမ၊ ဗောဓိပင်၏အပိုင်းအခြားမည်၏၊ [ဗုဒ္ဓန္တိ-ဧတ္တာတိ
ဗောဓိ၊ ဧတ္ထ-ဤသစ်ပင်၌၊ ဝါ-ဤသစ်ပင်၏အနီးအောက်၌၊ ဗုဒ္ဓန္တိ-လေးပါး
သောမဂ်ဉာဏ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကြကုန်၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ လေးပါးသော

မဂ်ဉာဏ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကြရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော-ထို့ သစ်ပင်သည်၊ ဗောဓိ-မည်၏။ ဘုရားတဆူ၏ ဗောဓိပင်နှင့်အခြားဘုရားတဆူ၏ ဗောဓိပင်ကို ခွဲခြား၍ပြရာအခန်းသည် “ဗောဓိပရိစ္ဆေဒ” မည်၏။]

ဗောဓိပရိစ္ဆေဒအဖွင့် ပြီး၏။

သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒအဖွင့်

၉။ ပန-ကား၊ သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒ-သာဝကအစုံတို့၏အပိုင်းအခြား ဌုံ၊ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ခဏ္ဍတိဿန္တိ-ကား၊ ခဏ္ဍောစ-ခဏ္ဍထေရ် သည်လည်းကောင်း၊ တိဿောစ-တိဿထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံ- ကောင်းသောအစုံသည်၊ အဟောသိ-ပြီ)၊ တေသု-ထို ခဏ္ဍထေရ်၊ တိဿထေရ် တို့တွင်၊ ခဏ္ဍော-ခဏ္ဍထေရ်သည်၊ ကေပိတိကော-တယောက်တည်းသော ခမည်းတော်ရှိသော၊ ကနိဋ္ဌဘာတာ-ညီတော်အငယ်တည်း၊ (ဘုရားရှင်နှင့် ခမည်းတော်တူ မယ်တော်နှင့်ညီတော်အငယ်ဖြစ်သည်)၊ တိဿော-တိဿထေရ် သည်၊ ပုရောဟိတပုတ္တော-ပုရောဟိတ၏ သားတော်တည်း၊ ခဏ္ဍော-သည်၊ ပညာပါရမိယာ-ပညာပါရမိ၏၊ မတ္တကံ-အထွတ်အထိပ်သို့၊ ပတ္တော-ရောက် သည်၊ (အဟောသိ)၊ တိဿော-သည်၊ သမာဓိပါရမိယာ-သမာဓိပါရမိ၏၊ မတ္တကံ-သို့၊ ပတ္တော-သည်၊ (အဟောသိ)၊ အဂ္ဂန္တိ-ကား၊ ဝိပဿိ-မူသော၊ ဘဂဝန္တိ-ကို၊ ထပေတာ-၍၊ အဝသေသေဟိ-ဝိပဿိ မြတ်စွာဘုရားမှကြွင်း သော သာဝကတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ဘက္ခ၊ အသဒိသဂုဏတာယ-မတူသော ဂုဏ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တမံ-မြတ်သော၊ (“ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ” ဌုံစပ်)၊ ဘဒ္ဒယုဂန္တိ-ကား၊ အဂ္ဂတ္တာယေဝ-မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ဘဒ္ဒယုဂံ- သော၊ (သာဝကယုဂံ အဟောသိ)၊ အဘိဘူသမ္ဘဝန္တိ-ကား၊ အဘိဘူစ- သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝေစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံအဟောသိ)၊ တေသု-တို့တွင်၊ အဘိဘူ-သည်၊ ပညာပါရမိယာ-၏၊ မတ္တကံ-သို့၊ ပတ္တော- သည်၊ (အဟောသိ)၊ သိခိနာ-မူသော၊ ဘဂဝတာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ဘက္ခ၊ အရုဏဝတိတော - အရုဏဝတိနေပြည်တော်မှ၊ ဗြဟ္မလောကံ-ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့၊ ဂန္ဓာ-ကြွတော်မူ၍၊ ဗြဟ္မပရိသာယ-ဗြဟ္မာ့ပရိသတ်၌၊ ဝိဝိဓာနိ - အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော၊ ပါဠိဟာရိယာနိ-တန်ခိုး ပြာဠိဟာတို့ကို၊ ဒဿန္တော- ပြုလျက်၊ ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေတွာ-ဟောတော်မူ၍၊ ဒသသဟဿိလောကဓာတု- တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်ကို၊ အန္ဓကာရေန-အမှိုက်မှောင် ဖြင့်၊ ဖရိတွာ-ဖြန့်၍၊ ဣဒံ-ဤအမှိုက်မှောင်သည်၊ ကိ-အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သဗ္ဗာတသံဝေဂါနိ-လွန်စွာဖြစ်သောထိတ်လန့်ခြင်းရှိကုန်သော

သတ္တဝါတို့အား (သဒ္ဓိသာဝေတိ-၌စပ်)၊ ဩဘာသံ-အရောင်ကို၊ ဖရိတွာ-
 ဖြန့်၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့သည်၊ မေ-၏၊ ရူပဉ္စ-အဆင်းကိုလည်း၊
 ပဿန္တု-မြင်ကြပါစေကုန်၊ သဒ္ဓဉ္စ-အသံကိုလည်း၊ သုဏန္တု-ကြားကြပါစေ
 ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ-အဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၍၊ အာရမ္မဏာတိ-အာရမ္မဏ
 အစရှိသော၊ ဂါယာဒယံ-ဂါယာနုစိဒ္ဓါအပေါင်းကို၊ ဘဏန္တော - ရွတ်တော်မူ
 လျက်၊ သဒ္ဓိ-အသံကို၊ သာဝေတိ-ကြားသိစေပြီ၊ သမ္ဘဝေါ-သည်၊ သမာဓိ
 ပါရမီယာ-၏၊ မတ္တကံပတ္တော အဟောသိ-ပြီ။ [ထိုဂါယာ ၂ ပါးကို သဂါယာ
 ဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ အရုဏဝတီသုတ်၌-ရှုပါ။]

သောဏုတ္တရန္တိ-ကား၊ သောဏောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရောစ-
 သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ)၊ တေသုပိ-တို့တွင်လည်း၊ သော
 ဏော-သည်၊ ပညာပါရမီ-သို့၊ ပတ္တော(အဟောသိ)၊ ဥတ္တရော သမာဓိ ပါရမီ
 ပတ္တော အဟောသိ-ပြီ၊ ဝိဓုရသဉ္စိဝန္တိ-ကား၊ ဝိဓုရောစ-သည်လည်းကောင်း၊
 သဉ္စိဝေါစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံအဟောသိ)၊ တေသု-တို့တွင်၊ ဝိဓုရော
 ပညာပါရမီ ပတ္တော အဟောသိ၊ သဉ္စိဝေါ သမာဓိပါရမီ ပတ္တော(အဟောသိ)၊
 သမာပဏ္ဍု ဗဟုလော-များသောသမာပတ် ဝင်စားခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရတ္တိ
 ဌာနဒီဝါဌာနကုဋ္ဌိလေဏမဏ္ဍပါဒီသု-ညဉ့်နေရာအရပ်နေနေရာအရပ် ကုဋ္ဌိလိဏ်
 မဏ္ဍပ်အစရှိသောအရပ်တို့၌၊ သမာပတ္တိဗလေန-သမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဈာ
 ယန္တော-ဈာန်ဝင်စားလျက်၊ ဧကဒီဝသံ-တနေ့သ၌၊ အရညေ-တော၌၊ နိရောဓံ-
 နိရောဓသမာပတ်သို့၊ သမာပဋ္ဌိ-ကောင်းစွာရောက်ပြီ၊ ဝါ-ဝင်စားပြီ၊ အထ-
 သမာပတ်ဝင်စားရာထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုသဉ္စိဝထေရ်ကို၊ ဝနကမ္ပိကာဒယော-တော၌
 အလုပ်လုပ်သူအစရှိသောလူတို့သည်၊ မတောတိ-သေပြီဟူ၍၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်
 ထင်၍၊ ဈာပေသုံ-မီးလောင်စေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-မီးသဂြိုဟ်ကြကုန်ပြီ၊ သော-ထို
 ထေရ်သည်၊ ယထာပရိစ္ဆေဒေန-အကြင်အကြင်ကာလအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊
 သမာပတ္တိတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ ပပေ္ပေါဋ္ဌေတွာ-ခါ၍၊ ဂါမံ-
 သို့၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှါ၊ ပါဝိသိ-ဝင်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ တံ-ထိုဆွမ်းခံဝင်လာခြင်းကို၊
 ဥပါဒါယေဝ-အစွဲပြု၍သာလျှင်၊ နံ-ထို ထေရ်ကို၊ သဉ္စိဝေါတိ-သဉ္စိဝဟူ၍၊
 ဝါ-ပြန်၍အသက်ရှင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ သဉ္ဇာနိသု-ကောင်းစွာသိကြကုန်ပြီ။

ဘိယျောသုတ္တရန္တိ-ကား၊ ဘိယျောသောစ-ဘိယျောသသည်လည်းကောင်း၊
 ဥတ္တရောစ - သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ)၊ တေသု - တို့တွင်၊
 ဘိယျောသော - သည်၊ ပညာယ-အားဖြင့်၊ ဥတ္တရော - အမြတ်ဆုံးသည်၊
 (အဟောသိ)၊ ဥတ္တရော-သည်၊ သမာဓိနာ-အားဖြင့်၊ အဂ္ဂေါ-အမြတ်ဆုံး

သည်၊ အဟောသိ၊ တိဿဘာရဒ္ဒါဇန္တိ-ကား၊ တိဿောစ-သည်လည်းကောင်း၊
 ဘာရဒ္ဒါဇောစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ)၊ တေသု-တို့တွင်၊
 တိဿော ပညာပါရမီ ပတ္တော၊ (အဟောသိ)၊ ဘာရဒ္ဒါဇော သမာဓိပါရမီ
 ပတ္တော အဟောသိ၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနန္တိ-ကား၊ သာရိပုတ္တောစ မောဂ္ဂလ္လာ
 နောစ (ဘဒ္ဒယုဂံ အဟောသိ)၊ တေသု-တို့တွင်၊ သာရိပုတ္တော-အရှင်သာရိပုတြာ
 သည်၊ ပညာဝိသယေ-ပညာအရာ၌၊ (အဂ္ဂေါ အဟောသိ)၊ မောဂ္ဂလ္လာနော-
 အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည်၊ သမာဓိဝိသယေ-သမာဓိအရာ၌၊ အဂ္ဂေါအဟောသိ၊
 အာယံ - ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒေါနာမ - သာဝကအစုံတို့၏
 အပိုင်းအခြားမည်၏။

သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒအဖွင့် ပြီး၏။

သာဝကသန္နိပါတ်ပရိစ္ဆေဒအဖွင့်

၁၀။ သာဝကသန္နိပါတ်ပရိစ္ဆေဒ-သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးအပိုင်း
 အခြား၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝိပဿိဿ-သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပဌမ
 သန္နိပါတော-ပထမအစည်းအဝေးသည်၊ စတုရင်္ဂိကော၊ လေးပါးသော အင်္ဂါ
 ရှိသည်၊ အဟောသိ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧဟိဘိက္ခု-ဧဟိ
 ဘိက္ခုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [ဧဟိဘိက္ခု ဖြစ်ခြင်းလည်း အင်္ဂါတပါး။] သဗ္ဗေ-
 တို့သည်၊ ဣဒ္ဓိယာ-ကမ္မဇိဒ္ဓိကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တပတ္တစိဝရာ-ဖြစ်သော သပိတ်သင်္ကန်း
 ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရရှိခြင်းလည်း အင်္ဂါတပါး။] သဗ္ဗေ-
 တို့သည်၊ အနာမန္တိတာဝ-ခေါ် တော်မမူအပ်ကုန်ပဲသာ၊ အာဂတာ-ရောက်လာ
 ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [မခေါ်အပ်ပဲရောက်လာခြင်းလည်း အင်္ဂါတပါး။] ဣတိ-
 သို့၊ တေစ-ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ပန္နရသေ-တဆယ့်ငါးရက်မြောက်ဖြစ်
 သော၊ ဥပေါသထဒိဝသေ-ဥပုသ်နေ့၌၊ (အာဂတာ၊ ဟောန္တိ)၊ [ဥပုသ်နေ့၌
 ရောက်လာခြင်းလည်း အင်္ဂါတပါး။] အထ-ရောက်လာရာထိုအခါ၌၊ သတ္တာ-
 သည်၊ ဗိဇနိ-ယပ်ကံ၊ ဂဟေတာ-ကိုင်တော်မူ၍၊ နိသိန္ဒော-ထိုင်တော်မူ
 လျက်၊ ဥပေါသထံ-ဩဝါဒပါတိမောက်ရွတ်တော်မူခြင်းဟူသော ဥပုသ်ကို၊
 ဩသာရေသိ-သက်ရောက်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ-ရွတ်တော်မူပြီ၊ [ဋီကာ၌ “ဥပေါ
 သထန္တိ အာဏာပါတိမောက္ခ”ဟု ဖွဲ့ရ၏၊ ပါဠိပျက်ဟန် တူသည်၊ “ဇန္တိ
 ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ”စသော သုံးဂါထာကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်
 ဟောရွတ်တော်မူပြီ။] ဒုတိယတတိယေသုပိ-ဒုတိယသန္နိပါတ် တတိယသန္နိပါတ်
 တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ-ဤအစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
 ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ သေသဗုဒ္ဓါနံ-ဝိပဿိဘုရားမှကြွင်းသော

၃၈ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပဒါနသုတ်

ဘုရားရှင်တို့၏၊ သဗ္ဗသန္နိပါတေသု-အလုံးစုံသောအစည်းအဝေးတို့၌၊ တထာ-
ထို့အတူတည်း၊ ပန-အထူးကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အမှတ်-တို့၏၊ ဘဂ-
ဝတော-၏၊ ပဌမဗောဓိယာဝ၊ ပထမဗောဓိ၌သာ၊ [ဝါတော်နှစ်ဆယ်အတွင်း၌
သာ။] သန္နိပါတေသု-သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ စ-
ဆက်၊ ဣဒံသုတ္တံ-ဤမဟာပဒါနသုတ်တော်ကို၊ အပရဘာဂေ-သာဝကတို့၏
စည်းဝေးရာကာလမှ နောက်အဖို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ (ထိုသို့သာဝကတို့စည်းဝေးပြီးနောက်မှ ဟောတော်မူအပ်သည်အဖြစ်
ကြောင့်) မယံဘိက္ခဝေ၊ ပ၊ သန္နိပါတေသု-ဟူ၍၊ အနိဋ္ဌာပေတော-မပြီးဆုံးစေ
မူ၍၊ အဟောသိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“သာဝကသန္နိပါတေသု”လောက်တွင်
မပြီးစေပဲ “အဟောသိ”ဟု အတိတ်ကြိယာထည့်၍ ဟောတော်မူသည်၊ ဤ
မဟာပဒါနသုတ်ကို ဟောတော်မူချိန်၌ သာဝကသန္နိပါတပြီးခဲ့ပြီဟူလို။]

တတ္ထ-မယံ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ အစုတေဋ္ဌသာနိဘိက္ခု-
သတာနိတိ-ကား၊ ပုရာဏဇဉ်လင်္ကာ-ရှေး၌ ရသေ့ဖြစ်ဘူးသော ရဟန်းတို့၏၊
သဟဿံ-တထောင်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နံ-၂ ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကသန္နိ-
အဂ္ဂသာဝကတို့၏၊ ပရိဝါရာနိ-အခြံအရံ ဖြစ်ကုန်သော၊ အစုတေယျသတာနိ-
အခွဲအားဖြင့်သုံးရာတို့ လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှစ်ရာငါးဆယ်တို့လည်းကောင်း၊
ဣတိ-သို့၊ အစုတေဋ္ဌသာနိ- အခွဲအားဖြင့် သုံးဆယ်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-
သတာနိ-ရဟန်းအရာတို့သည်၊ (တနည်း) အစုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ-
တထောင်နှစ်ရာ ငါးဆယ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်၏၊) တတ္ထ-
ထို ရဟန်းတို့တွင်၊ ဒိန္နံ-ကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကသန္နိ-တို့၏၊ အဘိနိဟာ-
ရတော-မိမိစိတ်ကို အဂ္ဂသာဝကဉာဏ်သို့ ရှေးရှု ဆောင်ကြောင်းဆုတောင်းရာ
အခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တံကို၊ ကထေတွာ-ဟော၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ဝါ-ရဟန်းပြုပုံကို၊ ဒီပေတဗ္ဗာ-ပြထိုက်၏၊ ဝါ-ပြကြပါလေ၊
[အဂ္ဂတ္ထိရ်အဋ္ဌကထာ တေဒဂ္ဂဝဂ် အဖွင့်၌အကျယ်ပြထားပြီ။] ပန-ဆက်၊
ပဗ္ဗဇိတာနိ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ တေသံ-ထို အဂ္ဂသာဝက
တို့တွင်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော-မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် ထေရ်သည်၊ သတ္တမေ-ခုနှစ်
ရက်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဒီဝသေ-နေ့၌၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တော-

အဘိနိဟာရတော။ ။အဘိ-အဂ္ဂသာဝကဉာဏ်သို့ ရှေးရှု၊ နိဟာရ-မိမိစိတ်ကို
ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဆုတောင်းခြင်း၊ အဘိနိဟာရတိ+စိတ္တံ+တေနာတိ အဘိနိ
ဟာရော၊ (ပဏိမိ-ဆုတောင်းခြင်း၊ ဝါ-ဆုတောင်းရာအခါ)။

ရောက်ပြီ၊ ဓမ္မသေနာပတိ-တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော ရှင်သာရိပုတြာ ထေရ်သည်။ ပန္နရသမေ-တဆယ်ငါးရက်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဒိဝသေ-၌၊ ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌပဗ္ဗတမဇ္ဈေ-ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌတောင်၏ အလယ်၌၊ သူကရခတလေဏပဗ္ဗာရေ-ဝက်တူးလိုက်ခေါင်း၌၊ ဘာဂိနေယျဿ-တူဖြစ်သော၊ ဒိသနခ ပရိဗ္ဗာဇကဿ-ဒိသနခပရိဗိုဇ်ဖို့၊ သဇ္ဇိတေ-စီစဉ်တော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မယာဂေ-တရားတည်း ဟူသောယဇ်ဖြစ်သော၊ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟသုတ္တန္တေ-ဝေဒနာ ပရိဂ္ဂဟသုတ်ကို၊ ဒေသိယမာနေ-တော်မူအပ်စဉ်၊ ဒေသနံ-ဒေသနာတော်ကို၊ အနုဗုဇ္ဈမာနံ-အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်သို့၊ ပေသေတာ-စေလွှတ်၍၊ သာဝကပါရမီဉာဏံ-သာဝက ပါရမီဉာဏ်သို့၊ ပတ္တော-ပြီ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီ ဟူလို့၊ သောတာပန်ဖြစ်တုန်းက ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထက် အရင်ကျသော်လည်း ရဟန္တာဖြစ်သောအခါ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ နောက်မှ ဖြစ်ရသည်။ ဘာကြောင့် နည်း ဉာဏ်တော်က ကြီးကျယ်သည့်အတွက် ဉာဏ်အလုပ်များနေသောကြောင့် နောက်ကျရခြင်းဖြစ်သည်။ ဓမ္မပဒ ယမကဝဂ် သာရိပုတ္တထေရဝတ္ထု၌ ရှုပါ။]

ဘဂဝါ-သည်၊ ထေရဿ-၏၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၊ ဥတုာ-၍၊ ဝေဟာသံ-ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဘဂ္ဂန္တာ-ရှေးရှုကြွတော်မူ၍၊ ဝေဠုဝနေယေဝ-ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌သာ၊ ပစ္စုဋ္ဌာသိ-တည်တော်မူပြီ၊ ထေရေ-ရှင်သာရိပုတြာထေရ်သည်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂတောနုခေါ-ကြွတော်မူပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဝဇ္ဇန္တော-ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ဝေဠုဝနေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ-တည်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥတုာ-၍၊ သယမ္ဗိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဝေဟာသံ-သို့၊ အဗ္ဘဂ္ဂန္တာ-၍၊ ဝေဠုဝနေယေဝ-၌ပင်၊ ပစ္စုဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ အထ-ရှင်သာရိပုတြာရောက်လာရာထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပါတိမောက္ခံ-ဩဝါဒပါတိမောက်ကို၊ ဩသာရေတိ-သက်ရောက်စေတော်မူပြီ၊ တံသန္နိပါတံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သာဝကသန္နိပါတ်ပရိစ္ဆေဒေါနာမ-သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးအပိုင်းအခြားမည်၏။

သာဝကသန္နိပါတ်ပရိစ္ဆေဒအဖွင့်ပြီး၏။

အနုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ။အစေန+တေဋ္ဌသ+ယေသန္တိ အနုတေဋ္ဌသာနိ၊ ယေသံ-အကြင်ရဟန်းအရာတို့၏၊ အစေန-အခွဲအားဖြင့်၊ တေဋ္ဌသ-တဆယ့်သုံးတို့သည်။ သန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့အခွဲအားဖြင့် တဆယ့်သုံးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာနိဘိက္ခုသတာနိ-ထို ရဟန်းအရာတို့သည်၊ အနုတေဋ္ဌသာနိ-တို့မည်၏၊ ဤသို့ အနုတေဋ္ဌသကို ဗဟုဗွိဟိသမာသသံပြုမှ ဘိက္ခုသတာနိနှင့်လိင်ဝစ်တူနိုင်သည်၊ ထိုသို့

ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒအဖွင့်

၁၁။ ပန--ကား၊ ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒ-အလုပ်အကျွေးတို့၏အပိုင်းအခြား၌၊ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော)၊ အာနန္ဒောတိ-အာနန္ဒောဟူသောပုဒ်ကို၊ နိဗ္ဗာနဥပဋ္ဌာကဘာဝံ-မြဲသောအလုပ်အကျွေး၏အဖြစ်ကို၊ သန္တာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပဌမဗောဓိယံ-၌၊ အနိဗ္ဗာ-မမြဲကုန်သော၊ ဥပဋ္ဌာကာ-တို့သည်၊ အဟေသု-ကုန်ပြီ၊ ကေဒါ-တရံတခါ၌၊ နာဂသမာလော-နာဂသမာလရဟန်းသည်၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝိစရိ-လှည့်လည်ပြီး၊ ကေဒါ-၌၊ နာဂိတော-သည်၊ (ပတ္တစိဝရံ ဂဟေတွာ ဝိစရိ)၊ [“ဥပဝါနော၊ သုနက္ခတ္ထော” တို့၌လည်းဤအတိုင်းပေးပါ။] စုန္ဒော-စုန္ဒမည်သော၊ သမဏုဇ္ဇေသော-သမဏေသည်၊ (ပတ္တစိဝရံ ဂဟေတွာ ဝိစရိ)၊ [“သဂတော၊ မေသိယော” တို့၌လည်းနည်းတူပင်။] တတ္ထ - ထို အလုပ်အကျွေးတို့တွင်၊ ကေဒါ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နာဂသမာလတ္ထေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တက္ခ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒွေဓာပထံ-နှစ်ဖြာသောလမ်းသို့၊ ပတ္ထော-ရောက်တော်မူပြီ၊ ထေရော-နာဂသမာလ ထေရ်သည်၊ မဂ္ဂါ-ကြွမြဲသောလမ်းမှ၊ သြက္ကမ္မ-ဖဲ့၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ အဟံ-သည်၊ ဣမိနာမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားလိုပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ အထ-ထိုသို့လျှောက်ရာ၌၊ နံ-ထို နာဂသမာလ ထေရ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဟေ-လာလော၊ ဣမိနာမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားကြကုန်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ သော-ထိုထေရ်သည်၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဟန္တ-ရော၊ တုမ္မာကံ-ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ဂဏှထ - ယူတော်မူပါကုန်၊ အဟံ-သည်၊ ဣမိနာမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားလိုပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ဆမာယံ-၌၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှါ၊ အရဒ္ဓေါ-ပြီ၊ အထ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နံ-ထို ထေရ်ကို၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ အာဟရ-ဆောင်ခွဲလော၊ ဣတိ၊ ဝတွာ-မိန့်တော်မူ၍၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုယ်တော်တိုင်ယူ၍၊ ဧတော-ကြွတော်မူပြီ၊ တဿပိဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ ဣတရေန-ဘုရားကြွတော်မူရာလမ်းမှ တပါးသော၊ မဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတော-စဉ်၊ စောရာ-ဒမြတို့သည်၊ ပတ္တစိဝရဉ္စေတံ-ကိုလည်း၊ ဟရိံ-သု-ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ သိသဉ္စ-ဦးခေါင်းကိုလည်း၊ ဘိန္ဒု-သု-ခွဲကြကုန်

မဟုမ္ဘိဟိသမာသ်မပြုလျှင် “အနုတေဋ္ဌသ” ဟုသာရှိရလိမ့်မည်၊ အနုတေဋ္ဌသ-အခွဲအားဖြင့် တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုသတာနိ-ရဟန်းတို့၏ အရာတို့-ဟု အနက်ပေးရလိမ့်မည်။

ပြီ၊ သော-ထိုနာဂသမာလ ထေရ်သည်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣဒါနိ-၌၊ မေ-၏၊ ပဋိသရဏံ-လည်းလျောင်း ရာတည်း၊ အညော-ဘုရားမှတစ်ပါး အခြားသော၊ (ပဋိသရဏံ-သည်၊) န-မရှိတော့၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတော-၍၊ ဂဠုတေန-လျော ကျသော၊ ဝါ-ယိုစီးသော၊ လောဟိတေန-သွေးဖြင့်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အဂမာသိ-လိုက်သွားပြီ၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဣဒံ-ဤသို့ဖြစ်ခြင်း သည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ-သို့လည်း၊ ဝုတ္တေ-မေးတော်မူအပ်သော်၊ တံပဝတ္ထိ-ထိုဖြစ်ပုံ အကြောင်းကို၊ အာရောစေသိ-လျှောက်ပြီ၊ အထ-လျှောက် ရာ ထိုအခါ၌၊ န-ထိုနာဂသမာလ ထေရ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ မာစိန္တယိ-တောင်တောင် ဤဤ မကြံစည်လင့်၊ တေ - သင်၏၊ ဧတယေဝ ကာရဏံ-ဤ အကြောင်းကိုပင်၊ သလ္လက္ခေတော-မှတ်သား၍၊ နိဝါရယိမှာ- တားမြစ်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတော-မိန့်တော်မူ၍၊ သမဿာသေသိ-သက်သာ စေတော်မူပြီ၊ [“အထနံ”၌ “နံ”ကို သမဿာသေသိ တိုင်အောင် စပ်နိုင်သော ကြောင့် “ဝတော” နောက်၌ “နံ” ပါသည်မှာ အပိုသာ။]

ပန-ဆက်၊ ကေဒါ-တခုသောအခါ၌ (တခါတုန်းက)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မေဃိယတ္ထေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပါစိနဝံသမိဂဒါယေ-ပါစိနဝံသမိဂဒါ ဝုန်တော၌ (သားကောင်တို့အား ဘေးမဲ့ ပေးရာဖြစ်သော အရှေ့ဝါးတော၌)၊ ဇန္တုဂါမိ-ဇန္တုရွာသို့၊ အဂမာသိ-ကြွတော်မူပြီ၊ တကြာပီ-ထို ဇန္တုရွာ၌လည်း၊ မေဃိယော-သည်၊ ဇန္တုဂါမေ-၌၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှါ၊ စရိတော-၍၊ နဒီတိရေ- မြစ်ကမ်း၌၊ ပါသာဒိကံ-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ အမ္မ ဝနံ-သရက်ဥယျာဉ်ကို၊ ဒိသော-၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ တုမှာကံ-တို့ ၏၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ဂဏှထ-ပါကုန်၊ အဟံ-သည်၊ တသ္မိ-အမ္မဝနေ-၌၊ သမဏဓမ္မ-ရဟန်းတရားကို၊ ကရောမိ-ပြုလိုပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတော-လျှောက် ၍၊ ဘဂဝတော-သည်၊ တိက္ခတ္တု-သုံးကြိမ်၊ နိဝါရိယမာနောပိ-တားမြစ် အပ်ပါသော်လည်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အကုသလဝိတက္ကေဟိ-အကုသလ ဝိတက်တို့ သည်၊ ဥပဒ္ဓုတော-ကပ်၍နှိပ်စက်အပ်သည်၊ အန္ဓာသတ္တော-အစဉ်ကပ်ငြိအပ် သည်၊ (ဟုတော့)၊ ပစ္စာဂန္ဓာ-ပြန်လာ၍၊ တံ ပဝတ္ထိ-ထိုဖြစ်ပုံကို၊ အာရော

အန္ဓာသတ္တော။ ။ [အနု+အာ+သန္တ-တ၊] “အစဉ်ကပ်ငြိအပ်သည်”ဟု သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်၏၊ ဤကား “အန္ဓာသတ္တောတိ အနုမဒ္ဓေါ”ဟု ဖွင့်၏၊ “အစဉ်ဖွဲ့အပ်သည်”ဟု ပေးပါ၊ “ဥပဒ္ဓုတောဝါ”ဟု တနည်းဖွင့်သေး၏၊ “နှိပ်စက်အပ်သည်”ဟု ပေးပါ၊ ဤသို့ “အန္ဓာသတ္တော”ကို “ဥပဒ္ဓုတော”ဟု တနည်းဖွင့်သောကြောင့် ဤကားဆရာ ၏ လက်ထက်တုန်းက အဋ္ဌကထာဝယ် အန္ဓာသတ္တော၏ရှေ့၌ “ဥပဒ္ဓုတော”ဟုရှိဟန်

၄၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပဒါနသုတ်

စေသိ-လျှောက်ပြီ၊ တမ္ပိ-ထိုမေဃိယထေရ်ကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေ-
၏၊ ဣဒမေဝကာရဏံ-ဤအကြောင်းကိုပင်၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ နိဝါရ
ယိမ္မာ-တားမြစ်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊
သာဝတ္ထိ-သို့၊ အဂမာသိ-ပြီ။

တတ္ထ-ထိုသာဝတ္ထိမြို့၌၊ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏေ- ဂန္ဓကုဋိပရိဝုဏ်၌၊ ပညတ္တဝရ
ဗုဒ္ဓါသနေ-ခင်းထားအပ်သော မြတ်သော ဘုရားနေရာတော်၌၊ နိသိန္နာ-မူ
လျက်၊ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော-ရဟန်းအပေါင်းခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခု-
တို့ကို၊ အာမန္တေသိ- အမိန့်ရှိတော်မူပြီ၊ (ကိ-သနည်း၊) ဘိက္ခဝေ-တို့(အဟံ)
ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ မဟလ္လကော-ကြီးရင့်သည်၊ အမိ-၏။ ဧကေစ္စ-အချို့
ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဣမိနာမဂ္ဂေန-ဤလမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြစို့၊
ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အညေန-အခြားသော၊ (မဂ္ဂေန-ဖြင့်၊)
ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ ဧကေစ္စ-ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့သည်၊) မယျံ-၏၊ ပတ္တစိဝရံ-
ကို၊ နိက္ခိပန္တိ- ချထားကြကုန်၏၊ မယျံ-ငါ၏၊ နိဗ္ဗုပ္ပဉာကံ-အမြဲအလုပ်
အကျွေးဖြစ်သော၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဇာနာထ-သိကြကုန်လော့၊ ဣတိ-
သို့၊ (အာမန္တေသိ)၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဓမ္မသံဝေဂေါ-တရားကိုရှိသေခြင်း၌
မှီသောထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်သည်၊ ဥပပါဒိ-ပြီ။

အထ-ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာသာရိပုတ္တော-သည်၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဌာယ-
၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ-၍၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ အဟံ-တပည့်တော်

မတွ၊ ယခုအဋ္ဌကထာစာအုပ်များ၌ကား “ဥပဠာတော အန္ဓာသတ္တော” ဟု ရှိနေ
ပေပြီ။

ဆက်ဦးအံ့။ ။ဤကဲ့သို့ အကုသလဝိတက်တို့ နှိပ်စက်အပ်ပုံမှာ မိမိကိုယ်တိုင်က
ထိုနေရာဝယ်ဘဝငါးရာတိုင်အောင် ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသောကြောင့် “တရားအားထုတ်
မည်”ဟု ထိုင်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တရားမထင်ပဲ ရှေးက မောင်းမမိသံအချွေ
အရံတွေ ထင်လာသဖြင့် သံဃာနေခြင်းတည်း၊ [ဝတ္ထုအကျယ်ကို နှဝကင်္ဂိတ္တရ အဋ္ဌ
ကထာ မေဃိယသုတ်အဖွင့်၌ရှုပါ။]

ဓမ္မသံဝေဂေါ။ ။ဓမ္မဂါရဝနိဿိတော (တရားကိုလေးစားခြင်း၌ မှီသော)၊
သံဝေဂေါ- (ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်တည်း)၊ ဓမ္မသံဝေဂေါ- (တရားကို
ရှိသေခြင်း၌မှီသော ထိတ်လန့်ကြောင်း ဩတ္တပ္ပနှင့်တကွ ဖြစ်သောဉာဏ်)၊ အမှေသု
နာမ တိဋ္ဌန္တေသု ဘဂဝတောပိဤဒိသံဇာတံ- (“ငါတို့ကဲ့သို့ သာဝကကြီးများ ရှိပါ
လျက်၊ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရသေးပါတကား”ဟု ဤသို့ ဓမ္မသံဝေဂ ဖြစ်ပြီ)၊ -
ဦးကာ၊ [ဤအဖွင့်အတိုင်း ဤကဲ့သို့နေရာတိုင်း၌ “သံဝေဂ”အရ ဩတ္တပ္ပစေတသိက်
နှင့် တကွဖြစ်သောဉာဏ်ကို အရကောက်ရသည်။]

သည်။ တုဓမ္မယေဝ-ရှင်တော်ဘုရားတို့ကိုပင်။ ပတ္တယမာနော-တောင့်တလျက်၊ သတသဟဿာဓိကံ-ကမ္ဘာတသိန်းအလွန်ရှိသော၊ အသင်္ချေယျံ-တသင်္ချေပတ်လုံး၊ ပါရမိယော-တို့ကို၊ ပူရယံ-ဖြည့်ခံပါပြီ၊ မာဒိသော-တပည့်တော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ မဟာပညော-ကြီးသောပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဋ္ဌာကော နာမ-အလုပ်အကျွေးမည်သည်။ ဝဇ္ဇတိနန္ဒ-သင့်သည်မဟုတ်ပါလော၊ အဟံ-သည်၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ-လုပ်ကျွေးပါမည်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ တံ-ထို အရှင်သာရိပုတြာကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သာရိပုတ္တ-ရာ၊ အလံ-မသင့်၊ ယဿ ဒိသာယံ-အကြင်အရပ်မျက်နှာ၌၊ တံ-သည်၊ ဝိဟရသိ-၏၊ သာ ဒိသာ-သင်၏ နေရာ ထိုအရပ်မျက်နှာသည်၊ မေ-ဝါ၏၊ ဝါ-ဝါမှ၊ အသုညာယေဝ-မကင်းဆိတ် သည်သာ၊ တဝ-၏၊ ဩဝါဒေဝါ-သည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဩဝါဒသဒိသော-အဆုံး အမနှင့်တူသည်၊ (ဟောတိ)၊ မေ-ဝါအား၊ တယာ-သင်သည်၊ ဥပဋ္ဌာကကိစ္စံ-လုပ် ကျွေးခြင်းကိစ္စသည်၊ (တနည်း) ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ-လုပ်ကျွေးခြင်း ကိစ္စသည်၊ ဝါ-လုပ် ကျွေးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နအတ္ထိ-မရှိ၊ [“မေ”သည် ဥပ+ဋ္ဌာဓာတ်၏ သမ္ပဒါနံ တည်း၊ “တယာ”သည် “ဥပဋ္ဌာန”ဟူသော ဘောဟောကြိယာ၏ အဝုတ္တ ကတ္တားတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိပိ-ပယ်တော်မူပြီ၊ ဧတေနောဥပါယေန-ပုံစံကပ်၍ သိမှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ-ကို၊ အာဒိ-ကတော-၍၊ အသီတိမဟာသာဝကာ-ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့သည်၊ ဥဋ္ဌဟိံ-သု- ထကြကုန်ပြီ၊ [ထ၍လုပ်ကျွေးဖို့ရန် ခွင့်တောင်းကြကုန်ပြီ။] သဗ္ဗေပိ-ကုန် သော၊ တေ-ထို မဟာသာဝကတို့ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဋိက္ခိပိ-ပယ်တော် မူပြီ။

ပန-အထူးကား၊ အာနန္ဒတ္ထေရော-သည်၊ တုဏှိယေဝ-ဆိတ်ဆိတ် သာ လျှင်၊ နိသီဒိ-ထိုင်နေပြီ၊ အထ-ဆိတ်ဆိတ်နေရာ ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုအရှင် အာနန္ဒာကို၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု-ကုန်ပြီ၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော အာနန္ဒ-ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ၊ ဘိက္ခုသံသော-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ- အလုပ်အကျွေးအရာကို၊ ယာစတိ-တောင်း၏၊ တုမိ-သည်လည်း၊ ယာစာဟိ-

အဟံဥပဋ္ဌဟိဿာမိ။ ။ နေရာမှထပြီး “တပည့်တော် လုပ်ကျွေးပါမည်”ဟု လျှောက်သော အရှင်သာရိပုတြာသည် “အဟံဘန္တေ” စသောစကားကို ထိုအချိန် တုန်းက မလျှောက်သော်လည်း ထလိုက်သည့် အဓိပ္ပာယ်က ထိုကဲ့သို့ လျှောက်သည် မည်သောကြောင့် “အဟံဘန္တေ ၊ ပ၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ”ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ထည့်၍ ဖွင့်ရသည်။

လော၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟံသု)၊ သော-ထိ အရှင်အာနန္ဒာသည်၊ အာဟ-ပြီ၊
 (ကိ-နည်း။) အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ ယာစိတွာ-တောင်း၍၊ လဇ္ဈ
 ပဋ္ဌာနံ နာမ-ရအပ်သော အလုပ်အကျွေး အရာမည်သည်၊ ကိဒိသံ-အဘယ်
 ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ [“တောင်း၍ရအပ်သော အလုပ်
 အကျွေးအရာသည် ဘာလုပ်စရာလဲ”ဟူလို့။] သတ္တာ-သည်၊ မံ-တပည့်တော်
 ကို၊ နပဿတိ ကိ-မြင်တော်မမူသလော၊ (သတ္တာ-သည်။) သစေ ရောစိဿတိ-
 အကယ်၍ နှစ်သက်တော်မူအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်။) အာနန္ဒော-သည်၊ မံ-ကို၊
 ဥပဋ္ဌာတု-လုပ်ကျွေးလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝက္ခတိ-မိန့်တော်မူလတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊
 (အာဟ)၊ အထ-ရှင်အာနန္ဒာက ပြောပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊
 ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အာနန္ဒော-ကို၊ အညေန-အခြားသောသူသည်၊ န ဥဿာဟေ
 တဗ္ဗော-အား မတက်စေထိုက်၊ ဝါ-မတိုက်တုန်းထိုက် (တိုက်တုန်းဖွယ်မလို)၊
 သဃမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဇာနိတွာ-၍၊ မံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ-လိမ့်မည်၊
 ဣတိ-သို့။ အာဟ၊ တတော-ထိုသို့ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်။
 အာဝုသော အာနန္ဒ-ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ၊ ဥဋ္ဌေဟိ-ထလော့၊ အာဝုသော အာနန္ဒ၊
 ဥဋ္ဌေဟိ-လော့၊ ဒသဗလံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ-ကို၊ ယာစာဟိ-လော့၊ ဣတိ၊
 အာဟံသု-ကုန်ပြီ၊ ထေရော-ရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ စတ္တာရော-
 ကုန်သော၊ ပဋိက္ခေပေ-ပယ်မြစ်ခြင်းတို့လည်းကောင်း၊ စတသော-ကုန်သော၊
 အာယာစနာစ-ရှေးရှုတောင်းခြင်းတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊
 ဝရေ-ဆုတို့ကို၊ ယာစိ-ပြီ။

စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ပဋိက္ခေပပါနာမ-တို့မည်သည်၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဘဂဝါ-
 သည်၊ မေ-အား၊ အတ္တနာ-သည်၊ လဇ္ဈံ၊ ရအပ်သော၊ ပဏိတံ-သော၊ စိဝရံ-
 ကို၊ သစေ နဒဿတိ-အကယ်၍ ပေးတော်မမူအံ့၊ (ဧဝံသတိ - ဤပေးတော်မမူ
 သော်လည်းကောင်း။) ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ (သစေ) နဒဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-
 လည်းကောင်း။) ဧကဂန္ဓကုဋိယံ-တခုတည်းသော ဂန္ဓကုဋိ၌၊ ဝသိတု-နေခြင်း
 ငှါ၊ ဝါ-နေခွင့်ကို၊ (သစေ) နဒဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-လည်းကောင်း။) နိမန္တနံ-
 ပင့်ဖိတ်ရာအရပ်သို့၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ (သစေ) နဂမိဿတိ-မမူအံ့၊
 (ဧဝံသတိ)၊ အဟံ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-
 ၍၊ အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ ဧတ္ထ-ဤပယ်မြစ်ခြင်းလေးပါး၌၊ ကံ အာဒိနဝံ-အဘယ်
 အပြစ်ကို၊ ပဿတိ-မြင်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-အပ်သော်၊ ဘန္တေ-ရား၊
 အဟံ-သည်၊ ဣမာနိဝတ္ထုနိ-ဤဝတ္ထုတို့ကို၊ သစေ လဘိဿာမိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ဝတ္တာရော-ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုသူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ရှိပါကုန်လတ္တံ့၊ (ကိ-နည်း။)

အာနန္ဒော-သည်၊ ဒသဗလေန-သည်၊ လဒ္ဓိ-သော၊ ပဏိတံ-သော၊ စီဝရံ-ကို၊
 ပရိဘုဉ္ဇတိ-သုံးဆောင်ရ၏၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-စားရ၏၊ ဧကဂန္ဓကုဋ္ဌိ
 ယံ-၌၊ ဝသတိ-နေရ၏၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ နိမန္တနံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-
 သွားရ၏၊ ဧတံလာဘံ-ဤလာဘကို၊ လဘန္တော-ရသည်၊ (ဟုတော-၍၊ ဝါ-
 ကြောင့်၊) တထာဂတံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ လာဘကိုရ၍၊ ဥပဋ္ဌ
 ဟတော-လုပ်ကျွေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာရော-ဝန်လေးဖွယ်သည်၊ ကော-
 အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ထာရော၊ ဘဝိဿန္တိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ကဲ့ရဲ့ဖွယ်
 ကိုမြင်သောကြောင့်၊ (အာယသ္မာအာနန္ဒော)စတ္တာဒရာ၊ ဣမေပဋိက္ခေပေ-တို့ကို၊
 ယာစိ-တောင်းပန်ပြီ။

စတသော-ကုန်သော၊ အာယာစနာနာမ-တို့မည်သည်၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊
 မယာ-သည်၊ ဂဟိတနိမန္တနံ-ယူအပ်သော ပင့်ဖိတ်ရာအရပ်သို့၊ ဝါ-လက်ခံ
 အပ်သော ပင့်ဖိတ်ရာအရပ်သို့၊ သစေ ဂမိဿတိ-အကယ်၍ ကြွတော်မူအံ့၊
 (ဧဝံသတိ-သော်လည်းကောင်း၊) အဟံ-သည်၊ တိရောရဋ္ဌာ-တပါးသော
 တိုင်းမှလည်းကောင်း၊ တိရောဇနပဒါ-တပါးသော ဇနပုဒ်မှလည်းကောင်း၊
 ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဠု-ဖူးမြင်ခြင်းငှါ၊ အာဂတံ-သော၊ ပရိသံ-ကို၊ အာဂတက္ခ
 ဏေဝ-လာရာခဏ၌ပင်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒသေတုံ-မြင်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ-
 ပြခြင်းငှါ၊ သစေ လစ္ဆာမိ-အကယ်၍ရအံ့၊ (ဧဝံသတိ-လည်းကောင်း၊) ယဒါ-
 အကြင်အခါ၌၊ မေ-အား၊ ဝါ-၏၊ ကင်္ခါ-ယုံမှားခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊
 တသ္မိံယေဝ ခဏေ-ယုံမှားခြင်းဖြစ်ရာထိုခဏ၌ပင်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥပသကံမိတုံ-
 ငှါ၊ (သစေ) လစ္ဆာမိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-လည်းကောင်း၊) ဘဂဝါ-သည်၊ မယံ-
 အား၊ ဝါ-၏၊ ပရမ္ပုခါ-မျက်ကွယ်၌၊ ယံဓမ္မံ-အကြင်တရားကို၊ ဒေသေတိ-
 ဟောတော်မူ၏၊ တံ-ထိုတရားကို၊ အာဂန္တု-ပြန်ကြွလာပြီး၍၊ မယံ-အား၊
 (သစေ) ကထေဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-လည်းကောင်း၊) အဟံ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-
 ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတော-၍၊ ဧတ္ထ-ဤလေးမျိုးသော
 တောင်းခြင်းတို့၌၊ ကံ အာနိသံသံ-အဘယ်အကျိုးဆက်ကို၊ ပဿသိ-မြင်ဘိ
 သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဘန္တေ၊ ဣ-ဤသာသနာတော်၌၊ သဒ္ဓါ-
 သဒ္ဓါရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာ-အမျိုးကောင်းသားတို့သည်၊ ဘဂဝတော-
 အား၊ ဝါ-၏၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ အလဘန္တော-မရကုန်လတ်သော်၊ မံ-ကို၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ဝဒန္တိ- ပြောတတ်ကြပါကုန်၏၊ (ကိံ-နည်း၊) ဘန္တေအာနန္ဒ၊ သေ-နက်
 ဖြန်၌၊ ဘဂဝတာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံတက၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သရေ-၌၊ ဘိက္ခံ-ကို၊
 ဂဏေယျာထ-မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒန္တိ-ကုန်၏) ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ-သည်။

ကတ္ထ-ထိုပင့်ဖိတ်ရာအရပ်သို့၊ သစေနဂမိသတိ-မမူလတ္တံ့၊ (ဧဝံသတိ-လည်းကောင်း၊) ဣစ္ဆိတက္ခဏေယေဝ-အလိုရှိအပ်ရာခဏ၌ပင်၊ ပရိသံ-ကို၊ ဒဿတုံ-ငှါ၊ (ဩကာသံ-ကို၊ သစေနလစ္ဆာမိ-အံ၊ ဧဝံသတိ-လည်းကောင်း၊) ကင်္ခံ-ကို၊ ဝိနောဒေတုံ-ငှါ၊ ဩကာသံ-ကို၊ (သစေ) နလစ္ဆာမိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) စ-လည်းကောင်း၊ ဝတ္တာရော-တို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ကုန်လတ္တံ့၊ (ကိံ-နည်း၊) ကိံ-အဘယ်ကြောင့်၊ အာနန္ဒော-သည်၊ ဒုသဗလံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာတိ-နည်း၊ ဧတ္ထကမ္ပိ-ဤမျှလောက်ကိုလည်း၊ အဿ-ထိုအရှင်အာနန္ဒာအား၊ အနုဂ္ဂဟံ-ချီးမြှောက်မှုကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နကရေတိ-ပြုတော်မမူ၊ ဣတိ-(ဝတ္တာရော ဘဝိဿန္တိ)။

စ-သေး၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပရမ္ပုခါ-၌၊ မိ-ကို၊ ပုစ္ဆိဿန္တိ-မေးကြပါကုန်လိမ့်မည်၊ (ကိံ-နည်း၊) အာဝုသောအာနန္ဒ၊ အယံဂါထာ-ဤဂါထာကို၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ (ဒေသိတာ-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊) ဣဒံသုတ္တံ-ကို၊ (ကတ္ထ၊ ဒေသိတံ-နည်း၊) ဣဒံဇာတကံ-ကို၊ ကတ္ထ၊ ဒေသိတံ-သနည်း၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိဿန္တိ)၊ အဟံ-သည်၊ တံ-ထိုမေးခြင်းကို၊ သစေနသမ္ပါဒယိဿာမိ-အကယ်၍ မပြည့်စုံစေနိုင်အံ့၊ ဝါ-အကယ်၍ ပြည့်စုံစွာမဖြေဆိုနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဝတ္တာရောဘဝိဿန္တိ၊ (ကိံ-နည်း၊) အာဝုသော-ရှင်၊ ဧတ္ထကမ္ပိ-ကိုလည်း၊ နဇာနာသိ-မသိ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-လည်း၊ ဆာယာဝိယ-အရိပ်ကဲ့သို့၊ ဘဂဝန္တိ-ကို၊ အဝိဇဟန္တော-မစွန့်ပဲ၊ ဒိဿရတ္တံ-လုံး၊ ဝိစရသိ-လှည့်လည်တံသနည်း၊ ဣတိ (ဝတ္တာရော ဘဝိဿန္တိ)၊ တေန-ကြောင့်၊ အဟံ-သည်၊ ပရမ္ပုခါ၊ ၌၊ ဒေသိတဿပိ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးလည်း ဖြစ်သော၊ ဓမ္မဿ-ကို၊ ပုန-တဖန်၊ ကထနံ-ဟောတော်မူခြင်းကို၊ ဣစ္ဆာမိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မြော်မြင်ခြင်းကြောင့်၊ (အာယသ္မာအာနန္ဒော)၊ စတဿော-ကုန်သော၊ ဣမာအာယာစနာ-ဤရှေးရှုတောင်းခြင်းတို့ကို၊ ယာစိ-ပြီ၊ ဘဂဝါပိ-သည်လည်း၊ အဿ-ထိုအရှင်အာနန္ဒာအား၊ အဒါသိ-ပြီ၊ ဧဝံ-သို့၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဣမေဝရေ-ဤဆုတို့ကို၊ ဂဟေတော-၍၊ နိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာကော-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ တဿေဝဋ္ဌာနန္တရဿ-ထို နိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာက ရာထူး၏ပင်၊ အတ္ထာယ-ငှါ၊ ကပ္ပသတသဟဿံ-

ဆာယာဝိယအဝိဇဟန္တော။ ။ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ယမကဝဂ် မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထု၌ “ဆာယာဝ အနုပါယိနီ”ကို ထောက်၍ “အရိပ်သည် လူ၏နောက်သို့ အစဉ်လိုက်၏”ဟု ယူကြ၏။ အမှန်ကား....အရိပ်သည် လူ၏နောက်သို့ အစဉ်မလိုက်၊ တရံတခါ အရိပ်ကပင် ရွှေ့ကသွားသေး၏။ ထို့ကြောင့် “အနုပါယိနီ”-အစဉ်လိုက်၏”ဟု သော ပါဌသည် မကောင်း၊ ဆာယာဝ အနုပါယိနီ (န+အပါယိနီ) ခွဲ၍မသွား”ဟု သော ပါဌသည်သာ “ဆာယာဝိယ အဝိဇဟန္တော”ဟူသော ပါဌနှင့် အဓိပ္ပါယ် ထပ်မိ၍ “ကောင်းသည်”ဟု မှတ်ပါ။

လုံး၊ ပူရိတာနံ- ဖြည့်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ပါရမီနံ-တို့၏၊ ဖလံ - အကျိုးသို့၊ ပါပုဏံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမဿ-ဤ အရှင်အာနန္ဒာ၏၊ နိဗ္ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာကဘာဝံ-မြဲသော အလုပ်အကျွေး၏အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ-မူ၍၊ မယံဘိက္ခဝေ ၂၀၊ အဂ္ဂပဋ္ဌာကောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီး၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒေါနာမ-အလုပ်အကျွေးတို့၏ အပိုင်းအခြားမည်၏။

ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒအဖွင့် ပြီး၏။

၁၂။ ပိတိပရိစ္ဆေဒေါ-ခမည်းတော်ကို ပိုင်းခြားကြောင်းစကားရပ်သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်သာ၊ ဝိဟာရံ ပါဝိသီတိ- ကား၊ ကဿ-ခကြာင့်၊ ဝိဟာရံ-ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်သို့၊ ပါဝိသီ-ဝင်တော်မူသနည်း၊ ကိရ-ခွဲ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တွတ္တကံ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ ကထေတွာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ စိန္တေသိ-ကြံတော်မူပြီး (ကိ-နည်း)၊ မယာ-သည်၊ သတ္တန္တံ-ခုနစ်ဆယ့်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဝံသော-အနွယ်တော်ကို၊ နိရန္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ မတ္တကံ-အပြီးအဆုံးသို့၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ နတာဝ ကထိတော-ဟောတော်မူအပ်သေး၊ ပန-ဆက်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ မယိ-သည်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌေ-ဝင်တော်မူပြီးသော်၊ ဣမဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘိယျောသော-လွန်သော၊ မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ (တနည်း) မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော-လွန်စွာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ-ကို၊ အာရဗ္ဗ-အကြောင်းပြု၍၊ ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ကထယိသန္တိ-ပြောကြကုန်လတ္တံ့၊ အထ-ပြောကြရာ ထိုအခါ၌၊ အဟံ-သည်၊ အာဂန္တော-၍၊ နိရန္တရံ-အောင်၊ ဗုဒ္ဓဝံသံ-ကို၊ ကထေတွာ-၍၊ မတ္တကံ-သို့၊ ပါပေတွာ-၍၊ ဒဿာမိ-ပေးတော်မူအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (စိန္တေသိ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူပြီး၍)၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ ကထာဝါရဿ-စကားအလှည့်အကြိမ်၏၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ ဒံတွာ-၍၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပါဝိသီ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယံ တေ တန္တံ - အကြင်ပရိယတ် တရားအစဉ်ကို၊ ကထေသိ-ပြီ၊ တတ္ထ-ဆို ပရိယတ်တရားအစဉ်၌၊ ကပ္ပပရိစ္ဆေဒေါ-ကမ္ဘာကိုပိုင်းခြားကြောင်းဝါရလည်းကောင်း၊ ဇာတိပရိစ္ဆေဒေါ-အမျိုးဇာတ်ကို ပိုင်းခြားကြောင်း ဝါရလည်းကောင်း၊ ဂေါတ္ထပရိစ္ဆေဒေါ၊ အာယုပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဗောဓိပရိစ္ဆေဒေါ၊ သာဝကယုဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ သာဝကသန္နိပတိပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဥပဋ္ဌာကပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိတိပရိစ္ဆေဒေါ-ခမည်းတော်ကိုပိုင်းခြားကြောင်း ဝါရလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဣမေဝါရာ-ဤဝါရတို့သည်၊ အာဂတ-လာကုန်ပြီ။

၄၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပဒါနသုတ်

သမ္မဟုလဝါရော-သည်၊ အနာဂတော-မလာသေး၊ ဝါ-မပါသေး၊ ပန-
ထိုသို့ မလာပါသော်လည်း၊ အာနေတွာ-ဆောင်၍၊ ဒီပေတဗ္ဗော-ပြထိုက်၏။
ပိတိပရိစ္ဆေဒအပ္ပင်ပြီး၏။

သမ္မဟုလဝါရ

☞ ဟိ- ချဲ့၊ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ- အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတို့၏၊
ဧကသ္မိ- တယောက်သော၊ ကုလဝံသာနုရူပေ- အမျိုး၊ အနွယ်အားလျော်
သော၊ ပုတ္တေ- သည်၊ ဇာတေ- ဖွားမြင်လတ်သော်၊ နိက္ခမိတွာ- တော
ထွက်၍၊ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗံ- ရဟန်းပြုထိုက်၏၊ ဣတိ- သို့၊ အယမေဝ- ဤသား
တော်တပါး ဖွားမြီးမှတောထွက်၍ ရဟန်းပြုခြင်းသည်သာ၊ ဝံသော- အနွယ်
တော်တည်း၊ အယံ(ဝေ)- သည်သာ၊ ပဝေဏိ- အစဉ်အဆက်တည်း၊ ကသ္မာ-
ကြောင့်၊ (အယမေဝ- သည်သာ၊ ဝံသော- သည်၊ ဟောတိ- သနည်း၊
အယမေဝ-သည်သာ၊ ပဝေဏိ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊) ဟိ- အကြင်ကြောင့်၊
သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ - သဗ္ဗညု ဘုရားအလောင်းတို့၏၊ မာတုက္ကစ္ဆံ- သို့၊
ဩက္ကမနတော-သက်ရောက်ရာအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ-
ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ [ရွှေပုဗ္ဗေနိဝါသ ကို ဝုတ္တပ္ပကာရ ဟု
ဆိုဟန်တူသည်။] အနေကာနိ-ကုန်သော၊ ပါဠိဟာရိယာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏၊ တတြ- ထိုသို့ တန်ခိုးပြရာ၌၊ နေသံ- ထို တန်ခိုးပြသူတို့၏၊ ဇာတ
နဂရံ-ဖွားရာမြို့သည်၊ ယဒိ နေဝပညာယေယျ-အကယ်၍မထင်ရှားအံ့၊ ပိတာ-
သည်၊ ယဒိနပညာယေယျ-အံ့၊ မာတာ-သည်၊ ယဒိနပညာယေယျ-အံ့၊ ဘရိယာ-
ကြင်ယာတော်သည်၊ ယဒိ နပညာယေယျ-အံ့၊ ပုတ္တော-သည်၊ ယဒိ နပညာ
ယေယျ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဣမဿ-ဤ တန်ခိုးပြသူ၏၊ ဇာတနဂရံ-
သည်၊ နေဝပညာယတိ- မထင်ရှား၊ ပိတာ နပညာယတိ၊ ဘရိယာ နပညာ
ယတိ၊ ပုတ္တော နပညာယတိ၊ သေ-ဤ တန်ခိုးပြသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒေဝေါဝါ-
နတ်သည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)မညေ-ဖြစ်လေယောင်တကား၊ သက္ကောဝါ-
သော်လည်း၊ (ဟောတိ-မညေ၊) မာရောဝါ၊ (ဟောတိ-မညေ၊) ဗြဟ္မာဝါ
(ဟောတိမညေ၊) ဒေဝါနဉ္စ-နတ်တို့၏လည်း၊ ဤဒီသံ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊

သမ္မဟုလဝါရော။ ။ပုတ္တ ပုတ္တမာတု ယာန ဝိဟာရဒါယကာဒိနံ (သားတော်၊
သားတော်၏မယ်တော်၊ တောထွက်တော်မူသောအခါ ယာဉ်၊ ကျောင်းတော်၊ ကျောင်း
တော်၏ တန်ဖိုးဥစ္စာ၊ ကျောင်းဒါယကာ အစရှိကုန်သော) သမ္မဟုလာနံ အတ္တာနံ
ဝိဘာဝနဝသေန (များစွာသောအနက်တို့ကို ထင်စွာပြခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်)
ပဝတ္တဝါရော သမ္မဟုလဝါရော။

ပါဠိဟာရိယံ-သည်၊ အနန္တရိယံ-မအံ့သြအပ်၊ ဝါ-မအံ့သြလောကံ၊ ဣတိ-သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သော၊ ဇနော-လူအပေါင်းသည်၊ သောတဗ္ဗံ-နာယူ ထိုက်၏ ဟူ၍၊ နေဝ မညေယျ-မမှတ်ထင်ရာ၊ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ-ယုံကြည်ထိုက်၏ ဟူ၍၊ နမညေယျ၊ တတော- ထိုသို့ မမှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ အဘိသမယော- သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်၊ နာဘေယျ-မဖြစ်ရာ၊ အဘိသမယေ- ခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ-ဘုရားဖြစ်ခြင်းသည်၊ နိရုတ္တ ကောဝ-အကျိုးမရှိသည်သာ၊ (ဟောတိ၊) သာသနံ- သာသနာတော်သည်၊ အနိယျာနိကံ-ဝဋ်မှ မထွက်မြောက်တတ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ-တို့၏၊ ဧကသ္မိ-သော၊ ကုလဝံသာနုရူပေ-သော၊ ပုတ္တေ- သည်၊ ဇာတေ-ဖွားမြင်လတ်သော်၊ ဝါ- ဖွားမြီးမှ၊ နိက္ခမိတော-၍၊ ပဗ္ဗဇိ တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဣတိ-အယမေဝ-သည်သာ၊ ဝံသော-တည်း၊ အယံ(ဧဝ)- သည်သာ၊ ပဝေဏီ-သည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုတ္တာဒိနံ-သားအစရှိသည်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အပြားအားဖြင့်၊ သမ္မဟုလဝါရော၊ သမ္မဟုလဝါရ ကို။ ဝါ-များသောအကြောင်းအရာတို့ကို ဆိုရာဖြစ်သောဝါရကို၊ အာနေ တော-၍၊ ဒီပေတဗ္ဗော-၏။

သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒအဖွင့်

တတ္ထ-ထို သမ္မဟုလဝါရ၌ (ဝေဒိတဗ္ဗာ-၌စပ်)၊ သမဝတ္ထက္ခန္ဓော - သမဝတ္ထက္ခန္ဓ မည်သော သားတော်လည်းကောင်း၊ အတုလော-လည်းကောင်း၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓေါ-လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရေ-လည်းကောင်း၊ သတ္ထဝါဟော-လည်း ကောင်း၊ ဝိဇီတသေနော-ဝိဇီတသေနမည်သော သားတော်လည်းကောင်း၊ သတ္တမော-ခုနစ်ယောက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ယော) ရာဟုလော- အကြင်ရာဟုလသည်၊ ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ (သော ရာဟုလော- ထိုရာဟုလ မည် သော သားတော်လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ တာဝ-ဘရိယ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ - ကုန်သော၊) ဧတေ (သတ္တ)- ဤခုနစ်ယောက်တို့ကို၊ သတ္တန္တိ-ခုနစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗောဓိသတ္တာနံ-တို့၏၊ အနုက္ခမေနေဝ- အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ ပုတ္တာ-သားတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

တတ္ထ-ထို ခုနစ်ယောက်သောသားတို့တွင်၊ တာဝ-အခြားသားတို့မှရှေးဦး စွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ - ညွှန်ပြအပ်သော၊) ရာဟုလဘဒ္ဒေ - ရာဟုလာမင်းသားသည်၊ ဇာတေ-ဖွားမြင်လတ်သော်၊ ပဏ္ဏံ-စာရွက်ကို၊ အာဟရိတော-ဆောင်၍၊ မဟာ

ပုရိသဿ-မြတ်သောယောကျ်ားဖြစ်သောဘုရားအလောင်း၏၊ ဟတ္ထေ-သက်၌၊ ထပယံ-သု-ထားကြကုန်ပြီ၊ အထ-ထားကြရာထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုယောကျ်ား မြတ်၏၊ တာဝဒေဝ - ထိုခဏ၌ပင်၊ သကလသရီရံ - အလုံးစုံသောကိုယ်ကို၊ ခေါဘေတုာ-ချောက်ချားစေ၍၊ ပုတ္တသိနေဟော-သား၌ဖြစ်သော ချစ်ခြင်း သည်၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ သော-ထို ယောကျ်ားမြတ်သည်၊ စိန္တေသိ-ကြပြီ၊ (ကိ-သနည်း၊) တာဝ-အခြားသားတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ကေသ္မိ-တယောက် သောသားသည်၊ ဇာတေ-လတ်သော်၊ ဝေဇ္ဇပေါ-သော၊ ပုတ္တသိနေဟော- သည်၊ (ဟောတိ-၏) မေ-၏၊ ဝါ-မှ၊ ပရောသဟဿံ-တထောင်ထက်လွန် သော၊ ဝါ-တထောင်ကျော်သော၊ ပုတ္တာ-တို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိကိရ-ဖြစ်ကုန် လတ္တံ့တုံ၊ [“စကြာမင်းဖြစ်နိုင်သောကြောင့်ထိုမျှလောက် သားတော်များရှိလိမ့် မည်” ဟု နိမိတ်ဖတ်ခဲ့ကြသည်။]

တေသု - ထိုသားတော်တို့တွင်၊ ကေကသ္မိ - တယောက်တယောက်သော သားတော်သည်၊ ဇာတေ-လတ်သော်၊ ဣဒံသိနေဟဗန္ဓနံ-ဤ ချစ်ခြင်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့သည်၊ ဝေ-ဤသို့၊ ဝဇ္ဇန္တံ-တိုးပွားလတ်သော်၊ ဒုဗ္ဘေဇ္ဇံ-ခဲယဦး သဖြင့်ဖျက်အပ်သည်၊ ဝါ-ဖျက်နိုင်ခဲ့သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ (ဣတိ-သို့၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတုာ-၍၊)

ရာဟုဇာတော, ဗန္ဓနံ ဇာတန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မြက်ဆိုပြီ၊ [ရာဟု-ရာဟု ဂြိုဟ်နှင့်တူသောသားသည်၊ ဇာတော-ပြီ၊ ဗန္ဓနံ-အနှောင်အဖွဲ့သည်၊ ဇာတိ- ပြီ။] စ-ဆက်၊ တံဒိဝသမေဝ-သားတော်ဖွားမြင်ရာ ထိုနေ့၌ပင်၊ ရဇ္ဇံ-မင်း

ဘဝိဿတိ၊ ပ၊ အာဟ။ ။ဘဝိဿတိနောက်၌ ဣတိသဒ္ဓါမရှိသော်လည်း ဗားကရာ နိဿယ၌ ဣတိသဒ္ဓါရှိ၏၊ ထိုဣတိဖြင့် စိန္တေသိကို ပြန်၍လှည့်သည်၊ “ရာဟုဇာတော ဗန္ဓနံ ဇာတိ”တို့ကား စိတ်ထည်း၌ ကြံခြင်းမဟုတ်၊ နှုတ်မြွက်၍ ပြောဆိုခြင်းတည်း၊ ထိုသို့နှုတ်မြွက်၍ ပြောဆိုခြင်းကြောင့်ပင် ထိုစကားကို ကြားရသူတို့က သုဇ္ဈေါနေ မဟာရာဇာထံသံတော်ဦးတင်ကြသောကြောင့် “ရာဟုလော” ဟု မြေးတော်ကို နာမည် မှည့်သည်၊ ဤသို့ ကြံခြင်းသည် နောက်၌ပြမည့် ဝိကာ စကားနှင့်လည်း လိုက်လျော၏၊ “တံဒိဝသမေဝ စ” ဟု ဝါကျာရမ္မဇောတက စသဒ္ဓါ ရှိပုံနှင့်လည်း လိုက်လျော၏၊ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ကား “ဇာတန္တိ”၌ ဣတိကို “စိန္တေသိ”သို့ ပြန် လှည့်၍ စပ်ပြီးလျှင် “အာဟတံဒိဝသမေဝ”ဟု ကြိုတော်မူလေ၏၊ စဉ်းစားပါ။

ရာဟု ဇာတော။ ။စန္ဒာဒိနံ-လ နေ အစရှိသည်တို့၏၊ သောဘာဝိသေသံ-တင့်တယ် သော အရောင်အထူးကို၊ ရဟတိ စဇာပေတိ-စွန့်စေတတ်၏၊ (အရောင်ပျောက်သွား အောင် ဖမ်းအုပ်၍ ထားတတ်၏)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ရာဟု-မည်၏၊ ရာဟုဂ္ဂဟော- ရာဟုဂြိုဟ်တည်း၊ ဣပန-ဤနေရာ၌ကား၊ ရာဟုဝိယ-ရာဟုဂြိုဟ်နှင့် တူ၏၊ ဣတိ-

အဖြစ်ကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ နိက္ခန္ဓော-တောထွက်တော်မူပြီ၊ သဗ္ဗေသံ-
အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတို့၏၊ ပုတ္တပုတ္တိယံ-သားတို့၏ဖြစ်ရာအခါ၌၊
သေ(သေသော)-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
ဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ အယံ-ကား၊ ပုတ္တပရိ
စ္ဆေဒေါ-သားတော်၏ အပိုင်းအခြားတည်း။

☞ သုတနာ-သုတနာမည်သော ကြင်ယာတော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗကမာစ-
လည်းကောင်း၊ သုစိတ္တာ-လည်းကောင်း၊ (အထ အနက်မရှိ)၊ ရောစိနီ-
လည်းကောင်း၊ ရုစဂ္ဂတိ-လည်းကောင်း၊ သုနန္ဒာစ-လည်းကောင်း၊ သတ္တမာ-
ခန့်စယောက်တို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ယာ)ဗိမ္မာ-အကြင် ဗိမ္မာမည်သော
ကြင်ယာတော်သည်၊ ဘဝတိ-၏၊ (သာဗိမ္မာ-ထို ဗိမ္မာမည်သော ကြင်ယာတော်
လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ တော-ဤ ကြင်ယာတော်တို့သည်၊ သတ္တန္တမ္ပိ-
ကုန်သော၊ တေသံ ပုတ္တာနံ-တို့၏၊ မာတရော-မယ်တော်တို့သည်၊ အဟေသု-
ကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဗိမ္မာဒေဝီ-ဗိမ္မာဒေဝီသည်၊ ရာဟုလကုမာရေ-ရာဟုလာ
မင်းသားသည်၊ ဇာတေ-ဖွားပြီးလတ်သော်၊ ရာဟုလမာတာတိ-ရာဟုလာ၏
မယ်တော်ဟူ၍၊ ပညာယိတ္ထ-ထင်ရှားပြီ။ အယံ-ကား၊ ဘရိယပရိစ္ဆေဒေါ-
ကြင်ယာတော်၏ အပိုင်းအခြားတည်း။

ပန-ကား၊ ဝိပဿိ-ဝိပဿီဘုရားအလောင်းတော်လည်းကောင်း၊ ကကုသန္ဓော-
တော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ဣမေဗောဓိသတ္တာ-

ကြောင့်၊ (ပုတ္တော-သားသည်၊) ရာဟု-ရာဟု မည်၏၊ ဗန္ဓနန္တိစ အနတ္တပုတ္တိဋ္ဌာနတံ
(အကျိုးမဲ့ဖြစ်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း၏ အဖြစ်ကို) သန္ဓာယဝုတ္တံ၊ တထာ မဟာ
သတ္တေန ဓုတ္တဝစနမေဝ ဂဟေတွာ (ဘုရားအလောင်းသည် ထိုသို့ ပြောဆိုအပ်သော
စကားကိုပင် ယူ၍) ကုမာရဿ ရာဟုလောတိ နာမမကံသု၊-ဋီကာ။ [ရာဟုဝိယ-
ရာဟုကဲ့သို့၊ လာတိ ဂဏှာတိ-ဖမ်းယူတတ်၏၊ ဣတိ ရာဟုလော။]

ရောစိနီ ရုစဂ္ဂတိ ဗိမ္မာ။ ။ရောစနသီလာ ဥဇ္ဇလရူပါ (တင့်တယ်တောက်ပခြင်း
အလေ့ရှိသော ကြင်ယာတော်)၊ ရုစပဘာတံ အာဂတိဘူတာ (အရောင်သို့ ရောက်တတ်
သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ကြင်ယာတော်)၊ ဂကာရာဂမံ ကတွာ ဝုတ္တံ၊ ဣတ္ထိရတနဘာဝ
တော မနုဿလောကေ သဗ္ဗာသံ ဣတ္ထိနံ ဗိမ္မပဋိစ္ဆန္တဘူတာ (အလုံးစုံသောမိန်းမတို့
ထက် အရုပ်ကလေးသဖွယ် လှပတင့်တယ်သော ကြင်ယာတော်)၊-ဋီကာ။ ဤအလို
“ဗိမ္မာဝိယာတိဗိမ္မာ”ဟု ပြပါ၊ “ပဋိမာ ပဋိဗိမ္မန္တံ ဗိမ္မော ပတိနိဓိရိတော” အဘိဓာန်
၅၂၉၊ (တနည်း) ဗိမ္မာသဒ္ဓါသည် “နှစ်သက်ဖွယ်ရွှေ”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ထို
နှစ်သက်ဖွယ် ရွှေအဆင်းရှိသောကြောင့် ယသောဓရာကို “ဗိမ္မာ”ဟုလည်း ခေါ်ရသည်။
[သီလက္ခန-သောဏဒန္တသုတ်၊ ဗိမ္မိသာရပုဂံအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။]

ဤဘုရားအလောင်းတော်တို့သည်၊ ဆယုတ္တအာဇာနည်ရထံ-မြောက်စီးသောအာ
ဇာနည်မြင်းတို့ဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သောရထားကို၊ အာရုယ-စီးတော်မူ၍၊ မဟာ
ဘိနိက္ခမနံ-မြတ်သော တောထွက်တော်မူခြင်းကို၊ နိက္ခမိံသု-ထွက်တော်မူကုန်
ပြီ၊ [“မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိံသု” ကို တောထွက်ခြင်းကြိယာအားဖြင့် အရတူ
သောကြောင့် အဘေဒဘေဒပစ္စာကြံပါ။] (တနည်း) မဟာဘိနိက္ခမနံ-မြတ်
သောရှေးရှုထွက်တော်မူရာတောသို့၊ နိက္ခမိံသု-ကုန်ပြီ၊ [ဤအလို အဘေဒ
ဘေဒပစ္စာ ကြံဖွယ်မလို။]၊ သိခိ-လည်းကောင်း၊ ကောဏာဂမနော - လည်း
ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒေကုန်သော၊ ဣမေ(ဗောဓိသတ္တာ)-တို့သည်၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓ
ဝရဂတာ- မြတ်သောဆင်၏ ကျောက်ကုန်းသို့ရောက်ကုန်သည်၊ ဟုတော-၍၊
(မဟာဘိနိက္ခမနံ)၊ နိက္ခမိံသု-ကုန်ပြီ၊ ဝေဿဘူ-သည်၊ သုဝဏ္ဏ သိဝိကာယ-
ရွှေထမ်းစင်၌၊ နိသိဒ္ဓိတော-၍၊ (မဟာဘိနိက္ခမနံ)၊ နိက္ခမိံ-ပြီ၊ ကဿပေါ-သည်၊
ဥပရိပါသာဒေ-ပြာသာဒ်ထက်၌၊ မဟာတလေ-မြတ်သောအပြင်၌၊ နိသိန္ဒောဝ-
ထိုင်လျက်သာ၊ အာနာပါနစတုတ္ထဈာန်-အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေ
တော-ဖြစ်စေ၍၊ ဈာနာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ တံဈာန်-ထိုစတုတ္ထဈာန်ကို၊ ပါဒကံ-
အခြေခံကို၊ ကတော-၍၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ ဥဂ္ဂန္ဓာ-အထက်သို့တက်၍၊
ဗောဓိမဇ္ဈေ-ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ဩတရတု-သက်ဆင်းပါစေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊
အဓိဋ္ဌာသိ-အဓိဋ္ဌာန်တော်မူပြီ၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ အာကာသေန-ဖြင့်၊ ဂန္ဓာ-
၍၊ ဗောဓိမဇ္ဈေ-၌၊ ဩတရိ-ပြီ၊ မဟာပုရိသောပိ - မြတ်သောယောက်ျား
ဘုရားအလောင်းသည်လည်း၊ တတော-ထိုပြာသာဒ်မှ၊ ဩတရိတော-သက်
ဆင်း၍၊ ဘူမိယံ-၌၊ ဌတော-၍၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ ယထာဌာနေယေဝ-တည်
မြဲတိုင်းအရပ်၌သာ၊ ပတိဋ္ဌာတု-တည်ပါစေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊
သော-ထိုပြာသာဒ်သည်၊ ယထာဌာနေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ မဟာပုရိသောပိ-
သည်လည်း၊ သတ္တဒီဝသာနိ-ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ပဓာနံ-အားထုတ်ကြောင်း
စီရိယကို၊ ဝါ-အားထုတ်ကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အနုယုဉ္ဇိတော-၍၊ ဗောဓိ
ပလ္လကေ-၌၊ နိသိဒ္ဓိတော-၍၊ သဗ္ဗညုတံ-သဗ္ဗညု၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဇိ-ထိုးထွင်း၍
သိတော်မူပြီ၊ ပန-ကား၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဗောဓိသတ္တော-သည်၊ ကဏ္ဍကံ-

ဆယုတ္တအာဇာနည်ရထံ။ ။ ရထံနှင့်တွဲရာ၌ ပယုတ္တဟုသုံးစွဲရိုးမရှိ၊ “ယုတ္တ” ဟုသာ
သုံးစွဲရိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “ဆယုတ္တ” ဟူ၍သောပါဌ်ကံ ကောင်းမည်ထင်သည်၊
“အာဇာနည်ဟိ + ယုတ္တော + ရထော အာဇာနည်ရထော၊ ဆဟိ + ယုတ္တော ဆယုတ္တော၊
ဆယုတ္တော + စ + သော + အာဇာနည်ရထောစာတိ ဆယုတ္တအာဇာနည်ရထော၊” (မြောက်စီး
သော အာဇာနည်မြင်းတို့ကပ်ယှဉ်အပ်သောရထား) ။

သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၅၃

ကဏ္ဍကမည်သော၊ အဿဝရံ - မြတ်သောမြင်းကို၊ အာရုယ - စီးတော်မူ၍၊
(မဟာဘိနိက္ခမနံ)၊ နိက္ခန္ဓာ - မူပြီ၊ ဣတိ - အပြီးတည်း။ အယံ - ဤ အပိုင်းအခြား
သည်၊ ယာနုပရိစ္ဆေဒေါ - ယာဉ်တော်၏အပိုင်းအခြားတည်း။

ပန-ကား၊ ဝိပဿိဿ-သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ယောဇနပုမာဏေ-တယူ
ဇနာအတိုင်းရှည်ရှိသော၊ ပဒေသေ-၌၊ ဝိဟာရေ-သည်၊ ပတိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊
သိခိဿ(ဘဂဝတော) တိဂါဝုတေ-သုံးဂါဝုတ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (ပဒေ
သေ ဝိဟာရေ ပတိဋ္ဌာသိ)၊ ဝေဿဘုဿ(ဘဂဝတော)၊ အစုယောဇနေ-
ယူဇနာဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပါကကုသန္ဓဿ(ဘဂဝတော)၊ ဂါဝုတေ-
တစ်ဂါဝုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပါကောဏာဂမနဿ(ဘဂဝတော)၊ အစု
ဂါဝုတေ-ဂါဝုတ်ဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပါကဿပဿ(ဘဂဝတော)၊
ဝိသတိဉ္ဇသဘေ-နှစ်ဆယ်ဉ္ဇသဘအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပါအမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝ
တော-၏၊ ပကတိမာနေန-ပကတိသောချင့်တောင်ဖြင့်၊ သောဠသကရီသေ-
တဆယ့်ခြောက်ကရီသရှိသော၊ [ကရီသ၏အဓိပ္ပါယ်ကို စူဠဝါဘာသာဋီကာ
သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ရှုပါ။] ရာဇမာနေန-မင်း၏ချင့်တောင်ဖြင့်၊ အဠကရီ
သေ - ရှစ်ကရီသရှိသော၊ ပဒေသေ-၌၊ ဝိဟာရေ-သည်၊ ပတိဋ္ဌိတော၊ ဣတိ-
အပြီးတည်း။ အယံ-ဤ အပိုင်းအခြားသည်၊ ဝိဟာရပရိစ္ဆေဒေါ-ကျောင်းတော်
ရာ၏အပိုင်းအခြားတည်း။

ပန-ကား၊ ဝိပဿိဿ-သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဧကရတနာယာမာ-
တစ်တောင်အလျားရှိကုန်သော၊ ဝိဒတ္ထိဝိတ္ထာရာ-တထွာအနံရှိကုန်သော၊ အဠဂုံ
လုဗ္ဗေဓာ-လက်ရွှင်သစ်အထူရှိကုန်သော၊ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာ-ရွှေအုတ်တို့ကို၊ ကာရေ
တော-၍၊ စူဠံသေန-သေးငယ်သောအဖို့အားဖြင့်၊ ဝါ-နံထောင်အားဖြင့်၊ ဆာ
ဒေတော-မြေကိုဖုံးလွှမ်း၍၊ ဝိဟာရဌာနံ-ကျောင်းရာမြေကို၊ ကိဏိံ သု-ဝယ်
ကုန်ပြီ၊ [“စူဠံသ” ဟူသည် အုတ်ချပ်ကိုပြားလိုက်မချပ် ငယ်သောအဖို့တည်းဟူ
သော ထောင်လိုက်အားဖြင့်ချခြင်းတည်း။ ဤသို့ချသဖြင့် ရွှေအုတ်ချပ်အရေ
အတွက်များစွာဝင်သည်ကိုပြသည်။] သိခိဿ-သော၊ (ဘဂဝတော) သုဝဏ္ဏယဠိ
ဖာလေဟိ-ထွန်သွားပမာဏရှိသောရွှေချောင်းတို့ဖြင့်၊ [သုဝဏ္ဏယဠိ ဖာလေဟိ
တိ ဖာလပုမာဏာဟိ သုဝဏ္ဏယဠိဟိ-ဋီကာ။] ဆာဒေတော-၍၊ (ဝိဟာရဌာနံ၊)
ကိဏိံ သု-ကုန်ပြီ၊ ဝေဿဘုဿ-သော၊ (ဘဂဝတော) သုဝဏ္ဏဟတ္ထိပါဒါနိ-
ဆင်၏ခြေ ပမာဏရှိသောရွှေတုံးတို့ကို၊ [သုဝဏ္ဏဟတ္ထိပါဒါနိတိ ပကတိဟတ္ထိ

ပါဒပရိမာဏာနိ သုဝဏ္ဏခဏ္ဍာနိ။-ဇီ။] ကာရေတွာ-၍၊ တေသံ-ထိုရွှေတုံးတို့
 ကို၊ စူဠသေန-ဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဌာနံ)၊ ကိဏိံသု-ကုန်ပြီ၊
 ကကုသန္ဓဿ-သော၊ (ဘဂဝတော)၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော စူဠ
 သနည်းဖြင့်ပင်၊ [ဝုတ္တနယေနေဝါတိ စူဠသေနေဝ။] သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကဟိ-တို့
 ဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဌာနံ)၊ ကိဏိံသု၊ ကောဏာဂမနဿ-သော၊
 (ဘဂဝတော)၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ပင်၊ သုဝဏ္ဏကစ္ဆပေဟိ-ရွှေလိပ်ရုပ်တို့ဖြင့်၊
 ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဌာနံ)၊ ကိဏိံသု၊ ကဿပဿ-သော၊ (ဘဂဝတော)၊
 သုဝဏ္ဏကန္တိဟိယေဝ-ရွှေအပိုင်းတို့ဖြင့်သာလျှင် [သုဝဏ္ဏကန္တိဟိတိ သုဝဏ္ဏခဏ္ဍ
 ဟိ။] ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဌာနံ)၊ ကိဏိံသု၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-
 ၏၊ သလက္ခဏာနံ-အမှတ်တံဆိပ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကဟာပဏာနံ-
 အသပြာတို့၏၊ စူဠသေန-အားဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ-၍၊ (ဝိဟာရဌာနံ)၊ ကိဏိံသု-
 ကုန်ပြီ။ အယံ-သည်၊ ဝိဟာရဘူမိဂူဟဏဓနပရိစ္ဆေဒေါ- ကျောင်းတော်ရာ
 မြေကိုဝယ်ယူကြောင်းဖြစ်သော ဥစ္စာ၏အပိုင်းအခြားတည်း။

တတ္ထ-ထို ဘုရားရှင်တို့တွင်၊ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော-၏၊ တထာ-ထိုဆိုအပ်
 ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘူမိံ-ကို၊ ကိဏိံတွာ-ဝယ်၍၊ ဝိဟာရံ- ကို၊
 ကတွာ-၍၊ ခိန္နုပဌာကော-ခပးလှူသောအလုပ်အကျွေးဒါယကာသည်၊ ပုနဗ္ဗသု
 မိတ္တောနာမ-ပုနဗ္ဗသုမိတ္တမည်သည်၊ အဟောသိ-ပြီး သိခိဿ-သော ၊ ပ၊ သိရိ
 ဝဇုနောနာမ-မည်သည်၊ (အဟောသိ)၊ ဝေဿဘုဿ-သော ၊ ပ၊ သောတ္ထိယော
 နာမ-သောတ္ထိယ မည်သည်၊ (အဟောသိ)၊ ကကုသန္ဓဿ-သော၊ ပ၊ အစူသော
 နာမ-သည်၊ (အဟောသိ)၊ ကောဏာဂမနဿ-သော ၊ ပ၊ ဥဂ္ဂေါနာမ-သည်၊
 (အဟောသိ)၊ ကဿပဿ-သော ၊ ပ၊ သုမနောနာမ-သည်၊ (အဟောသိ)၊
 အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏ ၊ ပ၊ သုဒတ္တောနာမ-သည်၊ (အဟောသိ)၊
 စ-ဆက်၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤ ဒါယကာတို့သည်၊ ဂဟပတိမဟာ
 သာလာ-များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော ဂဟပတိ ဖြစ်ကုန်သော၊ သေဌိနော-တို့
 သည်၊ အဟေသု-ကုန်ပြီ၊ [ခတ္ထိယမဟာသာလ၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ၊ ဂဟပတိ
 မဟာသာလ သုံးမျိုးတို့တွင် “ဂဟပတိမဟာသာလ” သဌေးများ ဖြစ်ကြ
 သည် ဟူလို။] ဣတိ-အပြီးတည်း။ အယံ-သည်၊ ဥပဌာကပရိစ္ဆေဒေါနာမ-
 အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့၏ အပိုင်းအခြားမည်၏၊

အပရာနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိစ္ဆေဒတို့မှ တပါးကုန်သော၊ စတ္တာရိ-လေး
 ပါးကုန်သော၊ အဝိဇဟိတဌာနာနိနာမ-မစွန့်အပ်သော အရပ်တို့မည်သည်၊

ဟောန္တိ-ကုန်၏။ ဟိ-ခဲ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏။ ဗောဓိပလ္လင်္ကော-ဗောဓိပလ္လင် တည်ရာအရပ်သည်။ ဝါ-ကို။ အဝိဇ္ဇဟိတော-မစွန့်အပ်၊ ကေသ္မိယေဝ-ဖြစ်သော၊ ဌာနေ-၌၊ ဟောတိ-၏။ ဣသိပတနေ-သော၊ မိဂဒါယေ-၌၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တ နံ-ဓမ္မစက္ကရာကို လည်စေတော်မူရာအရပ်သည်။ အဝိဇ္ဇဟိတမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ ဒေဝေါရောဟနကာလေ-တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ သက်ဆင်း တော်မူရာအခါ၌၊ သင်္ကဿနဂရဒ္ဓါရေ-သင်္ကဿမြို့တံခါး၏အနီး၌၊ ပဌမပဒ ဂဏ္ဍိကာ-အထုံးအဖွဲ့ပမာ လွန်စွာခိုင်မြဲသော ပထမခြေတော်ရာအရပ်သည်၊ အဝိဇ္ဇဟိတာဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ ဇေတဝနေ-၌၊ ဂန္ဓကုဋိယာ-၌၊

ဗောဓိပလ္လင်္ကော။ ။ဗောဓိပလ္လင်္ကောတိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓနကာလေ (သစ္စာလေးပါး တရားကို သိတော်မူရာအခါ၌) နိသဇ္ဇဌာနံ (ထိုင်တော်မူရာအရပ်သည်) ဗောဓိ ပလ္လင်္ကမည်၏။

အဝိဇ္ဇဟိတော။ ။အဝိဇ္ဇဟိတောတိ ဗုဒ္ဓါနံ တဏှာ နိသဇ္ဇာယ (ထိုသို့သောအခြင်း အရာအားဖြင့် ထိုင်တော်မူခြင်း၏) အနညတ္တဘာဝိတာဝတော (အညတ္တဘာဝိ အ ဘာဝတော-အခြားအရပ်၌ဖြစ်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်) အပရိစ္စတ္ထော၊ တေနာဟ ကေသ္မိယေဝဌာနေ ဟောတိတိ-ဋီကာ။

ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာ။ ။“ပဌမပဒဂဏ္ဍိကာ”ဟူသောမူ၌ ပဒနှင့်ပါဒသည် အနက် တူသောကြောင့် မထူးသော်လည်း ဂဏ္ဍိကာနှင့် ဂဏ္ဍိကာပုဒ်တို့ကား အနက်မတူ၊ ထောမနိမိအဘိဓာန်၌ ဂဏ္ဍဓာတ်+ဣနပစ္စည်းဖြင့် ဝုဒ္ဓိပြု၍ပြီးသော “ဂါဏ္ဍိ” သဒ္ဓါ သည် “ဂါန္တိနှင့် အနက်တူ”ဟု ဆို၏။ ဂဏ္ဍိပုဒ်ကား ထောမနိမိ၌မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာ ပါဌ်သည် သက္ကတအဘိဓာန်နှင့်လျော်၏။ ဂ ဌဝုဒ္ဓိရှိလျှင် သာ၍ ကောင်း၏။ ပထမခြေတော်ချရာအရပ်သည် ထုံးဖွဲ့၍ထားအပ်သည့်ပမာ သူတပါးတို့ မဖျက်နိုင်အောင် ခိုင်မြဲသောကြောင့် “ပါဒဂဏ္ဍိကာ”အမည်ရသည်။

ဋီကာ။ ။ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာတိ ပစ္စိမေ သောပါနဖလကေ ဌတွာ ထပိယမာနဿ ဒက္ခိဏပါဒဿ ပတိဋ္ဌဟနဌာနံ=ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာ ဟူသည် နောက်ဆုံးလွှဲကားဖျဉ် ချပ် (လွှဲကားထစ်)၌ ရပ်တော်မူ၍ ချထားအပ်သော လက်ယာခြေတော်၏တည်ရာ အရပ်တည်း။ တံ ပန ယသ္မာ ဒဠိ ထိရံ ကေနစိအဘောဇ္ဇံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပါဒ ဂဏ္ဍိတိ ဝုတ္တံ၊ ဤဋီကာ၌ “ဒဠိ ထိရံ အဘောဇ္ဇံ”ပုဒ်တို့သည် ဂဏ္ဍိကာ၏ အနက်ဖွင့် တည်း။ [ရှေးတုန်းကလည်း “ပါရာဇိကဏ်ဂဏ္ဍိ” စသည်ဖြင့် ရေးခဲ့ကြ၏။ နောက် မှ “ဂဏ္ဍိ”ဟု ပြင်ကြသည်။]

၅၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပဒါနသုတ်

စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ မဉ္ဇုပါဒဋ္ဌာနာနိ-ညောင်စောင်းခြေ၏ တည်ရာ အရပ်တို့
 သည်၊ အဝိဇဟိတာနေဝ-ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပန-ကား၊ ဝိဟာ
 ရော-ကျောင်းတော်သည်၊ ခုဒ္ဒကောပိ-ငယ်သည်လည်းကောင်း၊ မဟန္တောပိ-
 ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဝိဟာရောပိ-ကျောင်းကိုကား၊ နဝိ
 ဇဟိတောယေဝ-သာ၊ နဂရံပန-ကား၊ ဝိဇဟတိ-၏၊ ယဒါ-၌၊ နဂရံ-မြို့
 သည်၊ ပါစိနတော-ကျောင်းတော်၏ အဓ္ဓေအရပ်၌၊ ဟောတိ-၏၊ တဒါ-
 ၌၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ပစ္စိမတော-အနောက်အရပ်၌၊ (ဟောတိ) ပ၊ ဣဒါနိ
 ပန-ကား၊ နဂရံ-သည်၊ ဥတ္တရတော- ကျောင်းတော်၏ မြောက်အရပ်၌၊
 (ဟောတိ) ဝိဟာရော-သည်၊ ဒက္ခိဏတော-တောင်အရပ်၌၊ ဟောတိ။

စ-ဆက်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနိ-တို့၏၊ အာယုဝေမတ္တံ-အသက်တမ်း၏ မတူထူးခြား
 ကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်လည်းကောင်း။ ပမာဏဝေမတ္တံ-အရပ်တော်
 ပမာဏ၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားသောအတိုင်းအရှည်လည်းကောင်း။ ကုလဝေ
 မတ္တံ-အမျိုး၏၊ ပ၊ လည်းကောင်း၊ ပဓာနဝေမတ္တံ-ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ရာ
 ကာလ၏၊ ပ၊ လည်းကောင်း။ ရသ္မိဝေမတ္တံ-ရောင်ခြည်တော်၏၊ ပ၊ လည်း

စတ္တာရိမဉ္ဇုပါဒဋ္ဌာနာနိ။ ။ (ဘုရားရှင်တို့၏ ကိုယ်တော်ပမာဏချင်း မတူသော
 ကြောင့်) ညောင်စောင်းတော် ပမာဏလည်း အကြီးအငယ် ကွဲပြားဖွယ်ရှိ၏။ သို့သော်
 ဘုရားရှင်တို့၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် ညောင်စောင်း၏ ခြေထားရာအရပ်မှာ အခါခပ်
 သိမ်း တူသောပမာဏရှိသည်သာဖြစ်၏။ ဤသို့ ဦးကာဖွင့်သည်၊ ကျောင်းတော် အကြီး
 အငယ်ရှိသော်လည်း ကျောင်းတော်နေရာမှာ ထိုနေရာသာဖြစ်၏ ဟူရာ၌လည်း ဤ
 နည်းပင်ဟု ဦးကာဆိုသည်။

အဇ္ဈာသယပဋိဗဒ္ဓံ။ ။ ရောင်ခြည်တော် မတူပုံကိုပြရာ၌ “အဇ္ဈာသယနှင့်စပ်၏”
 ဟူရာဝယ် ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူမှ အဇ္ဈာသယ (ဆန္ဒတော်) ဖြစ်ခြင်းမဟုတ်၊ ပါရမီဖြည့်
 တော်မူစဉ်က ဖြစ်တော်မူခဲ့သော အဇ္ဈာသယတော်တည်း၊ မှန်၏ -- မင်္ဂလဘုရား
 အလောင်းတော်သည် ဝေဿန္တရာမင်းကဲ့သို့သောဘဝ၌ သားတော်သမီးတော်တို့ကို
 ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်လာသော ဘီလူးအား လှူလိုက်၏။ ဘုရားအလောင်းရှေ့မှာပင်
 ဘီလူးသည် သားတော် သမီးတော်တို့ကို စားလေရာ ထွက်လာသောသွေးတို့ကိုမြင်၍
 နောင်ဘုရားဖြစ်သောအခါ ငါ၏ရောင်ခြည်တော်များသည် ဤကဲ့သို့ထွက်ပါစေဟု ဆု
 တောင်းခဲ့၏။ ထို အဇ္ဈာသယတော်အတိုင်း တလောကလုံး အမြဲလင်းစေနိုင်သော ရောင်
 ခြည်တော်များ ထွက်ပေါ်နေပေသည်။ သို့သော် ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်း
 ရောင်ခြည်တော်သည် အဇ္ဈာသယတော်အတိုင်း ထွက်စေလိုမှ ထွက်တော်မူ၏။ ထို
 အခါ၌လည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထွက်စေလိုသောအခါ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပင် ထွက်
 တော်မူသည်။

ကောင်း။ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဝေမတ္တာနိ-မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ အာယုဝေမတ္တနာမ-အာယုဝေမတ္တ မည်သည်ကို၊ (ဝေ ဝေဒိတဗျံ) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။] ကေစိ-အချို့ သော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဒီဃာယုကာ-ရှည်သော သက်တော်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ကေစိ-တို့သည်၊ အပ္ပါယုကာ- တိုသောသက်တော် ရှိကုန် သည်။ (ဟောန္တိ) တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ ဒီပင်္ကရဿ-၏၊ ဝဿသတ သဟဿံ-အနှစ်တသိန်းသည်၊ အာယုပ္ပမာဏံ-အသက်တမ်း အတိုင်းအရှည် သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝဿသတံ-အနှစ် တရာသည်၊ အာယုပ္ပမာဏံ-သည်၊ (အဟောသိ) ပမာဏဝေမတ္တ နာမ-ကို၊ (ဝေ ဝေဒိတဗျံ) ကေစိ-တို့သည်၊ ဒီဃာ-မြင့်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကေစိ- တို့သည်၊ ရဿာ-နိမ့်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) တထာ ဟိ-၏၊ ဒီပင်္ကရေ-သည်၊ အသိတိဟတ္ထော- ရှစ်ဆယ် အတောင်ရှိသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သုမနော- သည်၊ နုတိဟတ္ထော-ကိုးဆယ်အတောင်ရှိသည်၊ (အဟောသိ) အမှာကံ ဘဂဝါ အဋ္ဌာရသဟတ္ထော-တဆယ့်ရှစ်တောင် ရှိသည်၊ (အဟောသိ)။

အာယုဝေမတ္တံ။ ။ဝိသိဋ္ဌာ မတ္တာ ဝိမတ္တာ၊ ဝိမတ္တာယေဝ ဝေမတ္တာ၊ သတ္တ အနက်၌ ဣ ပစ္စည်းသက်၊ အာယုနော-ဝေမတ္တံ အာယုဝေမတ္တံ၊ (အသက်တမ်း၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်)၊ ဝိသဒိသာ+မတ္တာ ယဿာတိ ဝိမတ္တံ (အာယု)၊ ဝိမတ္တဿ+ဘာဝေါ ဝေမတ္တံ၊ အာယုနော-ဝေမတ္တံ အာယုဝေမတ္တံ၊ (အသက်တမ်း၏၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်)၊ ဤသို့လည်း ဆရာတို့ကြံကြသည်။

အဋ္ဌာရသဟတ္ထော၊ ။သတ္တာနံပါကတိကဟတ္ထေန (လူသတ္တဝါတို့၏ ရိုးရိုးအတောင် အားဖြင့်)၊ ဆဟတ္ထော မဇ္ဈိမပုရိသော (အလယ်အလတ် ပမာဏရှိသော ယောက်ျား သည် ခြောက်တောင်ရှိ၏)၊ တတော တိဂုဏံ ဘဂဝတော သရီရပ္ပမာဏံ (မြတ်စွာ ဘုရား၏ အရပ်တော်ပမာဏသည် ထို့ထက် သုံးဆတက်၏)၊ ဣတိ ဘဂဝါ အဋ္ဌာရသဟတ္ထောတိ ဝဒန္တိ၊ ဤနည်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ဆယ့်ရှစ်တောင် ရှိ၏” ဟု ဆိုကြသည်၊ အပရေပန ဘဏန္တိ “မနုဿာနံ ပါကတိကဟတ္ထေန စတုဟတ္ထော မဇ္ဈိမပုရိသော၊ တတော တိဂုဏံ ဘဂဝတော သရီရပ္ပမာဏန္တိ ဘဂဝါ ဒွါဒ သဟတ္ထော ဥပါဒိန္နကရူပဓမ္မဝသေန၊ သန္တတောပန ဗျာမမတ္တံ ဗျာမပ္ပတာ ဖရတိ (ပတ်ဝန်းကျင်၌ တလံချလောက်သော ကိုယ်ရောင်ပြန့်၏)၊ ဣတိ ဥပရိ ဆဟတ္တံ အပ္ပဂ္ဂတော၊ မဟလတရပ္ပဘာရူပေန (သာဓွံအားရှိသော အရောင်၏ အဆင်းနှင့်)၊ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌာရသ ဟတ္ထောဟောတိ၊” ဣတိ (ဘဏန္တိ)၊ “တတော တိဂုဏံ” ကို ကြည့်၍ “ရှင်စောတထွာ၊ မင်းသုံးထွာ” ဟု ပြောရိုးပြုကြသည်၊ စဉ်းစား ကြပါလေ၊ မိမိ၏အယူကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည် ဘဂဝါဂုဏ်တော်ဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။

၅၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ဟောပဒါနသုတ်

ကုလဝေမတ္တံနာမ-ကို၊ (ဝေံ ဝေမိတဗ္ဗံ) ကေစိ-တို့သည်၊ ခတ္တိယကုလေ-
ဉ္စ၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-ကုန်၏၊ ကေစိ-တို့သည်၊ ပြာဟ္မဏကုလေ-ဉ္စ၊ (နိဗ္ဗတ္တန္တိ) ပဓာန
ဝေမတ္တံနာမ-ကို၊ (ဝေံ ဝေမိတဗ္ဗံ) ကေသဉ္စိ-အချို့သော ဘုရားရှင်တို့၏၊
ပဓာနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရာကာလသည်၊ (ဒုက္ကရစရိယ အကျင့်ကိုပြုကျင့်ရာ
ကာလသည်။) [ပဓာနံ ဒုက္ကရကိရိယာ-ဉ္စိကာ။] ဣတ္တရကာလမေဝ-တို့သော
ကာလရှိသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ (ကိမိဝ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) ကဿပဿ-
သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ (ပဓာနံ-သည်၊) ဣတ္တရကာလမေဝ-သာ၊ ဟောတိ
ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊ ကေသဉ္စိ-တို့၏၊ (ပဓာနံ-သည်၊) အဒ္ဓနိယံ-ရှည်
သောကာလရှိသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) (ကိမိဝ၊) အမှောက်-တို့၏၊ ဘဂဝတော-
၏၊ (ပဓာနံ-သည်၊ အဒ္ဓနိယံ-သည်၊ ဟောတိယထာ-သို့တည်း။)

ရသ္မိ ဝေမတ္တံနာမ-ကို။ (ဝေံ ဝေမိတဗ္ဗံ) မင်္ဂလဿ-သော၊ ဘဂဝတော-
၏၊ သရီရ ရသ္မိ-ကိုယ်တော်အရောင်သည်၊ ဒသသဟဿိ လောကဓာတုပ္ပမာ
ဏာ- တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ် ပမာဏရှိသည်၊
အဟောသိ-ပြီ၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ (သရီရ ရသ္မိ- သည်၊)
သမန္တာ- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဗျာမမတ္တာ-တလံမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၊
(အဟောသိ၊) တတြ-ထိုဝေမတ္တတို့တွင်၊ ရသ္မိဝေမတ္တံ-ကိုယ်ရောင်တော်၏
အတိုင်းအရှည်သည်၊ အဇ္ဈာသယပုဋ္ဌိဗဒ္ဓံ - အဇ္ဈာသယတော်နှင့်စပ်၏၊ ယော-
အကြင်ဘုရားရှင်သည်၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို၊
(ဖရိတံ- ဖြန့်တော်မူခြင်းငှါ၊) ဣစ္ဆတိ-မူ၏၊ တဿ-ထိုဘုရားရှင်၏၊ တတ္တကံ-
ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို၊ သရီရပ္ပဘာ-သည်၊ ဖရတိ-ဖြန့်နိုင်၏၊
ပန-ကား၊ မင်္ဂလဿ-၏၊ နိစ္စမ္ပိ-အမြဲလည်း၊ ဒသသဟဿိလောကဓာတု-ကို၊
ဖရတု - ဖြန့်စေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဇ္ဈာသယော-အဇ္ဈာသယတော်သည်၊
အဟောသိ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏေသု-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်သော
သဗ္ဗညုတဘဝသော ဂုဏ်တော်တို့၌၊ ကဿစိ-မည်သည့် ဘုရားရှင်၏မျှ၊ ဝေမတ္တံ
နာမ-မတူထူးခြား ကဲ့ပြားသော အတိုင်းအရှည်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

အပရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိစ္ဆေဒ ဝေမတ္တတို့မှ တပါးသော၊ အမှောက်
ယေဝ-ငါတို့၏ပင်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သဟဇာတ ပရိစ္ဆေဒဉ္စ-တကွ ဖြစ်ဖက်
တို့၏ အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း၊ နက္ခတ္တပရိစ္ဆေဒဉ္စ-နက္ခတ်တို့၏ အပိုင်း
အခြားကိုလည်းကောင်း၊ ဒီပေသံ-ပြကြကုန်ပြီ၊ ကိရ-ချဲ့၊ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တေန-
သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်းတော်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ရာဟုလမာတာ-ရာဟုလမယ့်
တော်လည်းကောင်း၊ အာနန္ဒတ္ထေရော-လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒော-ဆန္ဒအမတ်လည်း

ကောင်း၊ ကဏ္ဍတော-ကဏ္ဍကမြင်းလည်းကောင်း၊ နိဓိကုမ္ဘော- ရွှေအိုးကြီး
 လေးလုံးလည်းကောင်း၊ မဟာဗောဓိ-မဟာဗောဓိပင်လည်းကောင်း၊ ကာဠု
 ဒါယီ-ကာဠုဒါယီအမတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာနိသတ္တ-ဤ ခုနစ်
 ပါးတို့သည်၊ သဟဇာတာနိ-တကွဖြစ်ဖက်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) [အာနန္ဒာထေရ်
 ၏ နေရာ၌ ကေရုတ္တရအဋ္ဌကထာ ကဠုဒါယီဧတ္ထရဝတ္ထုဝယ် “စီးတော်ဆင်”
 ဟု ရှိ၏။]

စ-ဆက်၊ မဟာပုရိသော- ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်း
 သည်၊ ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တေနဝ-ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ်ဖြင့်သာ၊ မာတုကုဇ္ဈိ-
 မယ်တော်၏ဝမ်းသို့၊ ဩက္ကမိ-သက်ရောက်တော်မူပြီ၊ မဟာဘိနိက္ခမနံ- မြတ်
 သောဓတာထွက်တော်မူခြင်းကို၊ (တနည်း) မဟာဘိနိက္ခမနံ- မြတ်သောရှေးရှု
 ထွက်တော်မူရာတောသို့၊ နိက္ခမိ-ပြီ၊ ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစကြာကို၊ ပဝတ္ထေသိ-လည်
 စေတော်မူပြီ၊ ယမကပါဠိဟာရိယံ- ရေမီးအစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို၊
 အကာသိ-ပြီ၊ ဝိသာခါနက္ခတ္တေန-ဝိသာခါနက္ခတ်ဖြင့်၊ ဇာတောစ-ဖွားမြင်တော်
 မူသည် လည်းကောင်း၊ အဘိသမ္ပဒေ၍- သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို ထိုးထွင်း
 သိတော်မူသည်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတောစ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည် လည်း
 ကောင်း၊ (အဟောသိ-ပြီ၊) မာသနက္ခတ္တေန-မာသနက္ခတ်ဖြင့်၊ အဿ-ထိုမြတ်စွာ
 ဘုရား၏၊ သာဝကသန္နိပါတောစ-သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးသည် လည်း
 ကောင်း၊ အာယုသင်္ခါရောဿဇနဉ္စ-အာယုသင်္ခါရကိုလွှတ်တော်မူခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း၊ အဟာသိ- ပြီ၊ အဿယုဇနက္ခတ္တေန- အဿယုဇနက္ခတ်ဖြင့်၊
 ဒေဝေါရောဟနံ-နတ်ပြည်မှသက်ဆင်းတော်မူခြင်းသည်၊ (အဟောသိ၊) ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားကို၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်
 ရှိ၊ ဒီပေတဗ္ဗံ-ပြထိုက်၏။ အယံ-ကား၊ သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒေါနာမ- မည်၏၊
 [ပါဠိထော်၌မပါသော်လည်း ဆောင်၍ပြထိုက်သည်ဟူလို။]

၁၃။ ဣဒါနိ- ကပ္ပပရိစ္ဆေဒစသော ကိုးပါးသောပရိစ္ဆေဒတို့ကိုပြုပြီးရာ
 ယခုအခါ၌၊ အထခေါ တေသံဘိက္ခုနန္တိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊

ဇာတောစ။ ။ဇာတောစာတိ စသဋ္ဌေန ကတမဟာဘိနိဟာရောစာတိ အယဗ္ဗိ
 အတ္ထော သင်္ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝုတ္တဗ္ဗေတံ ဗုဒ္ဓဝံသေ-
 “တာရာဂဏာဝိရောစန္တိ-နက္ခတ္တာ ဂဂနမဏ္ဍာလေ၊
 ဝိသာခါ စန္ဒိမာယုတ္တာ-ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ” တိ။
 ဧတေနဝစ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဝိသာခါနက္ခတ္တေနဝ မဟာဘိနိဟာရော ဇဟာတိ” တိစ
 ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။

(အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)တေတိက္ခူ-တိသည(အာဟံသုဉ္စပိ)၊အာဝုသော-
တို့၊ စုတိတော-စုတိမ္မ၊ ပဋ္ဌာယ-စရိ၊ ယဒိဒံ(ယံဣဒံ)ပဋိသန္ဓိအာရောဟနံ-
အကြင်ဉာဏ်အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေသို့တက်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) အယံ-ဤစုတိ
မှစ၍ ဉာဏ်အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေသို့ တက်ခြင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဿနာမ-
ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်မည်သည်၏၊ ဂတိ-ဖြစ်ပုံတည်း၊ ဝါ-ဖြစ်ရိုး ထုံးစံတည်း၊
ပန-ကား၊ ပဋိသန္ဓိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပစ္စာမုခံ-နောက်သို့ရှေးရှု၊ ဉာ
ဏ်-ဉာဏ်တော်ကို၊ ပေသေတော-စေလွှတ်၍၊ ယံဣဒံစုတိဂန္ထဗ္ဗံ-အကြင်ဉာဏ
ဂတိအားဖြင့်၊ စုတိသို့သွားခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဣဒံ-ဤ ပဋိသန္ဓေမှစ၍
ဉာဏဂတိအားဖြင့် နောက်သို့ ရှေးရှု စုတိသို့ သွားခြင်းသည်၊ အတိဂရုကံ-
အလွန်ဝန်လေး၏၊ [ဝန်လေးပုံကို ပြလို၍ အာကာသေ စသည်ကိုမိန့်။] အာ
ကာသေ-ခြေရာမထင် ကောင်းကင်ပြင်၌၊ ပဒံ-ခြေတော်ရာကို၊ ဒဿေန္တော
ဝိယ-ပြသကဲ့သို့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကထေသိ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ အတိဝိမ္ဗယဇာတာ-
ဖြစ်သောလွန်စွာအံ့ဩခြင်း ရှိကုန်သည်၊ ဟုတော-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အစ္စရိ
ယံ အာဝုသောတိ အာဒိနိ-အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝတော-ပြောဆိုပြီး၍၊
ပန-တဖန်၊ အပရမ္မိ-နောက်ပြန် ဉာဏ်ကိုစေလွှတ်နိုင်ခြင်း တည်းဟူသော
အကြောင်းမှတစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဒဿေန္တော-

အယံဂတိ၊ပါ၊အာရောဟနံ။ ။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်သည် “သော တတော
စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိ”စသည်နှင့်အညီ ရှေ့ဘဝစုတိကို အောက်မေ့ပြီးမှ တဆက်
တည်းလာသော နောက်ဘဝပဋိသန္ဓေသို့တက်၍ အောက်မေ့လေ့ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်
“စုတိတော ပဋ္ဌာယ ပဋိသန္ဓိအာရောဟနံ”ဟုဆို၏၊ |“ထိုသို့ အောက်မေ့နည်းသည်
လွယ်ကူ၍ အများထုံးစံဖြစ်သောကြောင့် အံ့ဩဖွယ်မရှိသေးပါ”ဟု ဆိုလိုသည်။

ယံပနဣဒံ၊ပါ၊စုတိဂန္ထဗ္ဗံ။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်တော်ကား
“ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာထက်၌ မည်သည့်အမျိုးဝယ် ဖြစ်တော်
မူပြီ”ဟု ပဋိသန္ဓေကို စတည်ပြီးလျှင် ဉာဏ်တော်ကို တဘဝလုံးအတွက် နောက်ပြန်
စေလွှတ်တော်မူ၍ စုတိဘိုင်အောင် သိစေတော်မူ၏၊ဤသို့ နောက်ပြန်သွား၍ အောက်
မေ့တော်မူခြင်းသည် ရိုးရာမဟုတ်၊ လွယ်ကူသောအလုပ်လည်း မဟုတ်ရကား အံ့ဩ
ဖွယ် ကောင်းပါပေသည်၊ ခြေရာမထင်နိုင်သော ကောင်းကင်ပြင်၌ ခြေတော်ရာကို မြ
သကဲ့သို့ ဖြစ်ပါပေသည်။

စုတိဂန္ထဗ္ဗံ။ ။ဤပုဒ်သည် ဝါကျမဟုတ် သမာသ်ပုဒ်တည်း၊ ယံဣဒံကို ဤစုတိ
ဂန္ထဗ္ဗံ စပ်ရသည်၊ ဂန္ထဗ္ဗံအရ ဂမနကြိယာသည် ဤနေရာ၌ ဉာဏဂတိဖြင့် သွား
ခြင်းအနက်တည်း၊ ထိုသို့ ဉာဏဂတိဖြင့် သွားခြင်းအနက်ကို “သိခြင်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်
ယူရသည်၊ တဒ္ဓပစ္စည်းလည်း ဘောအနက်ဟောတည်း၊ [စုတိဂန္ထဗ္ဗံ - ယံ ဣဒံ
စုတိယာ(သို့) ဉာဏဂတိယာ ဂန္ထဗ္ဗံ၊ တံ ဂမနံ၊ ဗုဒ္ဓနန္ဒိအတ္ထော၊-စိုကာ။]

ပြလိုကုန်သည်။ (ဟုတူ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ယတြဟိနာမ တထာဂတောတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟံသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ [ဒဿန္တာရိယျင် သာ၍ ဗဟုဝဏ် ထင်ရှား၏။] တတ္ထ-ထို ယတြဟိနာမ တထာဂတော အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ယတြဟိနာမာတိ-ယတြဟိနာမဟူသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ အတ္ထရိယတ္ထေ-အတ္ထရိယအနက်၌၊ (ပဝတ္ထော၊) နိပါတော-နိပါတ်တည်း၊ ယော တထာဂတော-သည်၊ (အနုဿရိဿတိ)နာမ-အောက်မေ့တော်မူနိုင်ပါပေ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဆိန္ဒုပပဉ္စေတိတ္ထေ-၌၊ ပပဉ္စာနာမ-ပပဉ္စတို့ မည်သည်၊ တဏှာ-တဏှာလည်းကောင်း၊ မာနော-လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေ တယော-ဤ သုံးပါးကုန်သော၊ ကိလေသာ - ကိလေသာတို့တည်း၊ ဆိန္ဒုဝဋ္ဋုမေတိတ္ထေ-၌၊ ကုသလာကုသလကမ္မဝဋ္ဋံ-ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဟူသော

အပရမ္မိကာရဏံ။ ။ပြအပ်ခဲ့သော အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ပုဗ္ဗေ နိဝါသာနုဿတိဉာဏ်တော်ကို နောက်ပြန်သွားစေနိုင်ခြင်းတည်း၊ ယခုအခါ ထိုဉာဏ်တော်ဖြင့် အောက်မေ့ရာဝယ် အခြားတမျိုးသော အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်းပြလိုသောကြောင့်“ယတြဟိ နာမ တထာဂတော”စသည်ကို ပါဠိတော်၌ မိန့်တော်မူသည်၊ [အပရမ္မိ ကာရဏန္တိ-ဆိန္ဒုဝဋ္ဋုမာနုဿရဏံ ပစ္ဆာမုခံ (နောက်သို့ရှေးရှု၊ ဝါ-နောက်ပြန်၊) ဉာဏပေသနတော အပရံ အတ္ထရိယဗ္ဗုတကာရဏံ၊ ယတြာတိ ပစ္စတ္တင်္ဂတ္ထ၊ နာမာတိအတ္ထရိယတ္ထေ နိပါတော၊ဟိသဒ္ဓေါ အနတ္တကော၊ တေနာဟ-ယောနာမ တထာဂတောတိ၊-ဋီကာ။]

နာမယှဉ်ရာ။ ။ဤသို့ နာမသဒ္ဓါရှိရာဝယ် ကြိယာကို အနာဂတ်ဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲလေ့ရှိ၏၊အနက်ကိုကား အတိတ်အနက်ကို သုံးစွဲရ၏၊ နာမကိုလည်း ကြိယာနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးရ၏၊ဤ အဓိပ္ပါယ်ကိုရည်ရွယ်၍“နာမေ ဂရဟာ ဝိမှယေသု”မောဂ္ဂလ္လာန် အာချာတ်၌ သုတ်တည်သည်၊ “နာမသဒ္ဓေ နိပါတေ သတိ ဂရဟာယံ ဝိမှယေစ ဂမ္ပမာနေ သဏျာဒယော ဟောန္တိ”ဟု ဂုတ္တိဖွင့်သည်၊ပုံစံကိုလည်း ထိုသုတ်၌ရပါ။

ဆိန္ဒုပပဉ္စာ။ ။ပပဉ္စေန္တိ+သတ္တံသန္တာနံ သံသာရေ ဝိတ္တာရေန္တိတိ ပပဉ္စာ၊ပ+ပစိ=ဝိတ္တာရေ၊ အပစ္စည်း (သံသရာ၌ သတ္တဝါအစဉ်ကို ချွဲတွင်တတ်သောတရားတို့)၊ ဆိန္ဒုာ+ပပဉ္စာ+ယေဟိတိ ဆိန္ဒုပပဉ္စာ၊ (ဖြတ်အပ်ပြီးသော ပပဉ္စတရားရှိတော်မူသော ဘုရားရှင်တို့၊ ဝါ-သံသရာ၌ သတ္တဝါအစဉ်ကိုချွဲတွင်တတ်သော တဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖြတ်တော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်တို့)။

ချဲ့ဦးအုံး- ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို မှီငြိသည် အတ္တဟု မှတ်ထင်နေ၏၊ မာနသည် အဟံ-အဟံ (ငါ-ငါ)ဟု မှတ်ထင်နေ၏၊ ထို အတ္တ ထို ငါဟုထင်မှတ်သည်အားလျော်စွာ

ကမ္မဝဋ်ကို၊ ဝဋ်မန္တိ-ဟူ၍၊ ဝဋ်တိ-အပ်၏။ [ကမ္မဝဋ်ဝဋ်တိတိကိလေသဝဋ်သု
ပပဉ္စဂ္ဂဟဏေန၊ ဝိပါကဝဋ်သုဉ္စဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ၊-ဋီကာ။] ပရိယာ
ဒိန္နဝဋ်တိ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ တဿေဝ-ဆိန္နဝဋ်မေသဒ္ဒါ၏ပင်၊ ဝေဝစနံ-
တခုတည်းသောအနက်၌ပင် အထူးထူးဖြစ်သောသဒ္ဒါတည်း၊ ဝါ-ဝေဝစနံပရိ
ယာယ်စကားလှည့်တည်း၊ ပရိယာဒိန္နသဗ္ဗကမ္မဝဋ်-ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ်
ပြီးသော အလုံးစုံသောကမ္မဝဋ် ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊
[ပရိယာဒိန္နဝဋ်တိ သဗ္ဗသော ခေပိတဝဋ်-ဋီကာ။ ပရိယာဒိန္နကို ခေပိတဟု
အဓိပ္ပာယ်တူဖွင့်သည်၊ သဗ္ဗတ္ထမ္ဘာ-ပရိ-ထက်ဝန်းကျင်၊ ဝါ-အကုန်အစင်+
အာဒိန္န-ယူအပ်"တည်း။] သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္ထတိ-ကား၊ သဗ္ဗ-သော၊ ဝိပါက
ဝဋ်သင်္ခါတံ-ဝိပါကဝဋ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒုက္ခံ-ကို၊ ဝိတိဝတ္ထ-လွန်တော်မူ
ပြီးကုန်သော၊ အနုဿရိဿတိတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ယတြာတိ
နိပါတဝသေန-ယတြာဟူသော နိပါတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ အနာ
ဂတဝစနံ-အနာဂတ်ဝိဘတ် ရှိသောသဒ္ဒါတည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် အနာဂတ်
ဝိဘတ်ရှိပါသော်လည်း၊ ဣတ္ထ-ဤ အနုဿရိဿတိ ဟူသောပါဌ၌၊ အတ္ထော-
အနက်ကို၊ အတိတဝသေန-တတိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အတိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊
ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေဗုဒ္ဓေ-တို့ကို၊ အနုဿရိ-
အောက်မေ့တော်မူပြီ၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဝါ-ယခုမှ၊ န အနုဿရိဿတိ-
အောက်မေ့တော်မူလတ္တံ့ မဟုတ်။

ဧဝံသီလာတိ-ကား၊ မဂ္ဂသီလေန-မဂ်သီလ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလသီ
လေန-ဖိုလ်သီလ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လောကီယလောကုတ္တရသီလေန-
လောကီ လောကုတ္တရာ သီလအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧဝံသီလာ-ဤသို့ သီလ

တဏှာသည် ထိုအတ္တ ထိုင်နှင့် အတ္တ၏ဥစ္စာဟူသမျှကို မခွဲနိုင်အောင် အမြဲစွဲလမ်း
နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားတရားတော်ကို မသိ-မရှုလျှင် သံသရာမှလွတ်ခွင့်မရှိတော့။

ဒိဋ္ဌိပ္ပပဋိတာ သတ္တာ၊ အတ္တာ အတ္တာတိ ဂဏှရေ၊
မာနေနာဟ မဟံ မညာ၊ တံတံ တဏှာယ ဂါဟကာ။

ဧဝံသီလာတိ။ ။ “မဂ္ဂသီလေန ဖလသီလေန”တိ ဝတ္တာ တယိဒံ၊ မဂ္ဂဖလ
သီလံ လောကီယသီလပုဗ္ဗကံ၊ (လောကီသီလလျှင် ရှေ့သွားရှိ၏၊) ဗုဒ္ဓါနန္တ လောကီယ
သီလမ္ပိ လောကုတ္တရသီလံဝိယ အနညသဘောရဏမေဝ၊ (အခြားသူတို့နှင့် မဆက်
ဆံသည်သာလျှင်၊) ဟောတိ၊ ဣတိ ဒဿတုံ “လောကီယ လောကုတ္တရသီလေန”တိ
ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။ ထို သီလေနပုဒ်တို့ကို ဧဝံသီလာ၏ သရုပ်ပြဖြစ်သောကြောင့် သရုပ်ကွာ
ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။

သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၆၃

ရှိတော်မူကြကုန်သည်။ (အဟေသံ-ကုန်ပြီ၊) ဧဝံဓမ္မာတိတ္ထေ-၌၊ သမာဓိပက္ခာ-သမာဓိ၊ သမာဓိအဖို့၌ပါဝင်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ အဓိပ္ပေတာ-ကုန်၏။ မဂ္ဂသမာဓိနာ-မဂ်သမာဓိ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလသမာဓိနာ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လောကီယလောကုတ္တရသမာဓိနာ- အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧဝံသမာဓယော-ဤသို့ သမာဓိရှိတော်မူကြကုန်သည်။ (အဟေသံ၊) ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ဧဝံပညာတိ-ကား၊ မဂ္ဂပညာဒီဝသေနဝ-မဂ်ပညာအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဧဝံပညာ-ဤသို့ ပညာရှိတော်မူကြကုန်သည်။ (အဟေသံ)။

ပန-ကား၊ ဧဝံဝိဟာရီတိတ္ထေ-ပါဌ်၌၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော ဧဝံဓမ္မာဟူသောပါဌ်၌၊ သမာဓိပက္ခာနံ-သမာဓိ၊ သမာဓိအဖို့၌ ပါဝင်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဟာရော- နေကြောင်း သမာပတ်ကို၊ ဂဟိတောဝ-ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (အထ-ထိုသို့ ယူအပ်ပြီး ဖြစ်ပါလျက်၊) ပန-တဖန်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်ပြီးသော ဝိဟာရကိုပင်၊ ဂဏှာတိ-ယူသနည်း၊ ဣတိစေ-ဤသို့ မေးအံ့၊ ဣဒံ-ဤဝိဟာရသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်ပြီးသည်ပင်၊ န-မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဣဒံ-ဤ ဧဝံဝိဟာရီ ဟူသောပုဒ်ကို၊ နိရောဓသမာပတ္တိဒီပနတ္ထံ-နိရောဓသမာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ နိရောဓသမာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေဘဂဝဇ္ဇော-ထိုဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဧဝံ နိရောဓသမာပတ္တိ ဝိဟာရီ-ဤသို့ နိရောဓသမာပတ်ဟူသော နေကြောင်းရှိကုန်သည်၊ ဝါ-နိရောဓသမာပတ်ဖြင့် နေခြင်းရှိကုန်သည်၊ အဟေသံ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိဧဝံ-

သမာဓိပက္ခာ။ ။သမာဓိစ (သမာဓိလည်း၊) သမာဓိပက္ခာစ- (သမာဓိ၏ အဖို့၌ ပါဝင်သော ဝီရိယ၊ သတိ အစရှိသောတရားတို့လည်း၊) သမာဓိပက္ခာ (သမာဓိ၊ သမာဓိ၏အဖို့၌ ပါဝင်သောတရားတို့၊) ဧကဒေသ သရူပေကသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-သမာဓိပက္ခာမှ သမာဓိတစိတ်၏ ရှေးသမာဓိနှင့် တူသောကြောင့် “ဧကဒေသ သရူပေကသေသ” (တစိတ်အားဖြင့် သုတိတူသောသဒ္ဓါ) ဟု မှတ်ပါ၊ [တေနာဟ မဂ္ဂသမာဓိနာတိ အာဒါ-ဋီကာ။]

ဧတ္ထပန ၂၀၊ ဂဏှာတိ။ ။ဝိဟာရဟူသည် နေကြောင်းဖြစ်သော ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးနှင့် နိရောဓ သမာပတ်တည်း၊ ထိုတွင် ဈာန်သမာပတ်ကို ဧဝံဓမ္မာအရ၌ ယူအပ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဟေဋ္ဌာဂဟိတောဝ” ဟု ဆိုပြီးလျှင် ထိုဈာန် သမာပတ်ကို အဘယ့်ကြောင့်ထပ်၍ ယူအပ်သနည်းဟု မေးသည်။

ဤသို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ [ဧဝံဝိဟာရီတိတ္ထေ၌ ဧတ္ထသညံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောဝယ် စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဝေမေတ္ထ၌ “တ္ထပိသည်” ဟု ဆရာတို့ပြောရိုးရှိကြသည်။]

(တနည်း) ဣဒံ- ဤဝိဟာရသည်၊ ဝါ- ကို၊ ဂဟိတမေဝ- သည်ပင်၊ န-မဟုတ်၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊) ဣဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတမေဝ-သည် ပင်၊ န-သနည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ) - အကြင့်ကြောင့်။ ဣဒံ- ဤ ဧဝံဝိဟာရီ ဟူသောပုဒ်ကို၊ နိရောဓသမာပတ္တိဒီပနတ္ထံ-၌၊ (ဘိက္ခုဟိ)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ နိရောဓသမာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုး၌၊ ဆိုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတမေဝ-သည်ပင်၊ န-မဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ ဝိဟာရကို ယူအပ်ပြီးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ တေဘဂဝန္တော-တို့သည်၊ ဧဝံနိရောဓသမာပတ္တိ ဝိဟာရီ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ အဟေသံ၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဧဝံဝိမုတ္တာတိတ္ထေ- ၌၊ (ဝိမုတ္တိ ပဉ္စဝိခာ၌စပ်၊) ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ-ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိလည်းကောင်း၊ တဒဂံဝိမုတ္တိ-လည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ-လည်း ကောင်း၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ-လည်းကောင်း၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိမုတ္တိ-ဝိမုတ္တိသည်၊ ပဉ္စဝိခာ-ငါးပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ငါးပါး သော ဝိမုတ္တိတွင်၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော- သမာပတ်တို့သည်၊ (“ဂစ္ဆန္တိ”၌စပ်၊)သယံ-မိမိဟူသော သမာပတ်သည်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတေဟိ-ပယ်၍ အပ်ပြီးကုန်သော၊ နိဝရဏာဒီဟိ-နိဝရဏ အစရှိသည်တို့မှ၊ ဝိမုတ္တတ္တာ-လွတ်

ဣဒံ၊ ပ၊ ဝုတ္တံ။ ။နောက်၌တသ္မာရှိ၍ ရှေ့၌ ဤကဲ့သို့ ဟိသဒ္ဓါတွေလျှင်၊ “တသ္မာရှေ့၊ ဟိတ်ဖိုလ်တွေ၊ ပြား၍ရှိမှခံ”ဟု နိယာမဆိုတော်မူကြ၏ သို့ဖြစ်၍ “နဣဒံ ဂဟိတမေဝ”ဟူသော ရှေ့ဝါကျကို ဖလဝါကျလုပ်ပြီးလျှင် ရှေ့ကိုလှည့်၍ စပ်ရ၏၊ တသ္မာဝါကျကိုကား “တသ္မာထိ ဟိတ်၏ဖိုလ်၊ စွဲဆိုခြင်းစုံ” နှင့် အညီ “နဣဒံ ဂဟိတမေဝ” ဟူသောဖလဝါကျကိုစွဲရသည် သို့သော် လွယ်ကူအောင် ပထမ နည်းကိုလည်း ပေးလိုက်ပါသည်။

နိဝရဏာဒီဟိ။ ။ပဌမဈာန်သည် နိဝရဏတို့မှလွတ်၏၊ နိဝရတို့နှင့်တကွ အတူ ပယ်ဖက်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှလည်းလွတ်၏၊ ဒုတိယဈာန်သည် ဝိတက် ဝိစာရ တို့မှလွတ်၏၊ တတိယဈာန်သည် ဝီတိမှလွတ်၏၊ စတုတ္ထဈာန်သည် သုခမှ လွတ်၏၊ အရူပသမာပတ်တို့သည် ကသိုဏ်းစသောရုပ်တို့မှလွတ်၏၊ ထို့ကြောင့် နိဝရဏာ ဒီဟိ၌ အာဒိဖြင့် ပယ်ဖက်ကိလေသာတို့နှင့်တကွ ဝိတက် ဝိစာရ စသည်တို့ကိုယူပါ၊ [နိဝရဏာဒီဟိတိ နိဝရဏေဟိစေဝ တဒေကဋ္ဌေဟိစ ပါပဓမ္မေဟိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဒီဟိစ-ဒီကာ။]

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အတော်ကြာအောင် ခွါခြင်းအားဖြင့် လွတ်မြောက်သောတရားဟူ၍။ သင်္ချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

အနိစ္စာနုပဿနာဒိကာ၊ အနိစ္စအနုပဿနာအစရှိကုန်သော။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါး ကုန်သော။ အနုပဿနာ၊ အနုပဿနာတို့သည်။ [အနိစ္စာနုပဿနာ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ နိဗ္ဗိဒ၊ ဝိရာဂ၊ နိရောဓ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာတို့တည်း။ ပဋိသမ္ဘိဒ၊ မဂ္ဂပါဠိ မဟာဝဂ် ဉာဏကထာ သုတမယဉာဏနိဒ္ဒေသ။] သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ တဿ တဿ၊ ထိုထို အနိစ္စအနုပဿနာ အစရှိသည်၏။ ပစ္စနိကင်္ဂဝသေန၊ ဆန့် ကျင်ဘက် အင်္ဂါတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရိစ္ဆတ္တာဟိ၊ စွန့်အပ်ပြီးကုန်သော။ နိစ္စသညာ ဒီဟိ၊ နိစ္စသညာ အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ ထို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ လွတ်အပ်ကုန် ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ လွတ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဂ်ဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ခေတဝေတိအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စတ္တာရော၊ ၄ ပါးကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ သယံ သမုစ္ဆန္တေဟိ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ် အပ်ပြီးကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ထို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။

ဝိမုတ္တတ္တာ။ ။ နိဝရဏာဒီဟိကို “အပါဒါနိ” ဟု ဆိုလျှင် ဝိမုတ္တံ တပစ္စည်းကို ကတ္တားအနက်ယူ၍ “ဝိမုစ္စိ” သု၊ လွတ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝိမုတ္တာ” ဟု ပြုပါ။ နိဝရဏာဒီဟိကို “လွတ်တတ်သော ကတ္တား” ဟု ဆိုလျှင် ဝိမုတ္တံ တပစ္စည်းကို ကမ္မသာဓနကြံ၍ “ဝိမုစ္စိ” သု၊ လွတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝိမုတ္တာ” ဟု ပြုပါ။ ဝိမုတ္တဿ ဘာဝေါ ဝိမုတ္တတ္တံ။

ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိ။ ။ ဝိက္ခမ္ဘနေန၊ အတော်ကြာကြာ ပယ်ခွါခြင်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ နိဝရဏံ စသည်တို့သည် လွတ်အပ်သော သမာပတ်တည်း။ ဝါ၊ နိဝရဏံ စသည်တို့မှ လွတ်သော သမာပတ်တည်း။ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိတည်း။ [“ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တိတိ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ” တိ ဣမိနာ ဝိမုတ္တိသဒ္ဓဿ ကမ္မသာဓနတံ အာဟ၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိအာဒိဝိသ ယတ္တာ တဿ၊ (ထို ဝိမုတ္တိသဒ္ဓါ၏ရှစ်ပါးသောသမာပတ်ဟူသောဟောရာအနက်ရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဝိမုတ္တတ္တာတိစ “ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝိမုတ္တတ္တာ” တိ အာဒိနာ ယောဇေတမ္ဗ။—ဋီကာ။] ဤ ဋီကာ၌ ဝိမုတ္တ-ဝိမုတ္တိတို့ဝယ် တ ပစ္စည်း တိ ပစ္စည်းကို ကံ အနက်ဟုသာ ဖွင့်သော်လည်း ကတ္တားအနက်သာ ပေးလေ့ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိမုတ္တာကို နှစ်နည်း ဝိဂ္ဂဟပြုလိုက်ပါသည်။ ဝိမုတ္တိ၌လည်း ဤနည်းပင်။

တဒဂ်ဝိမုတ္တိ။ ။ တံတံ+အဂ်ံ တဒဂ်ံ (ထိုထို နိစ္စသညာ အစရှိသော အစိတ် အပိုင်း။) တဒဂေန+ဝိမုတ္တိ တဒဂ်ဝိမုတ္တိ။ တဒဂေန၊ ထိုထို နိစ္စသညာ အစရှိသော အစိတ်အပိုင်းသည်။ ဝိမုတ္တိ၊ လွတ်အပ်သော အနိစ္စသညာအစရှိသည်တည်း။ တဒဂ်ဝိမုတ္တိ၊ တည်း။ ဝိပဿနာဝိမုတ္တိဖြစ်သောကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိ၏ နောက်၌ထားသည်။ တဒဂ် ပဟာနံ အစရှိသော အစဉ်၌ကား ထိုထို သုသီလအင်္ဂါကို ယူရသောကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိပဟာနံ၏ ရှေ့၌ထားသည်။

ဝါ၊ကြောင့်။ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ဂစ္ဆန္တိ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သာမညဗလာနိ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖိုလ်တို့သည်။ မဂ္ဂါနုဘာဝေန၊ မဂ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသော အဆုံး၌။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ဂစ္ဆန္တိ။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ နိဿဒ္ဓတ္တာ၊ လွတ်မြောက်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပဂတတ္တာ၊ ကင်းကွာပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿရဏဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ဂစ္ဆတိ။ [နိဿရဏေန၊ ကိလေသာတို့မှထွက်မြောက်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ။ နိဿရဏဝိမုတ္တိ။] ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ဝိမုတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဧဝံ ဝိမုတ္တာတိဇေတ္ထ၊ ဟူသော ပါဌ်၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗော။

၁၄။ ပဋိသလ္လာနာဝုဋ္ဌိတောတိ၊ ကား။ ဧကိဘာဝါ၊ တပါးတည်းကဲ့သို့ သောပဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်။ [ဟုတွာ ဥပသင်္ကမိ၌ စပံ။]

၁၆။ ဣတော သော ဘိက္ခဝေတိ(ဧတ္ထ)၊ ပါဌ်၌။ အနုသန္နိ၊ အနုသန္ဓေသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံသုတ္တံ၊ ဤ မဟာပဒါန သုတ်တော်သည်။ တထာဂတဿေဝေသာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဓာတုသုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါတိစ၊ ဟူသောပုဒ်

သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ။ ။သမုစ္ဆန္တနံ၊ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း။ သမုစ္ဆေဒေါ၊ ခြင်း။ သမုစ္ဆေဒေန၊ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ကိလေသာတို့သည် လွတ်အပ်သော မဂ်တည်း။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောမဂ်တည်း။ သမုစ္ဆေဒ ဝိမုတ္တိ၊ တည်း။

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာ။ ။ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေဥပ္ပန္နတ္တာတိ ကိလေသာနံ (ကိလေသာတို့၏။) ပဋိပ္ပဿန္တနံ (ငြိမ်းအေးခြင်း။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ခြင်း။ သောဝေ (ထို ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းသည်ပင်။) ပရိယောသာနဘာဝတော (မဂ်၏အဆုံး၏အဖြစ်ကြောင့်။) အန္တော၊ အဆုံးတည်း။ (ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တော၊ ဆုံး။) [ဤ အဖွင့်နှင့်အညီ ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသောအဆုံး၌ တုပေးပါ။] တသ္မိံသာဓဓတဓမ္မေ၊ မဂ်သည်ပြီးစေထိုက်သော ထို ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသောအဆုံး၌။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ (ဥပ္ပန္နတ္တာ)၊ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဇကိလေသာနံ၊ ထိုထိုမဂ်သည်သတ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့၏။ ပဋိပ္ပဿန္တနံ ဝသေန၊ တဖန်ငြိမ်းအေးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝေတ္တတ္တာ၊ ဣတိ အတ္ထော။— ဝိကာ။ မဂ်က ကိလေသာတို့ကို ပယ်အပ်ပြီးသော်လည်း ကိလေသာအပူရှိန် မငြိမ်းအေးတတ်သေး။ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်မှ ကိလေသာအပူအရှိန်ငြိမ်းအေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဖိုလ်လေးပါးကို “ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ” ဟုခေါ်သည်။ ပဋိပ္ပဿန္တနံ + ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ + ဝိမုတ္တိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ။

လည်းကောင်း။ ဒေဝတာပိ တထာဂတဿတေမတ္ထံ အာရောစေသန္တိစ၊ ဟူသော
 ပုဒ်လည်းကောင်း။ (ဣတိ၊ သိ။) ခို့ဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိပဒေဟိ၊ ဤ ဝါကျ
 ဖြစ်သောပုဒ်တို့နှင့်။ အာဗဒ္ဓိ၊ စပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသောပုဒ်တို့တွင်။ ဒေဝ
 တာရောစနပဒံ၊ ဒေဝတာရောစနပုဒ်ကို။ သုတ္တန္တပရိယောသာနေ၊ သုတ်၏အဆုံး
 ၌။ ဒေဝစာရိကကောလာဟလံ၊ ဒေဝစာရိက ကောလာဟလကို။ ဒဿန္တော၊
 ပြတော်မူလျက်။ ဝိစာရေဿန္တိ၊ စိစစ်တော်မူလတ္တံ့ ။ ပန၊ ကား။ ဓမ္မဓာတုပဒါ
 နုသန္တိဝသေန၊ ဓမ္မဓာတုပုဒ်၏အနုသန္တေနှင့်စပ်သဖြင့်။ အယံဒေသနာ၊ ဤအကျယ်
 ဖြစ်သောဒေသနာတော်ကို။ [အယံဒေသနာတိ “ဣတော သော ဘိက္ခဝေ” တိ
 အာဒိနာဝိတ္ထာရတောပဝတ္ထိတ ဒေသနမဟ။] အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိတ္ထာရ
 ဒေသနာတော်၌။ ခတ္ထိယော ဇာတိယာတိအာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ကောဒသ၊
 ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ နိဒါနကဏ္ဍေ၊ နိဒါနးအခန်း၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊
 သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ခို့ဟိပဒေဟိအာဗဒ္ဓံ။ ။ ခို့ဟိပဒေဟိတိ ခို့ဟိဝါကျဟိ။-ဋီကာ။ [ပုဒ်ဟုဆိုသော်
 လည်း ဝိဘကျန္တပုဒ်မဟုတ်။ “တထာဂတဿေဝသာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိ
 ဝိဒ္ဓါ” ဟူသော ဝါကျတည်း။ ထို ဝါကျကိုပင် “ပဇ္ဇတေ ဣယတေ အတ္ထော ဧတ
 နာတိ ပဒံ” နှင့်အညီ အနက်ကို သိကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် “ပုဒ်” ဟုခေါ်နိုင်သည်။]
 အာဗဒ္ဓန္တိ ပဋိမဒ္ဓံ၊ တံမူလကတ္တာဥပရိဒေသနာယ။-ဋီကာ။ [အထက် ဒေသနာ အကျယ်
 ၏ ထိုနှစ်ပုဒ်လျှင် အရင်းခံရှိသောကြောင့် ထိုနှစ်ပုဒ်နှင့် စပ်သည်ဟုဆိုသည်။]

ဒေဝစာရိက ကောလာဟလံ။ ။ ဒေဝစာရိက ကောလာဟလန္တိ အတ္တနေ၊
 ဒေဝလောကေ စာရိကာယံ သုဒ္ဓါဝါသဒေဝါနံ ဣတုဟလဂ္ဂစ္ဆိ ဒဿန္တော
 သုတ္တန္တပရိယောသာနေ ဝိစာရေဿတိ အတ္တတော ဝိဘာဝေဿတိတိယောဇနာ။
 -ဋီကာ။ [ကိုယ်တော်မြတ်၏ မြဟ္မာပြည်သို့ ကြွတော်မူခန်း၌ သုဒ္ဓါဝါသ မြဟ္မာ
 တို့၏ ကုတုဟလ ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူလျက် စိစစ်တော်မူလိမ့်မည်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်
 ထင်ရှားအောင် ပြတော်မူလိမ့်မည်။]

နိဒါနကဏ္ဍေ။ ။ နိဒါနကဏ္ဍတိ အာဒိတော ဒေသိဟံ ဥဗ္ဗေသဒေသန မဟာ၊
 [နိဒါနကဏ္ဍ-ဟု အထူးမရှိ။ အစဉ်ပြအပ်ခဲ့သော အကျဉ်းဥဗ္ဗေသ-ဒေသနာကိုပင်
 “နိဒါနကဏ္ဍ” ဟု ဆိုသည်။] သာ ဟိ ဣဓိဿာ ဒေသနာယ နိဒါနဌာနိယတ္တာ-
 ထထာဝုတ္တာ။-ဋီကာ။ [ထိုဥဗ္ဗေသဒေသနာသည် ဤဝိတ္ထာရဒေသနာ၏ နိဒါနးအရာ၌
 တည်သောကြောင့် ထို နိဒါနကဏ္ဍဟု ဆိုထားသည်။]

သမ္မဟုလပရိစ္ဆေဒအဖွင့် ပြီး၏။

၆၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပဒါနသုတ်

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာအဖွင့်

၁၇။ ပန၊ ဆက်။ [ပြတ်ပြီးသားစကားကို ပြန်၍ဆက်သည်။ “အဋ္ဌိတပါး”ဟု ဆရာတို့ပေးတော်မူကြသည်။] အထခေါ်ဘိက္ခဝေ ဝိပဿိ ဗောဓိသတ္တောတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဝိပဿိတိ၊ ဝိပဿိဟူသော အမည်တော်သည်။ တဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်၏။ နာမံ၊ အမည်တော်တည်း။ တဉ္စ၊ ထိုအမည်တော်ကိုလည်း။ ဝိဝိဓေ၊ အထူးထူးအပြားပြား များကုန်သော။ အတ္ထေ၊ အနက်တို့ကို။ ပဿနကုသလတာယ၊ မြင်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ ဗောဓိသတ္တောတိ၊ ကား။ ပဏ္ဍိတသတ္တော၊ ပညာရှိသော သတ္တဝါသည်။ ဗုဇ္ဈနကသတ္တော၊ သစ္စာ လေးပါးကို သိလတ္တံ့သော သတ္တဝါသည်။ (“မာတုကုဇ္ဈိံ ဩက္ကမိ”၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ဗောဓိသင်္ခါတေသု၊ ဗောဓိဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ သတ္တော၊-အာသတ္တော၊ ငြိကပ်သော သတ္တဝါသည်။ လဂ္ဂမာနသော၊ ငြိကပ်သောစိတ်ရှိသော သတ္တဝါသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဗောဓိသတ္တမည်၏။

သတော သမ္ပဇာနောတိတ္ထေ၊ ပါဠိ၌။ သတောတိ၊ သတောဟူသော ဝါဠိဖြင့်။ သတိယေဝ၊ သတိကိုသာ။ (ဘဂဓုတာ၊ ဝုတ္တာ။) သမ္ပဇာနောတိ၊

ဗောဓိသတ္တော။ ။ယာထာဝတော ဥေယျံ၊ ဗုဇ္ဈတိတိ ဗောဓိ၊ သောဇေ သတ္တိယောဂတော ဗောဓိသတ္တောတိ အာဟ “ပဏ္ဍိတသတ္တော ဗုဇ္ဈနကသတ္တောတိ”။ သုစိန္တိတ စိန္တိတာဒိနာ ပန ပဏ္ဍိတဘာဝေ ဝတ္တဗ္ဗဓေဝ နတ္ထိ။-ဋီကာ။ [ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိတတ်သောကြောင့် “ဗုဇ္ဈိယာတိတိ ဗောဓိ” ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဗောဓိ”ဟု ခေါ်သည်။ ထို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အာရုံငါးရပ်ဝယ် ငြိကပ်ခြင်း၌ ယှဉ်သောကြောင့် “သဉ္စတိတိ သတ္တော”အရ “သတ္တိ”ဟုလည်း ခေါ်ရ၏။ ဗောဓိ စ+သော+သတ္တောစာတိ ဗောဓိသတ္တော။

ဗောဓိသင်္ခါတေသုဝါ။ ။ယဒါစ ပနာနေန မဟာဘိနိဟာရော ကတော၊တတော ပဋ္ဌာယ မဟာဗောဓိယံ ကေန္တနိန္ဒတ္တာ ဗောဓိမိ သတ္တော ဗောဓိသတ္တောတိ အာဟ “ဗောဓိသင်္ခါတေသု”တိ အာဒိ။-ဋီကာ။ [ဤနည်း၌ဗောဓိအရလေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ကို ယူရသည်။ သတ္တော၏ အနက်မှာလည်း “သဉ္စတိတိ သတ္တော”နှင့် အညီ ငြိကပ်တတ်ဟူသောအနက်ပင် ယူပါ။ ထို့ကြောင့် သတ္တောကို “အာသတ္တော”ဟု ဖွင့်၍ “လဂ္ဂမာနသော”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ ဘုရားအလောင်းတို့မည်သည် ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် မိဋ္ဌာန်တော်မူသည်မှ စ၍ “မဂ်ဉာဏ်”ဟူသော ဗောဓိတို့၌ ငြိကပ်လျက်ရှိသည်။]

သတိယေဝဉာဏံ။ ။သတောအရ “သရတိတိ သတော”ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသော်လည်း “သတိ”ဟူသောတရားသာ ပခာနဖြစ်သောကြောင့် သတောကို

ပါဌ်ဖြင့်။ ဉာဏ် (ဝေ၊) ဉာဏ်ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ၊ ဝုတ္တံ။) သတိ၊ သတိကို။ သူပဋိတံ (သူဥပဋိတံ၊) ကောင်းစွာ အာရုံ၌ကပ်၍ တည်သည်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ မာတုကုန္တိ၊ မယ်တော်၏ ဝမ်းသို့။ ဩက္ကမိ၊ သက်ရောက်တော်မူပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဩက္ကမိတိဣမိနာ၊ ဩက္ကမိ ဟူသော ဤအတိတ်ကြိယာ ပါဌ်ဖြင့်။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်၏။ ဩက္ကန္တဘာဝေါ၊ သက်ရောက်ပြီး၏ အဖြစ်ကို။ ပါဌိယံ၊ ပါဌိတော်၌။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဩက္ကမနက္ကမော၊ သက်ရောက်ခြင်း၏ အစဉ်ကို။ ဝါ၊ သက်ရောက်ပုံ အစဉ်ကို။ နဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်။

ပန၊ ထိုသို့ ပါဌိတော်၌ သက်ရောက်ပုံအစဉ်ကို ပြတော်မူအပ်ပါ သော်လည်း။ သော၊ ထို သက်ရောက်ပုံ အစဉ်ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကထံ၊ အဋ္ဌကထာသို့။ အာရုဋ္ဌော၊ တင်အပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၍။ ဟိ၊ ချဲ့။ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာ၊ အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတော် တို့သည်။ သမတ္တိံသ၊ အတိကျ သုံးဆယ်သော။ ပါရမိယော၊ ပါရမိတော်တို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေပြီး၍။ ဝါ၊ ပြည့်ကျင့်တော်မူပြီး၍။ ပဉ္စ ကုန်သော။ မဟာပရိစ္စာဂေ၊ ကြီးကျယ်သော စွန့်ခြင်းတို့ကို။ ဝါ၊ ကြီးကျယ်သော စွန့်အပ်သော လက်ခြေစသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို။ ပရိစ္စတော၊ စွန့်တော်မူပြီး၍လည်းကောင်း။

“သတိယေဝ”ဟု ဖွင့်၏။ “သမ္ပဇာနာတိတိ သမ္ပဇာနော”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသော်လည်း ဉာဏ်သာလျှင် ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် “သမ္ပဇာနာတိ ဉာဏံ”ဟု ဖွင့်သည်။ ဤသို့ ဖွင့်သော်လည်း ပါဌိတော်၌ အနက်ပေးသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်ရအောင် ပေးရသည်။

ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္နိတော။ ။ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္နိတောတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပဉ္စမဟာဝိလောကနဉာဏေဟိ စေဝ (ရှေ့အဖို့ဝယ် ကာလ၊ ဒေသ၊ ဒီပ၊ ကုလ၊ မယ်တော်၏ အသက်အပိုင်းအခြား ဟူသော ငါးမျိုးတို့ကို အကြီးအကျယ် ကြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။) “ဣဒါနိ စဝါဒိ”တံ စုတိပရိစ္ဆိန္နနဉာဏေနစ၊ (စုတိကို ပိုင်းခြားကြောင်း ဉာဏ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။) အပရဘာဂေ “ဣဓမယာ ပဋိသန္ဓိ ဂဟိတာ”တိ ပဋိသန္ဓိပရိစ္ဆိန္နန ဉာဏေနစ (စုတိနောက်၌ “မည်သည့်နေရာဝယ် ပဋိသန္ဓေ နေရမည်”ဟု ပဋိသန္ဓေကို ပိုင်းခြားကြောင်းဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း။) ပရိစ္ဆိဇ္ဇ ဇာနိတွာ (ပိုင်းခြားကာသိ၍။)

ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဂေ။ ။အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ (လက်၊ ခြေ စသော အင်္ဂါကြီးငယ်ကို စွန့်ခြင်းဟူသော အင်္ဂပရိစ္စာဂ။) နယနပရိစ္စာဂေါ (မျက်လုံးကိုစွန့်ခြင်းဟူသော နယနပရိစ္စာဂ။) အတ္တပရိစ္စာဂေါ (ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို စွန့်ခြင်းဟူသော အတ္တ

ဉာတတ္ထစရိယ လောကတ္ထစရိယ ဗုဒ္ဓိစရိယာနံ၊ ဆွေမျိုးတို့၏ အစီးအပွားကို ကျင့်တော်မူခြင်း၊ သတ္တလောက၏ အစီးအပွားကို ကျင့်တော်မူခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာဆိုင်ရာကို ကျင့်တော်မူခြင်းတို့၏။ ကောဋီ၊ အထွတ်ထွပ်သို့။ ပတု၊ ရောက်၍။ ဝေဿန္တရသဒိသေ၊ ဝေဿန္တရာ၏ အတ္တဘောနှင့်တူသော။ တတိယေ၊ သုံးကြိမ်မြောက် ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ အတ္တဘော၌။ ဌတု၊ တည်တော်မူ၍။ [ဘုရားဖြစ်ရာ အတ္တဘော၊ တုသိတာနုတ်ပြည်ဖြစ်ရာ အတ္တဘော၊ ဤ ၂ ပါးကိုထောက်၍ ဝေဿန္တရာဖြစ်ရာ အတ္တဘောကို တတိယဟု ဆို

ပရိစ္စာဂ။) ရဇ္ဇပရိစ္စာဂေါ (တိုင်းပြည်ကို စွန့်ခြင်းဟူသော ရဇ္ဇပရိစ္စာဂ။) ပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂေါ (သား မယားကို စွန့်ခြင်းဟူသော ပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂ။) ဣတိ ဣမေ ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဂါ (ဤသို့ ငါးမျိုးကို “မဟာပရိစ္စာဂ” ဟု ခေါ်သည်။ “အကြီးအကျယ် စွန့်လွှတ်အပ်သော ဒါနဝတ္ထုများ” ဟုလို။) တတ္ထာပိ ကာမံ အင်္ဂပရိစ္စာဂါ ဒယောပိ ဒါနပရိစ္စာဂေါ (ထို မဟာပရိစ္စာဂတို့သည် ဒါနပရိစ္စာဂ အကျိုးဝင်ကုန်၏။) တထာပိ ပရိစ္စာဂဝိသေသဘာဝဒဿနတ္ထုဉ္ဇေဝ သုဒုက္ကရဘာဝဒဿနတ္ထုဉ္ဇေဝ မဟာပရိစ္စာဂါနံ ဝိသံ ဂဟဏံ (သို့သော် စွန့်ကြဲခြင်းဝိသေသ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ လည်းကောင်း၊ အလွန်ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်းကောင်း ဒါနပရိစ္စာဂ သီးခြားယူရသည်။) ထိုတွင် နယနပရိစ္စာဂ သည် အင်္ဂပရိစ္စာဂ၌ ပါဝင်သော်လည်း ခဲယဉ်းသောကြောင့်ပင် သီးခြားဆိုရသည်။ ရဇ္ဇပရိစ္စာဂ စသည်တို့လည်း ထိုအတူပင်တည်း။—ဇီကာ။

ဉာတတ္ထမစရိယာနံ။ ဉာတိနံ အတ္တစရိယာ ဉာတတ္ထစရိယာ (ဆွေမျိုးတို့၏ စီးပွားကို ကျင့်တော်မူခြင်း။) သာ စ ခေါ် ကရုဏာယနဝသေန (ထိုသို့ ဆွေမျိုးတို့၏ စီးပွားကိုကျင့်ခြင်းဟူသည်လည်း သနားခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းတည်း။) တထာ သတ္တလောကဿဒိဋ္ဌဓမ္မိကာသမ္ပရာယိကပရမတ္ထာနံ ဝသေန ဟိတစရိယာ လောကတ္ထစရိယာ (မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော အစီးအပွား၊ တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော အစီးအပွား၊ ပရမတ္ထဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်စီးပွားတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် စီးပွားကိုကျင့်ခြင်းတည်း။) “လောကဿ+အတ္တစရိယာ လောကတ္ထစရိယာ” ဟု ပြပါ။ အတ္တသဒ္ဓါ စီးပွားအနက်ဟောတည်း။

ဗုဒ္ဓိစရိယာ။ ကမ္မဿကတဉာဏဝသေန အနဝဇ္ဇကမ္မဿတနသိပ္ပာယတန ဝိဇ္ဇာဌာန ဝသေန (အပြစ်မရှိသော အကျိုးတရား၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်သောအလုပ်၊ အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်သော လက်မှုအတတ်၊ နှုတ်မှုအတတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။) ခန္ဓာယတနာ ဝိဝသေန လက္ခဏတ္ထယာမိ တိရဏဝသေနစ (လက္ခဏာသုံးပါး စသည်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။) အတ္တနောပရေသဉ္စ (မိမိအတွက်လည်းကောင်း၊ သူတပါးအတွက်လည်းကောင်း။) တတ္ထံ သတိပဋ္ဌာနေန ဉာဏစာရော ဗုဒ္ဓိစရိယာ (ထိုအနဝဇ္ဇ ကမ္မဿကတာ အစရှိသည်၌ သတိပြောန်းသောအားဖြင့် ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းသည် “ဗုဒ္ဓိစရိယာ” မည်၏။) [သီလက္ခန်၌

သည်။] သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ မဟာဒါနာနိ၊ ကြီးကျယ်သော အလှူတို့ကို။ ဒုတိယ၊ ရှိလည်းကောင်း။ သတ္တကုတ္တု၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ပထဝီ၊ မြေကို။ ကမ္မေတု၊ တုန်လှုပ်စေ၍။ ကာလံ၊ ကွယ်လွန်ချိန်ကို။ ကတု၊ ရှိ။ ဒုတိယစိတ္တဝါရေ၊ ဒုတိယစိတ်အကြိမ်၌။ [ကွယ်လွန်သော စုတိစိတ်ကိုထောက်၍ တုသိတာနတ်၌ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို ဒုတိယစိတ်ဟုဆိုသည်။] တုသိတာဘဝနေ၊ တုသိတာနတ်ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ဝိပဿိသော၊ ဗောဓိသတ္တောပိ၊

“ဗုဒ္ဓိ”ဟု ရှိသည်။ ဉာဏစာရောကိုထောက်လျှင် “ဗုဒ္ဓိ”ဟု ရှိသော ပါဠိက ကောင်းသည်။] သာ ပနတ္ထတော ပညာပါရမီယေဝ၊ ဉာဏသမ္ဘာရမိသေသတာ ဒဿနတ္ထံ ပန ဝိသုံ ဂဟဏံ။—ဋီကာ။

“ဗုဒ္ဓိစရိယာနံ”ဟု ဗဟုဝုဇ် ဆိုရခြင်း။ ။ဉာဏစာရတမျိုးသာ ဗုဒ္ဓိစရိယာဖြစ်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် “ဗုဒ္ဓိစရိယာနံ”ဟု ဗဟုဝုဇ်ဖြင့် ဆိုရပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—ရှေးရှေးဘဝ၌ အားထုတ်အပ်သော ပုဗ္ဗဘာဝပဋိပဒါ ဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှုနှင့်တကွ အဘိညာဉ် သမာပတ်တို့ကို ပြီးစေခြင်း ဟူသော ပုဗ္ဗယောဂကို လည်းကောင်း၊ ဒါန အစရှိသည်တို့၌ပင် အလွန်အကဲ ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော ပုဗ္ဗစရိယကို လည်းကောင်း၊ (တနည်း) စရိယာပိဋကဋ္ဌလာသော မိမိစိတ်ကို သမ္မညတဉာဏ်တော် သို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းဟူသော ပုဗ္ဗယောဂ၊ ကာယဝိဝေက အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် တယောက်တည်း ကျင့်ခြင်း ဟူသော ပုဗ္ဗစရိယကိုလည်းကောင်း၊ ဒါန အစရှိသည်တို့၏ လည်းကောင်း၊ အပိစ္ဆတာ အစရှိသည်တို့၏လည်းကောင်း၊ သံသရာဝယ်အပြစ်၊ နိဗ္ဗာန် ဝယ် အကျိုးတို့၏လည်းကောင်း ထင်စွာ ပြသောအားဖြင့် တရားဟောခြင်း ဟူသော ဓမ္မက္ခာနသတ္တဝါတို့ကို သာဝကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ၌ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ တည်စေခြင်း၊ ရင့်ကျက်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော “တရားဟောခြင်း” ဟူသော ဓမ္မက္ခာနသတ္တအကျင့်တို့ကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ “ဗုဒ္ဓိစရိယာနံ”ဟု ဗဟုဝုဇ်ဖြင့် ဆိုရပါသည်။—ဋီကာ။

သတ္တမဟာဒါနာနိ။ ။ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဝေဿန္တရာမင်းဘဝ၌ ရှစ်နှစ်အရွယ်ကပင် ဟဒယန္တလုံးသားကိုသော်မှ ပေးလိုသော ဆန္ဒဖြစ်လောက်အောင် အလိုဆန္ဒဖြင့် လက်ဝတ်တန်ဆာစသည့်လှူဖွယ်တို့ကို ပေးလှူခြင်း၊ မင်္ဂလာဆင်ဖြူတော်ကို ပေးလှူခြင်း၊ တောသို့သွားရာအခါ၌ သတ္တသတ္တကအလှူကြီးကို ပေးလှူခြင်း၊ တောသို့သွားစဉ် ရထား၌တပ်အပ်သော မြင်းတော်ကိုပေးလှူခြင်း၊ ရထားကိုပေးလှူခြင်း၊ တောသို့ရောက်သောအခါ သားတော်သမီးတော်တို့ကို ပေးလှူခြင်း၊ မိဖုရားကိုပေးလှူခြင်း၊ ဤကဲ့သို့အားဖြင့် ခုနစ်ပါးသော အလှူကြီးများသည် မြေကိုတုန်လှုပ်စေရသော အလှူကြီးများပေတည်း။ [သတ္တ မဟာဒါနာနိတိ အဋ္ဌငဝသိကကာလေ “ဟဒယမံသာ ဒိနိပိ ယာစကာနံ ဒဒေယျ” နှိ အဇ္ဈာသယံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဒိန္နဒါနံ၊ မင်္ဂလဟတ္ထိဒါနံ၊ ဂမနကာလေ ဒိန္နံ သတ္တသတ္တက မဟာဒါနံ၊ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တေန ဒိန္နံ အဿဒါနံ၊ ရတဒါနံ၊ ပုတ္တဒါနံ၊ ဘရိယာဒါနံ ဣမာနိ သတ္တ မဟာဒါနာနိ ဒတွာ။—ဋီကာ။]

သည့်လည်း။ တထေဝ၊ထို့အတူပင်။ ကတွာ၊၍။ တုသိတပုရေ၊ တုသိတာနတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ဖြစ်၍။ သဠိသတသဟဿာဓိကာ၊ ခြောက်သန်း အလွန် ရှိကုန်သော။ သတ္တပညာသဝဿကောဠိယော၊ ငါးဆဲ့ ခုနစ်ကုဋေသော နှစ်တို့ပတ်လုံး။ တတ္ထ၊ ထို တုသိတာနတ်ပြည်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်တော်မူပြီ။

ပန၊ ဆက်။ အညဒါ၊ နောက်ဆုံးသေချိန်မှ တပါးသောအခါ၌။ ဒိဃာယုကဒေဝလောကေ၊ရှည်သော အသက်ရှိသော နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ဖြစ်ရကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာ၊တို့သည်။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ ဝါ၊အသက်ရှည်သမျှ။ နတိဋ္ဌန္တိ၊ တည်တော်မူကြကုန်။ ကသ္မာ၊အဘယ်ကြောင့်နည်း။ တတ္ထ၊ ထို ရှည်သော အသက်ရှိသော နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်၌။ ပါရမီနံ၊တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒုပ္ပုရဏီယတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ဖြည့်ကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ဖြည့်ကျင့်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေ၊ ထိုဘုရားအလောင်းတော်တို့သည်။ အဓိမုတ္တိကာလကိရိယံ၊ စိတ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်း ဟူသော သေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ မနုဿပထေယေဝ၊ လူ့ပြည်၌သာ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်တော်မူကုန်၏။

ပန၊ဆက်။ အဿ၊ ထိုဘုရားအလောင်းတော်၏။ ပါရမိယော၊ပါရမီတော်တို့သည်။(သက္ကောန္တိ-၌စပ်။)ယထာ၊အကြင်အခြင်းအပြားအားဖြင့် ဖြည့်ကျင့်အပ်သော်။ ဣဒါနိ၊ ချွံ။ ပါရမီနံ၊တို့၏။ (ပူရိတတ္တာ၌ တ္ထသမ္ပန် အဖြစ်ဖြင့်-

အဓိမုတ္တိကာလကိရိယံ။ ။“ယခုပင် ငါ၏သေခြင်းသည် ဖြစ်စေတော့”ဟုစိတ်ကိုစွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းလိုက်လျှင် စိတ်စိတ်ဖြစ်တော့၏။ ထိုကဲ့သို့သေခြင်းကို“အဓိမုတ္တိကာလကိရိယ”ဟုဆိုသည်။ ထိုသေခြင်းမျိုးသည် ဘုရားအလောင်းတော်တို့အတွက်သာဖြစ်နိုင်၏။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် မဖြစ်နိုင်ဟူလို။ [“ဗုဒ္ဓါနေဝ မေ မရဏံ ဟောတူ”တိ အဓိမုတ္တိတွာ ကာလကရဏံ အဓိမုတ္တိကာလကိရိယာ၊ တံ ဗောဓိသတ္တာနံဓယဝ၊ န အညေသံ။-ဋီကာ။]ဤအဖွင့်များကို ယောက်၍“ဘုရားအလောင်းတော်၏ အဓိမုတ္တိကာလကိရိယာသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ခေါ်သဖြစ်၍ သတ်ခြင်းမဟုတ်။ မေတ္တာနှင့် ဣဏ်ရှေ့သွားပြု၍ ပါရမီဖြည့်ဖို့ရန် ရုပ်ပြောင်း ရုပ်လွှဲ လုပ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်”ဟုမှတ်ပါ။

ပါရမိယော ပူရေန္တော။ ။စာအုပ်တို့၌ “ပါရမီနံ ပူရေန္တော”ဟု ရှိ၏။ ပါရမီနံသည် ပူရေန္တော၏ ကံမဖြစ်နိုင်။ ပူရိတတ္တာတိုင်အောင် စပ်ဖို့ရန်လည်း ပူရေန္တောကို ကျော်လွန်၍ မဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် “ပါရမိယောပနဿ”ဟု ရှိသောမူသည် ကောင်း၏ဟု ထင်၏။ ဋီကာ၌ “ဧကေန အတ္တဘာဝေန အန္တရေန ပါရမီနံ သဗ္ဗသော ပူရိတတ္တာ”ဟု ပါ၍ရှိ၏။ ထိုပါဌ်အလို ဤပါရမီနံပုဒ်ကို ပူရိတတ္တာ၏ တ္ထသမ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ပခာနစပ်၍ ပူရေန္တော၌ အပခာနအဖြစ်ဖြင့်စပ်ပါ။ ထို့ပြင်

စပ်။) ဝါ၊တို့ကို။ (ပူရိတဝယ် တပစ္စည်း-၌စပ်။) အန္တရေန၊အကြားဖြစ်သော။ဧကေနအတ္တဘာဝေန၊တပါးသောအတ္တဘောဖြင့်(တဘဝဖြင့်။)သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညု၏ အဖြစ်သို့။ ဥပနေတုံ၊ကပ်ဆောင်ခြင်းငှါ။ သက္ကောန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ဤတခုတည်းသော အကြားဘဝဖြင့် သဗ္ဗညု၏အဖြစ်သို့ ကပ်ဆောင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ အလုံးစုံသောအားဖြင့်။ ပူရိတတ္တာ၊ ဖြည့်အပ်ပြီးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါ၊တုသိတာ နတ်ပြည်ဝယ်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ ဝိပဿီ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တော၊သည်။ တတ္ထ၊ထို တုသိတာနတ်ပြည်၌။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ အဋ္ဌာသိ၊ပြီ။ ပန၊ဆက်။ ဒေဝတာနံ၊တို့၏။ (ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ-၌စပ်။)၊ မနုဿာနံ၊တို့၏။ (ဂဏနာ-၌စပ်။)ဂဏ

“ဧကေန အတ္တဘာဝေန အန္တရေန”ဟု တွေ့ရ၏။ ထို အန္တရေနပုဒ်သည် ယခုစာအုပ်တို့၌မပါ။ ပါမှကောင်း၏။ ဘာကြောင့်နည်း ဧကေန အတ္တဘာဝေန ဟူသည် တုသိတာ အတ္တဘောတည်း။ ထို တုသိတာ အတ္တဘောသည် ဝေဿန္တရာ မင်းဘဝ၊ သိဒ္ဓတ်မင်းသားဘဝတို့၏ အကြားဖြစ်သော အတ္တဘောတမျိုး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို အတ္တဘောကို ဆိုနေကြောင်းမှာလည်း “တတ္ထ ယာဝတာယုကံ”ကို ထောက်၍ သိနိုင်ပါသည်။

ဧကေန၊ ပ၊ သဗ္ဗသော ပူရိတတ္တာ။ ။တုသိတာနတ်ပြည်၌ အဘယ်ကြောင့် “အဓိမုတ္တိကာလကိရိယာ မပြုပါသနည်း”ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဧကေန အတ္တဘာဝေန ။ပ။ ပူရိတတ္တာ”ဟု မိန့်သည်။ အဓိမုတ္တိကာလ ကိရိယာ ပြုသော်လည်း ပါရမီဖြည့်စရာ မလိုသောကြောင့် အကျိုးထူးမရှိ။ ထို့ကြောင့် ထို တုသိတာ နတ်ပြည်၌ အဓိမုတ္တိကာလ ကိရိယာ မပြုဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို “ဧကေန အတ္တဘာဝေန အန္တရေန ပါရမီနံ သဗ္ဗသော ပူရိတတ္တာ”ဟူသော ဤမင်္ဂါဖြင့် ပြသည်။

ဇီကာ၌ အပိစ စသည်ဖြင့် တခြားတနည်းကိုလည်း ပြသေး၏။ ထိုနည်းကား- နောက်ဆုံး သိဒ္ဓတ်မင်းသားဘဝ၌ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိနှင့် တူသော ကြီးစွာသောသမ္ပတ္တိ၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဘုရားဖြစ်ပြီးသောအခါ အသဒိသဒါန စသောအားဖြင့် အများနှင့်မဆက်ဆံသော လာဘ်လာဘ၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း “ဤ တုသိတာ နတ်ပြည်မှ နောက်၌ ယောက်ျားမြတ်အတွက် ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ ခံစားခွင့်မရှိတော့”ဟု မပြောသော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ ပါရမီပုညသမ္ဘာရတို့က အားတက်သရော ရှိသည့် အတွက်ကြောင့် နတ်သက်ကုန်အောင် တည်နေရတော့၏ဟု ဆိုလိုသည်။

[အပိစ တတ္ထ ယာဝတာယုကဋ္ဌာနံ စရိမဘဝေ အနေက မဟာနိမိသမုဋ္ဌာနပုဗ္ဗိကာယ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိသဒိသာယ မဟာသမ္ပတ္တိယာ နိဗ္ဗတ္တိဝိယ၊ ဗုဒ္ဓဘူတဉ္စ အသဒိသဒါနါနာဒိဝသေန အနုညသာဓာရဏာလာဘုပ္ပတ္တိ ဝိယ စ “ဣတော ပရိ မဟာပုရိသဉ္စ

နာဝသေန၊ အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ၊ ခုနစ်ရက်တို့ဖြင့်။ စုတိ၊ စုတိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာအခါ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ စုတိ၏ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်နှင့် သောအမှတ်အသားတို့သည်။ [ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိတိ စုတိယာ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ။—ဋီကာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ကိ၊ နည်း။) မာလာ၊ ပန်းတို့သည်။ မိလာယန္တိ၊ ညှိုးနွမ်းကုန်၏။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့သည်။ ကိလိဿန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ ကစ္ဆေဟိ၊ လက်ကတီးကြားတို့မှ။ သေဒါ၊ ချွေးတို့သည်။ မုစ္ဆန္တိ၊ ယိုထွက် ကုန်၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒေဝေါ၊ နတ်သည်။ ဒေဝါ သနေ၊ နတ်တို့၏နေရာ၌။ နသဏ္ဍာတိ၊ မတည်နိုင်။ (ဣတိ၊ သို့။) ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့တွင်။ မာလာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟ ဏဒိဝသေ၊ ပဋိသန္ဓေယူရာနေ့၌။ ပိဋန္တနမာလာ၊ ပန်ဆင်အပ်သောပန်းတို့ တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ တာ၊ ထိုပန်းတို့သည်။ သဋ္ဌိသတသဟဿာမိကာ၊ ခြောက်

မိဗ္ဗသမ္ပတ္တိအနုဘဝနံ နာမ နတ္ထိ”တိ ဥဿာဟဇာတဿ ပုညသမ္ဘာရဿ ဝသေ နာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အယဉ္ဇေတ္ထ ဓမ္မတာ။—ဋီကာ။]

ပဇ္ဇ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ။ ။ဤ ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ကို ရည်ရွယ်၍ “ဆင်မြန်း—ပန်းညှိုး၊ ပုဆိုးနွမ်းပါး၊ ချိုင်းကြားချွေးယို၊ ကိုယ်ရောင်ဆင်းပျက်၊ နန်းထက်မမွေ၊ နတ်ဘုံဟေ့၊ စုတေနိမိတ်ငါး”ဟု ရှေးဆရာတော်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြသည်။ ဤအတူ ရဟန်းများ မှာလည်း ရဟန်းဘဝမှ စုတေခါနီး—တည်းဟူသော လူထွက်ခါနီး၏ ရှေ့အဖို့ဝယ် နိမိတ်ငါးပါးထင်လာကုန်၏။ [ဝေမေဓ သာသနာ စဝနဓမ္မာနံ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခုနံ ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ။ သဒ္ဓါပုပ္ဖါနိ မိလာယန္တိ၊ သီလဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ၊ သရီရေမင်္ဂတာယ နေဝ အယသဝသေနစ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတိ၊ ကိလေသသေဒါ မုစ္ဆန္တိ၊ အရညရုက္ခမူလသုညာဂါရေသု နာဘိရမန္တိ၊ တဿပိ တာနိ ပညာယိ”သု။—သတ္တဝိ နိပါတ် ကုသဇာတ် အဋ္ဌကထာ။] “သဒ္ဓါပန်းညှိုး၊ သီလ ပုဆိုးညစ်၊ ချွေးလွှတ် ကိလေသာ၊ ကိုယ်မှာဆင်းပျက်၊ ရဟန်းဘက်မမွေ၊ လူ့ဘောင်ရွှေ၊ စုတေနိမိတ်ငါး”။

သဒ္ဓါ ပုပ္ဖံ မိလာတဿ၊ သီလဝတ္ထံ ကိလိဿတိ။
 ကိလေသသေဒါ မုစ္ဆန္တိ၊ ကာယေ ဟောတိ ပိဝဏ္ဏတာ။
 ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုသနေ နာဘိ—ရမတေ ဣတိ ပဉ္စမာ။
 သက္ကတ္တသဒိသာ ဘိက္ခု-ဘာဝါ စုတိနိမိတ္တကာ။

သန်းအလွန်ရှိကုန်သော။ သတ္တပဏ္ဏာသဝဿကောဋီယောဝါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေ
 သော နှစ်တို့ပတ်လုံး။ အမိလာယိတွာ၊ မညှိုးနွမ်းမူ၍။ တဒါ၊ စုတေခါနီးရာ
 ထိုအခါ၌။ မိလာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝတ္ထေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေသဝနယော။
 ပန၊ ကား။ (ဝတ္ထာနိ ကိလိယန္တိ ဟူသောအကျဉ်း၏ အကျယ်မှတစ်ပါး ကစ္ဆေ
 ဟိ သေဒါ မစ္စန္တိ ဟူသောအကျဉ်း၏ အကျယ်ကား။) ဧတ္တကံ၊ သော။ ကာလံ၊
 ပတ်လုံး။ ဒေဝါနံ၊ ထို့၏။ ဝါ၊ တို့မှ။ (သရီရေ၊ ၌။) သီတံ၊ သည်။ နေဝ
 ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဥဏှံ၊ သည်။ နဟောတိ။ တသ္မိံ၊ ကာလေ၊ စုတေခါနီး
 ရာ ထိုအခါ၌။ သရီရာ၊ မှ။ ဗိန္ဒုဗိန္ဒုဝသေန၊ အပြောက်အပြောက်၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ သေဒါ၊ တို့သည်။ မစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္တကံ၊ သော။ ကာလံ၊
 ပတ်လုံး။ တေသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ သရီရေ၊ ၌။ ခဏှိစ္စပါလိစ္စာဒိဝသေန၊
 ကျိုးသောသွားတို့၏အဖြစ်ဖြူသောဆံတို့၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဝါ၊ သွားကျိုးခြင်း၊ ဆံဖြူခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဝဏ္ဏတာ၊
 ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ နပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ [ဒန္တာနံ
 ခဏှိတဘာဝေါ ခဏှိစ္စံ၊ ကေသာနံ ပလိတဘာဝေါ ပါလိစ္စံ၊ အာဒိသဒ္ဓေန
 ဝလိတ္တစတံ သင်္ဂဏှာတိ။ (အာဒိဖြင့် အရေတွက်ခြင်းကိုယူပါ)။ -ဋီကာ။] ဒေဝ

အမိလာယိတွာ။ ။ထိုမျှလောက်သော ငါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေခြောက်သန်းသော နှစ်
 တို့ပတ်လုံး မညှိုးနွမ်းရုံသာမက အဆင်းလည်း မပျက်ကုန်၊ အနံ့လည်း မပြယ်ကုန်၊
 တင့်တယ်ပုံလည်း မပြောင်းလဲကုန်ဟု မှတ်ပါ။ [အမိလာယိတွာတိဧတ္ထံ အမိလာတဂ္ဂဟံ
 ဧကနေဝ တာသံ မာလာနံ ဝဏ္ဏသမ္ပဒါယပိ ဂန္ဓသမ္ပဒါယပိ သောဘာသမ္ပဒါယပိ
 အဝိနာသော ဒဿိတောတိ ဒဋ္ဌမ္ပံ။ -ဋီကာ။]

ဝတ္ထေသုပိ။ ။ဗာဟိရဗ္ဗန္တရာနံ ရဇောဇလ္လာနံ လေပဿပိ (အပ အတွင်းဖြစ်ကုန်
 သော မြူ အညစ်အကြေးတို့ ငြိကပ်ခြင်း၏။) အဘာဝတော (မရှိခြင်းကြောင့်။)
 ဒေဝါနံ သရီရဂတာနိ ဝတ္ထာနိ (ကိုယ်၌ရောက်ကုန်သော အဝတ်တို့သည်။) သဗ္ဗကာလံ
 ပရိသုဒ္ဓပ္ပာဿရာနေဝ (ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်၊ ထွက်သွားသော အရောင်ရှိကုန်
 သည်သာလျှင်။) ဟူတွာ တိဋ္ဌန္တိတိ အာဟ “ဝတ္ထေသုပိ ဒေသဝ နယော” တိ။ -ဋီကာ။

နေဝ သီတံ န ဥဏှံ။ ။နေဝ သီတံ နဥဏှန္တိ ယဿ သီတဿ၊ အကြင်အအေး
 ကို။ ပဋိကာရဝသေန၊ ကုစားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အဓိကံ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ။ သေဝိယမာနံ၊
 မှီဝဲအပ်သော်။ ဥဏှံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ သယမေဝ၊ အပူဟူသော မိမိ
 ကိုယ်တိုင်ပင်။ ခရတရံ၊ အလွန်ကြမ်းသည်။ ဟူတွာ။ အဘိဘဝန္တိ၊ လွှမ်းမိုးလတ်သော်။
 သရီရေ၊ ၌။ သေဝိ ဥပ္ပါဒေယျ၊ တာမိသံ နေဝ သီတံ၊ န ဥဏှံ ဟောတိ။ -ဋီကာ။
 ထို့ပြင် အအေး အပူ ဟူသည် ညဉ့် နေ ဥတုနှင့်စပ်၍ ဖြစ်၏။ နေကြောင့် ပူရ၏။ နေဝင်
 သောအခါ၊ သို့မဟုတ် မိုးရွာသောအခါ အေးရ၏။ ထို မိုးဓာတ်အရှိန်ကြောင့် ဆောင်း

စီတာ၊ နတ်သမီးတို့သည်။ သောဠသဝဿုဇ္ဈေသိကာဝိယ၊ တဆယ့်ခြောက် နှစ်ရှိ၏ဟု ညွှန်ပြထိုက်သူတို့ကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဒေဝပုတ္တဘူတိသည်။ ဝိသတိဝဿုဇ္ဈေသိကာဝိယ၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်ရှိ၏ဟု ညွှန်ပြထိုက်သူတို့ကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ မရဏကာလေ၊ ခွဲ။ တေသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ ကိလန္တရူပေါ၊ ပင်ပန်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ကား။ (ကာယေ ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယံ ဩက္ကမတိ ဟူသော အကျဉ်း၏အကျယ်မှတစ်ပါး ဒေဝေါ ဒေဝါသနေ နသဏ္ဌာတိ ဟူသောအကျဉ်း ၏ အကျယ်ကား။) တေသံ၊ ထိုနတ်သား၊ နတ်သမီးတို့၏။ ဧတ္တကံ၊ သော။ ကာလံ၊ လုံး။ ဒေဝလောလေ၊ ခွဲ။ ဥက္ကဏ္ဍိတာနာမ၊ ပျင်းရိခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ရှိပုံကား။ မရဏကာလေ၊ ခွဲ။ နိဿသန္တိ၊ ပူသောထွက်သက်ကို ဖြစ်စေကုန်၏။ [“နိဿမန္တိ၊ အပန်းဖြေကြကုန်၏”ဟု မူကဲ့ရှိ၏။ ဝိကာဗ္ဗင်္ဂနှင့် မညီ။] ဝိဇမ္ဘန္တိ၊ ကိုယ်လက်ဆန့်တန်း နေကြကုန်၏။ သကေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ အာသနေ၊ ခွဲ။ နာဘိရမန္တိ၊ မမွေ့လျော်ကြကုန်။

ဥတု ပေါလာရ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဥတုအပြောင်းအလွှဲ ဖြစ်ဖို့ရာ နေမရှိသောကြောင့်လည်း နတ်ပြည်၌ အအေး အပူ မထင်ရှား။

သောဠသဝဿုဇ္ဈေသိကာ။ ။ဥဒ္ဓိသနံ၊ ညွှန်ပြရခြင်း။ ဥဇ္ဈေသော၊ ခြင်း။ ဥဇ္ဈေသံ၊ ညွှန်ပြခြင်းကို။ အရဟန္တိ၊ ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ ဥဇ္ဈေသိကာ။ သောဠသဝဿောတိ၊ တဆယ့်ခြောက်နှစ် ရှိ၏ဟူ၍။ ဥဇ္ဈေသိကာ၊ ညွှန်ပြခြင်းကိုထိုက်သော နတ်သမီးတို့။ သောဠသဝဿုဇ္ဈေသိကာ၊ တို့။

ကိလန္တရူပေါ။ ။ကိလန္တရူပေါ အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ၊ န ပန ခဏ္ဍိစ္စပါလိစ္စာ ဒီတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။— ဝိကာ။ ညှိုးနွမ်းဟု ဆိုသော်လည်း သွားကျိုးခြင်း၊ ဆံဖြူခြင်း အားဖြင့် ညှိုးနွမ်းခြင်းမဟုတ်။ သဘာဝအားဖြင့် တကိုယ်လုံး ညှိုးနွမ်းနေခြင်းတည်း။ သွားကျိုးမှု၊ ဆံဖြူမှုကား မရှိပါ။ ကိလမတိတိ ကိလန္တော (ညှိုးနွမ်းပင်ပန်းသော အတ္တဘော။) ကိလန္တော ရူပံ ယဿာတိ ကိလန္တရူပေါ။ [ရူပံနှင့် အရတူအောင် ဘာဝေါ ပဓာနကြပါ။]

ဥက္ကဏ္ဍိတာ။ ။ဥက္ကဏ္ဍိတာတိ အနဘိရတိ (မမွေ့လျော်ခြင်း။) သာ နတ္ထိ၊ ထို မမွေ့လျော်ခြင်းသည် မရှိ။ (ဘာကြောင့်နည်း။) ဥပရူပရိ ဥဋ္ဌာရုဋ္ဌာရာနမေဝ ဘောဂါနံ ဝိသေသတော ဒုပိဇာနနာနံ ဥပတိဂ္ဂဟနတော (အထက်အထက်၌ မွန်မြတ်ကုန် မွန်မြတ်ကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော အထူးအားဖြင့် အသိခက် ကုန်သော ရှေ့စည်းစိမ်နောက်စည်းစိမ်တို့၏ အနီး၌တည်ခြင်းကြောင့်တည်း။)

နိဿသန္တိ ဝိဇမ္ဘန္တိ။ ။နိဿသန္တိတိ ဥဏှံ နိဿသန္တိ (ပူသောထွက်သက်ကို ပြုကုန်၏။) ဝိဇမ္ဘန္တိတိ အနဘိရတိဝသေန ဝိဇမ္ဘန္တံ ကရောန္တိ (ပျင်းရိသည့်အတွက် ကိုယ်လက်တို့ကို ဆန့်ကြကုန်၏။)

ပန၊ ဆက်။ ဣမာနိ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ လောကော ဌံ။ မဟာပုညာနံ၊ ကြီးသောဘုန်းရှိကုန်သော။ ဣဇ ဣဇမဟာမတ္တာနံ ယေဝ၊ မင်း၊ မင်း၏ အမတ်ကြီး အစရှိသူတို့၏ အတူကံသာ။ ဥက္ကာပါတဘူမိစာလစန္ဒဂူပါဟာဒီနိ၊ ဥက္ကာကျခြင်း၊ မြေလှုပ်ခြင်း၊ လင်ပုတ်ဖမ်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ နိမိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ပညာယန္တိယထာ၊ ထင်ရှားကုန်သကဲ့သို့။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတူကံ။ န (ပညာယန္တိယထာ) သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဟေသက္ခဒေဝတာနံယေဝ၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိသော နတ်တို့၏အတူကံသာ။ ပညာယန္တိ။ သဗ္ဗေသံ၊ တွက်။ န (ပညာယန္တိ) ကုန်။ စ၊ သည်သာမကသေး။ မနုဿေသု၊ တို့တွင်။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ နက္ခတ္တပါဌကောဒယောဝ၊ နက္ခတ်ကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်သော ဆရာအစရှိသည်တို့သည်သာ။ ဇာနန္တိယထာ၊ သိနိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ [နက္ခတ္တံ၊ နက္ခတ်ကျမ်းကို။ ပဌန္တိ၊ ရွတ်ဖတ်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တတ်ကုန်၏။ ဣတိ နက္ခတ္တပါဌကော။] သဗ္ဗေ၊ တို့သည်။ န (ဇာနန္တိယထာ) သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တာနိပိ၊ ထို ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့ကိုလည်း။ သဗ္ဗဒေဝတာ၊ တို့သည်။ န ဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ပဏ္ဍိတာဝေ၊ ပညာရှိသော နတ်တို့သည်သာ။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို နတ်တို့တွင်။ မန္တေန၊ နှံ့သော။ ကုသလကမ္မေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ရကုန်သော။ ယေ ဒေဝပုတ္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထို နတ်သားတို့သည်။ တေသု၊ ထို ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ကဟံ၊ အဘယ်ဘဝ၌။ ဝါ၊ မည်သည့်ဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿာမ၊ ဖြစ်ရကုန် လိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကြကုန်၏။ ယေ၊ အကြင်နတ် တို့သည်။ မဟာပုညာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တေ၊ ထို မဟာပုညနတ်တို့

ယေ မဟာပုညာ။ ။ယထာ ဒေဝတာ သမ္ပတိဇာတာ“ကိမိသေန ပုညကမ္မေန ဣဓ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ စိန္တေတွာ “ဣမိနာ နာမ ပုညကမ္မေန ဣဓ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ ဇာနန္တိ၊ (နတ်တို့သည်ဖြစ်ပြီး၍ မကြာခင်“မည်သည့်ကောင်းမှုကြောင့် ဤနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရပါကုန်လိမ့်မည်နည်း”ဟု စဉ်းစားသောအခါ“မည်သည့်ကောင်းမှုကြောင့်ဤနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏”ဟု သိကြသကဲ့သို့။) ဧဝံ အတိတဘဝေ အတ္တနာ ကတံ၊ အညီဒါပိ ဝါ ကေစ္စ ပုညကမ္မံ ဇာနန္တိယေဝ မဟာပုညာတိ အာဟ“ယေ မဟာပုညာ”တိ အာဒိ။ (ဤအတူ အတိတ်လွန်ပြီးစ ဘဝတုန်းက မိမိပြုအပ်ခဲ့သောကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ အခြား ရှေးရှေးသော ဘဝတုန်းက ပြုအပ်ခဲ့သော အချို့သော ကောင်းမှုကိုလည်း ကောင်း မဟာပုညနတ်တို့ သိနိုင်ကြကုန်သည်သာ။ ထို့ကြောင့် “ယေ မဟာပုညာ တိ”စသည်ကို ဆိုသည်။)

သည်။ အမေဟိ၊ တို့သည်။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သော။ ဒါနံ၊ ဒါနကိုလည်း
 ကောင်း။ ရက္ခိတံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော။ သီလံ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 ဘာဝိတံ၊ တိုးပွားစေအပ်သော။ ဝါ၊ ပွားများအပ်သော။ ဘာဝနံ၊ ကို
 လည်းကောင်း။ အာဂမ္မ၊ ရွေးရုံရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဥပရိ၊ အထက်
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အနုဘဝိဿာမ၊
 ခံစားရကုန် လိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ န ဘာယန္တိ၊ ကုန်။

ဝိပဿီ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တောပိ၊ သည်လည်း။ တာနိပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။
 ဒိဿွ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။
 ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်ရလိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့သိ၍။ နဘာယတိ၊
 မကြောက်။ အထ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်ထင်ရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုဝိပဿီဘုရားအလောင်း
 တော်၏။ တေသု နိမိတ္တေသု၊ ထိုနိမိတ်တို့သည်။ ပါတုဘူတေသု၊ ထင်ရှားဖြစ်
 ကုန်လတ်သော်။ ဒသသဟသစက္ကဝါဠဒေဝတာ၊ တသောင်းသော စကြဝဠာ
 ၌ နေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ သန္နိပတိတော၊ ၍။ မာရိသ၊ အရှင်နတ်
 သား။ တုမေဟိ၊ အရှင်တို့သည်။ ဒသပါရမိယော၊ တို့ကို။ ပူရေန္တေဟိ၊ ဖြည့်
 ကုန်လတ်သော် (ဖြည့်စဉ်တုန်းက။) သက္ကသမ္ပတ္တိံ၊ သကြား၏စည်းစိမ်ကို။ (ပတ္တေ
 န္တေဟိ၊ တောင့်တကုန်လျက်။) န (ပူရိတာ၊) ဖြည့်ကျင့်အပ်ကုန်သည်မဟုတ်ပါ။
 မာရသမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ (ပတ္တေန္တေဟိ။) န (ပူရိတာ၊) ပါ။ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ၊ ကို။
 (ပတ္တေန္တေဟိ။) န (ပူရိတာ၊) ပါ။ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ၊ စကြာဝတေးမင်း၏
 စည်းစိမ်ကို။ ပတ္တေန္တေဟိ၊ လျက်။ နပူရိတာ၊ ဖြည့်ကျင့်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်
 ပါ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ လောကနိတ္ထရုဏတ္ထာယ၊ သတ္တလောကကို ထုတ်
 ဆောင် ကယ်တင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဗုဒ္ဓတ္ထံ၊ ဘုရားအဖြစ်ကို။ ပတ္တယမာနေဟိ၊
 တောင့်တကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပူရိတာ၊ ဖြည့်ကျင့်အပ်ကုန်ဝါပြီ။ မာရိသ၊ အရှင်
 နတ်သား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝေါ၊ အရှင်တို့၏။ သော၊ ထိုအခါသည်။ ဗုဒ္ဓတ္ထာ
 ယ၊ ဘုရားအဖြစ်အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရာ။ ကာလော၊ အခါမပါတည်း။
 မာရိသ။ (သော၊ ထိုအချိန်သည်။) ဗုဒ္ဓတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ရာ။ (သမယော၊
 အချိန်ပါတည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝတော၊ ပြော၍။) ယာစန္တိ၊ လူ့ပြည်သို့
 ဖြစ်ဖို့ရန် တောင်းပန်ကြကုန်၏။ [“အထဿ”၌ အဿ၏စပ်ပုဒ် မရှိသော
 ကြောင့် (ဝတော၊ ၍။) ဟု ထည့်၍စပ်ရသည်။ ယာစန္တိ အတုက်ကား- (ဗောဓိ
 သတ္တံ၊ ကို။ ဗုဒ္ဓတ္ထံ၊ ကို။) ယာစန္တိ၊ ကုန်၏။ - ဟု ကံနှစ်ပါးထည့်ပါ။]

အထ၊ တောင်းပန်ကြရာ ထိုအခါ၌။ မဟာသတ္တော၊ မြတ်သောသတ္တဝါ
 ဖြစ်တော်မူသောဘုရားအလောင်းသည်။ တာသံဒေဝတာနိ၊ တို့အား။ ပဋိညံ၊

ပဋိညာဉ်ကို။ အဒတာဝ၊ မပေးသေးမူ၍သာ။ ကာလ ဒီပ ဒေသ ကုလ
 ဇနေတ္တိ အာယုပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ဘုရားဖြစ်ရာ အခါ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ ကျွန်း၊
 ဘုရားဖြစ်ရာအရပ်၊ ဘုရားဖြစ်ရာအမျိုး၊ မယ်တော်၏အသက်အပိုင်းအခြား
 ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စမဟာဝိလောကနံနာမ၊ ငါးပါးသောကြည့်ခြင်းကြီး
 မည်သည်ကို။ ဝါ၊ ငါးပါးသော မြတ်သော ကြည့်ရှုအပ်သောအကြောင်း
 အရာမည်သည်ကို။ ဝိလောကေသိ၊ ကြည့်သော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကြည့်အပ်
 သော အရာတို့တွင်။ ကာလောနုခေါ၊ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန်အချိန်တန်ပြီလော။ န
 ကာလော(နုခေါ)၊ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် အချိန်မတန်သေးသလော။ ဣတိ၊ သို့။
 ပဌမံ၊ ဒီပ စသည်တို့မှ ရွေးဦးစွာ။ ကာလံ၊ အခါကို။ ဝိလောကေသိ၊ ပြီ။
 တတ္ထ၊ ထို ကာလကိုကြည့်ရာ၌။ ဝဿသတသဟဿတော၊ အနှစ်တသိန်းမှ။ ဥဒ္ဓံ၊
 အထက်၌။ ဝဇိတအာယုကာလော၊ ထိုးပွားသော အသက်တမ်းရှိရာ အခါ
 သည်။ ကာလောနာမ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါမည်သည်။ န ဟောတိ၊
 မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ အကြင့်ကြောင့်။ တဒါ၊ အနှစ်
 တသိန်းအထက် အသက်တမ်းရှိရာ ထိုအခါ၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဇာတိ
 ဇရာမရဏာနိ၊ တို့သည်။ န ပညာယန္တိ၊ ကုန်။ စ၊ ဆက်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။
 တိလက္ခဏမုတ္တာ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာမှ လွတ်သော။ ဓမ္မဒေသနာ နာမ၊
 မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ (“နမညန္တိ” ၌ စပ်။)
 တေသံ၊ ထို ဘုရားရှင်တို့သည်။ (“ကထေန္တာနံ” ၌ စပ်။) အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။
 ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ကထေန္တာနံ၊ ဟောတော်မူကုန်
 လတ်သော်။ ကိံနာမ၊ အဘယ်မည်သော။ တေ၊ ဤ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
 တရားကို။ ကထေန္တိ၊ ဟောတော်မူကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သော
 တံ၊ နာယူခြင်းငှါ။ ဝါ၊ နာယူအပ်၏ ဟူ၍။ နေဝမညန္တိ၊ မမှတ်ထင်ကြ
 ကုန်။ သဒ္ဓဟိတံ၊ ယုံကြည်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဟူ၍။ နမညန္တိ၊ ကုန်။ တတော၊
 ထိုသို့ နာယူအပ် ယုံကြည်အပ်ဟု မမှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်။ အဘိသမယော၊
 သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မိံ၊
 ထို သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။
 အနိယျာနိကံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်သော။ သာသနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထို တသိန်းတမ်း အထက်၌ အသက်
 ရှည်ရာကာလသည်။ အကာလော၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ ကာလမဟုတ်။

ဝဿသတတော၊ အနှစ်တရာမှ။ ဝါ၊ အနှစ်တရာအောက်။ ဥိနအာယု
 ကာလောပိ၊ ယုတ်လျော့သော အသက်တမ်းရှိရာ အခါသည်လည်း။ ကာ
 လော၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါသည်။ ဝါ၊ ဘုရားပွင့်ချိန်သည်။ န ဟော

တိ၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ အနှစ်တရာ
 အောက် ယုတ်လျော့သော အသက်တမ်းရှိရာ ထိုအခါ၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။
 ဥဿန္တကိလေသာ၊ များသောကိလေသာ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 စ၊ ဆက်။ ဥဿန္တကိလေသာနံ၊ များသောကိလေသာရှိသော သတ္တဝါတို့
 အား။ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်သော။ သြဝါဒေါ၊ သြဝါဒသည်။ သြဝါဒဋ္ဌာနေ၊
 သြဝါဒ၏ အရာ၌။ နတိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ ဥဒကော၊ ရေ၌။ ဒဏ္ဍရာဇိဝိယ၊
 တုတ်၏အရေးကဲ့သို့။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သောပိ၊ ထို အနှစ်တရာအောက် ယုတ်လျော့သောအသက်တမ်းရှိရာ အခါ
 သည်လည်း။ အကာလောဝ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါမဟုတ်သည်သာ။
 ဝဿသတသဟာသတော၊ အနှစ်တသိန်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌
 လည်းကောင်း။ ဝဿသတတော၊ အနှစ်တရာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်
 ၌လည်းကောင်း။ အာယုကာလော၊ အသက်တမ်းရှိရာ အခါသည်။ ဝါ၊
 အသက်တမ်းအခါသည်။ ကာလောနာမ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါမည်၏။
 စ၊ ဆက်။ တဒါ၊ ဝိပဿိဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။ မနုဿာ၊ တို့
 သည်။ အသိတိဝဿသဟဿာယုကာ၊ အနှစ်ရှစ်သောင်း အသက်တမ်းရှိကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) အလ၊ အနှစ်ရှစ်သောင်း အသက်တမ်းရှိရာ ထို
 အခါ၌။ မဟာသတ္တော၊ မြတ်သောသတ္တဝါဖြစ်တော်မူသော ဘုရားအလောင်း
 သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗကာလော၊ ဘုရားဖြစ်ထိုက်ရာ အခါတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ကာလံ၊ ဘုရားဖြစ်ချိန်ကို။ ပဿိ၊ မြင်တော်မူပြီ။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဒီပံ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ ကျွန်းကို။ ဝိလောကေန္တော၊
 ကြည့်တော်မူလတ်သော်။ သပရိဝါရေ၊ အခြံအရံနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။
 စတ္တာရော၊ လေးကျွန်းကုန်သော။ ဒီပေ၊ ကျွန်းတို့ကို။ သြလောကေတွာ၊
 ကြည့်တော်မူ၍။ တိဿ၊ သုံးကျွန်းကုန်သော။ ဒီပေဿ၊ ကျွန်းတို့၌။ ဗုဒ္ဓါ၊
 တို့သည်။ နနိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ၊ ဇမ္ဗုဒီပင်၌သာ။ ဝါ၊ သပြေ
 ကျွန်း၌သာ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီပံ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ ကျွန်းကို။
 ပဿိ၊ မူပြီ။ [ဇမ္ဗုဒီပေယေဝနိဗ္ဗတ္တန္တိ-နှင့်စပ်၍ အကျယ်မှတ်ဖွယ်ကို ဒွိကာ၌
 ဆိုထား၏။ ထို ဒွိကာမှယူ၍ဆရာတော်၏နိဿယ၌လည်း ပြတော်မူထား၏။]

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဇမ္ဗုဒီပေါနာမ၊ ဇမ္ဗုဒီပမည်သည်။ မဟာ၊
 ကျယ်ဝန်း၏။ ဒသယောဇနသဟဿပရိမာဏော၊ ယူဇနာတသောင်း အဝန်း
 အဝိုင်းရှိ၏။ ကတရသ္မိံ ပဒေသေ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊
 ဖြစ်ပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေသံ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ အရပ်ကို။

ဝိလောကေန္တော၊ လတ်သော်။ မဇ္ဈိမဒေသံ၊ မဇ္ဈိမအရပ်ကို။ ပဿိ၊ ပြီ။
 မဇ္ဈိမဒေသောနာမ၊ မည်သည်။ ပုရုတ္တိမာယ ဒိဘာယ ဇင်္ဂလံနာမ နိဂမော
 တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိနယေ၊ မဟာဝဂ္ဂဝိနည်း
 ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တော ဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ။ သော၊ ထို မဇ္ဈိမ
 ဒေသသည်။ အာယာမတော၊ အလျားအားဖြင့်။ တီဏိ ယောဇန သတာနိ၊
 ယူဇနာသုံးရာတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ၏။) ဝိတ္တာရတော၊ အနံအားဖြင့်။
 အဘုတေယျာနိ (ယောဇနသတာနိ၊) အခွဲအားဖြင့် ယူဇနာသုံးရာတို့သည်။
 ဝါ၊ ယူဇနာ နှစ်ရာ့ငါးဆယ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊) ပရိက္ခေပတော၊ အဝန်း
 အဝိုင်းအားဖြင့်။ နဝယောဇနသတာနိ၊ ယူဇနာကိုးရာတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊)
 ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသ္မိံ ပဒေသေ၊ ဤ မဇ္ဈိမအရပ်၌။
 (အလျားအားဖြင့် ယူဇနာသုံးရာ၊ အနံအားဖြင့် ယူဇနာနှစ်ရာ့ငါးဆယ်၊
 အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့် ယူဇနာကိုးရာရှိသောအရပ်၌။) ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်လည်း
 ကောင်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂသာဝကော၊ တို့သည်
 လည်းကောင်း။ အသီတိမဟာသာဝကော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ စက္ကဝတ္တိ
 ရာဇာနော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အညေ၊ ဆိုအပ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ အခြား
 ကုန်သော။ မဟေသက္ခာ၊ ကြီးသောအစိုးရခြင်း ရှိသူဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။
 (ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။) ခတ္တိယဗြာဟ္မဏဂဟပတိ မဟာသာလာစ၊ များ
 သောဥစ္စာနှစ်ရှိသောမင်း များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော ပုဏ္ဏား များသောဥစ္စာနှစ်
 ရှိသော သူကြွယ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဇေတ္ထ၊ ဤ
 မဇ္ဈိမဒေသ၌။ ဗန္ဓုမတိနာမ၊ ဗန္ဓုမတိမည်သော။ ဣဒံ နဂရံ၊ ဤမြို့သည်။
 (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထို ဗန္ဓုမတိမြို့၌။ မယာ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်
 ထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိဗ္ဗံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ အဂမာသိ၊ ရောက်ပြီ။
 တတော၊ ထို ဒေသကို ကြည့်ပြီးရာ အခါမှနောက်၌။ ကုလံ၊ ကို။ ဝိလော
 ကေန္တော၊ သော်။ ဗုဒ္ဓါနာမ၊ တို့မည်သည်။ လောကသမ္မတေ၊ လူတို့သည်
 အမျိုးကောင်းဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော။ ကုလေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။
 စ၊ ဆက်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ခတ္တိယကုလံ၊ မင်းမျိုးကို။ လောကသမ္မတံ၊ လူတို့
 သည် အမျိုးကောင်းဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်၏။ [ထိုအချိန်၌ ခတ္တိယအမျိုးကို
 ဗြာဟ္မဏတို့ကသော်မှ အလေးအမြတ်ပြုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “ခတ္တိယကုလံ
 လောကသမ္မတံ”ဟု ဆိုသည်။] တတ္ထ၊ ထို ခတ္တိယ အမျိုး၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ၊
 ဖြစ်ရလိမ့်အံ့။ ဗန္ဓုမာနာမ၊ ဗန္ဓုမာမည်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ မေ၊ ၏။
 ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ကုလံ၊ ကို။ ပဿိ၊
 မူပြီ။

တတော၊ ထို ကုလကို ကြည့်ပြီးရာကာလမှ နောက်၌။ မာတရံ၊ ကို။
ဝိလောကေန္တော၊ လတ်သော်။ ဗုဒ္ဓမာတာနာမ၊ သည်။ လောလာ၊ လျှပ်ပေါ်
လော်လီ မတည်ကြည်သည်။ သုရာရတ္တာ၊ သေရည်အရက်၌ လွန်ကြွေး
သည်။ ဝါ၊ သေသောက်ကြွေးသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ကောင်း။ ကပ္ပသတ
သဟဿံ၊ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး။ ပူရိတပါရမီ၊ ပြည့်ကျင့် အပ်ပြီးသော
ပါရမီရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဇာတိတော၊ ဖွားမြင်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ၊
ရှိ။ အခဏပဉ္စသီလာ၊ မကျိုးသော ငါးပါးသီလရှိသူသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်ရ၏။ ဗန္ဓုမတီနာမ၊ ဗန္ဓုမတီ မည်သော။ အယဉ္ဇ ဒေဝီ၊ ဤ မိဖုရား
သည်လည်း။ ဤဒိသာ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အယံ၊
ဤ ဗန္ဓုမတီ မိဖုရားသည်။ မေ၊ ၏။ မာတာ၊ မယ်တော်သည်။ ဘဝိဿတိ၊
လတ္တံ့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မယ်တော်ဖြစ်လတ္တံ့ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဿာ၊
ထို မယ်တော် အလောင်း၏။ အာယု၊ အသက်သည်။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှ
အတိုင်းအရှည် ရှိသေးသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။
ဒသန္တံ၊ မာသာနံ၊ ဆယ်လတို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သတ္တဒိဝသာနိ၊ ခုနစ်ရက်
တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပဿိ၊ မူပြီ။ [ဆယ်လ ပြည့်၍
ဖွားမြင်တော်မူပြီးနောက် ခုနစ်ရက်လောက်သာ အသက်ရှည်မည့် မယ်တော်
ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်ရရှိတည်း။ ဘာကြောင့်နည်း၊ ဘုရားအလောင်း ကိန်း
ဝပ်အပ်ပြီးသော မယ်တော် ဝမ်းတိုက်သည် စေတီထိုက်သည့်အတွက် နောက်
ထပ်တယောက် ဖွားမြင်ဖို့ရန် အခွင့်မရှိတော့သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်
မယ်တော်၏ အာယုပရိစ္ဆေဒကို ကြည့်ရရိုး ထုံးစံဖြစ်သည်။]

ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ပဉ္စမဟာဝိလောကနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဝိလောကတွာ၊
မူရှိ။ မာရိသာ၊ အချင်းနတ်သားတို့။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ၊
ဘုရားဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရာ။ ကာလော၊ အခါတန်ပြီ။ ဣတိ၊
သို့။ ဒေဝတာနံ၊ တို့အား။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ ချီးမြှောက်
ထောက်ပံ့ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ပဋိညံ၊ ပဋိညာဉ်ကို။ ဒတွာ၊
ပေးပြီး၍။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဂစ္ဆထ၊ သွားကြကုန်တော့။ ဣတိ၊ သို့။
တာ ဒေဝတာ၊ တို့ကို။ ဥယျောဇေတွာ၊ လွှတ်လိုက်၍။ တုသိတဒေဝတာဟိ၊

တာဒေဝတာ။ တာဒေဝတာတိ ဒသသဟသိစက္ကဝါဠဒေဝတာ။ ကလံ
ပန တာ ဒေဝတာ တဒါ ဗောဓိသတ္တံဿ ပူရိတပါရမီဘာဝံ၊ ကထဉ္စဿ ဗုဒ္ဓ
ဘာဝံ ဇာနန္တိတိ။ (အဘယ်နည်းဖြင့် ထိုနတ်တို့သည် ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်း
တော်၏ ပါရမီပြည့်နေသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားအလောင်းတော်၏
အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိကြကုန်သနည်း။) မဟေသက္ခာနံ ဒေဝတာနံ ဝသေန။

တုသိတာနတ်တို့သည်။ ပရိဝုဏော၊ ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ချုံ။) တုသိတ
 ပုရေ၊ တုသိတာနတ်ပြည်၌။ နန္ဒနဝနံ၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။
 ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗဒေဝလောကေသု၊ အလုံးစုံသော နတ်ပြည်တို့၌။ နန္ဒနဝနံ၊ သည်။
 အတ္ထိယေဝ၊ ရှိသည်သာ။ တတြ၊ ထို နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌။ နံ၊ ထို ဘုရား
 အလောင်းတော် နတ်သားကို။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဣတော၊ ဤ တုသိတာ
 နတ်ပြည်မှ။ စုတော၊ စုတေသည်။ (သမာနော၊ သော်။) သုဂတိံ၊ သို့။
 ဂစ္ဆ၊ သွားပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေကတကုသလကမ္မေကာသံ၊ ရှေး၌
 ပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကံ၏ အခွင့်ကို။ သာရယမာနာ၊ အောက်မေ့စေကုန်
 လျက်။ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်ကြကုန်၏။ သော၊ ထို ဘုရားအလောင်း
 တော် နတ်သားသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ကုသလံ၊ ကို။ သာရယမာနာဟိ၊ အောက်
 မေ့စေကြကုန်သော။ (သတိပေးကြ ကုန်သော။) ဒေဝတာဟိ၊ တို့သည်။
 ပရိဝုတော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ချုံ။) တတ္ထ၊ ထို နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌။ ဝိစရန္တော၊
 လှည့်လည်စဉ်ပင်။ စဝိ၊ စုတေတော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ စုတော၊
 စုတေခါနီး ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ စဝါမိ၊ စုတေရတော့မည်။ ဣတိ၊
 သို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်ကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ ပဋိသန္ဓိံ၊
 ပဋိသန္ဓေကို။ ဂဟေတွာပိ၊ ယူပြီး၍လည်း။ ဝါ၊ ယူပြီးမှလည်း။ ဇာနာတိ၊
 ၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တမေဝ၊ ကိုသာ။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ ပန၊ ဆက်။ မေ၊

(မဟေသက္ခနတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်သိကြ၏။) ယေဘုယျေန စ တာ ဒေဝတာ အဘိ
 သမယဘာဂိနော။ (များသောအားဖြင့် ထိုနတ်တို့သည် သစ္စာလေးပါးတရား သိခြင်း
 အဖို့ရှိကုန်၏။ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမည့်သူများ ဖြစ်ကုန်၏။) တဏှာ ဟိ ဘဂဝတော
 ဓမ္မဒါနသံဝိဘာဂေ အနေကဝါရံ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာသန္နိပါတော အ
 ဟောသိ။ [ထိုစကားမှန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ဓမ္မဒါနကို
 ဝေဖန်တော်မူရာ၌ (တရားဟောတော်မူရာ၌) အကြိမ်ပေါင်းများစွာ တသောင်းသော
 စကြဝဠာမှ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးဖြစ်ပြီ။] -ဋီကာ။

စဝါမိတိ ဇာနာတိ။ ။စုတိအာသန္ဓေဝနေဟိ ဉာဏသဟိတေဟိ စုတိယံ ဥပဋ္ဌိ
 တဘာဝဿ ပဋိသံဝိဒိတတ္ထိာ။ (ဉာဏ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော စုတိအနီး ဇောစိတ်တို့
 ဖြင့် စုတိ၏ ရှေးရှုတည်နေသည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) စဝါမိတိ
 (စုတေတော့မည်ဟူ၍။) ဇာနာတိ၊ (သိ၏။)

စုတိစိတ္တံ နဇာနာတိ။ ။စုတိစိတ္တံက္ခဏဿ ဣတ္ထရဘာဝတော (စုတိစိတ္တက္ခဏ၏
 ဥပါဒ်၊ ဋီ၊ ဘင်မျှဖြင့် တိုလျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) စုတိစိတ္တံ နဇာနာတိ။ (စုတိစိတ်
 ကို မသိနိုင်။) တဏှာ ဟိ တံ စုတုပပါတဉာဏဿပိ အဝိသယောဝ။ [ထိုစကား
 မှန်၏။ ထို စုတိစိတ်သည် စုတုပပါတဉာဏ၏သော်မှလည်း အရာမဟုတ်သည်သာ
 (အာရုံမပြနိုင်သည်သာ။) -ဋီကာ။]

သည်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ ထေရာ၊ ထိုသည်။ [ဝဒန္တိ၌ စပ်။] အာဝဇ္ဇနပရိယာယောနာမ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အလှည့်အကြိမ်မည်သည်။ ဝါ၊ မည်သည်ကို။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဒုတိယတတိယ စိတ္တဝါရေ ဧဝံ၊ ဒုတိယစိတ်အကြိမ်၊ တတိယစိတ်အကြိမ်၌သာ။ ဇာနိဿတိ၊ “ပဋိသန္ဓေနနေရံပြီ” ဟု သိလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ တိပိဋကမဟာသိဝတ္ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) မဟာသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ အညေသံ၊ တို့၏။ ပဋိသန္ဓိသဒိသာ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တေသံ၊ ထို ဘုရား အလောင်းတော်တို့၏။ သတိသမ္ပဇညံ၊ သတိသမ္ပဇညသည်။ ကောဋိပ္ပတ္တံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်၏။ ပန၊ ထိုသို့အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေနောဝစိတ္တေန၊ ဖြင့်ပင်။ တံစိတ္တံ၊ ကို။ ဉာတုံ၊ ငှါ။ နာက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ ကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ စုတိက္ခဏေပိ၊ စုတေခါနီး ခဏ၌လည်း။ စဝါမိ၊ စုတေရတော့မည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ မေ၊ သည်။

အာဝဇ္ဇနပရိယာယောနာမ။ ။အာဝဇ္ဇနပရိယာယောတိ အာဝဇ္ဇနက္ခမော၊ (အာဝဇ္ဇန်းအစဉ်။) ယသ္မာ ကေဝါရံ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေန အာရမ္မဏံ နိစ္ဆိနိတုံ နာက္ကာ၊ (တကြိမ်ဆင်ခြင်ကာမျှဖြင့် “မည်သည့်နေရာ၌ ပဋိသန္ဓေနေးပြီးပြီ” ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။) တသ္မာ တမေဝါရမ္မဏံ ဒုတိယံ၊ တတိယ၌ အာဝဇ္ဇိက္ခာ နိစ္ဆယတိ။ (ထို့ကြောင့် ထိုအာရုံကိုပင် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ဆင်ခြင်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် သိနိုင်သည်။) အာဝဇ္ဇနသိသေန စေတ္တ ဇဝနဝါရော ဂဟိတော၊ တေနာဟ “ဒုတိယတတိယစိတ္တံဝါရေဧဝံ ဇာနိဿတိ”တိ။ (အာဝဇ္ဇန်း ဆိုသော်လည်း အာဝဇ္ဇန်းကို ခေါင်းတပ်၍ မနောဒွါရဇောပီထိကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဒုတိယ ။ပ။ ဇာနိဿတိ”ဟု မိန့်သည်။)

စုတိက္ခဏေပိ စဝါမိ။ ။စုတိယာ ပုရေတရံ ကတိပယစိတ္တဝါရတော ပဋ္ဌာယ “ရေဏံ မေ အာသန္တ”န္တိ ဇာနန္တတော “စုတိက္ခဏေပိ စဝါမိတိ ဇာနာတိ”တိ ဝုတ္တံ။ (စုတိစိတ်၏ ရှေး၌ အနည်းငယ်သော စိတ်အကြိမ်မှစ၍ “ငါ၏ သေခြင်းသည် နီးကပ်နေသည်”ဟု သိခြင်းကြောင့် “စုတိက္ခဏေ စဝါမိတိ ဇာနာတိ”ဟု ဆိုအပ်ပြီ။) ဆိုလိုရင်းကား စုတိစိတ္တက္ခဏအရ စုတေခါနီး ဖြစ်သော ဇောစိတ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ကိုယူပါ။ စုတိစိတ်တစိတ်၏ ခဏကို မယူပါနှင့်ဟူလို။

အသုကသ္မိံ ဌာနေ၊ ဌိ။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကိ။ ဂဟိတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သ္မိ။ ဇာနာတိ၊
 ၏။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေယူရာထိအခါ၌။ [တသ္မိံ ကာလေတိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟ
 ဏကာလေ။ -ဋီကာ။] ဒသသဟဿိလောကဇာတု၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိ
 သော လောကဇာတ်သည်။ ကမ္မတိ၊ တုန့်လှုပ်၏။ ဣတိ၊ သ္မိ။ (အာဟ၊ ပြီ။)
 [မြေလှုပ်ခြင်း၏အကြောင်းကို ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်
 ၌လည်း လာဦးလတ္တံ့။] ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သ္မိ။ တတော၊ အမှတ်ရလျက်။ သမ္မဇာ
 နော၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိလျက်။ မာတုကုဏ္ဍိ၊ သ္မိ။ သြက္ကမန္တော၊
 လတ်သော်။ ကေုနဝိသတိယာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ မေတ္တာ
 ပုဗ္ဗဘာဂဿ၊ ရှေ့အဖို့၌မေတ္တာရှိသော။ သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တ
 အသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ နှင့်။ သဒိသမဟာဝိပါကစိတ္တေန၊
 တူသောမဟာဝိပါကစိတ်ဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကိ။ ဂဏှိယပြီ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ မဟာသိဝတ္ထေရော၊ သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန၊
 ဖြင့်။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ကိ။ ဂဏှိ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ သ္မိ။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ စ၊ ဆက်။
 အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာသဠိပုဏ္ဏမာယံ၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌။
 ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တေန၊ ဖြင့်။ [ဤအခိုက်၌ ဝေသဒ္ဓါမပါရသေး။] ပဋိသန္ဓိ၊
 ကိ။ အဂ္ဂဟေသိယထာ၊ သ္မိ။ ဝေ၊ တူ။ သောပိ၊ ထိုဝိပဿိမြတ်စွာဘုရား
 သည်လည်း။ အာသဠိပုဏ္ဏမာယံ၊ ဥတ္တရာသာဠနက္ခတ္တနေဝ၊ ဖြင့်သာ။
 [နက္ခတ်ချင်းတူသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနာ ဝဇာရဏ ဝေသဒ္ဓါ ထည့်ရသည်။]
 ပဋိသန္ဓိ၊ ကိ။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပြီ။ ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ပဋိသန္ဓေယူရာ ထိအခါ
 ၌။ ပုဏ္ဏမာယ၊ လပြည့်နေ့၏။ ပုရေ၊ ရှေ့၌။ သတ္တမဒိဝသတော၊ ခုနစ်ရက်
 မြောက်နေ့မှ။ (လဆန်းကိုးရက်မှ။) ပဌာယ၊ ရှိ။ [သုက္ကပက္ခေ နဝမိတော
 ပဌာယာတိ အတ္ထော။ -ဋီကာ။] ဝိဂတသုရာပါနံ၊ ကင်းသောသေရည်သောက်
 ခြင်းရှိသော။ မာလာဂန္ဓာဒိဝိဘူတိ သမ္ပန္နံ၊ ပန်းနံသာ အစရှိသည်တို့၏ တင့်
 တယ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော။ နက္ခတ္တကီဠံ၊ နက္ခတ်ကစားခြင်းကို။ အနုဘဝ
 မာနာ၊ ခံစားသော။ ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ သတ္တမေ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်

အသုကသ္မိံ ။ပ။ ဇာနာတိ။ ။ပဋိသန္ဓိယာ ပန အပ္ပမ္ဘဘာဝတော (ပဋိသန္ဓေ၏
 ရှေ့အဖို့မရှိခြင်းကြောင့်။) ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ န ဇာနာတိ။ နိကန္တိယာ ဥပ္ပတ္တိတော ပရတော
 “အသုကသ္မိံ မေ ဌာနေ ပဋိသန္ဓိ ဂဟိတာ”တိ ဇာနာတိ။ (ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို
 မသိနိုင်။ ပဋိသန္ဓေနောင် ဘဝင် ၁၅-ချက်၊ ၁၆-ချက် ခြားပြီး၍ ဘဝနိကန္တိက
 လောဘဇောဖြစ်၏။ ထိုဇော၏နောက်၌ “ငါသည် မည်သည့်အရပ်၌ ပဋိသန္ဓေ
 ယူအပ်ပြီ”ဟု သိသည်။)

၈၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မဟာပဒါနသုတ်

ရက်မြောက်နေ့၌။ (စါဆိုလပြည့်နေ့၌။) [သတ္တမေ ဒိဝသေတိ နဝမိတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အာသဠပဏ္ဏမာယံ။]

ပါတော၊ ချီ။ ဝုဠာယ၊ ချီ။ ဂန္ဓာဒကေန၊ ဖြင့်။ နဟာယိတော၊ ချီ။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတာ၊ အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ (ဟုတော၊ ချီ။) ဝရဘောဇနံ၊ ကို။ ဘုဉ်တော၊ ချီ။ ဥပေါသထင်္ဂါနိ၊ ဥပုသ် အင်္ဂါတို့ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ဆောက်တည်၍။ သိရိဂဗ္ဘံ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိသိတော၊ ချီ။ သိရိသယနေ၊ ချီ။ နိပန္နာ၊ လျောင်းလျက်။ နိဗ္ဗံ၊ သို့။ ဩက္ကမမာနာ၊ လတ်သော်။ ဣဒံသုပိနံ၊ ကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်မက်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ နံ၊ ထိုတုရားအလောင်း၏ မယ်တော်ကို။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနေ၊ ချီ။ သည်။ သယနေနေဝ၊ အိပ်ရာနှင့်သာလျှင်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဥက္ခိပိတော၊ ကြွမြောက်၍။ အနောတတ္ထဒဟံ၊ အနဝတတ်အိုင်သို့။ နေတော၊ ချီ။ နဟာပေတော၊ ရေချိုးစေ၍။ ဒိဗ္ဗဝတ္ထံ၊ နတ်၌ဖြစ်သောအဝတ်ကို။ နိဝါသေတော၊ ဝတ်စေ၍။ ဒိဗ္ဗဂန္ဓေဟံ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိလိမ္မေတော၊ လိမ်းကျံ၍။ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ပိဋ္ဌန္တိတော၊ ပန်ဆင်၍။ တတော၊ ထို အနဝတတ်အိုင်မှ။ အဝိဒ္ဓရေ၊ ချီ။ ရဇတပဗ္ဗတော၊ ရွှေတောင်သည်။ (အတ္ထိ။) တဿ၊ ထိုရွှေတောင်၏။ အန္ဓော၊ အတွင်း၌။ ကနကဝိမာနံ၊ ရွှေဗိမာန်သည်။ အတ္ထိ၊ တသို့။ ထိပိမာန်၌။ ပါစိနတော၊ အရှေ့ဘက်၌။ သိသံ၊ ကို။ ကတော၊ ချီ။ (တနည်း) သိသံ ကတော၊ ချီ။ ခေါင်းထား၍။ နိပဇ္ဇာပေသံ၊ လျောင်းစေကြကုန်ပြီ။ အထ၊ လျောင်းစေကြရာ ထိုအခါ၌။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ သေတဝရဝါရဏော၊ ဖြူသောမြတ်သောဆင်သည်။ (မြတ်သော ဆင် ဖြူတော်သည်။) ဟုတော၊ ချီ။ တတော၊ ထို ရွှေတောင်မှ။ အဝိဒ္ဓရေ၊ ချီ။ ဧကော၊ တလုံးသော။ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော၊ ရွှေတောင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထို ရွှေတောင်၌။ စရိတော၊ ချီ။ တတော၊ ထို ရွှေတောင်မှ။ ဩရုယ၊ ဆင်း၍။ ရဇတပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အဘိရုဟိတော၊ တက်၍။ ကနကဝိမာနံ၊ သို့။ ပဝိသိတော၊ ချီ။ မာတရံ၊ ကို။ ပဒကိဏံ၊ ကို။ ကတော၊ ချီ။ ဒက္ခိဏပဿံ၊ လက်ယာနံပါးကို။ ဖာလေတော၊ ချီ။ ကုဇ္ဈံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌသဒိသော၊ ဝင်သည်နှင့်တူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

နဟာပေတော။ “အနောတတ္ထဒဟံ နေတော ကေမန္တံ အဋ္ဌံသု။ အထ နေသံ (ထိုစတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့သည်။) ဒေဝိယော အာဂန္တာ မနုဿမလဟရဏတ္ထံ (လူ့အညစ်အကြေးကို ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှါ။) နာပေတော” ဟု မဇ္ဈိမနိကာယ ဥပရိပဏ္ဏာသ အတ္ထရိယသုတ် အဋ္ဌကထာ၏ အဆိုတမျိုးကို ခြိုကားပြထားသည်။

အထ၊ အိပ်မက်မြင်မက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ပဗ္ဗဒ္ဓါ၊ နိုးပြီးသော။ ဒေဝီ၊ သည်။
တံသုပိနံ၊ ကို။ ရညော၊ အား။ အာရောစေသိ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ရာဇာ၊
သည်။ ရတ္တိယာ၊ သည်။ ဝိဘာတာယ၊ လင်းလတ်သော်။ စတုသဌိမတ္တေ၊
ခြောက်ကျိပ်လေးယောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏပါမောက္ခေ၊
ပါမောက္ခဖြစ်သော ပုဏ္ဏားတို့ကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ ဟရိတု
ပလိတ္တာယ၊ စိုသောနှားချေးဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော။ [ဘူမိယာ၌ စပ်။]
လာဇာဒီဟိ-ပေါက်ပေါက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကတမင်္ဂလသက္ကာရာယ၊ ပြု
အပ်ပြီးသော မင်္ဂလာအမှုကို ကောင်းစွာပြုခြင်းရှိသော။ ဘူမိယာ၊ ၌။ မဟာ
ရဟာနိ၊ မြတ်သူတို့အား ထိုက်ကုန်သော။ အာသနာနိ၊ တို့ကို။ ပညပေတွာ၊
ခင်းစေပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထိုနေရာ၌။ နိသိန္နာနိ၊ ထိုင်ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏာနံ၊
တို့အား။ သပ္ပိမဓုသက္ကာရာဘိသင်္ခတဿ၊ ထောပတ်၊ ပျားရည်၊ သကာတို့ဖြင့်
ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သော။ ဝရပါယသဿ၊ မြတ်သော နို့ထမင်းဖြင့်။
သုဝဏ္ဏရတပတိတိယော၊ ရွှေခွက် ငွေခွက်တို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။
သုဝဏ္ဏရတပတိတိယော၊ တို့ဖြင့်ပင်။ ပဋိကုဋိတွာ၊ မှောက်၍။ ဝါ၊ ဖုံး၍။
အဒါသိ၊ ပြီ။ [ပယတော နိဗ္ဗတ္တံ ပါယသံ၊ (နိရုဉ်မဖြစ်သောထမင်း။ ဝါ၊
နို့ထမင်း။) ပယနောင် နိဗ္ဗတ္တအနက်၌ ဣပစ္စည်း။ “ပ” ၌ ဝုဒ္ဓိပြု။ မနော
ဂိုဏ်းဖြစ်၍ သ အာဂုံလာ။ “ယ” ၌ ဒိသမရုံစေရ။ “ပါယသ” ဟု ပါ၌
မှန်ရှိပါစေ။] စ၊ သည်သာမကသေး။ အညေဟိ၊ ဝရပါယသမှ တပါးကုန်
သော။ အဟတဝတ္ထကပိလဂါဝီဒါနာဒီဟိ၊ အစာမချေအပ်သေးသော အဝတ်
သစ် ကြောင်သောနှားမကိုပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နေသံ၊ ထို ပုဏ္ဏား
တို့၏စိတ်ကို။ သန္တပေသိ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေပြီ။ အထ၊ ၌။ သဗ္ဗကာမ
သန္တပ္ပိတာနံ၊ အလုံးစုံအလိုရှိအပ်သော အစား၊ အဝတ်၊ နှားကြောင်မ အစရှိ
သော ပေးလှူဖွယ်တို့ဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေအပ်ပြီးကုန်သော။ နေသံ၊ ထို
ပုဏ္ဏားတို့အား။ တံ သုပိနံ၊ ကို။ အာရောစေတွာ၊ ပြောပြ၍။ ကိံ၊ အဘယ်
အကျိုးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။
ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ အာဟံသု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။)
မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ မာစိန္တယိ၊ ထိုထို ဤဤ ကြံစည်တော်မမူပါလင့်။
တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ ဒေဝိယာ၊ ၏။ ကုစ္ဆိမ္မိ၊ ၌။ ဝဗ္ဘော၊ သည်။
ပတိဌိတော၊ တည်ပါပြီ။ သော၊ ထို ကိုယ်ဝန်သည်လည်း။ ပုရိသဝဗ္ဘော၊
ယောက်ျားကိုယ်ဝန်ပါတည်း။ န ဣတ္ထိဝဗ္ဘော၊ မိန်းမကိုယ်ဝန် မဟုတ်ပါ။
တေ၊ ၏။ ပုတ္တော၊ သားတော်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သော၊ ထို

သားတော်သည်။ အဂါရုံနန်းတော်၌။ သစေ အဇ္ဈာဝသိဿတိ၊ အကယ်၍ နေလတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ [အဓိနက်မရှိ။] (ဝေံသတိ၊သော်။) စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာရတနာ ကိုလည်စေနိုင်သော၊ ရာဇာ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အဂါရာ၊ မှ။ နိက္ခမ္မ၊ ရှိ။ သစေ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ အကယ်၍ ရဟန်းပြုလတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ (ဝေံ သတိ၊ သော်။) လောကော၊ ၌။ ဝိဝဇ္ဇန္တဒေါ၊ ဖွင့်လှစ်အပ်ပြီးသော ကိလေ သာအမှီးရှိသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအစဉ်သည်။ တာဝ၊ မာတုကုဏ္ဍိ၌ နေရ ပုံမှရေးဦးစွာ။ “မာတုကုဏ္ဍိ” ဩက္ကမိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ဝဏ္ဏနာ က္ကမော၊ ဖွင့်ပုံအစဉ်တည်း။

အယမေတ္ထ ဓမ္မတာတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤ သတိသမ္ပဗညရုံခြင်းသည်။ ဧတ္ထ မာတု ကုဏ္ဍိဩက္ကမနေ၊ဤ မယ်တော်ဝမ်းသို့သက်ခြင်း၌။ဓမ္မတာ၊သဘောတံလွှာ ဓမ္မတာတည်း။ အယံ၊ သည်။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ အယံ၊ သည်။ နိယာမော၊ မြဲသောထုံးစံတည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ သေ နိယာမောနာမ၊ ဤ နိယာမမည်သည်။ ကမ္မနိယာမော၊ ကမ္မနိယာမ လည်းကောင်း။ဥတုနိယာမော၊လည်းကောင်း။ဗီဇနိယာမော၊လည်းကောင်း။ စိတ္တနိယာမော၊ လည်းကောင်း။ ဓမ္မနိယာမော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓော၊ ရှိ၏။

သော သစေ အဂါရုံ။ ။ “သော စ ခေါ ပုရိသဂဗ္ဗော၊ န ဣတ္ထိဂဗ္ဗော။ ပုတ္တော တေ ဘဝိဿတိ” တိ ဧတ္ထကမေဝ တေ မြာဟ္ဗဏာ အတ္တနော သုပိနသတ္တ နယေန ကထေသံ။ (သောစ ခေါ ။ပ။ ဘဝိဿတိ တိုင်အောင် နိမိတ်ဖတ်ကြခြင်းသည် သူတို့၏ သုပိနကျမ်းအတိုင်း နိမိတ်ဖတ်ခြင်းတည်း။) “သစေ အဂါရုံ အဇ္ဈာဝသိဿ တိ” တိအာဓိ ပန ခဒေတာဝိဂ္ဂဟေန တမတ္ထံ ယာတာဝတော ပဝေဒေသံ။ (သော သစေ အဂါရုံ အဇ္ဈာဝသိဿတိ စသည်ဖြင့် နိမိတ်ဖတ်ခြင်းကား နတ်တို့၏ ပူးဝင်၍ ပြောဆိုခြင်းသာဖြစ်သည်။ သူတို့၏ သုပိနကျမ်း၌ မပါ။)

ဓမ္မတာ။ ။ဓမ္မတာတိ ဧတ္ထ ခံဓ္မသဒ္ဓေါ “ဇာတိဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာန” န္တိ အာဒိသုပိယ (အစရှိသောပေါဋ္ဌိရပ်တို့၌ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် သဘာဝအနက်ကို ဟောသကဲ့ သို့ ဤဓမ္မသဒ္ဓါသည်လည်းသဘာဝအနက်ကို ဟော၏။) ပကတိပရိယာယော။ (ပင် ကိုသဘော၏ပရိယာယ်တည်း။) ထို့ကြောင့် “အယံ သဘာဝေါ” ဟု ဖွင့်သည်။သဘာ ဝဟူသည်လည်း ပရမတ္ထသဘောမဟုတ် “မြဲသော သဘော မြဲသောထုံးစံ”ဟု သိစေ လို၍ “အယံ နိယာမောတိ၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟုဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသည်။ ဓမ္မော ူဝေ ဓမ္မတာ၊ တာပစ္စည်း အနက်မရှိ။

နိယာမော စ နာမေသ။ ။နိယာမော ပန ဗဟုဝိဓော (များသောအပြားရှိ၏။) ဣတိ (ထို့ကြောင့်။) တေသဗ္ဗေ အတ္ထုဒ္ဓါရနယေန ဥဒ္ဓရိတွာ၊ (ရသင့်သောအနက်တို့ကို

တတ္ထ၊ ထိုဝါးပါးသောနိယာမတို့တွင်။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ကံ၏။ ဣဋ္ဌ
ဝိပါကဒါနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကိုပေးခြင်းလည်းကောင်း။ အကုသလ
ဿ၊ ၏။ အနိဋ္ဌဝိပါကဒါနံ၊ အလိုမရှိအပ်သော အကျိုးကိုပေးခြင်းလည်း
ကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤနိယာမသည်။ ကမ္မနိယာမော၊ ကမ္မနိယာ မည်၏။
ဝါ၊ ကံတို့၏မြဲသောသဘောမည်၏။ တဿ၊ ထို ကမ္မနိယာမကို။ ဒီပနတ္ထံ၊
ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ “န အန္တလိက္ခေ”တိ ဂါထာယ၊ န အန္တလိက္ခေ အစရှိ
သောဂါထာ၌။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အပိစ၊ သည်သာ
မကသေး။ ကိရ၊ တဆင့်စကား ကြားရဘူးသည်ကား။ ကော၊ သော။
ဣတ္ထိ၊ သည်။ သာမိကေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဘဏ္ဍိတော၊ ငြင်း
ခုံ၍။ ဥဗ္ဗန္တိတော၊ အထက်၌ဖွဲ့ချီ၍။ ဝါ၊ ကြီးဆုံး၍။ မရိတုကာမာ၊ သေ
ခြင်းငှါအလိုရှိသည်။ (ဟုတော့၍။) ရဇ္ဇုပါသော ကြီးကွင်း၌။ ဂီဝံ၊ လည်ပင်း
ကို။ ပဝေသေသိ၊ ဝင်စေပြီ။ ဝါ၊ သွင်းပြီ။ အညတရော၊ သော။ ပုရိသော၊
သည်။ ဝါသိံ၊ ပဲခုပ်ကို။ နိသေန္တော၊ သွေးစဉ်။ နိသေန္တော တိခိဏံ ကရော
န္တော။-ဋီကာ။] တံဣတ္ထိကမ္မံ၊ ထိုမိန်းမ၏လုပ်ပုံကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ရဇ္ဇု၊ ကြီး
ကို။ ဆိန္တုကာမော၊ ဖြတ်ခြင်းငှါအလိုရှိသည်။ (ဟုတော့၍။) မာ ဘာယံ၊
မကြောက်လင့်။ မာဘာယံ၊ မကြောက်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ တံ၊ ထိုမိန်းမ
ကို။ သမဿာသေန္တော၊ သက်သာစေလျက်။ ဥပဓာဝိ၊ အနီးသို့ပြေးပြီ။ ရဇ္ဇု၊
သည်။ အာသိဝိသော၊ လျင်သောအဆိပ်ရှိသောမြေသည်။ ဟုတော့၍။ အဋ္ဌာသိ၊
ပြီ။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ ဘိတော၊ ကြောက်သည်။ (ဟုတော့။) ပလ္လာယိ၊
ပြေးပြီ။ ဣတရာ၊ ယောက်ျားမှအခြားသောမိန်းမသည်။ တတ္ထေဝ၊ ၌ပင်။
မရိ၊ ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မနိယာမအရာ၌။ ဝေမာဒီနိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိစ၊
တို့ကိုလည်း။ ဒသေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တေသု တေသု ဇနပဒေသု၊ တို့၌။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုထိုမိုးဥတု
အစရှိသောအခါ၌။ ကေပုဟာရေနေဝံ၊ တပြိုင်နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်။ ရုက္ခာနံ၊
တို့၏။ ပုပ္ဖလဂ္ဂဟဏာဒီနိ၊ အပွင့်ကိုယူခြင်း၊ အသီးကိုယူခြင်း အစရှိသည်တို့
လည်းကောင်း။ ဧတဿ၊ လေ၏။ ဝါယနံ၊ တိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။ အဝါ
ယနံ၊ မတိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။ အာတပဿ၊ နေပူ၏။ တိက္ခတော၊ ထက်

ထုတ်ဆောင်ကြောင်းနည်းအားဖြင့် ထုတ်ပြပြီး၍။) ဗုဒ္ဓဗောဓိပေတနိယာမမေဝ ဒံသေ
တုံ (ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော ဓမ္မနိယာမကိုပြခြင်းငှါ။) “နိယာမေမာ စ နာမာ”တိ
အာဒိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။

၉၀

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကိတ

ဟောပဒါနသုတိ

သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ မန္တတာ၊ နံ့သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဒေဝ
ထ၊ မိုး၏။ ဝဿနံ၊ ရွာခြင်းလည်းကောင်း။ အဝဿနံ၊ မရွာခြင်းလည်း
ကောင်း။ ပဒုမာနံ၊ ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့၏။ ဒိဝါ၊ နေ၌။ ဝိကသနံ၊ ပွင့်
ခြင်းလည်းကောင်း။ ရတ္တိံ၊ ခွံ။ မိလယနံ၊ ညှိုးနွမ်းခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ
ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောသဘောသည်။ ဥတုနိယာမော၊ ဥတုနိယာမတည်း။
ဝါ၊ ဥတု၏ မြဲသော သဘောတည်း။

ပန၊ ကား။ သာလိဗီဇတော၊ သလေးမျိုးစေ့မှ။ ယံ ဧတံ သာလိဖလ
မေဝ၊ အကြင်သလေးသီးသည်သာ။ (ဟောတိ၊ ၏။) မဓုရတော၊ ချိုမြိန်
သော။ (ဗီဇတော၊ မျိုးစေ့မှ။) မဓုရသံယေဝ၊ ချိုသော အရသာရှိသည်
သာလျှင်ဖြစ်သော။ (ယံ ဧတံ ဖလံ၊ အကြင်အသီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။)
တိတ္တတော၊ ခါးသော။ (ဗီဇတော၊ မှ။) တိတ္တရသံယေဝ၊ ခါးသော
အရသာရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ (ယံ ဧတံ)ဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
အယံ၊ ဤ သလေးမျိုးစေ့မှ သလေးသီး၏သာ ဖြစ်ခြင်း၊ ချိုသောမျိုးစေ့မှ
ချိုသော အသီး၏သာဖြစ်ခြင်း၊ ခါးသောမျိုးစေ့မှ ခါးသောအသီး၏သာ
ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဗီဇနိယာမော၊ တည်း။ ဝါ၊ မျိုးစေ့၏ မြဲသောသဘော
တည်း။ ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရွေး၌ဖြစ်ကုန် ရွေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊
ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်
နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။
ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အနန္တရူပနိဿယ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူး
ပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏၊ အနန္တရာ၊
အခြားမဲ့၌။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနာဒိနံ၊ တို့၏။ ယံ ဧတံ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ အကြင် ဖြစ်ရခြင်း
သည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤဖြစ်ခြင်းသည်။ စိတ္တနိယာမော၊ တည်း။ ဝါ၊
စိတ်တို့၏ မြဲသောသဘောတည်း။

ပန၊ ကား။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ တို့၏။ မာတုကုဏ္ဍိဩက္ကမနာဒိသု၊ တို့၌။
ဒဿဟသိလောကဓာတုကမ္ပနာဒိနံ၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လော
က ဓာတ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ ယာ သော ပဝတ္ထိ၊ အကြင်
ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မနိယာမောနာမ၊
မည်၏။ ဝါ၊ ဓမ္မ၏ မြဲသောသဘောမည်၏။ တေသု၊ ထို ငါးပါးသော
နိယာမတို့တွင်။ ဣမ၊ ဤ အယမေတ္ထဓမ္မတာ ဟူသောပါဌ်၌။ ဓမ္မနိယာမော၊
ဓမ္မနိယာမကို။ (မြဲသောထုံးစံသဘောကို။) အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ (ထိုသို့ “အယမေတ္ထဓမ္မတာ”ဟူသောပါဌ်၌ ဓမ္မနိယာမကို အလို

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၉၁

ရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တမေဝတ္ထံ၊ ထိုအနက် အဓိပ္ပါယ်ကိုပင်။
ဓယေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခုဝေတိ
အာဒိ၊ စကားရပ်ကို။ (အာယသ္မာ အာနန္တော၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။

နိယာမ။ ။ဥတုဗိဇနိယာမောစ၊ ကမ္မ ဓမ္မ နိယာမ တာ။
ဗိတ္တဿ နိယာမောစာတိ၊ ဧညယျာ ပဉ္စ နိယာမ တာ။
ပုပ္ဖါဒိဓာရဏံတုလျ၊ ဖလုပ္ပါဒေါ ဝိပါကဒေါ။
မဟိကဓမ္မံ၊ ဗိတ္တုပ္ပတ္တိ၊ နိဒဿန မိဒံ ကမာ။

[ပရမတ္ထသန္ဓပ။]

၁၀။ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မတာ သော ဘိက္ခုဝေ အစရှိသောပါဌ်၌။ ကုစ္ဆိံ
ဩက္ကမတိတိတ္ထေ၊ ၌။ ကုစ္ဆိံ၊ သို့။ ဩက္ကန္တော၊ သက်ရောက်ပြီးသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အာယမေဝအတ္ထော၊ ဤအနက်ကိုသာ။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။)
ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ၊ ထိုဘုရားအလောင်းတော်သည်။ ဩက္ကန္တော၊ သက်ရောက်
ပြီးလတ်သော်။ ဝါ၊ သက်ရောက်ပြီးခါမှ၊ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
ဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဩက္ကမမာနေ၊ သက်ရောက်စဉ်။ (ဝါ၊
သက် ရောက် တုန်း ပဋိသန္ဓေစိတ္တက္ခဏ၌။ ဧဝံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊
မဖြစ်။ အပ္ပမာဏောတိ၊ ကား။ ဝုစ္ဆိပ္ပမာဏော၊ တိုးပွားသော အတိုင်းအရှည်
ရှိသော။ [“အပ္ပမာဏော” ၌ အ-သည် “ဝုစ္ဆိပ္ပမာဏသဒ္ဓိသ” စသောအနက်
တို့တွင် ဝုစ္ဆိပ္ပမာဏော ဟောတည်း။] ဝိပုလော၊ ပြန့်ပြောသော။ [ဩဘာသော
ပါတုဘဝတိ၌စပ်။] ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဥဋ္ဌာရေတိ၊-ဟူသောသဒ္ဓါသည်။
တဿေဝ၊ ထို အပ္ပမာဏောပုဒ်၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဥဋ္ဌာရာနိ
ဥဋ္ဌာရာနိ၊ ကုန်သော။ ခါဒနိယာနိ၊ တို့ကို။ ခါဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအာဒိ
သု၊ ဤသို့အစရှိသောပါဌ်ရပ်တို့၌၊ မစုရုံ၊ ချိုသောအရသာရှိသော ခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်ကို။ ဥဋ္ဌာရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘဝံ ဝစ္ဆာယနေ၊ အရှင်ဝစ္ဆာ
ယနသည်။ ခလု၊ စင်စစ်။ သမဏံ ဂေါတမံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌာရာယ၊ သော။ ပသံ
သာယ၊ ချိမ့်မိုးခြင်းဖြင့်။ ပသံသတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ သေဋ္ဌံ၊ ချီး
မွမ်းခြင်းဟူသော အနက်ကို။ ဥဋ္ဌာရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ အတ္ထုဒ္ဓါရ
သာမညမှတစ်ပါး အတ္ထုဒ္ဓေသ ဝိသေသကား။ ဣဓ၊ ဤ အပ္ပမာဏော ဥဋ္ဌာ
ရော-အစရှိသော ပါဌ်၌။ ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြော ဟူသောအနက်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊
အလိုရှိအပ်၏။

ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝန္တိ ဧတ္ထေ၊ ၌။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်
လတ္တံ့ကား။ အာနုဘာဝေါ၊ အာနုဘော်တည်း။ နိဝတ္ထဝတ္ထဿ၊ အမြဲဝတ်
အပ်သော အဝတ်၏။ ပဘာ၊ အရောင်သည်။ ဒွါဒသယောဇနာနိ၊ တဆယ့်

နှစ်ယူဇနာတို့ တိုင်တိုင်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်နိုင်၏။ တထာ၊ တူ။ သရီရဿ၊ ကိုယ်၏။ (ပဘာ ဒွါဒသယောဇနာနိ ဖရတိ။) တထာ၊ တူ။ အလင်္ကာရဿ၊ တန်ဆာ၏။ (ပဘာ ဒွါဒသယောဇနာနိ ဖရတိ။) တထာ၊ တူ။ ဝိမာနဿ၊ ဗိမာန်၏။ (ပဘာ ဒွါဒသယောဇနာနိ ဖရတိ။) အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ အာနုဘာဝေါ၊ အာနုဘော်တည်း။ တံ၊ ထို နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကို။ အတိက္ကမိတော၊ လွန်၍။ (“ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ” ဌ-စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

☞ လောကန္တရိကာတိ၊ ကား။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။ ထပိတာနံ၊ ထားအပ်ကုန်သော။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးဘီးကုန်သော။ သကဋ္ဌစက္ကာနံ ဝါ၊ လှည်းဘီးစက်တို့၏လည်းကောင်း။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဩကာသော၊ ကြားအရပ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ (အညမညံ အာဟစ္စ ထပိတာနံ။) တိဏ္ဍံ၊ သုံးလုံးကုန်သော။ ပတ္တာနံ၊ သပိတ်တို့၏လည်းကောင်း။ ဩကာသော၊ သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ (ဧဝံ၊ တူ။) တိဏ္ဍံ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ စက္ကဝါဠာနံ၊ တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဧကေကော၊ တခုတခုသော။ လောကန္တရိကော၊ လောကန္တရိကင်ရဲသည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ပန၊ ဆက်။ သော လောကန္တရိကနိရယော၊ သည်။ ပရိမာဏတော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌယောဇနသဟဿော၊ ယူဇနာရှစ်ထောင်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ။ အဿာတိ၊ ကား။ နိစ္စဝိဝဋ္ဋာ၊ အမြဲဟင်းလင်းပွင့်ကုန်သော။ [အဓိပ္ပာယ်တ္ထ၊ သဒ္ဓတ္ထမ္မာ-“ရုက္ခဂစ္ဆာဒိနာ ကေနစိ၊ သစ်ပင်ချုံ အစရှိသော တစုံတခုသည်။ နဟညန္တိ၊ မထိခိုက်အပ်ကုန်။ ဣတိ အဿာ” ဟု ဖြစ်၏။ အသမ္ပာဓော တေနာဟ နိစ္စဝိဝဋ္ဋာတိ။-ဋီကာ။] အသံဝုတာတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာပိ၊ ၌လည်း။ အပ္ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာမရှိကုန်သော။ [အဓိပ္ပာယ်တ္ထ။ သဒ္ဓတ္ထမ္မာ-“အသံဝုတာတိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိစ ကေနစိ န ပိဟိတာ၊ တစုံတခုသည် မပိတ်အပ်ကုန်” ဟု ဖြစ်၏။ ဟေဋ္ဌာပိ-၌ ပိဖြင့် ဥပရိ ကိုပေါင်း။]

လောကန္တရိကာ။ ။လောကနံ၊ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောက သုံးခုတို့၏။ အန္တရံ၊ အကြားတည်း။ လောကန္တရော၊ အကြား။ လောကန္တရေ၊ ၌။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော ငရဲခန်းတည်း။ လောကန္တရိကာ၊ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကသုံးခုတို့၏ အကြား၌ဖြစ်သောငရဲ။ စာအုပ်တို့၌ “လောကန္တရိကော” ဟု ပုလ္လိင်ရှိသော်လည်း လောကန္တရိကာ ပါဠိသည်သာ ပါဠိတော်၌ “ယာပိတာ” ဟူသောဝိသေသနနှင့်လည်းကောင်း၊ “လောကနံ လောကဓာတုနံ အန္တရော ဝိဝရော လောကန္တရော၊ သော ဧဝ ဗုတ္တိလိဂ် ဝဿနံ လောကန္တရိကာတိ ဝုတ္ထော” ဟူသော ဋီကာနှင့်လည်းကောင်း ညီ၏။

အန္တကာရာတိ၊ ကား။ တမဘူတာ၊ အမိုက်မှောင်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။
 အန္တကာရတိမိသာတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏုပ္ပတ္တိဝါရဏတော၊ စက္ခုဝိညာဉ်
 ၏ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တဘာဝကရဏတိမိ
 သေန၊ ကန်းသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော အမိုက်မှောင်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊
 ပြည့်စုံကုန်သော။ တတ္ထ၊ ထို လောကန္တရိုက်ငရဲ၌။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။
 နဇာယတိ ကိရ၊ မဖြစ်သတတ်။ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာတိ၊ ကား။ စန္ဒိမသုရိယာ၊ တို့
 သည်။ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်။ တီသု၊ သုံးကျွန်း
 ကုန်သော။ ဒိပေသု၊ ကျွန်းတို့၌။ ပညာယန္တိ ကိရ၊ ထင်ရှားကုန်သတတ်။ ဧဝံ
 မဟိဒ္ဓိကာ၊ ဤသို့ တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ ဝါ၊ သို့ကလောက် တန်ခိုးကြီး
 ကုန်သော။ ဧကကာယ၊ တခုတခုသော။ ဒိသာယ၊ ၌။ နဝနာယောဇန
 သတသဟဿာနိ၊ ကိုးသိန်း ကိုးသိန်းသော ယူဇနာတို့တိုင်တိုင်။ အန္တကာရံ၊
 ကို။ ဝိမေိတော၊ ဖျက်ဆီး၍။ အာလောကံ၊ ကို။ ဒဿန္တိ၊ ပြနိုင်ကုန်၏။
 ဧဝံ မဟာနုဘာဝါ၊ ဤသို့ ကြီးသောအာနုဘောဓိရှိကုန်သော။ (စန္ဒိမသုရိယာ
 ၌စပ်။) အာဘာယ နာနုဘောဓိတိ၊ ကား။ အတ္ထနော၊ မိမိ မိမိ၏။ ပဘာယ၊
 အရောင်ဖြင့်။ နပ္ပယောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ကိရ၊ ချဲ့။ (တနည်း။) ကိရ
 (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို လ နေတို့သည်။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတယ၊ စကြ
 ဝဠာတောင်၏။ ဝေမဇ္ဈေန၊ အလယ်လမ်းဖြင့်။ ဝိစရန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။
 စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ၊ ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ လောကန္တရိုက်ငရဲယာ၊ တို့သည်။
 (ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို လ နေတို့သည်။ တတ္ထ၊
 ထို လောကန္တရိုက်ငရဲ၌။ အာဘာယ၊ အရောင်ဖြင့်။ နပ္ပယောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်
 ကုန်။ ဝါ၊ မလောက်ကုန်။

အန္တကာရတိမိသာ။ ။အန္တိ+ကရောန္တိတိ အန္တကာရံ (စက္ခုဝိညာဉ်၏ ကန်းသည်
 ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောအမိုက်မှောင်။) အန္တကာရံ+တိမိသံ ယာသု တိ အန္တကာရတိ
 မိသာ။ ဤဝစနတ္ထကိုပြလို၍ ‘စက္ခုဝိညာဏုပ္ပတ္တိ။ပ။သမန္နာဂတာ’ ဟု ဖွင့်သည်။

ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ။ ။တောင်ကျွန်း၌ မွန်းတည့်အချိန်သည် အရှေ့ကျွန်း၌ နေဝင်ခါနီး
 အရောင်အလင်းရှိနေ၏။ အနောက်ကျွန်း၌ နေထွက်ပြီးစ အရောင်အလင်းရှိနေ၏။ ဤသို့
 တပြိုင်နက် သုံးကျွန်းတို့၌ လင်းနိုင်သည်ကို ‘ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ’ ဟု ဆိုသည်။ မဟတိ ဣဒ္ဓိ
 ယေသံ တိ မဟိဒ္ဓိကာ။ [ဇမ္ဗုဒိပေ ဌိတမဇ္ဈန္တိကဝေလာယံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟဝါသီနံ အတ္တင်
 မနဝသေန ဥပဗ္ဗံ သူရိယမဏ္ဍလံ ပညာယတိ၊ အပရဂေါယာနဝါသီနံ ဥဂ္ဂမနဝသေန၊
 ဧဝံ သေသဒိပေသု တိ အာဟ ‘ဧကပ္ပဟာရေနေဝ တီသု ဒိပေသု ပညာယန္တိတိ။
 -ဋီကာ။]

ယေပိတတ္ထသတ္တာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ လောကန္တရိကမဟာနိရယေ၊ ထို
 လောကန္တရိကံ ငရဲကြီး၌။ ယေပိ သတ္တာ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်လည်း။
 ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခ ကို
 ဆိုဦးအံ့။ ကိံ ကမ္မံ၊ အဘယ်အမှုကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခဲ့ခြင်းကြောင့်။
 တတ္ထ၊ ထို လောကန္တရိကံငရဲ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကြရကုန်သနည်း။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ ဘာရိယံ၊ ဝန်လေးသော။ ဒါရုဏံ၊ ကြမ်းတမ်း
 သော။ မာတာပိတုနံ၊ အမိအဖတို့၏လည်းကောင်း။ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာ
 နဉ္စ၊ တရားရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
 အပရာဓံ၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း။ အညံ၊ အခြားသော။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊
 နေတိုင်း နေတိုင်း၌။ ပါဏဝဓာဒိသာဟသိကကမ္မံ၊ သတ္တဝါကို သတ်ခြင်း
 အစရှိသော အဆောတလျင်ဖြစ်စေအပ်သော အမှုကိုလည်းကောင်း။ ကတော၊
 ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကေဝိယ၊ အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း။)
 တမ္ပပဏ္ဍိဒိပေါသိဟိဋ္ဌိကျန်း၌။ အဘယ စောရနာဂစောရာဒယောဝိယ၊ အဘယ
 သူပုန် နာဂသူပုန် အစရှိသူတို့ ကဲ့သို့တည်း။ တေသံ၊ ထို လောကန္တရိကံ
 ငရဲသားတို့၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ တိဂါဝုတိကော၊ သုံးဂါဝုတ်ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ဝဂ္ဂုလိနံ၊ လင်းနို့တို့၏။ ဒိဃနခါ၊ ရှည်သောလက်သည်း ခြေ
 သည်းတို့သည်။ ဟောန္တိဝိယ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ တေသံ၊ ထို
 ငရဲသားတို့၏။ ဒိဃနခါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။) ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်၌။ ဝဂ္ဂု
 လိယော၊ လင်းနို့တို့သည်။ နခေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ လဂ္ဂန္တိ ဝိယ၊ ငြိတယ်ကြရ
 ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) တေ၊ ထို လောကန္တရိကံ ငရဲသားတို့သည်။
 စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေ၊ ၌။ လဂ္ဂန္တိ၊ ကုန်၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သံသပ္ပန္နာ၊
 ရွှေတူး၍ သွားကြကုန်သည်ရှိသော်။ အညမညယ၊ ၏။ ဟတ္ထပါသံ၊ သို့။
 ဂတာ၊ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ အထ၊ ဟတ္ထပါသံသို့ ရောက်ရာ ထို
 အခါ၌။ နော၊ ငါတို့သည်။ ဘက္ခော၊ အစာကို။ လဒ္ဒေါ၊ ရအပ်ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်။ (ဟုတော၊) တတ္ထ၊ ထို အစာဟု
 မှတ်ထင်အပ်သော သတ္တဝါ၌။ ဝါဝဋ္ဋော၊ ကြောင့်ကြ စိုက်ကုန်သည်။
 (စားဖို့ယူခြင်းငှါ ကြောင့်ကြစိုက်ကြကုန်သည်။) (သမာနာ၊ ကုန်လတ်
 သော်။) ဝိပရိဝတ္တိတော၊ ပြန်လည်၍။ လောကသန္တာရကဉ္စဒကေ၊ လောက
 ကို ဆောင်ထားသော ရေ၌။ ပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ ဝါတေ၊ လေသည်။
 ပဟရန္တေပိ၊ တိုက်ခက်ပြန်သော်လည်း။ မရုကဖလာနိဝိယ၊ သစ်မည်စည်သီး
 တို့ကဲ့သို့။ ဆိဇ္ဇိတော၊ ပြတ်၍။ ဥဒကေ၊ ၌။ ပတန္တိ၊ ကျကြကုန်၏။
 ပတိတမတ္တာ၊ ကျပြီးကာမျှတို့သည်။ (သမာနာ) ဝ၊ ဖြစ်ကုန်သော်သာလျှင်။

အစွန္တခါရေ၊ အလွန် အေးသော။ ဥဒကေ၊ ဌ။ ပိဋ္ဌပိဏ္ဍိဝိယ၊ မုန့်ညက်စိုင်းသည်
ကဲ့သို့။ ဝိလိယန္တိ၊ ကြေမှုကုန်၏။

အညေပိ ကိရ ဘော သတ္တာတိ၊ ကား။ ဘော၊ အမောင်တို့။ မယံ၊
တို့သည်။ မဟာဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝါမ ယထာ၊ ခံစား
ရကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အညေ၊ ငါတို့မှ အခြားကုန်သော။ သတ္တာပိ၊
တို့သည်လည်း။ ဣမံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အနုဘဝနတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဣမ၊ ဤအရပ်
သို့။ ဥပပန္နာကိရ၊ ဖြစ်ရကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တံ ဒိဝသံ၊ ထို ဘုရား
အလောင်းတော်တို့ ပဋိသန္ဓေနေရာနေ၌။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြရကုန်၏။ ပန၊
ထိုသို့ပင် မြင်ကြရပါသော်လည်း။ အယံ ဩဘာသော၊ သည်။ ဧကယာဂု
ပါနမတ္တမ္ပိ၊ ယာဂုတဇွန်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသောကလမျှလည်း။ န
တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ အစ္စရာသဃံသုမတ္တမေဝ၊ လက်ဖျောက်တချက်တီးချိန်မျှ
သာလျှင်။ ဝိဇ္ဇောဘာသောဝိယ၊ လျှပ်စစ်ရောင်ကဲ့သို့။ နိစ္ဆရိတွာ၊ အရောင်
ထွက်၍။ ဝါ၊ အရောင်ပြက်၍။ ဣဒံ၊ ဤအရောင်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်
အရောင်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဏန္တာယေဝ၊ ပြောဆိုနေစဉ်ပင်။
အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ သင်္ကမ္ပိတိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်
ဝန်းကျင်၌။ ကမ္ပတိ၊ ၏။ ဣတရဒ္ဓယံ၊ သင်္ကမ္ပတိ-မှတပါးသော သမ္ပကမ္ပ

အစွန္တခါရေ။ ။အစွန္တခါရေတိ အာတပသန္တာပါဘာဝေန (နေအပူ၏ မရှိခြင်း
ကြောင့်။) အတိသီတဘာဝမေဝ သန္တာယ (အလွန်အေးသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ
ရည်ရွယ်၍။) အစွန္တခါရတာ၊ ဝုတ္တာ သိယာ။ သမ္ပတ္တိကရမဟာမေသံဝုဋ္ဌံ (သမ္ပတ္တိကို
ပြုတတ်သော ကမ္ဘာပြုမိုးကြီးသည် ရွာပြီးအပ်သော။) ပထဝီသန္တာရကံ (မြေကို
ကောင်းစွာဆောင်ထားနိုင်သော။) တံ ကပ္ပသဏ္ဌဟနဥဒကံ (ထို ကမ္ဘာတည်ကြောင်း
ဖြစ်သော ရေသည်။) ကပ္ပဝိနာသကဥဒကံဝိယ (ကမ္ဘာပျက်ရေသည် ကဲ့သို့။) ခါရံ
ဘဝိတုံ နအရဟတိ။ (ငန်ခါးသောရေမဖြစ်ထိုက်။) တထာ ဟိ သတိ ပထဝီပိ ဝိလိယေ
ယျ၊ (ထိုသို့ငန်ခါးသောရေဖြစ်လျှင်ထိုရေပေါ်၌ တည်ရသော မြေကြီးသည်သော်မှလည်း
ကြေမှုသွားရာ၏။) [ဤအလို “အစွန္တခါရ-အလွန်အေးသောရေ”ဟု ပေးပါ။] ဝါ၊
(တနည်း။) တေသံ ပါပကမ္မဗလေန (ထို သတ္တဝါတို့၏ မကောင်းမှုကံ၏ အစွမ်း
ကြောင့်။) ဗေတာနံ ဥဒကဿ ပုဗ္ဗေဠာဘာဝါပတ္တိဝိယ (ပြိတ္တာများအတွက် ပကတိ
ရေ၏ ပြည်အဖြစ် တံထွေးအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့။) တဿာဒကဿ တဒါ
ခါရဘာဝါပတ္တိ (ထို ကမ္ဘာမြေကို ခံသောရေ၏ လောကန္တရိုက်ငရဲသားတို့ ကျရာ
ထိုအခါ၌ ခါးစပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။) ဟောတိ။ ဣတိ ဝုတ္တံ “အစွန္တခါရေ ဥဒကေ”
တိ။-ဋီကာ။ [ဤအလို “အလွန်ငန်ခါးသောရေ၌”ဟု ပေးပါ။]

သမန္တတော ကမ္ပတိ။ ။သမန္တတော ကို “သမ္ပဘာဝတော”ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ “အ
လုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်” ဟူလို။ “အလုံးစုံသောအဖို့”ဟူသည်လည်း ခြောက်မျိုးသော

တိ သမ္ပဝေဓတိ-ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ပုရိမပဒဏှောဝ၊ ရှေး-သက်မွတ် ပုဒ်၏သာ။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ပုန၊ တဖန်။ အပ္ပမာဏောစာတိအာဒိ၊ ကို။ နိဂမနတ္ထံ၊ နိဂုံးအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပါဠိတော်၌ “အပ္ပမာဏော စသောပုဒ်တို့က ရွှေ၌လည်းပါခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ဤနောက်၌ နိဂုံးအကျိုးငှါ ထပ်၍ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။]

၁၉။ စတ္တာရော နံ။ ပ။ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ တိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ စတ္တာရောတိ၊ စတ္တာရော-ဟူသော ပုဒ်ကို။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနံ၊ နတ်မင်းကြီးတို့၏။ ဝဿန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဒသသဟဿ စက္ကဝါဠေသု၊ တသောင်းသော စကြဝဠာတို့၌။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ ၄ ယောက် ၄ ယောက်တို့ကို။ ကတု၊ ဤ။ စတ္တာလိသသဟဿာနံ၊ ၄ သောင်းသော နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ၄ သောင်းသောနတ်မင်းကြီးတို့တွင်။ ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ၌။ မာဟာရာဇာနေ၊ တို့သည်။ ခဂ္ဂဟတ္ထ၊ လက်၌ သန်လျက် ရှိကုန်သည်။ (သန်လျက် လက်စွဲကုန်သည်။) (ဟုတု၊) ဗောဓိသတ္တဿ၊ ကို။ အာရက္ခတ္ထာယ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပဂန္တု၊ အနီးသို့ကပ်၍။ သိရိဂဗ္ဘံ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်ပြီ။ ဣတရေ၊ ၄ ယောက်မှ အခြားသောနတ်မင်းတို့သည်။ ဂဗ္ဘဒ္ဓါရတော၊ တိုက်ခန်းတံခါးမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဝရုဒ္ဓကေ၊ ပိတ်ဆို့နှောင့်ယှက်တတ်ကုန်သော။ ပံသုပိသာစကာဒိယက္ခဂဏေ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးအစရှိသော ဘီလူးအပေါင်းတို့ကို။ ပဋိက္ခမာပေတု၊ နောက်သို့ ဆုတ်စေ၍။ ယာဝ စက္ကဝါဠာ၊ စကြဝဠာတိုင်အောင်။ အာရက္ခံ၊ အစောင့်အရှောက်ကို။ ဂဏိံသု၊ ယူကြကုန်ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ-မှတစ်ပါး စောဒကပက္ခ-ကို ဆိုဦးအံ့။ ကိမတ္ထာယ၊ ငှါ။ အယံရက္ခ၊ ကို။ (ဂဟိတာ၊ ယူအပ်သနည်း။) [နောက်၌ “ရက္ခံ အဂ္ဂဟေသု”ဟု ရှိသောကြောင့် “ဂဟိတာ”ဟု ဆရာတို့ ထည့်ကြသည်။] ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေရာခဏ၌။ ကလလကာလတော၊ ကလလ-ရေကြည် တည်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ကောဋိသတသဟဿမာရာ၊ ကုဋေတသိန်းသော မာရ်နတ်တို့သည်။ ကောဋိသတသဟဿသိနေရံ၊ ကုဋေတသိန်းသော မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ဥက္ခိပိတု၊ မြှောက်၍။ ဗောဓိသတ္တဿ ဝါ၊ ဘုရား

အဖို့အားဖြင့် လှုပ်ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့်-ဒီကား “ဆပ္ပကာရမ္ပိ”ဟု ဖွင့်သည်။ [၆ မျိုးအပြားအားဖြင့် လှုပ်ပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဒီကာ ပထမသံဂါယနာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အလောင်းတော်၏ သော်လည်းကောင်း။ ဗောဓိသတ္တမာတုယာဝါ၊ ဘုရား အလောင်းမယ်တော်၏သော်လည်းကောင်း။ အန္တရာယကရုဏတ္ထံ၊ အန္တရာယ် ကို ပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ သဓေ ပိ အာဂစ္ဆေယျံ၊ အကယ်၍မူလည်း လာစေ ကုန်ဦးတော့။ (ဝေံ သန္တေသု ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။)သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော မာရ်နတ်တို့သည်။ အန္တရာဝ၊ ဘုရားအလောင်း၏အနီးသို့ မရောက်မီအကြား ဌိသာလျှင်။ ဝါ၊ မယ်တော်၏အနီးသို့ မရောက်မီအကြား၌သာလျှင်။ အန္တရ ဓာယေယျံ နနု၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လော။

စ၊ သာဓက ကား။ ရဟိရပ္ပါဒဝတ္ထုသ္မံ၊ ရဟိရပ္ပါဒဝတ္ထု၌။ အဋ္ဌာနမေ တံ ဘိက္ခဝေ။ပ။အရက္ခိယာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတံတိ၊ ဟူသော။ တေံ (သုတ္တံ)ပိ၊ ဤ ပါဠိတော်ကိုလည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [စုဋ္ဌဝဂ္ဂ ပါဠိတော်၊ သံသဘေဒကက္ခန္ဓက၊ လောဟိတပ္ပါဒကမ္မဝတ္ထု၌ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရော၊ သူတပါးသည်။ ဥပက္ကမေန၊ လုံ့လပြုခြင်း ဖြင့်။ တထာဂတံ၊ ကို။ ဇိဝိတာ၊ မှ။ ယံ ဝေါရောပေယျ၊ အကြင်ခွင်းရာ ၏။တေံ၊ သူတပါးကလုံ့လဖြင့် ဇိဝိတိန္ဒြေမှခွင်းခြင်းဟူသော ဤအကြောင်း သည်။ အဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းမဟုတ်။ ဇေသော၊ သည်။ အနဝ ကာသော၊ ဖြစ်နိုင်သောအခွင့်မဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပက္ကမေန၊ သူ တပါးတို့၏ လုံ့လမှ ကင်းသဖြင့်။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကြကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ယထာဝိ ဟာရံ၊ အကြင်အကြင်နေမြဲကျောင်းသို့။ ဂစ္ဆထ၊ ပြန်ကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ တထာဂတာ၊တို့ကို။ အရက္ခိယာ၊မစောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်။(စောင့်ရှောက်ဖွယ် မလိုကုန်။) ဝေမေဝ၊ ဤ မိန့်တော်မူသည့်အတိုင်းပင်။ တေန ပရူပက္ကမေန၊ ထို သူတပါးတို့၏ လုံ့လကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၊ ဘုရား အလောင်းမယ်တော်တို့၏။ ဇိဝိတန္တရာယော၊ အသက်၏အန္တရာယ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သူတပါးတို့၏လုံ့လကြောင့် အသက်၏အန္တရာယ်

ယံ ပရူပက္ကမေန။ ။“ယံ” ကို ဝေါရောပေယျ-၌ “ကြိယာပရာမသန” အဖြစ် ဖြင့် တွဲစပ်ပါ။ပရူပက္ကမေန ကို “ပရော+ဥပက္ကမေန” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍၊ ပရောကို ဝေါရော ပေယျ-၏ “ကတ္တံး” ဟု ကြိလိုက်ပါသည်။ တပါးသောသူသည် လုံ့လပြုသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ဇိဝိတိန္ဒြေမှ အကြင်ခွင်းရာ၏။ ဤသို့ခွင်းခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းမဟုတ်။ ဖြစ်နိုင်သောအခွင့်မဟုတ်။ ဆရာတို့ကား “ပရူပက္ကမေန၊ တပါး သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လုံ့လဖြင့်။ (ပရော၊ တပါးသောသတ္တဝါသည်။)” ဟု ပရော- တပုဒ်ကို အပိုထည့်၍ ပေးတော်မူကြ၏။

မရှိနိုင်ပါသော်လည်း။ ဝိရူပါ၊ ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အရုပ်ဆိုးကုန်သော။ ဒုဒ္ဒသိကာ၊ မကောင်းသဖြင့်မြင်ရခြင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ။ အမြင်မကောင်းကုန်သော။ အမနုဿာ၊ ဘီလူးတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါ။ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဘေရဝရူပါ၊ ကြောက်မက်ဖွယ် သဘောရှိကုန်သော။ မိဂပက္ခိနော၊ သားကောင်၊ ငှက်တို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်ဘီလူး၊ သားကောင်၊ ငှက်တို့၏။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒိသ္မာဝါ၊ မြင်ရ၍သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုတွာဝါ၊ ကြားရ၍သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကြားရခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ ဘုရားအလောင်းမယ်တော်၏။ ဘယံ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း။ သန္တာသောဝါ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုဘီလူး၊ သားကောင်၊ ငှက်တို့ကို။ နိဝါရဏတ္ထာယ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ရက္ခံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှု၏ တန်ခိုးကြောင့်။ သဉ္ဇာတဂါရဝါ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ရှိသေလေးစားခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အတ္တနော၊ ၏။ ဂါရဝစောဒိတာ၊ ရှိသေလေးစားခြင်းသည် တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ပိ၊ လည်း။ တေ၊ ထို နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့ စောင့်ရှောက်မှုကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ-မှတစ်ပါး စောဒကပက္ခ-ကို ဆိုဦးအံ့။ အန္တောဂဗ္ဗံ၊ တိုက်ခန်းတွင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဌိတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ မဟာရာဇာနော။ ထို နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ မာတုယာ၊ အား။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဒဿေန္တိ ကိံ၊ ပြကြကုန်သလော။ နဒဿေန္တိ ကိံ၊ မပြကြကုန် သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ နဟာနမဏ္ဍနဘောဇနာဒိသရိရကိစ္စကာလေ၊ ရေချိုးရာအခါ၊ တန်ဆာဆင်ရာအခါ၊ ပွဲတော်တည်ရာအခါအစရှိသော ကိုယ်နှင့်စပ်သောကိစ္စကို ပြုရာအခါ၌။ နဒဿေန္တိ၊ မပြကြကုန်။ ပန၊ အန္ဓယကား။ သိရိဂဗ္ဗံ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဝရသယနေ၊ မြင့်မြတ်သောအိပ်ရာ၌။ နိပန္နကာလေ၊ လျောင်းရာအခါ၌။ ဒဿေန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ ပြရာ၌။ အမနုဿဒဿနံနာမ၊ လူနှင့်တူသောနတ်တို့ကို မြင်ရခြင်းမည်သည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သပ္ပဋိဘယာ-ဘေးကျမ်းနှင့် တကွဖြစ်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ မာတာ၊ သည်။ အတ္တနောစေဝ၊ ၏လည်းကောင်း။

ပုတ္တဿာ၊ နီလည်းကောင်း။ ပုညာနုဘာဝေန၊ ကောင်းမှု၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ တေ၊ ထို နတ်မင်းကြီးတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ဤ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ အဿာ၊ ထို ဘုရားအလောင်း မယ်တော်၏။ ဧတေသု၊ ဤ နတ်မင်းကြီးတို့၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပကတိအန္တေပုရပါလကေသု ဝိယ၊ ပင်ကို အားဖြင့် နန်းတော်တွင်းကိုစောင့်သူတို့၌ ကဲ့သို့။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

၂၀။ ပကတိယာ သီလဝတီတိ၊ ကား။ သဘာဝေနဝ၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်ပင်။ သီလသမ္ပန္နာ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံသော။ (ဗောဓိသတ္တမာတာ-၌စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ ဗုဒ္ဓေ၊ သည်။ အနုပ္ပန္နေ၊ ပွင့်တော်မမူလတ်သော်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ တာပသပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ ရသေ့ ပရိဗ္ဗိတို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝန္တိတော၊ ဤ။ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ ဆောင့်ကြောင့်။ နိသီဒိတော၊ ဤ။ သီလံ၊ ကို။ ဂဏန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗောဓိသတ္တမာတာပိ၊ ငါတို့၏ ဘုရားအလောင်း မယ်တော်သည်လည်း။ ကာလဧဝံလဿ၊ မည်သေး။ ဣသိနော၊ ရသေ့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ သီလံ၊ ဂဏာတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သီလယူပါသော်လည်း။ ဗောဓိသတ္တေ၊ သည်။ ကုဏ္ဍိဂတေ၊ ဝမ်းသို့ သက်ရောက်ပြီးသည်ရှိသော်။ အညဿ၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ နိသီဒိတုံ နာမ၊ ထိုင်ခြင်းငှါမည်သည်။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ သမာနာသနေ၊ တူသောနေရာ၌။ နိသီဒိတော၊ ဤ။ ဂဟိတသီလမ္ပိ၊ ယူအပ်သော သီလသည်လည်း။ အဝညာကရဏမတ္တံ၊ အထင်သေးမှုကို ပြုခြင်းဟူသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဝါ၊ သီလပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ မရှိမသေပြုခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ သီလံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူစေပြီ။ ဣတိ၊ ဝတ္ထံ၊ ဟောတိ။

၂၁။ ပုရိသေသုတိ၊ ကား။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ပိတရံ၊ ကို။ အာဒိကတော၊ ဤ။ ကေသုစိ၊ တစုံတခုယာက်ကုန်သော။ မနုသေသု၊ တို့၌။ ပုရိ

အာဝဇ္ဇနကရဏမတ္တံ။ ။စာအုပ်တို့၌ “အာဝဇ္ဇနကရဏမတ္တံ၊ ဆင်ခြင်မှုကိုပြုရုံမျှသည်”ဟု ရှိ၏။ အဓိပ္ပါယ် မထင်ရှားလှ။ “အဝညာကရဏမတ္တံ။ အဝမညာကရဏမတ္တံ”ဟု သီဟိုဠ်၊ ယိုးဒယားမှတို့၌ ရှိသတတ်။ မူနှစ်မျိုးဖြစ်သော်လည်း အဓိပ္ပါယ်အတူပင်တည်း။ သီလပေးသူနှင့် သီလယူသူသည် ခုံတန်းလျားတခုတည်း၌ ကဲ့သို့ တူသောနေရာ၌ ထိုင်၍ ယူအပ်သောသီလသည်လည်း အဝမညာကရဏမတ္တံ၊ ခေလးမစားပြုခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤသို့ရှိသောပါဌ်သာ အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ဥပမာ=ဆရာတပည့် တနေရာတည်း၌ထိုင်၍ စာတက်စာချလျှင် အလေးပြုရာ မရောက်သကဲ့သို့တည်း။

သာဓိပ္ပာယ် စိတ္တံ၊ ယောကျ်ား၌ဖြစ်သော အလိုရှိသောစိတ်သည်။ နုပုဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်အဆင်းကို။ ကုသလာ၊ ကျွမ်းကျင်ကုန်သော။ သိပ္ပိကာ၊ အတတ်ရှင်တို့သည်။ ပေါတ္တကမ္မာဒိသု ပိ၊ ပန်းချီဆေးရေးမှ အစရှိသည်တို့၌ သော်မှလည်း။ ကာတုံ၊ ငှါ။ နသက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ တံ၊ ထို မယ်တော်၏ ရုပ်အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ရာဂေါ၊ တပ်မက်ခြင်းသည်။ နုပုဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ယောကျ်ားမှာ ရာဂမဖြစ်ဟုဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းပါသော်လည်း။ တံ၊ ထို ဘုရားအလောင်း မယ်တော်ကို။ ရုတ္တစိတ္တော၊ တပ်မက်သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဥပသကံမိတု ကာမော၊ အနီးသို့ကပ်လိုသည်။ သစေဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ပါဒေါ၊ တို့သည်။ နဝဟန္တိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို မဆောင်နိုင်တော့ကုန်။ ဒိဗ္ဗသင်္ခလိကာဝိယ၊ နတ်၌ဖြစ်သော သံခြေကျဉ်းကဲ့သို့။ ဗဇ္ဈန္တိ၊ ဖွဲ့ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုတိက္ကမနိယာတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ။

၂၂။ ပဉ္စန္ဒကမဂုဏာနန္တိ(တ္ထေ)၊ ပါဌ်၌။ ပုဗ္ဗေ၌။ ကာမဂုဏပသဉ္စိတန္တိ ဣမိနာ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ ပုရိသဓိပ္ပာယ်ဝသေန၊ ယောကျ်ား၌ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္ထုပဋိက္ခေပေါ၊ အဗြဟ္မစရိယဝတ္ထုကို တားမြစ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြီ။ ဣမ၊ ဤပဉ္စန္ဒ ကာမဂုဏာနံ—ဟူသောပါဌ်၌။ အာရမ္မဏပုဋိလာတော၊ ရူပသဒ္ဒ စသော ငါးပါးအာရုံကာမဂုဏ်တို့ကို ရခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ဘုရားအလောင်း၏ ပဋိသန္ဓေနေပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဒေဝိယာ၊ ၏။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ ပုတ္တော၊ သည်။ ကုစ္ဆံ၊ သို့။ ဥပပန္နော၊

ဗဇ္ဈန္တိ။ ။ ဤပုဂံ၏ကတ္တားသည် ပါဒါပင်တည်း။ ခြေတို့သည် မဖွဲ့တတ်ကုန်သော်လည်း ဖွဲ့ထားအပ်သော ကံ အဖြစ်ကို မဆိုလို။ “ကုသုလော ဘိဇ္ဇတေ-ကျိသည်ဖြစ်” ကဲ့သို့ ကမ္မကတ္တား အဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသည် ဟု ကြံပါ။

ပဉ္စန္ဒ ကာမဂုဏာနံ။ ။ ပုဗ္ဗေ “ကာမဂုဏပသဉ္စိတံ စိတ္တံ နုပုဇ္ဇတိ” တိ ဝုတ္တံ (ရှေး၌ “ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သောစိတ် မဖြစ်” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ။) ပုန “ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏဟိ သမပ္ပိတာ သမဂီဘူတာ ပရိစာရေတိ” တိ စ ဝုတ္တံ (နောက်ထပ် “ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏဟိ။ ပ။ ပရိစာရေတိ” ဟုဆိုပြန်၏။) ကထမိဒံ အညမညံ န ဝိရုဇ္ဈတိတိ အာဟ “ပုဗ္ဗေ” တိ အာဒိ။ (ထို စကားနှစ်ရပ်သည် ရှေ့နောက် မဆန့်ကျင်ပါသလောဟုမေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ပုဗ္ဗေ အစရှိသည်ကို ဆိုသည်။) ရှေး၌ မေထုန်၏တည်ရာဝတ္ထု ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်၏ ပယ်ခြင်းကို ဆိုခဲ့၏။ ဤနေရာ၌ကား—ရူပ သဒ္ဒ စသောခံစားဖွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ ပေါ်များသည်၏အဖြစ်ကို ပြလို၍ “ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏဟိ သမပ္ပိတာ သမဂီဘူတာ” ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့နောက်မဆန့်ကျင်ပါ။

ကပ်ရောက်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ရှိ။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ။ ရာဇာ
 နော၊ တို့သည်။ မဟတ္တအာဘရဏတူရိယာဒိဝသေန၊ များသောအဖိုးရှိသော
 တန်ဆာ၊ တူရိယာအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဒ္ဓါရာရမ္မဏဝတ္ထုဘူတံ၊ ငါး
 ဒ္ဓါရ၌ အာရုံဝတ္ထုဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဏ္ဏာကာရံ၊ လက်ဆောင်ကို။ ပေသေန္တိ၊
 ပေးပို့စေကြကုန်၏။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ ၏
 လည်းကောင်း။ ကတကမ္မဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှု၏။ ဥဿန္တတ္တာ၊ များသည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လာဘသက္ကာရဿ၊ ရအပ်သော သာမညလာဘ် ကောင်း
 စွာရအပ်သော ဝိသေသလာဘ်၏။ ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါ၊ အတိုင်းအရှည် အပိုင်း
 အခြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ပဏ္ဏာကာရ-ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ
 ပဌမသံသာဒိသေသ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၂၃။ အင်္ဂါလန္တကာယာတိ၊ ကား။ အညာ၊ ဘုရားအလောင်း၏ မယ်
 တော်မှ အခြားကုန်သော။ ဣတ္ထိယော၊ တို့သည်။ ဂဗ္ဘဘာရေန၊ ကိုယ်ဝန်
 တည်းဟူသောဝန်ကြောင့်။ ကိလမန္တိ၊ ပင်ပန်းကြရကုန်၏။ ဟတ္ထပါဒါ၊
 လက်ခြေတို့သည်။ ဥဒ္ဓုမာတတာဒီနိ၊ ဖူးရောင်ကုန်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်
 တို့သို့။ ပါပုဏန္တိ ယထာ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ တဿာ၊ ထို
 ဘုရားအလောင်း မယ်တော်၏။ ကောစိ၊ သော။ ကိလမထော၊ ခြင်းသည်။
 နာဟောသိ၊ မဖြစ်။ တိရောကုစ္ဆိဂတန္တိ၊ ကား။ အန္တောကုစ္ဆိဂတံ၊ ဝမ်း၏
 အတွင်း၌ရောက်သော။ (ဗောဓိသတ္တ-၌စပ်။) ပဿတိတိ၊ ကား။ ကလလာ
 ဒိကာလံ၊ ကလလရေကြည် အစရှိသည်တို့၏အခါကို။ အတိက္ကမိတော၊ ရှိ။
 သဉ္ဇာတအင်္ဂပစ္စင်္ဂအဟိနိန္ဒြိယဘာဝံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိသည်
 ၏အဖြစ်၊ မယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂတံယေဝ၊
 ကပ်ရောက်ပြီးသော ဘုရားအလောင်းကိုသာ။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ကိမတ္ထံ၊
 ငှါ။ ပဿတိ၊ နည်း။ သုခဝါသတ္ထံယေဝ၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း အကျိုး
 ငှါသာ။ ပဿတိ၊ ၏။

ဥဒ္ဓုမာတတာဒီနိ။ ။ရှေးစာအုပ်တို့၌ “ဥဒ္ဓုမာတကာဒီနိ”ဟု ရှိ၏။ မကောင်း။
 ဘာကြောင့်နည်း။ ဥဒ္ဓုမာတကနှင့် ဟတ္ထပါဒါတို့ အရတူနေ၍ ကတ္တားနှင့်ကံ မကွဲ
 သောကြောင့်တည်း။ “ဥဒ္ဓုမာတတာ”ဟု ရှိသောပါဌ်ကား “ဖူးရောင်သော လက်
 ခြေတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖူးရောင်ခြင်းကြိယာ”ဟု အနက်ရသောကြောင့် ကတ္တား
 နှင့် ကံ အရကွဲသည့်အတွက် ကောင်း၏။ [ဥဒ္ဓုမာတာနံ၊ ဖူးရောင်သော လက်ခြေ
 တို့၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖူးရောင်ခြင်းကြိယာတည်း။ ဥဒ္ဓုမာတတာ၊
 ယာ။]

ဟိ၊ ချဲ့။ မာတာ၊ သည်။ ပုတ္တေန၊ ပက်လက် အိပ်တတ်ကာစ သား
ငယ်နှင့်။ [ပုတ္တေန ဒဟရေန မန္တေန ဥတ္တာနသေယျကေန။-ဋီကာ။] သဒ္ဓိံ၊ ကွ။
နိပန္နာ၊ လျောင်းနေသည်။ (သမာနာ) ဝါ၊ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။
နိသိန္နာ၊ ထိုင်နေသည်။ (သမာနာ) ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ အဿ၊ ထို
သားငယ်၏။ ဟတ္ထံဝါ၊ လက်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပါဒံဝါ၊ ခြေကိုသော်
လည်းကောင်း။ သြလမ္ပန္တံ၊ အောက်သို့ တွဲလျားကျနေသည်ကို။ ဥက္ခိပိတော၊
မြောက်၍။ သဏ္ဌပေဿာမိ၊ ကောင်းစွာ တည်စေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။
သုခဝါသတ္ထံ၊ ငါ။ ပုတ္တံ၊ ကို။ သြလောကေတိ ယထေဝ၊ ကြည့်သကဲ့သို့။
ဝေ၊ တူ။ ဗောဓိသတ္တမာတာ ပါ သည်လည်း။ မာတု၊ ၏။ ဥဋ္ဌာနဂမနပရိဝ
တ္တနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ထခြင်း၊ သွားခြင်း၊ လူးလိမ့်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း အစရှိသည်
တို့၌လည်းကောင်း။ ဥဏှသိတလောဏိက တိတ္ထကကဋ္ဌုကာဟာရ အဇ္ဈောဟ
ရဏကာလေသုစ-ပူသော အစာကို စားမျိုးရာအခါ၊ အေးသော အစာကို
စားမျိုးရာအခါ၊ ငန်သောအစာကိုစားမျိုးရာအခါ၊ ခါးသောအစာကို စားမျိုး
ရာအခါ၊ စပ်သောအစာကို စားမျိုးရာ အခါတို့၌လည်းကောင်း။ ဂဗ္ဘဿ၊
ကိုယ်ဝန်သုငယ်၏။ ယံ တံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မေ၊
၏။ ပုတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ တံ၊ ထို ဆင်းရဲသည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ ရှိလေသလော။
ဣတိ၊ သို့။ သုခဝါသတ္ထံ၊ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သြလောကယ
မာနာ၊ ကြည့်လတ်သော်။ ပလ္လက္ခံ၊ ထက်ဝက်ပလ္လင်ကို။ အာဘုဗိတော၊ ဖွဲ့ခွေ၍။
နိသိန္နံ၊ သော။ ဗောဓိသတ္ထံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။

ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ အညေ၊ ဘုရား အလောင်းမှ
တပါးကုန်သော။ အန္တောကုစ္ဆိဂတာ၊ ဝမ်း၏အတွင်း၌ ရောက်သော
သတ္တဝါတို့သည်။ ပက္ကာသယံ၊ အစာကျက် အိမ်ကို။ အဝတ္ထရိတော၊ လွှမ်း
ဖိ၍။ အာမာသယံ၊ အစာသစ်အိမ်ကို။ ဥက္ခိပိတော၊ မြောက်ချီ၍။ ဥဒရပဋ္ဌလံ၊
ဝမ်းရေကို။ ပိဋ္ဌိတော၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ကတော၊ ၍။ (တနည်း။)
ပိဋ္ဌိတော ကရိတော၊ ကျော ခိုင်း ၍။ ပိဋ္ဌိကဏှကံ၊ ကျောက်ဆူးရိုးကို။
နိဿာယ၊ ၍။ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ ဆောင့်ကြောင့်။ ဒွိသု၊ နှစ်ဘက် ကုန်သော။
မုဋ္ဌိသု၊ လက်ဆုပ်တို့၌။ ဟနုကံ၊ မေးကလေးကို။ ထပေတော၊ ထား၍။ ဒေဝေ၊
မိုးသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာလတ်သော်။ ရုက္ခသုသိရေ၊ သစ်ခေါင်း၌။ မက္ကဋ္ဌာ
ဝိယ၊ မျောက်ကလေးတို့ကဲ့သို့။ နိသိဓန္တိ ယထာ၊ နေကြရကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊
တူ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ န နိသိဒတိ၊ နေရသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်
ကား။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ပိဋ္ဌိကဏှကံ၊ ကို။ ပိဋ္ဌိတော၊ ၌။ ကတော၊ ၍။

၀၀၀

(တနည်း။) ပိဋိတော ကတော၊ ရှိ။ ဓမ္မာသနေ၊ တရားဟောပလ္လင်၌။ ဓမ္မကထိကောဝိယ၊ ဓမ္မကထိကသည်ကဲ့သို့။ ပလ္လင်္က၊ ကို။ အာဘုဇိတော၊ ရှိ။ ပုရတ္တာဘိမုခေါ၊ မယ်တော်၏ ရွှေဘက်အရပ်သို့ ရွေးရှုသည်။ (ဟုဘော။) နိသိဒ္ဓတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကတကမ္ပ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုသည်။ အဿာ၊ ထို မယ်တော်၏။ ဝတ္ထု၊ သားအိမ်ကို။ သောဓေတိ၊ စင်ကြယ်စေ၏။ ဝတ္ထုမှ၊ သားအိမ်သည်။ သုဒ္ဓေ၊ စင်ကြယ်လတ်သော်။ သုခုမစ္ဆဝိလက္ခဏံ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အရေ၏လက္ခဏာသည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်ကို။ ကုစ္ဆိတစော၊ မယ်တော်၏ ဝမ်းရေသည်။ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ၊ ဖုံးခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဩလောကေန္တိယာ၊ ကြည့်သော မယ်တော်၏။ ဗဟိ၊ ပြင်ဘက်၌။ ဌိတော ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ တမတ္ထံ၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဥပမာယ၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဝေန္တော၊ ထင်စွာပြတော်မူလိုသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သေယျထာပီတိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ အန္တောကုစ္ဆိဂတော၊ သည်။ (သမာနေ၊ ဖြစ်စဉ်။) မာတရံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ (ကသွာ၊ ကြောင့်။ မာတရံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ နည်း။) ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အန္တောကုစ္ဆိယံ၊ ၌။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (တသွာ မာတရံ။) န ပဿတိ၊ မမြင်ရ။

၂၄။ ကာလံ ကရေတိတိ၊ ကား။ ဝိဇာတတာဝပစ္စယာ၊ ဖွားမြင်ရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ကာလံ၊ နတ်ရွာစံချိန်ကို။) န (ကရေတိ)၊ ပြုရသည်မဟုတ်။ အာယုပရိက္ခယေနော၊ အသက်၏ကုန်ခြင်းကြောင့်သော။ (ကာလံ ကရေတိ။)ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း။)ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဗောဓိသတ္တေန၊ သည်။ ဝသိတဌာနံ၊ နေအပ်ရာဌာနဖြစ်သော ဝမ်းတိုက်သည်။ စေတိယကုဋ်သဒိသံ၊ စေတိကျောင်းဆောင်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညေသံ၊ ဘုရားအလောင်းမှအခြားသူတို့သည်။ အပရိဘောဂါရဟံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းကို မထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဗောဓိသတ္တမာတရံ၊

န ဟိ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ကသွာ ပန သတိ စက္ခုမိ၊ အာလောကေ စ န ပဿတိတိ အာဟ“န ဟိ အန္တောကုစ္ဆိယံ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟိ။အဿာ သ ပဿာသာ ဝိယ ဟိ တတ္ထ စက္ခုဝိညာဏမိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ တဇ္ဇဿ သမန္နာဟာ ရဿ အဘာဝတော။ (ထို စက္ခုဝိညာဉ်အား လျှောက်ပတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။)

၁၀၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မောဒပဒါနသုတ်

ကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်ရှား၍။ အညံ၊ အခြားသောမိဖုရားကို။ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ၊ မြတ်သောမိဖုရား၏အရာ၌။ ဝါ၊ မိဖုရားခေါင်၏အရာ၌။ ထပေတုံ၊ ၄။ နသက္ကာ၊ ကောင်း။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ ။ တတ္ထကံယေဝ၊ ထိုမျှလောက် ခုနစ်ရက်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ ဖွားမြင်ပြီး၍ ခုနစ်ရက်ပြည့်ရာ ထိုအခါ၌။ ကာလံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ။

ပန၊ ပရိဟာရ...အံ။ ကတရသ္မိံဝယေ၊ အဘယ်အရွယ်၌။ ကာလံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ မဇ္ဈိမဝယေ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၌။ (ကာလံ ကရောတိ။) ဟံ၊ ချဲ့။ ပဌမဝယသ္မိံ၊ ပထမအရွယ်၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ဆန္ဒရာဂသည်။ ဗလဝါ၊ အားရှိသည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ထို ဆန္ဒရာဂအားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါ၊ ပထမအရွယ်၌။ သဉ္ဇာတဂဗ္ဘာ၊ ဖြစ်သောကိုယ်ဝန်ရှိသော။ ဣတ္ထိ၊ သည်။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်လှုပ်ငယ်ကို။ အနုရက္ခိတုံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဂဗ္ဗော၊ ကိုယ်ဝန်လှုပ်ငယ်သည်။ ဗဟ္မာဗာဓော၊ များသော အနာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ ကား။ မဇ္ဈိမဝယဿ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၏။ ဒေ၊ ၂ ပါးကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ တတိယေ၊ တတိယဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။ ဝတ္ထု၊ တည်နေရာ သားအိမ်သည်။ ဝိသဒံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဝိသဒေ၊ သော။ ဝတ္ထုမှ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တဒါရကာ၊ ဖြစ်သော ကလေးတို့သည်။ အရောဂါ၊ ရောဂါမရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗောဓိသတ္တမာတာပိ၊ သည်လည်း။ ပဌမဝယေ၊ ၌။

ဝတ္ထု ဝိသဒံ ဟောတိ။ ။ဝတ္ထု၊ ဝိသဒံ ဟောတိတိ ဂဗ္ဘာသယော (ကိုယ်ဝန်၏ တည်ရာ သားအိမ်သည်။) ဝိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ မာတု မဇ္ဈိမဝယဿ တတိယကောဋ္ဌာသေ ဗောဓိသတ္တဂဗ္ဘောက္ကမနမ္ပိ (ဘုရားအလောင်း၏ အမိဝမ်းတိုက်သို့ သက်ခြင်းကိုလည်း။) တဿာ (ထိုမယ်တော်၏။) အာယုပရိမာဏဝိလောကနေနေဝ (အသက်အတိုင်းအရှည်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့်ပင်။) သင်္ဂဟိတံ (ကသ္မာ) ဝယောဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိကာရဿ ပရိဝဇ္ဇနတော (အရွယ်နှင့်စပ်သဖြင့် ဖြစ်လတ္တံ့သော ဖောက်ပြန်မှုကို ရှောင်ကြဉ်လိုခြင်းကြောင့်တည်း။) [အရွယ်ငယ်သေးသည့်အခါ သန္ဓေရှိလျက်လည်း ကာမအလိုက်အစားများ၍ သားအိမ်မသန့်မရှင်းရှိတတ်သည်။] ဣတ္ထိသဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိကာရော ပန ဗောဓိသတ္တဿ အာနုဘာဝေနောဂူပသမတိ။ (ဘုရားအလောင်းတော်သန္ဓေတည်ပြီးသောအခါ၌ကား မိန်းမသဘောအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သော တော်ရုံတန်ရုံ ကာမဂုဏ်ဖောက်ပြန်မှုကား ဘုရားအလောင်းတော်ကလေး၏ အာနုဘော်ကြောင့်ပင် ငြိမ်းအေးနေတော့၏။—ဗြူကာ။

သမ္ပတ္တိံ၊ စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝိတော၊ ခံစားပြီး၍။ မဇ္ဈိမဝယဿ၊ ဤ။ တတိယေ၊
သော။ ကောဠာသေ၊ ဌ။ ဝိဇာယိတော၊ ဖွားမြင်ပြီး၍။ ကာလံ၊ ကို။ ကရော
တိ။ ဣတိအယံ၊ ဤသို့ နတ်ရွာစံချိန်ကို ပြုရခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘုရား
အလောင်းဖွားမြင်ရာ၌။ ဓမ္မတာ၊ သဘောတံထွာ ဓမ္မတာတည်း။

၂၅။ နဝ ဝါ ဒသ ဝါတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ဝါသဒ္ဓဿ၊ ဤ။ ဝိကပ္ပနဝသေန၊
တမျိုးတဖုံ ပြုစီရင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တ ဝါ၊ ခုနစ်လတို့ ပတ်လုံးသော်
လည်းကောင်း။ အဋ္ဌ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ကောဒသ ဝါ၊ သော်
လည်းကောင်း။ ဒွါဒသ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေမာဒီနံ၊ ဤသို့
အစရှိသော လတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
၏။ တတ္ထ၊ ထိုလတို့တွင်။ သတ္တမာသဇာတော၊ သန္ဓေတည်ပြီးနောက်ခုနစ်လ
မြောက်၌ ဖွားမြင်ရသော သူငယ်သည်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်တတ်၏။ [ဘဒ္ဒ
ကြောင့်နည်း-ထိုသူငယ်၌ ခန္ဓာကိုယ်ကလေးက သေးငယ်သည့်အတွက် အမိ
၏ ယောနိမှထွက်သောအခါ ယောနိနှင့် ထိခိုက်မှုက နည်းသောကြောင့်
တည်း။] ပန၊ ထိုသို့ပင် အသက်ရှင်တတ်ပါသော်လည်း။ သိတုဏှက္ခမော၊
အအေးအပူကို ခံနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ထို့ကြောင့် ယုယုယယ
မွေးယူရသည်။) အဋ္ဌမာသဇာတော၊ သန္ဓေတည်ပြီးနောက် ရှစ်လမြောက်
၌ ဖွားမြင်ရသော သူငယ်သည်။ န ဇီဝတိ၊ 'အသက်မရှင်တတ်။ [ဘဒ္ဒကြောင့်
နည်း ခန္ဓာကိုယ်ကလေးက အနည်းငယ်ကြီးလာသည့်အတွက် အမိယောနိမှ
ထွက်သောအခါ ယောနိနှင့် ထိခိုက်မှုက များသောကြောင့်တည်း။] အဝ
သေသာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ခုနစ်လ ရှစ်လမူကြွင်းသော ကိုးလ ဆယ်လ
ဆယ် တစ်လ ဆယ် နှစ်လမြောက်၌ ဖွားမြင်ရသော သူငယ်တို့သည်။ ဇီဝန္တိ၊
ကုန်၏။ [ထို အချိန်တို့၌ကား ကိုယ်ဝန်သူငယ်က ကြီးထွားနေသော်လည်း
အထိအခိုက်ခံနိုင်လောက်အောင် ရင့်နေပြီဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

မဇ္ဈိမဝယဿ တတိယေ ။ ။ ငါတို့ဘုရားအလောင်း၌ အသက်တမ်းသည် အနှစ်
တရာတမ်းဖြစ်၏။ ထို အနှစ်တရာကို သုံးပုံ ပုံလျှင် ပထမ ၃၃ နှစ်-၄ လသည် ပထမ
အရွယ်၊ ဒုတိယ ၃၃ နှစ်-၄ လသည် ဒုတိယ အရွယ်၊ တတိယ ၃၃-နှစ်-၄ လသည်
တတိယအရွယ်ဖြစ်၏။ ထိုတွင် မဇ္ဈိမ ၃၃ နှစ်-၄ လကို သုံးပုံပုံတပုံလျှင် ၁၁ နှစ်-၁
လ-၁၀ ရက်စီ ဖြစ်ရကား “မဇ္ဈိမအရွယ်၏ နှစ်ဖို့” ဟူသည် ၅၅ နှစ်-၆ လ-၂၀
ရက်တည်း။ ထို့ကြောင့် မယ်တော်၏အသက်သည် ၅၅ နှစ်-၆ လ-၂၀ ရက်ကို
ကျော်၍ သုံးဖို့မြောက်ဖြစ်သော ၅၅ နှစ်-၆-လ-၂၁ ရက်လွန်မှ ဘုရားအလောင်း
ပဋိသန္ဓေတည်တော်မူသည်။

၁၀၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မြဲဟာပဒါနသုတ်

၂၇။ ဒေဝါပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တိတိ၊ ကား။ ခိဏာသဝါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သော။ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ၊ ခံယူကြကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ၊ ခံယူကြကုန်သနည်း။ သူတိဝေသံ၊ ဖွားမြင်ရာဝယ် အညစ်အကြေးကိုသုတ်သင်တတ်သော အထိန်းတော်အသွင်ကို။ ဂဏိတော၊ ယူ၍။ (ပဋိဂ္ဂဏန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ အချို့သော အဘယဂီရိဝါသီဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) [သူတိဝေသန္တိ သူတိဇဂ္ဂန ဓာတိဝေသံ။ (သားဖွားခြင်းကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်သော အထိန်းတော်အသွင်ကို။) -ဋီကာ။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း။ တံ၊ ထိုအယူကို။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်၍။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝတ္ထံ၊ အပ်ပြီ။ (ကိ။) တဒါ၊ ဖွားမြင်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဗောဓိသတ္တမာတာ၊ သည်။ သုဝဏ္ဏခစိတံ၊ ရွှေတို့ဖြင့် စီခြယ်အပ်သော။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ နိဝါသေတော၊ ဝတ်၍။ မစ္ဆက္ခိသဒိသံ၊ ငါး၏မျက်လုံးနှင့်တူသော အရေရှိသော။ ဒုကူလပဋ္ဌံ၊ ဘွဲ့ပြုအဝတ်ကို။ ယာဝပါဒန္တာ၊ ခြေအဆုံးတိုင်အောင်။ ပါရူပိတော၊ ခြံ၍။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်ပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿာ၊ ထို ဘုရားအလောင်း မယ်တော်၏။ (ဝုဋ္ဌာနံ-၌စပ်။) သလ္လဟုကဂပ္ပဝုဋ္ဌာနံ၊ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးဖြစ်၍ ကိုယ်ဝန်မှ ထမြောက်ရခြင်းသည်။ မေကရဏတော၊ မေကရိုက်ရေစစ်မှ။ ဥဒကနိက္ခမနသဒိသံ၊ ရေ၏ ထွက်ခြင်းနှင့်တူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အထ၊ ဖွားမြင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။ တေ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ပကတိဗြဟ္မာဝေသေနော၊ ပြကတေသော ဗြဟ္မာ၏ အသွင်ဖြင့်သာ။ ဥပသကံမိတော၊ ၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ သုဝဏ္ဏဇာလေန၊ ရွှေဇာအဝတ်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသ ရဟန္တာဗြဟ္မာတို့၏။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။ စတ္တာရော၊ လေးယောက်ကုန်သော။ မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်။ အဇိနပ္ပဝေဏိယာ၊ သစ်နက်ရေတို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော အထပ်ထပ်ဖြစ်သော အဝတ်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ [အဇိနပ္ပဝေဏိယာတိ အဇိနစမ္ပေဟိ သိဗ္ဗိတော ကတပဝေဏိယာ။ -ဋီကာ။] တတော၊ ထို နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့၏ လက်မှ။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဒုကူလစုမ္ပဋ္ဌကေန၊ ဘွဲ့ပြုပုဆိုးဖြင့် ပြုအပ်သော အဝတ်ခွေဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေသု၊

ဒေဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ။ ။ဒေဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တိတိ “လောကနာထံ မဟာပုရိသံ သယမေဝ (မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ပင်။) ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တမ” ဣတိသဉ္ဇာတဂါရဝဗဟုမာနာ (ဤသို့လွန်စွာဖြစ်သော ရိသေမြတ်နိုးခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။) အတ္တနောပိတိ” ပဝေဒေန္တာ (မိမိ၏ ပီတိကို သိစေကုန်လျက်။) ခိဏာသဝါ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော အာဒိတော ပဋိဂ္ဂဏန္တိ။ -ဋီကာ။

ကုန်ပြီ။ [ဒုက္ခလ၊ ဘွဲ့ပြုအဝတ်။ စုပ္ပန္နကေန၊ ခေါင်းခုကဲ့သို့ ရစ်ခွေ၍ ထား အပ်သောအဝတ်ဖြင့်။] တေန၊ ကြောင့်။ ဒေဝါ ။ပ။ မနုဿာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၂၀။ စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာတိ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာ ရာဇာနော၊ တို့သည်။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ အဇိနပ္ပဝေဏိယာ၊ ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ (ပုရတော ထပေန္တိ-၌ စပ်။) မဟေသက္ခောတိ၊ ကား။ မဟာတေဇော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော။ မဟာယသော၊ များသော အခြံ အရံရှိသော။ ဝါ၊ များသော အကျော်အစောရှိသော။ လက္ခဏသမ္ပန္နော၊ လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ (“ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော”၌စပ်။)

၂၁။ ဝိသဒေါ နိက္ခမတိတိ၊ ကား။ အညေ၊ ဘုရားအလောင်းမှ အခြားကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယောနိမဂ္ဂေ၊ ယောနိ၏လမ်း၌။ လဂ္ဂန္တော၊ ငြိမိကပ် ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ၊ ကျိုးပျက်ကုန် အထူး သဖြင့် ကျိုးပျက်ကုန်သကဲ့သို့။ နိက္ခမန္တိ ယထာ၊ ထွက်ရကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ (ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။) န နိက္ခမတိ၊ ထွက်ရသည်မဟုတ်။ အလဂ္ဂေါ၊ ကပ်ငြိခြင်းမရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိက္ခမတိ၊ ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ဥဒေနာတိ။

မဟာတေဇော မဟာယသော။ ။မဟာတေဇောတိ မဟာနဘာဝေါ။ တေဇော “တန်ခိုး”ဟူသည့် အာနုဘော်တည်း။ ထို့ကြောင့် “တန်ခိုးရှိန်စော် အာနုဘော်”ဟု သုံးစွဲကြသည်။ “မဟန္တော+တေဇော ယဿာတိ မဟာတေဇော”ဟုပြု။ မဟာ ယသောတိ မဟာပရိဝါရော၊ ပိပုလကိတ္တိသောသောစ (များသောအခြံအရံလည်းရှိ၊ ကျယ်ပြန့်သော အကျော်အစောလည်းရှိသော။) [ယသသည် “ပရိဝါရ ယသ၊ ကိတ္တိ ယသ”ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ အခြံအရံများခြင်းသည် ပရိဝါရ ယသ၊ နာမည် ကျော်ခြင်းသည် ကိတ္တိ ယသတည်း။] “မဟန္တော+ယသော ယဿာတိ မဟာ ယသော”ဟုပြု။ ဤအဖွင့်များသည် မဟေသက္ခော-၏ သဒ္ဒတ္ထမဟုတ် အဓိပ္ပါယ်တ္ထ တည်း။ မဟေသက္ခော-၏ သဒ္ဒတ္ထကို [ပါစိတ် ဘာသာဇီကာ ဘူတဝါမသိက္ခာ ပုဒ်၌ ဝိပျိတ်နှင့်တကွ ပြခဲ့ပြီ။]

ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ။ ။ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါတိ သမ္မာဓဋ္ဌာနတော နိက္ခမနန (အမိ၏ ကျဉ်း မြောင်းသော ယောနိအရပ်မှ ထွက်ရခြင်းသည်။) ဝိဘာဝိတတ္တာ (အမျိုးမျိုး ဖြစ်စေ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ ဝိယ စ (ကျိုးပျက်ကုန် အထူးသဖြင့် ကျိုး ပျက်ကုန်သကဲ့သို့။) ဟုတွာ (နိက္ခမန္တိ-၌စပ်။) [ဝိယ ဟု ဆိုသောကြောင့် လက် ခြေအင်္ဂါတွေ တကယ်ကျိုးပျက်ကုန်သည်မဟုတ်ပါ။ ကျိုးပျက်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ရသည် ဟု ဆိုလိုသည်။] တေန၊ (ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။) နေသံ၊ ထိုအခြားသတ္တဝါ တို့၏။ အဝိသဒဘာဝမေဝ ဒသောတိ။

အလဂ္ဂေါ ဟုတွာ။ ။အလဂ္ဂေါ ဟုတွာတိ ဝဇ္ဇိာသယေ (သားအိမ်၌လည်း ကောင်း။) ယောနိပဒေသေစ (ယောနိအရပ်၌လည်းကောင်း။) ကတ္ထံစိ အလဂ္ဂေါ

ကား။ ဥဒကေန၊ သားအိမ်၌ရှိသောရေသည်။ (အမက္ခိတော-၌စပ်။) [ဥဒကေနာတိ ဝဗ္ဗာသယဂတေန ဥဒကေန။-၌ကား။] ကေနစိ အသုစိနာတိ၊ ကား။ အညေ၊ ဘုရားအလောင်းမှ အခြားကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကမ္မဇဝါတေဟိ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော လေတို့သည်။ (ပက္ခိတ္တာ-၌စပ်။) ဥဒ္ဓံ ပါဒါ၊ အထက်၌ ခြေရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ခြေမိုးမျှော်။) အဓောသိရာ၊ အောက်၌ ဦးခေါင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ (ဦးခေါင်းစောက်ထိုး။) ယောနိမဂ္ဂေ၊ ယောနိ၏လမ်း၌။ ပက္ခိတ္တာ၊ ပစ်ချအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတော။) သတပေါရိသံ၊ ယောက်ျားပေါင်းတရာ ပမာဏရှိသော။ ဝါ၊ အသူတရာ နက်သော။ နရကပပါတံ၊ နရက်ချောက်သို့။ ပဘန္ဓာဝိယ၊ ကျကုန်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ တာဠစိဒ္ဓေန၊ သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ နိကခိယမာနာ၊ ဆွင်အပ်ကုန်သော။ ဟတ္ထဝိယ၊ ဆင်တို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မဟာဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝန္တာ၊ ခံစားကုန်လျက်။ နာနာ အသုစိ မက္ခိတာ၊ အမျိုးမျိုးသော မစင်မကြယ်တို့သည် လိမ်းကျံအပ်ကုန်သည်သာ။ (ဟုတော။) နိက္ခမန္တိယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ န(နိက္ခမတိ)၊ မထွက်ရ။ ဟိ၊ မှန်။ ဗောဓိသတ္တံ၊ ကို။ ကမ္မဇဝါတာ၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဓံပါဒါ၊ အထက်၌ ခြေရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ (ခြေမိုးမျှော်။) အဓောသိရာ၊ အောက်၌ ဦးခေါင်း ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ (ဦးခေါင်း စောက်ထိုး။) ကာတုံ၊ ငှါ။ နသက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ သော၊ ထို ဘုရားအလောင်းသည်။ ဓမ္မာ သနတော၊ တရား၏နေရာမှ။ ဝါ၊ တရားဟောရာပလ္လင်မှ။ ဩတရန္တော၊ သက်ဆင်းသော။ ဓမ္မကထိကောဝိယ၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ နိဿေဏိတော၊ လှေခါးမှ။ ဩတရန္တော၊ သော။ ပုရိသောဝိယစ၊ ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဟတ္ထေစ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒွေ ပါဒေ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပသာရေတွာ၊ ဆန့်တန်း၍။ ဌိတကောဝ၊ ရပ်လျက်သာ။ မာတုကုဏ္ဍိသမ္ဘဝေန၊ မယ်တော် ဝမ်း၌ဖြစ်သော။ ကေနစိ၊ သော။ အသုစိနာ၊ သည်။ အမက္ခိတော ဝ၊ မလိမ်းကျံအပ်သည်သာ။ (ဟုတော။) နိက္ခမတိ။

ဥဒကဿဓာရာတိ၊ ကား။ ဥဒကဝဋ္ဋိယော၊ ရေလုံးတို့သည်။ (ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။-၌စပ်။) [ဥဒကဝဋ္ဋိယောတိ ဥဒကက္ခန္ဓာ (ရေအစုတို့။)-

အသက္ကော၊ (မပြုကပ်သည်။) ဟုတော (နိက္ခမတိ။) ယတော (ယင်းသို့ ထွက်ရခြင်းကြောင့်။) “ဓမ္မကရုဏတော ဥဒကနိက္ခမနသဒိသ” နှိဝုတ္တံ။ (“ဓမ္မကရုဏ်မှ ရေထွက်ရခြင်းနှင့်တူ၏” ဟု ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။)

ဋီကာ။] တာသု၊ ထို ရေလုံးတို့တွင်။ သီတာ၊ အေးသောရေလုံးသည်။ သုဝဏ္ဏ
ကဋ္ဌာဟေ၊ ရွှေဖျဉ်းအိုး၌။ ပတတိ၊ ကျ၏။ ဥဏှာ၊ ပူသောရေလုံးသည်။
ရဇိတကဋ္ဌာဟေ၊ ငွေဖျဉ်းအိုး၌။ (ပကတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ “ဥဒကဿ
ဓာရာ အန္တလိက္ခာ ပါတုဘဝန္တိ” ယူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) ပထဝီ
တလေ၊ မြေအပြင်၌။ ဧကေနစိ၊ သော။ အသုစိနာ၊ မစင်မကြယ်နှင့်။ အမိဿံ၊
မရောနှောသော။ တာသံ၊ ထို သားအမိတို့၏။ [အမိက ပဓာနဖြစ်သော
ကြောင့် “တာသံ” ဟု ရှိသောပါဌ်က ကောင်းသည်။] ပါနိယပရိဘော
ဇနိယဥဒကဥေဝ၊ သောက်ရေ သုံးရေကိုလည်းကောင်း။ အညေဟိ၊ အခြား
ကလေးတို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ကိဋ္ဌာဥဒကဥ၊ ပျော်မြူးကြောင်း
ရေကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ (ချီးမွမ်းဖွယ်
ရာ သမ္မာဝနာကား။) အညဿ၊ အခြားသော။ သုဝဏ္ဏရုဇတသဋ္ဌေဟိ၊ ရွှေအိုး
ငွေအိုးတို့ဖြင့်။ အာဟရိယမာနဥဒကဿ စေဝ၊ ဆောင်ယူအပ်သော ရေ၏
လည်းကောင်း။ ဟံသဝတ္တကာဒိပေါက္ခရဏီဂတဿ၊ ဟံသဝတ္တက-အစရှိသော
ရေကန်တို့၌တည်သော။ ဥဒကဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။

၃၁။ သမ္ပတိဇာတောတိ၊ ကား။ မုဟုတ္တဇာတော၊ ဖွားမြင်ပြီး၍ တမုဟုတ်
သာရှိသေးသော။ (ဗောဓိသတ္တော-၌စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်
၌။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ မှ။ နိက္ခန္တမတ္တော၊ ထွက်ပြီးကာမျှသည်။ (ဟုတုဝိယ၊ ဖြစ်
သကဲ့သို့။) (ထွက်ပြီးကာမျှဖြစ်၍ မြေ၌တည်သကဲ့သို့။) ဒဿိတော၊ ပြအပ်
ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ပြအပ်သည်အတိုင်း။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ မမှတ်ထိုက်။ ဟိ၊
မှန်။ (တနည်း။) (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ န ဒဠဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ၊)
ကြောင့်။ နိက္ခန္တမတ္တံ၊ မယ်တော်၏ဝမ်းမှ ထွက်ပြီးကာမျှဖြစ်သော။ နံ၊ ထို
ဘုရားအလောင်းကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဗြဟ္မာနော၊ သုဒ္ဓါဝါသ ရဟန္တာဗြဟ္မာတို့
သည်။ သုဝဏ္ဏဇာလေန၊ ပဋိဂ္ဂဏှိံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသ
ဗြဟ္မာတို့၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနော၊ တို့
သည်။ အဇိနပုဝေဏိယာ၊ ဖြင့်။ (ပဋိဂ္ဂဏှိံသု၊ ကုန်ပြီ။) တေသံ၊ ထို နတ်မင်း
ကြီးလေးယောက်တို့၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခလ
စုမ္ပဋ္ဌကေန၊ ဖြင့်။ (ပဋိဂ္ဂဏှိံသု။) မနုဿာနံ ဟတ္ထတော မုစ္ဆိတု၊ ၍။ ပထဝီ
ယံ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်ပြီ။ (တသွာ ဧဝံ န ဒဠဗ္ဗံ။) [ထို့ကြောင့် “မယ်
တော်၏ဝမ်းမှ ထွက်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း မြေ၌တည်သည်” ဟု မမှတ်ရဟူလိ။]

သေတမ္ပိဆတ္တေ အနုဓာရိယမာနေတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တေ၊ နတ်၌
ဖြစ်သောထီးဖြူကို။ အနုဓာရိယမာနမ္ပိ၊ လျော်စွာ ဆောင်းမိုးအပ်စဉ်။ (ဂစ္ဆတိ-

၌ စပ်။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သေတမိ ဆတ္တ အနုခာရိယမာနေ-ဟူသော
 ပါဠိ၌။ ဆတ္တဿ၊ ထီးဖြူ၏။ ပရိဝါရာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်ကုန်သော။ ခဂ္ဂါဒီနိ၊
 သန်လျက်အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရာဇကကုဓသဏ္ဌာနိပိ၊ မင်း
 မြှောက်တန်ဆာတို့သည်လည်း။ အာဂတာနေဝ၊ လာတုန်သည်သာ။ ဝါ၊
 ပါကုန်သည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မင်းမြှောက်တန်ဆာငါးပါးလုံး လာပါ
 သော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ရာဇဂမနေ၊ မင်း၏ထွက်တော်မူခြင်း၌။ ရာဇာ၊ ကို။
 (ဝုတ္တော) ဝိယ၊ ပဓာနအားဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ (တံထာ၊ တူ။) ဆတ္တမေဝ၊
 ထီးဖြူကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ ပဓာနအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ။ တေသု၊ ထိုဆတ္တ ဆတ္တဂ္ဂါဟက
 အစရှိသည်တို့တွင်။ [ဆရာတော်၏နိဿယ၌ “ထို မင်းမြှောက်တန်ဆာတို့တွင်” ဟု
 စွဲတော်မူ၏။] ဆတ္တမေဝ၊ ထီးသည်သာ။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဆတ္တဂ္ဂါဟကော၊
 ထီးကိုကိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န(ပညာယတိ)၊ မထင်ရှား။ တထာ၊ တူ။
 ခဂ္ဂတာလဝဏ္ဏမောရဟတ္ထကဝါဠဗိဇနီဉာဏိသမတ္တာယေဝ၊ သန်လျက်၊ ထန်းရွက်
 ယပ်ဝန်း၊ ဥဒေါင်းမြီးစည်း၊ စာမရီသားမြီးယပ်၊ ဘင်းကျပ်မျှတို့သည်သာ၊
 ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထို သန်လျက်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂါဟကာ၊ ကိုင်
 သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န(ပညာယန္တိ)ကုန်။ [ကိုင်သူတို့ကနတ်ဖြစ်သောကြောင့်
 မထင်ရှား။] ကိရ၊ ချဲ့။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို ထီးဖြူအစရှိသော
 မင်းမြှောက်တန်ဆာတို့ကို။ အဒိဿမာနရူပါ၊ မမြင်အပ်သောရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်
 ရှိကုန်သော။ [ဆရာတော်၏နိဿယ၌ “မထင်ရှားသော သဘောရှိကုန်သော” ဟု
 ပေးတော်မူ၏။] ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဂဏိ၊ သု၊ ကုန်ပြီ။ စ၊ သာဓက ကား။
 အနေကသာခဉ္စ၊ ပ။ စာမရဆတ္တဂါဟကာတိ၊ ဟူသော၊ တေ၊ ဤဂါထာစကား
 ကို။ (ဗုဒ္ဓဝံသေ၊ ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

အနေကသာခဉ္စ၊ ရတနာအတိပြီးသော အရာမကများသော ထီး
 ရွက်၏တည်ရာ အခက်အလက်လည်း ရှိထသော။ သဟဿမဏ္ဍလံ၊
 အထောင်မကများသော အဝန်းအဝိုင်းလည်းရှိထသော။ ဆတ္တံ၊ ထီး
 ဖြူတော်ကို။ အန္တလိက္ခေ၊ ၌။ မရူ၊ နတ်တို့သည်။ ဓာရယံ၊ ဆောင်း
 မိုးကြကုန်ပြီ။ သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍာ၊ ရွှေရိုးရှိကုန်သော။ စာမရာ၊ စာမရီ
 သားမြီးယပ်တို့သည်။ ဝိပတန္တိ၊ တလဲလဲယပ်ကုန်၏။ စာမရဆတ္တဂါ
 ဟကာ၊ စာမရီသားမြီးယပ်ကိုကိုင်သူ၊ ထီးဖြူကိုကိုင်သူတို့ကို။ နဒိဿရေ၊
 မမြင်အပ်ကုန်။

သဗ္ဗာစဒိသာတိဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သတ္တပဒဝိတိဟာ
 ရူပရိ၊ ရွှေခြေကို လွန်၍ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ခုနစ်လှမ်းတို့၏အထက်၌။

ဌိတဿ၊ တည်သောဘုရားအင်္ဂလင်း၏။ သဗ္ဗဒိသာနုဝိလောကနံ ဝိယ၊ အလုံးစုံသောအရပ်တို့ကိုကြည့်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ဝုတ္တံ၊ ပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)။ (ကသွာ ဧဝံ နဒဠဗ္ဗံ။) ဟိ-ယသွာ။ မဟာသတ္တော၊ သည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ မုစ္ဆိတော၊ ပထဝီယံ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတော။) ပုရတ္ထိမံ၊ အရှေ့၌ဖြစ်သော။ ဒိသံ၊ ကို။ သြလောကေ သိ၊ ပြီ။ အနေကာနိ၊ ကုန်သော။ စက္ကဝါဠသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ကေကံ ဇာနိ၊ တခုသောဟင်းလင်းအပြင်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ [ကေကံဇာနိတိ ဝိဝဠဘာဝေန(ဟင်းလင်းပွင့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။)ဝိဟာရကံဇာနိပရိဝေဇာကံဇာနိ ဝိယ ကေကံဇာသဒိသာနိ (ကျောင်းတိုက်အပြင် ပရိဝုဏ်အပြင် တို့ကဲ့သို့ တခုတည်းသောအပြင်နှင့် တူကုန်သည်။)အဟေသံ။-ဋီကာ။] တတ္ထ၊ ထိုအထောင်သောစကြဝဠာတို့၌။ ဒေဝမနုဿာ၊ တို့သည်။ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ၊ နံသာပန်းအစရှိသောပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့်။ ပူဇယမာနာ၊ ပူဇော်ကုန်လျက်။ မဟာပုရိသ၊ မြတ်။ ဣမ၊ ဤအရှေ့အရပ်၌။ တုမေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒိသောပိ၊ တူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်မှလည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ (အပိ-သည် ဂရဟာဇောတက။) ဥတ္တရိတရော၊ သာလွန်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိပါတော့အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။

ဧဝံ၊ ဤအတူ။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဒိသာ၊ တူရူအရပ်မျက်နှာတို့လည်းကောင်း။ စတဿော၊ ကုန်သော။ အနုဒိသာ၊ အထောင့်အရပ်တို့လည်းကောင်း။ ဟေဠာ၊ အောက်အရပ်လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ အထက်အရပ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဒိသာ၊ တို့ကို။ အနုဝိလောကေတော၊ အစဉ်အတိုင်းကြည့်၍။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒိသံ၊ တူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဒိသာ၊ မြင်တော်မမူခြင်းကြောင့်။ အယံ၊ ဤအရပ်သည်။ ဥတ္တရာ၊ မြတ်သော။ “မြောက်ဖြစ်သော”ဟုလည်း ပေးကြ၏။ ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဥတ္တရာဘိမုခေါ၊ မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှု မျက်နှာမူသည်။ (ဟုတော။) သတ္တပဒဝိတိဟာရေန၊ ရှေ့ခြေကို လွန်ကြောင်းဖြစ်သော ခုနစ်လှမ်းသော ခြေလှမ်းဖြင့်။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသဗ္ဗာ စ ဒိသာ အနုဝိလောကေတိ-ဟူသောပါဌ်၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (တသွာ ဧဝံ န ဒဠဗ္ဗံ-ဟု ပြန်လှည့်ပါ။) [ပါဠိတော်၌ မြောက်အရပ်သို့ ကြွတော်မူခြင်းက အလျင်ကျ၍ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်ခြင်းက နောက်ကျ၏။ ဖြစ်စဉ်အားဖြင့်ကား မြောက်အရပ်သို့ ကြွတော်မူခြင်းက နောက်ကျ၍ “အရပ်(၁၀)မျက်နှာကို ကြည့်ခြင်းက အလျင်ကျသည်”ဟု မှတ်ပါ။]

အာသဘိန္ဒိ၊ ကား။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ (ဝါစံ-၌စပ်။) အဂ္ဂေါတိ၊ ကား။
ဂုဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သဗ္ဗပဌမော၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရှေးဦးစွာတည်း။
ဣတရာနိ၊ အဂ္ဂေါ-မှတပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ဇေဋ္ဌော၊
သေဋ္ဌော-ဟူသော ပုဒ်တို့သည်။ တေဿေဝ၊ ဤ အဂ္ဂေါ-ဟူသော ပုဒ်၏
သာ။ ဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ အယ မန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဗ
ဝေါတိ၊ ဟူသော။ ပဒဒ္ဒယေန၊ ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဝါကျ နှစ်
ပါး အပေါင်းဖြင့်။ [ပုဒ် ဆိုသော်လည်း .ကပုဒ်တည်းမဟုတ် ဝါကျတည်း။]
ဣမသ္မိ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက်ထိုက်သော။ အရဟတ္တံ၊ ကို။
ဗျာကံသိ၊ ပြောပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သမ္ပတိဇာတော-အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ သမေဟိ၊
ညီညွတ်ကုန်သော။ ပါဒေဟိ၊ ခြေတော်တို့ဖြင့်။ ပထဝိယာ၊ မြေ၌။ ပတိဋ္ဌာနံ၊
တည်ခြင်းသည်။ စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘဿ၊ လေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကိုရခြင်း
၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ (ဝါ၊ အကျိုးတရားမဖြစ်မီရှေးအဖို့၌တင်ကြို၍
ဖြစ်နှင့်သောအမှတ်အသားတည်း။) ဥတ္တရာဘိမုခဘာဝေါ၊ မြောက်အရပ်သို့
ရှေး၍မျက်နှာမူသည်၏အဖြစ်သည်။ မဟာဇနံ၊ များစွာသော လူအပေါင်းကို။

ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ‘နိမိနာတိ သဉ္ဇာနာတိ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ။ လေးပါးသော ဣဒ္ဓိ
ပါဒ်ကို ရခြင်းအစရှိသည်ကို မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် နိမိတ္တ ဟုခေါ်၏။
ပုဗ္ဗေ၊ လေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်စသည်ကို မရမီရှေး၌။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်နှင့်သော။ နိမိတ္တံ၊
အမှတ်အသားတည်း။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ-ဆိုင်ရာအကျိုးတရားကို မရမီရှေးဦးစွာ တင်ကြို၍
ဖြစ်နှင့်သော အမှတ်အသား။ [သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာနံ စသည်
တည်း။]

ဋီကာ။ ။ဇာတမတ္တဿေဝ မောဓိသတ္တဿ ဌာနာဒီနိ ယေသံ ဝိသေသာမိဂ
မာနံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတာနီတိ ဧတ နိဋ္ဌါရေတွာ ဒဿေန္တော “ဧတ္တစာ”တိ အာဒိ
မာဟ။ တတ္ထပတိဋ္ဌာနံ (မြေ၌ရပ်တော်မူခြင်းသည်။) စတုရိဒ္ဓိပါဒ ပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗ
နိမိတ္တံ ဣဒ္ဓိပါဒဝသေန (ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး၏ အစွမ်းကြောင့်။) လောကုတ္တရဓမ္မေသု
သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝ သမိဇ္ဈနတော။

ဥတ္တရာဘိမုခဘာဝေါ။ ။လောကဿ ဥတ္တရဏာဝသေန (သတ္တဝါအပေါင်းကို
သံသရာမှ ထုတ်ဆယ်ကယ်တင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) ဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဧတန ဟိ
ဘဂဝါ သဒေဝကဿ လောကဿ အဘိဘူတော၊ -ကေနစိ အနဘိဘူတော အဟော
သိ။ တေနာဟ “မဟာဇနံ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ အဘိဘဝိတွာ ဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ” န္တိ။
-ဋီကာ။

အဇ္ဈောတ္တရိယာလွမ်းမိုး၍။ အဘိဘဝိတွာလွမ်းမိုး၍။ ဂမနဿ၊ ကြွတော်မူခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ သတ္တပဒဂမနံ၊ ခြေခုနစ်လှမ်းဖြင့်ကြွတော်မူခြင်းသည်။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂရတနပဋိလာဘဿ၊ ခုနစ်ပါးသောဗောဇ္ဈင်္ဂရတနာကို ရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တဓာရဏံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ထီးဖြူကိုဆောင်းခြင်းသည်။ ဝိပုတ္တိဝရသတ္တပဋိလာဘဿ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မြတ်သော ထီးတော်ကိုရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပဉ္စရာဇကကုဓာဏ္ဍာနံ၊ ငါးပါးသော မင်းမြှောက်တန်ဆာတို့ကို။ ပဋိလာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိပုတ္တိဟိ၊ တဒင်္ဂံ စသော ဝိပုတ္တိတို့ဖြင့်။ ဝိမုစ္စနဿ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သဗ္ဗဒိသာနုဝိလောကနံ၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့ကို အစဉ်အတိုင်းကြည့်ခြင်းသည်။ အနာဝရဏဉာဏပဋိလာဘဿ၊ အနာဝရဏဉာဏ်ကို ရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ အာသဘဝါစာဘာသနံ၊ မြတ်သောစကားကို မိန့်မြွက်တော်မူခြင်းသည်။ အပ္ပုဋ္ဌိဝတ္တိယဓမ္မဏက္ခပ္ပဝတ္တနဿ၊ သုတပါးတို့ ဆန့်ကျင် ဘက်မလည်စေအပ် မလည်စေနိုင်သော ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူခြင်း၏။ ဝါ၊ သုတပါးတို့ မတွန်းလှန်အပ် မတွန်းလှန်နိုင်သော ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ အယ မန္တိမာ ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ သီဟနာဒေါ၊ မဇ္ဈိမစကြာကံ ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက် မိန့်မြွက်တော်မူခြင်းသည်။ အနုပါဒိသေသာယ၊ ဥပါဒိမည်သော ဝိပါကီနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်မာကြွင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာနဿ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမေ ဝါရာ၊ ဤ ဝါရတို့သည်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာဂတာ၊ တိုက်ရိုက်လာသော ဝါရတို့တည်း။ ပန၊ ကား။ သမ္ပဟုလဝါရော၊ သမ္ပဟုလဝါရသည်။ နာဂတော၊ တိုက်ရိုက်မလာ။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဟာပုရိယဿ၊ မြတ်သော ယောက်ျားဖြစ်တော်မူသော ဘုရားအလောင်း၏။ ဇာတိဝေသေ၊ ဖွားမြင်တော်မူရာနေ၌။ ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်။ ကမ္မိ၊ တုန်လှုပ်ပြီး။ ဒသသဟဿိလောက ဓာတုမ္မိ၊ ၌။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဧကစက္ကဝါဠေ၊ တခုတည်းသော စကြဝဠာ၌။ သန္နိပတိံ သု၊ စည်းဝေးကြကုန်ပြီ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါသ မြဟွာတို့သည်။ ပဋိဂ္ဂဟိံ သု၊ ခံယူကြ

သတ္တပဒဂမနံ။ ။တထာ သတ္တပဒဂမနံ သတ္တပဒဗောဇ္ဈင်္ဂသမ္ပန္န အရိယမဂ္ဂဂမနဿ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဋီကာဖွင့်ကိုကြည့်ပါ။
မဟာပါ (ပ) ၈

ကုန်ပြီ။ ပစ္စာ၊ မှ။ မနုဿာ၊ (ပဋိဂ္ဂဏီသု။) တန္တိဗဒ္ဓါ၊ ညှိဖြင့်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။
 ဝိဏာ၊ စောင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ စမ္ပဗဒ္ဓါ၊ သားရေဖြင့်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊
 ဘေရိယော၊ စည်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။
 အဝါဒိတာ၊ မမြည်စေအပ်ကုန်ပဲ။ ဝါ၊ မတီးအပ်ကုန်ပဲ။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလို
 သာလျှင်။ ဝဇ္ဇိသု၊ မြည်ကြကုန်ပြီ။ မနုဿာနံ၊ တို့၏၊ အန္တုဗန္ဓနာဒိနိ၊
 နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း အချုပ်ထောင် အစရှိသည်တို့သည်။ ခဏ္ဍခဏ္ဍံ၊ အပိုင်းငယ်
 အပိုင်းကြီး။ ဆိဇ္ဇိသု၊ ပြတ်ကုန်ပြီ။ [ဆိဇ္ဇိသုတိ စ ပါလေသု ဗန္ဓဋ္ဌာနေသု ဆိဇ္ဇိ
 သု။-ဋီကာ။] သဗ္ဗရောဂါ၊ တို့သည်။ ဝုပသမိသု၊ ငြိမ်းအေးကုန်ပြီ။ အမ္မိလေန၊
 အချဉ်ဖြင့်။ ဓောတတမ္မမလံဝိယ၊ ဆေးကြောအပ်ပြီးသော ကြေးနီညိုကဲ့သို့။
 ဝိဂစ္ဆိသု၊ ကင်းကုန်ပြီ။ ဇစ္စန္ဒာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသုတို့သည်။ ရူပါနိ၊
 တို့ကို။ ပဿိသု၊ ကုန်ပြီ။ ဇစ္စဗေဒိရာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားထိုင်း သုတို့
 သည်။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုဏီသု၊ ကုန်ပြီ။ ပိဋသပ္ပိ၊ ဘီးတပ်သော အင်းပျဉ်
 ငယ်ဖြင့် သွားရခြင်းရှိသုတို့သည်။ (ဆူသုတို့သည်။) ဇဝသမ္ပန္နာ-လျှင်သော
 အဟုန်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ ဇာတိဇဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေ
 အားဖြင့် ဖျင်း အ သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဌေမ္မဂါနံ၊ အရိယိုသော
 ခံတွင်းရှိသုတို့၏။ သတိ၊ သတိသည်။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဝိဒေသပက္ခန္ဓာ၊
 အရပ်တပါး၌ လွင့်သွားကုန်သော။ နာဝါ၊ လှေ၊ သင်္ဘော တို့သည်။
 သုပဋ္ဌနံ၊ ကောင်းသောဆိပ်ကမ်းသို့။ ပါပုဏီသု၊ ကုန်ပြီ။ အာကာသဋ္ဌက
 ဘူမဋ္ဌကရတနာနိ၊ ကောင်းကင်၌တည်ကုန်၊ မြေ၌တည်ကုန်သော ရတနာ
 တို့သည်။ သကတေဇောဘာသိတာနိ၊ မိမိအရောင်ဖြင့် လွန်စွာတောက်ပ
 ကုန်သည်။ အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ [သကတေဇောဘာသိတာနိတိ အတိဝိယ
 သမုဇ္ဇလာယ အတ္တနော ပဘာယ ဩဘာသိတာနိ အဟေသု။-ဋီကာ။]

ဝေရိနေ၊ ရန်သူတို့သည်။ မေတ္တစိတ္တံ၊ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို။
 ပဋိလတိသု၊ ရကြကုန်ပြီ။ အဝိစိမ္ပိ၊ ၌။ အဂ္ဂိ၊ သည်။ နိဗ္ဗာယိ၊ ငြိမ်း
 အေးပြီ။ လောကန္တရေသု၊ လောကန္တရိုက်ငဲ့တို့၌။ အာလောကော၊ အရောင်
 အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ နဒိသု၊ တို့၌။ ဇလံ၊ ရေသည်။ နပ္ပဝတ္တတိ၊
 မစီးသွား။ မဟာသမုဇ္ဈေ၊ ၌။ မဓုရသံ၊ ချိုသော အရသာရှိသော။ ဥဒကံ၊
 သည်။ အဟေသိ၊ ပြီ။ ဝါတော၊ ကြမ်းသောလေသည်။ နဝါယိ၊ မတိုက်
 ခတ်။ [လာရိုးလာစဉ်လေကား လာသည်။] အာကာသ ပဗ္ဗတရုက္ခဂတာ၊
 ကောင်းကင်၌ရောက်ကုန်၊ တောင်၌ရောက်ကုန်၊ သစ်ပင်၌ရောက်ကုန်သော။
 သကုဏာ၊ တို့သည်။ ဘဿိတော၊ လျောကျ၍။ ပထဝိဂတာ၊ မြေ၌ရောက်

ကုန်သည်။ အဟောသံ၊ ကုန်ပြီ။ စန္ဒော၊ သည်။ အတိဝိရောစိ၊ အလွန်
 တင့်တယ်ပြီ။ သူရိယော၊ သည်။ နဉ္ဇဏော၊ မပူ။ နသီတလော၊ မအေး။
 နိမ္မလော၊ အညစ်အကြေးမရှိသည်။ ဥတုသမ္ပန္နော၊ ကောင်းသောဥတုနှင့်
 ပြည့်စုံသည်။ အဟောသံ၊ ပြီ။ [“နေသည် မပူပအေးသော ဥတုနှင့် ပြည့်
 စုံသည်”ဟူလို။] ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ဤ။ ဝိမာန
 ဒွါရေ၊ ဗိမာန်တံခါး၌။ ဌတု၊ ရပ်၍။ အပ္ပေါဋ္ဌနသေဋ္ဌန စေလုက္ခေပါ
 ဒီဟိ၊ လက်ပန်းပေါက်ခတ်ခြင်း၊ လေချန်ခြင်း၊ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းကို
 မြှောက်ပင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ မဟာကိဋ္ဌကံ၊ ကြီးစွာသော မြူးပျော်
 ခြင်းကို။ ကိဋ္ဌိသု၊ မြူးပျော်ကြကုန်ပြီ။ စာတုဒ္ဓိပိက မဟာမေဃော၊ လေး
 ကျန်းလုံး၌ နံ့သော ကြီးစွာသောမိုးသည်။ ဝဿိ၊ ရွာပြီ။ မဟာဇနံ၊ ကို။
 ခုဒါ၊ ထမင်းဆာခြင်းသည်။ နေဝပိဋ္ဌေသိ၊ မနှိပ်စက်။ ပိပါသ၊ ရေသောက်
 လိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရေငတ်ခြင်းသည်။ နပိဋ္ဌေသိ၊ စက်။ ဒွါရကဝါဋ္ဌာနိ၊
 တံခါးအပေါက်ကြီး၏ တံခါးရွက်တို့သည်။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။
 ဝိဝရိသု၊ ပွင့်ကုန်ပြီ။ ပုပ္ဖုပဂဗလူပဂါ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။
 ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ ပုပ္ဖလောနိ၊ တို့ကို။ ဂဏှိသု၊ ကုန်ပြီ။ ဒသသဟဿိလောက
 ဇာတု၊ သည်။ ဧကဒ္ဒဗေဒလော၊ အကြားမလပ် တစပ်တည်းသော တံခွန်
 အလံဟူသော ပန်းရှိသည်။ အဟောသံ၊ ပြီ။

တတြာပိ၊ ထိုမြေလှုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း။ (ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘာဝေါ၊
 ကို။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤ။) ဒသသဟဿိ
 လောကဇာတုကမ္မော၊ သည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏပဋိလာဘဿ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်
 ကိုရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဧက
 စက္ကဝါဋ္ဌေ၊ တခုတည်းသော စကြဝဠာ၌။ သန္နိပါတော၊ တပေါင်းတည်း

တတြာပိ။ ။ရှေ့ “ဧတ္ထ စ သမေဟိ ပါဒေဟိ ။ဝ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ။ ထို
 ဆိုအပ်ပြီးသော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာန-စသည်ကို အပိ သဒ္ဓါဖြင့်
 ပေါင်းသည်။ ထို့ကြောင့် “တတြာပိတိ တေသုပိ ပထဝိကမ္မာဒိသု ဧဝံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘာ
 ဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဧကဝလံ သမ္ပတိဇာတဿ ဌာနာဒိသု ဧဝါ တိ အဓိပ္ပာယ်ယော။”ဟု
 ဋီကာ၌မိန့်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ဤ ပိသဒ္ဓါမျိုးကို ရည်ရွယ်၍ စောဒနာဇ္ဈယ်ရှိပုံကို ရှေးဆရာတို့ပြ
 ကြသည်။ ပြဟန်ကား...ဆရာ သမ္ပတိဇာတ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်း၏ “သမေဟိ
 ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာန” စသည်သာ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်ပါသလော”ဟု စောဒနာ
 ဇ္ဈယ်ရှိသောကြောင့် တတြာပိ စသည်ကို မိန့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား “သမ္ပတိဇာတ
 ဖြစ်သောဘုရားအလောင်းတော်၏ သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယာ ပတိဋ္ဌာန-စသည်

ကျရောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ စည်းဝေးခြင်းသည်။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနကာလေ၊
 ဓမ္မစက္ကရာကို လည်စေတော်မူရာ အခါ၌။ ဝါ၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်ကို ဟော
 တော်မူရာအခါ၌။ ဧကပ္ပဟာရေနော၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာ။ သန္နိပတိတော၊
 ၍။ ဝါ၊ ၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဟနဿ၊ ခံယူခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပဌမံ၊ စွာ။
 ဒေဝတာနံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ခံယူခြင်းသည်။ စတုနံ၊
 ကုန်သော။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာန်တို့ကို။ ပဋိလာဘဿ၊ ရခြင်း
 ၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပစ္စာ၊ ၌။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ စတုနံ၊
 ကုန်သော။ အရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိလာဘဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊
 တန္တိဗဒ္ဓဝိကာနံ၊ ဖွဲ့အပ်သောစောင်းတို့၏။ သယံ၊ အလိုလို။ ဝဇ္ဇနံ၊ မြည်
 ခြင်းသည်။ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရပဋိလာဘဿ၊ အစဉ်အတိုင်းနေကြောင်းဖြစ်သော
 သမာပတ်ကိုရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ စမ္ပဗဒ္ဓဘေရိနံ၊ သားရေဖြင့်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော
 စည်ကြီးတို့၏။ (သယံ၊ အလိုလို။) ဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ မဟာတိယာ၊ သော။ ဓမ္မ
 ဘေရိယာ၊ တရားတည်းဟူသော စည်တော်ကြီးကို။ အနုဿာဝနဿ၊ အဖန်
 ဖန်ကြားသိစေခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ အန္တုဗန္ဓနာဒီနံ၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း အချုပ်
 ထောင် အစရှိသည်တို့၏။ ဆေဒေါ၊ ပြတ်ခြင်းသည်။ အသ္မိမာနသမုစ္ဆေဒဿ၊
 ငါဖြစ်၏ဟူသော မာန်မာနကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ မဟာဇန
 ဿ၊ များစွာသော လူအပေါင်း၏။ ရောဂဝိဂမော၊ ရောဂါ၏ ကင်းခြင်း
 သည်။ စတုသစ္စပဋိလာဘဿ၊ လေးပါးသောသစ္စာကို ရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊
 ဇစ္စန္ဓာနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူတို့၏။ ရူပဒဿနံ၊ ရူပါရုံကို မြင်ရခြင်း
 သည်။ - (မဟာဇနဿ။) ဒိဗ္ဗစက္ခုပဋိလာဘဿ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရခြင်း
 ၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဗမိရာနံ၊ နားထိုင်းသူတို့၏။ သဒ္ဓဿဝနံ၊ အသံကိုကြားရခြင်း
 သည်။ (မဟာဇနဿ။) ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပဋိလာဘဿ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်
 ကို ရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပိဋသပ္ပိနံ၊ ဘီးတပ်သောအင်းပျဉ်ငယ်ဖြင့် သွားရ
 ခြင်းရှိသူတို့၏။ ဝါ၊ ဆွံ့သူတို့၏။ ဇေသမ္ပဒါ၊ လျင်သောအဟုန်နှင့် ပြည့်စုံ
 ခြင်းသည်။ (မဟာဇနဿ။) စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘဿ၊ လေးပါးသော၊ ဣဒ္ဓိ
 ပါဒကို ရခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဇဋ္ဌာနံ၊ အ သူတို့၏။ သတိပတိဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏
 တည်ခြင်းသည်။ (မဟာဇနဿ။) စတုသတိပဋ္ဌာန ပဋိလာဘဿ၊ လေးပါး

၂၂

၌သာ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး၊ မဟာပုရိသဿ ဇာတဒိဝသေ ဒသသဟဿိ
 လောကဓာတုကမ္ပန-စသည်လည်း ပုဗ္ဗနိမိတ္တပင် ဖြစ်သည်''ဟူလို။

နိယာမံ။ ။သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထ၊ နောက်၌ပြုမူ၊ ဝေအာနက်၊ တချက်လွှတ်ဟန်၊
 ကြိခဲနီးနီး၊ ကြိုး၍ဖြေ၏၊ စုဒ္ဓိလေ ဝေတ္ထ။

သော သတိပဋ္ဌာန်ကိုရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ ဝိဒေသပက္ခန္ဓနာဝါနံ၊ အရပ်တပါး၌ လွင့်သွားကုန်သော လေ့၊ သဘောတို့၏။ သုပဋ္ဌနသမ္ပာပုဏ္ဏနံ၊ ကောင်းသောဆိပ်ကမ်းသို့ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းသည်။ (မဟာဇနဿ၊ ၏။) စတုပဋိသမ္ဘိဒါဓိဂမဿ၊ လေးပါးသောပဋိသမ္ဘိဒါကို ရခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ [“မဟာဇနဿ ကိုဆောင်ယူ၍ အနက်ပေးပါ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။]

ရတနာနံ၊ တို့၏။ သကတေဇောဘာသိတတ္တံ၊ မိမိအရောင်ဖြင့် လွန်စွာတောက်ပကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ (အတူကံ။) ယံ ဓမ္မောဘာသံ၊ အကြင် တရားတည်းဟူသော အရောင်ကို။ ဒဿေဿတိ၊ ပြတော်မူလတ္တံ့။ တဿ၊ ထိုသို့ တရားအရောင်ကိုပြတော်မူခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။

ဝေရီနံ၊ တို့၏။ မေတ္တစိတ္တပဋိလာဘော၊ သည်။ စတုဗြဟ္မဝိဟာရ၊ ခုလဘာဿ၊ ၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ အဝိစိမှ၊ ၌။ အဂ္ဂိနိဗ္ဗာယနံ၊ မီး၏ငြိမ်းခြင်းသည်။ ကောဒသအဂ္ဂိနိဗ္ဗာယနဿ၊ ရာဂစသော တဆယ့်တပါးသောမီးငြိမ်းခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ လောကန္တရိကာလောကော၊ လောကန္တရိကင်ရဲ၌ အရောင်အလင်းသည်။ အဝိဇ္ဇန္တကာရံ၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမှောင်ကို။ ဝိဓမ္မိတော၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဉာဏာလောကဒဿနဿ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသောအလင်းရောင်ကို ပြခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ မဟာသမုဒ္ဒဿ၊ ၏။ မရုရတ၊ ချိုသောအရသာရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာနရသေန၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အရသာဖြင့်။ ကေရသဘာဝဿ၊ တခုသော ရသရှိသည်၏ အဖြစ်၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ ဝါတဿ၊ ၏။ အဝါယနံ၊ သည်။ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတဘိန္နနဿ၊ ၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာအယူကို ဖျက်ဆီးခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ သက္ကဏာနံ၊ တို့၏။ ပထဝိဂမနံ၊ မြေသို့ရောက်ခြင်းသည်။ မဟာဇနဿ၊ ၏။ ဩဝါဒံ၊ ကို။ သုတော၊ ၍။ ပါဏေဟိ၊ အသက်တို့ဖြင့်။ သရဏဂမနဿ၊ ကိုးကွယ်ရာဟု သိခြင်း၏။ ဝါ၊ ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်ခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ စန္ဒဿ၊ ၏။ အတိဝိရောဓနံ၊ သည်။ ဗဟုဇနကန္တတာယ၊ များစွာသော လူအပေါင်းသည် နှစ်သက်အပ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ သူရိယဿ၊ ၏။ ဥဏှသီတဝိဝဇ္ဇိတဥတုသုခတာ၊ အအေးအပူကို ကြဉ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောဥတုရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယိကစေတသိကသုခပုတ္တိယာ၊ ကာယိကသုခ စေတသိကသုခသို့ ရောက်ခြင်း၏။ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။ [ကာယိကသုခ စေတသိကသုခသို့ရောက်လျှင် ကိလေသာအပူငြိမ်းအေးသောကြောင့် သူရိယဿ ဥဏှသီတဝိဝဇ္ဇိတ နှင့် တူ၏။ သူရိယဿ ဥဏှသီတဝိဝဇ္ဇိတဥတုသုခတာ ပရိဋ္ဌာဟဝိဝဇ္ဇိတကာယိကစေတသိကသုခပုတ္တိယာ ပုပ္ဖနိမိတ္တံ။-ဋီကာ။ ဤဋီကာအတိုင်း “ဝိဝဇ္ဇိတ” ဟုရေးလိုက်သည်။]

မြဟာပဒါနသုတ်

ဧတ္ထံ၊ သမ္ပတိဇာတော-အစရှိသည်ဖြင့် လာသောဤဝါရ၌။ [ဧတ္ထာတိ
 သမ္ပတိဇာတော တိ အာဒိန္နာ အာဂတေ ဣမသ္မိံ ဝါရေ။-ဋီကာ] (ကေစိ၊
 အချို့သော ရဟန်းတို့သည်။) ပဉ္စ၊ ကိ။ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိ။) ယဒါ၊
 အကြင်အခါ၌။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပထဝီယံ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟိတွာ၊ တည်
 ၍။ ဥတ္တရာဘိမုခေါ၊ မြောက်အရပ်သို့ ရွေးရှုသော မျက်နှာရှိသည်။ ဝါ၊
 မြောက်အရပ်သို့ ရွေးရှုမျက်နှာမူသည်။ (ဟုတွာ။) ပဒသ၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊

၍။ အာသဘိံ၊ မြတ်သူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါစံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ပြီ။
တဒါ၊ ဌ။ ပထဝိယာ၊ မြေပြင်အရပ်ဖြင့်။ ဂတောကိံ၊ သွားသလော။
ဥဒါဟု၊ ဟုတ်။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂတော(ကိံ)၊ လော။ ဒိဿမာနော၊
အများမြင်အပ်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသည်။ (ဟုတွာ။) ဂတော(ကိံ)။
ဥဒါဟု၊ ဟုတ်။ အဒိဿမာနော၊ အများမမြင်အပ်သည်။ ဝါ၊ မထင်ရှား
သည်။ (ဟုတွာ။) ဂတော(ကိံ)။ အစေလကော၊ အဝတ်မရှိသည်။ (ဟုတွာ။)
ဂတော(ကိံ)။ ဥဒါဟု။ အလင်္ကာတပဋိယတ္တော၊ စီရင်အပ်သော တန်ဆာ
ဆင်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။) (ဂတော ကိံ)။ ဒဟရော၊ ငယ်သည်။ ဟုတွာ၊
ဂတော (ကိံ)။ ဥဒါဟု။ မဟလ္လကော၊ ကြီးသည်။ (ဟုတွာ ဂတောကိံ)။
ပစ္စာပိ၊ နောက်၌လည်း။ တာဒိသောဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှိအပ်သည်သာ။ (သွား
တုန်းကကဲ့သို့ ရှိအပ်သည်သာ။) အဟောသိကိံ၊ ဖြစ်သလော။ ဥဒါဟု။ ပန။
ဗာလဒါရကော၊ ငယ်သောကလေးသည်။ (အဟောသိ ကိံ)။ ဣတိ၊ ဤသို့
မေးကြကုန်၏။

၂၁

ပန၊ ဆက်။ အယံပဉ္စော၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာ
ဒေ၊ ကြေးပြာသာဒ်၏ အောက်၌။ သမုဋ္ဌိတော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်။
(ဟုတွာ။) တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရေန၊ သည်။ ဝိဿဇ္ဇိတောဝ၊ ဖြေဆို
အပ်သည်သာ။ [ဧဝံဖြင့် “ငါတို့က အထူးဖြေနေဖူးယ် မလိုပါ” ဟုလို့။] ကိရ၊
ခွဲ။ ထေရော၊ တိပိဋကစူဠာဘယ မထေရ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပြဿနာ၌။ နိယတိ
ပုဗ္ဗေကတကမ္မဏ္ဍာရနိမ္မာနဝါဒဝသေန၊ နိယတိဝါဒ၊ ပုဗ္ဗေကတကမ္မဝါဒ၊
ဣဿရနိမ္မာနဝါဒ တို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ တံ တံ၊ ထို ထို စကားကို။ ဗဟံ၊
များစွာ။ ဝတွာ၊ ပြောပြီး၍။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
ဗျာကရိ၊ ဖြေပြီ။ (ကိံ - နည်း။) -

မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပထဝိယာ၊ ဖြင့်။ ဂတော၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့
မြေအပြင်ဖြင့် သွားပါသော်လည်း။ မဟာဇနဿ၊ များစွာသော လူ
အပေါင်း၏ စိတ်၌။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော ပိယ၊ သွားသကဲ့သို့။
အဟောသိ၊ ပြီ။ ဒိဿမာနော၊ အများမြင်အပ်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှား

နိယတိ။ ပ။ ဝါဒဝသေန။ ။နိယတိကို ဝါဒဝသေန-ပုဒ်နှင့်တွဲပါ။ နိယတိ ဟူသည်
ဓမ္မနိယာမ (တရားတို့၏ မြို့သောသဘောတည်း။) ထိုအချိန်၌ ဘုရားအလောင်းသည်
မြေ၌သွားပါသော်လည်း လူအများက ကောင်းကင်ဖြင့် သွားသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ဤသို့
ထင်ရခြင်းသည် ဘုရားအလောင်းတို့၏ ဓမ္မနိယာမ ဖြစ်သော ထုံးစံဓမ္မတာတည်း။
ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည် နိယတိဝါဒ-၏ အစွမ်းဖြင့် ပြောဆိုခြင်းတည်း။

၁၂၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပဒါနသုတ်

သည်။ (ဟုတွာ၊) ဂတော၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အထင်အရှားသွားပါသော်လည်း။ မဟာဇနဿ၊ ၏စိတ်၌။ အဒိဿ မာနောဝိယ၊ အများမမြင်အပ်သူကဲ့သို့။ ဝါ၊ မထင်ရှားသူကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အစေလကော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) ဂတော။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အဝတ်မရှိပဲသွားပါသော်လည်း။ မဟာဇနဿ၊ အလင်္ကာတပဋိယတ္တောဝိယ၊ စီရင်အပ်သော တန်ဆာဆင်ခြင်း ရှိသူကဲ့သို့၊ ဥပဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဒဟရောဝ၊ ငယ်သည်သာ။ (ဟုတွာ။) ဂတော။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ငယ်သည် ဖြစ်၍ သွားပါသော်လည်း။ မဟာဇနဿ၊ ၏စိတ်၌။ သောဠသဝဿုဒ္ဓေ သိကောဝိယ၊ တဆယ့်ခြောက်နှစ် အရွယ်ရှိပြီဟု ညွှန်ပြခြင်းကို ထိုက်သူသည် ကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် “တဆယ့်ခြောက်နှစ်ရှိပြီ”ဟု ညွှန်ပြ ထိုက်ပါသော်လည်း။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ဗာလဒါရကောဝ၊ ငယ်သောကလေး သည်သာ။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တာဒိသော၊ ထိုကဲ့သို့ တဆယ့် ခြောက်နှစ်အရွယ် ရှိပြီဟု ညွှန်ပြခြင်းကို ထိုက်သူသည်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ န (အဟောသိ။) ဣတိ၊ သို့။ (ဗျာကရိ။) စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို ထေရ်၏။ ပရိသာ၊ ပရိ သတ်သည်။ ဘော၊ အချင်းတို့။ ဗုဒ္ဓေန ဝိယ၊ ဘုရားသည်ကဲ့သို့။ ဟုတွာ။ ထေရေန၊ သည်။ ပဉ္စေ၊ ကို။ ကထိတော၊ ဖြေဆိုအပ်ပါပေပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ ဝါ၊ ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ လောကန္တရိကဝါရော၊ သည်။ ဝုတ္တနယောဝေ၊ ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။ စ ပန၊ ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဣမာသဗ္ဗဓမ္မတာ၊ ဤ အလုံးစုံသော သဘောတံတွာ ဓမ္မတာတို့သည်။ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ၊ တို့၏ အတွက်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပါဠိတော်၌

ပုဗ္ဗေကတကမ္မ။ ။ရှေး၌ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကို “ပုဗ္ဗေကတကမ္မ”ဟုဆို၏။ ရှေးရှေးဘဝ၌ ထိုကဲ့သို့ အထင်ကြီးလောက်သော ပုညသမ္မာရတွေများသည့်အတွက် ကြောင့် များစွာသော လူအပေါင်းတို့က “ကောင်းကင်ဖြင့်သွားသည်”ဟု ထင်ကြရ ၏။ ဤသို့ပြောဆိုခြင်းသည် ပုဗ္ဗေကတကမ္မဝါဒ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြောဆိုခြင်းတည်း။

ဣဿရနိမ္မာန။ ။ဤသတ္တဝါတို့၏အပေါ်၌ မိမိပြုအပ်သောကံသည် အစိုးရလေ့ရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကံသည်ပင် ဣဿရမည်၏။ ထို ဣဿရ၏ နိမ္မာန (ဖန် ဆင်းခြင်း) ဟူသည် မိမိအကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။ ဘုရားအလောင်းကိုလည်း မိမိပြုအပ်ခဲ့သောကုသိုလ်ကောင်းမှုက တလောကလုံးကိုလွှမ်းမိုးနိုင်လောက်အောင် ဖန် ဆင်းအပ်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် များစွာသော လူအပေါင်းမှာ “ကောင်းကင်ဖြင့် သွား သည်”ဟု ထင်ရလေသည်။ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည် ဣဿရနိမ္မာန၏ အစွမ်းဖြင့် ပြောဆိုခြင်းတည်း။

ဒုတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏာအဖွင့်] ဘာသာဇ္ဇိကာ ၁၂၁

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ပြနေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ဝိပဿီဘုရား အတွက်သာ ဖွင့်သည်ဟု ထင်စရာရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သော ဓမ္မတာ များသည် အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတို့နှင့် ဆိုင်သည်ဟူလိ။]

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာအဖွင့် ပြီး၏။

ဒုတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏာအဖွင့်

၃၃။ အဒ္ဓသ ခေါ် တိ၊ ကား။ ဒုက္ခလစုမ္မဋ္ဌကော၊ သွေ့ဖြူပူဆိုးဖြင့်ပြုအပ် သော အဝတ်ခွေ၌။ နိပဇ္ဇာပေတွာ၊ အိပ်စေ၍။ အာနိတံ၊ ဆောင်ယူအပ် သော မင်းသားကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ရပြီ။ မဟာပုရိသဿာတိ၊ ကား။ ဇာတိ ဂေါတ္တကုလာပဒေသာဒိဝသေန၊ ညွှန်ပြအပ်သောဇာတ် ညွှန်ပြအပ်သောအနွယ် ညွှန်ပြအပ်သောအမျိုးအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ မဟန္တဿ၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ် သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ (ဒွေဂတိယော-၌စပ်။) ဒွေဂတိယောတိ၊ ကား။ ဒွေ နှစ်ပါးကုန်သော။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးစီးခြင်းတို့သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နိပ္ပတ္တိယော၊ ပြီး စီးခြင်းတို့သည်။ (ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ ဂတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတ္တရာ။ ဂတိယော၊ ရောက်ထိုက်သော ဂတိတို့သည်။

ဇာတိဂေါတ္တံ။ ပ။ ဝသေန။ ။အပဒိသတိတိ အပဒေသော။ ဇာတိစ၊ ခတ္တိယ မြာဟ္မဏစသောဇာတ်လည်း။ ဂေါတ္တံစ၊ ကောဏ္ဍည၊ ဂေါတမ စသောအနွယ်လည်း။ ကုလံစ၊ သာကိယ၊ ကောလိယ စသော အမျိုးလည်း။ ဇာတိဂေါတ္တကုလာနိ။ (ဇာတ်၊ အနွယ်၊ အမျိုးတို့။) ဇာတိဂေါတ္တကုလာနိယေဝ အပဒေသော (ညွှန်ပြ အပ်သည်တည်း။) ဇာတိဂေါတ္တကုလာပဒေသော (ညွှန်ပြအပ်သော ဇာတ် အနွယ် အမျိုး။) ဇာတိဂေါတ္တကုလာပဒေသော + အာဒိ+ယာသံ တိ ဇာတိဂေါတ္တကုလာပ ဒေသာဒိ။ အာဒိဖြင့် အဆင်းကိုလည်းကောင်း၊ အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အခြံအရံကိုလည်းကောင်း၊ ဤသို့ စသော သမ္ပတ္တိတို့ကို ယူပါ။ [အာဒိသဒ္ဓေန ရူပိဿရိယပရိဝါရာဒိသမ္ပသမ္ပတ္တိယော သင်္ဂဏှာတိ။-ဇီကာ။]

ဒွေ ဂတိယော။ ။ဂတိသဒ္ဓါသည် နိဋ္ဌာ (ပြီးစီးခြင်း) အနက်ကိုဟော၏။ နိဋ္ဌာ ကိုပင် “နိပ္ပတ္တိယော”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ နိပ္ပတ္တိယော ကို ဇီကာ၌ “သိဒ္ဓိယော (သဒ္ဓိပေါက်ခြင်း ပြီးမြောက်ခြင်းတို့သည်)”ဟု ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဂန္ထဗ္ဗာတိ ဂတိ”ဟု ကမ္မသာန်ပြုရပါသော်လည်း ရောက်ထိုက်သော ပြီးမြောက်ခြင်းတို့ကို ယူပါ။ ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးသောအခါ “ဂတိယော၊ အထွတ်အထိပ်ရောက် ပြီးမြောက် ခြင်းတို့သည်”ဟု ပေးပါ။ “ဂမနံ၊ နိပ္ပတ္တနံ၊ ပြီးစီးခြင်း။ ဂတိ၊ ခြင်း။”ဟု သီလက္ခန္ဓ ဘာသာဇ္ဇိကာ အဓမ္မဗျာဏကထာ အဖွင့်၌ ဝိပြုတ်ပြခဲ့ပြီ။

၁၂၂ သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပဒါနသုတိ

ဣမာပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ [မဇ္ဈိမနိကာယ၊ မူလပဏ် ၂-ဝဂ်၊ ၂-သုတ်။] ဣတိတ္ထေ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ နိရယာဒိဘေဒါယ၊ ငရဲအစရှိသော အပြားရှိသော။ သတ္တေဟိ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဂန္ထဗ္ဗဂတိယာ၊ ရောက်ထိုက်သော ဂတိဟူသော အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ [“ဂန္ထဗ္ဗာတိ ဂတိ” ဟု ကမ္မသာဓ်ပြု။] အဟံ၊ သည်။ သီလဝန္တာနံ၊ သီလရှိကုန်သော။ ကလျာဏဓမ္မာနံ၊ ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားရှိကုန်သော။ ဣမေသံ သိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အာဂတိံ ဝါ၊ လာအပ်သော ဂတိကိုလည်းကောင်း။ ‘ဂတိံ’ ဝါ၊ သွားအပ်သော ဂတိကိုလည်းကောင်း။ နေဝ ဇာနာမိ၊ မသိ။ ဣတိ တ္ထေ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အဇ္ဈာသယေ၊ အလိုအဇ္ဈာသယဟူသော အနက်၌။ (ဝတ္တတိ။) [အဇ္ဈာသယ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ အဓမ္မဋ္ဌမာဏဝကထာ အဖွင့်၌ပြုခဲ့ပြီ။] နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဂတိ၊ ရောက်အပ်သော လည်းလျောင်းရာတည်း။ ဣတိ တ္ထေ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ပဋိဿရဏေ၊ လည်းလျောင်းရာဟူသော အနက်၌။ (ဝတ္တတိ။) ပြဟေ၊ ပြဟွာ။ အပိ စ၊ သို့သော်လည်း။ အဟံ၊ သည်။ တေ၊ ၏။ ဂတိဉ္စ၊ ပြီးစီးခြင်းကိုလည်း။ ပဇာနာမိ၊ ၏။ ဇုတိဉ္စ၊ အရောင်ကိုလည်း။ ပဇာနာမိ၊ ၏။ ဗကော၊ ဗကမည်သော။ ပြဟွာ၊ ပြဟွာသည်။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိ၏။ ဣတိ တ္ထေ၊ ၌။ နိပ္ပတ္တိယံ၊ ပြီးစီးခြင်း အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ သွာယံ (သော + အယံ ဂတိသဒ္ဓေါ)၊ ထို ဂတိသဒ္ဓါသည်။ ဣဓာပိ၊ ဤ “ဒွေဂတိယော” ဟူသော ပါဠိ၌လည်း။ နိပ္ပတ္တိယံ၊ ပြီးစီးခြင်းအနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အနညာတိ၊ ကား။ အညာ၊ ဒွေဂတိမှ တပါးသော။ ဂတိနာမ၊ ဂတိမည်သည်။ နိပ္ပတ္တိနာမ၊ ပြီးစီးခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဂတိကို “နိပ္ပတ္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။]

ဓမ္မိကောတိ၊ ကား။ ဒဿကုသလဓမ္မသမန္တာဂတော၊ ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထ တရားနှင့်ပြည့်စုံသော။ အဂတိဂမနဝိရဟိတော၊ အဂတိလိုက်ခြင်းမှ ကင်းသော။ (ဓမ္မရာဇာ-၌ စပ်။) ရာဇာတိဣဒံ၊ ရာဇာ-

အနညာ။ ။ “အညာ။ပ။ နိပ္ပတ္တိ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အနညာ၌ နနှင့်အညာသည် အနက်အားဖြင့် မစပ်ရကား သမာသ်စပ်သင့်သောပုဒ်မဟုတ် မစပ်သင့်သောပုဒ်ချင်းစပ်သော အယုတ္တသမာသ်တည်း။ “န အညာ အနညာ” ဟု ပြု။ အနက်ပေးသောအခါ “န အညာ” ဟု ခွဲ၍ “န” ကို ပါဠိတော်၌လာသော ဘဝန္တိကို ဘဝတိ ဟု ကေရုဏ်ပြင်၍ ထိုဘဝတိနှင့် တွဲပေးပါ။

ဓမ္မိကော။ ။ “ဓမ္မေ နိယုတ္တော ဓမ္မိကော” ဟုပြု။ ဓမ္မ အရ ကုသလကမ္မပထ တရားဆယ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ အဂတိမလိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယူစေလို၍ “ဒသ

ဒုတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၂၃

ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ ပုရိမပဒသေဝ၊ ဓမ္မိကော-ဟူသော ရွှေပုဒ်၏ပင်။
ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ လဒ္ဓရဇ္ဇတ္တာ၊
ရအပ်သော မင်းအဖြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မရာဇာ၊ မည်၏။
[ဤအလို ရွှေပုဒ်၏ ဝေဝစနံပရိယာယ် မဟုတ်။] စာတုရန္တောတိ၊ ကား။
ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒါဒိနံ၊ အရွှေအရပ်၌ဖြစ်သော သမုဒ္ဒရာ အစရှိကုန်သော။ စတုန္ဒ၊
လေးစင်းကုန်သော။ သမုဒ္ဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်
သဖြင့်။ စတုရန္တာယ၊ လေးစင်းသော သမုဒ္ဒရာဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြား
ရှိသော။ ပထဝိယာ၊ မြေ၏။ ဣသရော၊ အစိုးရသူတည်း။ ဝိဇိတာဝိတိ၊
ကား။ ဝိဇိတသင်္ဂါမော၊ အောင်အပ်ပြီးသော စစ်မြေပြင်ရှိသော။ (ရာဇာ-
၌ စပ်။)

အသ္မိံ၊ ဤမင်း၌။ ထာဝရိယံ ထိရဘာဝံ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သို့။ ပစ္စော၊
ရောက်သော။ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
(သော၊ ထိုမင်းသည်။) ဇနပဒတ္တာဝရိယပစ္စော၊မည်၏။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်
ကို သီလက္ခဏာဘာသာဋီကာ အဗ္ဗုဒ္ဓမာဏဝကထာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဟိ-ခွဲ။
ဗလိဒဏ္ဍာဒိဟိ၊ အခွန်အတုတ်ယူခြင်း ဒဏ်ခတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ လောကံ၊
ဇနပုဒ်နေသူ လူအပေါင်းကို။ ပိဋ္ဌယတော၊ နှိပ်စက်သော။ စဏ္ဍာယ၊ ကြမ်း
တမ်းသော။ ရညော၊ မင်း၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ မဇ္ဈိမဇနပဒံ၊ အလယ်ဖြစ်
သော ဇနပုဒ်ကို။ ဆဇ္ဇတ္တာ၊ စွန့်၍။ ပဗ္ဗတသမုဒ္ဒတိရာဒိနိ၊ တောင် သမုဒ္ဒ
ကမ်း အစရှိသောအရပ်တို့ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပစ္စန္တေ၊ မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်
အဖျားဖြစ်သော အရပ်၌။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။
အတိမုဒုဇာယ၊ အလွန်နူးညံ့သော။ ရညော၊ ၏။ (မနုဿာ-၌စပ်။) သာဟသိက
ဓနဝိလောပပိဋ္ဌိတာ၊ အနိုင်အထက်နှိပ်စက်၍ ပြုလေ့ရှိသော သူပုန် ခြေတို့၏
ဥစ္စာကိုလုယူခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပစ္စန္တံ၊

ပိဓေ ကုသလဓမ္မေ၊ အဂရဟိတေစ ရာဇဓမ္မေ၊ (“အဂရဟိတ” ဟူသည် အဂတိ
ဂမနမှ ကင်းခြင်းပင်တည်း။) နိယုတ္တောတိ ဓမ္မိကော”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ။ ။ ဤပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိဂြိုဟ်နှင့်တကွ သီလက္ခဏာ
ဘာသာဋီကာ အဗ္ဗုဒ္ဓမာဏဝကထာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။

သာဟသိက ။ပ။ ပိဋ္ဌိတာ ။ ။ မနုဿာနံ ဥရေ သတ္တံ ထပေတွာ (လူတို့၏ ရင်၌
လက်နက်ကိုထား၍။) ဣတ္ထိတနေဟရဏာဒိနာ (အလိုရှိအပ်သော ဥစ္စာကိုဆောင်ယူ
ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။) ပရသာဟသိကကာရိတာယ (သူတပါးတို့ကို အနိုင်အထက်
နှိပ်စက်၍ပြုလေ့ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) သာဟသိကာ (သာဟသိကတို့မည်၏။) -

၁၂၄ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ ဟောပဒါနသုတ်

အစွန်အဖျားဖြစ်သော အရပ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဇနပဒမဇ္ဈေ၊ ဇနပုဒ်၏အလယ်၌။ ဝါသံ၊ ကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေရူပေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ရာဇိနိ၊ မင်း၌။ ဇနပဒေါ၊ သည်။ ထိရဘဝံ၊ သို့။ န ပါပုဏာတိ၊ မရောက်။ [လူဦးရေ တိုးလိုက် ဆုတ်လိုက်ဖြစ်၍ ဇနပုဒ်နယ်ပယ်လည်း အကျဉ်းအကျယ် ပြောင်းလဲ၍ဖြစ်နေသည်။] ပန၊ အနွယ်ကား။ ဣမသ္မိံ၊ ကုမာရေ၊ ဤ မင်းသားသည်။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရယမာနေ၊ ပြုစေလတ်သော်။ တေဿ၊ ဤ မင်းသား၏။ ဇနပဒေါ၊ သည်။ ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ၊ ကျောက်ဖျာအပြင်၌။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ အယောပဇ္ဇေန၊ သံပြားဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တောဝိယ၊ ကာရံအပ်သကဲ့သို့။ ထိရော၊ ခိုင်မြဲသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒဿေန္တော-ဟူ၍လျှင် ကောင်း၏။) ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။) အာဟံသု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။

သတ္တရတနသမန္တာဂတောတိ ဧတ္ထံ၊ ပါဌ်၌။ ရတိဇနနဋ္ဌေန၊ မွေ့လျော်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ရတနံ၊ ရတနာမည်၏။ [ရတိဇနန၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ အဗ္ဗုဒ္ဓမာဏဝကထာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ (ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ယံ ဝတ္ထု၊ အကြင်ဝတ္ထုကို။)

စိတ္တိကတံ၊ စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးသည့်နယ် မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းသဖြင့် စိတ်၌ ပြုအပ် စိတ်၌ ထားအပ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (တံဝတ္ထု၊ ထို ဝတ္ထုကို။) ရတနံ၊ ရတနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ရှိ၏။ (ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ယံ ဝတ္ထု၊ သည်။) မဟတ္ထံ၊ များသော အဖိုးရှိ၏။ ဝါ၊ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်၏။ တေန စ၊ ကြောင့်လည်း။

ဋီကာ။ ဤအဖွင့်အလို သာဟသိက အရ သူပုန် ခြေ ဖြစ်သော လူတို့ကိုရ၏။ သာဟသိကာနံ၊ တို့၏။ ခနဝိလောပေါ၊ ဥစ္စာကို လုယူခြင်းတည်း။ သာဟသိကခနဝိလောပေါ၊ တေန ဝိဋ္ဌိတာ၊ ထို့ကြောင့်။ “သာဟသိကခနဝိလောပဝိဋ္ဌိတာ” ဟု ပြပါ။ သာဟသိကပုဒ်ပြီးပုံကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဗလသုတ် သာမညဗလ ပုစ္ဆာအခန်း၌ ကြည့်ပါ။

စိတ္တိကတံ။ ။အဟော မနောဟရန္တိ၊ ဪ...စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးသည့်နယ် မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းပါပေစွာဟု။ စိတ္တေ ကတ္တဗ္ဗတာယ၊ စိတ်နှလုံး၌ပြုထိုက် ထားထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တိကတံ၊ မည်၏။ [စိတ္တေ+ကတံ=စိတ္တိကတံ။ တပ္ပါကဋီကရဏပုဒ်ကဲ့သို့ စိတ္တနောင် ဤ ပစ္စည်းသက်။ [သွာယံ စိတ္တိကာရော တဿ ပူဇနီယတာယာ

(တံဝတ္ထု၊ ကိ။) ရတနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ (ယေန ကာရဏေန ယံ ဝတ္ထု၊ သည်။) အတုလံ၊ နှိုင်းယှဉ်စရာ တူသော ဥပမာမရှိ။ ဝါ၊ အတူမရှိ။ [နတ္ထိ တေဿ တုလာ ဥပမာတိ အတုလံ၊ အသဒိသံ။-ဋီကာ။] တေန ကြောင့်။ (တံဝတ္ထု။) ရတနံ ဝုစ္စတိ။ (ယေန ကာရဏေန ယံဝတ္ထု။) ဒုလ္လဘဒဿနံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော တွေ့မြင်ရခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တွေ့နိုင်မြင်နိုင်ခဲ့၏။ တေန (တံ ဝတ္ထု။) ရတနံ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ယေန ကာရဏေန ယံ ဝတ္ထု၊ သည်။) အနောမသတ္တပရိဘောဂံ၊ မယုတ်မနှမ်း အထက်တန်းသတ္တဝါတို့၏ အသုံးအဆောင် ဖြစ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ (တံ ဝတ္ထု၊ ကိ။) ရတနံ၊ ရတနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ချဲ့။ စက္ကရတနဿ၊ စကြာရတနာ၏။ နိဗ္ဗတ္တကာလ တော၊ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အညံ၊ စကြာရတနာမှ အခြားသော။ ဒေဝဋ္ဌာနံ နာမ၊ နတ်တို့၏တည်ရာ နတ်ကွန်းမည်သည်။ နဟောတိ၊ မရှိတော့။

တိ။ (ထိုကဲ့သို့သော ဤ စိတ္တိကာရသည် ထို ရတနာ၏ပူဇော်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။) ထို့ကြောင့် “စိတ္တိကတန္တိ ပူဇနိယန္တိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။

မိမိအကြံ။ ။အစိတ္တံပိ စိတ္တံဝိယ ကတံတိ စိတ္တိကတံ၊ မိမိစိတ်ကို မိမိတို့သည် အလွန်အရေးပါကြ၏။ စိတ်ကို ချမ်းသာအောင် စွမ်းနိုင်သမျှထား၍ အလွန်လေးစားကြ ၏။ ရတနာ အမည်ရသော သက်ရှိ၊ သက်မဲ့တွေကိုလည်း အလွန်လေးစားကြရ၏။ ထို့ ကြောင့် “စိတ္တိကတံ၊ စိတ်မဟုတ်သော်လည်း မိမိစိတ်ကဲ့သို့ အလေးပြုအပ်သောရတနာ” ဟု ကြံမိပါသည်။

အနောမသတ္တပရိဘောဂံ။ ။ဩမ (ဩမက) သဒ္ဓါသည် “ယုတ်ညံ့သော အောက် တန်းကျသော” ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ န+ဩမာ အနောမာ။ အနောမာစ+ တေ+သတ္တာစာတိ အနောမသတ္တာ=အောက်တန်းမဟုတ်သော အထက်တန်းသတ္တဝါ တို့။ အနောမသတ္တေဟိ+ပရိဘောဂံ အနောမသတ္တပရိဘောဂံ=စိန်ရွှေစသော သာမန် ရတနာသည်ပင် အထက်တန်းလူများ၏အသုံးအဆောင် ဖြစ်တုံသေး၏။ စကြာရတနာ စသည်တို့မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ။ ဘုရားစသောရတနာမြတ် ၃ ပါးလည်း ရှေးကံကြီးမား သူတို့သာ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်စရာ ရတနာမွန်များဖြစ်ကြသည်။]

ဒေဝဋ္ဌာနံ နာမ။ ။နတ်တို့၏ “တည်နေရာ” ဟု သတ်မှတ်အပ်သော နတ်စင် နတ်ကွန်း နတ်နန်း နတ်ရံသစ်ပင်ကို “ဒေဝဋ္ဌာနံ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုဌာနကိုပင် စကြာ ရတနာမပေါ်ခင်က အလေးအမြတ်ပြုကာ ပူဇော်ကြသည်။ စကြာရတနာ ပေါ်လာ သော အခါ၌ကား ထိုဒေဝဋ္ဌာနကို မပူဇော်ကြတော့ပဲ စကြာရတနာကိုသာ အလေး အမြတ်ပြုကာ ပူဇော်ကြသောကြောင့်။ “ဒေဝဋ္ဌာနံ” ဟူသော နာမည်သည်ပင် ပျောက်ကွယ်၍ သွားတော့သည်။

သုဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော လူတို့သည်။ ဂန္ဓပုပ္ဖါ ဒီဟိ၊ နံသာပန်းအစရှိသော ပူဇော် ဖွယ်တို့ဖြင့်။ တဿေဝ၊ ထို စကြာရတနာကိုသာ။ ပူဇေ၊ ပူဇော်မှုကိုလည်း ကောင်း။ အဘိဝါဒနာဒိနိစ၊ ရှိခိုးခြင်းအစရှိသော အမှုတို့ကိုလည်းကောင်း။ ကရေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ဣတိ စိတ္တိကတဋ္ဌေန၊ ဤသို့ စိတ်၌ပြုအပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်၊ စိတ်၌ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ရတနံ၊ ရတနမည်၏။ စ၊ ကား။ (စိတ္တိကတ၏အကျယ်မှတပါး မဟဉ္စ၏အကျယ်ကား။) စက္ကရတနဿ၊ ၏။ ဧတ္ထကံ နာမ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်မည်သော။ ဓနံ၊ ဥစ္စာကို။ အတ္တတိ၊ ထိုက်တန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဇ္ဈေ၊ ပိုင်းဖြတ်သော အဖိုး သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ မဟဉ္စဋ္ဌေနာပိ၊ ဤသို့ များသောအဖိုးရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကြောင့်လည်း။ ရတနံ၊ မည်၏။ စ၊ ကား။ စက္ကရတနံ၊ သည်။ အညေဟိ၊ စကြာရတနာမှ အခြားကုန်သော။ လောကေ၊ ကောက၌။ ဝိဇ္ဇေ မာနရတနေဟိ၊ ထင်ရှားရှိသော ရတနာတို့နှင့်။ အသဒိသံ၊ မတူ။ ဣတိ အတုလဋ္ဌေနာပိ၊ ဤသို့ အတူမရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကြောင့်လည်း။ ရတနံ၊ မည်၏။

စ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယသ္မိံ ကပ္ပေ၊ အကြင်ကမ္ဘာ၌။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မိံ ယေဝ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထို ကမ္ဘာ၌သာ။ စက္ကဝတ္တိနော၊ စက္ကဝတ်မင်းတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓါစ၊ တို့သည်လည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ကရဟစိ၊ တရံတဆစ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ ဒုလ္လဘဒဿနဋ္ဌေနာပိ၊ ထိုသို့ ခဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ် သော တွေ့မြင်ရခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း။ ရတနံ၊ မည်၏။ တဒေတံ၊ ထို စကြာရတနာသည်။ ဇာတိရူပကုလက္ခဏာရိယာဒီဟိ၊ ဇာတိ အဆင်း၊ အမျိုး၊ အစိုးရသူ၏အဖြစ် အစရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့်။ အနောမဿ၊ မယုတ်ညံ့သော။ ဥဠာရသတ္တယေဝ၊ မွန်မြတ်သောသတ္တဝါ၏ အတူကံသာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အညဿ၊ အနောမသတ္တမှတပါး ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါ၏ အတူကံ။ န(ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ အနောမသတ္တပရိဘောဂ ဋ္ဌေနာပိ၊ ဤသို့ မယုတ်မနွမ်း အထက်တန်းသတ္တဝါတို့၏ အသုံးအဆောင်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း။ ရတနံ၊ မည်၏။ စက္ကရတနံ၊ သည်။ (ယထာဝုတ္တတ္ထေဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်တို့ကြောင့်။ ရတနံ၊ ရတနမည်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသာနိပိ၊

ဧဝံ သေသာနိ ပီ။ ။စကြာရတနာသည် ရတိဇနန-စသော ခြောက်ပါးသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသကဲ့သို့၊ ဤအတူ ဟတ္ထိရတနာ-စသော ကြွင်းသော ရတနာတို့

စကြာရတနာမှ ကြွင်းသော ရတနာတို့သည်လည်း။ (ယထာဝုတ္တဇ္ဈေဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်တို့ကြောင့်။ ရတနံ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊၏။) ဣတိ၊ သို့။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ရတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ (သမန္နာဂတော-၌စပ်။) ပရိဝါရဘာဝေန စေဝ၊ အခြံအရံ၏ အဖြစ်အား ဖြင့်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဘောဂူပကရဏဘာဝေန၊ အလုံးစုံသော အသုံး အဆောင် အဆောက်အဦ၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တရတနသမန္နာဂတော၊ မည်၏။

ဣဒါနိ၊ ရတနာခုနစ်ပါးတို့၏ အရေအတွက်ကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တေသံ၊ ထို ရတနာတို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ တဿိမာနိ တိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တဿိမာနိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ စက္ကရတန န္တိ အာဒိသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ သင်္ခေပါဓိပ္ပာယ်ော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။ ဒွိ သဟဿဒီပပရိဝါရနံ၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အခြံအရံရှိကုန်သော။ စတုန္တံ၊ လေးကျွန်းကုန်သော။ မဟာဒီပါနံ၊ ကျွန်းကြီးတို့၏။ သိရိဝိဘဝံ၊ အသရေ စည်းစိမ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ သမတ္ထံ၊ စွမ်းနိုင်သော။ စက္ကရ တနံ၊ စကြာရတနာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ တထာ၊ တူ။ [တထာ-ဖြင့် ဒွိသဟဿဒီပပရိဝါရမဟာဒီပသိရိဝိဘဝ-ကို ညွှန်းသည်။] ပုရေ ဘတ္ထမေဝ၊ နံနက်စာစားရာကာလ၏ ရှေးအဖို့၌ပင်။ (နံနက်စာမစားမီပင်။) သာဂရပရိယန္တံ၊ သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြား ရှိသော။ ပထဝိံ၊ ကို။ အနုသိယာယနသမတ္ထံ၊ အစဉ်အတိုင်း လှည့်ပတ်ခြင်း၌စွမ်းနိုင်သော။ ဝေဟာ သင်္ဂမံ၊ ကောင်းကင်၌ ပျံသွားနိုင်သော။ ဟတ္ထိရတနံ၊ ဆင်ပျံတော်ရတနာ

သည်လည်း ထိုဂုဏ်များနှင့် ပြည့်စုံကြသည် ဟူလို။ [ယထာဝုတ္တာနံ ပဉ္စန္ဒ ဆန္ဒမ္ပိဝါ အတ္တာနံ ဣတရ ရတနေသုပိ လဘနတော “ဧဝံ သေသာနိဗ္ဗိ”တိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။]

ပရိဝါရ ။ပ။ ဘာဝေန။ ။ဤပုဒ်တို့ကား “သမန္နာဂတော၏ သဟာဒီယောဂ မဟုတ်။ ပြည့်စုံပုံ အခြင်းအရာကိုပြသော ဝိသေသနပုဒ်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အား ဖြင့်”ဟု ပေးရသည်။ ဟတ္ထိ အဿ မဏိ ဣတ္ထိရတနာတို့သည် အသုံးအဆောင် အဆောက်အဦ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြည့်စုံကြ၏။ ကြွင်းသော စကြာရတနာ ဂဟပတိ ရတနာ ပရိဏာယကရတနာတို့ကား အခြေအရံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြည့်စုံ၏။ [ဟတ္ထိ အဿမဏိဣတ္ထိရတနေဟိ ပရိဘောဂူပကရဏ ဘာဝေန သေသေဟိ ပရိဝါရဘာဝေနာယိ သောဇနာ။-ဋီကာ။]

သည်လည်းကောင်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။
 (လေးကျွန်းမြေကို နံနက်စာမစားမီ လှည့်လည်နိုင်သော။) အဿရတနံ၊ မြင်း
 ပျံတော် ရတနာသည်လည်းကောင်း။ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတေ၊ (ဆယ့်လေးလ
 ဆုတ် မိုးတိမ်အုပ်သည့် တောရှုပ်သန်းခေါင် အမှိုက်မှောင်ဟူသော) လေးပါး
 သော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော။ အန္ဓကာရေ၊ အမှိုက်မှောင်၌။ ယောဇနပ္ပမာ
 ၏၊ တယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ဝိဓမ္မိတု၊ ပယ်
 ဖျောက်၍။ အာလောကဒဿနသမတ္ထံ၊ အရောင်အလင်းကိုပြခြင်း၌ စွမ်းနိုင်
 သော။ မဏိရတနံ၊ ပတ္တမြားရတနာသည်လည်းကောင်း။ ဆဗ္ဗဒေဝိယဝဇ္ဇိ
 တံ၊ (မည်း ဖြူ ဆူ ကြုံ၊ နိမ့် မြင့်တုံ၊ မှတ်ကုန်ပြစ်ခြောက်ပါး-ဟူသော) ခြောက်
 ပါး အပြားရှိသော အပြစ်တို့သည် ကြဉ်အပ်သော။ မနာပစာရိဣတ္ထိရတနံ၊
 မြတ်နိုးဖွယ်ကိုကျင့်လေ့ရှိသော မိဖုရားရတနာသည်လည်းကောင်း။ ယောဇနပ္ပ
 မာဏေ၊ ရှိသော။ အန္ဓောပထဝီဂတံ၊ မြေအတွင်း၌တည်နေသော။ နိဓိံ၊
 ရွှေအိုးကို။ ဒုဿနသမတ္ထံ၊ မြင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ဂဟပတိရတနံ၊ သူ
 ကြွယ်ရတနာသည်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂမဟေသိယ၊ မိဖုရားခေါင်၏။ ကုစ္ဆိ
 မိ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိတု၊ ဖြစ်၍။ သကလရဇ္ဇံ၊ အလုံးစုံသော တိုင်းပြည်ကို။ အန
 သာသနသမတ္ထံ၊ သွန်သင်ခြင်း၌စွမ်းနိုင်သော။ ဇေဋ္ဌပုတ္တသင်္ခါတံ၊ သားတော်
 ကြီးဟု ဆိုအပ်သော။ ပရိကာယကရတနံ၊ ရွှေဆောင် ရတနာသည်လည်း
 ကောင်း။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (သင်္ခေ
 ပါဓိပ္ပာယ်ယော၊ တည်း။) [ပါတုဘဝတိ တိ-ဟု ပါဠိရှိပါစေ။]

ပရောသဟဿန္တိ၊ ကား။ အတိရေကသဟဿံ၊ တထောင်ထက် အပို
 အလွန်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တထောင်ကျော်ဖြစ်သော။ [သဟဿတော + ပရော
 ပရောသဟဿံ၊ အတိရေကသည် “ပရော” ၏ အဖွင့်။] သူရာတိ၊ ကား။ အတိ
 ရုကာ၊ မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့ ကုန်သော။ (ပုတ္တာ ဘဝန္တိ။) [သူရ-သဒ္ဓါသည်
 ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသူကိုဟော၏။ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိလျှင် မကြောက်သတို့ပင်တည်း။ ထို့
 ကြောင့် “အဘိရုကာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွ-ဖွင့်သည်။] ဝိရဂ်ရူပါတိ၊ ကား။
 ဝိရာနံ၊ ရဲရင့်သူတို့၏။ အင်္ဂံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဝိရဂ်ံ၊ ရဲရင့်သူတို့၏
 အကြောင်း။ ဧတံ၊ ဤ ဝိရဂ်-ဟူသော အမည်သည်။ ဝိရိယဿ၊ ဝိရိယ၏။
 နာမံ၊ တည်း။ ဧတသံ၊ ဤ သားတော်တို့၏။ ဝိရဂ်ံ၊ ရဲရင့်သူတို့၏
 အကြောင်း ကောင်းသောဝိရိယ ဟူသော။ ရူပံ၊ သဘောသည်။ (အတ္ထိ။)
 ဣတိ၊ ထိုသို့ ရဲရင့်သူတို့၏အကြောင်း ကောင်းသောဝိရိယဟူသော သဘောရှိ
 ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဧတသိ သားတော်တို့သည်။) ဝိရဂ်ရူပါ၊ တို့မည်

၏။ ဝီရိယဇာတိကာ၊ ဝီရိယသဘောရှိကုန်သည်။ ဝီရိယသဘာဝ၊ ဝီရိယသဘော ရှိကုန်သည်။ ဝီရိယမဟာ၊ ဝီရိယ အတိပြီးကုန်သည်။ အ ဂိလာသုနော၊ ပင်ပင်ပန်းပန်း နှမ်းနှမ်းနယ်နယ် မဟုတ်ကုန်သည်။ အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ [ဂိလာသု-၌ ဂိလေ-ဓာတ်၏ ကိလမန အနက်ကိုယူ၍ “နကိလမန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။ အဂိလာသုနော ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဠိကာ ဝေရုဉ္ဇကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဒီဝသံ၊ တနေပတ်လုံး။ ယုတ္တန္တာပိ၊ စစ်တိုက်ရကုန်သော်လည်း။ နကိလမန္တိ၊ မပင်ပန်းကြကုန်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သာဂရပရိယန္တန္တိ၊ ကား။ စက္ကဝါဠ ပဗ္ဗတံ၊ စကြဝဠာတောင်ကို။ သိမံ၊ အပိုင်းအခြားကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဌိတသမုဒ္ဒပရိယန္တံ၊ တည်သော သမုဒ္ဒရာ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ (ဣမံ ပထဝီ-၌စပ်။) အဒဏ္ဍေနာတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် မင်းတို့သည်။ ကတာပရာဓဓ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်ရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ သတမ္ပိ၊ တရာသော ဒဏ်ငွေကိုလည်းကောင်း။ သဟယမ္ပိ၊ တထောင်သော ဒဏ်ငွေကိုလည်းကောင်း။ ဂဏန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ တေ၊ ထို မင်းတို့သည်။ နေဒဏ္ဍေန၊ ဥစ္စာဒဏ်ဖြင့်။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေန္တိ၊ ပြုစေကုန်၏။ ယေ၊ အကြင်မင်းတို့သည်။ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇံ၊ ဖြတ်အပ် ခဲ့အပ်သည် မည်သောက်အောင်။ အနုသာသန္တိ၊ ဆုံးမကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုမင်းတို့သည်။ သတ္တဒဏ္ဍေန၊ လက်နက်ဒဏ်ဖြင့်။ (ရဇ္ဇံ၊ ကို။ ကာရေန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤ စက္ကဝတ်မင်းသည်။ ဒုဝိဓမ္ပိ၊ နှစ်ပါး၊ အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒဏ္ဍံ၊ ဥစ္စာဒဏ် လက်နက်ဒဏ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စန့်၍။ အဒဏ္ဍေန၊ ဥစ္စာဒဏ် လက်နက်ဒဏ် မပါပဲ။ အဇ္ဈာဝသတိ၊ လွမ်းမိုး၍ အပိုင်းအခြားအတိုင်း နေ၏။ အသတ္တေနာတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင်မင်းတို့သည်။ ဧကတောဓာရာဒိနာ၊ တဘက်၌ အသွားရှိသော လက်နက်အစရှိသော။ သတ္တေန၊ လက်နက်ဖြင့်။ ပရံ၊ ကို။ ဝိဟေသန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကြကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ သတ္တေန၊ ဖြင့်။ ရဇ္ဇံ၊ ကို။ ကာရေန္တိနာမ၊ ပြုစေကြသတို့ မည်၏။ ပန၊ အနွယ် ကား။ အယံ၊ ဤ စက္ကဝတ်မင်းသည်။ သတ္တေန၊ ဖြင့်။ ခုဒ္ဒမက္ခိကာယပိ၊ ယင်ငယ်၏ သော်မှလည်း။ ပိဝနမတ္ထံ၊ သောက်ခြင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ သောက်လောက်ရုံ ဖြစ်သော။

ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇံ။ ။ဆိဇ္ဇတေ တိ ဆေဇ္ဇော (ဖြတ်အပ်သူ။) ဘိဇ္ဇတေ တိ ဘေဇ္ဇော (ခွဲအပ်သူ။) ဣ ပစ္စည်း။ ဇာကို ဇ ပြိ ဒွေဘော်လာ။ ဤ၌ ကြိယာ ဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယာ ဝိဘတ်သက်၍ “ဖြတ်အပ် ခွဲအပ်သည် မည်သောက်အောင်”ဟု အနက်ပေးသည်။ ဆရာတို့ကား “ဖြတ်အပ် ခွဲအပ်သည်ကို။ ကတော၊ ပြု၍။”ဟု ထည့်၍ အနက်ပေးတော်မူကြသည်။

လောဟိတံ၊ သွေးကို။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏ အပေါ်၌။ အနုပ္ပါ
 ဒေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဓမ္မေနံ၊ တရားသဖြင့်သာလျှင်။ (အဇ္ဈာဝသတိ-၌
 စပ်။) မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ဟိ၊ လာတော်မူပါ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
 ပဋိရာဇဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မင်းတို့သည်။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတာဂမနော၊ လက်ခံအပ်
 သော လာရခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ လာခြင်းကို လက်ခံရသည်။ (ဟုတွာ။)
 ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ရှိသော။ ပထဝိံ၊ လေးကျွန်းမြေကို။ အဘိ ဝိဇိနိတွာ၊ အောင်
 နိုင်၍။ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ၏။ အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ သာမိ၊ အရှင်သခင်
 သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝသတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကံ၊
 တမျိုးသော။ နိပ္ပတ္တိံ၊ လူ့ဘောင်၌ ပြီးစီးခြင်းကို။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်
 မူပြီး၍။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ (နိပ္ပတ္တိံ၊ ဘုရားအဖြစ်၌ ပြီးစီးပုံကို။)
 ကထေတုံ၊ ငှါ။ သစေ ခေါ် ပနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။
 (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထံ၊ ထို သစေ ခေါ် ပန အစရှိသောစကားရပ်၌။
 ဧတေန၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည်။ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိကိလေသတဏှာ
 သင်္ခါတံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ ကြွင်းသောဝိစိကိစ္ဆာ စသောကိလေ
 သာ တဏှာဟု ဆိုအပ်သော။ ဆဒနံ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သော တရားကို။ အာဝ
 ရဏံ၊ ပိတ်ဆို့တတ်သော တရားကို။ ဝီဝဋ္ဌံ၊ ဖွင့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဝိဒ္ဓံသိတံ၊
 ဖျက်ဆီးတော်မူအပ်ပြီ။ ဝီဝဋ္ဌကံ၊ ဖွင့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 (သော၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။) ဝီဝဋ္ဌစ္ဆဒေါ၊ ဝီဝဋ္ဌစ္ဆဒ မည်တော်မူ၏။
 “ဝီဝဋ္ဌဒါ”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ ပါဠိတော်ပါဌ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)
 [ဝီဝဋ္ဌဒါတိ စ ဩကာရဿ အာကာရံ ကတွာ နိဓ္ဒေသော။-ဋီကာ။] အယ
 မေဝ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သည်ပင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

၃၅။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။
 နိပ္ပတ္တိံ၊ ပြီးစီးခြင်းကို။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်မူ၍။ တာသံ၊ ထို နှစ်ပါး

ရာဂ။ပ။ဆဒနံ။ ။တရားကိုယ် အားဖြင့် လောဘတရုတည်း ဖြစ်သော်လည်း
 ရုဇ္ဈန (တပ်မက်ခြင်း) အနက်ကိုအစွဲပြု၍ “ရာဂ”ဟုလည်းကောင်း မွတ်သိပ်ခြင်း
 အနက်ကို အစွဲပြု၍ “တဏှာ”ဟုလည်းကောင်း နှစ်မျိုးခွဲထားသည်။ ကိလေသ အရ
 ဝိစိကိစ္ဆာ အစရှိသော ကြွင်းသောကိလေသာတို့ကို ယူပါ။ ထို ကိလေသာ အားလုံး
 သံညပင် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ကို ဖုံးအုပ်နိုင်သောကြောင့် “ဆဒန” အမည်ရသည်။ ထို
 အားလုံးသော ကိလေသာ ပါပဓမ္မတို့သည် ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်
 လတ်သော် သတ္တဝါသန္တာန်ကို အကြောင်းအကျိုးကို မသိမမြင်အောင်ဖုံးထားသကဲ့သို့
 ဖြစ်သောကြောင့် “ဆဒန”ဟုလည်းကောင်း “ဆဒ” ဟု လည်းကောင်း ခေါ်သည်။
 [သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ အဗ္ဗဋ္ဌ သုတ်၌ကား ဝီဝဋ္ဌဒ-အရ ကိလေသာတို့ကိုတမျိုးပြသေး၏။]

ဒုတ္တိ သမဟာပုရိသလက္ခဏအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၃၁

သော ပြီးစီးခြင်းတို့၏။ နိမိတ္တဘူတာနိ၊ သိမှတ်ကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်
သော။ လက္ခဏာနိ၊ အမှတ်အသားတို့ကို။ ဒဿတုံ၊ ငါ။ အယ ဥ ခေဝ
ကုမာရော တိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [နိမိနာတိ သဉ္ဇာနာတိ
ဧတေဟိတိ နိမိတ္တာနိ။ နိမိတ္တာနိ+ဟုတုာ+ဘူတာနိ နိမိတ္တဘူတာနိ။] တတ္ထ၊
ထို အယဥ ခေဝ ကုမာရော-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါတိ၊
ကား။ အညေသံ၊ ဝိပဿီဘုရားအလောင်းမှတပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
ဝါ၊ တို့သည်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ပါဒံ၊ ကို။ ထပေန္တနံ၊ ထားကုန်လတ်
သော်။ အဂ္ဂပါဒတလံဝါ၊ ခြေဖျားအပြင်သည်သော်လည်းကောင်း။ ပဏှိဝါ၊
ဖနောင့်သည်သော်လည်းကောင်း။ ပဿံဝါ၊ ခြေဖဝါးဘေးသည်သော်လည်း
ကောင်း။ [ပဿန္တိ ပါဒတလဿ ဒွိသု ပဿေသု ဧကေကံ ဥဘယ မေဝ
ဝါ ပရိယန္တံ ပဿံ။-ဋီကာ။] ပဌမံ၊ စွာ။ ဖုသတိ ယထာ၊ ထိသကဲ့သို့
လည်းကောင်း။ ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ ဝေ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဆိဒ္ဓ္ဌံ၊
ပြတ်နေသည်။ ဝါ၊ခွက်နေသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။
ဥက္ခိပန္တနံ၊ မြှောက်ကုန်လတ်သော်။ အဂ္ဂတလာဒိသု၊ ခြေဖျားအပြင်အစရှိ
သည်တို့တွင်။ ဧကကောဋ္ဌာသောဝ၊ တခုသောအဖို့သည်သာ။ ပဌမံ၊ စွာ။
ဥဋ္ဌဟတိ ယထာ၊ ထ သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကြံ သကဲ့သို့လည်းကောင်း။
ဝေ၊ တူ။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏။ ဝါ၊ သည်။ (ဘူမိယံ၊ ၌။ ပါဒံ၊
ကို။ ထပေန္တဿ၊ လတ်သော်။ အဂ္ဂပါဒတလံဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။
ပဏှိဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ပဿံဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ပဌမံ၊စွာ။
နဖုသတိ၊ ထိသည်မဟုတ်။ ဝေမဇ္ဈေ၊ ၌။ ဆိဒ္ဓ္ဌံ၊သည်။ ဝါ၊သည်။န ဟောတိ၊
မဖြစ်။ ဥက္ခိပန္တဿ၊ လတ်သော်။ အဂ္ဂတလာဒိသု၊ တို့တွင်။ ဧကကောဋ္ဌာ
သောဝ၊ သည်သာ။ ပဌမံ၊ စွာ။ န ဥဋ္ဌဟတိ၊ ထသည်မဟုတ်။ ဝါ၊
ကြံသည်မဟုတ်။) ပန၊ အဟုတ်ကား။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏။
သုဝဏ္ဏပါဒုကတလမိဝ၊ရွှေခြေနင်းအပြင်းကဲ့သို့။ (ရေပေါ်၌တပြင်တည်းထိနိုင်
သော ရွှေခြေနင်းအပြင်းကဲ့သို့။) ဧပ္ပဟာရေနော၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်
သာ။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ ပါဒတလံ၊ ခြေဖဝါးအပြင်သည်။ ဘူမိံ၊
မြေကို။ ဖုသတိ၊ ထိ၏။ ဧပ္ပဟာရေနော၊ အားဖြင့်သာ။ ဘူမိတော၊
မှ၊ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ထ၏။ ဝါ၊ ကြံ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤ ဝိပဿီ
ဘုရားအလောင်းသည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကောင်းစွာအညီ
“မြေ”၌သည်သော ခြေရှိတော်မူ၏။

☞ စက္ကာနိတိ၊ ကား။ ဒွိသု၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပါဒတလေသု၊ ခြေဖဝါး
အပြင်တို့၌။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ စက္ကာနိ၊ စက်ဘီး ပုံသဏ္ဌာန်တို့သည်။

၁၃၂ သုတ်မဟာဝါဏဋ္ဌကထာ [မဟာပဓါနသုတ်

(ဇာတာနိဉ္စဝပ်။) တေသံ၊ ထို နှစ်ပါးသော စက်တို့၏။ အရာစ၊ အကန့်ထောက် ဆန်တို့ကိုလည်းကောင်း။ နေမိစ၊ အကုပ် တကူကိုလည်းကောင်း။ နာဘိစ၊ ပုံတောင်း ချက်မကိုလည်းကောင်း။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာဝ၊ ဟောတော်မူအပ် သည်သာ။ ပန၊ ကား။ (တနည်း) ပန၊ အထူးကား။ သဗ္ဗာကာရ ပရိပူရာနိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ အယံ ဝိသေသော၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အထူးကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကိုရ၊ ချဲ့၊ တေသံ စက္ကာနံ၊ ထို စကြာတို့၏။ ပါဒတလဿ၊ ခြေဖဝါးအပြင်၏။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ နာဘိ၊ ပုံတောင်း ချက်မ သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရှား၏။ [နာဘိ ဒိဿတိ တိ လက္ခဏစက္ကဿ နာဘိပရိမဏ္ဍလသဏ္ဌာနာ သုပရိဗျတ္တာ ဟုတ္တာ ဒိဿတိ။ “အလွန်ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့မြင်အပ်သည်ကို ဒိဿတိဟုဆိုသည်။” လဗ္ဗတိ တိ အဓိပ္ပာယ်ယော။-ဋီကာ။] နာဘိပရိစ္ဆိန္နာ၊ ချက်မ၌ ပိုင်းခြားအပ် သော။ ဝဇ္ဇလေခါ၊ ဝိုင်းသော အရေးအကြောင်းသည်။ ဒိဿတိ၊ ၏။ နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇော၊ ပုံတောင်း၏ အဝဉ်ထားထိုက်သော ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသောသံပြား ပုံသဏ္ဌာန်သည်။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ပနာဠိမုခံ၊ ပုံတောင်း ၏ အဦးအစသည်။ ဒိဿတိ၊ အရာ၊ အကန့်ထောက်ဆန်တို့သည်။ ဒိဿန္တိ။ အရေသု၊ တို့၌။ ဝဇ္ဇိလေခါ၊ ဝိုင်းသော အရေးအကြောင်းတို့သည်။ ဒိဿန္တိ။ နေမိမဏိကာ၊ အကုပ်ဘကူ၌ ရွဲလုံးသဏ္ဌာန်ရှိသော အလုံးငယ်တို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ သမ္မဟုလ ဝါရမ္ပ ရွေးဦးစွာ။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ အာဂတ မေဝ၊ တိုက်ရိုက်လာ သည်သာ။

သမ္မဟုလဝါရော ပန၊ သမ္မဟုလ ဝါရသည်ကား။ အနာဂတော၊တိုက်ရိုက် မလာ။ သော၊ ထို သမ္မဟုလ ဝါရကို။ ဝါ၊ ထိုမျှားစွာသောလက္ခဏာတို့ကို

နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇော။ ပကတိလှည်းဘီး၏ ပုံတောင်းသည် ဝင်ရိုး၏ ထိခိုက် ဖန်များသဖြင့် ပျက်စီးသွားမည်စိုးသောကြောင့် သံပြားဝိုင်းထည့်ထားရသေး၏။ ထိုကဲ့သို့ သော သံပြားခွေဝိုင်းကို “နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇ” ဟု ဆိုသည်။ အချို့ဒေသဝယ် “ဆိတ်ချက်လုံး” ဟု ခေါ်သောသံခွေဝိုင်းတည်း။ [နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇောတိ ပကတိ စက္ကဿ အက္ခိယာဟတပရိဟရဏတ္ထံ (ဝင်ရိုး၏ပုံတောင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းကို တားမြစ် ခြင်းအကျိုးငှာ။) နာဘိမုခေ ထပေတဗ္ဗပရိက္ခေပပဇ္ဇော။ (ပုံတောင်း၏ အဝ အတွင်း၌ ထားထိုက်သော သံပြားဝိုင်းပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော အပြားဝိုင်းသည်။) တပွဋိစ္ဆဇ္ဇော (ထို သံပြားဝိုင်းနှင့် အလားတူသောပုံသဏ္ဌာန်ကို။) ဣမ အဓိပ္ပေတော။-ဋီကာ။ ပဋိမိမ္မ ပဋိစ္ဆန္တ၊ သရူပ သမ သမ္ပိတာ။-အလင်္ကာ။] ၊

ဒုတ္တိ သမဟာပုရိသလက္ခဏအဖွင့်] တာသဒ္ဓိကာ

၁၃၃

ဆိုရာဝါရကို။ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဤ။ သတ္တိ၊
 လုံ့မ ပုံသဏ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း။ သိရိဝဒ္ဓတ္တာ၊ အသရေရှိသော အိမ်သည်
 လည်းကောင်း။ (အိမ်မှန် ဟုလည်းပေးကြ၏။) နန္ဒိ၊ လက်ယာရစ်လည်သော
 ဇလပ်ပန်းပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ကလပ်သည်လည်းကောင်း။ သောဝတ္ထိကော၊ လည်
 ရေးသုံးဆင့်ရှိသော အဆောင်အယောင်သည်လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋိသကော၊
 ဦးဆောက်ပန်းသည်လည်းကောင်း။ ဝဗ္ဗမာနကံ၊ ခူးအပ်ပြီးသော ထမင်းပွဲ
 သည်လည်းကောင်း။ မစ္ဆယုဂဋ္ဌံ၊ ဝါးကြင်းအစုံသည်လည်းကောင်း။ ဘဒ္ဒပိဋ္ဌံ၊
 မင်္ဂလာရှိသော အင်းပျဉ်သည်လည်းကောင်း။ အက္ခိသကော၊ ချွန်းသည်လည်း
 ကောင်း။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်သည်လည်းကောင်း။ တောရဏံ၊ တုရိုက်တိုင်
 သည်လည်းကောင်း။ သေတစ္ဆတ္တံ၊ ထီးဖြူသည်လည်းကောင်း။ ခဂ္ဂေါ၊ သန်လျက်
 သည်လည်းကောင်း။ တာလဝဏံ၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းသည်လည်းကောင်း။
 မောရဟတ္ထကော၊ ဥဒေါင်းမြီးစည်းယပ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါဠုဗီဇနီ၊
 စာမရီသားမြီးယပ် သည်လည်းကောင်း။ ဥဏှိသံ၊ သင်းကျစ် သည်လည်း
 ကောင်း။ မဏိပတ္တမြားသည်လည်းကောင်း။ ပဓတ္တာ၊ ခွက်သည်လည်းကောင်း။
 (“သပိတ်” ဟုလည်း ပေးကြသည်။) သုမနဒါမံ၊ မြလေးပန်းကုံးသည်
 လည်းကောင်း။ နီလပ္ပလံ၊ ကြာညိုပန်းသည်လည်းကောင်း။ ရတ္တုပ္ပလံ၊
 ကြာနီပန်းသည်လည်းကောင်း။ သေတုပ္ပလံ၊ ကြာဖြူပန်းသည်လည်းကောင်း။
 ပဒုမံ၊ ပဒုမ္မာကြာသည်လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏရိကံ၊ ပုဏ္ဏရိက်ကြာသည်လည်း
 ကောင်း။ ပုဏ္ဏသံဇဇော၊ ပြည့်သောအိုးသည်လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏပါတီ၊ ပြည့်
 သော သောက်ရေခွက်သည်လည်းကောင်း။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒ္ဒရာပုံသဏ္ဌာန်
 သည်လည်းကောင်း။ စက္ကဝါဠော၊ စကြဝဠာပုံသဏ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း။
 ဟိမဝါ၊ ဟိမဝန္တာတောင် ပုံသဏ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း။ သိနေရ၊ မြင်းမိုရ်
 တောင် ပုံသဏ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း။ စန္ဒိမသုရိယာ၊ လ နေ ပုံသဏ္ဌာန်တို့
 သည်လည်းကောင်း။ နက္ခတ္တာနိ၊ နက္ခတ်ပုံသဏ္ဌာန်တို့သည်လည်းကောင်း။ စတ္တာ
 ရော၊ လေးကျွန်းကုန်သော။ မဟာဒီပါ၊ ကျွန်းကြီးပုံသဏ္ဌာန်တို့သည်လည်း
 ကောင်း။ ဒိ ပရိတ္တဒီပသဟဿာနိ၊ ကျွန်းငယ် နှစ်ထောင်တို့သည်လည်း
 ကောင်း။ အန္တမသော၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ စက္ကဝတ္တိရဉ္စော၊ စက္ကဝတ်
 မင်း၏။ ပရိသံ၊ ပရိသတ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစွဲပြု၍။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံ
 သည်။ စက္ကလက္ခဏသေဝ၊ စက်လက္ခဏာ၏သာ။ ပရိဝါရော၊ အခြံအရံ
 တည်း။ [“စက္ကဝါဠော” တိ ဝတ္တာ တဿ ပဓာနာဝယဝေ ဒဿေတုံ
 “ဟိမဝါ သိနေရ ။ပ။ သဟဿာနီ” တိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။]

၁၃၄

သုတ်မဟာဝါဒဋ္ဌကထာ

မြဲဟာပဒါနသုတ်

အာယတပဏှိတိ၊ ကား။ ဒီဃပဏှိ၊ ရှည်သော ဖနောင့်ရှိ၏။ ပရိပုဏ္ဏပဏှိ၊
ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်သော ဖနောင့်ရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော "ဟိ-ချဲ့" အညေသံ၊ တို့၏။
အဂ္ဂပါဒေါ၊ ခြေဖျားသည်။ ဒီဃော၊ ရှည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့လည်း
ကောင်း။ ပဏှိမတ္ထကော၊ ဖနောင့်၏အထက်၌။ ဇဃံ၊ ခြေသလုံးသည်။ ပတိဋ္ဌာတိ
ယထာ၊ တည်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပဏှိ၊ ဖနောင့်သည်။ ဝါ၊ ကို။ တစ္ဆေတွာ၊
ရွေ့၍။ ဝါ၊ ဖြတ်၍။ ထပိတာ ဝိယ၊ ထားအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့
လည်းကောင်း။ [စာအုပ်တို့၌ ပဏှိ* ဟု ရှိသော်လည်း ထပိတာက ပဓာနဖြစ်
သောကြောင့် ပဏှိ ဟု ရှိမှ စာသွားကောင်းသည်။] ဝေံ၊ တူ။ မဟာပုရိသဿ၊
၏။ (အဂ္ဂပါဒေါ၊ သည်။ ဒီဃော၊ သည်။) န ဟောတိ။ ပဏှိမတ္ထကော၊ ၌။
ဇဃံ၊ သည်။ န ပတိဋ္ဌာတိ။ ပဏှိ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ တစ္ဆေတွာ၊ ၍။ ထပိတာ
ဝိယ၊ သို့။ န ဟောတိ။ ပန၊ အနွယ် ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ စတုသု၊
လေးဖို့ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဖို့တို့တွင်။ ဒေ၊ နှစ်ဖို့ကုန်သော။
ကောဋ္ဌာသ၊ တို့သည်။ အဂ္ဂပါဒေါ၊ ခြေဖျားဘက်သည်။ ဟောတိ။
တတိယေ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ (ရွှေကပြန်တွက်သော် သုံးခုမြောက်ဖြစ်
သော။) ကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။ ဇဃံ၊ ခြေသလုံးသည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။
စတုတ္ထ ကောဋ္ဌာသေ၊ လေးခုမြောက်အဖို့၌။ အာရဂ္ဂေန၊ ဆောက်ဖွားဖြင့်။
ဝဇ္ဇေတွာ၊ လုံး၍။ ထပိတာ ဝိယ၊ သို့။ ရတ္တကမ္မလဂေဏ္ဍကသဒိသ၊ နိ
မြန်းသော ကမ္မလာဘောလုံးနှင့်တူသော။ ပဏှိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒီဃဂုံလီတိ၊ ကား။ အညေသံ၊ တို့၏။ ကာစိ၊ အချို့ကုန်သော။ အဂုံ
လိယော၊ လက်ချောင်းခြေချောင်းတို့သည်။ ဒီဃံ၊ ရှည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။
ကုန်၏။ ကာစိ၊ ကုန်သော။ (အဂုံလိယော၊ တို့သည်။) ရဿ၊ တို့ကုန်သည်။
ဟောန္တိ။ ဝေံ၊ တူ။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ (ကာစိအဂုံလိယော ဒီဃံ န ဟောန္တိ။
ကာစိ အဂုံလိယော ရဿ န ဟောန္တိ။) ပန၊ အနွယ် ကား။ မဟာပုရိသဿ၊
၏။ မက္ကဋ္ဌဿ၊ မျောက်၏။ (ဟတ္ထပါဒဂုံလိယော) ဣဝ၊ လက်ချောင်း ခြေ
ချောင်းတို့ကဲ့သို့။ ဒီဃံ၊ ရှည်ကုန်သော။ ဟတ္ထပါဒဂုံလိယော၊ တို့သည်။

အာယတပဏှိ။ ။ အာယတ ကို "ဒီဃ" ဟု ဖွင့်သည်။ "ရှည်" ဟု ဆိုသော်လည်း
လူအများစုဖနောင့်ထက် အနည်းငယ်သာရှည်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "ပရိပုဏ္ဏ" ဟု
ထပ်ဖွင့်သည်။ "ရှည်သလောက်နှင့်ညီမျှအောင် ဘေးနှစ်ဘက်ကလည်း ပြည့်သည်"
ဟူလို။ [အာယတပဏှိ တိ'ဗ္ဗဒံ အညေသံ ပဏှိတော ဒီဃတံ (အခြားသူတို့၏ဖနောင့်
ထက် မင်းသား၏ ဖနောင့်က ရှည်သည်ကို။) သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ န ပန အတိဒီဃ
တန္တိ အာဟ "ပရိပုဏ္ဏပဏှိ" တိ။-ဋီကာ။]

ဒုတ္တံ သမဟာပုရိသလက္ခဏာဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၃၅

(ဟောန္တိ။) မူလေ၊ အရင်း၌။ ထူလာ၊ တုတ်ကုန်၏။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဂန္ထာ၊ သွား၍။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌။ တနုကာ၊ သေးသွယ်ကုန်၏။ နိယျာသတေလေန၊ အစေးရှိသောဆီဖြင့်။ မဒ္ဒိတွာ၊ နယ်၍။ ဝဇ္ဇိတဟရိတာလဝဇ္ဇိသဒိသာ၊ လုံးအပ်သော ဆေးဒန်းအလုံးနှင့် တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒီသင်္ဂုလီတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။

မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါတိ၊ ကား။ သပ္ပိမဏ္ဍေ၊ ထောပတ်ကြည်၌။ ဩသာရေတွာ၊ နှစ်၍။ ထပိတံ၊ ထားအပ်သော။ သတဝါရဝိဟတကပ္ပါသပဋ္ဌလံ၊ အကြိမ်တရာဖတ်အပ်သော ဝါဂ္ဂမ်းဖတ်သည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ (ဟတ္ထပါဒါ၊ တို့သည်။ မုဒု၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။) [ဟတ္ထပါဒါ-ကို ထောက်၍ “မုဒု”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဇာတမတ္တဿ၊ ဖွားမြင်ပြီးခါမျှဖြစ်သော ယောက်ျားမြတ်၏။ (ဟတ္ထပါဒါ၊ တို့သည်။ မုဒုတလုနာ၊ သိမ်မွေ့နုပျိုကုန်သည်။ ဘဝန္တိ ယထာ၊ သို့။) ဇဝံ၊ တူ။ ဝုစ္ဆကာလေပိ၊ ကြီးရာအခါ၌လည်း။ မုဒုတလုနာယေဝ၊ သိမ်မွေ့ နုပျိုကုန်သည်သာ။ တဝိသန္တိ၊ လတ္တံ့။ တေဿ၊ ဤမင်းသား၏။ မုဒုတလုနာ၊ သိမ်မွေ့နုပျိုကုန်သော။ ဟတ္ထပါဒါ၊ တို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ သိမ်မွေ့ နုပျိုသော လက်ခြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထို မင်းသားသည်။) မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ၊ မည်၏။ [မုဒု၊ နူးညံ့။ တလုန၊ တရုဏ၊ နုပျို။ ထို့ကြောင့် ‘နု+ပျို’ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။]

ဇာလဟတ္ထပါဒေါတိ၊ ကား။ စမ္ပေန၊ အရေဖြင့်။ ပဋိဗဒ္ဓအင်္ဂုလန္တရာယော၊ ဖွဲ့အပ်သော လက်ချောင်းတို့၏ အကြားရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဧဝံသော၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဖဏဟတ္ထဒကော၊ လက်ဖယျဉ်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (မြွေ၏ပါးပျဉ်းကဲ့သို့ အကြားအကြား၌ အရေတို့ဖြင့်လက်ချောင်းချင်းဆက်နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ပရိသဒေါသေန၊ ပရိသတ်အပြစ်သည်။ ဥပဟတော၊ နှိပ်စက်အပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို။ န ပဋိလဘတိ၊ မရနိုင်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ စတသော၊ လေးချောင်းကုန်သော။ ဟတ္ထင်္ဂုလိယော၊ လက်ချောင်း တို့သည်လည်းကောင်း။ ပဉ္စ၊ ငါးချောင်းကုန်သော။ ပါဒင်္ဂုလိယော ပိ၊ ခြေချောင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ကေပုမာဏာ၊ တူသော အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထို လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့၏။ ကေပု

၁၃၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပဒါနသုတ်

မာဏတာယ၊ တူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယဝလက္ခဏံ၊ မုယော စပါးလုံး၏ လက္ခဏာသည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ထိုး၍။ ဝါ၊ ထိ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ အထ၊ ထိုသို့ တည်ရာ၌။ (ထိုသို့ လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့၏ ကေပုမာဏဖြစ်၍ မုယော စပါးလုံးလက္ခဏာ ၏ အချင်းချင်းထိ၍ တည်ရာ၌။) အထ၊ ထို မင်းသား၏။ ဟတ္ထပါဒေါ၊ တို့သည်။ ကုသလေန၊ ကျမ်းကျင်သော။ ဝဇုကိနာ၊ လက်သမားသည်။ ယောဗီတဇာလဝါတပါနသဒိသာ၊ တပ်အပ်သော ဇာကွက်ပါသော လေ သောက်ပြတင်းနှင့် တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဇာ လဟတ္ထပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဥဒ္ဓါ၊ အထက်၌။ ပတိဋ္ဌိတဂေါပုကတ္တာ၊ တည်သောဖမုက်ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အထ၊ ထို မင်းသား၏။ ဥဿခံ၊ အထက်၌တည်သော ဖမုက် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အထက်၌တည်သော ခြေမုက်စီရှိကုန်သော။ ပါဒေါ၊ ခြေတို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ အထက်၌တည်သော ဖမုက်ရှိသောခြေရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသားသည်။) ဥဿခံပါဒေါ၊ မည်၏။ ဟံ၊ ချဲ့။ အညေသံ၊ တို့၏။ ပိဋ္ဌပါဒေ၊ ခြေဖမိုး၏အနီး၌။ [ပိဋ္ဌပါဒေတိ ပိဋ္ဌပါဒ သမိပေ။ -ဋီကာ။] ဂေါပုကာ၊ ဖမုက်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့ ခြေဖမိုး၏အနီး၌ ဖမုက်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပါဒေါ၊ တို့သည်။ အာဏိဗဒ္ဓေါ၊ ဝိယ၊ မယ်နဖြင့် ဖွဲ့

ယဝလက္ခဏံ။ ။ရှေးစာအုပ်တို့၌ ‘ဇာတလက္ခဏံ’ ဟု ရှိ၏။ ဋီကာ၌ကား ‘ယဝ လက္ခဏံ’ ဟု ရှိသည်။ [ယဝလက္ခဏန္တိ။ အတ္တန္တရတော၊ အတွင်းဘက်၌။ ဝါ၊ အတွင်းဘက်က။ အင်္ဂုလိပဗ္ဗေ၊ လက်ဆစ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ယဝလက္ခဏံ၊ မုယော စပါးလုံး၏ လက္ခဏာသည်။ (အညမညံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ တိဋ္ဌတိ။) လက်လေးချောင်း လုံး တတန်းတည်း အချင်းချင်းထိသကဲ့သို့ဖြစ်၍ တည်၏။ ထို့ကြောင့် ‘ယဝလက္ခဏံ’ ဟူသောဝါဒ်သည် ‘အညမညံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ တိဋ္ဌတိ’ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ဋီကာဖွင့်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း ကောင်းသည်။ ဇာလနှင့်တူပုံကား နောက် ဝါကျဖြင့်ပြလတ္တံ့။]

တေန။ ။တေနဖြင့် ပိဋ္ဌပါဒေ ဂေါပုကာ ဟောန္တိ ဟု ပြန်၍ညွှန်းသည်။ ထိုတေန- ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗဒ္ဓေါ ဟောန္တိ-၌လည်းကောင်း န ယထာသုခံ ပရိဝုဇ္ဈန္တိ-၌လည်းကောင်း ဂစ္ဆန္တာနံ ပါဒတလာနိ ပိ နဒိဿန္တိ-၌လည်းကောင်း လိုက်၍စပ်ရသည်။ [တေနာတိ ပိဋ္ဌပါဒေ ဌိတဂေါပုကာဘာဝေန ဗဒ္ဓေါ ဟောန္တိတိ ယောဇနာ။ တယိခိ ‘တေနာ’ တိ ပဒံ ဥပရိပဒစ္စယေပိ ယောဇနာတဗ္ဗံ ‘တေန ဗဒ္ဓဘာဝေန န ယထာသုခံ ပရိဝုဇ္ဈန္တိ၊ တေန ယထာသုခံ နပရိဝုဇ္ဈနေန ဂစ္ဆန္တာနံ ပါဒတလာနိပိ န ဒိဿန္တိ’ တိ။ -ဋီကာ။]

အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (စို့ရိုက်ထားအပ်ကုန်သကဲ့သို့။)ဗဒ္ဒါ၊ စပ်ဖွဲ့နေကုန်သည်။
ဟောန္တိ။ (တေန၊ ထိုသို့ ခြေတို့၏ မယ်နုဖြင့်ဖွဲ့အပ်ကုန်သကဲ့သို့ စပ်ဖွဲ့နေ
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ယထာသုခံ၊ ချမ်းသာသည် အားလျော်စွာ။
(လှည့်ချင်သလို။) န ပရိဝုဇ္ဈန္တိ၊ မလည်နိုင်ကုန်။(တေန၊ ထိုသို့ ချမ်းသာစွာ
မလည်နိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဂစ္ဆန္တနံ၊ သွားသူတို့၏။ပါဒတလာ
နိပိ၊ ခြေဖဝါးအပြင်တို့သည်လည်း။ န ဒိဿန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်။ ပန၊ကား။
မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ အာရဟံတော၊ အထက်သို့တက်၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
ဂေါပ္ပကာ၊ ဖမ္ပက်တို့သည်။ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့
အထက်၌ ဖမ္ပက်တို့၏ တည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောက်ျား
မြတ်၏။ နာဘိတော၊ ချက်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဥပရိမကာယော၊ အထက်
၌ဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ အထက်ပိုင်းကိုယ်သည်။ နာဝါယ၊ လေ့၌။
ထပိတသုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ၊ ထားအပ်သော ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့။ နိစ္စလော၊
မလှုပ်သည်။ ဟောတိ။ အခေကာယော ဝ၊ အောက်၌ ဖြစ်သော ကိုယ်သည်
သာ။ ဝါ၊ အောက်ပိုင်းကိုယ်သည်သာ။ ဣဉ္ဇတိ၊ လှုပ်၏။ သုခေန၊ ချမ်းသာ
သဖြင့်။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ ပရိဝုဇ္ဈန္တိ၊ လည်နိုင်ကုန်၏။ ပုရတောပိ၊ ရွှေ၌လည်း
ကောင်း။ ဝါ၊ ရွှေက လည်းကောင်း။ ပစ္စတောပိ၊ နောက်၌လည်းကောင်း။
ဝါ၊ နောက်က လည်းကောင်း။ ဥဘယပဿေသု၊ နှစ်ဘက်သော ဘေးတို့၌
လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တို့က လည်းကောင်း။ ဌတော၊ ၍။ ပဿန္တနံ၊ ကြည့်သူ
တို့အား။ ပါဒတလာနိ၊ ခြေဖဝါးအပြင်တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်
၏။ ဟတ္တိနံ ဝိယ၊ ဆင်တို့၏ကဲ့သို့။ ပစ္စတော ယေဝ၊ နောက်၌သာ။ ဝါ၊
နောက်က သာ၊ (ဌတော၊ တည်၍။ ပဿန္တနံ၊ တို့အား။ ပါဒတလာနိ၊ တို့
သည်။) (န ပညာယန္တိ)၊ ထင်ရှားကုန်သည် မဟုတ်။

ဧကိဇဗောတိ၊ ကား။ ဧကိမိဂသဒိသဇဗော၊ ဧကိမည်သော သားကောင်
၏ သလုံးမြင်းခေါင်းနှင့် တူသော သလုံးမြင်းခေါင်း ရှိသည်။ (ဟုတော။)
မံသုဿဒေန၊ များသောအသားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏဇဗော၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်
သော သလုံးမြင်းခေါင်းရှိသည်။ (ဟောတိ။)ကေတော၊ နောက်တဘက်၌။
ဝါ၊ နောက်တဘက်က။ဗဒ္ဒပိဏ္ဍိကမံသော၊ ဖွဲ့အပ်သော ထမင်းထုပ်နှင့်တူသော
အသားစိုင်ရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်း
ကျင်၌။ (ရှေ့ နောက် ဘေးနှစ်ဘက်၌။) သမသဏ္ဌိတေန၊ အညီအမျှ ကောင်း
စွာတည်သော။ မံသေန၊ ဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တာဟိ၊ ဝန်းရံအပ်ကုန်သော။ သုဝဋ္ဌိ
တာဟိ၊ ကောင်းစွာ လုံးကုန်သော။ သာလိဂဗ္ဗယဝဂဗ္ဗသဒိသာဟိ၊ သလေး

၁၃၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ပါတောပဒါနသုတ်

စပါးဖုံး မုယောစပါးဖုံးနှင့်တူကုန်သော။ ဇဿံဟိ တို့နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အနော နမန္တောတိ၊ ကား။ အ နမန္တော၊ မကိုင်မညွတ်ပဲ။ (ပရိမသတိ-၌ စပ်။) ဇေတန၊ ဤ “အနော နမန္တော” ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ အခုဇ္ဇ အဝါမနသာဝေါ၊ မကုန်းသည်၏အဖြစ် မကွသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အဝသေသဇနာ၊ ယောက်ျားမြတ်မှ ကြွင်းသော လူတို့သည်။ ခုဇ္ဇာ ဝါ၊ ကုန်းကုန်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါမနာ ဝါ၊ ကွဲကုန်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ခုဇ္ဇာနံ၊ ကုန်းသူတို့၏။ ဥပရိမကာယော၊ အထက်၌ဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ အထက်ပိုင်း ကိုယ်သည်။ အပရိပုဏ္ဏော၊ မပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါမနာနံ၊ ကွဲသူတို့၏။ ဟေဋ္ဌမကာယော၊ အောက်၌ဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ အောက်ပိုင်းကိုယ်သည်။ (အ ပရိပုဏ္ဏော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) တေ၊ ထို ကုန်းကွဲကုန်သော လူတို့သည်။ အ ပရိပုဏ္ဏကာယတ္တာ၊ မပြည့်စုံသောကိုယ်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနောနမန္တော၊ မကိုင်မညွတ်ကုန်ပဲ။ ဇဏ္ဍုကာနိ၊ ပုဆစ်ဗူးဝန်းတို့ကို။ ပရိမဇ္ဇိတုံ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ ကား။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏဉာယကာယတ္တာ၊ ပြည့်စုံသော ၂-ပါးစုံသော ကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အနော နမန္တော၊ ပဲ။ ဇဏ္ဍုကာနိ၊ တို့ကို။ ပရိမဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။) သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။

ကောသောဟိတဝတ္ထဂုံယောတိ၊ ကား။ အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ ဥသတ ဝါရဏာဒီနံ၊ နွားလားဥသတ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းအစရှိသည်တို့၏။ (ဝတ္ထဂုယံ) ဝိယ၊ အင်္ဂါဇာတ်ကဲ့သို့။ သုဝဏ္ဏပဒုမကဏ္ဍိကသဒိသေဟိ၊ ရွှေပဒုမ္မာကြာအချက်နှင့် တူကုန်သော။ ကောသေဟိ၊ အအိမ်တို့ဖြင့်။ ဩဟိတံ၊ အတွင်း၌ထားအပ်သော။ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ ဝတ္ထဂုယံ၊ အင်္ဂါဇာတ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အအိမ်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) (သော၊ ထို မင်းသားသည်။) ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယော၊ မည်၏။ ဝတ္ထေန၊ အဝတ်ဖြင့်။ ဂုဟိတဗ္ဗံ၊ လျှိုဝှက်အပ်သော။ အင်္ဂဇာတ်၊ ကို။ ဝတ္ထဂုယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ၊ ကား။ ဇာတိဟိဂုံလကေန၊ အစစ်ဖြစ်သော ဟင်္သာပြဒါးဖြင့်။ မဇ္ဇိတာ၊ သုတ်လိမ်း၍။ ဒီပိဒါဌာယ၊ သစ်၏အစွယ်ဖြင့်။ ဃံသိတာ၊

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော။ ။ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “ဇာတိဟိဂုံလကေန”တိအာဒိ၊ ဟု ဦးကာဖွင့်သဖြင့် “ဝဏ္ဏံ”

ပွတ်တိုက်၍။ ဂေရုကပရိကမ္ပံ၊ သင်္ဘောဝေ့နီဖြင့် အပြေအပြစ်ပြုအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ထပ်တသနသုဝဏ္ဏသဒိသော၊ ထားအပ်သော ၊ တခဲနက်သော ရွှေရုပ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော။ ဧတေန၊ ဤ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဿ၊ ထို ယောက်ျားမြတ်၏။ သနသိ နိဒ္ဒသဏှ သရီရတံ၊ ကျစ်ကျစ်လစ်လစ် တခဲနက်ဖြစ်သော ညက်ညောသိမ်မွေ့သော ကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေတော၊ ပြ၍။ ဆဝိဝဏ္ဏဒဿနတ္ထံ၊ အရေအဆင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ တေ၊ ဤ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော-ဟူသောပုဒ်သည်။ ပုရိမဿ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော-ဟူသော ရှေးပုဒ်၏။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။

အနက်နှစ်ထပ် ပါဝင်သည်” ဟု သိစေ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “သွာယမတ္ထော အာဝုတ္တိဉာယေနစ (အနက်နှစ်ထပ် ပေးနိုင်သော အာဝုတ္တိနည်းအားဖြင့်။) ခေမိတဗ္ဗော။” ဟု ဖွင့်သည်။ ထို့နောက် “သရီရပရိယာယော ဣဝ ဝဏ္ဏ-သဒ္ဓါတိ အဓိပ္ပာယော။” ဟု ဋီကာဖွင့်ပြန်သည်။ ဤအလို “ဝဏ္ဏ” သဒ္ဓါသည် “ကိုယ်” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ (“အဆင်း” ဟူသောအနက်ကို မဟော။) ထို့ကြောင့် “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေရုပ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏။” ဟု ပေးပါ။

ဇာတိ။ ပ။ ရူပသဒိသော။ ။ ရွှေရုပ်လုပ်ပြီးသောအခါ ထိုရွှေရုပ်ကို ဟင်္သာပြဒါးဖြင့် သုတ်၍ သစ်အစွယ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်ရသေး၏။ ထိုသို့ ပွတ်တိုက်ခြင်းသည် ရွှေရုပ်ကို ညက်ညက်ညောညော ချောချောမောမော ဖြစ်အောင်တည်း။ ထိုသို့ ပွတ်တိုက်ထားသောကြောင့် ရွှေရုပ်သည် မာမာကျစ်ကျစ် တခဲနက်ဖြစ်၏။ ထို့နောက် သင်္ဘောဝေ့နီဖြင့် အပြေအပြစ်ပြုရ၏။ ထိုသို့ပြုထားအပ်သော ရွှေရုပ်ကဲ့သို့ မာမာကျစ်ကျစ် တခဲနက်ဖြစ်သော ကိုယ်ရှိသည်ကို “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ” မည်၏ဟု ဆိုသည်။ ဤမျှတိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့် အရေအဆင်း၏ လှပပုံကိုမပြသေး။ ပင်ကိုရုပ်၏ ပြေပြစ်ညက်ညော ချောမောပုံကိုသာပြသည်။ ထို့ကြောင့် အရေအဆင်း၏ ဝါဝါဝင်းဝင်း လှပခြင်းကို “ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော” ပုဒ်ဖြင့် ပြရသည်။ သန္နိဘ-သဒ္ဓါသည် ဣဝါဒိဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်သော ဥပမာန ဝါစက-သဒ္ဓါတည်း။ [ဣဝါဒိ ဣဝ ဝါ တုလျံ၊ သမာနံ နိဘသန္နိဘာ။-အလင်္ကာ စတုတ္ထပိုင်း။ ၁၇၉-ဝါသာ။]

ပုရိမဿ ဝါ ဝေဝစနံ။ ။ ဤနည်း၌ကား သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောနှင့် ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော-သည် အဓိပ္ပာယ်တူသော ပရိယာယ်စကားလှယ်ပုဒ်တည်း။ ဤနည်း၌ ဝဏ္ဏသဒ္ဓါသည် အရုပ်ကို တင်စားထားသော ရဋ္ဌိ-သဒ္ဓါမဟုတ် “အဆင်းအနက်” ဟောသော မုချသဒ္ဓါတည်း။ ထို့ကြောင့် “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသောအဆင်းရှိ၏။” ဟု ပေးရသည်။ [ပဌမဝိကပုံ ဝတ္ထု တထာရူပီယ ပန ရဋ္ဌိယာ အဘာဝံ နေသိ ကတွာ ဝဏ္ဏဇာတုပရိယာယဧဝ ဝဏ္ဏ-သဒ္ဓိ ဂဟေတွာ ဒုတိယဝိကပ္ပေါ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ပဒဒ္ဓယေနာပိ သုနိဒ္ဓန္တ (ကောင်းစွာမှတ်လွှင့်အပ်သော အညစ်အကြေးရှိသော=လွှော်ပြီးပြီးသော။) သုဝဏ္ဏသဒိသဆဝိဝဏ္ဏောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။-ဋီကာ။]

၁၄၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မြဲဟာပဒါနသုတ်

☞ ရဇောဇလ္လန္တိ၊ ကား။ ရဇောဝါ၊ မြို့နယ်သည်လည်းကောင်း။ မလံဝါ၊ မြို့ကြမ်းသည်လည်းကောင်း။ (န ဥပလိမ္ပတိ-၌ စပ်။) [ရဇောတိ သုခမရဇော။ ဇလ္လန္တိ မလိနဘာဝါဝဟော (ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်နိုင်သော။) ရေဏုသဉ္ဇယော။ (မြို့အပေါင်းတည်း။) တေနာဟ “မလံဝါ” တိ။-ဋီကာ။] န ဥပလိမ္ပတိတိ၊ ကား။ န လဂ္ဂတိ၊ မဋ္ဌိကပ်။ ပဒမပလာသတော၊ ပဒမ္မာကြာရွက်မှ။ ဥဒကဗိန္ဒု၊ ဝိယ၊ ရေပေါက်ကဲ့သို့။ ဝိဝန္ဇတိ၊ လိမ့်ကျ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဟတ္ထ ဓောဝနာဒီနိ၊ လက်တော်ဆေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ဥတုဂ္ဂဟဏတ္တာယ စေဝ၊ အငွေကိုယူခြင်း အကျိုးငှါလည်းကောင်း။ (အငွေရအောင်လည်းကောင်း။) ဒါယကာနံ၊ အလှူ ရှင်တို့၏။ ပုညဗလတ္တာယ စ၊ ကောင်းမှု၏အကျိုး အလို့ငှါလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ကရေန္တိ၊ မူကြကုန်၏။ စ၊ သည် သာမကသေး။ ဝတ္ထသီသေနာပိ၊ ကျင့်ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်လည်း။ (ဟတ္ထ ဓောဝနာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။) ကရေန္တိယေဝ၊ မူကြကုန်သည်သာ။ [“ဘုရားရှင်သည် ကျင့်ဝတ်ကိုအဦးပြုသဖြင့် လက်တော်ခြေတော်ဆေးမှု စသည်ကို ပြုရသည်” ဟူလို။] ဟိ၊ မှန်။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ သို့။ ပဓိသန္ဓေန၊ ဝင်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဓောဝိတော၊ ရှိ။ ပဓိသိတဗ္ဗံ၊ ဝင်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ဤ ကျင့်ဝတ်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝတ္ထံ၊ (စူဠဝဂ္ဂ သေနာသနက္ခန္ဓက-၌) ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဗြဟ္မဇုဂတ္ထောတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မာ ဝိယ၊ ဗြဟ္မာကဲ့သို့။ ဥဇုဂတ္ထော၊ ဖြောင့် မတ်သောကိုယ်ရှိ၏။ ဥဇုမေဝ၊ ဖြောင့်မတ်စွာသာလျှင်။ ဥဂ္ဂတဒီသသရီရော၊ အထက်သို့တက်သော ရှည်သောကိုယ်ရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ [“ယခု ကလေးဘဝ၌ မဖြစ်သေးသော်လည်း နောင်အခါ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်” ဟူလို။] ဟိ-ခွဲ။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓေ၊ ပခုံးလည်း ကောင်း။ (ဣတိ-၌စပ်။) ကဋ္ဌိယံ၊ ခါးလည်းကောင်း။ ဇာဏူဟု၊ ပဆစ် ဇူးဝန်းတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိသု၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ ဌာနေ သု၊ အရပ်တို့၌။ နမန္တိ၊ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ ကဋ္ဌိယံ၊ ခါးသည်။ နမန္တာ၊ ညွတ်ကုန်လတ်သော်။ ပစ္စတော၊ နောက်၌။ နမန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကောကုန်၏။) ဣတရေသု၊ ခါးအရပ်မှ တပါးကုန်သော။ ဒွိသု၊ နှစ်မျိုးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ (နမန္တာ၊ ကုန်လတ်သော်။) ပုရတော၊ ရွှေ၌။ (နမန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုန်းကုန်၏။) ပန၊ ကား။ ဒီသသရီရာ၊ ရှည်သောကိုယ်ရှိကုန်သော။ ဧကေ၊ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည်။ ပဿ ဝကာ၊ ကောက်သော နံပါးရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကေ၊ အချို့သော

ဒုတ္တိ သမဟာပုရိသလက္ခဏာဖွင့်၊ ဘာသာဋီကာ ၁၄၁

သတ္တဝါတို့သည်။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဥန္နာမေတွာ၊ အထက်သို့ညှိတ်စေ၍။ ဝါ၊ မေ့၍။ နက္ခတ္တာနိ၊ နက္ခတ်တို့ကို။ ဂဏယန္တာ ဝိယ၊ ရေတွက်ကုန်သကဲ့သို့။ စရန္တိ၊ လှည့်လည်ကြကုန်၏။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အပ္ပမံသလောဟိတာ၊ နည်းသော အသားအသွေးရှိကုန်သည်။ သူလသဒိသာ၊ တံကျင်နှင့်တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ [သူလသဒိသာတံ ပေါတ္တကရူပကရဏေ (ယမင်းရုပ်ကိုပြုလုပ်ရာအခါ၌။) ယပိတသူလပါဒသဒိသာ (ထားအပ်သော တံကျင်၏အခြေနှင့်တူကုန်သည်။) ဟောန္တိ။] ဧကေ၊ တို့သည်။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ပဗ္ဗာရာ၊ ကိုင်းကုန်သည်။ ဝါ၊ ရှိုင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပဝေဓမ္မာနာ၊ တုန်လှုပ်ကုန်လျက်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ အယံ၊ ဤ မင်းသားသည်။ ဥဇ္ဇမေဝ၊ ဖြောင့်မတ်စွာသာလျှင်။ ဥဂ္ဂန္တော၊ အထက်သို့တက်၍။ ဒိဃပ္ပမာဏော၊ ရှည်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဒေဝနဂရေ၊ နတ်မြို့၌။ ဥဿိတသုဝဏ္ဏတောရဏံ ဝိယ၊ စိုက်ထူအပ်သော ရွှေတုရိုက်တိုင်ကဲ့သို့။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒီပေန္တိ၊ ပြကြကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤ မြဟူဇုဂတ္ထ လက္ခဏာကို။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။) ဧတံ၊ တူ။ ဇာတမတ္တဿ၊ ဖွားမြင်ပြီးကာမျှဖြစ်သော မင်းသား၏။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသောအားဖြင့်။ အ ပရိပုဏ္ဏံ၊ မပြည့်သေးသော။ ယံ ယံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ၊ အကြင် အကြင် ယောက်ျားမြတ်၏လက္ခဏာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထို ထို လက္ခဏာကို။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ တထာ ဘာဝိတံ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်လတ္တံ့၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။

သတ္တုဿဒေါတိ၊ ကား။ အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ ဒွေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဟတ္ထပိဋ္ဌိယော၊ လက်ဖမိုးတို့လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပါဒပိဋ္ဌိယော၊ ခြေဖမိုးတို့လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အံသကုဋ္ဌာနိ၊ ပခုံး

တထာ ဘာဝိတံ။ ။ဘဝိဿတိတိ ဘာဝိ။ ဘဝိဿတိ ဂမာဒိဟိ ဂေါဃိဏ်-သုတ်ဖြင့် ဂေါပစ္စည်း၊ နပုလ္လိင်ဖြစ်၍ ရသေ့ပြီ။ ဘာဝိနော၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော လက္ခဏာအ်။ ဘာဝေါ ဘာဝိတာ။ တထာ၊ ထို မြဟူမင်း၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၏အဖြစ်တည်း။ တထာ ဘာဝိတာ၊ အဖြစ်။

သတ္တုဿဒေါ။ ။အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ သတ္တုသု၊ လက်ဖမိုးနှစ်ဘက် ခြေဖမိုးနှစ်ဘက် ပခုံးနှစ်ဘက် လည်ဂုတ်အားဖြင့် ခုနစ်ပါးသောအရပ်တို့၌။ ဥဿဒေါ၊ အထက်သို့တက်သော အသားသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ သတ္တုဿဒေါ။”ဟု အဋ္ဌကထာအလို ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုပါ။ ဥဿဒ ခွံ ဥပုဗ္ဗသဒ ခေတ်သည်

စွန်းတို့လည်းကောင်း။ ခန္ဓော၊ လည်ဂုတ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တသု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤအရပ်တို့၌။ ပရိပုဏ္ဏော၊ ပြည့်သော။ မံသုဿဒေါ၊ အထက်သို့တက်သော အသားသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ အထက်သို့တက်သော အသားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသားသည်။) သတ္တုဿဒေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဟတ္ထပိဋ္ဌာဒိသ၊ လက်ဖမိုး ခြေဖမိုး အစရှိသည်တို့၌။ သိရာဇာလံ၊ အကြောတည်းဟူသောကုန်ရက်သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ အံသကုဋကုန္ဓေသု၊ ပခုံးစွန်း လည်ဂုတ်တို့၌။ အဋ္ဌိ ကောဋိယော၊ အရိုးစွန်းတို့သည်။ (ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ မနုဿပေတာဝိယ၊ လူ့ပြိတ္တာတို့ကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ န(ခါယတိ)၊ မထင်ရ။ ပန၊ အနွယ် ကား။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ သတ္တသု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ ပရိပုဏ္ဏံ မံသုဿဒတ္တာ၊ ပြည့်သော အထက်သို့တက်သော အသားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဂုဋ္ဌသိလာဇာလေဟိ၊ လျှို့ဝှက်အပ်သောအကြောတည်းဟူသောကုန်ရက်ရှိကုန်သော။ (မထင်ရှားသော အကြောရှိကုန်သော။) ဟတ္ထပိဋ္ဌာဒိဟိ၊ လက်ဖမိုး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝန္ဓေတော၊ လုံး၍။ သုထပိတသုဝဏ္ဏာဋ္ဌိဂံသဒိသေန၊ ကောင်းစွာထားအပ်သော ရွှေမရိုးစည်နှင့်တူသော။ ခန္ဓေန၊ ပခုံးဖြင့်။ သိလာရူပတံ ဝိယ၊ ကျောက်ရုပ်ကလေးကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ စိတ္တာကမ္မရူပတံ ဝိယ စ၊ ဆန်းကြယ်စွာပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီဆေးရေးရုပ်ကဲ့သို့လည်း။ ခါယတိ၊ ။

အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့၏။ ပုဗ္ဗဒ္ဓံဝိယ၊ ရွှေထက်ဝက်ကိုယ်ကဲ့သို့။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ (သော၊ ထိုမင်းသား

ဂတိအနက်ကို ဟော၏။ အထက်သို့တက်သော အသားဟူသည် “ပြည့်ဖြိုးသော အသားပင်တည်း။” ထို့ကြောင့် “ပရိပုဏ္ဏော”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ ဒီကာ၌ ကား—“ဟတ္ထပိဋ္ဌာဒိအာဒိဝသေန သတ္တ သရိရာဝယဝါ ဥဿဒါ ဥပစိတမံသာ ဧတဿာတိ သတ္တုဿဒေါ”ဟု တုလျာဓိကရဏမဟုမ္ဘိဟိ ပြုလေ၏။ ထိုဒီကာအလို ပြည့်ဖြိုးသော အသားရှိသော ခုနစ်ပါးသောအရပ်ရှိသောမင်းသား။

တေ မနုဿပေတာ ဝိယ။ ။ရှေ့၌ “ယေဘုယျေန ဟိ သတ္တာ”ဟု သတ္တံနာမည်ဖြင့် လူတို့ကိုပင် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့၏။ ဤ၌ “မနုဿ”ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ရှေ့နောက်မည်။ လူတွေ၏အကြောင်းကို ဆိုရာဖြစ်သောကြောင့် “မနုဿ” ဟူ၍လည်း တမင်ဆိုဖွယ်မလို။ ထို့ကြောင့် “တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ မနုဿပေတာ ဝိယ။ လူ့ပြိတ္တာတို့ကဲ့သို့။ ခါယန္တိ။”ဟု ရှိမှကောင်းမည်ထင်သည်။

ဒုတ္တိ*သမဟာပုရိသလက္ခဏအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၄၃

သည်။) သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သီဟဿ၊ ၏။ ပုရတ္ထိမ
ကာယော ၀၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ကိုယ်သည်သာ။ ဝါ၊ ရှေ့ပိုင်းကိုယ်သည်သာ။
ပရိပုဏ္ဏော၊ ပြည့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္ဆိမကာယော၊ နောက်၌ဖြစ်သော
ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ နောက်ပိုင်းကိုယ်သည်။ အ ပရိပုဏ္ဏော၊ မပြည့်သည်။
(ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ သီဟဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗဒ္ဓကာ
ယော ဝိယ၊ ရှေ့ထက်ဝက်ကိုယ်သည်ကဲ့သို့။ သဗ္ဗော၊ သော။ ကာယော၊
(အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း) ကိုယ်သည်။ ပရိပုဏ္ဏော၊ သည်။ (ဟောတိ။)
သီဟဿ၊ ၏။ (ကာယော၊ သည်။) တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ဝိနတုန္ဒတာဒိ
ဝသေန၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကိုင်းညွတ်ခြင်း အထက်သို့ညွတ်ခြင်း အစရှိသည်
၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဿဏ္ဏိတဝိသဏ္ဏိတော၊ မကောင်းသောသဏ္ဌာန်ရှိ ဖောက်
ပြန်သောသဏ္ဌာန်ရှိသည်။ ဟောတိ ဣဝ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။ မဟာပုရိသဿ၊
၏။) သောပိ၊ ထို အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း ကိုယ်သည်လည်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊
၌။ ဝိနတုန္ဒတာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဿဏ္ဏိတဝိသဏ္ဏိတော၊ ရှိသည်။ န ဟော
တိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ဒီဃယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ရှည်သင့်ရာအရပ်၌။
ဒီဃော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ရဿထူလကိသပုထုလအနုဝဋ္ဌိတယုတ္တဋ္ဌာနေသု၊
တိုသင့်ရာအရပ် ဆူဖိုးသင့်ရာအရပ် ပိန်သင့်ရာ (သေးသင့်ရာ)အရပ် ပြန့်
ကျယ်သင့်ရာအရပ် အစဉ်အတိုင်းလုံးသင့်ရာအရပ်တို့၌။ တထာဝိဓော ၀၊
ထိုသို့ သဘောရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ သာဓက ကား။ မနာ
ပိယေ ၀ ။ပ။ သဏ္ဌန္တိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ(သုတ္တံ)၊ ဤ ပါဠိတော်ကို။
ဘဂဝတာ၊ သည်။—

၀

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မနာပိယေ ၀၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သည်
သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မဝိပါကေ၊ ကံ၏အကျိုးသည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ၊
ရှေးရှုတည်လတ်သော်။ ဒီဃေဟိ၊ ရှည်ကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊
အကြင် လက်ချောင်း ခြေချောင်း နှာခေါင်းအစရှိသော အင်္ဂါတို့
ဖြင့်။ သောဘတိ၊ တင့်တယ်၏။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ရှည်မှတင့်တယ်မည့်
လက်ချောင်း ခြေချောင်း နှာခေါင်းအစရှိသော ထို အင်္ဂါတို့သည်။
ဒီဃာနိ၊ ရှည်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သဏ္ဌန္တိ၊ ကောင်းစွာတည်ကုန်၏။
ရဿေဟိ၊ တိုကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊ အကြင် လည်ပင်း အစရှိ
သောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ၊ ၏။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထို တိုမှတင့်တယ်
မည့်လည်ပင်းအစရှိသောအင်္ဂါတို့သည်။ ရဿာနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
သဏ္ဌန္တိ။ ထူလေဟိ၊ တုတ်ကုန်သော။ ယေဟိ အဂေဟိ၊ အကြင်ပေါင်
လက်မောင်း အစရှိသောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထို

တုတ်မှတင့်လယ်မည့် ပေါင် လက်မောင်း အစရှိသော အင်္ဂါတို့သည်။ ထူလာနီ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဏ္ဌန္တိ။ ကိသေဟိ၊ သေးကုန်သော။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ၊ အကြင်ဆံပင် မွေးညင်း ခါး အစရှိသောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ၊ ဧ။ တာနိ၊ ထိုသေးမှတင့်တယ်မည့် ဆံပင် မွေးညင်း ခါး အစရှိသောအင်္ဂါတို့သည်။ ကိသံ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဏ္ဌန္တိ။ ပုထုလေဟိ၊ ပြန့်ကျယ်ကုန်သော။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ၊ အကြင် မျက်လုံး လက်ဖဝါးပြင် အစရှိသောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထိုကျယ်ပြန့်မှတင့်တယ်မည့် မျက်လုံး လက်ဖဝါးပြင် အစရှိသော အင်္ဂါတို့သည်။ ထူလာနီ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဏ္ဌန္တိ။ ဝဇ္ဇေဟိ။ လုံးကုန်သော။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ၊ အကြင် ခြေသလုံး လက် အစရှိသော အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သောဘတိ။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ ထို လုံးမှတင့်တယ်မည့် ခြေသလုံး လက် အစရှိသော အင်္ဂါတို့သည်။ ဝဇ္ဇာနိ၊ လုံးကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဏ္ဌန္တိ။ ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ မဟာပုရိသဿ၊ ဧ။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောကို။ ဝါ၊ သည်။ နာနာစိတ္တေန၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ်ဟူသော။ ပုညစိတ္တေန၊ ကောင်းမှုတည်းဟူသောစိတ်ကြောင့်။ စိတ္တိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ရှိသည်။ ဒသဟိ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ပါရမီဟိ၊ ပါရမီတော်တို့သည်။ သဇ္ဇိတော၊ ဆင်ပြင်အပ်သည်။ (ဟောတိ)။ (တနည်း)မဟာ

နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန။ ။ယခုစာအုပ်များ၌ “နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန”ဟု ပါ၍ရှိ၏။ ဒါနစိတ် သီလစိတ် နေက္ခမ္မစိတ် စသောအားဖြင့် အမျိုးမျိုးသော ပါရမီစိတ်ကို “နာနာစိတ္တေန”ဟု ဆိုသည်။ [သတပုညလက္ခဏာတာယ နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန စိတ္တိတော။-ဋီကာ။]

တနည်း။ ။ “ဒါနစိတ္တေန ပုညစိတ္တေနာတိဝါ ပါဌော”ဟု ဋီကာ၌ပါ၍တမျိုး ရှိသေး၏။ ဒါနဝသေန (ဒါနစိတ္တေန၏အဖွင့်။) သီလာဒိဝသေန စ ပဝတ္တပုညစိတ္တေန (ပုညစိတ္တေန၏အဖွင့်။) ဣတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ [ဒါနစိတ္တေနဖြင့် ဒါနစိတ်ကိုယူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပုညစိတ္တေနဖြင့် သီလစသော ပါရမီကောင်းမှုစိတ်ကိုသာ ယူရတော့သည်။ ပါရိသေသနည်းတည်း။]

စိတ္တိတော သဇ္ဇိတော။ ။စိတ္တိတောကို “သဇ္ဇာတစိတ္တဘာဝေါ”ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် စိတ္တနောင် သဇ္ဇာတ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်ထားသည်ဟု မှတ်ပါ။ စိတ္တ၌လည်း ဘာဝဋ္ဌဓာန ကြံပါ။ “ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်”ဟုလို။ သဇ္ဇိတော၌ သဇ္ဇဓာတ်သည် ဆင်ပြင်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဘုရားအလောင်း၏ အတ္တဘောတော်ကို ပါရမီဆယ်ပါးတို့က လှသည်ထက်လှအောင် ချောသည်ထက်ချောအောင် ပြင်ဆင်လိုက်ကြသည်-ဟုလို။

ပုရိသဿ၊ ၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ ကို။ ဝါ၊သည်။ ဒါနစိတ္တေန၊ဒါန၏အစွမ်း
ဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပုညစိတ္တေန၊ သီလအစရှိသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောစိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ စိတ္တိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော
ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ရှိသည်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ပါရမီဟိ၊တို့သည်။
သဇ္ဇိတော၊ ဆင်ပြင်အပ်သည်။(ဟောတိ)။လောကေ၊ လောက၌။ သဗ္ဗသိပ္ပံ
နောဝါ၊ အလုံးစုံသော ပန်းပု ပန်းချီ အတတ်သည်တို့သည်သော်လည်း
ကောင်း။ သဗ္ဗဣဒ္ဓိမန္တောဝါ၊ အလုံးစုံသော တန်ခိုးရှင်တို့သည်သော်လည်း
ကောင်း။ ပတိရူပကမ္ပိ၊ အတုဖြစ်သောအရုပ်ကိုသော်မှလည်း။ ဝါ၊ ဆင်း
တုရုပ်တုကိုသော်မှလည်း။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ နသက္ခောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။
စိတန္တရံသောတိ(ဇ္ဇေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။
ကောဠာနံ၊ လက်ပြင်ရိုးတို့၏။ အန္တရံ၊ အကြားကို။ အန္တရံသံ၊ အန္တရံသ
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [အန္တရံသ၌ “အန္တရ+အံသ”ဟု ခွဲ၍ အံသသဒ္ဓါသည်
အဖို့အနက်ဟောတည်း။] အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ စိတံ၊ စိအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်
သော။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်သော။ တံအန္တရံသံ၊ ထို လက်ပြင်ရိုး နှစ်ဘက်တို့၏
အကြားဖြစ်သောအဖို့သည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ထိုသို့ စိအပ်သကဲ့သို့ဖြစ်သော
ပြည့်သော လက်ပြင်ရိုးနှစ်ဘက်တို့၏ အကြားအဖို့ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
(သော၊ ထိုမင်းသားသည်။) စိတန္တရံသော၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အညေသံ၊
တို့၏။ တံဌာနံ၊ ထို လက်ပြင်ရိုးနှစ်ဘက်တို့၏ အကြားအရပ်သည်။ နိန္နံ၊
နိမ့်သည်။ ဝါ၊ ချိုင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပိဋ္ဌိ
ကောဠာ၊ ကျောက်ကုန်းအထက် လက်ပြင်ရိုးတို့သည်။ ပါဠိယေက္ကာ၊ အသီး

မှန်၏။-ဤမျှလောက်အတူမရှိအောင် လှပချောမောသော အတ္တဘောသည်သာ
နောင်အခါ၌ ရအပ်လတ္တံ့သော ဓမ္မကာယ (တရားအပေါင်း) ၏ တည်ရာ ဖြစ်ထိုက်
သည်။ အရပ်ဆိုးနေလျှင် ရအပ်လတ္တံ့သော တရားတော်အပေါင်း၏ တည်ရာမဖြစ်
နိုင်။ [“ဤဒိသော ဧဝ ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မတာ ယဿ အဓိဋ္ဌာနံ ဘဝိဘုံ ယုတ္တော”တိ ဒသ
ပါရမီဟိ သဇ္ဇိတော အဘိသင်္ခတော။-ဋီကာ။]

ဒိန္နံ ကောဠာနံ အန္တရံ။ ။ဒိန္နံ ကောဠာနံ အန္တရန္တိ ဒိန္နံ ပိဋ္ဌိဗာဟာနံ၊ ကျော၏
လက်ရိုးလက်မောင်းဖြစ်သော လက်ပြင်ရိုးတို့၏။ ဧဝမဇ္ဈံ၊အလယ်အရပ်ဖြစ်သော။ ပိဋ္ဌိ
မဇ္ဈဿ၊ ကျောက်ကုန်းအလယ်၏။ ဥပရိဘာဝေါ၊ အထက်အဖို့ကို။ (အန္တရံသံဝုစ္စ
တိ-၌စပ်။) စိတံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ အနိန္ဒဘာဝေန စိတံ၊ မညွတ်မချိုင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
စိထားအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ ဒွိဟိ ကောဠေဟိ သမတလတာယ ပရိပုဏ္ဏံ၊ နှစ်ဘက်
သော လက်ပြင်ရိုးတို့ဖြင့် ညီမျှသောအပြင်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပြည့်သော။ (အန္တ
ရံသံ၌စပ်)။-ဋီကာ။

၁၄၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပဒါနသုတ်

အခြား တခုစီတို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ ပန၊ ကား။ မဟာပုရိ သဿ၊ ၏။ ကဋ္ဌိတော၊ ခါးမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မံသပဋ္ဌလံ၊ အသားလွှာ သည်။ ယာဝံ ခန္ဓာ၊ ပခုံးတိုင်အောင်။ ဥဂ္ဂမ္မ၊ အထက်သို့တက်၍။ သမုဿိတ သုဝဏ္ဏဖလကံ ဝိယ၊ ကောင်းစွာထောင်အပ်သော ရွှေပျဉ်ချပ်သည်ကဲ့သို့။ ပိဋ္ဌိ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ ဆာဒေတွာ၊ ဖုံး၍။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။

နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလောတိ၊ ကား။ နိဂြောဓောဝိယ၊ ပညောင်ပင်ကဲ့သို့။ ပရိမဏ္ဍလော၊ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်း၏။ ပညာသဟတ္ထတာယဝါ၊ အတောင် ငါးဆယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ [“ပင်စည်က အတောင် ငါးဆယ်ရှိလျှင် အကိုင်းကလည်း အတောင်ငါးဆယ်ရှိသည်”စသည်။] (သမ -ဋ္ဌစပ်။) သတဟတ္ထတာယဝါ၊ အတောင်တရာရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း။ သမက္ခန္ဓသာခေါ၊ ညီမျှသော ပင်စည်အကိုင်းရှိသော။ နိ ဂြောဓော၊ ပညောင်ပင်သည်။ ဒီသတော ပိ၊ အရှည်အမြင့် အားဖြင့်လည်း ကောင်း။ ဝိတ္တာရတောပိ၊ အပြန့်အကျယ် အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကပ္ပ မာဏောဝ၊ တူသောပမာဏရှိသည်သာ။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကာယတော ပိ၊ ကိုယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗျာမတော ပိ၊ အလံ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကပ္ပမာဏော၊ တူသော ပမာဏရှိသည်။ (ဟောတိ။) အညေသံ၊ တို့၏။ ကာယောဝါ၊ ကိုယ်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဗျာမောဝါ၊ အလံသည်သော်လည်းကောင်း။ ဒီသော၊ ရှည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိသမပ္ပမာဏော၊ မညီမျှသော ပမာဏရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ တေနေဝ၊ ‘ထို့ကြောင့်ပင်’ (ထိုသို့ ကိုယ်နှင့် အလံ

နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော။ ။နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလောတိ ပရိမဏ္ဍလ နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော။ (ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ဝန်းဝိုင်း၏။) “နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလပရိမဏ္ဍလော”တိ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ဧကဿ ပရိမဏ္ဍလ သဒ္ဓဿ လောပိ ကတွာ “နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော”တိ ဝုတ္တော။ တေနာဟ “သမက္ခန္ဓ သာခေါ နိဂြောဓော”တိ အာဒိ။-ဋီကာ။

တနည်း။ ။ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓသန္တိဓာနေနဝါ ပရိမဏ္ဍလောဝ နိဂြောဓော ဝိယတိ (“ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓါ၏ အနီး၌တည်သော နိဂြောဓ”ဟူသည် “ပရိမဏ္ဍလနိဂြောဓပင် တည်း” ဟု ပရိမဏ္ဍလနိဂြောဓကို ယူနိုင်၏။) ဣတိ ဧကဿ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓဿ လောပေန ဝိနာပိ (ထို့ကြောင့် ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓါတပုဒ် ကျေခြင်းနှင့် ကင်း၍လည်း။) အယမတ္ထော လမ္ဘတိတိ အာဟ “နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော”တိ။-ဋီကာ။ နောက်နည်း၌ ပရိမဏ္ဍလ နှစ်ပုဒ်မလို။ နှစ်နည်းလုံးပင် ဗဟုဒ္ဓိဟိသမာသ် ဝိဂြိုဟ် မပြုရ။ ဥပမာပုဗ္ဗပဒ် ကမ္မဓာရယ်သာ။

ညီမျှသော ပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) ယာဝတက္ကဿ ကာယောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (သဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုယာဝ တက္ကဿ ကာယော အစရှိသော ပါဠိ၌။ ယာဝတကော အဿာတိ၊ ယာဝ တကော အဿ ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ (ဩကာရဿ၊ ဩအက္ခရာ၏၊ ဝကာရ်ဒေသံ၊ ဝံ အက္ခရာအပြုကို။ ကတော၊ ရှိ။) ယာဝတက္ကဿ၊ ယာဝ တက္ကဿ ဟု ဖြစ်၏။

သမဝဇ္ဇက္ခန္ဓောတိ၊ ကား။ သမဝဇ္ဇိတက္ခန္ဓော၊ အညီအမျှ လုံးသောလည်ကုပ် ရှိ၏။ ဧကေ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကောဉ္ဇာ ဝိယ၊ ကြီးကြာတို့သည် ကဲ့သို့။ ဒီသဂလာ စ၊ ရှည်သော လည်ပင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဗကာ ဝိယ၊ ဗျိုင်းတို့သည်ကဲ့သို့။ ဝက်ဂလာ စ၊ ကောက်သော လည်ပင်းရှိကုန်သည် လည်းကောင်း။ ဝရာဟာ ဝိယ၊ တောဝက်ကြီးတို့သည်ကဲ့သို့။ ပုထုလဂလာ စ၊ ပြန့်ကျယ်သောလည်ပင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန် သကဲ့သို့။ ကထနကာလေ၊ စကားပြောရာအခါ၌။ သိရာဇာလံ၊ အကြော တည်းဟူသော ကွန်ရက်သည်။ ပညာယတိ (ယထာ)၊ သို့။ မန္ဓော၊ နို့သော။ ဝါ၊ တိုးသော။ သရော၊ အသံသည်။ နိက္ခမတိ (ယထာ)၊ ထွက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ခန္ဓော၊ လည်ကုပ်သည်။ ဝါ၊ လည်ပင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ သုဝဇ္ဇိတသုဝဏ္ဏာဠိဂံသဒိ သော၊ ကောင်းစွာလုံးသော ရွှေမရိုးစည်ငယ်နှင့်တူသော။ ခန္ဓော၊ လည်ကုပ် သည်။ ဝါ၊ လည်ပင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကထနကာလေ၊ ၌။ သိရာဇာလံ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ ရှား။ မေဃဿ၊ ၏။ ဂဠိတော ဝိယ၊ ထစ်ချုန်းသံသည် ကဲ့သို့။ သရော၊ အသံသည်။ မဟာ၊ ကျယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောကြွါပါဠိ၌။ (အဝယဝတ္ထော၊ အစိတ်ဖြစ် သော အနက်ကို။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ယာ၊ အကြင်အကြောတို့သည်။) ရသံ၊ အရသာကို။ ဂသန္တိ ဟရန္တိ၊ ဆောင်တတ် ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ အရသာကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တာ၊ ထိုအကြောတို့သည်။) ရသဂ္ဂသာ၊ တို့မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤ ရသဂ္ဂသာဟူသော

ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ။ ။ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတိ မရရာဒိဘေဒံ၊ အချို့အစရှိသော အပြားရှိသော။ ရသံ 'ဂသန္တိ အန္ဓော ပဝေသန္တိ' (အတွင်းသွင်းတတ်ကုန်၏။) ဣတိ ရသဂ္ဂသာ။ ရသဂ္ဂသာနံ၊ အရသာကို ဆောင်တတ်သော အကြောတို့တွင်။ အဂ္ဂါ၊ မြတ်သော အကြောတို့တည်း။ ဤသို့ သမာသ်ပုဒ်တပုဒ်ဖြစ်ပြီးနောက်မှ “ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ ဧတဿ သန္တိတိ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ” ဟု အဿတ္ထိ တဒ္ဓိတ်ဆင့်ရ၏။ သို့မှ တဒ္ဓိတ် ဤပစ္စည်းဖြင့် “ရသဂ္ဂ

၁၄၈

ထုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဟောပဒါနသုတ်

သဒ္ဓါသည်။ ရသဟရဏီနံ၊ အရသာကိုဆောင်တတ်သော အကြောတို့ကို။ အဓိဝစနံ၊ ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ အဿ၊ ထို မင်းသား၏။ အဂ္ဂါ၊ မြတ်ကုန်သော။ တာ၊ ထိုအရသာကိုဆောင်တတ်သော အကြောတို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့အရသာကို ဆောင်တတ်သော မြတ်သောအကြောတို့ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသားသည်။) ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ၊ မည်၏။ ကိရ၊ ချဉ်းအံ့။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ သတ္တရသဟရဏီသဟဿာနံ၊ အရသာကိုဆောင်တတ်သော ခုနစ်ထောင်သော အကြောတို့သည်။ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ၊ အထက်၌ အဖျားရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဂီဝါယမေဝ၊ လည်းပင်း၌သာ။ ပဋိမုတ္တာနိ၊ စွပ်နေကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တိဖလမတ္ထောပိ၊ နှမ်းစေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဗိဝုဂ္ဂေ၊ လျှောဖျား၌။ ထပိတော၊ ထားအပ်သည်။ (သမာနော၊ လတ်သော်။) သဗ္ဗကာယံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ ဝါ၊ တကိုယ်လုံးကို။ အနု ဖရတိ၊ အစဉ်အတိုင်း ဖြန့်နိုင်၏။ တေနေဝ၊ ထိုသို့အလုံးစုံသော ကိုယ်ကို အရသာဖြန့်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ မဟာပဓာနံ၊ မြတ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းကို (ဒုတ္တရစရိယာအကျင့်ကို။) ပဒဟန္တဿ၊ အားထုတ်စဉ်။ ဧကတဏှုလ္လာ ခီဟိပိ၊ တလုံးသောဆန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကဋ္ဌာယယုသ ပသဟမတ္ထေနာပိ၊ တလက်ဖက်လောက်သော ကုလားပဲရေဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဝါ၊ ၏။ ယာပနံ၊ ရှည်သောအခွံသို့ ရောက်စေ နိုင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မျှတခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ အညေသံ၊ တို့၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ သြဇာ၊ သြဇာ သည်။ န ဖရတိ၊ မဖြန့်နိုင်။ တေန၊ ထိုသို့ တကိုယ်လုံးကို သြဇာမဖြန့် နိုင်ခြင်းကြောင့်။ တေ၊ ထို အခြားသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဗာဟွာဗဓော၊ များသောအနာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ [ကေနာတိ သြဇာယ အဖရဏေန (သြဇာ၏မဖြန့်နိုင်ခြင်းကြောင့်။) ဟိနဓာတုကတ္တာ (ယုတ်လျော့သော သလိပ်

သဂ္ဂီ”ဟု ပြီးနိုင်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား လဟုကနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ထားသော ကြောင့် ဤပစ္စည်းသက်ရပုံ မထင်ရှား။ ထို့ပြင် အဋ္ဌကထာ၌ “ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ ဟုတွာ”ကို ကြည့်၍ အဂ္ဂသဒ္ဓါသည် အဖျားအနက်ဟောဟု ဆရာတို့ကြံကြသည်။ ဋီကာ၌ကား “ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ”ဟု ဆိုသောကြောင့် အဂ္ဂသဒ္ဓါသည် အမြတ်အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ၊ အရသာကိုဆောင်တတ်သော အကြောတို့တွင် မြတ်သော ခုနစ်ထောင်သော အကြောရှိသည်”ဟုပေးပါ။ [ဤပုဒ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ချက်ကို ဆရာ တော်၏နိဿယ၌ မြဲထားလျက်ရှိပြီ။]

ဒုတ္တိ သမဟာပုရိသလက္ခဏာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၄၉

သည်းခြေ သွေး ပြည့်စသော ဓာတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တေ ဗဟ္မာ ဗာဓာ ဟောန္တိ။-ဋီကာ။]

အထ၊ ထိုမင်းသား၏။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့၏။ ဟန္တု၊ ဟန္တု၊ မေးကဲ့သို့ သော။ (ဟန္တု၊ မေးသည်။ အတ္တိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ထိုသို့ ခြင်္သေ့၏မေးကဲ့သို့သော မေးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုမင်းသည်။) သီဟဟန္တု၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို သီဟဟန္တုဟူသောပါဌ်၌။ (ဝိတ္ထာရော၊ ကို။ ဝေ၊ နည်းဖြင့်။ ဝေဒိ တဗျေ၊ ၏။) သီဟဿ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌိမဟန္တုမေဝ၊ အောက်၌ဖြစ်သော မေးသည် သာ။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်သည်။ ဟောတိ၊ ဥပရိမံ၊ အထက်၌ဖြစ်သော မေးသည်။ (ပရိပုဏ္ဏံ၊ သည်။) န (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ သီဟဿ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌိမံ ဝိယ၊ အောက်၌ဖြစ်သော မေးသည်ကဲ့သို့။ ဒွေပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော အထက်မေး အောက်မေးတို့သည်။ ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ပြည့်ကုန်သည်။ (ဟုတူ။) ဒွါဒသိယာ၊ တဆယ့်နှစ်ရက်မြောက်ဖြစ်သော။ ပက္ခဿ၊ လဆန်း ပက္ခဏိ။ စန္ဒသဒိသာနိ၊ လနှင့်တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ အထ၊ မေးကိုမြင် ကြရာ ဟိုအခါ၌။ နေမိတ္တိကာ၊ နိမိတ်ကျမ်းတတ် ပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဟန္တုက

သီဟဟန္တု။ ။ဟန္တုတိ သန္တိဿယဒန္တာဓာရဿ သမညာ၊ (သွားဖုံး၏ မှီရာနှင့် တကွဖြစ်သော သွား၏တည်ရာ သွားဖုံး၏အမည်တည်း။) တံ တဂဝတော သီဟဿ ဟန္တု ဝိယ၊ တသ္မာ တဂဝါ သီဟဟန္တု၊ သွား၏တည်ရာဟူသည် သွားဖုံးတည်း။ ထို သွားဖုံး၏ တည်ရာကို “မေးဟု” ခေါ်၏။ [တတ္ထ။ပ။ယသ္မာ မဟာပုရိသဿ ဟေဋ္ဌိ မံနုရူပဝသေနေဝ (အောက်မေးအားလျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။) ဥပရိမမ္ပိ သဏ္ဌိတံ၊ တသ္မာ ပုတ္တံ “ဒွေပိ ပရိပုဏ္ဏာနိ” တိ။] တည်ရာနှင့်တကွ အထက်သွားဖုံး ကို “အထက်မေး” ဟူ၍ မြန်မာတို့ အခေါ်အဝေါ်မရှိ၊ သို့သော် ကျမ်းဂန်၌ကား ထိုအရပ်ကိုပင် “အထက်မေး” ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒွေပိ ပရိပုဏ္ဏာနိ” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။ [တဉ္စ ခေါ န သဗ္ဗသော ပရိမဏ္ဍလတာယ၊ (အလုံးစုံ ပိုင်း နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပရိမဏ္ဍလ ဆိုသည်မဟုတ်။) အလခေါ တိဘာဝါဝသေသ မဏ္ဍလတာယာတိ အာဟ “ဒွါဒသိယာ ပက္ခဿ စန္ဒသဒိသာနိ” တိ။ (စင်စစ်ကား နှာခေါင်းအောက်မှစ၍ အောက်ဆုံးအရပ် တိုင်အောင် အထက်ဘက်၌ သုံးဖို့တဖို့ ကျန်သော ပိုင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် “ဒွါဒသိယာ။ပ။နိ” ဟု ဆိုသည်)။-ဋီကာ။]

ထောမနိဓိ။ ။ဟန္တုဓာတ်၊ ဥန်ပစ္စည်းဖြင့် “ဟန္တု” ဟု လည်းကောင်း နူပစ္စည်း ဖြင့် “ဟန္တု” ဟု လည်းကောင်း ရှိ၏။ ကပေါလဒ္ဓယဥပရိဓဋ္ဌ (ပါးစောင် နှစ်ဘက်၏ အထက်၌တည်သော) မုခဘာဂေ (မျက်နှာအဖို့၌) ဟု အနက်ဖော်၏။ ဤသို့လျှင် မြန်မာတို့က အောက်မေးကိုသာ အသိများသော်လည်း ကျမ်းစာတို့၌ကား အထက် မေးကို ပဓာနထား၍ ဆိုကြသည်။

ပရိယန္တံ၊ မေး၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ ဩလောကေန္တာဝ၊ ကြည့်ကုန်လျက်သာလျှင်။ ဣမေသု ဟန္တကေသု၊ ဤ မေးနှစ်ဘက်တို့တွင်။ ဟေဋ္ဌမေ၊ အောက်ဖြစ်သောမေး၌။ ဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ်သောသွားတို့လည်းကောင်း။ ဥပရိမေ၊ အထက်ဖြစ်သော မေး၌။ ဝိသတိ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာလီသဒန္တာ၊ လေးဆယ်သောသွားတို့သည်။ သမာ၊ ညီမျှကုန်သည်။ အဝိရဋ္ဌာ၊ မကျဲကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ပတိဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ တည်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်သား၍။ အယဉ္ဇိ။ပ။ ဟောတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟံသု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။

တတြ၊ အယဉ္ဇိ။ပ။ ဟောတိဟူသောထိုပါဌ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပရိပုဏ္ဏဒန္တာနမ္ပိ၊ ပြည့်စုံသော သွားရှိသူတို့၏သော်မှလည်း။ ဒုတ္တံ၊ သံ၊ သုံးဆယ်နှစ်ချောင်းသော။ ဒန္တာ၊ သွားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ဣမဿ၊ ဤမင်းသား၏။ စတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်သော။ (ဒန္တာ၊ တို့သည်။) ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ စ၊ ဆက်။ အညေသံ၊ တို့၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ ဥစ္စာ၊ မြင့်ကုန်၏။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ နိစာ၊ နိမ့်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိသမာ၊ မညီမညွတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ဣမဿ၊ ၏။ အယပဋ္ဌကေန၊ သံပြားဖြင့်။ ဝါ၊ သံလွှာဖြင့်။ ဆိန္နသင်္ခပဋ္ဌလံ၊ ဖြတ်အပ်သောခရုသင်းလွှာသည်။ (သမံ) ဝိယ၊ ညီနေသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သမာ၊ ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ အညေသံ၊ တို့၏။ ကုမ္ဘိလာနံ၊ မိကျောင်းတို့၏။ ဒန္တာ ဝိယ၊ သွားတို့သည်ကဲ့သို့။ ဝိရဋ္ဌာ၊ ကျဲကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မစ္ဆမံသာနိ၊ ငါးအသားတို့ကို။ ခါဒန္တာနံ၊ ခဲစားကုန်လတ်သော်။ ဒန္တန္တရံ၊ သွားတို့၏အကြားကို။ ပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ဣမဿ၊ ၏။ ကနကဗလကာယံ၊ ရွှေပျဉ်ချပ်၌။ သမုဿိတဝဇီရပန္တိ ဝိယ၊ ကောင်းစွာစိုက်အပ်သော ဝဇီရစိန်အစဉ်ကဲ့သို့။ အဝိရဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ တူလိကာယ၊ စုတ်တန်ဖြင့်။ ဒဿိတပရိစ္ဆေဒါဝိယ၊ ပြုအပ်သောအပိုင်းအခြားရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ စ၊ သည်သာမကသေး။ အညေသံ၊ တို့၏။ ပုတိဒန္တာ၊ ပုပ်သောသွားတို့သည်။ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ ဝါ၊ ပေါက်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ကာစိ၊ ကုန်သော။ ဒါဌာ၊ အစွယ်တို့သည်။ ကာဋ္ဌာပိ၊ မဲကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဝိဝဏ္ဏာပိ၊ ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤမင်းသား

ဒုတ္တိ သမဟာပုရိသလက္ခဏာဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၅၁

သည်။ သုဋ္ဌ၊ လွန်စွာ၊ သုက္ကဒါဌော၊ ဖြူသောအစွယ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သြာဓိတာရကမ္ပိ၊ သောက်ရှူးကြယ်ကိုသော်မှလည်း။ ဝါ၊ သောကြာကြယ်ကို သော်မှလည်း။ အတိက္ကမ္ပ၊ လွန်၍။ ဝိရောဓယမာနာယ၊ တင့်တယ်သော။ ပဘာယ၊ အရောင်ဖြင့်။ သမန္တာဂတဒါဌော၊ ပြည့်စုံသော အစွယ်ရှိသည်၊ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

ပဟူတဇိဇ္ဇေါတိ၊ ကား။ ပုထုလဇိဇ္ဇေါ၊ ပြန့်ကျယ်သောလျှာတော်ရှိ၏။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဇိဇ္ဇေါ၊ လျှာတို့သည်။ ထူလာပီ၊ ထူကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကိသပိ၊ သေးကုန်သည်လည်းကောင်း။ ရဿာပိ၊ တိုကုန်သည်လည်းကောင်း။ ထဒ္ဓါပိ၊ ခက်မာကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဝိသမာပိ၊ မညီညွတ်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဇိဇ္ဇေါ၊ သည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သည်လည်းကောင်း။ ဒီဃာ၊ ရှည်သည်လည်းကောင်း။ ပုထုလ၊ ပြန့်ကျယ်သည်လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဧတံလက္ခဏံ၊ ဤပဟူတဇိဇ္ဇဟာလက္ခဏာကို။ ပရိယေသံတုံ၊ ရှာမှီးခြင်းငှါ။ အာဂတာနံ၊ လာသောပုဏ္ဏားတို့၏။ ကင်္ခါဝိနောဒနတ္တံ၊ ယုံမှားခြင်းကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ မုဒုကတ္တာ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံဇိဝံ၊ ထိုလျှာတော်ကို။ ကထိနသ္မစိဝိယ၊ ခက်မာသောအပ်ကိုကဲ့သို့။ (“ကထိနလျာသကန်းချုပ်သောအပ်”ဟုလည်းပေးကြ၏။) ဝဇ္ဇေတွာ၊ လုံး၍။ ဥဘော၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ နာသိကသောတာနိ၊ နှာခေါင်းတွင်းတို့ကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်တော်မူ၏။ (သုံးသပ်၍ပြတော်မူ၏။) ဒီသတ္တာ၊ ရှည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဘော၊ ကုန်သော။ ကဏ္ဏသောတာနိ၊ နားတွင်းတို့ကို။ ပရာမသတိ၊ ၏။ (သုံးသပ်၍ပြတော်မူ၏။) ပုထုလတ္တာ၊ ပြန့်ကျယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကေသန္တပရိယောသာနံ၊ ဆံ၏ အပိုင်းအခြား အဆုံးရှိသော။ ကေဝလမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ နလာဠု၊ နဖူးပြင်ကို။ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ ဖုံးအုပ်

ပဟူတဇိဇ္ဇေါ။ ။သတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ မုဒုဒီဃပုထုလတာဒိပုကာရဂုဏာ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ် ရှည်သည်၏အဖြစ် ပြန့်ကျယ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသော အပြားရှိသော ဂုဏ်ရှိသည်။ (ပ-အနက်။) ဟုတွာ ဘူတာ ဇာတာ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ ပဘူတာ။-ဋီကာ။ ဤအလို ပဘူတာ၊ “မုဒု ဒီဃ ပုထုလတာ အစရှိသော အပြားရှိသော ဂုဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော လျှာတော်”ဟု အနက်မှတ်ပါ။ ဘကိုဟ ပြု၍ ပဟူတာ ဟု ဖြစ်၏။ တေဿ၊ ဤ မင်းသား၏။ ပဟူတာ၊ နူးညံ့ခြင်း ရှည်ခြင်း ပြန့်ကျယ်ခြင်းရှိသောအပြားရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဇိဇ္ဇေါ၊ လျှာတော်သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ပဟူတဇိဇ္ဇေါ၊ ရှည်လျား နုနယ် ပြန့်ကျယ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော လျှာတော်ရှိ၏။

၁၅၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပဓါနသုတ်

တော်မူ၏။ (ဖုံးအုပ်၍ ပြတော်မူ၏။) ဧဝံ၊ ဤသို့၊ အဿာ၊ ထိုလျှာတော်
၏။ [“ဝေမဿာ” ဟု ရှိပါစေ။] မုဒုဒိဿပုထုလဘာဝံ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်
ရည်သည်၏ အဖြစ် ပြန့်ကျယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပကာသေန္တော၊ ထင်ရှား
ပြတော်မူလျက်။ တေသံ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့၏။ ကခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိနောဒေတိ၊
ပယ်ဖျောက်တော်မူ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တိလက္ခဏာ သမ္ပန္နံ၊ သုံးပါးသော လက္ခဏာ
နှင့်ပြည့်စုံသော။ (မုဒုတာ ဒိဿတာ ပုထုလတာ သုံးပါးသော လက္ခဏာနှင့်
ပြည့်စုံသော။) ဇိဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဟုတဇိဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။)
ဝုတ္တံ။ [“ဗြာဟ္မဏေဟိ၊ လက္ခဏာကို ကြည့်သောပုဏ္ဏားတို့သည်။” -ဟူ၍လည်း
ကတ္တားထည့်နိုင်၏။]

ဗြဟ္မဿရေတိ၊ ကား။ အညေ၊ ဘုရားအလောင်းမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်။ ဆိန္ဒဿရာပိ၊ ပြတ်သောအသံ ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဘိန္ဒဿ
ရာပိ၊ ကဲ့သော အသံရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကာကဿရာပိ၊ ကျီး၏
အသံနှင့်တူသော အသံရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊
ကား။ အယံ၊ ဤ ဘုရားအလောင်းသည်။ မဟာဗြဟ္မ၊ နော၊ မဟာဗြဟ္မာ
၏။ သရသဒိသေန၊ အသံနှင့်တူသော။ သရေန၊ အသံနှင့်။ သမန္နာဂ၊
တော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ပါလတ္တံ့။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဗြဟ္မ၊ နော၊ ၍။ ပိတ္တသေ
မေဟိ၊ သလိပ် သည်းခြေတို့သည်။ အပလိဗ္ဗတ္တာ၊ မမြေးယှက်အပ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သရော၊ အသံသည်။ ဝိသဒေါ၊ သန့်ရှင်းသည်။
ဟောတိ၊ ၍။ မဟာပုရိသေနာပိ၊ သည်လည်း။ ကတကမ္ပ၊ ပြုအပ်သောကံ
သည်။ တဿ၊ ထိုအသံ၏။ ဝတ္ထု၊ အက္ခရာတို့၏တည်ရာအရပ်ကို။ (လည်ချောင်း
စသော အရပ်ကို။) သောဓေတိ၊ စင်ကြယ်စေ၏။ [ဝတ္ထုတိ၊ စ အက္ခရာပုတ္တိဋ္ဌာနံ
ဝေဒိတဗျံ-ဋီကာ။] ဝတ္ထု၊ နော၊ အက္ခရာတို့၏တည်ရာအရပ်၏။ (လည်ချောင်း
စသောအရပ်၏။) သုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာဘိတော၊
ချက်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သမုဋ္ဌဟန္တော၊ ကောင်းစွာ ထွက်ပေါ်လာသော။
သရော၊ သည်။ ဝိသဒေါ၊ သည်။ အဋ္ဌကံသမန္နာဂတောဝ၊ ရှစ်ပါးသော

ဆိန္ဒ။ပ။သရာပိ။ ။ဝိစ္ဆိန္နိတ္တာ ဝိစ္ဆိန္နိတ္တာ ပဝတ္ထသရတာယ၊ ဖြတ်၍ဖြတ်၍ ဖြစ်
သော အသံရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆိန္ဒဿရာပိ၊ (စကား ပြောသောအခါ
ဖြတ်တောက်ဖြတ်တောက် ဖြစ်နေသည် ဟူလို။) အနေကာ ကာရတာယ (များသော
အခြင်းအရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘိန္ဒဿရာပိ။ (ဟောန္တိ။) “လုံးလုံး စည်း
စည်းမရှိပဲ အသံတွေဖြာနေသည်ကို” ဆိုလိုဟန်တူသည်။ ကာကဿ ဝိယ အမနည
သရတာယ၊ ကျီး၏အသံသည် ကြားရသူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို မနှစ်သက်စေနိုင်သကဲ့သို့
နားဝင်မချီသောကြောင့်။ ကာကဿရာပိ (ဟောန္တိ။)-ဋီကာ။

အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည်သာ။ (ဟုတွာ။) သမုဋ္ဌာတိ၊ ကောင်းစွာထွက်ပေါ်လာ၏။ [အဋ္ဌကထာသမန္နာဂတာ၌ “အင်္ဂါရူပပါး” ဟူသည် အဘိဓာန် (၁၂၉) ဂါထာ၌ လာသော အင်္ဂါရူပပါးပင်တည်း။ ဤ အဋ္ဌကထာ၌လည်း လက္ခဏသတ်ဖွင့်၌ လာလတ္တံ့။] ကရဝိကော ဝိယ၊ ကရဝိက်ငှက်သည်ကဲ့သို့။ ဘဏတိ၊ မြက်ဆီတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ကရဝိက်ငှက်ကဲ့သို့ မြက်ဆီတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကရဝိကဘာဏိ၊ မည်၏။ မတ္တကရဝိကရူပမညူသောသော၊ ယစ်မူးသော ကရဝိက်ငှက်၏ ကျူးရင့်သံကဲ့သို့ သာယာစွာမြက်ဆီတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဘိနီလနေတ္ထောတိ၊ ကား။ သကလနီလနေတ္ထော၊ အလုံးစုံညီသော မျက်လုံးရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အဿ၊ ထို မင်းသား၏။ နီလယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ညီသင့်သောအရပ်၌။ ဥမာပုပ္ဖသဒိသေန၊ နှမ်းချပ်ပွင့်နှင့်တူသော။ (“အောက်မဲညီပွင့်နှင့်တူသော” ဟုလည်း ရှေးကရှိ၏။) အတိသုဒ္ဓေန၊ အလွန်စင်ကြယ်သော။ နီလဝဏ္ဏေန၊ ညီသောအဆင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာနိ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ နေတ္တာနိ၊ မျက်လုံးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပီတယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ရွှေသင့်သောအရပ်၌။ ကဏိကာရပုပ္ဖသဒိသေန၊ မဟာလောခါးပန်းနှင့်တူသော။ ပီတဝဏ္ဏေန၊ ရွှေသောအဆင်းနှင့်။ (သမန္နာဂတာနိ နေတ္တာနိ ဟောန္တိ။) လောဟိတယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ နီသင့်သောအရပ်၌။ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသဒိသေန၊ လယ်ခေါင်းရမ်းပန်းနှင့် တူသော။ လောဟိတဝဏ္ဏေန၊ နီသောအဆင်းနှင့်။ (သမန္နာဂတာနိ နေတ္တာနိ ဟောန္တိ။) သေတယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ဖြူသင့်သောအရပ်၌။ သြသဓိတာရကသဒိသေန၊ သောက်ရှူးကြယ်နှင့်တူသော။ (သောကြာကြယ်နှင့်တူသော။) သေတဝဏ္ဏေန၊ ဖြူသောအဆင်းနှင့်။ (သမန္နာဂတာနိ နေတ္တာနိ ဟောန္တိ။) ကာဠယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ မည်းနက်သင့်သောအရပ်၌။ အဒ္ဓါရိဋ္ဌကသဒိသေန၊ ပုတီးနက်စေ့နှင့်တူသော။ (“ကင်မွန်းတော်စေ့နှင့်တူသော” ဟုလည်း ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ ပေးသည်။) ကာဠဝဏ္ဏေန၊ မည်းနက်သောအဆင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာနိ (နေတ္တာနိ ဟောန္တိ။) သုဝဏ္ဏဝိမာနေ၊ ရွှေဗိမာန်၌။ ဥဃ္ဍါဋ္ဌိတမဏိသီဟပဉ္စရသဒိသာနိ၊ ဖွင့်လှစ်အပ်သော ပတ္တမြားလုံးတပ်သော ခြင်္သေ့ ရုပ်ခံသော လေသာ တံခါးနှင့်တူကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ခါယန္တိ၊ ထင်ရကုန်၏။

ဂေါပခုမမာတိတ္ထေ၊ ၌။ သကလစက္ခုဘဏ္ဍံ၊ အလုံးစုံသောမျက်လုံးကို။ ပခုမန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တံ၊ ထိုမျက်လုံးသည်။ ကာဠ

သကလစက္ခုဘဏ္ဍံ။ ပခုမသဒ္ဓါသည် “ပဗ္ဗံ ပခုမ မက္ခိကံ” ဟူသောအဘိဓာန် (၂၅၉) ဂါထာနှင့်အညီ “မျက်တောင်မွေး” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ ဤနေရာ၌ကား မျက်တောင်မွေးဖြင့် ဖွတ်သားအပ်သော မျက်လုံးတခုလုံးကို အလိုရှိအပ်သော

၁၅၄

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ပြောပဒါနသုတိ

ဝစ္ဆကဿ၊ မညှိနက်သောနွားငယ်၏။ (ဝေါအဖွင့်။) ဗဟလဇာတုကံ၊ ယုတ်ချွဲသော ဓာတ်သဘောရှိသည်။ (အလွန်နက်သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ရုတ္တဝစ္ဆကဿ၊ နိသောနွားငယ်၏။ ဝိပ္ပသန္တံ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်။ (ဟောတိ။) တံ မဟုတ္တဇာတတရုဏရုတ္တဝစ္ဆကသဒိသစက္ခုတဏှော၊ မွေးဖွားပြီး၍ ထိုဓာတ်မျှသာရှိသေးသော နွားနီငယ်၏ နုသောမျက်လုံးနှင့် တူသော မျက်လုံးရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချွဲ။ အညေသံ၊ တို့၏။ စက္ခုတဏှာ၊ မျက်လုံးတို့သည်။ အပရိပဏှာ၊ မပြည့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဟတ္တိမသိကာဒိနံ၊ ဆင် ကြွက်အစရှိသည်တို့၏။ အက္ခိသဒိသေဟိ၊ မျက်လုံးနှင့်တူကုန်သော။ ဝိနိဂ္ဂတေဟိ ပိ၊ အထက်သို့တက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပြူးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂမ္ဘီရေဟိ ပိ၊ အတွင်းသို့နက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အက္ခိဟိ၊ မျက်လုံးတို့နှင့်။ သမန္တာဂတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပန၊ အန္တယ ကား။ မဟာပရိသဿ၊ ၏။ ဇောဝိတွာ၊ ဆေး၍။ မဇ္ဇိတွာ၊ ပွတ်တိုက်၍။ ထပိတမဏိဂုဠိကာ ဝိယ၊ ထားအပ်သော ပတ္တမြားလုံးကဲ့သို့။ မုဒုသိနိဒ္ဓနိလသုခုမပခုမာစိတာနိ၊ နူးညံ့ကုန် ပြေပြစ်ကုန် ညိုကုန် သိမ်မွေ့ကုန်သော မျက်တောင်မွေးတို့ဖြင့် စီအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စီအပ်သော နူးညံ့ကုန် ပြေပြစ်ကုန် ညိုကုန် သိမ်မွေ့ကုန်သော မျက်တောင်မွေးရှိကုန်သော။ အက္ခိနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။)

ဥဏှာတိ၊ ကား။ ဥဏှာလောမံ၊ ဥဏှာလုံ မွေးရှင်တော်သည်။ (“ဇာတိ”၌ စပ်။) ဘမုကန္တရေတိ၊ ကား။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဘမုကာနံ၊ မျက်ခုံးတို့၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ နာသိကမတ္ထကေယေဝ၊ နှာခေါင်း၏အထက်၌သာလျှင်။ ဇာတာ၊ ပေါက်သော။ (“ဥဏှာ”၌ စပ်။) ပန၊ ထိုသို့ပင် မျက်ခုံးနှစ်ခုတို့၏အလယ် နှာခေါင်းထက်ဝယ် ပေါက်ပါသော်လည်း။ ဥဂန္ဓာ၊ မျက်ခုံးတို့၏အလယ်မှ အထက်သို့တက်၍၊ နုလာဒ္ဒဝေမဇ္ဈေ၊ နဖူးပြင်၏အလယ်၌။ ဇာတာ၊ ပေါက်သော။ (“ဥဏှာ”၌ စပ်။) ဩဒါတာတိ၊ ကား။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ စင်ကြယ်သော။ ဩသမိတာရကသမာနဝဏှာ၊ သောက်ရှူးကြယ်

ကြောင့် “သကလစက္ခုတဏှာအဓိပ္ပေတံ”ဟု မိန့်သည်။ အစိတ်ဖြစ်သော မျက်တောင်မွေးဖြင့် အပေါင်းဖြစ်သော မျက်လုံးတခုလုံးကို မှတ်သား၍ယူအပ်သောကေဒေသုပစာရနည်းတည်း။ [“အဓိပ္ပေတံ” နှိုဗ္ဗမိနာ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော ကေဒေသေန သမုဒါယုပလက္ခဏဉာယေန (အစိတ်ဖြင့်အပေါင်းကို မှတ်သားကြောင်းနည်းအားဖြင့်) ဖြစ်၏။ ဣတိ ဒေသေတိ၊ ယသ္မာ ပခုမ-သဒ္ဓေါ လောကေ အက္ခိဒလလောမေသု (မျက်တောင်မွေးတို့၌) နိရုဇ္ဈော၊ ထင်ရှား၏။-ဦးကာ။]

ဒုတိယမဟာပုရိသလက္ခဏအဖွင့်] တာသဒ္ဓိတာ ၁၅၅

နှင့်တူသော အဆင်းရှိသော။ (သောကြာကြယ်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသော။) မုဒုတိ၊ ကား။ သပ္ပိမဏ္ဍေ၊ ထောပတ်ကြည့်၍၊ သြသာရေတွာ၊ နှစ်၍။ ထပိ တသတဝါရဝိဟတကပ္ပါသပဋ္ဌလသဒိသာ၊ ထားအပ်သော အကြိမ်တရာဖတ် အပ်သော ဝေါဂ္ဂမ်းလွှာနှင့်တူသော။ တူလသန္တိဘာတိ၊ ကား။ သိမ္ဗလိတူလ လတာတူလသမာနာ၊ လက်ပံလဲ နွယ်လဲနှင့်တူသော။ (“ဥဏ္ဏာ” ၌ စပ်။) အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဿ (ဥဏ္ဏလောမဿ)၊ ထို ဥဏ္ဏလုံမွေးရှင်တော်၏၊ သြဒါတ တာယ၊ ဖြူသည်၏အဖြစ်၌။ ဥပမာ၊ ဥပမာတည်း။ [ရှေ့၌ “ဥဏ္ဏာ ဇာတာ” ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ နောက်၌ “သာပနေသာ” ကိုထောက်၍လည်း ကောင်း၊ “အယ-မဿာ” ဟု ဣတ္ထိလိင်ရှိလျှင်ကောင်း၏။] ပန၊ ဆက်။ သာ သော၊ ထို မွေးရှင်တော်သည်။ ကောဋိယံ၊ အဖျား၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အာကခိုယမာနာ၊ ဆွဲငင်အပ်သော်။ ဥပခုဗာဟုပ္ပမာဏာ၊ လက်မောင်း ထက်ဝက် ပမာဏရှိသည်။ (ဝါ၊ “တစ်ထောင် ပမာဏရှိသည်” ဟု ဆရာတို့ ပေးကြသည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသဋ္ဌာ၊ ဆွဲငင်ရာမှလွတ်အပ်သည်။ (သမာနာ၊ သော။) ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋဝသေန၊ လက်ယာရစ် လည်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာဝဋ္ဋိတွာ၊ လည်၍။ ဥဒ္ဓဂ္ဂါ၊ အထက်၌ အဖျားရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ [ဤသို့ဆွဲငင်ရာမှ လွတ်လိုက်သောအခါ လက်ယာရစ်လည်၍ တည်သောကြောင့် “မွေးရှင်-အမွေးအရှင်” ဟု ခေါ် စမတ်ပြုကြလေသည်။] သုဝဏ္ဏဖလကမဇ္ဈေ၊ ရွှေပျဉ်ချပ်၏အလယ်၌၊ ထပိတ ရဇတပုဗ္ဗုဋ္ဌကံ ဝိယ၊ ထားအပ်သောငွေရေပွက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏ သဋ္ဌတော၊ ရွှေအိုးမှ။ နိက္ခမမာနာ၊ ထွက်သော။ ခိရဓာရာ ဝိယ၊ နို့ရည် အလျဉ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အရုဏပုတာရိဉ္စိတော၊ အရုဏ်ရောင်သည် တပ်စွဲ အပ်သော။ ဂဂနပ္ပဒေသေ၊ ကောင်းကင်အရပ်၌။ သြသဓိတာရကာ ဝိယ စ၊ သောက်ရှူးကြယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ (သောကြာကြယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။) အတိမနောဟရာယ၊ လွန်စွာ စိတ်ကိုဆွဲဆောင်နိုင်သော။ သိရိယာ၊ အသရေ ဖြင့်။ ဝိရောစတိ၊ တင့်တယ်၏။

ဥဏ္ဏိသသိသောတိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပရိပုဏ္ဏနလာဋ္ဌတဉ္စ၊ ပြည့်သော နဖူးရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌စပ်။) ပရိပုဏ္ဏသိသတဉ္စ၊ ပြည့် သော ဦးခေါင်းရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါး ကုန်သော။ အတ္ထဝသေ၊ အနက်အထူးတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ဟိ၊ ချဲ့။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဒက္ခိဏကဏ္ဍစဋ္ဌိကတော၊ လက်ယာ နားပန်စွန်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မိသပဋ္ဌလံ၊ အသားလွှာသည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်၍။ သကလနုလာဋ္ဌိ၊ အလုံးစုံသောနဖူးပြင်ကို။ ဆာဒယမာနံ၊ ဖုံးအုပ်

လျက်။ ပူရယမာန်၊ ပြည့်စေလျက်။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဝါမကဏ္ဍစူဠိကာယံ၊ လက်ဝဲ
 နားပန်စွန်း၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။ တံ၊ ထို အသားလွှာသည်။ ရညော၊ မင်း၏
 (နဖူး၌)။ ဗဒ္ဒဉ္စက္ခိယပဇ္ဇော ဝိယ၊ ဖွဲ့အပ်သော သင်းကျစ်ပြားသည်ကဲ့သို့။ ဝိရော
 စတိ၊ တင့်တယ်၏။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဣမံ လက္ခဏံ၊ ဤ ဥဏှိသသီသတာ
 လက္ခဏာကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်။ ရာဇနံ၊ မင်းတို့၏ (နဖူး၌)။
 ဥဏှိသပဋ္ဌံ၊ သင်းကျစ်ပြားကို။ အကံသု ကံရ၊ ပြုကြကုန်သတတ်။ အယံ၊ ဤ အနက်
 အဓိပ္ပာယ်သည်။ တာဝ၊ ဒုတိယအနက်မှ ရွေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။)
 ကော၊ တခုသော။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ပန၊ ကား။ အညော၊ ကုန်
 သော။ ဇနာ၊ လူတို့သည်။ အပရိပုဏ္ဏသီသ၊ မပြည့်သောဦးခေါင်းရှိကုန်
 သည်။ ဟောန္တိ။

[အပရိပုဏ္ဏသီသ ဖြစ်ပုံကိုပြလို၍ “ကေစိ” စသည်ကိုမိန့်သည်။] ကေ
 စိ၊ အချို့လူတို့သည်။ ကပိသီသ၊ မျောက်ဦးခေါင်းနှင့်တူသော ဦးခေါင်း
 ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ မျောက်ဦးခေါင်းပမာ နှစ်ဖြာကဲ့သော ဦးခေါင်းရှိကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ ဖလသီသ၊ သစ်သီးလုံးနှင့်တူသော
 ဦးခေါင်း ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌိသီသ၊
 အသားမဖက် အရိုးသက်သက်သာ ဦးခေါင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။)
 ကေစိ၊ တို့သည်။ ဟတ္ထိသီသ၊ ဆင်ဦးခေါင်းနှင့်တူသော ဦးခေါင်းရှိကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ တုမ္ဘသီသ၊ ဗူးသီးနှင့်တူသော ဦး
 ခေါင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ ပဗ္ဗာရသီသ၊ နောက်
 သို့ကိုင်သော ဦးခေါင်းရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ နောက်ချိုင့်သော ဦးခေါင်းရှိ
 ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ပန၊ ကား။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ အာရဂ္ဂေန၊ ပွတ်
 ဆော့ဟ်ဖျားဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ လုံး၍။ ထပိတံ ဝိယ၊ ထားအပ်သကဲ့သို့။ သုပရိ
 ပုဏ္ဏံ၊ ကောင်းစွာပြည့်သော။ ဥဒကပုဗ္ဗုဋ္ဌသဒိသံ၊ ရေပွက်လုံးနှင့်တူသော။
 သီသံ၊ ဦးခေါင်းသည်။ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောနည်းတို့တွင်။ ပရိမနယေန၊ ပရိပုဏ္ဏနလာဋ္ဌတာ-ဟူ
 သောရှေ့နည်းဖြင့်။ ဥဏှိသဝေဋ္ဌိတသီသောဝိယ၊ သင်းကျစ်ပြားဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်
 သော ဦးခေါင်းရှိသကဲ့သို့။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥဏှိသသီသော၊
 မည်၏။ [ဤအလို “ဥဏှိသသီသော၊ သင်းကျစ်ပြားဖြင့်ရစ်ပတ်ထားအပ်သော
 ဦးခေါင်းရှိသကဲ့သို့ဖြစ်၏။” ဟု ပေးပါ။] ဒုတိယနယေန၊ ပရိပုဏ္ဏသီသတာ
 ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့်။ ဥဏှိသံ ဝိယ၊ သင်းကျစ်ပြားကဲ့သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသော ဦးခေါင်းအရပ်၌။ ပရိမဏ္ဍလသီသော၊ ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်း
 သောဦးခေါင်းရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥဏှိသသီသော၊ မည်တော်

ဝိပဿီသမညာအဖွင့်]

ဘာသာဗျူဟာ

၁၅၇

မူ၏။[ဤအလို“ဥဏှိသသိသော၊ သင်းကျစ်ပြားကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော ဦးခေါင်းရှိတော်မူ၏”ဟု ပေးပါ။ “ပရိမနယေနာတိပရိပုဏ္ဏနလာဋ္ဌတာပက္ခေန”ဟု ခြိုကာရှိသောကြောင့်“ပရိမနယန ဒုတိယနယေန”ဟု ဒုတိယန္တရှိပါစေ။]

ဒုတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏာဖွင့်ပြီး၏။

ဝိပဿီသမညာအဖွင့်

၃၇။ သုဗ္ဗကာမေဟိတိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာပေတွာ၊ သိမ်းဆည်းစေပြီး၍။ ပစ္စွာ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ မှ။ ကတံ ဝိယ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်နောက်မှပြုအပ်သကဲ့သို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ မမှတ်ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်၊ ပဌမံ၊ စွာ။ တေ နေမိတ္တကေ၊ ထို နိမိတ်ကျမ်းတတ် ပုဏ္ဏားတို့ကို။ သန္တပေတွာ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေပြီး၍။ ပစ္စွာ၊ ၌။ ဝါ၊ မှ။ လက္ခဏပရိဂ္ဂဏနံ၊ လက္ခဏာသိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿ၊ ထို နေမိတ္တကတို့ကို တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေခြင်း၏။ ဝိတ္တာရော၊ အကျယ်စကားကို။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိယံ၊ မယ်တော်ဝမ်း၌သက်ရောက်ရာအခန်း၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

ပါယေန္တိတိ၊ ကား။ ထည့်၊ နို့ရည်ကို။ ပါယေန္တိ၊ သောက်စေကြကုန်၏။ ဝါ၊ တိုက်ကြကုန်၏။ ကိရ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထိုမင်းသားအား။ နိဇ္ဈေသေန၊ အပြစ်မရှိသော။ မဓုရေန၊ ချိုသော။ ခိရေန၊ နို့ရည်နှင့်။ သမန္တာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ သဗ္ဗိ၊ ခြောက်ကျိပ်သော။ ဓာတိယော၊ အထိန်း

တဿ။ပ။ဝုတ္တောယေဝ။ ။တဿ ဝိတ္တာရောတိ တဿ လက္ခဏာ ပရိဂ္ဂဏာနေ နေမိတ္တကာနံ သန္တပုနဿ (နိမိတ်ကျမ်းတတ် ပုဏ္ဏားတို့ကို တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစေခြင်း ၏။)ဝိတ္တာရော ဝိတ္တာရကထာ။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိယံ နိမိတ္တဘူတသုပိနပဋိဂ္ဂါဟကသန္တပုန (မယ်တော်ဝမ်း၌ သက်ရောက်ရာဝယ် အိပ်မက်တို့ကို နိမိတ်ဖတ်စေရာအခန်း၌။) ဝုတ္တောယေဝ။ (“တတ္ထ နိသိန္တာနံ ပြာဟ္မဏာနံ။ပ။ဂါဝိဒါနာဒိဟိ နေသံ သန္တပေသိ” ဟု ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။) -ဦးကာ။

နိဇ္ဈေသေနစသည်။ ။နိဇ္ဈေသေနာတိ ခါရိတလောဏိတာဒိဒေါသရဟိတေန (ခါးသောနို့ရည်ရှိသည်၏အဖြစ် ငန်သောနို့ရည် ရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသောအပြစ်တို့မှကင်းသော။ “မဓုရေန ခိရေန”၌စပ်။) ဓာတိယောတိ ထည့်ပါယိကာ ဓာတိယော။ တာဟိ ဓာပေန္တိ ထည့် ပါယေန္တိတိ ဓာတိယော။ (နို့ကို သောက်စေ

၁၅၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပဒါနသုတ်

တော်တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာပေသိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးစေပြီ။ တထာ၊ ထို့တူ။ သေသာ
 ပိ။ နို့ထိန်းမှုကြင်းသော နှာပိကာ ဓာရိကာ ပရိဟာရိကာတို့သည်လည်း။
 တေသုတေသု ကမ္မေသု၊ ထိုထို ရေချိုးပေးခြင်းစသော အမှုတို့၌။ ကုသလာ၊
 ကျွမ်းကျင်ကုန်သော။ သဋ္ဌိသဋ္ဌိယေဝ၊ ခြောက်ကျိပ် ခြောက်ကျိပ်စီသာလျှင်
 ဖြစ်သော။ (ဓာတိယော၊ တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာပေသိ-၌စပ်။) တာသံ၊ ထိုအထိန်း
 တော်တို့ကို။ ပေသနကာရကော၊ စေခိုင်းမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော။ သဋ္ဌိ၊
 သော။ ပုရိသေ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုအမှု၏။ ကတာ
 ကတာဘဝံ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ် မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သလ္လက္ခဏေ၊
 မှတ်သားတတ်ကုန်သော။ သဋ္ဌိ၊ သော။ အမစ္စေ၊ အမတ်တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာ
 ပေသိ၊ ပြီ။ ဝေံ၊ သို့။ ဣတ္တိနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရိ သဋ္ဌိယော၊ ခြောက်ကျိပ်
 လေးလီတို့လည်းကောင်း။ ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ ဒေ သဋ္ဌိယော၊ ခြောက်ကျိပ်
 နှစ်လီတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌကာနံ ယေဝ၊ အလုပ်အကျွေး
 တို့၏ပင်။ ဆ သဋ္ဌိယော၊ ခြောက်ကျိပ် ခြောက်လီတို့သည်။ အဟေသံ၊
 ကုန်ပြီ။

သေတစ္ဆတ္တန္တိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ထီးဖြူကို။ (ဓာရ
 ယိတ္ထ”၌စပ်။)ပန၊ ဆက်။ ကုလဒတ္တိယံ၊ အမျိုးသည် ပေးအပ်သော ထီးဖြူ

တတ် “တိုက်တတ်”သောကြောင့် နို့ထိန်းဟုခေါ်သည်။) “တထာ”တိ ဣမိနာ
 “သဋ္ဌိ”န္တိ ပဒံ ဥပသံဟရတိ။ (ဓာတိယောက ဒုတိယန္တ ဖြစ်သောကြောင့် “သဋ္ဌိ”ဟု
 ဆိုထားသည်။ တထာ၏ အနက်တို့ကို သဋ္ဌိကို ဆောင်ယူသော ဥပသံဟရအနက်ဟု
 ဆိုလိုသည်။) -ဦးကာ။

သေသာပိ။ ။သေသာပိတိ နှာပိကာ (ရေချိုးပေးတတ်သော အထိန်းတို့။)
 ဓာရိကာ (မိမိအပေါ်၌ ဆောင်ရွက်ချီပွေ့ထားတတ်သော အထိန်းတို့။) ပရိဟာရိ
 ကာ (သူတပါး၏ ရင်ခွင်စသည်မှ မိမိ၏ရင်ခွင်စသည်သို့ ဆောင်ယူ တတ်သော
 အထိန်းတို့။) ဣတိ ဣမာ တိဝိဓော။ တာပိ ဒဟန္တိ ဝိဒဟန္တိ နှာနံ ဒဟန္တိ ဓာရေန္တိတိ
 “ဓာတိယော”တွေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ဤအဖွင့်တို့၌ကား “ဓာ”ဓာတ်သည် ဝိဒဟနအနက်
 ဓာရဏအနက်ကို ဟော၏။ နှာနံ၊ ချိုးရေကို။ ဒဟန္တိ ဝိဒဟန္တိ၊ စီမံတတ်ကုန်၏။
 ဣတိ ဓာတိယော (ရေချိုးပေးတတ်သော အထိန်းတို့။) ဒဟန္တိ ဓာရေန္တိတိ ဓာတိ
 ယော (မိမိ၏ရင်ခွင် ပေါင် လက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် အတော်ကြာကြာ ဆောင်ရွက်
 ချီပွေ့ထားသောအထိန်း သူတပါး၏ ရင်ခွင်စသည်မှ မိမိ၏ရင်ခွင်စသည်သို့ ဆောင်
 ယူတတ်သော အထိန်းတို့။) [တတ္ထ ဓာရဏံ ဥရဿ ဦရုနာ ဟတ္ထေဟိ ဝါ
 သုစိရံ ဝေလံ သန္ဓာရဏံ။ ပရိဟာရဏံ အညဿ အင်္ဂတော အတ္တနော အင်္ဂံ
 အညဿ ဗာဟုတော အတ္တနော ဗာဟံ ဥပသံဟရန္တေဟိ ဟရဏံ သမ္မာပနံ။
 -ဦးကာ။]

တၢ်သၢၣ်ဃုာ်

၁၅၆

ပေမနိယသံဃောစသည်။ ။ပေမနိယသံဃောတိ ပိယာယိတဗ္ဗဿဧရာ (ချစ်ခြင်းကို
ဖြစ်စေလိုက်သော အသံရှိ၏။) ပိယာယိတဗ္ဗတာ စဿ သုဏန္တိနံ (နားထောင်
သူတို့ကို။) အတ္တနိ ဘတ္တိယဗုပ္ပါဒေနန (မိမိ၌ ဆည်းကပ်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်

၁၆၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပဒါနသုတ်

ဟောသိ-ဉ္စစပ်။)တကြ၊ ထိုသေယျဏာပိ ဘိက္ခုခဝ ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ-အစ
ရှိသော စကားရပ်၌။ ဣဒံ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ကရဝိကာနံ၊ ကရဝိက်
ငှက်တို့၏။ မဓုရဿရတာယ၊ ချိုသာသောအသံရှိသည်၏ အဖြစ်၌။ ဝတ္ထု၊
ဝတ္ထုတည်း။ ဝတ္ထုကား ထည့်ပါ၌။ (တနည်း) ဝိတ္တာရဝစနံ၊ အကျယ်
စကားတည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ကရဝိကသကုဏေ၊ ကရဝိက်ငှက်သည်။ (ဝိက္ခမေ
နေ-ဉ္စ လက္ခဏဝန္တစပ်။) မဓုရဿ၊ ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော။ အမ္မပက္ကံ၊
သရက်သီးမည့်ကို။ မုခတုဏ္ဏကေန၊ နှုတ်သီးဖြင့်။ ပဟရိတွာ၊ ပေါက်၍။
ပဉ္စရိတရသံ၊ ယိုကျသောအရည်ကို။ ပိဝိတွာ၊ သောက်၍။ ပက္ခေန၊ အတောင်
ဖြင့်။ တာလံ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍ (အတောင်ခတ်၍)။ ဝိက္ခဗေ
မာနေ၊ ကျူးရင့်လတ်သော်။ စတုပ္ပဒါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသောသတ္တဝါ
တို့သည်။ မတ္တာဝိယ၊ ယစ်မှူးကုန်သကဲ့သို့။ လဠိတံ၊ မြူးပျော်ခြင်းငှါ။ အာရ
ဘန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ဂေါစရပသုတာ၊ စားကျက်၌ စားနေကြကုန်
သော။ စတုပ္ပဒါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ မုခဂတာနိ၊
ခံတွင်းသို့ရောက်ကုန်သော။ တိဏာနိ၊ မြက်တို့ကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ တံသဒ္ဓံ၊
ထိုကရဝိက်ငှက်သံကို။ သုဏန္တိ၊ နားစိုက်ကြကုန်၏။

ဝါဠုမိဂါ၊ ရဲရင့်သောခြင်္သေ့သစ် ကျား သားကောင်တို့သည်။ ခုဒ္ဒကမိဂေါ၊
ငယ်သောသားကောင်တို့ကို။ အနုဗဒ္ဓမာနာ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်စဉ်။ ဥက္ခိတ္တံ၊
မြှောက်အပ်ပြီးသော။ ပါဒံ၊ ခြေကို။ အနိက္ခိပိတွာဝံ၊ ချေမိမူ၍သာ။
တိဠန္တိ၊ ရပ်တည်ကုန်၏။ အနုဗဒ္ဓမိဂါစ၊ ခြင်္သေ့ သစ် ကျားတို့သည် လိုက်
အပ်သော သားကောင်တို့သည်လည်း။ မရဏဘယံ၊ သေဘေးကို။ ဇဟိတွာ၊
စွန့်၍။ တိဠန္တိ၊ ကုန်၏။ အာကာသေ၊ ၌။ ပက္ခန္ဓာ၊ ပျံသွားကုန်သော။
ပက္ခိနောပိ၊ ငှက်တို့သည်လည်း။ ပက္ခေ၊ အတောင်တို့ကို။ ပသာဝေရတွာ၊
ဆန့်တန်းမြဲဆန့်တန်း၍။ တံသဒ္ဓံ၊ ထိုကရဝိက်ငှက်သံကို။ သုဏမာနာဝံ၊ နား
ထောင်ကုန်လျက်သာ။ တိဠန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ မစ္ဆာပိ၊ ငါး

တည်း) ဣတိအာဟာ“ပေမဇနကဿရော”တိ။ [ပေမနိယဉ် ဇနတိအနက်ဝယ်
ဣယပစ္စည်း“န”အာဂံ။] ကရဝိကဿရောတိ ကရဝိကသန္ဓေ။ ယေသံ သတ္တာနံ
သောတပထမပဂစ္ဆတိ (အကြင်သတ္တဝါတို့၏ သောတပသာဒ၏လမ်းသို့ အသံသည်
ကပ်ရောက်၏။) တေ အတ္တနော သရသမ္ပတ္တိယာ ပကတိံ ဇဟာပေတွာ(ပင်ကို
သဘောကို စွန့်စေ၍။) အဝသေ ကရောန္တော အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတိ(သူတို့၏
အလို၌ မဖြစ်အောင်ပြုလျက် မိမိအသံ၏ အလိုသို့လိုက်စေနိုင်၏။) ဧဝံ မဓုရော(သို့
ကလောက်ချိုသာ၏။) ဣတိ ဒဿေန္တော“တတြိဒ”န္တိ အာဒိ မာဟ။-ဦးကာ။

တို့သည်လည်း။ ကဏ္ဍပဋ္ဌလံ၊ နားရွက်ကို။ ပဗ္ဗေါဋ္ဌေတွာ၊ ခါ၍။ (ရေလူးနေသည့်အတွက် ခါ၍။) တံ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုဏ္ဏမာနာဝ၊ သာ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ ကရဝိကာ၊ ကရဝိက်ငှက်တို့သည်။ မရေယု၊ ချိုသာသောအသံ ရှိကုန်၏။

အသန္နိမိတ္တာ၊ အသန္နိမိတ္တာမည်သော။ ဓမ္မာသောကဿ၊ မင်း၏။ ဒေဝိ ပိ၊ မိဖုရားသည်လည်း။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ဗုဒ္ဓဿရေန၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အသံတော်နှင့်။ သဒ္ဓိသော၊ တူသော။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏။ သရော၊ အသံသည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ ရှိပါသလော။ ဣတိ၊ သို့။ သံသံ၊ သံသာတော်ကို။ ပုစ္ဆိ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ (ဗုဒ္ဓဿရေန၊ တော်နှင့်။ သဒ္ဓိသော၊ သော။) ကရဝိကသကုဏ္ဍာ၊ ကရဝိက်ငှက်၏(သရော၊ သည်။)အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ကဟိ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ဧတသကုဏ္ဍာ၊ ထို ကရဝိက်ငှက်တို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိပါကုန်သနည်း။)ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်ပြီ။ (ဧတသကုဏ္ဍာ၊ တို့သည်။ ဟိမဝန္တေ၊ ဟိမဝန္တာ၌။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။)ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။ သာ၊ ထိုမိဖုရားသည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာဟ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ အဟံ၊ နှမတော်သည်။ ကရဝိကသကုဏ္ဍံ၊ ကရဝိက်ငှက်ကို။ ပဿိတုကာမာ၊ ကြည့်လိုသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ဗုဒ္ဓော၊ သည်။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စရေ၊ ဤ ရွှေချိုင့်၌။ နိသီဒိတွာ၊ နေ၍။ ကရဝိကော၊ ကရဝိက်ငှက်သည်။ အာဂစ္ဆတု၊ လာစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့အမိန့်ပေး၍။ သုဝဏ္ဏပဉ္စရံ၊ ရွှေချိုင့်ကို။ ဝိသဇ္ဇေသိ၊ လွှတ်လိုက်ပြီ။ ပဉ္စရော၊ ရွှေချိုင့်သည်။ ဂန္တော၊ ၍။ ကေဿ၊ တကောင်သော။ ကရဝိကဿ၊ ၏။ ပုရတော၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထို ကရဝိက်ငှက်သည်။ (“နိသီဒိ”၌စပ်။)ပဉ္စရော၊ ရွှေချိုင့်သည်။ ဗုဒ္ဓဏာယ၊ မင်း၏အာဏာဖြင့်။ အာဂတော၊ လာပြီ။ န ဂန္တံ၊ မလိုက်ပဲနေခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ တတ္ထ၊ ထိုရွှေချိုင့်၌။ နိသီဒိ၊ နေပြီ။ ပဉ္စရော၊ သည်။ အာဂန္တော၊ ပြန်လာ၍။ ရညော၊ ၏။ ပုရတော၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ [သုဝဏ္ဏပဉ္စရံ ဝိသဇ္ဇေသိ ယောဇနပုမာဏေ အာကာသေ အတ္ထနော အာဏာယ ပဝတ္တနတော။ တေနာဟ “သော ဗုဒ္ဓဏာယာ”တိ။ အထက်ဘယူဇနာ အောက်ဘယူဇနာ အာဏာ နှံသောကြောင့် ရွှေချိုင့်ကိုလွှတ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ဗုဒ္ဓဏာယ အာဂတော”ဟု ဆိုသည်။]

ကရဝိကသဒ္ဓါ၊ ကရဝိက်ငှက်၏အသံကို။ ကာရာပေတုံ၊ ပြုစေခြင်းငှါ။ နသက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ အထ၊ မစွမ်းနိုင်ကြရာ ထိုအခါ၌။ ဗုဒ္ဓော၊ သည်။

၁၆၂

သုတိတောဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပဒါနသုတိ

ဘဏေ၊ အချင်းတို့။ ကထံ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဣမေ၊ ဤ ကရဝိက်ငှက်တို့သည်။
 [အားလုံးသော ကရဝိက်ငှက်တို့ကိုရည်ရွယ်၍ “ဣမေ” ဟု ဆိုသည်။] သဒ္ဓံ။
 ကို။ နကရောန္တိ၊ မပြုကြကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။ ဒေဝ၊
 မင်းမြတ်။ ဉာတကေ၊ ဆွေမျိုးတို့ကို။ အ ဒိသ္မာ၊ မမြင်ရ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။
 (သဒ္ဓံ နကရောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ အထ၊ သံတော်
 ဦးတင်ကြရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ကရဝိက်ငှက်ကို။ ရာဇာ၊ သည်။ အာဒါ
 သေဟိ၊ မှန်တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခံပါပေသိ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကာရံစေပြီ။ သော၊ ထို
 ကရဝိက်ငှက်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဆာယံ၊ အရိပ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။
 မေ၊ ၏။ ဉာတကာ၊ တို့သည်။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မည
 မာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ။) ပက္ခေန၊ အတောင်ဖြင့်။ တာလံ၊ ပုတ်
 ခတ်ခြင်းကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ (အတောင်ခတ်၍။) မဇ္ဈဓရေန၊ ချိုသာသော
 အသံဖြင့်။ မဏိဝံသံ၊ ပတ္တမြားပလ္လေကို။ ဓမ္မမာနော ဝိယ၊ မှတ်လိုက်သကဲ့သို့။
 ရဝိ၊ ကျူးရင်းပြီ။ [မှန်တို့ကိုလေးဘက်ကကာသောအခါ အရိပ်၌လေးကောင်ဖြစ်
 သောကြောင့် “ဉာတကာ” ဟု ဆိုသည်။] သကလနဂရေ၊ အလုံးစုံသောမြို့၌။
 မနုဿာ၊ တို့သည်။ မတ္တာဝိယ၊ ယစ်မှူးကုန်သကဲ့သို့။ လဋ္ဌိံသု၊ မြူးပျော်ကြ
 ကုန်ပြီ။

အသန္တိမိတ္တာ၊ အသန္တိမိတ္တာမိဖုရားသည်။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။)
 တာဝ၊ မြတ်စွာဘုရားမှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ ညွှန်ပြအပ်သော။) တိရစ္ဆာန
 ဂတဿ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော။ ဣမဿ၊ ဤ ကရဝိက်ငှက်၏။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။
 ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မဇ္ဈရော၊ ချိုသာသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်
 သေး၏။) သဗ္ဗညုတဉာဏသိရိပုတ္တဿ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဟူသော အသ
 ရေသို့ရောက်တော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သဒ္ဓေါ၊ တော်သည်။ ကိမိ
 သော၊ အဘယ်ကဲ့သို့ရှိအပ်သည်။ (အဘယ်မျှလောက်ချိုသာသည်။) အဟောသိ
 န္တခေါ၊ ဖြစ်လေမည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီး၍။)
 ပီတိံ၊ ပီတိကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ (ထပ်ကာထပ်ကာဖြစ်စေ၍။) တံ ပီတိံ၊
 ထို ဘုရားအသံတော်ဟူသော အာရုံရှိသောပီတိကို။ အဝိဇဟိတွာ၊ မစွန့်မူ၍။

တံပီတိံ။ ပပတိဋ္ဌာသိ။ ။တံပီတိန္တိ တံ ဗုဒ္ဓဂုဏာရမ္မဏံ ပီတိံ။ တေနေဝ နိဟာ
 ရေန (ထိုနည်းဖြင့်ပင်။) ပုနပျုနံ ပဝတ္တံ ပီတိံ အဝိဇဟိတွာ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာ
 (ခွါအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်။) လဗ္ဗဓမ္မဿဝနသပ္ပါယာ (ရအပ်ပြီးသော
 တရားနာရခြင်းဟူသော လျှောက်ပတ်သော အကြောင်းရှိသည်။) ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ
 ယာ ပရိပတ္တဉာဏတာယ (မဂ်ဖိုလ်ရလောက်သော အားကြီးသောမှီရာအကြောင်း

သတ္တဟိဇဂ်သတဟိ၊ ခြေလျင်သွားကြသော ခုနစ်ရာသောမောင်းမတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တက္က။ သောတာပတ္တိဖလော၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ကရဝိကသဒ္ဓေါ၊ ကရဝိက်ငှက်၏အသံသည်။ ဧဝံသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မရေရော ကိရ၊ ချိုသာသတတ်။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ကရဝိကာနံ၊ တို့ ၏။ မရေသာရတယ၊ ၌။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ [ဤသို့ရှေ့ပြန်၍လှည့်ရသည်။] ပန၊ ဆက်။ တတော၊ ထို ကရဝိက်ငှက်၏အသံထက်။ သတဘာဂေန၊ တရာ သော အဖို့အားဖြင့်လည်းကောင်း။ သဟဿဘာဂေန၊ တထောင်သော အဖို့အားဖြင့်လည်းကောင်း။ မရေတရော၊ သာ၍ချိုသာသော။ ဝိပဿီ၊ မည်သော။ ကုမာရယ၊ ၏။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၃၉။ ကမ္မဝိပါကဇန္တိ၊ ကား။ န ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာကြောင့် ဖြစ် သည်မဟုတ်သော။ (“ဒိဗ္ဗစက္ခုပါတုရဟောသိ”၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ကမ္မ

နှင့် ပြည့်စုံသော ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သတ္တဟိ ။ပ။ ပတိဋ္ဌာသိ။—ဋီကာ။

သတဘာဂေန။ပ။ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။အနေကကပ္ပကောဋိသတသမ္ဘူတပုညသမ္ဘာရ သမုဒါဂတဝတ္ထုသမ္ပတ္တိဘာဝဘော (ကမ္ဘာကုဋေအရာမက များစွာသောကာလတို့၌ ကောင်းစွာဖြစ်ခဲ့သော ကောင်းမှု အဆောက်အဦကြောင့် ကောင်းစွာအထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောအသံဖြစ်ရာ ဌာန်ကရိုဏ်းဝတ္ထုတို့၏ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) “သတဘာဂေန သဟဿဘာဂေန။ပ။ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု မိန့်သည်။ ဤသို့ ဋီကာ ဝယ် ကရဝိက်ငှက်၏အသံထက် အရာအထောင်က သာလွန်အောင် အသံကောင်း ခြင်း၌ အကြောင်းထည့်၍ ဖွင့်ပြထားသည်။

(ဆိုလိုရင်းကား အသံ၏ဖြစ်ရာ လည်ချောင်း စသောအရပ်၌ ကမ္မဇပထဝီဓာတ် တွေ ပျားစွာရှိ၏။ ထို ကမ္မဇပထဝီဓာတ်တွေသည် ကမ္ဘာကုဋေ မရေမတွက်နိုင် လောက်သော ကာလက ဆည်းပူးအပ်ခဲ့သော ကောင်းမှုပါရမီတော်ကြောင့် ဖြစ်ရ ကား ထို ကမ္မဇပထဝီဓာတ်ကို ရွတ်ဆိုလိုသော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခတ်သော အခါ အလွန်သာယာသောအသံ ထွက်ပေါ်လာသည်”ဟူလို။

န ဘာဝနာမယံ။ ။ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သည် ဘာဝနာပွားခြင်းကြောင့် ဈာန်ကို ရပြီးမှ တဆင့်တိုးတက်၍ ရအပ်ရကား ဘာဝနာမယ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ ဝိပဿီ မင်းသား၏ ဒိဗ္ဗစက္ခုသည် ထိုကဲ့သို့ ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သော စက္ခုမဟုတ် “ကံ၏ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သော စက္ခုတည်း”ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “န ဘာဝနာ မယံ”ဟု မိန့်သည်။

ကမ္မဝိပါကဇန္တိ။ ။ကမ္မဝိပါကဇန္တိ သာတိယယသုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ (အလွန်အကဲ နှင့် တကွဖြစ်သော လုစရိုက်ကံကြောင့်ဖြစ်သော။) ပိတ္တသေမှရဟိရာဒိဟိ အပလိမုဉ္ဇံ

မြောက်ပတ်စဖိတ်

•

အယံ သောတိ။ ။ အယံ “သော”တိ သလ္လက္ခဏံ (ဤနှမ်းသည် ထိုနှမ်းပင် တည်းဟု မှတ်သားနိုင်ခြင်းသည်။) ကာမံ မနောရိညာဏေန ဟောတိ။ (မနော ရိညာဏာရိယံဖြင့် ဖြစ်ရသည်ကား မှန်၏။) စက္ခုရိညာဏေန ပန တဿ တဏှာ ရိဘာရိတတ္တာ (သို့သော် စက္ခုရိညာဏာရိယံဖြင့် ထိုမှတ်သားအပ်သော နှမ်းကို ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်စွာဖြစ်စေအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မနောရိညာဏဿ တတ္ထ တဏှာပဝတ္တိ (တဒနုဝတ္တိက မနောရိညာဏာရိယံ၏ ထို နှမ်း၌ “တည့်အပ် သောနှမ်းသည် ဤနှမ်းပဲ”ဟု ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။) (ဟောတိ။) ဣတိ အာဟာ “ယေန နိမိတ္တံ။ပ။ သက္ခောတိ”တိ။—ဦးကာ။

ဝိပဿီသဓညောဓာယုဉ်]

ဘာသာဋီကာ

၁၆၅

အကြားအကြား၌။ နိမိလဇနိတန္တကာရဝိရဟေန၊ မှိတ်ခြင်းသည် ဖြစ်စေ
 အပ်သော အမှိုက်မှောင်မှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်
 စွာ။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဣတိ စ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။
 [“စ”နောက်ထိုင်။] ဝိဝဇ္ဇေဟိ၊ ဖွင့်အပ်ကုန်သော။ အက္ခိဟိ၊ မျက်လုံးတို့ဖြင့်။
 ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ (သောကုမာ
 ရော၊ သည်။) ဝိပဿိ၊ မည်၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ (ယောကုမာရော၊
 သည်။) ဝိစေယျ၊ ဝိစေယျ၊ စိစစ်၍ စိစစ်၍။ ပဿတိ၊ ကြည့်တတ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဝိပဿိ၊ မည်၏။ ဝိစိနိတော၊ ဝိစိနိတော၊ စိစစ်၍ စိစစ်၍။ ပဿတိ၊ ၏။
 ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ဤနည်း၌ “ဝိ”သဒ္ဒါသည် “ဝိစေယျ၊ ဝိစေယျ”
 အနက်ဟောတည်း။]

အတ္ထေပနာယတိတိ၊ ကား။ အတ္ထေ၊ အစီးအပွားတို့ကို။ ဇာန တိ၊ သိ
 တတ်၏။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ (အတ္ထေ၊ တို့ကို။) နာယတိ
 ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ကိရ၊ ချဲ့။ ကေဒိဝသံ၊ တနေ
 သ၌။ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ၊ တရားဆုံးဖြတ်ရာ လွတ်ရုံး၌။ နိသိဒိတော၊ နေ၍။

အန္တရန္တရာနိမိလနပ။ ဝိရဟေန။ ။ ထုံးစံအားဖြင့် မျက်စိတို့သည် အကြားအကြား
 ၌ မှိတ်၍မှိတ်၍ ကြည့်တတ်၏။ ထိုမှိတ်ချိန်ခဏ၌ မှောင်၏။ ဝိပဿိမင်းသားကား
 ထိုကဲ့သို့ မှိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အမှောင်မှကင်းသည့်အတွက် မြင်ရပုံသည် အထူး
 သန့်ရှင်း၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိ”ကို ဝိသုဒ္ဓိအနက်ယူ၍ “ဝိသုဒ္ဓိ ပဿတိတိ ဝိပဿိ”
 ဟု ပထမဖွင့်၏။ ထို့ပြင် တဘက်တည်းဖွင့်၍ မထားပဲ အကြားအကြား၌ မှိတ်၍မှိတ်၍
 ကြည့်ခြင်း၏ မသန့်ရှင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ဝိ”ကို “ဝိဝဇ္ဇ” အနက်ဟောဟုကြံ၍
 “ဝိဝဇ္ဇေဟိ၊ ဖွင့်အပ်သောမျက်လုံးတို့ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ကြည့်တတ်၏။ ဣတိ ဝိပဿိ”
 ဟု ဒုတိယနည်းဖွင့်သည်။ [နိမိလနန္တ နိမိလနဒဿနံ န ဝိသုဒ္ဓိ (မှိတ်ခြင်းရှိသော
 ကြည့်ခြင်းသည် မစင်ကြယ်။) တထာစ အက္ခိနိ အဝိဝဇ္ဇာနိ (မဖွင့်အပ်သောမျက်လုံးတို့
 သည်လည်း အမြင်မစင်ကြယ်ကုန်။) (ကသ္မာ) နိမိလဒဿနဿ န ဝိသုဒ္ဓိဘာဝတော၊
 တမ္ဘိပရိယာယတော ပန ဒဿနံ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဝိဝဇ္ဇာဘိ အာဟာ “အန္တရန္တရာ”တိ
 အာဒိ။—ဋီကာ။]

ပနယတိ။ ။ ပပ္ပဗ္ဗနိဓာတ်၊ ဤကို ဧဝုဒ္ဓိ၊ ဧကို အယုပ္ပလျှင် “ပနယတိ”ဟု ဖြစ်၏။
 ထိုနိဓာတ်၏ ဇာနနအနက်ကို ယူ၍ ပနယတိကို “ဇာနာတိ” ဟု ဖွင့်သည်။ [နိဇ္ဈတိ
 ဇာနနတ္ထံ ဓာတု ဂဟေတွာ အာဟာ “ပနယတိ ဇာနာတိ”တိ။ ယတော (ယင်းသို့
 နိဓာတ်၏ ဇာနနအနက်ရှိခြင်းကြောင့်။) “အနိမိတ္တာ နနာယရေတိ”စ၊ ဟူ၍လည်း
 ကောင်း။ “ဝိဒူဘိနေယျ နရဝရဿာ”တိစ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ပြီ။—ဋီကာ။] န နာယရေကား ဆန်းကြောင့် “နာဟု ဖြစ်ဟန်တူသည်။ သို့မဟုတ်
 “တေ အာဝါယာ”ဟူသော နယာဂဝိဘာဂဖြင့် အာယုပ္ပ။ [အနိမိတ္တာ၊ အပွတ်အသား

၁၆၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မတပဒါနသုတ်

အတ္ထေ၊ အစီးအပွားတို့ကို။ အနုသာသန္တဿ၊ သွန်သင်ဆုံးမလော။ ရညော၊
 ၏။ အလင်္ကာတပဋိယတ္တံ၊ စီရင်အပ်သော တန်ဆာဆင်ခြင်းရှိသော။ ဝါ၊
 ဆင်မြန်းပြုစီမံအပ်သော တန်ဆာရှိသော။ [“တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် စီရင်အပ်
 သော”ဟုလည်း ပေးကြ၏။] မဟာပုရိသံ၊ ကို။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။
 ဟတ္ထေ၊ ဌ။ ထပယံ၊ ထူးထူးကြကုန်ပြီ။ တဿ၊ ထို မင်းသည်။ တံ၊ ထို
 မင်းသားကို။ အင်္ဂေ၊ ရင်ခွင်၌။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ထား၍။ ဥပလာဋ္ဌ
 ယမာနဿေဝ၊ တင့်တယ်စံပယ်စေဉ်ပင်။ အမစ္စာ၊ အမတ်တို့သည်။ သာမိ
 ကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ အဿာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်ကို။ အကံ၊ ပြုကြကုန်ပြီ။
 ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ အနတ္တမနသဒ္ဓါ၊ မနှစ်သက်သူ၏ အသံကို။ နိစ္ဆာရေသံ၊
 မြက်ဆီပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤ မနှစ်သက်သူ၏အသံကိုမြက်ဆီခြင်းသည်။
 ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဥပဓာရေထ၊ စူးစမ်းကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊
 မိန့်ပြီ။

ဥပဓာရယမာနာ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်ကုန်လတ်သော်။ အညံ၊ အခြားသော
 အကြောင်းကို။ အဒိဿာ၊ မမြင်မူ၍။ အဉ္ဈဿ၊ တရား၏။ ဝါ၊ ကို။ ဒဗ္ဗိနိစ္ဆိ
 တတ္တာ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မှားမှား
 ယွင်းယွင်း ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မနှစ်သက်သံသည်။
 ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဘဝိဿကံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။
 ပုန၊ တဖန်။ သာမိကံယေဝ၊ ဥစ္စာရှင်ကိုသာ။ သာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ ကတွာ၊
 ၍။ ကုမာရော၊ မင်းသားသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ (ဥစ္စာရှင် မဟုတ်သူကို ဥစ္စာရှင်
 ဖြစ်အောင် ဆုံးဖြတ်မှုကို။) ဥတွာ၊ သိ၍။ ကရောတိ နုခေါ၊ ပြုလေသလော။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိမံသန္တာ၊ စူးစမ်းလိုကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ပုန၊ တဖန်။
 သာမိကံ၊ ကို။ အဿာမိကံ၊ ကို။ အကံ၊ ပြုပြီ။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။
 ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တထေဝ၊ ထို့အတူသာလျှင်။ သဒ္ဓါ၊ မနှစ်သက်သံကို။

မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နနာယရေ၊ မသိအပ် မသိနိုင်ကုန်။ ‘နရဝရဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။
 ဝိဒူတိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နေယျံ၊ သိအပ်သောတရား။]

တနည်း။ “ဓာတူနိ အနေကတ္ထတ္တာ”နှင့်အညီ နိဓာတ်သည် ပဝတ္တန အနက်ကို
 လည်း ဟောနိုင်၏။ ထို ပဝတ္တနအနက်ကို ရည်ရွယ်၍ “နာယတိဝါ ပဝတ္တတိတိ
 အတ္ထော”ဟု တနည်း ဖွင့်သည်။ ဤနည်း၌ကား နာယတိ၌ ကာရိတ်ကျေစေရမည်။ [နိ
 ဣတိ ပန ပဝတ္တနတ္ထံ ဓာတုံ ဂဟေတွာ “နာယတိ ပဝတ္တတိ”တိ။--ဦးကာ။] ပဝတ္တ
 တိ၌ ကာရိတ်ပါသောကြောင့် နိဓာတ်၌လည်း ကာရိတ်ပါရမည်။ ဤနည်း၌ကား
 “နာယတိ”ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။

ဝိပဿီသမညာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၆၇

နိစ္ဆာရေသိ၊ ပြီ။ အထ၊ မနှစ်သက်သံကို မြက်ဆိုရာ ထိုအခါ၌။ ရာဇာ၊ ဘည်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဂတော၊ ထို အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အပ္ပမတ္တော၊ ထိုထိုကိစ္စတို့၌ မမေ့မလျော့သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤ စိစစ်၍ ကြည့်တတ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝိစေယျ ဝိစေယျ၊ ကုမာရော အတ္ထေ ပနာယတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဓုတ္တံ။

၄၂။ ဝဿိကန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (သမိပ္ပါယော၊ အဓိပ္ပာယ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယတ္ထ၊ အကြင် ပြာသာဒ်၌။ ဝဿကာလေ၊ မိုးအခါ၌။ ဝသိတုံ၊ နေခြင်းငှါ။ သုခံ၊ ချမ်းသာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤမိုးအခါဝယ်နေခြင်းငှါ ချမ်းသာရာ ဖြစ်သောပြာသာဒ်သည်။ ဝဿိကော၊ မည်၏။ ဣတရေသုပ္ပိ၊ ဝဿိကပုဒ်မှ တပါးသော ဟေမန္တိကပုဒ် ဂိမ္မိကပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝေဝ၊ ပင်။ နယော၊ တည်း။ ပန၊ အဓိပ္ပာယ်ယတ္ထမှတပါး ဝစနတ္ထကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဝဿိကအစရှိသောပုဒ်တို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝစနတ္တော၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဝဿာ ဝါသော၊ မိုးအခါ၌နေခြင်းသည်။ ဝါ၊ မိုးလပတ်လုံးနေခြင်းသည်။ ဝဿံ၊ ဝဿမည်၏။ (ယော၊ အကြင်ပြာသာဒ်သည်။) ဝဿံ၊ မိုးအခါ၌နေခြင်းကို။ ဝါ၊ မိုးလပတ်လုံးနေခြင်းကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဝဿိကော၊ မည်၏။ ဣတရေသုပ္ပိ၊ ဝဿိကပုဒ်မှတပါး ဟေမန္တိကပုဒ် ဂိမ္မိကပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝေဝ နယော။

တတ္ထ၊ ထိုပြာသာဒ်တို့တွင်။ ဝဿိကော၊ မိုးအခါ၌နေခြင်းကိုထိုက်သော။ ဝါ၊ မိုးလပတ်လုံးနေခြင်းကိုထိုက်သော။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်သည်။ နာတိ ဥစ္စော၊ အလွန်မမြင့်သည်။ နာတိနီစော၊ အလွန်မနိမ့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝဿိကော။ ။ဝဿာဝါသောကိုထောက်၍ “ဝဿံ”၌ “အာဝါသ”ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေသော တပျှရိသ်သမာသ်ဟု မှတ်ပါ။ ဝဿေ၊ မိုးအခါ၌။ အာဝါသော၊ နေခြင်တည်း။ ဝဿံ၊ မိုးအခါ၌နေခြင်း။ ဝဿံ၊ မိုးအခါ၌နေခြင်းကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ ဝဿိကော။ (တနည်း) ဝဿေ၊ မိုးအခါ၌။ သန္နိဝါသဖာသုတာယ၊ ငြိမ်သက်စွာနေခြင်း၌ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ ဝဿိကော။ [ဝဿာဝါသော ဝဿံ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ တသ္မာ ဝဿံ ဝဿေဝါ သန္နိဝါသဖာသုတာယအရဟတိတိ ဝဿိကော၊ ပါသာဒေါ။-ဋီကာ။]

နာတိဥစ္စော။ပ။နာတိနီစော။ ။နာတိဥစ္စော ဟောတိ နာတိနီစောတိ ဂိမ္မိကော ဝိယ ဥစ္စော ဟေမန္တိကောဝိယ နီစော နဟောတိ။ အထခေါ တဒုဘယဝေမဇ္ဇလက္ခဏာ တာယ (ထိုနှစ်ပါးစုံသောပြာသာဒ်တို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော မနိမ့်မမြင့်လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နာတိဥစ္စော ဟောတိ နာတိနီစော။-ဋီကာ။

၁၆၈

သုတ်မဟာဝါဒကထာ

မဟာပဒါနသုတ်

အဿ၊ ထိုပြာသာဒ်၏။ ဒွါရဝါတပါနာနိ ပိ၊ တံခါးမ လေသာပြတင်းတို့ သည်လည်း။ နာတိဗဟူနိ၊ အလွန်မများကုန်သည်။ နာတိတနူနိ၊ အလွန်မနည်း ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဧတ္ထ၊ ဤပြာသာဒ်၌။ ဘူမတ္ထရဏပစ္စတ္ထရဏခဇ္ဇဘောဇ္ဇာ နိပိ၊ မြေအခင်း၊ အပေါ်အခင်း ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့သည်လည်း။ မိဿကာ နေဝ၊ အပူအအေးရောကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) ဝဇ္ဇန္တိ၊ သင့်ကုန်၏။

ဟေမန္တိကေ၊ ဟေမန္တိကပြာသာဒ်၌။ (ဆောင်းအခါဝယ် နေခြင်းကို ထိုက် သော ပြာသာဒ်၌။) ထမ္မာပိ၊ တိုင်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဘိတ္တိယောပိ၊ နံရံတို့သည်လည်းကောင်း။ နိစာ၊ နိမ့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒွါရ ဝါတပါနာနိ၊ တံခါးမ လေသောက်ပြတင်းတို့သည်။ တနုကာနိ၊ ငယ်ကုန် သည်။ သုခုမစိဒ္ဓါနိ၊ သေးငယ်သောအပေါက်ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဥဏ္ဍပူဝေသနတ္ထာယ၊ နေပူ၏ ဝင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဘိတ္တိနိယူဟာနိ၊ တောင် ဘက်နံရံ၏ခါး တံခါးအပေါက်တို့ကို။ နိဟရိယန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်၏။ [နေပူချိန်၌ ထိုအပေါက်ငယ်များကို ဖွင့်၍ နေအေးသောအခါ ပိတ်ထား ရသည်။ ရွေးကနံရံတို့၌ ယခုပြတင်းပေါက်မျိုးမရှိပဲ အထက်ကျကျနေရာဝယ် လေဝင်ဖို့ရာ အပေါက်ကလေးများသာ ရှိသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဟေမန္တိက ပြာသာဒ်၌။ ဘူမတ္ထရဏပစ္စတ္ထရဏနိဝါသန ပါရပနာနိ၊ မြေ အခင်း အပေါ်အခင်း ကိုယ်ဝတ် ကိုယ်ရုံတို့သည်။ ဥဏ္ဍနိယာနိ၊ အပူ၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မလာဒိနိ၊ ကမ္မလာအစရှိသည်တို့သည်။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ သင့်ကုန်၏။ [ဦးကာ၌ “ဥဏ္ဍနိယာနိ”ဟု ရှိ၏။ ဥဏ္ဍဿ ဟိတာနိ ဥဏ္ဍနိ ယာနိ။ ဣယပစ္စည်း နအာဂုံ။] ခဇ္ဇဘောဇ္ဇ၊ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်သည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ အစေးရှိသည်။ ကဋ္ဌုကသန္နိသိတံ၊ စပ်သောအရသာကို မှီသည်လည်းကောင်း။ နိရုဒ္ဓက သန္နိသိတဉ္စ၊ ရေမရှိသည်၏အဖြစ်ကိုမှီသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။)

ဂိမ္မိကေ၊ ဂိမ္မိကပြာသာဒ်၌။ (နွေအခါဝယ် နေခြင်းကိုထိုက်သော ပြာသာဒ် ၌။) ထမ္မာပိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဘိတ္တိယောပိ၊ တို့သည်လည်း ကောင်း။ ဥစ္စာ၊ မြင့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဂိမ္မိက ပြာသာဒ်၌။ ဒွါရဝါတပါနာနိ၊ တို့သည်။ ဗဟူနိ၊ များကုန်သည်။ ဝိပုလ

မိဿကာနေဝ။ ။ဟေမန္တိက ပြာသာဒ်ကဲ့သို့ သက်သက်အပူနှင့်သာစပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ ဂိမ္မိကပြာသာဒ်ကဲ့သို့ သက်သက်အအေးနှင့်သာ စပ်ကုန်သည်လည်းမဟုတ်။ အပူအအေးနှစ်ပါးစုံ ရောကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ [မိဿကာနေဝါတိ ဟေမန္တိကေ ဝိယ န ဥဏ္ဍနိယာနေဝ၊ ဂိမ္မိကေ ဝိယ စ န သိတနိယာနေဝ။ အထခေါ ဥဘယ မိဿကာနေဝ (ဟုတွာဝဇ္ဇန္တိ။) -ဦးကာ။]

ဘေတနီ၊ ဖြစ်သောပြန်ကျယ်ခြင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဘူမတ္ထရဏာဒီနိ၊
 မြေအခင်းအစရှိသည်တို့သည်။ ဒုက္ကလမယာနိ၊ ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် ပြီးကုန်သည်။
 (သမာနာနိ၊ ကုန်လတ်သော်။) ဝဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဓဇ္ဇဘောဇ္ဇာနိ၊ တို့သည်။
 မရသသန္တိသိတဘရိတာနိ၊ ချိုသောအရသာကို မှီသောအာဟာရတို့ဖြင့် ပြည့်
 ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဂိမိကပြာသာဒ်၌။ ဝါတ
 ပါနသမိပေသု၊ လေသောက်ပြတင်း၏ အနီးတို့၌။ နဝစာဌိယော၊ အသစ်
 ဖြစ်သော အိုးစသည်တို့ကို။ ထပေတွာ၊ ထား၍၊ ဥဒကဿ၊ ရေဖြင့်။
 ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ နိလုပ္ပလာဒီဟိ၊ ကြာညှိပန်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သဉ္ဇာ
 ဒေန္တိ၊ ကောင်းစွာ ဖုံးထားကြကုန်၏။ တေသု တေသု ပဒေသေသု၊ ထိုထို
 အရပ်တို့၌။ ဥဒကယန္တာနိ၊ ရေယန္တရားစက်တို့ကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။
 ယေဟိ၊ ယင်း ရေယန္တရားစက်တို့မှ။ ဒေဝေ၊ မိုးသည်။ ဝဿန္တေ ဝိယ၊ ရွာနေ
 သကဲ့သို့။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအလျဉ်တို့သည်။ နိက္ခမန္တိ၊ ထွက်ကုန်၏။

နိပ္ပုရိသေဟိတိ၊ ကား။ ပုရိသဝိရဟိတေဟိ၊ ယောက်ျားတို့မှ ကင်းကုန်
 သော၊ (“တူရိယေဟိ”၌စပ်။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝဿိက ပြာသာဒ်၌။
 ကေဝလံ၊ သက်သက်။ တူရိယာနေဓ၊ တူရိယာတို့သည်သာ၊ နိပ္ပုရိသာနိ၊
 ယောက်ျား မရှိကုန်သည်။ န(ဟောန္တိ)၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိပိ၊ အလုံး
 စုံသော ဋ္ဌာနတို့သည်လည်း။ နိပ္ပုရိသာနေဝ၊ ယောက်ျားမရှိကုန်သည်သာ
 လျှင်။ (ဟောန္တိ။) ဒေါဝါရိကာပိ၊ တံခါးစောင့်တို့သည်လည်း။ ဣတ္ထိယောဝ၊
 မိန်းမတို့ချည်းသာ။ (ဟောန္တိ။) နဟာပနာဒိ ပရိကမ္မကရာပိ၊ ရေချိုးခြင်း
 အစရှိသော အဖန်ဖန်ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုသူတို့ သည်လည်း။ ဣတ္ထိယောဝ၊
 မိန်းမတို့သည်သာ။ (ဟောန္တိ။) ကိရ၊ ချဲ့။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ တထာ
 ရူပံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ဣဿရိယသုခသမ္ပတ္တိံ၊ အစိုးရယူ၏ ဖြစ်
 ကြောင်းဖြစ်ရာ ချမ်းသာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ အနုဘဝမာနဿ၊ ခံစား
 စဉ်။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဒိဿာ၊ ရှိ။ ပုရိသာသင်္ကာ၊ ယောက်ျား၌ ဖြစ်သော
 ယုံမှားခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ [ထိုယောက်ျားနှင့် မိမိ၏မောင်းမ

သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ။ သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိပိတိ သဗ္ဗာနိ ပဋိကိရိယာနာနုဘောဇနကိဋ္ဌာသန္တ
 ရဏာဒိဋ္ဌာနာနိပိ၊ အသီးအသီးပြုဖွယ်ကိစ္စ ရေချိုးခြင်း ထမင်းစားခြင်း ကစားခြင်း ထိုထို
 ဤ၌ လှည့်လည်သွားလာခြင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာအရပ်တို့သည်လည်း။ (“နိပ္ပုရိ
 သာနေဝ”၌စပ်။) န နိဝါသဋ္ဌာနာနိယေဝ (နေရာအရပ်တို့သာမကသေး ဒရဝဓ်
 စသည်တို့လည်း “နိပ္ပုရိသ”ချည်းသာဖြစ်သည်။) တေနာဟ “ဒေါဝါရိကာပိ”တိ
 အာဒိ၊ တတ္ထကာရဏ မာဟ “ရာဇာကိရာ”တိအာဒိ။—ဋီကာ။

၁၇၀

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဟောပဒါနသုတိ

မျှားအတွက် ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်သည်။] သာ၊ ထိုယုံမှားခြင်းသည်။ မေ၊ ငါ၏။ ပုတ္တဿ၊ သား၏ (စိတ်၌)။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့၌။ ဣတ္ထိယောဝ၊ တို့ကိုသာ။ ထပေသိ၊ ထားပြီ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ ပထမဘာဏဝါရ၏ အဖွင့်သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပဌမဘာဏဝါရပြီး၏။

မိတ္တပုရိသအဖွင့်

၄၃-၄။ ဒုတိယဘာဏဝါရေ၊ ဒုတိယဘာဏဝါရ၌။ ဂေါပါနသိဝကံန္တိ၊ ကား။ ဂေါပါနသိ ဝိယ၊ အခြင်ရနယ်ကဲ့သို့၊ ဝကံ၊ ကောက်သော၊ အာဘောဂ္ဂန္တိ၊ ကား။ ခန္ဓေ၊ ပခုံးလည်းကောင်း။ ကဋ္ဌိကံ၊ ခါးလည်းကောင်း။ ဇာဏုသု၊ ပဆစ်ဒူးဝန်းတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ အာဘောဂ္ဂဝကံ၊ အထက်သို့တက်လျက် ကောက်သော ကိုယ်ရှိသော။ ဒဏ္ဍပရာယဏန္တိ၊ ကား။ ဒဏ္ဍဂတိကံ၊ တုတ်ဟူသော မှီခိုရာရှိသော။ ဝါ၊ တုတ်ဟူသော သွားကြောင်းရှိသော၊ ဒဏ္ဍပဋိသရဏံ၊ တုတ်ဟူသော လည်းလျောင်းရာရှိသော။ အာတုရန္တိ၊ ကား။ ဇရာတုရံ၊ ဇရာဖြင့်ကျင်နာသော။ ဂတယောဗ္ဗနန္တိ၊ ကား။ အတိက္ကန္တယောဗ္ဗနံ၊ ကောင်းသောအရွယ်ကို လွန်သော။ ပစ္ဆိမဝယေ၊ နောက်ဆုံးအရွယ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ (ပုရိသံ အဒ္ဓသ-ဌိစပ်။)

ဒိဿာတိ၊ ကား၊ အခုယောဇနပုဗ္ဗမာဏေန၊ ယူဇနာဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဗလကာယေန၊ စစ်သည်မိုလ်ပါ အပေါင်းလည်း။ ပရိဝုတော၊ ပတ်

အာဘောဂ္ဂန္တိ။ ။အာဘောဂ္ဂန္တိ အာဒိတော ပဌာယ (အစမှ စ၍။) အတ္ထုဂ္ဂတာယ ကုဋ္ဌိလသရိရတာယ (အထက်သို့ တက်သော ကောက်သောကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။) ဝကံ (ကောက်သော။) တေနာဟ “ခန္ဓေ”တိ အာဒိ။ ဤသို့ ဦးကာ၌ ဖွင့်ထား၏။ ထိုအဖွင့်ဝယ် “အာဒိတော ပဌာယ”သည် ရသင့်၍ ထည့်အပ်သော သံဝဏ္ဏနာတည်း။ “အတ္ထုဂ္ဂတာယ”ကား “အာဘောဂ္ဂ”၏ အဖွင့်တည်း။ မှန်၏-အာဘောဂ္ဂကို “အသိ+ဥပ္ပ”ဟု ပုဒ်ခွဲသောအခါ အတ္ထုဂ္ဂတနှင့် အနက်တူ၏။ အဘိဥဂ္ဂစ္ဆတိတိ အဘူဂ္ဂံ (ကုဋ္ဌိလသရိရံ)။ အဘူဂ္ဂံယေဝ (သုတ္တံ၌ “ဏ” ပစ္စည်းသက်၍) အာဘောဂ္ဂံ၊ အဘိဋ္ဌ “အ”ကို “အာ”ပြု၊ ဘိဋ္ဌ ဣ ကိုချေ၊ နောက် “ဥ”ကို ဩပြု။ ဤ အဖွင့်ကို ထောက်၍ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ “အာဘောဂ္ဂံ”ဟု ရှိရမည်။

ဝန်းကျင် ခြံရံအပ်သည်။ သုသံဝိဟိတာရက္ခော၊ ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဂစ္ဆန္တော ပိ၊ သွားပါသော်လည်း။ ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ ရထော၊ ရထားသည်။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဗလကာယော၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အပေါင်းသည်။ (ဟောတိ။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။) တာဒိသေ၊ ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော။ ဩကာသေ အရပ်၌။ သုဒ္ဓါဝါသခိဏာသဝဗြဟ္မေဟိ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ဖြစ်ကြသော ရဟန္တာ ဗြဟ္မာတို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အာနုဘာဝေန၊ အာနုဘော်ဖြင့်။ ရထာ၊ ၏။ ပုရတောဝ၊ ရွှေ၌ပင်။ ဒဿိတံ၊ ပြုအပ်သော။ တံ၊ ထိုသုအိုယောကျ်ားကို။ ပဿိတွာ၊ မြင်၍။ (“အာမန္တသိ၊ မေးပြီ” ချစ်စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ သုဒ္ဓါဝါသ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပဏိ၊ ညွှန်၌။ ဂဇော၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်။ (လဂ္ဂေါ)ဝိယ၊ ငြိနေသကဲ့သို့။ (တထာ။) ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ လဂ္ဂေါ၊ ခြုံငုံကပ်နေပြီ။ အဿ၊ ထို မင်းသား၏။ သတိံ၊ သတိကို။ ဥပ္ပါဒေဿာမ၊ ဖြစ်စေကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ တိုင်ပင်၍။ တံ၊ ထို သုအိုယောကျ်ားကို။ ဒဿေသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။

စ၊ ဆက်၊ ဧဝံ၊ သို့။ ဒဿိတံ၊ ပြုအပ်သော။ တံ၊ ထို သုအိုယောကျ်ားကို။ ဗောဓိသတ္တော စေတ၊ သည်လည်းကောင်း။ သာရထိံ၊ ရထားထိန်းသည် လည်းကောင်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဗြဟ္မာနော၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ အပ္ပမာဒတ္ထံ၊ မမေ့မလျော့ခြင်းအကျိုး ငှါလည်းကောင်း။ သာရထိဿ၊ ရထားထိန်း၏။ ကထာသလ္လံပတ္ထံ စ၊ စကား ပြောဆိုခြင်းအကျိုးငှါလည်းကောင်း။ တံ၊ ထို သုအိုယောကျ်ားကို။ ဒဿေ

တာဒိသေ ဩကာသေ။ ။လမ်းနှစ်ခွသို့ ရောက်သောအခါ စစ်သည်အပေါင်းသည် ရွှေက သွားရာဝယ် ထို လမ်းနှစ်ခွတွင် တခုသောလမ်းသို့ တက်သွား၏။ အလယ်က သွားသည့် ဘုရားအလောင်းစီးအပ်သော ရထားသည် အခြား လမ်းတခုသို့ သွားလတ် သော် ရှေ့ရောက်နေ၏။ အခြားစစ်သားပျိုကား နောက်အဝေးက နေရစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ သော အရပ်မျိုး၌ ဘုရားအလောင်း မြင်လောက်အောင် သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့က သုအို ယောကျ်ားကို ပြုကြသည်။ [ယဒါ ရထော ပုရတော ဟောတိတိ ဒွေဓာပထေ သပ္ပတ္တေ ပုရတော ဂစ္ဆန္တေ ဗလကာယေ တတ္ထံ ဧကံ သဏ္ဌာနံ အာရုဋ္ဌော မဇ္ဈေ ဂစ္ဆန္တေ ဗောဓိသတ္တေန အာရုဋ္ဌော ရထော ဣတရံ သဏ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တေ ယဒါ ပုရတော ဟောတိ၊ ပစ္စာ ဗလကာယောတိ၊ တဒါ ပစ္စာ ဟောတိ သဗ္ဗော ဗလကာယော။ တာဒိသေ ဩကာသေတိ တာဒိသေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ မဂ္ဂပ္ပဒေသေ။—ဇီဝ ၁။]

၁၇၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဟောပဒါနသုတ်

သုံး ပြကြကုန်ပြီ။ ကိပ်နေသောဇိဏ္ဏောနာမာတိ(ဇေတ္တ)၊ ဟူသောဤဝါကျ
၌။ ကိပ်၊ အဘယ်အနက်သည်။ ဝါ၊ ကိပ်။ ဝုတ္တံ။ ဟောတိ။ ဘော၊ အမောင်။
အဟံ၊ ငါသည်။ ဣတော၊ ဤနေမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘော
ရှိသောဇိဏ္ဏကို။ န အဒ္ဓသံ၊ မမြင်ခဲ့ဘူး။ (သော ဇိဏ္ဏောနာမာဤ ဇိဏ္ဏမည်သူ
သည်။ ကိပ်န၊ အဘယ်နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆံ၊ မေးပြီ။ ဣတိ၊ သည်။
ဝါ၊ ကိပ်(ဝုတ္တံ ဟောတိ။) [“ပုစ္ဆိတိ” ဟု ဣတိ ပါလျှင်ကောင်း၏။]

☸ တေနဟိတိ၊ ကား။ မယုဗ္ဗံ၊ ငါ၏လည်း။ ဝေရူပေဟိ၊ ဤသို့ ဖွေးဖွေး
ဖြူသော သဘောရှိကုန်သော။ ကေသေဟိ၊ ဆံတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝေ
ရူပေန၊ ဤသို့ သုံးဌာနတို့၌ ကုန်းကွေ့သဘောရှိသော။ ကာယေန စ၊ ကိုယ်

ကိပ်နေသောတိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ကိပ်နေသောတိ၊ သော ဇိဏ္ဏောတိ” ဟု ရှိ
၏။ ဤစာရှိအတိုင်းဆိုလျှင် “ကိပ်နေသောတိ” သည် ပုစ္ဆံဝါကျ။ “သောဇိဏ္ဏော
တိ” သည် ဝိသဇ္ဇနာဝါကျ ဟုထင်ရ၏။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ “သော ခေါဒေဝ
ဇိဏ္ဏောနာမာတိ” ဟု သာရထိက သံတော်ဦးတင်သောအခါ “ဇိဏ္ဏ” ဟူသော စကား
လုံးကိုမကြားဘူးသောကြောင့် “ကိပ်နေသော သမ္ပသာရထိဇိဏ္ဏောနာမ” ဟု မေး
သောစကားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ သမ္ပသာရထိကို ဖြုတ်၍ “ကိပ်နေသော
ဇိဏ္ဏော နာမာတိ” ဟု အဋ္ဌကထာပါဠိရှိသင့်ပါသည်။

ဇီကာ။ ။ကိပ်နေသော ဇိဏ္ဏောနာမာတိ(ဟူသည်ကား။) သော တယာ ဝုစ္စ
မာနော ကိပ် အတ္တတော၊ အသင်ပြောဆိုအပ် (သံတော်ဦးတင်အပ်) သော ဤ ဇိဏ္ဏ
မည်သော အရာဝတ္ထုသည် သရုပ်သကောင်အနက်အားဖြင့် ဘယ်ဟာနည်း၊ တံ မေ
နိဗ္ဗါရေတွာ ကထေဟိတိ ဒေသတိ၊ ထိုဇိဏ္ဏမည်သော အရာဝတ္ထုကို ငါနားလည်
အောင် ထုတ်ဖော်၍ ပြောပါလော့။ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို “ကိပ်နေသော ဇိဏ္ဏော
နာမ” ဟူသောပါဠိဖြင့်ပြသည်။ [ဤဇီကာအဖွင့်ကိုထောက်၍ “ကိပ်နေသော ဇိဏ္ဏော
နာမ” ဟူသော ပါဠိသာ ပါဠိတော် ဇီကာနှင့်ညီသည်ဟု ယူဆပါသည်။]

ကိပ်ဟုနုပုလ္လိင်ဖြင့်ဆိုပုံ။ ။ခင်းသား၏စိတ်၌ “ဇိဏ္ဏဟူသောအရာသည်ဘယ်လိုဟာ”
ဟုမဆုံးဖြတ်နိုင်သေး။ ထိုသို့မဆုံးဖြတ်အပ်သေးသော အနက်ကိုဆိုရာ၌ နုပုလ္လိင်ဖြင့်လည်း
သုံးစွဲနိုင် ပုလ္လိင်ဖြင့်လည်းသုံးစွဲနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ကိပ်နေသော” ဟုဤနေရာ၌နုပုလ္လိင်ဖြင့်
သုံးစွဲထားသည်။ [အနိဗ္ဗါရိတသရူပတ္တာ ဟိ တဿအတ္တနော၊ ထိုဇိဏ္ဏမည်သောအရာ၏
မည်သည့်အရာဟု မိမိစိတ်၌ သရုပ်သကောင်ကို မထုတ်ဆောင်နိုင်သေးသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ မောဓိသတ္တော လိင်္ဂသမ္ပနာမေန တံ ဝဒန္တော “ကိ” တိအာဟ-

ဘုရားအလောင်း ဝိပဿီမင်းသားသည် လိင်အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော သမ္ပနာမဖြင့်
“ကိ” ဟု ဆိုသည်။ ဥပမာ “ကိ” တေ ဇာတံ၊ သင့်မှာဘာကလေး ဖွေးဖွားသလဲ”
ဟူရာ၌ မိန်းမ ယောက်ျားနှစ်မျိုးနှင့်ခိုင်သော အနက်ကိုပင် “ကိ” ဇာတံ” ဟု န
ပုလ္လိင်ဖြင့် သုံးစွဲသကဲ့သို့တည်း။ -ဇီကာ။]

သည့်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ရာသည် ဖြစ်အံ့။ (ဝေ
သတိ၊ သေဝ်။) သမ္ပ သာရထိ၊ အချင်းရထားထိန်း။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်
ထိုက်လျှင်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ထိုက်ခြင်းကြောင့်။ အလံ ဒါနဇ္ဇဥယျာနဘူမိ
ယာတိ၊ ဟူသောဤစကားကို။ (“အာဟ”၌ စပ်။) အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဥယျာန
ဘူမိ၊ ဥယျာဉ်မြေကို။ ပဿိဿာမ၊ ကြည့်ကြကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။
ဂစ္ဆာမ၊ သွားနေကြကုန်၏။ (ယခုသွားနေကြကုန်၏။) တာယ ဥယျာန
ဘူမိယာ၊ ထိုဥယျာဉ်မြေအရပ်ဖြင့်။ အလံ၊ အကျိုးမရှိ။ ဝါ၊ တော်ပြီ။
ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ သံဝိဂ္ဂဟဒယော၊ ထိတ်လန့်သောစိတ်နှလုံးရှိသည်။
(ဟုတွာ။) သံဝေဂါနုရူပံ၊ ထိတ်လန့်သည့် အားလျော်စွာ။ အာဟ၊ ပြော
ပြီ။ အန္တေပုရံ ဂတောတိ၊ ကား။ ဣတ္ထိဇနံ၊ မောင်းမ အပေါင်းကို။
ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ သိရိဂဗ္ဘေ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်း၌။ ကေကောဝ၊
တယောက်တည်းသာ။ နိသိန္နော၊ ထိုင်ပြီ။ ယတြ ဟိ နာမာတိ၊ ကား။
ယာယ ဇာတိယာ၊ အကြင်ဇာတိသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဇရာ၊ ဇရာ
သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ သာ ဇာတိ၊ ထိုဇာတိသည်။ မိ၊ ထို့ထို့
ထွေးထိုက်သည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်လေစွတကား။ ဓိက္ကတာ၊ ဓိဓိဟုပြုအပ်သည်။
ဝါ၊ ထို့ထို့ဟုပြုအပ်သည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်လေစွတကား။ (အဟံ၊ ငါသည်။)
ဧတံ ဇာတိံ၊ ဤဇာတိကို။ ဗိဂ္ဂစ္ဆာမိ၊ စက်ဆုပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍။
ဇာတိယာ၊ ဇာတိ၏။ မူလံ၊ အရင်းအမြစ်ကို။ ခဏန္တော၊ တူးဆွလျက်။
ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော။ သလ္လေန၊ ဇာတိဟူသောမြားသည်။ ဟဒယေ၊
နှလုံး၌။ ဝိဒ္ဓေါ၊ ဝိယ၊ ထိုးဖောက်အပ်သကဲ့သို့။ နိသိဓိ၊ ထိုင်ပြီ။

၄၅-၆။ သာရထိ အာမန္တာပေတွာတိ၊ ကား။ ရာဇာ၊ သည်။ နေမိတ္တ
ကေဟိ၊ နိမိတ်ကျမ်းတတ် (နိမိတ်ကျမ်းကို ရွတ်သတ်ကုန်သော) ပုဏ္ဏားတို့
သည်။ ကထိတကာလတော၊ သံတော်ဦးတင်ရာ အခါမှ၊ ပဌာယ၊ စ၍။
ဩဟိတသောတော၊ ရှေးရှုထားအပ်သော နားရှိသည်။ ထောင်အပ်သော
နားရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဝိစရတိ ကိရ၊ လှည့်လည်သတတ်သော။ ထိုမင်းသည်။
(“သုတွာ”၌ စပ်။) ကုမာရော၊ သည်။ ဥယျာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ လတ်

သာရထိ။ ။ရထားကိုသွားစေတတ် (မောင်းနှင်တတ်) သောကြောင့် ရထား
မောင်းသူကို (ရထားထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူကို) “သာရထိ”ဟုခေါ်၏။ [ပုဒ်
ပြီးပုံနှင့် ဝိဂ္ဂဟကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။]

ဥယျာနံ။ ။ကိဋ္ဌာဝိဟာရတ္ထံ၊ မြူးပျော်၍နေခြင်းအကျိုးကို။ ဥယျုတ္တာ၊ အားထုတ်
သူတို့သည်။ ယန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဧတံ၊ ဤအရပ်သို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့

၁၇၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပဒါနသုတ်

သော်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီး၏ အကြား၌။ နိဝတ္ထော၊ ပြန်နှစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတော၊ ကြားရ၍။ သာရထိ၊ ကို။ အာမန္တာပေသိ၊ ခေါ်စေပြီ။

မာဟောဝခေါ်တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေတု၊ပြုစေလော့။ မာ ပဗ္ဗတေ၊ ရဟန်းမပြုပါစေလင့်။ ပြာဟံဏာနံ၊တို့၏။ ဝစနံ၊ စကားသည်။ သစ္စံ၊မှန်သည်။ မာ ဟောတု၊ မပြစ်ပါစေလင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊အဓိပ္ပာယ်တည်း။

ဇိဏ္ဏပုရိသအဖွင့်ပြီး၏။

ဗျာဓိပုရိသအဖွင့်

၄၇။ အဒ္ဓသ ခေါ်တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရွေးဖြစ်သောဇာတိဝဏ္ဏနာ၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ သုဒ္ဓါဝါသေဟံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်သောသူနာကို၊ အဒ္ဓသ၊ ပြီ။ အာဗာဓိကန္တိ၊ ကား။ ဣရိယာပထဘဉ္စနကေန၊ ဣရိယာပုထ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော။ ဝိသဘာဝါဗာဓေန၊ သဘောမတူသော အနာဖြင့်။ (အာဗာဓိကံ-၌ဝိသေသနစပ်) အာဗာဓိကံ၊ လွန်စွာနှိပ်စက်တတ်သော အနာရှိသော၊ [အာဗာဓိကန္တိ အာဗာဓဝန္တံ။] ဒုက္ခိတန္တိ၊ ကား။ ရောဂဒုက္ခေန၊ ရောဂါဟူသော ဆင်းရဲဖြင့်။ ဒုက္ခိတံ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသော၊ [ဒုက္ခိတန္တိ သဉ္ဇာတဒုက္ခံ။-ဋီကာ။] ဗာဠဂိလာနန္တိ၊ ကား။ အဓိမတ္တဂိလာနံ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိအောင် မကျန်းမမာသော။ ပလိပန္တန္တိ၊ ကား။ နိမဂ္ဂံ၊ နှစ်မြုပ်လျက် (“သယမာနံ၊ အိပ်နေသော။ ပုရိသံ အဒ္ဓသ”၌စပ်။) [“ပရိ၊ ထက်ဝန်းကျင်။ ပန္န၊ ဖြစ်နေသူ”ဟူသည် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်၌ နှစ်မြုပ်နေသူတည်း။] ဇရာပညာယိဿတိ ဗျာဓိပညာယိဿတိတိ ဣဓာပိ၊ ဤပါဠိရပ်၌လည်း။ ယာယ ဇာတိယာ၊ အကြင်ဇာတိသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဣဒံ ဒွယံ၊ဤ ဇရာဗျာဓိ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ သာ ဇာတိ၊ ကို။

မြူးပျော်ခြင်းအကျိုးကို အားထုတ်သူတို့ ကပ်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအရပ်သည်။ ဥယျာနံ၊ မည်၏။ [ဥပ္ပဗ္ဗ+ယာဓာတ် ယုပစ္စည်း၊ “ဥ”ကို“ဥယျာ”တ္တ”ဟု ဖွင့်သည်။ အဝုတ္တကမ္မသာဓေန၊ ဥနောက် ခွေဘော်ရောက်၍ “ဥယျာ”ဟု ဖြစ်သည်။

ကာလက်တပုရိသအဖွင့်]

ဘဒ္ဒသာဋီကာ

၁၇၅

မိက္ခတာ၊ မီမိဟု ပြုအပ်သည်။ ဝါတို့ထို့ဟု ပြုအပ်သည်။ (ဟောတိ။) အဇာတံ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ခေမံ၊ ဘေးခပ်သိမ်းတို့၏ ကုန်ငြိမ်းရာ ကုန်ငြိမ်းကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာတိယာ၊ ၏။ မူလံ၊ ကို။ ခဏန္တော၊ တူးလျက်၊ ဒုတိယေန၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ သလ္လေန၊ ဖြင့်။ ဝိဒ္ဓေါ၊ ဝိယ၊ ပစ်ခွင်းအပ်သကဲ့သို့။ နိသိမိ၊ ထိုင်ပြီး။

ဗျာဓိပုရိသအဖွင့်ပြီး၏။

ကာလက်တပုရိသအဖွင့်

၅၀။ ဝိလာတန္တိ၊ ကား။ သိဝိကံ၊ အလောင်းတင် ထမ်းစင်ကို။ (“ကယိရမာနံ၊ ပြုနေသည်ကို” ခွဲစပ်။) ပေတန္တိ၊ ကား။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ ပဋိဂတံ၊ ကင်းသော။ ကာလက်တန္တိ၊ ကား။ ကတကာလံ၊ ပြုအပ် ပြီးဆုံးစေ အပ်ပြီးသော အသက်ရှင်ရာ ကာလရှိသော။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှ အတိုင်း

အဇာတံ။ ။အဇာတန္တိ အဇာတဘာဝေါ နိဗ္ဗာနံ ဝါ၊ဤသို့ဋီကာဖွင့်၏။ ထိုတွင် “အဇာတဘာဝေါ” ဟူသော ပထမအဖွင့်၌ နဇာယတိတိ အဇာတံ (မဖြစ်သော အရာဝတ္ထု၊) “အဇာတဘာဝေါ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ်ကိုချေ။ (တနည်း) ဘာဝေါပဓာနုကြိ၊ မဖြစ်သောအရာဝတ္ထု၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဟူသည်။ “မဖြစ်ခြင်း ပင်တည်း။” ထိုမဖြစ်ခြင်းသဘောကိုပင် “နိဗ္ဗာနံဝါ”ဟု ဋီကာ တနည်းဖွင့်သည်။ သို့သော် ထိုအချိန်က ဘုရားအလောင်းမင်းသားမှာ “နိဗ္ဗာနံ”ဟူ၍ သိနိုင်သေးမည် မဟုတ်ပါ။

ဝိလာတော။ ။ဘန္တနေတ္ထံ ကုပ္ပလာမိ ဝိဝိဓံ ကတွာ လာတဗ္ဗတော ဝိလာတော၊ “ဝိဝိဓံ ကတွာ”သည် ဝိ၏အဖွင့် “လာတဗ္ဗတော”သည် လာတော၌ လာဇာတ်+တပစ္စည်း၏အဖွင့်။ “ဝိဝိဓံ ကတွာ လာတဗ္ဗောတိ ဝိလာတော”ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ။ ဘန္တနေတ္ထ ကုပ္ပလာမိသည် ဝိဝိဓံ၏အဖွင့်၊ ပါဌပျက်နေဟန်တူသည်။ ထို သူသေတင်ထမ်းစဉ်ကို ယူသူတို့သည်-ဘန္တနေတ္ထ၊တုန်လှုပ်သော မျက်လုံးစသည်ကို ပြု၍ ယူထိုက်သောကြောင့်။ ဝယျ၊ လှည်းပေါင်းချုပ်ကိုလည်းကောင်း။ သိဝိကာ၊ အလောင်းတင်ရာ ထမ်းစင်ကိုလည်းကောင်း။ “ဝိလာတ”ဟု ခေါ်၏။ ဤနေရာ၌ ထမ်းစင်ကို ယူစေလိုသောကြောင့် “ဝိလာတန္တိ သိဝိကံ”ဟု ဖွင့်သည်။

ပေတံ။ ။“ပ+ဣတ”ဟုခွဲ။ ပကို “ပဋိအနက်ဟော”ဟု ယူစေလို၍ “ဣတော ပဋိဂတံ”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ ပဋိဂတံ အရ တဖန် ပြန်၍ ရောက်ခြင်းအနက်ကိုယူမည် စိုးသောကြောင့် “ဣတော ဘဝတော အပဂတံ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ ဣတောကား အပိုထည့်အပ်သော ပုဒ်တည်း။ “ပေတံ၊ဤဘဝပွဲကင်းကွာပြီးသော။”ဟု အနက်ပေးပါ။

ကာလကံတံ။ ။“ကတကာလံ”ဟု ဆိုလိုလျက် ရှေ့နောက်ပြန်၍ “ကာလက်တ” ဟု ဖြစ်နေကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် “ကတကာလံ” ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။

အရှည်ရှိသော။ ကာလံ၊ ကာလပတ်လုံး။ တေန၊ ထို ယောက်ျားသည်။
 ဇီဝိတဗ္ဗံ၊ အသက်ရှင်ထိုက်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသောအသက်ရှင်ထိုက်ရာ
 ကာလကို။ ကတော၊ ပြုပြီး၍။ နိဋ္ဌာပေတော၊ ပြီးဆုံးစေပြီး၍။ မတံ၊ သေ
 သော။ (“ပုရိသံ အဒ္ဓသ” ခွံစပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဣမမ္ပိ၊ ဤ သူသေ
 ကိုလည်း။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်းအား။ ပုရိမနယေနော၊ ရှေးနည်း
 ဖြင့်သာလျှင်။ (“သုဒ္ဓါဝါသာ ကိရ-မှစ၍ တံ ဒဿေတုံ” တိုင်အောင်သော
 နည်းဖြင့်သာလျှင်။) ဗြဟ္မာနော၊ တို့သည်။ ဒဿေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ ယတြဟိ
 နာမာတိဣဇာပိ၊ ဤပါ၌လည်း။ ယာယ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။
 ဣဒံ တယံ၊ ဤ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း သုံးပါးအပေါင်းသည်။ ပညာ
 ယတိ၊ ၏။ သာ ဇာတိ၊ ကို။ ဓိက္ခတော၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ အ ဇာတိ၊ ဖြစ်
 ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ခေမံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာတိယာ၊ ၏။
 မူလံ၊ ကို။ ဧကန္တော၊ လျက်။ တတိယေန၊ သော။ သလ္လေန၊ ဖြင့်။
 ဝိဇ္ဇေဝိယံ၊ သို့။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။

ကာလကံတပုရိသအာပွင့် ပြီး၏။

ပဗ္ဗဇိတသမ္ပုဋ်

၅၂။ ဘဏ္ဍုန္တိ၊ ကား။ မုဏ္ဍံ၊ ဦးပြည်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ ခေါင်းတုံး
 ဖြစ်သော (“ပဗ္ဗဇိတံ ပုရိသံ” ခွံ စပ်။) ဣမမ္ပိ၊ ဤရဟန်းကိုလည်း။ [“ပိ”ဖြင့်
 သုအို သူနာ သူသေတို့ကို ပေါင်းသည်။] အဿ၊ ထို ဘုရားလောင်းအား။
 ပုရိမနယေနော၊ ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။ (“သုဒ္ဓါဝါသာ ကိရ” မှ စ၍ “တံ
 ဒဿေတုံ” တိုင်အောင်သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) ဗြဟ္မာနော၊ တို့သည်။ ဒဿေ
 တုံ၊ ကုန်ပြီ။ သာဓု ဓမ္မစရိယာတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ ဒေဝ၊ အရှင်
 မင်းသား။ အယံ ဓမ္မစရဏတာဝေ၊ ဤတရားကို ကျင့်သူ၏အဖြစ်သည်။ သာဓု၊
 ကောင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတော၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရသေ့ ရဟန်း အဖြစ်
 သို့ ကပ်ရောက်သူပါတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကမေကဿ၊ တပါးတပါး

ကတ အရ “ပြုအပ်ပြီး” ဟူသည် ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးတည်း။ ကာလ အရ အသက်ရှင်ထိုက်
 ရာ ကာလတည်း။ ဤအနက်ကို သိစေလို၍ “ပရိယောသာပိတဇီဝနကာလံ” ဟု ဦးကာ
 ဖွင့်သည်။ ကရိယိတ္တာတိ ကတော၊ ကာလော+ကတော+ယေနာတိ ကာလကံတော”
 ဟု ပြု။ ကာလကံတံးပြုအပ်ပြီးသော အသက်ရှင်ထိုက်ရာကာလရှိသော-ဟု ပေးပါ။

ဧကမေကဿ ပဒဿ။ ။ ဧဝံ ဧကေကဿ ပဒဿာတိ ယထာ “သာဓုဓမ္မစရိ
 ယာတိ ပဗ္ဗဇိတော” တိ ယောဇနာ။ ဧဝံ “သာဓုသမ္မစရိယာတိ ပဗ္ဗဇိတော” တိ
 အာဒိနာ ဧကေကဿ ပဒဿ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။-ဦးကာ။

သော။ ပဒဿ၊ ပုဒ်၏။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤ ဓမ္မစရိယာ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဒသကုသလကမ္မပထဝေဝစနာနေဝ၊ ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထ၏ ဝေဝုဇ်ပရိယာယ် စကားလွယ်တို့သာတည်း။

ပန၊ ဆက်။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ အဝိဟိ'သတိ၊ ကား။ ကရုဏာယ၊ အပ္ပနာကရုဏာစျာန်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ကာမာဝစရကရုဏာတည်း။ အနုကမ္မာတိ၊ ကား၊ မေတ္တာယ၊ အပ္ပနာမေတ္တာစျာန်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ကာမာဝစရမေတ္တာတည်း။ တေနဟိတိ၊ တေနဟိ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဥယျောဇနတ္ထေ၊ တိုက်တွန်းခြင်း အနက်၌။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ထို ဝိပဿီဘုရားအလောင်းသည်။ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ရဟန်းကို။ ဒိဿ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ ရဟန်းအဖြစ်၌။ နိန္န၊ ညွှတ်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ အထ၊ စိတ်ညွတ်ရာ ထိုအခါ၌။ တေန၊ ထိုရဟန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ကထေ'တုကာမော၊ စကားပြောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ သာရထိ'ကို။ ဥယျောဇနန္တော၊ တိုက်တွန်းလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေနဟိတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြောပြီ။

ပဗ္ဗဇိတအဖွင့်ပြီး၏။

မောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်

၅၄။ အထခေါဘိက္ခဝေတိ၊ ကား။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ ရဟန်း၏။ (ဓမ္မိ'ကထံ၌စပ်။) သာဓုဓမ္မစရိယာတိအာဒိနိစ၊ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အညံ၊ အခြားသော။ ဗဟုံ၊ များစွာသော။ (ဓမ္မိ'ကထံ) စ၊ တရားစကားကိုလည်းကောင်း။ မဟာဇနကာယေန၊ များစွာသောလူအပေါင်းသည်။ ရက္ခိယမာနဿ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပုတ္တဒါရသမ္မာဓေ၊ သားမယားတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော။ ခံရေ၊ အိမ်၌။ ဝသတော၊ နေရသူ၏။ အာဒိနဝပဋိသံယုတ္တဉ္ဇေဝ၊ အပြစ်နှင့်စပ်ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဂိဂဘူဒတန၊ သားသမင်သဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ ယထာသုခံ၊ ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ။ ဝိနေ၊ တော၌။ ဝသတော၊ နေရသော။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ ရဟန်း၏။ ဝိဝေကာနိသံသပဋိသံယုတ္တဉ္ဇ၊ ဝိဝေက၏ အာနိသံသနှင့်စပ်ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မိ'၊ တရားရှိသော၊ ကထံ၊ ကို။ သုတော၊ ကြားရ၍။ ပဗ္ဗဇိတုကာမော၊ ရဟန်း

၁၇၈

ဆုတ်မဟာဝါဒကထာ

မြဲဟာပဒါနသုတ်

ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟုတော့၊ ရှိ။ အထ၊ ရဟန်းပြုလိုရာ ထိုအခါ၌။
တိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိပဿိ၊ သော။ ကုမာရော၊ သည်။ သာရထိ၊ ကို။ အာမန္တေ
သိ၊ ပြောပြီ။

စတ္တာရိ၊ သူအို သူနာ သူသေ ရဟန်းအားဖြင့် လေးပါးကုန်သော။
ဣမာနိ၊ ဤနိမိတ်တို့ကို။ (ရဟန်းပြုခြင်း၏ မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောနိမိတ်
တို့ကို။) ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ပဗ္ဗဇိတံနာမ၊ ရဟန်းပြုခြင်းမည်သည်။ သဗ္ဗဗောဓိ
သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝံသော ဝ၊ အနွယ်သည်သော။ တန္တိယေဝ၊ အစဉ်သည်သာ။
ပဝေဏိယေဝ၊ အဆက်သည်သာ။ (ဟောတိ။) စ၊ ဆက်၊ အညေပိ၊ ဝိပဿိ
တုရားအလောင်းမှအခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိပဿိ၊
သော။ အယံ ကုမာရော၊ သည်။ စိရဿံ စိရဿံ၊ ကြာမြင့်မှ ကြာမြင့်မှ။ (ပဿ
တိ)ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ စိရဿံ စိရဿံ၊ မှ။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။
ပန၊ ကား။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဗောဓိသတ္တာ၊ သည်။ စတ္တာရိ ပိ၊ ကုန်သော။
(ဣမာနိ၊ ဤ နိမိတ်တို့ကို။) ကေဒိဝသညေဝ၊ တနေတည်း၌သာ။ ဒိသ္မာ၊
ရှိ။ မဟာတိနိက္ခမနံ၊ မြတ်သော တောသို့ ရွေး၍ထွက်တော်မူခြင်းကို။ နိက္ခမိ
တော၊ ထွက်တော်မူ၍။ အနောမနဒိတိရေ၊ အနောမမြစ်ကမ်း၌။ ပဗ္ဗဇိတော၊
ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်တော်မူပြီ။

ဟေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို ကြာမြင့်မှကြာ
မြင့်မှ မြင်ရသည်မဟုတ်ပဲ တရက်တည်း၌သာ မြင်ရခြင်းကြောင့်ပင်။) ရာဇဂဟံ၊
သို့။ ပတော၊ ရောက်၍။ တတ္ထ၊ ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဗိမ္ဗိသာရေန၊ မည်သော။
ရညာ၊ သည်။ ပဏ္ဍိတ၊ သုခမိနံ။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ပဗ္ဗ
ဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ကပ်ရောက်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ပုဋ္ဌော၊ သည်။ (သမာနော၊ သော်။) ဇိက္ကဉ္စဒိသ္မာ၊ ပ။ ရာဇဂဟံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
ဖြေဆိုပြီ။

ပုဋ္ဌောအာဟ။ ။ ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းက မေးအပ်သည်ရှိသော် နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို
ဆက်ကာဆက်ကာ မြင်ရကြောင်းကိုပြလို၍ ‘ဇိက္ကဉ္စဒိသ္မာ’ စသည်ဖြင့် ဖြေဆိုပြီ။ ဥပမာ-
‘‘ရေချိုးပြီး၍၊ အဝတ်ဝတ်ပြီး၍၊ နံ့သာလိမ်းပြီး၍၊ ပန်းပန်ပြီး၍၊ ထမင်းစားသည်’’ဟူ
ရာ၌ ထိုအလုပ်များကို ဆက်ကာဆက်ကာ လုပ်ပြီးမှ ထမင်းစားသကဲ့သို့တည်း။ ဤသို့
ဒီသဘာဏက ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် နိမိတ်ကြီးလေးပါးလုံးကို တနေတည်းမြင်
ရသည်ဟု ဆိုထားသော်လည်း ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ကား လေးလတကြိမ် လေးလ
တကြိမ် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားသောအခါ ဇိက္ကဉ္စသူတို့ကို လေးကြိမ်မြင်ရသည်ဟု
ဆိုသည်။

ရာဇ၊ မင်းမြတ်။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဇိဏ္ဏံ၊ သူအိုကို။ ဒိသ္မာ စ၊ မြင်ရ၍လည်းကောင်း။ ဒုက္ခိတံ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသော။ ဗျာဓိတံ၊ လွန်စွာဖြစ်သော အနာရှိသူကို။ ဒိသ္မာ စ၊ မြင်ရ၍လည်းကောင်း။ အာယုသင်္ခယံ၊ အသက်၏ကုန်ခြင်းသို့။ ဂတံ၊ ရောက်သော။ မတံ၊ သူသေကို။ ဒိသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ ကာသာယဝတ္ထံ၊ ဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော အဝတ်ရှိသော။ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ရဟန်းကို။ ဒိသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ သည်။ အမှီ၊ ဖြစ်ပါ၏။

ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်ပြီး၏။

မဟာဇနကာယ အနုပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်

၅၅။ သုတ္တာနု တေသန္တိကား။ တေသံ စတုဏ္ဍသိတိယာ ပါဏသဟဿာနံ၊ ထို ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သတ္တဝါတို့၏(စကားကို)။ သုတ္တာ၊ ကြားရ၍။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ သြရကောတိ၊ ကား။ ဦးစွာကော၊ ယုတ်လျော့သည်။ လာမကော၊ ညံ့သည်။ (နဟိနုန၊ မဖြစ်တန်ရာ။) အနုပဗ္ဗဇိသုတိ၊ ကား။ အနုပဗ္ဗဇိတာနိ၊ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ယောက်ျားတို့ရဟန်းပြုရာ၌။ ပရတော၊ နောက်၌။ ခဏ္ဍတိဿာနံ၊ ခဏ္ဍတိဿတို့၏။ အနုပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ အတုလိုက်၍ရဟန်းပြုခန်း၌။ “ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိက္ခမိတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ “ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိက္ခမိတွာ”တိ၊ ၍။ နဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ နိက္ခမိတွာ၊ မင်းနေပြည်မှ ထွက်ပြီး၍။ သုတတ္ထာ၊ ကြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိက္ခမိတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ နဝုတ္တံ၊ မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။

ကိရ၊ ချဲ့၊ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ဤရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ယောက်ျားတို့သည်။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ကုမာရဿ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာကပုရိသာဝ၊ အလုပ်အကျွေး ယောက်ျားတို့သာတည်း။ တေ၊ ထိုယောက်ျားတို့သည်။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစော၌ပင်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့။ အာဂန္နာ၊ လာ၍။ ကုမာရံ၊ ကို။ အဒိသ္မာ၊ ၍ပေါ်တရာ

သတ္တယ၊ နံနက်စာစားခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂန္ဓာ၊ ပြန်သွား၍။ ဘုတ္တပဂါတ
ရာသာ၊ စားအပ်ပြီးသော နံနက်စာရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့။) အာဂမ္မ၊ ပြန်
လာ၍။ ကုမာရော၊ သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်၌နည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ပုစ္ဆိတော၊ ၍။ ဥယျာနတမိ၊ သို့။ ဂတော၊ သွားပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတော၊
ကြားရ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဥယျာဉ်မြေအရပ်၌ပင်။ နံ၊ ထိုမင်းသားကို။ ဒက္ခိ
ဿာမ၊ တွေ့ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့ကြ၍။ နိက္ခမန္တာ၊ ထွက်ကုန်လတ်သော်။
နိဝတ္တမာနံ၊ ပြန်နစ်လာသော။ သာရထိ၊ ကို။ ဒိသော၊ မြင်ရ၍လည်း
ကောင်း။ ကုမာရော၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းပြုပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အဿ၊
ထို ရထားထိန်း၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတော စ၊ ကြားရ၍လည်းကောင်း။ သု
တဋ္ဌာနေယေဝ၊ ကြားအပ်ရာအရပ်၌ပင်။ သဗ္ဗဘရဏာနိ၊ အလုံးစုံသော
တန်ဆာတို့ကို။ ဩမုဉ္ဇိတော၊ ချွတ်၍။ အန္တရာပဏတော၊ အိမ်တွင်းဈေးမှ။
ကာသာဝပိတာနိ၊ သောက်အပ်သော ဖန်ရည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဖန်ရည်
ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ အာဟရာပေတော၊ ဆောင်စေ၍။
ကေသမဿ၊ ဆံ မုတ်ဆိတ် ကျင်စွယ်ကို။ ဩဟာရေတော၊ ပယ်ရှား၍။ ပဗ္ဗဇိ
သု၊ ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ နဂရတော၊ မှ။ နိက္ခမိတော၊ ၍။
ဗဟိ နဂရေ၊ မြို့ပြင်ဘက်၌။ သုတတ္တာ၊ ကြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
တ္ထေ၊ ဤ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ယောက်ျားတို့ ရဟန်းပြုရာ၌။ “ဗန္ဓု၊
မတိယာ ရာဇဓာနိယံ နိက္ခမိတော”တိ၊ ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မမူအပ်။

စာရိကံစရတိတိ၊ ကား။ ဂတဂတဋ္ဌာနေ၊ ရောက်အပ် ရောက်အပ်သော
အရပ်၌၊ မဟာမဏ္ဍပံ၊ “ကြီးစွာသော မဏ္ဍပ်ကို။ ကံတော၊ ၍။ ဒါနံ၊ ကို။
သဇ္ဇေတော၊ စီရင်၍။ အာဂမ္မ၊ လာ၍။ သွာတနာယ၊ နက်ဖန်ဖြစ်လတ္တံ့။

နိက္ခမိတော သုတတ္တာ။ မြို့မှထွက်ပြီး၍ ကြားရသောအခါ အိမ်သို့ပြန်ကာ မိစ္ဆ
မျိုးဉာတိတို့ကို အသိပေးသင့်သေးသည် မဟုတ်ပါလော ဟု စောဒနာဇ္ဇယ်ရှိ၏။ ထို့
ကြောင့် ဇွဲကာ၌ “ကသ္မာ ပနေတ္တာ”တိ အာဒိနာ တေသံ စတုရာသီတိယာ ပါဏ
သဟဿာနံ မဟာသတ္တေ သံဘတ္တတံ (ကောင်းစွာဆည်းကပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို
လည်းကောင်း။) သံဝေဂဗဟုလတဉ္စ (များသောသံဝေဂရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို
လည်းကောင်း။) ဒေသတိ။ ယတော (ယင်းသို့ သံဘတ္တ၊ သံဝေဂဗဟုလဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်။) သုတဋ္ဌာနေယေဝ ဌတော ဉာတိမိတ္တာဒိသု ကိဉ္စိ အနာမဇန္တတော၊ မတ္တဝရ
ဝါရဏော ဝိယ အယောမယဗန္ဓနံ ဗန္ဓနန္တံ သိန္နိတော (အမှန်ယစ်သော မြတ်
သောဆင်သည် သံကြီးအနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်သကဲ့သို့ တခဲနက်သော ဉာတိမိတ္တ
အနှောင်အဖွဲ့ကိုဖြတ်၍။) ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂစ္ဆိံသု”ဟု ဖွင့်သည်။

မဟာဇနကာယ အနုပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်၊ ဘာသာဋီကာ

၁၇၁

သော ' ကုသိုလ်ကောင်းမှုအကျိုးငှာ၊ နိမန္တိတော၊ ပဋိလျှောက်အပ်သည်။
(ဟုတော။) ဇနဿ၊ လူအပေါင်းသည်။ အာယာစိတဘိက္ခမေဝ၊ ရှေးရှု
တောင်းပန်အပ်သောဆွမ်းကိုသာ။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော၊ ခံယူကော်မူလျက်၊ စတ္တာ
ရောမာဓော၊ လေးလတို့ပတ်လုံး။ စာရိကံ ဒေသစာရိကို။ စရိ၊ လှည့်လည်
တော်မူပြီ။

၅၆။ အာကိဏ္ဏာတိ၊ ကား။ ဣမိနာ ဂဏေန၊ ဤရဟန်း အပေါင်း
သည်။ ပရိဝုဒ္ဓတော၊ ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ခြံရံ
အပ်သည်။ (ဟုတော ဝိဟရာမိ-၌စပ်။) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒက
ပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ အယံဝိတက္ကော၊ ဤအကြံသည်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဘုရား
အလောင်း၏စိတ်၌။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤကားအမေးတည်း။ သေ၊ နက်ဖန်၌။ ဝိသာပက္ခဿ၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့
သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုထိုက်ရာဖြစ်သော။ စာတုဒ္ဓသံ
ဒီဝသေ၊ တဆယ့်လေးရက်မြောက်နေ့၌။ (အယံ ဝိတက္ကော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊
ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ
၌။ သော၊ ထိုဘုရား အလောင်းသည်။ ဣမေ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊
ရှေး၌။ ဂိဟိဘူတံ၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်သော။ မံ၊ ငါ့ကို။ ပရိဝါရေတော၊ ဘေး
ရန်ကို ထက်ဝန်းကျင် တားမြစ်၍။ ဝါ၊ ခြံရံ၍။ စရန္တိ ယထေဝ၊ လှည့်လည်
ကုန်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုတူပင်။ ဣဒါနိပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ (မံ ပရိ
ဝါရေတော။) စရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမိနာဂဏေန၊ ဤရဟန်းအပေါင်းဖြင့်။ ကံ၊
အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဏသင်္ဂဏိကာယ၊ ရဟန်းအပေါင်း
ဝယ် ပေါင်းဆုံခြင်း၌။ ဥက္ကဏ္ဍိတော၊ ငြီးငွေ့၍။ [သင်္ဂဏနံ (သမောဓာနံ)
သင်္ဂဏိကာ။ ဂဏေသင်္ဂဏိကာ ဂဏသင်္ဂဏိကာ။] အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့၌ပင်။
ဂစ္ဆာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေတော၊ ကြံ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဇ္ဇေ၊
ယနေ့။ အဝေလော၊ အခါမဟုတ်တော့။ ဣဒါနိ၊ ၌။ သစေဂမိဿာမိ၊
အကယ်၍သွားအံ့။ (ဝေ သတိ။) သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။
ဣမေ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ ဇာနိဿန္တိ၊ သိကြကုန်လတ္တံ့။ သေဝ၊ နက်ဖန်၌သာ။
ဂမိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ တံဒီဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ ဥရုဝေလဂါမသဒိဓော၊ ဥရုဝေလရွာနှင့်
တူသော။ (ငါတို့ ဘုရားအလောင်းဆွမ်းခံရာ ဥရုဝေလရွာနှင့် တူသော။)
ဂါမေ၊ ရွာ၌။ ဂါမဝါသိနော၊ ရွာ၌နေသူတို့သည်။ သွာတနာယ၊ နက်
ဖန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ပီတိပါမောဇ္ဇ အကျိုးငှာ။ နိမန္တယိံသု၊ ပဋိဖိတ်ကြ

ကုန်ပြီ။ တော၊ ရွာ၌နေသူ ထိုလူတို့သည်။ စတုရသီတိသဟဿာနမ္ပိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည့်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ထိုရဟန်းတို့ ၏လည်းကောင်း။ မဟာပုရိသဿ၊ ၈၊ ၏လည်းကောင်း။ ပါယာသမေဝ၊ နို့ဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော ထမင်းကိုသာ။ ဝါ၊ နို့ထမင်းကိုသာ။ ပဋိယာဒယိ သု၊ စီရင်ကြကုန်ပြီ။ [ပါယာသပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ပုနဒိဝသေ၊ နောက်တနေ့၌။ တသ္မိံ ယေဝဂါမေ၊ ထိုရွာ၌ပင်။ တေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ တတ္တကိစ္စံ၊ ဆွမ်းကိစ္စကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဝသနဋ္ဌာနမေဝ၊ နေရာအရပ်သို့သာ။ အဂမာသိ၊ ကြသွားပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနေရာအရပ်၌။ တေ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တို့သည်။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဝတ္ထံ၊ ဝတ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြီး၍။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ၊ ညဉ့်နေရာ နေနေရာအရပ်တို့သို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကြကုန်ပြီ။ မောဓိသတ္တောပိ၊ သည်လည်း။ ပဏ္ဏသာလံ၊ သစ်ရွက်ကျောင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေပြီ။

ဌိတေ၊ မွန်းမတ်မတ်တည်သော။ မဇ္ဈနိကေ၊ နေ၏ အလယ်အဖို့ ဖြစ်သော။ ကာလေ၊ အခါ၌။ ပက္ခိသု၊ ငှက်တို့သည်။ သဒ္ဓိသိဝေသု၊ ငြိမ်သက်စွာ နေကုန်လတ်သော်။ ဗြဟ္မာရညံ၊ ကြီးစွာသော တောသည်။ သဏတေဝ၊ အသံပြုသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ တောသံ ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုသို့တောသံပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ မံ၊ ငါ၏ အတွက်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်သည်။ ပဋိဘာတိ၊ ထင်လာ၏။

ဣတိ၊ သို့။ ဝေရူပေ၊ သော။ အဝိဝေကာရာမာနံ၊ ဝိဝေက၌ မွေ့လျော်ခြင်းမရှိသူတို့၏။ ဘယကာလေ၊ ကြောက်ရာအခါ၌။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ သဒရထကာလေယေဝ၊ အပူနှင့်တကွ ဖြစ်ရာအခါ၌ပင်။ (ကဆုန်လပြည့်

ဌိတေ။ ပ။ ပဋိဘာတိ မံ။ ။ မွန်းမတ်မတ်တည်ချိန်ဝယ် ငှက်တို့လည်း ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နေကြစဉ် တတောလုံးတိတ်၍နေသောအခါ ဝိဝေကကို မလိုလားသော တောကျောင်းဘုန်းကြီးများအတွက် ထိုတောကြီးက တောသံပေးနေသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတောကျောင်းဘုန်းကြီးမှာ ထိုအချိန်သည် ကြောက်ဖွယ်ကဲ့သို့ထင်နေသည်။ ဝိဝေကကို လိုလားသော တောကျောင်း ဘုန်းကြီးများအတွက်မှာမူ ထိုအချိန်သည် အလွန်မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်နေ၏။ ထို့ကြောင့် “သာ ရတိ ပဋိဘာတိ မံ” ဟု စတုတ္ထပါဒရှိရသည်။ “သာ၊ ထိုသို့တောသံပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ မံ၊ ငါ၏အတွက်။ ရတိ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်သည်။ ပဋိဘာတိ၊ ထင်လာ၏” ဟု အနက်ရပေး။

မဟာဇနကာယ အနုပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၈၃

ခါနီး၍ ပူအိုက်ရာနေ့လည်အခါ၌ပင်။) အယံ၊ ဤအခါသည်။ ကာလော၊ ထွက်သွားချိန်အခါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ပဏ္ဏသာလယ၊ သစ်ရွက်ကျောင်း၏။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ပိဒဟိတွာ၊ ပိတ်၍။ ဗောဓိမဏ္ဍာဘိမုခေါ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ရွေးရှုသော မျက်နှာရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ပါယာသိ၊ ကြွသွားပြီ။

စ၊ ဆက်၊ အညဒါပိ၊ အခြားအခါ၌လည်း။ တသ္မိံဌာနေ၊ ထိုအရပ်၌။ ဝိစရန္တော၊ လှည့်လည်လတ်သော်။ ဗောဓိမဏ္ဍံ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို မြင်ရပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထိုဘုရားအလောင်း၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ နိသီဒိတံ၊ ထိုင်ခြင်းငှာ။ န နမိတပုဗ္ဗံ၊ ရွေး၌မညွတ်အပ်။ ဝါ၊ မညွတ်အပ်စဘူး၊ ပုန၊ အနွယ်ကား။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပရိပါကဝတံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ရောက်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ဉာဏ်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အလင်္ကတံ၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော။ ဗောဓိမဏ္ဍံ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ အာရောဟနတ္ထာယ၊ တက်ရောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ [ကုန်းမြင့်ဖြစ်သောကြောင့် “အာရောဟနတ္ထာယ”ဟု ဆိုသည်။] စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ သော၊ ထိုဘုရားအလောင်းသည်။ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေန၊ တောင်အရပ် အဖို့ဖြင့်။ ဥပဂမ္မ၊ ကပ်ရောက်၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေါ၊ အရှေ့အရပ်အဖို့၌။ စဒ္ဒသဟတ္ထံ၊ တဆယ့်လေးတောင် ရှိသော။ ပလ္လင်္ဂကံ၊ ပလ္လင်ကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ စတုရင်္ဂဝီရိယံ၊ လေးပါးသော အင်္ဂါ

ပလ္လင်္ဂံပညပေတွာ။ ။ ပညပေတွာ၏ ကတ္တာသည် သော (ဗောဓိသတ္တော), တည်း။ ထို့ကြောင့် ပလ္လင်ကို ဘုရားအလောင်းကိုယ်တိုင် ခင်းထားသကဲ့သို့ ဆိုထား၏။ အမှန်ကား—ပါရမီတော်၏ တန်ခိုးကြောင့်မြေမှအလိုလို ပေါ်ထွက်လာသောပလ္လင်တည်း။ ထိုပလ္လင်ပေါ်၌နတ်၌ဖြစ်သောအဝတ်တို့ကို ခင်းထားသည်။ သို့သော် ပလ္လင်သည် ဘုရားအလောင်း၏ ကောင်းမှုတန်ခိုးကြောင့်ပြီးစီးရကား ဘုရားအလောင်း ခင်းထားအပ်သကဲ့သို့ ဆိုထားသည်။ [ပါရမီတာနုဘာဂေန ဥဋ္ဌိတံ (ပေါ်ထွက်လာသော။) ဥပရိဒေဝတာဟိ ဒိဗ္ဗပစ္စတ္တရဏေဟိ သုပညတ္တမ္ပိ မဟာသတ္တဿ ပညာနုဘာဂေန သိဒ္ဓတ္တာတေနပညတ္တဝိယ ဟောဟိတိ ဝုတ္တံ “ပလ္လင်္ဂံ ပညပေတွာ”။—ဋီကာ။]

စတုရင်္ဂဝီရိယံ ။ ကာမံ တစောစ နှာရုစ၊ အဋ္ဌိစ အဝသိဿတု။
ဥပသုဿတု နိဿေသံ၊ သရီရေ မံသလောဟိတံ။
(မမ၊ ငါ၏။) တစောစ၊ အရေသည်လည်းကောင်း။ နှာရုစ၊ အကြောသည်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိစ၊ အရိုးသည်လည်းကောင်း။ ကာမံအဝသိဿတု၊ အကယ်၍ကြွင်း

ရှိသောဝီရိယကို။ အဓိဋ္ဌဟိတော၊ ဆောက်တည်၍။ ယဒံ၊ အကြံမြဲလောက်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ န ဟောမိ၊ မဖြစ်သေး။ တာဝ၊ ထိုဘုရားမဖြစ်သမျှကာလပတ်လုံး။ ဣတော၊ ဤပလ္လင်မှ။ န ဝုဋ္ဌဟာမိ၊ မထတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိညံ၊ ပဋိညာဉ်ကို။ ကတော၊ ၍။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။ အယ၊ ထိုဘုရားအလောင်း၏။ ဣဒူပကာသံ၊ ဤအပေါင်းအဖော်မှခွဲခွါ၍နေခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧကောဝ၊ ပ။ ဝိဟာသိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

အညေနေဝတာနီတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသောဤပါဌ၌။ (ဂူဠတ္တံ၊ လျှို့ဝှက်တိမ်မြုပ်ငုပ်နေသောအနက်ကို။) ကိရ(ဥဒ္ဓရိတော ဒဿေမိ၊ ထုတ်၍ပြပြီးအံ့။)၊ တေ၊ ထို ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့သည်။ သာယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ဗောဓိသတ္တယ၊ အား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့။ အာဂန္တာ၊ လာ၍။ ပဏ္ဏသာလံ၊ ကို။ ပရိဝါရေတော၊ ခြံရံ၍။ နိသိန္ဒာ၊ နေကြကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။) အတိကာလော၊ အလွန်မိုးချုပ်သည်။ ဧတော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဥပဓာရေထ၊ စူးစမ်းကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ပဏ္ဏသာလံ၊ ကို။ ဝိဝရိတော၊ ဖွင့်၍။ တံ၊ ထိုဘုရားအလောင်းကို။ အပဿန္တာပိ၊ မမြင်ကုန်သော်လည်း။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတော၊ သွားလေသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ နာနုဗန္ဓိ သု၊ အစဉ်မလိုက်ကြကုန်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ဂဏဝါသေ၊ ရဟန်းအပေါင်းဝယ်နေခြင်း၌။ နိဗ္ဗိန္ဒော၊ ပြီးငွေ့သည်။ (ဟုတော။) ဧကော၊ တပါးတည်း။ ဝိဟရိတုကာမေ၊ နေလိုသည်။ (ဟောတိ) မဲညေ၊ ဖြစ်လေယောင်တကား။ ဗုဒ္ဓဘူတယေဝ၊ ဘုရားဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော်။ [ဗုဒ္ဓေါ+ဟုတော+ဘူတော ဗုဒ္ဓဘူတော။] ဝါ၊ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ [“ဘူ-ပတ္တိယ”ဟူသော ဓာတ်နက်။] နံ၊ ထိုဘုရားအလောင်းကို။ ပဿိဿာမ၊ ဖူးမြင်ကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ၍။ အန္တောဇမ္ဗုဒ္ဓိပါဘိမုခေါ၊ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပိအတွင်းသို့ ရှေးရှုသော မျက်နှာရှိကုန်သည်။ (ဟုတော။) စာရိကံ၊ ကို။ ပဏ္ဏန္တာ၊ ဖဲကြွကြွကုန်ပြီ။ [အန္တောဇမ္ဗုဒ္ဓိပါဘိမုခေါ၊ န ဟိမဗန္ဓာဒိပဗ္ဗတာဘိမုခါတိ (ဇမ္ဗုဒ္ဓိပိ၏ပြင်ဘက် ဟိမဝန္တာသို့ ရှေ့ရှုမဟုတ်၍ပဲ။) အတ္ထော။-ဋီကာ။]

မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇ္ဇာအပွင့်ပြီး၏။

ကျန်ပစေတော၊ သင်္ခါရေ၊ ကိုယ်၌။ မိသလောဟိတံ၊ အသားအသွေးသည်။ နိဿေသံ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိအောင်။ ဥပသုဿတု၊ ခြောက်ခန်းပစေတော။ ဤသို့ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော ဝီရိယကို မိဋ္ဌာန်ခြင်းကို “စတုရင်္ဂဝီရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတော”ဟု ဆိုသည်။

ဗောဓိသတ္တ အဘိနိဝေသအဖွင့်] ဘာသာဋီက

၁၈၅

ဗောဓိသတ္တ အဘိနိဝေသအဖွင့်

၅၇။ ဝါသုပဂတဿာတိ၊ ကား။ ဗောဓိမဏ္ဍေ၊ ဌ။ ကေရတ္တိဝါသံ၊ တညဉ်မျနေခြင်းသို့။ ဥပဂတဿ၊ ကပ်ရောက်သော။ ရဟောဂတဿာတိ၊ ကား။ ရဟသိ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌။ ဂတဿ၊ ရောက်သော။ ပဋိသလ္လိနဿာတိ၊ ကား။ ကေဘာဝစသေန၊ တပါးတည်းအဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိလိနဿ၊ ကိန်းအောင်းသော။ (“ဗောဓိသတ္တဿ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ”ဌစပ်။) ကိစ္ဆန္တိ၊ ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့။ (“အာပန္နောဝတ၊ ရောက်ရလေစွ ဪဠာ”ဌစပ်။) စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စာတိ လ္လဒ္ဓိ ဒွယံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းကို။ ပုန၊ တဖန်။ (သေပြီးနောက်။) အပရာပရံ၊ အဆက်ဆက်။ စုတိ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ရှေ့၌ “ဇာယတိ မိယတိ”ဟု ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ပုန”ဟု ဆိုသည်။]

ဇရာမရဏဿာတိတ္ထေ၊ ဤပါဌ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) [စပ် ပုဒ်မရှိ၍တည့်ရသည်။]၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇန္တော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ် ရောက်လတ်သော်။ ဇိဏ္ဏဗျာဓိမတေယေဝ၊ သူအို သူနာ သူသေတို့ကိုသာ။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သူအို သူနာ သူသေတို့ကိုမြင်ရ၍ ရဟန်းပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အဿ၊ ထို ဘုရားအလောင်းအား။ ဇရာမရဏမေဝ၊ ဇရာမရဏသည်သာ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်နေ၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ဘုရားအလောင်း အား ဇရာမရဏသည်သာ ထင်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) ဇရာမရဏဿာ တိ၊ ဟူ၍။ (ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ မူလံ၊ အမြစ်အရင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ အဘိနိဝိဋ္ဌဿ၊ စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း သော။ ဘဝဂ္ဂတော၊ ဘဝတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယဘနဘုံ မှ။ ဩတရန္တဿ ဝိယ၊ သက်ဆင်းသက်သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထခေါ၊ ထင်နေရာ ထိုအခါ၌။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤ အကြံသည်။ (“ကိစ္ဆံ ဝတာယံ လောကော”အစရှိသော ဤ အကြံသည်။) အဟောသိ၊ ပြီ။

ယောနိသော မနသိကာရာတိ၊ ကား။ ဥပါယမနသိကာရာ၊ မှန်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ပထမနသိကာရာ၊ လမ်းမှန်အား ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ (“ပညာယ အဘိသမယော အဟ”ဌစပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ အနိစ္စာဒီနိ၊ အနိစ္စအစရှိသော တရားတို့ကို။ [အနိစ္စာဒီနိတိ အာဒိ သဒ္ဓေန ဒုက္ခာ-နတ္ထအသုဘာဒီနိ ဂဟဏံ။-ဋီကာ။] အနိစ္စာဒိတောပ၊ အနိစ္စ

၁၈၆

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဘောပဒါနသုတိ

အစရှိသောအားဖြင့်သာ။ မနသိကရာတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 (မနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။) ယောနိသောမနသိကာရာနာမ၊
 မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ ဘုရားလောင်း၏ နှလုံးသွင်း
 ခြင်းသည်။ (ကိမ္မိ နုခေါ၊ သတိ အစရှိသောနည်းဖြင့် ဤ နှလုံးသွင်းခြင်း
 သည်။) ကိသ္မိ၊ အဘယ်တရားသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဇာတိအာဒိနိ၊
 ဇာတိ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဟောန္တိ နုခေါ၊ ဖြစ်ပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။
 ကိသ္မိ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ (ဇာတိအာဒိနိ၊ တို့သည်။) န
 ဟောန္တိ နုခေါ၊ မဖြစ်ပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿ
 နာဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊
 ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အနိစ္စ အစရှိသည်တို့ကို အနိစ္စအစရှိ
 သည်တို့ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတို့တွင်။ အညတရာ၊ တပါးအပါအဝင်တည်း။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုဘုရားအလောင်း၏။ ဣတော ယောနိသော
 မနသိကာရာ၊ ဤသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။
 ဣမိနာ ဥပါယမနသိကာရေန၊ ဤမှန်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်း
 ခြင်းကြောင့်။ ပညာယ၊ ၏။ အဘိသမယော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (ပညာ
 နှင့်တကွ ဘုရားအလောင်း၏ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။) အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗောဓိ
 သတ္တဿ၊ ၏။ ပညာယ၊ ၏။ (“သမာဂမော”၌ စပ်။) ယသ္မိ၊ အကြင်တရား
 သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေနဇရာမရဏ
 ကာရဏေန၊ ထိုဇရာမရဏ၏ အကြောင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ၊ သမာဂမော၊
 ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ [“ပေါင်းဆုံ”ဟူသည် သိခြင်းပင်
 တည်း။ သမာဂမော-အဟောသိတိ ယာထာဝတော ပဋိဝိဇ္ဇာနဝသေန သင်
 မော အဟောသိ။-ဋီကာ။ အဘိသမယကို “သမာဂမ”ဟု ဖွင့်သည်။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ တံ၊ ထိုဇရာမရဏ
 ၏ အကြောင်းဟူသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။
 (တံ၊ ထို ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဟူသည်။) ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ (ဣတိ၊
 ဤကား အဖြေတည်း။) တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ဇရာမရဏ၏အကြောင်း၏
 ဇာတိ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဇာတိယာခေါ၊ ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဗောဓိ
 သတ္တော၊ သည်။) အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဝါ၊
 တနည်းကား။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ကာရဏပရိဂ္ဂဟိကာ၊ အကြောင်းကို
 ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ ဝါ၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတတ်သော။
 ယာ အယံ ပညာ၊ အကြင်ပညာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာယ၊ ထိုပညာနှင့်။

ဗောဓိသတ္တ အဘိနိဝေသအဖွင့်၊ တာသဒ္ဓိကာ

၁၈၇

သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဇာ။ သမာဂမော၊ သညံ။ အဟောသိ၊ ပြိ။
ဣတိ အယံ၊ ဤဆုံအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ“အဟု ပညာယံ အဘိသမယော”
ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေနပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗပဒါ
နိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ နာမရူပေ ခေါ သတိ ဝိညာဏန္တိတ္ထေ၊ ဤပါဠိ၌။ သင်္ခါ
ရေသု၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လတ်သော်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။
(ဟောတိ၊ ဇာ။) ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သတိ၊
သော်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ စ၊ လည်းကောင်း။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊
ဟောတော်မူထိုက်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ
သင်္ခါရ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ (ဗောဓိသတ္တေန၊ သညံ။) န ဂဟိတံ၊ ယူတော်
မမူအပ်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န ဂဟိတံ၊ နည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ တတိယော၊ သော။ (တနည်း) အတိတော၊
အတိတ်ဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ တေဟိ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့နှင့်။
သဒ္ဓိံ၊ ကု။ အယံ ဝိပဿနာ၊ သည်။ န ဗဒ္ဓယတိ၊ မဆက်စပ်။ (ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ အယံ ဝိပဿနာ၊ သည်။ န ဗဒ္ဓယတိ၊
သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ‘ပစ္စုပ္ပန္နဝသေန၊
ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏အစွမ်းဖြင့်။ အဘိနိဝိဋ္ဌော၊ နှလုံးသွင်းတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ထို့
ကြောင့်။ (တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ အယံ ဝိပဿနာ၊ သည်။ န ဗဒ္ဓယတိ၊
စပ်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဒုဘယမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဗောဓိသတ္တေန၊ သညံ။ န ဂဟိတံ၊
အပ်။)

စ၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ ကိ၊ နည်း။ အ ခိဋ္ဌေဟိ၊ မမြင်အပ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ
သင်္ခါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားသည်။ ဘဝိတုံ၊ ဌာ။ နသက္ကာနန၊ မတတ်
ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကားစောဒနာဟည်း။ (အခိဋ္ဌေဟိ၊
ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ ဘဝိတုံ၊ ဌာ၊
နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ပန၊ ထိုသို့မှန်ပါသော်

မှတ်ချက်။ ။အတိတော ဘဝေါ နေရာ၌ “တတိယော ဘဝေါ” ဟု မူကွဲရှိ၏။
ပစ္စုပ္ပန်ဘဝပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ပဌမံ ဂဟေတွာ တဒနန္တရံ အနာဂတံ “ဒုတိယ” ၌ ဂဟေဏ
အတိတော (အတိတ်ဘဝသည်။) တတိယောဟောတိ (တတိယဖြစ်နေ၏။) ဣတိ
အာဟ “အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ ဟိ အတိတော (တတိယော) ဘဝေါ” တိ။—ဇွဲကာ။
“အတိတော တတိယော ဟောတိ” ဟူသော စကားကိုထောက်ရှင် အတိတော
နေရာဝယ် “တတိယော” ဟုရှိမှ ဇွဲကာအလိုကျသည်။

၁၈၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ဟောပဒါနသုတ်

လည်း။ ဣမိနာ၊ ဤတုရားအလောင်းသည်။ 'တေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့ကို။
ဘဝ ဥပါဒါန တဏှာဝသေနေဝ။ ဘဝ ဥပါဒါန တဏှာတို့နှင့် စပ်သဖြင့်
သာလျှင်။' ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။ ဣမသ္မိ
ဌာနေ၊ နာမရူပေ ခေါ် သတိ ဝိညာဏ် ဟောတိ- အစရှိသော ဤပါဠိ
ရပ်၌။ ဝိတ္ထိာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ
ကထာကို။ (မယာ၊ သည်။) ကထေတဗ္ဗာ၊ ဆိုထိုက်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဆိုထိုက်
ပါသော်လည်း။ သာ သော၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။
ကထိတာဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

၅၀။ ပစ္စုဒါဝတ္ထတိတိ၊ ကား။ ပဋိနိဝတ္တတိ၊ ပြန်လည်၏။ ပန၊ ပရိ
ဟာရမှတစ်ပါး ။ပ။ အံ။ ဧတ္ထ၊ ဤ “ပစ္စုဒါဝတ္ထတိ ဝိညာဏ်” အစရှိသော
ပါဠိရပ်၌။ ကတမိဝိညာဏံ၊ အဘယ်ဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စုဒါဝတ္ထတိ၊ ပြန်
လည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေ
ဝိညာဉ်သည်လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဉာဏမ္ပိ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသော ဝိညာဉ်
သည်လည်းကောင်း။ (ပစ္စုဒါဝတ္ထတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။)
တတ္ထ၊ ထို ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် ဝိပဿနာဉာဏ်တို့တွင်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ သည်။
ပစ္စယတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်မှ။ ပဋိနိဝတ္တတိ၊ ၏။ [ဤဝါကျ၌ အကြောင်း
မဟုတ်တော့ပဲ အကျိုးဖြစ်နေသည်ကို “အကြောင်းမှပြန်နစ်သည်” ဟု ဆိုသည်။
ပစ္စယတောတိ ဟေတုတော၊ သင်္ခါရတောတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ ဝိပဿနာ
ဉာဏံ၊ သည်။ အာရမ္မဏတော၊ “အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ” ဟု ဆိုအပ်သော
အာရုံ၏အဖြစ်မှ။ (ပဋိနိဝတ္တတိ၊ ၏။) [အာရမ္မဏတောတိ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ
သင်္ခါတ အာရမ္မဏတော၊ အတိတဘဝသင်္ခါတ အာရမ္မဏတော ဝါ။-
ဋီကာ။] ဥဘယံမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် - ဝိပဿနာဉာဏ် နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။
နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ နာတိက္ကမတိ၊ မလွန်နိုင်။ [နာမရူပံ နာတိက္ကမတိတိ
ပစ္စယဘူတံ၊ အာရမ္မဏဘူတဉ္စ နာမရူပံ နာတိက္ကမတိ တေန ဝိနာ အဝတ္ထ
နတော။ တေနာဟ “နာမရူပတော ပရံ နဂစ္ဆတိ” တိ။-ဋီကာ။] နာမရူပ
တော၊ နာမ်ရုပ်မှ။ ပရံ၊ အလွန်။ နဂစ္ဆတိ၊ မသွားတော့။ [နာမဟူသော
ပါဠိရပ်၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဟူသော နာမ်သည်လည်းကောင်း ဝိပဿနာဉာဏ်
ဟူသော နာမ်သည်လည်းကောင်း ပါဝင်နေရကား နာမရူပံအရမှ မလွတ်
ကြတော့-ဟူလို။]

ဧတ္ထောဝတာ ဇာယေကဝါတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော
ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဉ်သည်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယေ၊

အကြောင်းသည်။ ဟောန္တေ၊ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။ နာမရူပေ၊ သည်၊ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယေ၊ သည်။ ဟောန္တေ စ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ ဒွိသုပ္ပါနုပေါးစုံသောဝိညာဉ် နာမ်ရုပ်တို့သည်လည်း။ အညမညပစ္စယေသု၊ အချင်းချင်းအကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဧတ္ထကေန၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်တို့၏ အချင်းချင်းထောက်ပံ့သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ဇေယေထ ဝါ၊ ဖြစ်မှု၍လည်းဖြစ်ရာ၏။ ဇိယေထဝါ၊ အိုမှုလည်းအိုရာ၏။ မိယေကဝါ၊ သေမှုလည်းသေရာ၏။ စဝေထဝါ၊ အဆက်ဆက်မှုလည်း စုတရာ၏။ ဥပပဇ္ဇေထဝါ၊ အဆက်ဆက်မှုလည်းပဋိသန္ဓေနေရာ၏။ [ဧတ္ထကေနာတိ ဧဝံ ဝိညာဏနာမရူပပါနံ အညမညဥပတ္တမ္ဘနဝသေန ပဝတ္တိယာ။-ဋီကာ။]ဟိ၊ မှန်။ ဣတော၊ ဤဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်မှ။ ပရံ၊ တပါးသော။ အညံ၊ အခြားသော။ ကိံ၊ အဘယ်တရားသည်။ ဇာယေယျဝါ၊ ဖြစ်မှုလည်းဖြစ်ရာအံ့နည်း။ ပ။ ဥပပဇ္ဇေယျဝါ၊ အဆက်ဆက်မှုလည်းပဋိသန္ဓေနေရာအံ့နည်း။ တေဒေဝ၊ ဤဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်သည်သာ။ ဇာယတိစ နန၊ ဖြစ်မှုလည်းဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ပ။ ဥပပဇ္ဇတိစ (နန)၊ အဆက်ဆက်ပဋိသန္ဓေနေမှုလည်းနေသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ(အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော)။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ အပရာပရစုတိပဋိသန္ဓိဟိ၊ အဆက်ဆက်စုတိပဋိသန္ဓေတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကူး၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဧတ္တာဝတာတိ၊ ဟူ၍။ စုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ တံ အတ္တံ၊ ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ နိယျာတေန္တော၊ နိဂုံးအပ်လိုသည်။ (ဟုတွာ။) ယဒိဒံ။ ပ။ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ တဟော၊ ထိုယဒိဒံ နာမရူပပစ္စယာဝိညာဏံ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ ဟူသောပုဒ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌၊ အနုလောမပစ္စယာကာရဝသေန၊ အနုလံဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပမူလံ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသောအရင်းခံရှိသော။ အာယတိမ္ပိ၊ နောင်အခါ၌လည်း။ ဇာတိဇရာမရဏံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှာ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ အစရှိသောပါဌ၌။ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော၊ ဟောတိတိ၊ ကား။ သုကလဿ၊ အလုံးစုံသော။ ဇာတိ ဇရာမရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာဒိတေဒဿ၊ ဇာတိ ဇရာမရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသအစရှိသော အပြားရှိသော။ ဒုက္ခရာသိဿ၊ ဒုက္ခအစွမ်း။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ (ပါယာသာဒိဉ္စ “အာဒိ” ပုံဟန်တူသည်။) ဣတိ၊ သို့။

မဟာပုရိသောသညံ။ သကလဿ၊ သော။ ဝဋ္ဋုက္ခဿ၊ ဧ။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို၊ အဗ္ဗဿ၊ မြင်တော်မူပြီ။

၁၉။ သမုဒယော သမုဒယောတိ ခေါ်တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ (“ဥပပါဒိ၊ ပြိ” ခွပ်) ပုဗ္ဗေ အနုဿတေသုတိ၊ ကား။ န အနုဿတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ အဿတပုဗ္ဗေသု၊ ရှေး၌ မကြားအပ်ကုန်သော။ (“ဓမ္မေသု” ခွပ်) စက္ခု ဥပပါဒိတိ အာဒိသတိ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) သောဥဒယဒဿနပညာဝ၊ ဤဖြစ်ခြင်းကိုမြင်တတ်သောပညာကိုပင်။ (“ဝုတ္တာ” ခွပ်) ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ စက္ခုတိ၊ စက္ခုဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ မျက်လုံးကဲ့သို့ မြင်တတ်သောဉာဏ်ဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) သမုဒယဿ ပစ္စက္ခတော ဒဿနဘာဝေန စက္ခုဝိယာတိ စက္ခု။—ဋီကာ။] ဉာတကရဏဋ္ဌေန၊ သိမှုကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဉာဏံ (ဣတိ စ)၊ ဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ သိတတ်သောတရားဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ပြီ။) ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ပညာ (ဣတိ စ)၊ ဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သောတရားဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ပြီ။) နိဗ္ဗိဇ္ဈိတော၊ ပဋိပက္ခတရားတို့ကိုဖောက်ထွင်း၍။ ပဋိဝိဇ္ဈိတော၊ သရုပ်အားဖြင့်ထိုးထွင်း၍။ ဥပ္ပန္နဋ္ဌေန၊ ဖြစ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာ (ဣတိ စ)၊ ဟူ၍လည်း။ (ဝုတ္တာ။) ဩဘာသဋ္ဌေန၊ အရောင်အလင်း၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ အာလောကော (ဣတိ စ)၊ ဟူ၍လည်း။ ဝါ၊ အရောင်အလင်းဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [“ဝိဇ္ဈိတိ ပဋိဝိဇ္ဈိတိတိ ဝိဇ္ဇာ” ဟု ဆရာတော်၏နိဿယ၌ပြု၏။]

ယထာ(ယေနကာရဏေန)၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ (သောဥဒယဒဿနပညာဝ၊ ကိုပင်။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ စက္ခုတိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဉာတကရဏဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏံ ဣတိ၊ လည်း။ ဝုတ္တာ။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပညာဣတိ၊ လည်း။ ဝုတ္တာ၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတော၊ ၍။ ပဋိဝိဇ္ဈိတော၊ ၍။ ဥပ္ပန္နဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာ ဣတိ၊ လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဩဘာသဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အာလောကောဣတိ၊ လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တထာ တေနကာရဏေန၊ ကြောင့်။) စက္ခု ဥပပါဒိတိ။ ပ။

သမုဒယော သမုဒယောတိ။ ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အနောကဝါရံ သမုဒယဒဿနဝသေန ဝိညာဏဿ ပဝတ္တတ္တာ (ဒုက္ခအစု၏ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ခြင်းကိုမြင်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ဝိညာဉ်၏ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “သမုဒယော သမုဒယော” တိ၊ အာမေဒိတဝစံနံ (သမုဒယော သမုဒယော ဟူသောအာမေဒိတ်စကားကို။) အဝေ၊—ဋီကာ။

ဩဘာသဋ္ဌောအတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိ) အာဟ၊ ပြီ။ [စက္ခုဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ဒဿနဋ္ဌော၊ ကြောင့်။ (စက္ခု၊ ပကတိမျက်လုံးကဲ့သို့မြင်တတ်သောသဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) ဉာဏံ ဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ဉာတဋ္ဌော၊ ကြောင့်။ (ဉာဏံ၊ သိတတ်သော သဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) ပညာဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ပဇာနနဋ္ဌော၊ ကြောင့်။ (ပညာ၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သော သဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ (ဝိဇ္ဇာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောသဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) အာလောကောဥဒပါဒီတိ၊ ကား။ ဩဘာသဋ္ဌော၊ ကြောင့်။ (အာလောကော၊ အရောင်အလင်းဖြစ်သော သဘောတရားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။) စက္ခု၊ စက္ခုဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ ပါဠိဓမ္မတည်း။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မြင်ခြင်းဟူသော သဘောသည်။ (အတ္ထသဒ္ဓါ သဘောအနက်ဟော။) အတ္ထော၊ စက္ခုသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သော အနက်တည်း။ ဉာဏံ၊ ဉာဏဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ ပါဠိဓမ္မတည်း။ ဉာတဋ္ဌော၊ သိတတ်သောသဘောသည်။ အတ္ထော၊ ဉာဏသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သော အနက် တည်း။ ပညာ၊ ပညာဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ပဇာနနဋ္ဌော၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ ပညာသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သောအနက်တည်း။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော သဘောသည်။ အတ္ထော၊ ဝိဇ္ဇာသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သောအနက်တည်း။ အာလောကော၊ အာလောကော ဟူသောသဒ္ဓါ သည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ဩဘာသဋ္ဌော၊ အရောင်အလင်းဟူသော သဘော သည်။ အတ္ထော၊ အာလောကသဒ္ဓါဖြင့် ပြုအပ်သောအနက်တည်း။]

တ္ထေကေဟိ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ စက္ခု ဥဒပါဒိ အစရှိသော ငါးပုဒ်တို့ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်ပိဏ္ဍတ္တကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော် မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ဣမသ္မိံ၊ ဤဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းတရားသည်။ သတိ၊ ခြုံလတ်သော်။ ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးတရားသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယသညာနနမတ္တံ၊ နာမ် ရုပ်စသည်တို့၏ အကြောင်းကို သိတတ်သောဉာဏ်မျှကို။ ကထိတံ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ဝီထိပဋိပန္နာ၊ အကြောင်း

စက္ခု ဓမ္မော။ ။ စက္ခု ဓမ္မောတိ စက္ခုတိ ပါဠိဓမ္မော၊ ဒဿနဋ္ဌော အတ္ထောတိ ဒဿနသဘာဝေါ တေန ပကာသေတဗ္ဗော အတ္ထော။ သေသေသုပိ ဧသေဝနယော။- ဋီကာ။

အကျိုးတည်းဟူသောလမ်းကို သွားတတ်သော။ တရုဏဝိပဿနာ၊ နုသော
ဝိပဿနာကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။

၆၁။ အဓိဂတော ခေါ်မျာယန္တိ၊ ကား။ မေ၊ ငါသည်။ အယံ
(မဂ္ဂေါ)၊ ဤဝိပဿနာမဂ်ကို။ အဓိဂတော၊ သိအပ် ရအပ်ပြီ။ မဂ္ဂေါတိ၊
ကား။ ဝိပဿနာမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ် အစရှိသည်ကို ရှာမှီးတတ်သော ဝိပဿနာ
တည်းဟူသောမဂ်ကို။ (“အဓိဂတော”၌ စပ်။) [အရိယမဂ္ဂါဒိနံ မဂ္ဂနဋ္ဌေန
(ရှာမှီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မဂ္ဂေါတိ။-ဋီကာ။] ဗောဓာယာတိ၊
ကား။ စတုသစ္စဗုဇ္ဈနတ္ထာယ၊ လေးပါးသောသစ္စာကို သိခြင်းအကျိုးငှာ။
ဝါ၊ တနည်း။ နိဗ္ဗာနဗုဇ္ဈနတ္ထာယဝေ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသိခြင်း အကျိုးငှာသာ။
 (“အဓိဂတော”၌ စပ်။ ဝေဖြင့် အခြားသစ္စာသုံးပါးကို ကန့်။) အပိစ၊ တနည်း
ကား။ ဗုဇ္ဈတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဗောဓော၊ ဗောဓမည်၏။ ဧတံ၊ ဤ “ဗောဓ”ဟူသော အမည်သည်၊ အရိယ
မဂ္ဂဿ၊ ၏။ နာမံ၊ တည်း။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသိတတ်သော အရိယာမဂ်
အကျိုးငှာ။ (အဓိဂတော၊ ပြီ။) ဣတိပိ၊ ဤအနက်သည်လည်း။ ဝါ၊
ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသိတတ်သော
အရိယာမဂ်အကျိုးငှာ။ (အဓိဂတော၊ ပြီ။) ဣတိပိ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊
ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဟိ
(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်သည်။ ဝိပဿနာမဂ္ဂမူလကော၊
ဝိပဿနာမဂ်ဟူသော အရင်းခံရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အရိယာမဂ်၏
ဝိပဿနာမဂ်ဟူသော အရင်းခံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဒတ္ထာယ၊ ငှာ။
(အဓိဂတော၊ ပြီ။) ဣတိပိ၊ ဤအနက်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ (ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။) ဣဒါနိ၊ ၌။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထို
ဝိပဿနာမဂ်ကို။ နိယျာတေန္တော၊ အပ်နှင်းလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နိဂုံး
အုပ်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ယဒိဒံ နာမရူပနိရောဓာတိအာဒိ၊ အစရှိ

အပိစ ဗောဓော။ ။အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “ဗောဓိ” ဟု ရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ကား
ဗောဓဿ ဝယ် “ဗောဓ” ဟုသာရှိ၏။ ဗုဇ္ဈတိတိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ကေပဋိဝေဓေန
(တမြိုင်နက် ထိုးလွင်း၌သိခြင်းအားဖြင့်။) ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ တေန ဗောဓသဒ္ဓဿ ကတ္တ၊
သာဓနတ္ထမာဟ (ထို့ကြောင့် ဗောဓသဒ္ဓါ၏ ကတ္တ၊သာဓန၏အဖြစ်ကိုဆိုပြီ။) ဤဋီကာ
ဖွင့်၌လည်း “ဗောဓ”ဟုပင် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “ဗုဇ္ဈတိတိ ဗောဓော”ဟု ရှိမှ
ပါဠိတော်ဋီကာတို့နှင့်လျော်သည်။

သောပါဠိရပ်ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယဒိဓံ နာမဇ္ဈပနိရောဓာ အစရှိသောပါဠိ၌။ ဝိညာဏနိရောဓောတိအာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပစ္စတ္တပဒေဟိ၊ ပထမာဝိဘတ်၏အနက်ကို ပြသော ပုဒ်တို့ဖြင့် ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာ။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ သကလဿ၊ အလုံးစုံသော။ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏။ အနိဗ္ဗတ္တိနိရောဓံ၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ရာကို။ ဝါ၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသောချုပ်ကြောင်းကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူပြီ။

၆၂။ နိရောဓော နိရောဓောတိ ခေါတိ၊ ကား။ အနိဗ္ဗတ္တိ အနိဗ္ဗတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ မဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ (စက္ခု၊ သည်။ ဥပပါဒိ၊ ပြီ။ စသည်၌စပ်။) စက္ခုန္တိအာဒိနိ၊ စက္ခုအစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဝုတ္တတ္တာနေဝ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိကုန်သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဣမ၊ ဤ နိရောဓဝါရ၌၊ သဗ္ဗေဟေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတဟိ ပဒေဟိ၊ ဤစက္ခုအစရှိသော ငါးပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဣမသ္မိ၊ ဤ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းတရားသည်၊ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်၊ ဣဒံ၊ ဤ နာမ်ရပ်ဟူသော အကျိုးတရားသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ နိရောဓသဉ္စာနနမတ္တမေဝ၊ နာမ်ရပ်စသည်တို့၏ချုပ်ခြင်းကို သိတတ်သောဉာဏ်မျှကိုသာ။ ကထိတံ၊ ပြီ။ အထဝါ၊ ကား။ ဝုဠာနဂါမိနိ၊ သင်္ခါရနိမိတ္တဝဋ္ဋပဝတ္တမှ ထမြောက်သောမဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဗလဝဝိပဿနာ၊ အားရှိသောဝိပဿနာကို။ ကထိတာ၊ ကောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဝုဠာနဂါမိနိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဠိကာ “ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာအခန်း၌ ဂါထာနှင့်တကွ ပြထားပြီ။]

၆၃။ အပရေန သမယေနာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပစ္စယဉ္စ၊ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စယနိရောဓဉ္စ၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝိဒိတှာ၊ သိပြီး၍။ တတော၊ ထိုသိရာအခါမှ၊ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဖို့၌။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတိ၊ ကား။ ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန်၏။ ပစ္စယဘူတေသု၊

ပစ္စတ္တပဒေဟိ။ပ။ကထိတံ။ ။ပစ္စတ္တပဒေဟိဘိ ပဌမာဝိဘတ္တိဒီပကေတိ ပဒေဟိ နိဗ္ဗာနမေဝ ကထိတံ၊ ဝိညာဏာဒိ နိရုဇ္ဈတိ ဧတ္တာတိ ကတွာ။ ဧတ္ထံကိုကြည့်၍ “ချုပ်ရာ”ဟု အဓိကရဏ အနက်ပေးကြ၏။သို့သော် သီလက္ခန္ဓကေဝဋ္ဋသုတ် အဆုံး၌ “ဧတ္ထ”ကို “နိမိတ္တေ ဘုမ္မံ ဒဿတိ”ဟု ဝီကာသစ်ဖွင့်သည်။ အနိဗ္ဗတ္တိနိရောဓန္တိ သဗ္ဗသော ပစ္စယနိရောဓေန (အကြောင်းတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။) အနုပ္ပါဒနိရောဓံ (တဖန်ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းကို။) အစွန္တိနိရောဓံ။-ဝီကာ။

အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့၌။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိတိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ တမေဝ ဥဒယဉ္စ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ တမေဝ ဝယဉ္စ၊ ထိုပျက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အနုပဿ မာနော၊ အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ဝိဟာသိတိ၊ ကား။ သိခါပတ္တံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဟန္တော၊ ဆောင် လျက်။ (ဖြစ်စေလျက်။) ဝိဟရိ၊ နေတော်မူပြီ။ ဣဒံ၊ ဤ အပရေန သမယေန အစရှိသောစကားကို။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သနည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ခြေကြောင်း။ သဗ္ဗေယေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပူရိတ ပါရမီနော၊ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိတော်မူကြကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာ၊ တို့သည်။ ပစ္ဆိမဘာဝ၊ နောက်ဆုံးဘဝ၌။ ပုတ္တဿ၊ သားတော်၏။ ဇာတဒီဝသေ၊ ဖွားမြင်ရာနေ၌။ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊ မြတ်သော တောသို့ ရွေးရုထွက်တော်မူခြင်း ကို။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ၍။ ပဓာနံ၊ အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လဝီရိယ ကို။ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အနုယုဉ္စိတွာ၊ အားထုတ်၍။ ဗောဓိပလ္လင်၊ ဗောဓိ ပလ္လင်သို့။ အာရုယျ၊ တက်တော်မူ၍။ မာရဗလံ၊ မာရ်မင်း၏စစ်တပ်ကို။ ဝိဓမ္မိတွာ၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူ၍။ ပဌမယာမေ၊ ပထမယံ၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌ နေအပ် ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရန္တိ၊ အောက်မေ့တော်မူနိုင်ကုန်၏။

ဒုတိယယာမေ၊ ၌။ ဝါ၊ သန်းခေါင်ယံ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ကို။ ဝိသောဓေန္တိ၊ သုတ်သင်တော်မူကြကုန်၏။ တတိယယာမေ၊ ၌။ ဝါ၊ မိုးသောက်ယံ၌။ ပစ္စယာကာရံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ သမ္မသိတွာ၊ သုံးသပ်တော် မူ၍။ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ လောကီခန္ဓာတို့၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ နှလုံးသွင်း ၍။ ဥဒယဗ္ဗယဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း အစွမ်းဖြင့်။ သမပညာသလက္ခဏာနိ၊ အတိအကျ ငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ယာဝဂေါတြဘုညဏာ၊ ဂေါတြဘုညဏ်တိုင်အောင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊ တိုးပွားစေ၍။ အရိယ မဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ သကလေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဂုဏေ၊ ဘုရား ဂုဏ်တော်တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကြကုန်၏။ အယမ္ပိ မဟာ ပူရိသော၊ ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်သော ဤ ဝိပဿိဘုရားအလောင်းသည်လည်း။ ပူရိတပါရမီ၊ ဖြည့်ကျင့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိသူသည်။ သော၊ ထို ဝိပဿိ ဘုရားအလောင်းသည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အနုက္ကမံ၊ အစဉ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပစ္ဆိမယာမေ၊ ၌။ အာနာပါန စတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အဘိ နိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ ဥဒယဗ္ဗယ

ဗောဓိသတ္တ အဘိနိဝေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၉၅

ဝိပဿနံ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို အထူးအားဖြင့် ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ အာရတိ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။ တံ၊ ထို ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဣဒံ၊ ဤ အပရေန သမယေန အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အပရေန သမယေန အစရှိသောပါဠိ၌။ ဣတိ ရူပန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပနုလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ တွေ့ကံ၊ ဤဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣဒေတာ၊ ဤ ဘူတရုပ်ဥပါဒါရုပ်ထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နတ္ထံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ရူပနုသဘာဝဉ္စေ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောကိုလည်းကောင်း။ ဘူတုပါ ဒါယဘေဒဉ္စ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပြားကိုလည်းကောင်း။ အာဒိကတော၊ အစပြု၍။ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနဝသေန၊ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အနဝသသရူပပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမရှိသော ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော တိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရိဂ္ဂဟိတဿ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီး သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သမုဒယဒဿနံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုမြင်ပုံကို။ ဝါ၊ ဖြစ် ခြင်းကိုရှုတတ်သော ဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဟူသောပါဠိ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမုဒယော၊ သည်။ ဝါ၊ ကြွင်းသောအကြောင်း နှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

တဿ၊ ထိုသမုဒယ၏။ ဝိတ္တာရော၊ အကျယ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော-၌စပ်။) အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဏှာသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ကမ္မသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ သည်။ (ဟော တိ။) အာဟာရသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ မြင် သော်လည်း။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ရုပ်အစု၏။ ဥဒယံ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင် ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမေပိ၊ ချုပ်ခြင်း၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ချုပ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဏှာနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ကမ္မနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ။) အာဟာရနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိပရိကာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ သော်

လည်း။ ရှုပက္ခန္ဓာ။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အယံ၊ ထိုချုပ်ခြင်း၏။ ဝိတ္တာရော၊ အကျယ်တည်း။

ဣတိ ဝေဒနာတိ အာဒိသု ပိ၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌လည်း။ (အတ္ထော ဧဝံ ဇဝဒိတဗျော။) အယံ၊ ဤ ဝေဒယိတလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဧတ္တကာ၊ ဤ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတော၊ ဤ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ နတ္ထိ။ အယံ၊ ဤ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ သညာ၊ တည်း။ သညာ၊ သည်။ ဧတ္တကာ၊ ဤ ရူပသညာအစ ရှိသောအားဖြင့် ခြောက်ပါးအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတော၊ ဤ ရူပသညာအစ ရှိသောခြောက်ပါးထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ သညာ သည်။ နတ္ထိ။ ဣမေ၊ ဤအဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာရှိသောသဘောတရားတို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧတ္တကာ၊ ဤဖဿအစရှိသော ငါးဆယ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏။ ဣတော၊ ဤ ဖဿအစရှိသောငါးဆယ်ထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ သင်္ခါရာတို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဣဒံ၊ ဤ ဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသောသဘောတရားသည်။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဧတ္တကာ၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ၆-ပါးသော လောကီဝိညာဉ် အတိုင်း အရှည်ရှိ၏။ ဣတော၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ၆-ပါးသော လောကီ ဝိညာဉ်ထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒယိတ သဉ္ဇာနန အဘိသင်္ခရဏ ဝိဇာနနသဘာဝဥစ္ဆေဒ၊ ဝေဒယိတ သဘော သဉ္ဇာနန သဘော အဘိသင်္ခရဏသဘော ဝိဇာနနသဘောကိုလည်းကောင်း။ သုခါဒိ ရူပသညာဒိဖဿာဒိစက္ခုဝိညာဏာဒိဘေဒဉ္စ၊ သုခအစရှိသောအပြား ရူပ သညာ အစရှိသောအပြား ဖဿအစရှိသော အပြား စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိ သော အပြားကိုလည်းကောင်း။ အာဒိ ကတွာ၊ အစပြု၍။ လက္ခဏ ရသ ပစ္စု ပဋ္ဌာနပဋ္ဌာနဝသေန၊ တို့၏အပြားအားဖြင့်။ အနဝသေသဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမရှိသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။

ပန၊ ကား။ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယောတိ အာဒိဟိ၊ အစရှိသောပုဒ် တို့ဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရိဂ္ဂဟိတာနံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးကုန်သော။ ဝေဒနာ

စက္ခုဝိညာဏာဒိဘေဒံ။ ။အာဒိဖြင့် သောတဝိညာဉ်အစ မနောဝိညာဉ် တိုင် အောင် ငါးပါးကိုယူပါ။ ထိုဝိညာဉ်များလည်း ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော ကြောင့် လောကီဝိညာဉ်ကိုသာ ယူရသည်။ ဝေဒနာစသည်၌လည်း လောကီဝေဒနာ စသည်ပင်တည်း။ [စက္ခုဝိညာဏာဒိနန္တိ အာဒိသဒ္ဓေန သဗ္ဗေသံ လောကီယဝိညာ ဏာနံ သင်္ဂဟော၊ ယထာစဝိညာဏေ၊ သေနယော ဝေဒနာဒိသုပိ။-ဇီကာ။]

ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသအဖွင့်၊ ဘာသာဋီကာ ၁၉၇

သညာသင်္ခါရဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဒဿနံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုမြင်ပုံကို။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုမြင်တတ်သောဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တကြာပိ၊ ထိုဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော အစရှိသောပါဌ်၌လည်း။ ဣတိတိ၊ ဣတိဟူသော ပါဌ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမုဒယော၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအတ္တော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။) တေသမ္ပိ၊ ထိုဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော အစရှိသော ပါဌ်တို့၏လည်း။ ဝိတ္တာရော၊ ကို။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပန၊ အထူးကား။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ တိသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့၌။ အာဟာရသမုဒယာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္ထု၊ မဆိုမူ၍။ ဖဿ သမုဒယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုရာ၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ၊ ၌။ နာမရူပသမုဒယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။) အတ္တင်္ဂမပဒမ္ပိ၊ အတ္တင်္ဂမပုဒ်ကိုလည်း။ တေသံယေဝ၊ ထို ဖဿအစရှိသော ပုဒ်တို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေရာ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထေ၊ ဤသုမင်္ဂလ ဝိလာသိနိမည်သော ဒီသနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။ ဝိတ္တာရော ပန၊ အကျယ်ကိုကား။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော။ ဥဒယဗ္ဗယ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဥဒယဗ္ဗယ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။

တဿ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော ဝိဟရတောတိ၊ ကား။ ဝိပဿိယ၊ မည်သော။ တဿဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ (စိတ္တံ-၌စပ်။) (တနည်း) တဿဗောဓိသတ္တဿ၊ သည်။ (ဝိဟရတော-၌စပ်။) ရူပါဒိသု၊ ရူပက္ခန္ဓာအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ သမပညာသလက္ခဏဝသေန၊ အတိကျငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့၏အပြားအားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေလတ်သော်။ ယထာနုက္ကမေန၊ အကြင်အကြင်အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိပဿနာဉာဏေ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ ဝစိတေ၊ တိုးပွားစေအပ်ပြီသော်။ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန၊ နောင်တဖန်ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းအားဖြင့်။ နိရုဇ္ဈမာနေဟိ၊ ချုပ်ကုန်သော၊ အာသဝသင်္ခါတေဟိ၊ အာသဝေါဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ အနုပါဒါယ၊ မယူမူ၍။ အဂ္ဂဟေတွာဝ၊ ထိုကိလေသာတို့ကို အနည်းငယ်မျှမယူမူ၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်

၁၉၇

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပဒါနသုတ်

၏။[အဂ္ဂဟေတုတိ တေသံ ကိလေသာနံ လေသမတ္တမ္ပိ အဂ္ဂဟေတု။ စိတ်
မယုမု၍၊]တဒေတံ(တံ ဇေတံ)၊ ထို စိတ်သည်။ မဂ္ဂက္ခယော၊ မဂ်ခဏ၌။ ဝိမုစ္စတိ
နာမ၊ လွတ်ဆဲမည်၏။ ဖလက္ခယော၊ ဖိုလ်ခဏ၌။ ဝိမုတ္တံ နာမ၊ လွတ်ပြီး
မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂက္ခယော၊ ၌။ ဝိမုတ္တဉ္ဇေဝ၊ အောက်မဂ်တို့ဖြင့် ပယ်
သောကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးလည်းဟုတ်၏။ ဝိမုစ္စတိ စ၊ မိမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်
သော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ဆဲလည်းဟုတ်၏။ ဖလက္ခယော၊ ၌၊ ဝိမုတ္တဓမ္မေဝ၊
လွတ်ပြီးသတည်း။

စ၊ ဆက်။ တောဝတော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။
မဟာပုရိသော၊ သည်။ သဗ္ဗမန္တနာ၊ အလုံးစုံသောဩရမ္မာဂိယသံယောဇဉ်၊
ဥဒ္ဓိဘာဂိယသံယောဇဉ်ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ။ ဝိပုမုတ္တော၊ အထူးအားဖြင့်
လွတ်တော် မူပြီးသည်။ (ဟုတော။) သူရိယရသိသမ္ပုဉ္ဇံ၊ နေရောင်ခြည်ဖြင့်
ကောင်းစွာ တွေ့ထိအပ်သော။ ပဒုမံ ဣဝံ။ ပဒုမ္မာကြာပန်းသည် ကဲ့သို့။
သုဝိကသိတစိတ္တသန္တာနော၊ ကောင်းစွာ ပွင့်လင်းသော စိတ်အစဉ်ရှိတော်မူ
သည်။ (ဟုတော။) စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂဉာဏာနိ၊ မဂ်ဉာဏ်တို့ကိုလည်း
ကောင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော၊ ဖလဉာဏာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ စတ
သော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ စတု
ယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ လေးပါးသော ယောနိတို့ကို ပိုင်းဖြတ်တတ်သော
ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ ငါးပါးသော ဂတိတို့ကို
ပိုင်းဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ဆ၊ ကုန်သော၊ အသာဓာရဏ
ဉာဏာနိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိသော ဉာဏ်တို့ကိုလည်း
ကောင်း။ လကလေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဂုဏေစ၊ ဘုရားဂုဏ်တော်တို့ကို
လည်းကောင်း။ (အတိတ်သေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပုပ္ပါဟတဉာဏံ အစ
ရှိသော ဟဿံရှုစ်ပါးသော အာဝေဏိက ဂုဏ်တော်တို့ကိုလည်းကောင်း။)
ဟတ္ထဂတေ၊ လက်၌ရောက်သည်တို့ကို။ ကတော၊ ၍။ ပရိပုဏ္ဏသက်ပ္ပေ၊ ပြည့်
သော အကြံရှိတော်မူသည်။(ဟုတော။)ဗောဓိပလ္လင်္ကေ၊ ၌။ နိသိန္နောဝ၊ တိုင်
တော်မူလျက်သာ။ (ဝိရောစိတ္တ-၌စပ်။)

မဂ္ဂက္ခယော ဝါ။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သည် ဝိမုစ္စတိတမျိုးသာရ၏။ သကဒါဂါမိ
မဂ်ခဏ၌ သောတာပတ္တိမဂ်ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးဖြစ်၍ ဝိမုတ္တလည်း
ဟုတ်၏။ မိမိပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့မှ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို နည်းပါး
အောင်ပယ်သောအားဖြင့် လွတ်ဆဲဝိမုစ္စတိလည်း ဟုတ်၏။ အနာဂမိမဂ် အရဟတ္တ
မဂ်ကို၌လည်း ဝိမုတ္တ ဝိမုစ္စတိ နှစ်မျိုးလုံးရသည်။ [မဂ္ဂက္ခယောဝါ ဥပရိမဂ္ဂက္ခယော
ဟေဋ္ဌမမဂ္ဂဂစ္ဆေဟိ ဝိမုတ္တဉ္ဇေဝ ယထာသကံ ပဟာတဗ္ဗေဟိ ဝိမုစ္စတိစ။-စိုကာ။]

မောဓိသတ္တ အဘိနိဝေသအဖွင့်]] ကာသာဠိကာ ၁၉၉

[ဂါထာနက်။] (ယသ္မာ၊ အကြွင့်ကြောင့်။) ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်။ ဇရာဗျာဓိမရဏမိဿတာယ၊ အိုနာ သေရေး ဒုက္ခ ဘေးတို့နှင့် ရောထွေး၍နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပုနပျုနံ၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ။ (ဥပဂန္တု၊ ကပ်ရောက်ရခြင်းငှာ။) ဒုက္ခ၊ ဆင်းရဲလှချေ၏။ (တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ တသ္မိံ၊ ထိုတဏှာယောကျ်ား လက်သမားကို။ အဒိဋ္ဌေ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ထင်တင် မတွေ့မြင်အပ်သေးသည် ရှိသော်။ သာဇာတိ၊ ထိုဇာတိသည်။ န နိဝတ္တတိ၊ ဆုတ်နစ်မည်မဟုတ်။ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။) ဂဟကာရံ၊ ခန္ဓာအိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် စိမ့်တတ်သော တဏှာယောကျ်ား လက်သမားကို။ ဂဝေ သန္ဓော၊ မရမနေ ရှာဖွေသော။ (အဟံ၊ သည်။) အနိဗ္ဗိသံ၊ တဏှာ မြင်ရန် သဗ္ဗညာဏ်ကို ကေနိပိုင်ပိုင် မရနိုင်သေးသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဧတ္ထကံ ကာလံ၊ ဤမျှလောက်သော လေ့အသင်္ချေ နှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး။) အနေကဇာတိသံသာရံ၊ အသိန်း မက ဘဝများစွာ သံသရာစက်ဝိုင်းကို။ သန္ဓာပိဿံ၊ ဆုံဝယ်ကပ်နှား ရဟတ်ချားသို့ ပြေးသွားကျင်လည်ခဲ့ရလေပြီ။

ဂဟကာရက၊ ခန္ဓာအိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် စိမ့်တတ်သော တဏှာယောကျ်ား ဟဲ့...လက်သမား။ (ဒါနိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို ရပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တံ၊ သင်သည်။ ဝါ၊ ကို။) ဒိဋ္ဌော၊ ဉာဏ် ဖြင့်ထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်ပြီးသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဂေဟံ၊ ခန္ဓာအိမ်ကို။ န ကာဟသိ၊ ပြုလုပ်ရတော့မည် မဟုတ်။ ဇတ၊ ၏။ သဗ္ဗာ၊ ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော။ ဖာသုကာ၊ ကိလေ ဘာအခြင်ရနယ်တို့ကို။ ဘဂ္ဂါ၊ မုန့်မုန့်ညက်ညက် ချိုးဖျက်အပ်ကုန်ပြီ။ ဂဟကုဋ္ဌံ၊ ခန္ဓာအိမ်၏ အဝိဇ္ဇာအတွတ်ကို။ ဝိသင်္ခတံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ။ စိတ္တံ၊ ငါ၏စိတ်သည်။ ဝိသင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရကင်းမြဲ နိဗ္ဗာန်ဘုံသို့ ကာရုံပြုသော အားဖြင့် ရောက်ပြီ။ (အဟဉ္စ၊ ငါသည်လည်း။) တဏှာနံ၊ သင်တဏှာတို့၏။ ခယံ၊ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို။ အဇ္ဈဂါ၊ ရပြီ။ (တနည်း) ဝိသင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရကင်းမြဲ နိဗ္ဗာန် ဘုံသို့အာရုံပြုသောအားဖြင့်ရောက်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ တဏှာနံ၊ တို့၏။ ယေ၊ ကို။ အဇ္ဈဂါ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့လည်းကောင်း။ (မနသိကရောန္တော ဌိစပ်။) [ဤဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ် ပါရာဇိကဏ် သာသာဠိက ခွဲပြခဲ့ပြီ။]

၂၀၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မြဟာပဒါနသုတ်

အယောဓနဟတဿ၊ ပန်းဝဲသမားတို့၏ သံတူ သံတင်းပုတ်ဖြင့် ထုရိုက်အပ်သော မီးရဲရဲညိုနေသော သံကိရိယာ၏။ [ဝေ သဓ္ဌေါ စေတ္ထ နိပါတမတ္ထံ။] ဇလတော၊ တောက်ပသော။ ဇာတဝေဒသော၊ မီး၏။ ဝါ၊ သည်။ [သက္ကတ၌ “ဇာတဝေဒသိ”ဟု မနောဂိုဏ်း ဆန်ဆန် ရှိသောကြောင့် သဝိဘတ်ကို သြပြု သ အက္ခရာလာ၍ “ဇာတ ဝေဒသော”ဟု ရှိသည်။] အနုပဗ္ဗပသန္တဿ၊ အစဉ်အတိုင်း ငြိမ်း လတ်သော်။ ဂတိ၊ သွားရာအရပ်ကို။ နညာယတေ ယထာ၊ မသိအပ် သကဲ့သို့။ [သွားရာအရပ်ပင်မရှိ။]။

ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သမ္မာ၊ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ကောင်း စွာ ကြိုးစား သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တာနံ၊ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘန ရှေ့သွားရှိသော သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဖြင့် လေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့မှ လွတ်ပြီးကုန်သော။ ဝါ၊ လေးပါးသော အာသဝေတို့မှ လွတ်ပြီး ကုန်သော။ ကာမဗဒ္ဓန္တာသတရိနံ၊ ကာမအနှောင်အဖွဲ့ဟူသော ကာ မောဃံ အဝေါသန္တတက္က ကြွင်းသောသြဃ်တို့မှ လွန်မြောက်တော် မူပြီးကုန်သော။ အစလံ၊ ကိလေသာဘိသင်္ခါရတို့ကြောင့် တုန်လှုပ် ခြင်းမရှိသော။ သုခံ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ် ချမ်းသာမြတ်သို့။ ပတ္တာနံ၊ ရကုန်ရောက်ကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့၏။ ဂတိ၊ ရောက်အပ် သော ဘဝကို။ ပညာပေတုံ၊ မည်သည့်ဘဝဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ် ခြင်းငှာ။ ‘နတ္ထိ (န ဥပလဗ္ဗတိ) မရအပ်မရနိုင်တော့ချေ။ ဣတိ၊ သို့လည်းကောင်း။

အယောဓန။ပ။ဂတိ။ ။ပန်းဝဲသမားတို့သည် သံကိရိယာတခုကို မီးထဲ၌ ထည့်ပြီး နောက် သံကိရိယာတခုလုံး မီးရဲလာသောအခါ ထိုမီးမှ ဆယ်ယူ၍ သံတူစသည်ဖြင့် ထုရိုက်သည်ရှိသော် ထို သံကိရိယာမှ မီးတောက်သည် ထွက်သွား၏။ ထိုသို့ထွက်သွား ပြီးနောက် ဟဖြေဖြေ မီးငြိမ်းသည်ရှိသော် မီးသည် မည်သည့်အရပ်သို့ ရောက်သွား လေ၏ဟု ရောက်ရာအရပ်ကို နာမည်တပ်၍မရ ထိုနေရာ၌ပင် ချုပ်ငြိမ်းသကဲ့သို့။

ဋီကာ။ ။ဣဒံ ဝုတ္တံဟောတိ၊ အယမုဋ္ဌိကုဋ္ဌာဒိနာ ဟတတ္တာ အယောဓနန ဟတဿ ပဟတဿ၊ အယောဂတဿ၊ (ထို သံကိရိယာ၌တည်သော။) ကံသဘာဇနာ ဒိဂတဿဝါ (တနည်း-မီးရဲနေသော သံခွက်အစရှိသည်၌တည်သော လွင့်ထွက်မသွား ပဲ ထို သံကိရိယာ၌တည်သော။) အဂ္ဂိဿ အနုက္ကမေန ဥပသန္တဿ (ချက်ချင်းမငြိမ်း သေးပဲ တဖြည်းဖြည်းငြိမ်းလတ်သော်။) ဒသသု ဒိသာသု န ကတ္တမိ ဂတိ ပညာယတိ။]

ဧဝံ။ပ။သုခံ။ ။ဤအတူ သမထ ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကြိုးစားခြင်းဟု သောသင့်သောအကြောင်းဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းစ၍ အားထုတ်လျှင်ပင် တဒင်္ဂဝိမုတ္တိဖြင့် ကိလေ

မြဟွယာစနကထာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၀၁

ဝေ၊ ဤသို့။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူသော မြတ်စွာ
ဘုရားသည်။ (တနည်း) မနသိ ကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းတော်မူသော မြတ်စွာ
ဘုရားသည်။ သရဒေ၊ သရဥတုအခါ၌။ သူရိယောဝိယ၊ နေမင်းသည်
ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ စ၊ လပြည့်ဝန်းသည် ကဲ့သို့လည်း
ကောင်း။ ဝိရောစိတ္တ၊ လွန်စွာသပ္ပာယ် တင့်တယ်တော် မူပေသည်တကား။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုတိယဘာဏဝါရကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

မြဟွယာစနကထာအဖွင့်

၆၄။ တတိယဘာဏဝါရေ၊ ၌။ ယံနုနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျန္တိ၊ ကား။
အဟံ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ယဒိ ပန ဒေသေယျံ၊ အကယ်၍ယောရမ္မကား
ကောင်းလေစွ။ [ယံနုနပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဗာဟိရနိဒါန်း
၌ ပြခဲ့ပြီ။] ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ အယံ
ဝိတက္ကော၊ ဤအကြံတော်သည်။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်
တော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဗုဒ္ဓဘူတဿ၊ ဘုရားအဖြစ်
သို့ ရောက်ပြီးသည် ဖြစ်၍။ အဋ္ဌမေ၊ ရှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော။ သတ္တာဟေ၊
သတ္တာဟ၌။ (ဥပ္ပန္နော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ။) ကိရ၊ ချဲ့။ သော၊
ထို ဝိပဿီဘုရားအလောင်းသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။
သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ၊ ၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။
သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ဗောဓိပလ္လင်္ကံ၊ ကို။ သြလောကေန္တော၊ ကြည့်တော်မူ

သာတို့မှ လွတ်၏။ ဈာန်ရသောအခါ ဝိက္ခမ္ဘနိမုတ္တိဖြင့် ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။
ထို ဝိမုတ္တိနှစ်ပါး ရှေ့သွား၍သော မဂ်ရသောအခါ သမုစ္ဆေဒ ဝိမုတ္တိဖြင့် ကိလေသာ
ဥပါဒါနိတို့မှ လွတ်၏။ ထိုသို့လွတ်သည်ဖြစ်၍ ကာမအနှောင်အဖွဲ့ တည်းဟူသော
ကာမောသ ဘဝေါဗ္ဗကိုလည်းကောင်း၊ ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌောသ အဝိဇ္ဇောသကိုလည်း
ကောင်း ဤသို့ဩဇာလေးဖြာ သံသရာရေအလျဉ်ကို ကူးမြောက်ပြီးဖြစ်၍ အစလဖြစ်သော
နိဗ္ဗာနသုခသို့ ရောက်ကြကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောအခါ “မည်
သည့်ဂတိသို့ ရောက်ကြလေ၏” ဟု နာမည်တပ်၍ပညတ်ဖို့ရန် မရနိုင်တော့။ ဆိုလိုရင်း
ကား “ဘဝအသစ်ဖြစ်ဖို့ရန် ဂတိမရှိတော့ပြီ” ဟုလဲ။ ဤသို့ ငြိမ်းသွားသော်လည်း အရိ
ယာဖြစ်စဉ်က သိအပ် ရအပ်ခဲ့သော နိရောဓသစ္စာ အသစ်တဖန် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်
ကား ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆက်အသွယ် အဖြစ်ဖြင့် မပြတ်မစဲ အမြဲတည်ရစ်ပါ
သတည်း။

၂၀၂

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ

တြောပဒါနသုတိ

လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်တော်မူပြီ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ရတနစက္ကမေ၊ ရတနာ စင်္ကြံ၌။ စက္ကမိ၊ စင်္ကြံကြွတော်မူပြီ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ရတနဂဗ္ဗေ၊ ရတနာ တိုက်ခန်း၌။ ဓမ္မံ၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို။ ဝိစိနန္တော၊ စဉ်းစားဆင်ခြင် တော်မူလျက်။ နိဿိဒိ၊ ပြီ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ အဇပါလ ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌။ နိဿိဒိ၊ ပြီ။ [ယခုဘုရားလက်ထက်တော်၌ “အဇ ပါလနိဂြောဓ” ဟု ခေါ်၏။ ဝိပဿီဘုရားလက်ထက်တော်၌ကား ထိုအတိုင်း ဟုတ်မဟုတ် မသေချာ။ ထို့ကြောင့် “အဇပါလပညောင်ပင်နှင့် တူသောသစ်ပင် ၌” ဟု ဆရာတို့ပေးတော်မူကြသည်။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

သတ္တာဟံ၊ လုံး။ မုစလိန္န၊ ကျည်းပင်၏ အနီးအောက်၌။ နိဿိဒိ၊ ပြီ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ရာဇာယတနေ၊ လင်းလွန်းပင်၏အနီးအောက်၌။ နိဿိဒိ၊ ပြီ။ တတော၊ ထို ရာဇာယတနသတ္တာဟမ္ပ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထတော်မူ၍။ အဋ္ဌမေ၊ သော။ သတ္တာဟေ၊ ၌။ ပုန၊ တဖန်။ အာဂန္တော၊ ကြွလာတော် မူ၍။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ ၌။ နိဿိန္နမတ္တဿေဝ၊ ထိုင်ပြီးကာမျှသာလျှင်ဖြစ် သော။ (ဝိပဿိယ၊ ဘော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝိတက္ကော-၌စပ်။) သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ အလုံးစုံသောဘုရားရှင်တို့၏။ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော၊ လေ့ကျင့်အပ် ကောင်းစွာ လေ့ကျင့်အပ်သော။ အယဉ္ဇေဝ ဝိတက္ကော၊ ဤတရားဟောရန် အကြံတော်သည် လည်းကောင်း။ ဣတော၊ အကြံမှ။ အနန္တရော၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဝိတက္ကော စ၊ တရားဟောတော်မမူဖို့ရန် အကြံတော်သည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ် ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကားအကျယ်အဖြေတည်း။

တတ္ထ၊ ထို အဓိဂတော ခေါ် မျာယံ ဓမ္မော အစရှိသောပါဌ်၌။ အဓိဂတော တိ၊ ကား။ ပဋိဝိဇ္ဇော၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ (အယံဓမ္မော-၌စပ်။) ဓမ္မောတိ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မော၊ သစ္စာလေးပါးတရားသည်။ (ဂမ္ဘီရော-စသည်၌စပ်။) ဂမ္ဘီရောတိတေ၊ ဂမ္ဘီရောဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ ဥတ္တာနဘာဝပဋိက္ခေပဝစနံ၊ ပေါ်လွင်သည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ ဒုဒ္ဓဘောတိ၊ ကား။ ဂမ္ဘီရတ္တာဝ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဒုဒ္ဓဘော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်မြင် ထိုက်၏။ ဒုက္ခေန၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်။ ဒုဋ္ဌဗ္ဗော၊ မြင်ထိုက်၏။ သုခေန၊ လွယ်ကူ သဖြင့်။ ဒုဋ္ဌ၊ မြင်ခြင်းငှာ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဒုဒ္ဓသတ္တာဝ၊ ခဲယဉ်း သဖြင့်မြင်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဒုရနုဗောဓော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ထိုး ထွင်း၍သိထိုက်၏။ ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်။ အဝဗုဇ္ဈိတဗ္ဗော၊ ထိုးထွင်း၍သိထိုက်၏။ သုခေန၊ ဖြင့်။ အဝဗုဇ္ဈိတံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ သန္တောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းအေး၏။ ပဏီတောတိ၊ ကား။ အတပု

ပြဟွံယာစနကထာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၀၃

ကော၊ မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲစေတတ်။ လူဒံ ဒွယံ၊ ဤ သန္တ ပဏီတပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းကို။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရာသစ္စာကိုသာ။ သန္တာယ၊ ဤ။ (ဘဝတော၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [လောကီဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ တို့ကား သန္တ ပဏီတ မဟုတ်ကြ။]

အတက္ကာဝစရောတိ၊ ကား။ တက္ကေန၊ ကြံစည်တတ်သောဝိတက်ဖြင့်။ (စိတ်ကူးဉာဏ်ဖြင့်။) အဝစရိတဗ္ဗော၊ ဩဂါဟိတဗ္ဗော၊ သက်ဝင်အပ် သက်ဝင်နိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဉာဏေနဝ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သာ။ အဝစရိတဗ္ဗော၊ သက်ဝင်အပ် သက်ဝင်နိုင်၏။ နိပုဏောတိ၊ ကား။ သဏှော၊ သိမ်မွေ့၏။ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယောတိ၊ ကား။ သမ္မာပဋိပဒံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောအကျင့်ကို။ (မှန်ကန်သောဝိပဿနာအကျင့်ကို။) ပဋိပန္နေဟိ၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိလတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ် သိနိုင်၏။

အာလယရာမာတိ၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ အာလိယန္တိ(အလ္လိယန္တိ)၊ မွေ့လျော်ငြိကပ် မှိဝဲအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မွေ့လျော်ငြိကပ် မှိဝဲအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဧတ၊ ထို ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ အာလယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတာနိ၊ တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို။ (“ဝုစ္စန္တိ” ခွဲစပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (“အာလယန္တိ” ခွဲ စပ်။) (ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေ၊

အာလယရာမာ။ ။ပါဠိတော်၌ “အာလယရာမာ ခေါ ပနာယံပဇာ” ဟု တိုက်ရိုက် ရှိသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “သတ္တာ” ဟု ရှိသောပါဌ်သည် ပါဠိတော်ကို မကြည့်မိပဲ အလ္လိယန္တိကို ကတ္တာဟောထင်သော နောက်ဆရာတို့ ထည့်ပါဌ်တည်း။ လို့နောက် “ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု အလ္လိယန္တိ” ဟု တွေ့ရ၏။ ဦးကာ၌ “အာလိယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန သေဝိယန္တိတိ အာလယာ” ဟု ကမ္မရုပ်ဖွင့်သောကြောင့် “ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု” လည်း ပါဌ်ဖျက်တည်း။ “ပဉ္စကာမဂုဏာ” ဝုတ္တကံ ရှိရမည်။ “အလ္လိယန္တိ” ခွဲ အာ+လိ ဓာတ်+ကံဟောယပစ္စည်း။ ထို့ကြောင့် “အာလိယန္တိ” ဟု လည်းကောင်း “လ” ခွေဆော်လာ အာကို ရသယပြု၍ “အလ္လိယန္တိ” ဟုလည်းကောင်း ကမ္မရုပ်ရှိပါစေ။ ဤသို့ရှိမှ “အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန သေဝိယန္တိ” ဟူသော ဦးကာနှင့် ညီမည်။ ရာမပုဒ်နှင့်ကား နောက်မှတွဲပါ။

အဋ္ဌသတ။ ပ။ ဝုစ္စန္တိ။ ။တဏှာ တရားရှစ်ပါးကို အခြေပြုသဖြင့် သမုစ္စည်းဝိုင်း “ဒုက္ခံ တောဘူမကံ” စသော ဂါထာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ အထူးတူးအပြားပြားဖြစ်တတ်သောကြောင့် ထို တရားရှစ်ပါးသော တဏှာကိုပင် “ဝိစရိတ” ဟု ဆိုသည်။ ဝိ=အထူးတူးအပြားပြား+စရိတ=ဖြစ်သောတရား။ ဤတရားရှစ်ပါးသောတဏှာကို အရကောက်ရာ၌ကား “အာလယန္တိ” ဟု ကတ္တာရုပ်ရှိ၏။ ဦးကာ၌လည်း “အာလယန္တိ အဘိရမဏ

၂၀၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပဒါနသုတ်

တို့ကို။)အာလယန္တိ၊ မွေ့လျော်ငြိကပ် မှိဝဲတတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို မွေ့လျော်ငြိကပ် မှိဝဲတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အာလယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ (ယာ ပဇာ၊ အကြင်သတ္တဝါ အပေါင်းသည်။) တေဟိ အာလယေဟိ၊ ထို မွေ့လျော်ငြိကပ် မှိဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံကာမဂုဏ် မွေ့လျော်ငြိကပ် မှိဝဲတတ်သော တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ဖြင့်။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာပဇာ၊ သည်။) အာလယရာမာ၊ မည်၏။ (ယာပဇာ၊ သည်။) အာလယေသု၊ မွေ့လျော် ငြိကပ် မှိဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ် မွေ့လျော်ငြိကပ် မှိဝဲတတ်သော တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့၌၊ ရတာ၊ အမြဲမွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ ပဇာ၊ သည်။) အာလယရတာ၊ မည်၏။ (ယာ ပဇာ၊ သည်။) အာလယေသု၊ တို့၌။ သုဠ၊ လွန်စွာ။ မုဒိတာ၊ ဝမ်းမြောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ ပဇာ၊ သည်။) အာလယသမ္ပုဒိတာ၊ မည်၏။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင် တင်အောင်ပြဦးအံ့။ သုသဇ္ဇိတံ၊ ကောင်းစွာပြင်ဆင်အပ် သော။ ပုပ္ဖမလတရိတရုက္ခာဒိသမ္ပန္တံ၊ အပွင့်အသီးတို့ဖြင့် ပြည့်သော သစ်ပင် အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဥယျာနံ၊ ဥယျာဉ်သို့။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်သော ယောက်ျားသည်။ တာယ တာယ သမ္ပတ္တိယာ၊ ထိုထိုပြည့်စုံခြင်းဖြင့်။ ရမတိ ယထေဝ၊ မွေ့လျော်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပမုဒိတော၊ အပြားအားဖြင့် ဝမ်းမြောက်သည်။ အာမေဒိတော၊ လွန်စွာဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ ယထေဝ၊ သို့လည်းကောင်း။ နဥက္ကဏ္ဍတိ ယထေဝ၊ မပျင်းရိသကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ သာယံ ပိ၊ ညနေချမ်းအခါ၌သော်မှလည်း။ နိက္ခမိတုံ၊ ဥယျာဉ်မှ ထွက်ခြင်းငှာ။ နဣစ္ဆတိ 'ယထေဝ၊ အလိုမရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဣမေဟိပိ ကာမာလယတဏှာလယေဟိ၊ ဤငြိကပ်အပ်သော ငါး

ဝသေန သေဝန္တိတိ အာလယာ”ဟု ဖွင့်သည်။ အာ+လိ ဓာတ်၏ သဒ္ဒတ္ထမှာ ငြိကပ်ခြင်းအနက်ပင်တည်း။ ထို ငြိကပ်ခြင်းဟူသည်လည်း ကာမဂုဏ်တို့ကို မွေ့လျော် သောအားဖြင့် မှိဝဲခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “အဘိရမဏဝသေန သေဝန္တိ”ဟု အဓိပ္ပာ ယတ္ထိဖွင့်သည်။ [အလ္လိယန္တိ အဖွင့်တုန်းကလည်း နည်းတူ။]

တေဟိ။ပ။ရမတိ။ ။အာလယ အရ မွေ့လျော်ငြိကပ် မှိဝဲအပ်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါး ငြိကပ်မှိဝဲတတ်သော တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို ရသောကြောင့် “တေဟိ အာလယေဟိ”ဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက် “ရမန္တိ”ဟု ဗဟုဝစ်ရှိသည်ကား “အာလယရာမာ ခေါ် ပနာယံ ပဇာ”ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်မညီ။ “ရမတိ”ဟု ကေဝုစပြင်ပါ။ ဤစကားအရ “ရမတိတိ ရာမာ အာလယေဟိ+ရာမာ အာလယရာမာ” ဟု တွေ့ပါ။

ဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ် ငြိကပ်တတ်သော တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ် တို့ဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရမန္တိ၊ မွေးလျှင်နေတတ်ကုန်၏။ သံသာရ ဝဇ္ဇေ၌။ ပမုဒိတာ၊ အပြားအားဖြင့် ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။ အနုက္ကဏိတာ၊ မပျင်းရိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝသန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ နေသံ၊ ထို သတ္တဝါတို့အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒုဝိဓေ၊ နှစ်ပါးအပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အာလယံ၊ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အာလယ တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်ဟူသော အာလယကို။ ဥယျာနဘူမိံ ဝိယ၊ ဥယျာဉ်မြေ အရပ်သည်ကဲ့သို့။ ဒသေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ။) အာလယရာမာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ဟောတော် မူပြီ။

ယဒိဒန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ တဿ၊ ထို ယဒိဒဟူသော နိပါတ်၏။ ဌာနံ၊ ဌာနသဒ္ဓါကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ယံ ဣဒန္တိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသဒ္ဓါကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ယော အယန္တိ၊ ယော အယံ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝေ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ကား။ ဣမေသံ၊ ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့တည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဤ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုး တရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့။ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဝေ၊ ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့သည်ပင်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ မည်၏။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ စ၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာလည်းဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုဣဒပ္ပစ္စယတာဟူသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ ဣဒပ္ပစ္စယ တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏။ ဧတံ၊ ဤဣဒပ္ပစ္စယ တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါဟူသောသဒ္ဓါသည်။ သင်္ခါရဒိပစ္စယာနံ၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တရားတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အထက်၌ဖြစ်သောသဒ္ဓါတည်း။ [အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ၌ပြုခဲ့ပြီ။]

သဗ္ဗသင်္ခါရသမထောတိအာဒိ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော အစရှိသော သဒ္ဓါ သည် ဟောအပ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောအနက်သည်။ နိဗ္ဗာန မေဝ၊ နိဗ္ဗာန်သာတည်း။ [သဗ္ဗသင်္ခါရသမထောတိအာဒိ သဗ္ဗံ တိ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထာဒိ ပဒါတိဓေယျံ။ (သဗ္ဗသင်္ခါရ သမထော အစရှိသော ပုဒ်သည် ဟောအပ်

၂၀၆

သုတ်မဟာဝါဠာကထာ

[မဟာပဒါနသုတ်

သော။) သဗ္ဗံ (အလုံးစုံသော အနက်သည်။) အတ္ထတော နိဗ္ဗာနမေဝ။—
 ဋီကာ။] ဟိ၊ မုနိ၏။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့။ အာဂမ္မ၊
 ရောက်၍။ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရဝိပဋ္ဌိတာနိ၊ အထူးထူး
 အပြားပြား လှုပ်ရှားတတ်သော အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ပန္နိ၊
 ငြိမ်သက်ကုန်၏။ ဝုပသမ္ပန္နိ၊ အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို့
 ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်သက်ရာ ငြိမ်သက်ကြောင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရသမတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ စ၊ ကား။ (သဗ္ဗ
 သင်္ခါရ သမတောအနက်မှတစ်ပါး သဗ္ဗပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ၏ အနက်ကား။)
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ ၍။ ဝါ၊ ခြင်းကြောင့်။
 သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဥပဓယော၊ ဥပဓိတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ (ဒုက္ခကို
 ကပ်၍ထားအပ်ရာ ဖြစ်သော ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့သည်။) ပဋိနိဿဋ္ဌာ၊
 တဖန်စွန့်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ [တဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် စွန့်
 ပြီး၍ တဖန် သမုစ္ဆေဒအားဖြင့် စွန့်အပ်ကုန်၏။] (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊
 ထိုသို့ အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့ကို စွန့်အပ်ရာ စွန့်အပ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။)
 သဗ္ဗပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [ဥပဓိယတိ ဧတ္ထ ဒုက္ခံ တံ ဥပဓိ၊
 ဒုက္ခကိုကပ်၍ ထားအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ခန္ဓာစသောတရားတို့ ဥပဓိမည်
 ၏။] (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ ၍။ ဝါ၊ ခြင်း
 ကြောင့်။) သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တဏှာတို့သည်။ ခိယန္တိ၊ ကုန်
 ကုန်၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့အလုံးစုံသော တဏှာတို့၏ ကုန်ရာ
 ကုန်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဏှာက္ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။
 (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ကို။ အာဂမ္မ။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသ
 ရာဂါ၊ တပ်မက်တတ်သော ကိလေသတို့သည်။ ဝိရဇ္ဇန္တိ၊ မတပ်မက်
 ကုန်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသောကိလေသတို့၏ မတပ်
 မက်ရာ မတပ်မက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။
 (ယသ္မာ။ တံ၊ ကို။ အာဂမ္မ။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊
 ချုပ်၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသောဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာချုပ်
 ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ပန၊ ကား။ သာ
 သော၊ တဏှာ၊ ထိုတဏှာကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (သံသိဗ္ဗတိ-၌စပ်။)
 ဘဝေန၊ ဘဝတခုဖြင့်။ ဘဝံ၊ ဘဝတခုကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဖလေန၊ အကျိုး
 နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတိ၊ ချုပ်စပ်တတ်၏။ ဣတိ
 ကတော၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဝါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တတော ဝါနတော၊
 ထို ဘဝတခုနှင့် ဘဝတခု အကျိုးနှင့်တကွ ကံကိုချုပ်စေတတ်သောဝါနမှ။

နိက္ခန္တံ၊ ထွက်မြောက်ပြီ။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ဝါနမှ ထွက်မြောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်မည်၏။

သော မမဿ ကိလမထောတိ၊ ကား။ အဘနန္တံနံ၊ မသိနိုင်သောသတ္တဝါတို့အား။ ဝါ၊ နားမလည်နိုင်သော သတ္တဝါတို့အား။ ယာ ဒေသနာနာမ၊ အကြင်တရားဟောရခြင်းမည်သည်။ (အတ္ထိ။) သော။ ထို မသိနိုင်သောသတ္တဝါတို့အား တရားဟောရခြင်းသည်။ မမ၊ ငါ၏။ ကိလမထော၊ ကိုယ်တော်၏ပင်ပန်းကြောင်းသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သာ၊ ထိုမသိနိုင်သောသတ္တဝါတို့အား တရားဟောရခြင်းသည်။ မမ၊ ၏။ ဝိဟေသာ၊ ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲရာ ရောက်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ကာယကိလမထောစေတ၊ ကိုယ်တော်၏ပင်ပန်းကြောင်းသည်လည်းကောင်း။ ကာယဝိဟေသာ စ၊ ကိုယ်တော်ကို ညှဉ်းဆဲကြောင်းသည်လည်းကောင်း။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ စိတ္တော၊ စိတ်၌။ တေ ဥဘယမှိ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံသောပင်ပန်းခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၆၅။ အပိဿူတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အနုဗြူဟနတ္ထော၊ တဖန်တိုးပွားစေခြင်းအနက်၌။ ဝါ၊ တဖန်တိုးပွားစေခြင်း ဟူသော သမ္ပိဏ္ဏနအနက်၌။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ တည်း။ သော၊ ထိုအနုဗြူဟနတ္ထနိပါတ်သည်။ (ဒီပေတိ-၌စပ်။) ကေဝလံ၊ ဉာဏ်အားထင်ခြင်းမဖက် သက်သက်။ တေ၊ အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ ဣမာပိ ဂါထာ၊ ဤဂါထာတို့သည်လည်း။ ပဋိဘိဿူ၊ ဉာဏ်အား ထင်လာကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဝိပဿန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌လည်း။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ (ပဋိဘိဿူဝယ် ဉာဏ်ဟူသောအနက်၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ အနုစ္စရိယာတိ၊ ကား၊ အနုအစ္စရိယာ၊ အဖန်ဖန် အံ့ဩထိုက်ကုန်သော။ (ဣမာ ဂါထာယော-၌စပ်။) ပဋိဘိဿူတိ၊ ကား။ ပဋိဘာနသင်္ခါတဿ၊ ရှေးရှုထင်လာသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ ဂေါစရာ၊ ကျက်စားရာ အာရုံတို့သည်။ အဟောသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ပရိဝိတက္ကယိ တဗ္ဗတံ၊ အဖန်ဖန်ကြံစည်ထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏိသု၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ [“အာရုံဖြစ်လာ” ဟူသည် ထင်လာခြင်းပင်တည်း။ ဂေါစရာ အဟောသုန္တိ ဥပဋ္ဌဟိသု၊ ဥပဋ္ဌာနဉ္စ ဝိတက္ကတဗ္ဗတာဝါတိ အာဟ “ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗတံ” ပါပုဏိသုတိ။—ဋီကာ။]

ကိစ္ဆေနာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ (အဓိဂတံ၊ သိအပ်ရအပ်သော။) ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲသော။ ပဋိပဒါယ၊ မဂ်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြင့်။ န(အဓိဂတံ)၊ သိအပ် ရအပ်သည်မဟုတ်သော။ (ဣမံဓမ္မံ-၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ စတ္တာရောပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ သုခပဋိပဒါဝ၊ လွယ်ကူသော အကျင့်ရှိကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ [ဤစကားဖြင့် “န ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ” ၏ မှန်ကန်ကြောင်းကိုပြသည်။] ပန၊ ထိုသို့ သုခပဋိပဒါဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ပါရမီပုရဏကာလေ၊ ပါရမီဖြည့်တော်မူရာအခါ၌။ သရာဂသဒေါသသမောဟသေဝ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဒေါသနှင့်တကွ မောဟနှင့်တကွ ဖြစ်၍ဖြစ်သည်သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ အာဂတာဂတာနံ၊ ရောက်လာကုန်ရောက်လာကုန်သော။ ယာစကာနံ၊ တောင်းရမ်းသူတို့အား။ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ၊ စီရင်အပ်သော တန်ဆာဆင်ခြင်းရှိသော။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍လည်းကောင်း။ ဂလလောဟိတံ၊ လည်ချောင်းသွေးကို။ နိဟရိတော၊ ထုတ်ဆောင်၍လည်းကောင်း။ သုအဉ္စိတာနိ၊ ကောင်းစွာမျက်ရေးကွင်းအပ်ကုန်သော။ အက္ခိနိ၊ မျက်လုံးတို့ကို။ ဥပ္ပါဋေတော၊ ထုတ်၍လည်းကောင်း။ ကုလဝံသပဒီပကံ၊ အမျိုးအနွယ်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ပုတ္တံ၊ သားကိုလည်းကောင်း။ မနာပစာရိနိ၊ မြတ်နိုးဖွယ်ကိုပြုကျင့်လေ့ရှိသော။ ဘရိယံ၊ မိဖုရားကိုလည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေမာဒီနိ၊ ဤသို့အစရှိသော စွန့်နိုင်ခဲ့သောဝတ္ထုတို့ကို။ ဒေန္တဿ၊ ပေးလှူသောဘုရားအလောင်း၏လည်းကောင်း။ အညာနိ၊ အခြားဖြစ်ကုန်သော။ ခန္တိဝါဒိသဒိသေသု၊ ခန္တိဝါဒိရသေ့၏ အတ္တဘောနှင့်တကွန်သော။ အတ္တဘာဝေသု၊ အတ္တဘောတို့၌။ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇာဒီနိ၊ ဖြတ်ခြင်းခွဲခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ပါပုဏန္တဿ စ၊ ရောက်သောဘုရားအလောင်း၏လည်းကောင်း။ အာဂမနိယပဋိပဒံ၊ မဂ်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ တေ၊ ဤကိစ္ဆေနဟူသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဟလန္တိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ဟကာရော၊ ဟအက္ခရာသည်။ နိပါတမတ္ထော၊ အနက်မရန်ပါတ်မျှတည်း။ အလံ၊ အကျိုးမရှိတော့။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂဘာသဒ္ဓိကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ပကာသိဟန္တိ၊ ကား။ ဒေသိတုံ၊ ဟောပြခြင်းငှာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ ကိစ္ဆေန၊ ပါရမီဖြည့်တော်မူစဉ်ငြိငြင်ဆင်းရဲသဖြင့်။ အဓိဂတဿ၊ သိအပ် ရအပ်သော။ ဓမ္မဿ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဒေသေတုံ၊ ဟောပြခြင်းငှာ။ အလံ၊ အကျိုးမရှိတော့။ ဒေသိတေန၊ ဟောပြခြင်းအားဖြင့်။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ ကော၊ အဘယ်

နည်း။ (တနည်း) ကော အတ္တော၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ရာဂဒေါသပရေတေဟီတိ၊ ကား၊ ရာဂဒေါသဖုဋ္ဌေဟိ၊ ရာဂ ဒေါသတို့သည် ဧဝံအပ်သောသတ္တဝါတို့သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ရာဂဒေါ သာနုဂတေဟိ၊ ရာဂဒေါသတို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ (နသုသမ္မုဓော-၌စပ်။) [အဓိပ္ပါယ်ကိုဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂဘာသာဗျူဟာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပဋိသောတဂါမိန္ဒိ၊ ကား။ နိစ္စာဒီနံ၊ နိစ္စဂါဟ သုခဂါဟ အတ္တဂါဟ သုဘဂါဟတို့၏။ ပဋိသောတံ၊ ရေညာအသွင် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ အသုဘံ၊ အသုဘ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဂတံ၊ ဖြစ်သော။ [ဂါမိ၏အဖွင့်။] စတုသစ္စဓမ္မံ၊ သစ္စာလေး ပါးတရားကို။ (နဒက္ခန္ဓိ-၌စပ်။) ရာဂရတ္တာတိ၊ ကား။ ကာမရာဂေန၊ လောကီ အာရုံကိုတပ်မက်သော ရာဂဖြင့်လည်းကောင်း။ ဘဝရာဂေန၊ ဘဝကို တပ် မက်သောရာဂဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိရာဂေန စ၊ မိမိ မိစ္ဆာအယူနှင့် တကွ ဖြစ်သောရာဂဖြင့်လည်းကောင်း။ ရတ္တာ၊ တပ်မက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ နဒက္ခန္ဓိတိ၊ ကား။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ အသု ဘံ၊ အသုဘ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမိနာ သဘာဝေန၊ ဤ သဘောအားဖြင့်။ နပဿိသန္တိ၊ မမြင်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ အပဿန္တေ၊ မမြင်နိုင်ကုန်သော။ တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသုဘဟူ၍။ ဂါဟာပေ တံ၊ ယူစေခြင်းငှာ။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ သက္ခိယတိ၊ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့ နည်း။ တမောခန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာရာသိနာ၊ အဝိဇ္ဇာအစုသည်။ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌာ၊ လွှမ်းဖုံးအပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ (နဒက္ခန္ဓိ-၌စပ်။) [တမောကို “အဝိဇ္ဇာ” ဟု လည်းကောင်း။ ခန္ဓေနကို “ရာသိနာ” ဟု လည်း ကောင်း သဒ္ဓတ္တဖွင့်၏။ အာဝုဋ္ဌာ၌ အာပုဗ္ဗ ဝု သံဝရဏေ ဟူသောဓာတ် တပစ္စည်းတ ကို ဝုဋ္ဌ။ “အာဝုဋ္ဌာ၊ ပိတ်းဖုံးအပ်ကုန်သည်” ဟု သဒ္ဓတ္တဖြစ်၏။ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌာကား အဓိပ္ပါယ်တည်း။ အဓိအဝပုဗ္ဗ+ထရ+ဓာတ်, တ ပစ္စည်း တကိုဝုဋ္ဌ၊ အသဒိသဒ္ဓေဘော်လာ။]

အပ္ပေါသုက္ကတာယာတိ၊ ကား။ နိရုဿုက္က ဟာဝေန၊ အားထုတ်ခြင်း မရှိ သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဒေသေတုကာမတာယ၊ တရားဟောတော်မမူလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (“နမိ၊ ညွတ်တော်မူပြီ”၌စပ်။) ဣတိ အတ္တော။ [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂဘာသာဗျူဟာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ပန၊ ပရိဟာရ။ ပ။ ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တရား မဟောလိုသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ နမိ၊ ညွတ်တော်မူသနည်း။ သေ

(သော)၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည်။ မုတ္တော၊ မိမိကိုယ်တိုင် သံသရာဝဋ်မှလွတ်
ပြီးသည်။ (သမာနော၊ လတ်သော်။) မောစေသာမိ၊ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဋ်မှ
လွတ်စေအံ့။ တိဏ္ဍော၊ မိမိကိုယ်တိုင် သံသရာရေအလျဉ်ကို လွန်မြောက်ပြီးသည်။
(သမာနော၊ သော်။) တာရေသာမိ၊ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာရေအလျဉ်ကို လွန်
မြောက်စေအံ့။

[ဝါထာနက်။] မေ၊ ငါ့အား။ ဝါ၊ ခါ။ အညာတဝေသေန၊
သုတပါးတို့မသိအပ်သော သာဝက၏ အသွင်ဖြင့်။ ဝါ၊ မထင်ရှားသော
သာဝက၏အသွင်ဖြင့်။ ဣမ၊ ဤရှင်တော်ဘုရား ထံတော်ပါး၌။ ဓမ္မံ၊
သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို။ သစ္စိကတေန၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြင့်။
ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ သဗ္ဗညုတံ၊ ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ အလုံးစုံကို
အကုန်သိသူ ဘုရားတဆူ၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့။
ပါပုဏိတွာ၊ ဘုရားအဆူဆူ ကျင့်နည်းယူလျက် ထပ်တူဆင့်ဆင့် ရောက်
အောင် ကျင့်ပြီး၍။ သဒေဝကံ၊ နတ်နှင့်တကွ ဝေနေယျဟု များလှ
ဘိတောင်း သတ္တဝါအပေါင်းကို။ သန္တာရေဿ၊ သမုဒ်နက်ကျယ်
သံသာနယ်မှ ထုတ်ဆယ်အတူ ကယ်တင်တော်မူပေအံ့။ -

ဣတိ၊ သို့။ ပတ္တနံ၊ တောင့်တကြောင်းဆန္ဒတော်ကို။ (ဆုတောင်းခြင်းကို။)
ကတွာ၊ ပြု၍။ ပါရမိယော၊ ပါရမိတို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေပြီး၍။ ဝါ၊
ဖြည့်ကျင့်ပြီး၍။ သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညု၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တော နနု၊ ရောက်တော်မူ
သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။

တေ၊ ဤသို့ ဆုတောင်းပြီး၍ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသည်ကား။ သစ္စံ၊
မှန်၏။ ပန၊ ထိုသို့မှန်ပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာ
နုဘာဝေန၊ တရားတော်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့
တရားမဟောလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ နမိ၊ ညွတ်တော်မူပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။
တဿ၊ ထို ဘုရားရှင်၏ စိတ်တော်၌။ (ပါကဋ္ဌာ-၌စပ်။) ဝါ၊ ထိုဘုရားရှင်
သည်။ (ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ-၌စပ်။) သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညု၏ အဖြစ်သို့။ ပတွာ၊
ရောက်ပြီး၍။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ကိလေသဂဟနတံ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော
တောရုပ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဂမ္ဘီရတံ စ၊ နက်နဲ
သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်။
သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ကိလေသဂဟနတာ စ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော တောရုပ်
ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဂမ္ဘီရတာ စ၊ နက်နဲ

သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ပြီ။

အထ၊ ထင်ရှားရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ (စိတ္တံ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (စိန္တယတော-၌စပ်။) ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကဗ္ဗိကပုဏ္ဏလာဗ၊ ပအုံးရည်ဖြင့်ပြည့်သော ဗူးသည်။ (အတိသံကိလိဋ္ဌာ)ဝိယ၊ အလွန်ညစ်ပေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ တက္ကာဘရိတစာဋီ၊ ရက်တက်ရည်ဖြင့် ပြည့်သော အိုးစရည်း သည်။ (အတိ သံကိလိဋ္ဌာ)ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဝသာဇေလပီတပိလော တိကာ၊ သောက်အပ်သော သားဆီရှိသော ပုဆိုးနွမ်းသည်။ (အတိသံကိလိဋ္ဌာ) ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ အဉ္ဇနမက္ခိတဟတ္တာ၊ မျက်စဉ်းညှိတို့ဖြင့် လူးလဲနေသော လက်တို့သည်။ (အတိသံကိလိဋ္ဌာ)ဝိယ၊ အလွန် ညစ်ပေကုန်သကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ ကိလေသာဘရိတာ၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် ပြည့်နေကုန်သည်။ အတိ သံကိလိဋ္ဌာ၊ အလွန်ညစ်ပေကုန်သည်။ ရာဂရတ္တာ၊ ရာဂဖြင့် တပ်မက်ကုန်သည်။ ဒေါသဒုဋ္ဌာ၊ ဒေါသသည်ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ဒေါသဖြင့်ပျက်စီး ကုန်သည်။ မောဟမူဠာ၊ မောဟဖြင့်တွေဝေကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကိံနာမ၊ အဘယ်မည်သောတရားကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိယန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍သိနိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တယတော၊ ကြံတော်မူလတ် သော်။ ကိလေသဂဟနပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေနာပိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော တောရှုပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်လည်း။ ဝေ၊ ဤသို့ တရားမဟောလိုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ နမိ၊ ပြီ။

စ၊ ကား။ (ကိလေသဂဟနတံအကျဉ်း၏အကျယ်မှတစ်ပါး ဓမ္မဿ စဂမ္ဘီရတံ- အကျဉ်း၏အကျယ်ကား။) အယံဓမ္မော၊ ဤသစ္စာလေးပါးတရားကို။ (ဒုဒ္ဓသော-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဂမ္ဘီရော-စသည်၌စပ်။) ပထဝီသန္ဓာရကဥဒကက္ခန္ဓော ဝိယ၊

တဿ ဟိ။ပ။ စိတ္တံနမိ ။ ။ တရားဟောဖို့ရန် ကြောင့်ကြမဲ့ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း သည် သုံးပါးရှိ၏။ ၁-သတ္တဝါတို့သန္တာန်ဝယ် တရား၏ဆန့်ကျင်ဘက် ရာဂအစရှိ သောကိလေသာတို့က သမ္မာပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ကို အန္တရာယ်ပြုနိုင်လောက်အောင် အားကြီး၍နေခြင်း၊ ၂-တရားတော်၏ နားလည်ဖို့ရန် အလွန်သိမ်မွေ့နက်နဲခက်ခဲခြင်း၊ ၃-ထိုတရားတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလွန်လေးစားတော်မူခြင်း၊ ဤအကြောင်းသုံးပါး တည်း။ ထိုအကြောင်းသုံးပါးကို ပြခြင်းငှာ တဿဟိ-အစရှိသောပါဌ်ကို မိန့်သည်။ [တိပိဓံ ကာရဏံ အပ္ပေါသုတ္တတာပတ္တိယာ ပဋိပက္ခဿ ဗလဝါဘာဝေါ၊ ဓမ္မဿ ပရမဂမ္ဘီရတာ၊ တတ္ထစ ဘဂဝတော သာတိသယံ ဂါရဝန္တိ၊ တံ ဒဿေတုံ“တဿ ဟိ”တိအာဒိ အာရမ္ဘ။-ဋီကာ။]

၂၁၂

ထုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဟောပဒါနသုတ်

မြေကိုကောင်းစွာဆောင်တတ်သော ရေအစုသည်ကဲ့သို့။ (မြေကိုခံသောရေအစုသည်ကဲ့သို့။) ဂမ္ဘီရော၊ နက်၏။ ပဗ္ဗတေန၊ တောင်သည်။ ပဋိစ္စသဒ္ဓေတွာ၊ ဖုံးအုပ်၍။ ထပိတော၊ ထားအပ်သော။ သာသပေါ၊ ဝိယ၊ မှန်ညှင်းစေ့ကိုကဲ့သို့။ ဒုဒ္ဓသော၊ မမြင်အပ် မမြင်နိုင်။ သတဓာ၊ အစိတ်တရာအပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နဿ၊ ခွဲအပ်သော။ (စိတ်ဖြာအပ်သော။) ဝါလဿ၊ သားမြီး၏။ 'ကောဋိယာ၊ တခုသောအစွန်းအဖျားဖြင့်။ ကောဋိ'၊ တခုသော အစွန်းအဖျားကို။ ပဋိပါဒနံဝိယ၊ ထိစေရခြင်းသည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ ထိုးရခြင်းသည်ကဲ့သို့။ ဒုရနုဗောဓော၊ ခဲယဉ်းစွာထိုးထွင်း၍သိအပ်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်ခဲ့၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ မယာ၊ သည်။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာ။ ဝါယမန္တေန၊ အားထုတ်လတ်သော်။ (တနည်း) ဝါယမန္တေန၊ အားထုတ်သော။ မယာ၊ သည်။ အဒိန္နံ၊ မပေးလှူအပ်သော။ ဒါနံနာမ၊ ဒါနမည်သည်။ နတ္ထိနန္န၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ အရက္ခိတံ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော။ သိလံနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိနန္န၊ လော။ အပရိပူရိတာ၊ မဖြည့်ကျင့်အပ်သော။ ကာစိ၊ တစုံတခုသော။ ပါရမီနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိနန္န၊ လော။ တဿ မေ၊ ထိုငါသည်။ နိရုဿာဟံ ဝိယ၊ 'အားထုတ်ရခြင်း မရှိသကဲ့သို့။ မာရဗလံ၊ မာရ်မင်း၏ စစ်တပ်ကို။ ဝိဓမ္မန္တဿာပိ၊ ပယ်ဖျောက်သော်လည်း။ (ပယ်ဖျောက်တုန်းကလည်း။) ပထဝီ၊ မြေကြီးသည်။ န ကမ္မိတ္ထံ၊ မတုန်လှုပ်ခဲ့။

ပဌမယာမေ၊ ပထပယံဉ္စ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌ နေအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရန္တဿာပိ၊ အမှတ်ရတော်မူသော်လည်း။ (အမှတ်ရစဉ်တုန်းကလည်း။) န ကမ္မိတ္ထံ၊ ခဲ့။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ဉ္စ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို။ ဝိသောဓေန္တဿာပိ၊ သုတ်သင်သော်လည်း။ (သုတ်သင်တုန်းကလည်း။) န ကမ္မိတ္ထံ၊ ပန၊ အနုယကား။ ပစ္စိမယာမေ၊ ဉ္စ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ မေ၊ သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တဿေဝ၊ ထိုးထွင်း၍သိသော်သာလျှင်။ (ထိုးထွင်း၍ သိမှသာလျှင်။) ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်။ ကမ္မိတ္ထံ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မာဒိသေန၊ ငါကဲ့သို့ ရှိအပ်သော။ တိက္ခဉာဏေန ပိ၊ တက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိသူသော်မှလည်း။ ကိစ္ဆေနေဝ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သဖြင့်သာ။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤသစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဋိဝိဇ္ဈေ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ တံ၊ ထို သစ္စာလေးပါးတရားကို။ လောကီယမဟာဇနာ၊ လောက၌ဖြစ်သော များစွာသော လူအပေါင်းတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈိယန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍သိနိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေနပိ၊

ဗြဟ္မဃာစနကထာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၁၃

ဓမ္မဂမ္ဘီရတာကို ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ အာနုဘော်တော်ကြောင့်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တရားမဟောလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ လည်း။ နမိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ထိုက်၏။

≡ အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ (“တရား မဟောဖို့ရန် စိတ်ညှတ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းသာမကသေး မခြားအကြောင်း လည်း ရှိသေး၏”ဟူလို။) ဗြဟ္မနာ၊ ဗြဟ္မာသည်။ ယာစိတေ၊ တရားဟော ဖို့ရန် တောင်းပန်အပ်သော်၊ (တောင်းပန်ရာအခါမှ။) ဒေသေတုကာမတာ ယ ပိ၊ တရားဟောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ ဧဝံ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်း။ နမိ၊ ပြီ။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဘဂ ဝါ၊ သည်။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) မမ၊ သည်။ အပ္ပေါ သုက္ကတာယ၊ တရားဟောဖို့ရာ အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တေ၊ သည်။ နမမာနေ၊ ညွတ်လတ်သော်။ မံ၊ ငါ့ကို။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။ ဓမ္မ ဒေသနံ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းကို။ ယာစိဿတိ၊ တောင်းပန်လတ္တံ့။ စ၊ ဆက်။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤ သတ္တဝါတို့သည်။ ဗြဟ္မဂရုကာ၊ ဗြဟ္မာ၌အလေးပြု ကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေ တုကာမေ၊ ဟောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ န အဟောသိ၊ မဖြစ်။ အထ၊ တရားဟောခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို မြတ်စွာဘုရားကို။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။ ယာစိတွာ၊ တောင်းပန်၍။ ဒေသာပေသိ ကိရ၊ ဟော စေတော်မူရသတတ်။ ဘော၊ လူအပေါင်းတို့။ ဓမ္မော၊ သည်။ သန္တော ဝတ၊ ငြိမ်သက်ပေစွတကား။ ဘော၊တို့။ဓမ္မော၊သည်။ပဏီတော ဝတ၊ မွန်မြတ်ပေစွ တကား။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သုဿူ သိဿန္တိ၊ ရှိသေစွာနာယူကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနာတိ၊ ၏။)အဿ၊ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ ဣမမ္ပိ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ အပ္ပေါသုက္ကတာယ၊ တရားဟောခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ် ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ နမိ။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားဟောတော်မူလိုခြင်းဖြင့်။ (တရား ဟောတော်မူလိုခြင်းငှာ ဟုလည်း ပေးကြ၏။) (စိတ္တံ၊ သည်။)နော(နမိ)၊ မမူ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊၏။

၆၆။ အညတရဿာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အညတရောတိ၊ အည တရောဟူ၍။ (အမျိုးအမည်အနှယ်အားဖြင့် မထင်ရှားသူဟူ၍။) သင်္ဂီတိ ကာရေဟိ၊ ထို့သည်။) ကိဉ္ဇာပိ ဂုတ္တံ၊ အကယ်၍ဆိုအပ်ပါပေ၏။ အထခေါ၊

ထိုသို့ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ သော၊ ဤဗြဟ္မာသည်။ ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ဤစက္ကဝါဠာ၌။ ဇေဋ္ဌကမဟာဗြဟ္မာ၊ အကြီးဆုံး မဟာဗြဟ္မာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ နဿတိ ဝတ ဘော လောကောတိ၊ ကား။ သော၊ ထို မဟာဗြဟ္မာသည်။ ဣမံ သဒ္ဓံ၊ ဤအသံကို။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာ အားဖြင့် မြှက်ဆိုလတ်သော်။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုဗြဟ္မာနော၊ တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်၌ ဗြဟ္မာတို့သည်။ သုတော၊ ကြားရ၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ဗြဟ္မာတို့သည်။ သန္နိပတိံ သု၊ စည်းဝေးကြကုန်ပြီ။ တထာ၊ ထို တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်၌ ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဣမံ သဒ္ဓံ၊ ကို။ နိစ္ဆာရေသိ ကိရ၊ မြှက်ဆိုသတတ်။ 'ယတြဟိ နာမာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ လော ကေ၊ အကြင်လောက၌။ (စိတ္တံ၊ သည်။ နမတိ)နာမ၊ ညွတ်တော်မူတုံ ရသေး၏။ (သော လောကော ဝိနဿတိ-၌စပ်။) ပုရတော ပါတုရဟောသိ တိ၊ ကား။ တေဟိ ဒသဟိ ဗြဟ္မသဟဿဟိ၊ ထို တသောင်းသောဗြဟ္မာ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာတိ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤသတ္တဝါတို့၏။ ပညာမယေ၊ ပညာအတိပြီးသော။ အက္ခိမ္မိ၊ မျက်စိ၌။ အပ္ပံ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော။ ရာဂ ဒေါသ မောဟရဇံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသော မြူသည်။ (အတ္ထိ။) ဧဝံ သဘာဝါ၊ ဤ သို့ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ ဟူသော မြူရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့၊ ကြောင့်။ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ၊ တို့မည်၏။ အဿဝနတာတိ၊ ကား။ အဿဝနတာယ၊ နာရခြင်း မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [တာ ပစ္စည်း အနက်ရှိ။] ဝါ၊ မနာရခြင်းကြောင့်။ [တာ ပစ္စည်းအနက်မရှိ။] ဘဝိဿန္တိတိ၊ နှိပ်ကုသောပါဌ်ဖြင့်။ (“ဒဿေတိ”၌စပ်။) ပုရိမဗုဒ္ဓေသု၊ ရှေးဘုရား ရှင်တို့၌။ ဒဿပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန၊ ဆယ်ပါးသော ပုညကိရိယဝတ္ထု၏

အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ။ အပ္ပံ+ရဇံ ဧတဿာတိ အပ္ပရဇံ၊ (နည်းသော “ရာဂ ဒေါသ မောဟ” ဟူသောမြူရှိသော ပညာမျက်စိ။) အပ္ပရဇံ+အက္ခိ ယေသံတိ အပ္ပရဇက္ခာ (“နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ”ဟူသောမြူရှိသောပညာမျက်စိရှိသော သတ္တဝါတို့။) အပ္ပရဇက္ခာ+ဇာတိ ဧတေသံတိ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ (နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသောမြူရှိသောပညာမျက်စိရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော ရှိသော သတ္တဝါတို့၊ ဘာဝေါပဓာန ဘာဝလောပကြိ။) ဤကား တိပဓမ္မဟုမ္ဘိဟိကို ခလိုလားသောဦးကာ ဝိဂ္ဂဟတည်း။ အဋ္ဌကထာအလို ဝိဂ္ဂဟပြုပုံ ပုံနှိပ်ပြီးပုံနှင့် အဓိပ္ပါယ်ကို ‘‘မဟာဝါဘာသာဦးကာ ဗြဟ္မယာစနကထာ’’၌ ပြထားပြီ။

အစွမ်းဖြင့်။ ကတာဓိကာရာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော လွန်လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်သော
ကောင်းမှုရှိကုန်သော။ ပါကဂတာ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော။
(“သတ္တာ” ချီ စပ်။) ပဒုမာနိ၊ ပဒုမ္မာကြာတို့သည်။ သူရိယရသို့သမ္ဘဿံ၊ နေ
ရောင်ခြည်၏ အတွေ့ကို။ (အာကခံမာနာ) ဝိယ၊ လိုလားကုန်သကဲ့သို့။ ဓမ္မ
ဒေသနံယေဝ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းကိုသာ။ အာကခံမာနာ၊ လိုလား
ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ။) စတုပ္ပဒိကဂါထာဝသောနေ၊ လေးပါးရှိသောဂါထာ၏
အဆုံး၌။ အရိယဘူမိ၊ အရိယာတို့၏နယ်မြေသို့။ (အရိယာအဖြစ်သို့။) သြက္ကမနာ
ရဟာ၊ သက်ရောက်ခြင်းကိုထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဧကော၊ တယောက်သည်။
န၊ မဟုတ်ပါ။ ဧဒ္ဒ၊ နှစ်ယောက်တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်ပါ။ အနေကသတသဟ
ဿာ၊ အသိန်းမက များစွာကုန်သော။ ဝါ၊ သိန်းပေါင်း များစွာကုန်သော။
ဓမ္မဿ၊ သစ္စာလေးပါး တရားတော်ကို။ အညာတာရာ၊ သိလ္လယံနိုင်သူတို့
သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ရှိပါကုန်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ (မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။)
ဒသေတိ၊ ၏။

၆၉။ အဇ္ဈသနန္တိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ (ပါဠိတော်၌ ပြအပ်ပြီးသော
နည်းဖြင့်။) ယာစနံ၊ တောင်းပန်ခြင်းကို။ (“ဝိဒိတော ဓဝါလောကေသိ”၌
စပ်။) [အဇ္ဈသနံ ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မယာစန
ကထာ၌ ပြထားပြီ။] ဗုဒ္ဓစက္ခုနာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏေ
န စ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာသယာနုသယဉာဏေ
န စ၊ အာသယာနုသယဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ (“ဝေ၊ လောကေသိ”၌စပ်။)
[ဤဉာဏ်တော်နှစ်ပါး၏ ဗုဒ္ဓစက္ခုမည်ပုံကိုလည်း မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ
ဗြဟ္မယာစနကထာ၌ပင် ပြခဲ့၍၊ အာသယာနုသယ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုကား ပါရာ
ဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဗဟိရနိဒါန်း ပထမသံဂါယနာခန်း၌ [ပြခဲ့ပြီ။] ဟံ၊
မှန်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဉာဏာနံ၊ တို့၏။ ဗုဒ္ဓစက္ခုတိ၊ ဗုဒ္ဓစက္ခု
ဟူသော။ နာမံ၊ အမည်သည်။ (ဟောတိ။) သဗ္ဗညုတဉာဏဿ၊ ၏။
သမန္တစက္ခုတိ၊ ဟူသော။ (နာမံ၊ သည်။ ဟောတိ။) တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။
မဂ္ဂဉာဏာနံ၊ အောက်မဂ်ဉာဏ်တို့၏။ ဓမ္မစက္ခုတိ၊ ဟူသော။ (နာမံ၊ သည်။)
ဟောတိ၊ ၏။

ကတမိကာရာ။ ။ကရိယိတ္တာတိ ကာရော၊ အဓိကံ+ကာရော အဓိကာရော
(လွန်လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှု။) ကရိယိတ္တာတိ ကတော၊ ကတော+
အဓိကာရော ယေသံတိ ကတမိကာရာ (ပြုအပ်ပြီးသော လွန်လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်
သော ကောင်းမှုရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့။)

၂၁၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိသုတ်

အပ္ပရုဇက္ခေတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့။ (အဝယဝတ္ထော၊ အစိတ် ဖြစ်သော အနက်ကို။ ဝေ၊ ဤဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ယေသံ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့၏။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ (ပညာမယေ အက္ခိမိ-အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) ပညာစက္ခုမိ၊ ခွံ။ အပ္ပံ၊ နည်းသော။ ရာဂါဒိရဇံ၊ ရာဂအစရှိသောမြူသည်။ (အတ္ထိ။) တေ၊ ထို ပညာစက္ခု နည်း သော ရာဂအစရှိသော မြူရှိသောသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပရုဇက္ခော၊ တို့မည်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ မဟန္တံ၊ များသော။ တံ၊ ထိုရာဂအစရှိသော မြူသည်။ (အတ္ထိ။) တေ၊ ထိုပညာမုက်စိဉ် များသောရာဂအစရှိသောမြူရှိသော သတ္တဝါ တို့သည်။ မဟာရုဇက္ခော၊ တို့မည်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ တိက္ခာနိ၊ ထက်မြက် ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထို ထက်မြက်သော သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ တိက္ခိန္ဒြိယာနိ၊ တို့မည်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ မုဒ္ဓနိ၊ နံ့ကုန် ညံ့ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ (သန္တိ။) တေ၊ ထိုနံ့ကုန် ညံ့ကုန်သော သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေရှိသောသတ္တဝါတို့သည်။ မုဒိန္ဒြိ ယာနိ၊ တို့မည်၏။ ပဋိပက္ခ ဝိမေန္တသမတ္တတာယ (ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာ တို့ကိုမှတ်လွှင့်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တိက္ခာနိ သူရာနိ ဝုသဒါနိ (သန့်ရှင်းကုန်၏။) ဝုတ္တဝိပရိယာယေန မုဒ္ဓနိ။-ဋီကာ။

ယေသံ၊ တို့၏။ သန္တရာ၊ ကောင်းကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိယော၊ ရှိကုန်သော။ တေယေဝ အာကာရာ၊ ထိုအခြင်းအရာတို့သည်ပင်။ (သန္တိ။) တေ၊ ထိုကောင်း ကုန်သော။ သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သွာကာရာ၊ တို့မည်၏။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ကထိတကာရဏံ၊ ဟောတော်မူအပ်သောအကြောင်းကို။ သလ္လက္ခေန္တိ၊ ကောင်းစွာမှတ်သားနိုင် ကုန်၏။ သုခေန၊ လွယ်ကူသဖြင့်။ ဝိညာပေတုံ၊ သံစေခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ် ကောင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို လွယ်ကူသဖြင့် သံစေထိုက် သော သတ္တဝါတို့သည်။ သုဝိညာပယာ၊ တို့မည်၏။ ယေ၊ တို့သည်။ ပရ လောကဉ္ဇေဝ၊ တမလွန်လောကကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေ၊ အကုသိုလ်အပြစ် ကိုလည်းကောင်း၊ ဘယတော၊ ဘေးအားဖြင့်။ ပဿန္တိ၊ ရှုတတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထို တမလွန်လောက အကုသိုလ်အပြစ်ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ပရိလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော နာမ၊ ဝိတို့မည်၏။

☸ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအပ္ပရုဇက္ခာအစရှိ သောပါဠိ၌။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်တည်း။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊

မြဲဟွံယာစနကထာအဖွင့်]

ဘာသာဇွဲကာ

၂၁၇

သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ ပညာမျက်စိ၌ နည်းသောရာဂအစရှိသော မြဲရှိသူမည်
 ၏။ အသဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါမရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ ပညာ
 မျက်စိ၌ များသောရာဂအစရှိသော မြဲရှိသူမည်၏။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အား
 ထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အပ္ပရဇက္ခော၊ မည်၏။
 ကုသိတော၊ ပျင်းရိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မည်၏။
 [နောက်၌လည်း ဤသို့ ပုဂ္ဂလောစသော ပေယျာလတို့ကို လျော်သလိုဖော်
 ၍ အနက်ပေးပါ။] ဥပဋ္ဌိတဿတိ၊ ကပ်၍တည်သော သတိရှိသော။ ပ။ မုဋ္ဌဿတိ၊
 ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော။ ပ။ သမာဟိတော၊ ကောင်းစွာအာရုံ၌ထား
 အပ်သော စိတ်ရှိသော။ ပ။ အသမာဟိတော၊ ကောင်းစွာအာရုံ၌ထား အပ်သော
 စိတ်မရှိသော။ ပ။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသော။ ပ။ ဒုပ္ပညော၊ ပညာမရှိသော။ ပုဂ္ဂ
 လော၊ သည်။ မဟာရဇက္ခော၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး၊ သဒ္ဓေါ၊
 သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တိက္ခိန္ဒြိယော၊ ထက်မြက်သော ဣန္ဒြိယရှိသူမည်၏။ ပ။
 ပညဝါ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပရလောကဝဇ္ဇတယဒဿာဝိ၊ မည်၏။
 ဒုပ္ပညော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ န ပရလောကဝဇ္ဇတယဒဿာဝိ၊
 မမည်။

လောကောတိ၊ ကား။ ခန္ဓလောကော၊ ခန္ဓာဟူသော လောကလည်း
 ကောင်း။ ဓာတုလောကော၊ လည်းကောင်း။ အာယတနလောကော၊ လည်း
 ကောင်း။ သမ္မတ္တိဘဝလောကော၊ လည်းကောင်း။ ဝိပတ္တိဘဝလောကော၊
 လည်းကောင်း။ သမ္မတ္တိသမ္ဘဝလောကော၊ လည်းကောင်း။ ဝိပတ္တိသမ္ဘဝ
 လောကော၊ လည်းကောင်းတည်း။ ဧကော၊ တပါးသော။ လောကော၊ လောက
 တည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အာဟာရ
 ဟူသော တည်ကြောင်းရှိကုန်၏။ (တနည်း) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အာဟာရဋ္ဌိတိ
 ကာ၊ ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧကော၊ သော။ လောကော၊ လောကမည်၏။
 ဒွေ၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့တည်း။ နာမဉ္စ၊ နာမ် လည်းကောင်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်
 လည်းကောင်းတည်း။ (တနည်း) နာမဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ရူပဉ္စ၊ သည်လည်း
 ကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့မည်၏။ [နောက်၌ ဤသို့ အလို
 ရှိရာပေးပါ။] တယော၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့သည်။ တိဿော၊ ကုန်
 သော။ ဝေဒနာ၊ တို့တည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့
 သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာဟာရော၊ တို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။
 လောကော၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနိက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန်အာရုံဖြစ်
 သော လောကီခန္ဓာတို့တည်း။ ဆ၊ ကုန်သော။ လောကော၊ တို့သည်။ ဆ၊
 ကုန်သော။ အဗျုပ္ပိကာ၊ အဗျုပ္ပိကဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။

၂၁၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ခြောက်ပဒါနသုတ်

သတ္တ၊ ကုန်သော။ လောက၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ
ယော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့တည်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ လောက၊ တို့သည်။ အဋ္ဌ၊
ကုန်သော။ လောကဓမ္မာ၊ လောကဓံ တို့တည်း။ နဝ၊ ကုန်သော။
လောက၊ တို့သည်။ နဝ၊ ကုန်သော။ သတ္တဝါသ၊ တို့တည်း။ ဒသ၊
ကုန်သော။ လောက၊ တို့သည်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့
တည်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ လောက၊ တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။
အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ လောက၊ တို့သည်။
အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့တည်း။

ဝဇ္ဇန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊
အပြစ်တည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဒုစရိတာ၊ ဒုစရိတ်တို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊ တည်း။
သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အဘိသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
ဘဝဂါမိကဓမ္မာ၊ ဘဝသို့ရောက်ကြောင်းကံတို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊ တည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဣမသ္မိံ စ လောကေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော လောက၌လည်းကောင်း။
ဣမသ္မိံ စ ဝဇ္ဇေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောအပြစ်၌လည်းကောင်း။ တိဗ္ဗာ၊ ထက်မြက်
သော။ ဘယသညာ၊ ကြောက်ဖွယ်ဟူသော အမှတ်သညာသည်။ ပစ္စုပ္ပန်
တာ၊ ရှေးရှုကပ်၍တည်သည်။ ဝါ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
သေယျထာ ပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဥက္ခိတ္တာသိကေ၊ မြှောက်အပ်သော
သန်လျက်ရှိသော။ (မိုးနေသော သန်လျက်ရှိသော။) ဝဇ္ဇကေ၊ သူသတ်
ယောက်ျား၌။ တိဗ္ဗာ၊ သော။ ဘယသညာ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန်တာ၊ သည်။
ဝါ၊ သည်။ ဟောတိသေယျထာပိ၊ သို့တည်း။ ပညာသယ၊ ငါးဆယ်
သော။ ဣမေဟိ အာဇာရေဟိ၊ ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။
ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ
၏။ အညာသိ၊ သိတော်မူ၏။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိတော်မူ၏။ ဣဒံ၊
ဤဉာဏ်တော်သည်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တေ၊ သတ္တဝါ
တို့၏ဣန္ဒြေအနုအရင့်ကို သိခြင်း၌။ (ပဝတ္ထံ၊ ပြစ်သော။) ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်
တည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ (ဧတ္ထ၊ ဤအပ္ပရုဗ္ဗေက္ခေအစရှိသော
ပါဠိ၌။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်တည်း။)

ဥပ္ပလိနိယန္တိ၊ ကား။ ဥပ္ပလဝနေ၊ ကြာတော၌။ (ပဿတိ သေယျထာပိ
၌စပ်။) ဣတရေသု ပိ၊ ဥပ္ပလိနိယံပုဒ်မှတပါးသော ပဋိမိနိယံ ပုဏ္ဏရိကိနိယံပုဒ်
တို့၌လည်း။ ဒေသဝ၊ ပင်။ နယော၊ တည်း။ အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသိနိတိ၊
ကား။ ယာနိ ဥပ္ပလာနိ၊ အကြင်ကြာညိုကြာဖြူကြာနိတို့သည်လည်းကောင်း။

အညာနိ၊ ဥပ္ပလက္ခာမ္မ အခြားကုန်သော။ (ယာနိ) ပဒုမာဒီနိ၊ အကြင်ပဒုမ္မာ အစရှိသည့်ကြာတို့သည်လည်းကောင်း။ အန္တော၊ ရေ၏အတွင်း၌။ နိမ္မဂ္ဂါနေဝ၊ နစ်မြုပ်ကုန်လျက်သာ။ ပေါသယန္တိ၊ ကြီးပွားကုန်၏။ (တာနိ၊ ထိုကြာတို့သည်။ အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသိနိ၊ မည်၏။) ဥဒကံ အစွဲဂ္ဂမ္မ ဌိတာနိတိ၊ ကား။ ဥဒကံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်သော။ (အပေကစွာနိ ဥပ္ပလာနိ-စသည်၌စပ်။) တတ္ထ၊ ထို သုံးမျိုးသောကြာတို့တွင်။ ယာနိ၊ အကြင်ကြာတို့သည်။ အစွဲဂ္ဂမ္မ၊ ရေကိုလွန်တက်၍။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုကြာတို့သည်။ သူရိယရသ္မိသမ္ပယံ၊ နေရောင်၏ အတွေ့ကို။ အာဂမယမာနာနိ၊ မျှော်လင့်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ဌိတာနိ၊ ကုန်သော။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပုပ္ဖနကာနိ၊ ပွင့်လတ္တံ့သော ကြာတို့တည်း။

ယာနိ၊ အကြင်ကြာတို့သည်။ သမောဒကံ၊ ရေနှင့်အညီအမျှ။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုကြာတို့သည်။ သေ၊ နက်ဖန်၌။ ပုပ္ဖနကာနိ၊ ပွင့်လတ္တံ့သောကြာတို့တည်း။ ယာနိ၊ တို့သည်။ ဥဒကာ၊ ရေမှ။ အနုဂ္ဂတာနိ၊ မပေါ်ထွက်သေးကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အန္တောဥဒကပေါသိနိ၊ ရေ၏အတွင်း၌ ကြီးပွားနေကုန်၏။ တာနိ၊ တို့သည်။ တတိယဒီဝသေ၊ တတိယနေ့၌။ ပုပ္ဖနကာနိ၊ တည်း။ ပန၊ ကား။ ဥဒကာ၊ မှ။ အနုဂ္ဂတာနိ၊ မတက်ကုန်သော။ အညာနိ ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ကြာသုံးမျိုးမှတစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သရောဇဥပ္ပလာဒီနိနာမ၊ ရေ၌ဖြစ်သော ဥပ္ပလအစရှိသော ကြာတို့မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သေး၏။ (တနည်း)သ ဇရာဂါနိ၊ ဇရာဂါနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဥပ္ပလာဒီနိနာမ၊ တို့မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယာနိ၊ ယင်းကြာတို့သည်။ နေဝပုပ္ဖိယန္တိ၊ မပွင့်ကုန်လတ္တံ့။ ဝါ၊ ပွင့်တော့မည် မဟုတ်ကုန်။ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာနေဝ၊ ငါး လိပ်တို့၏ အစာတို့သည်သာ။ ဘဝိယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်တော့လတ္တံ့။ တာနိ၊ ထိုကြာတို့သည်။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်သို့။ နာရုဠာနိ၊ မတက်ရောက်ကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပါဠိတော်သို့မတက်ရောက်ပါကုန်သော်လည်း။ ဒီပေတဗ္ဗာနိ၊ ပြထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နှလုံးသွင်း၍။ ဒီပိတာနိ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ ပြအပ်ကုန်ပြီ။

အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသိနိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ယာနိ အညာနိပိ ပဒုမာနိ”ဟု တွေ့ရ၏။ “အညာနိပိ”ဟု “ဝိ”ဖြင့် ပေါင်းဖို့ရာ ရှေ့၌ “ဥပ္ပလာနိ”ဟု ရှိသင့်သေးသည်။ ပဒုမာနိနေရာ၌လည်း ပုဏ္ဏရိကကြာတို့ကိုပါ ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ပဒုမာဒီနိ”ဟု အာဒိဖြင့် ရှိသင့်ပါသည်။

ဟိ၊ ချဲ့။ တာနိပုပ္ပါနိ၊ ထိကြာပန်းတို့သည်။ စတုဗ္ဗိဇာနိ၊ လေးပါးအပြား
 ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ယထေဝ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည၊
 ဥဋ္ဌဋ္ဌိတညပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ ဝိပဋ္ဌိတည၊ လည်းကောင်း။ နေယျော၊
 လည်းကောင်း။ ပဒပရမော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်
 သော။ ပုဂ္ဂလော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) တတ္ထ၊ ထိုလေးမျိုးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့
 တွင်။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ။ ဥဒါဟဋ္ဌဇေလောယ၊ တရားကိုထုတ်ဆောင်အပ်ရာ
 အခါနှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရား၏မဂ်ဉာဏ်
 နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ။ ။ [ဓမ္မာဘိသမယောတိ စတုသစ္စဓမ္မဿ ဉာဏေန သဒ္ဓိံ အဘိ
 သမယော။-ဋီကာ။] အယံပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည၊ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတညပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ။ ။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ။ ။ (“ဓမ္မာဘိသမယော” ဌာပန။) သံခိတ္တေန၊
 အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောအပ်သောတရား၏။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်
 အားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိဘဇိယမာနေ၊ ဝေဖန်အပ်သော်။
 ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ အယံပုဂ္ဂလော၊ ကို။
 ဝိပဋ္ဌိတည၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ။ ။

ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည။ ။ ဥ ပုဗ္ဗ+သဋ္ဌဇာတ်သည် “ဥဋ္ဌဇေတိ ဒွါရံ” ကဲ့သို့ ဖွင့်လှစ်ခြင်းအနက်
 ကို ဟော၏။ ဘုရားစသည်တို့က တရားဟောတော်မူအပ်သော် တရားနာသော ပုဂ္ဂိုလ်
 သည် ထိုတရားကို သိဖို့ရန် ဉာဏ်ကိုဖွင့်လှစ်ရ၏။ ထိုသို့ဉာဏ်ကို ဖွင့်လှစ်အပ်သော်
 (ဖွင့်လှစ်အပ်ကာမျှ၌) ချက်ချင်း တရားပေါက်သူ (မဂ်ဖိုလ်ရသူ) ကို “ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည” ဟု
 ခေါ်၏။ “ဥဋ္ဌဋ္ဌိတေ (ဓမ္မံ) ဇာနာတိတိ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည” ဟု ပြပါ။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 အကျဉ်းမျှကို ဟောလိုက်လျှင်ပင် အသိမြန်သော ဉာဏ်ထက်သောပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ (ဥဋ္ဌ
 ဋ္ဌိတညတိ ဥဋ္ဌတနံနာမ၊ ဉာဏုပ္ပဋ္ဌနံ၊ ဉာဏေ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတမတ္ထေဝ ဇာနာတိတိ
 အတ္ထော။-ဋီကာ။

[ဆောင်] သစ္စာလေးဝ၊ မြတ်ဓမ္မကို၊ စ၍ဟောလင်း၊ ဉာဏ်ကိုဖွင့်ကာ၊
 လွယ်လင့်ထုတ်ချောက်၊ တရားပေါက်မှု၊ ထိုသည့်သူ၊ တညဥဋ္ဌဋ္ဌိမှတ်။

ဝိပဋ္ဌိတည။ ။ “ပစိ-ဝိတ္ထာရေ” ဟူသောဇာတ်၊ တရားဟောတော်မူသောအခါ
 ဥဗ္ဗေသ နိဗ္ဗေသ (အကျဉ်းအကျယ်) အားဖြင့်ဟောရာဝယ် အကျဉ်းဟောတုန်းကအနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို မသိသေး (တရားမရသေး) အကျယ်ဟောအပ်မှသာ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို
 သိသူ (တရားရသူ) ကို “ဝိပဋ္ဌိတည” ဟု ခေါ်သည်။ [ဝိပဋ္ဌိတံ ဝိတ္ထာရိတမေဝ အတ္ထံ
 ဇာနာတိတိ ဝိပဋ္ဌိတည။-ဋီကာ။]

[ဆောင်] အကျဉ်းတရား၊ ဟောတုံငြားကာ၊ တရားထင်ထင်၊ မသိမြင်ပဲ၊ ချဲ့ထွင်
 ထင်လျောက်၊ အကျယ်ရောက်မှ၊ ထွင်းဖောက်သိမှု၊ ထိုသည့်သူ၊
 တည ဝိပဋ္ဌိမှတ်။

ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဧ။ (“ဓမ္မာဘိသမယော” ခွံ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဥဒ္ဓေသတော” စသည်တို့၌စပ်။) ဥဒ္ဓေသတော၊ ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ (တနည်း) ဥဒ္ဓေသတော၊ ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ရွတ်ပြစေသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ရွတ်ပြမှလည်းကောင်း။ ပရိပုစ္ဆတော၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းမှလည်းကောင်း။ ယောနိသော၊ တရားထူးကိုရခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကဓာတော၊ နှလုံးသွင်းသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ ကလျာဏမိတ္တော၊ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ဆရာကောင်း သမားကောင်းတို့ကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ ဘူတတော၊ ဆည်းကပ်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ ပယိရူပါသတော၊ အနီးသို့ရောက်အောင် ချဉ်းကပ်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အယံပုဂ္ဂလော၊ ကို။ နေယျော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ယဿပုဂ္ဂလဿ၊ ဧ။ ဝါ၊ သည်။ ဗဟုံ၊ များစွာ။ သုဏတော ပိ၊ နာယူပါသော်လည်းကောင်း။ (ခုခေတ်တရားနာသကဲ့သို့နာယူသော်လည်းကောင်း။) ဗဟုံ၊ စွာ။ တဏတောပိ၊ ဟောပြောပါသော်လည်းကောင်း။ (ခုခေတ်တရားဟောသကဲ့သို့ ဟောပြောသော်လည်းကောင်း။) ဗဟုံ၊ စွာ။ ဂဏတောပိ၊ သင်ယူသော်လည်းကောင်း။ ဗဟုံ၊ စွာ။ ဓာရယတောပိ၊ ဆောင်ရွက်မှတ်သားသော်လည်းကောင်း။ ဗဟုံ၊ စွာ။

နေယျပုဂ္ဂိုလ်။ ။ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့က အကျဉ်းအကျယ် ဟောပြန်မှုဖြင့် တရားမရသေးပဲ ဆရာက ပါဠိတော်ကိုရွတ်ပြခြင်း၊ သို့မဟုတ် မိမိကပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြဖို့ရန် တောင်းပန်သောအားဖြင့် ရွတ်ပြစေခြင်းဟူသော “ဥဒ္ဓေသ”၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန်မေးခြင်း (အဋ္ဌကထာကို သင်ယူခြင်း) ဟူသော “ပရိပုစ္ဆာ”၊ ထိုသို့ မေးမြန်းပြီးနောက်ထိုတရားကိုစဉ်းစားဆင်ခြင်ကာ စိတ်၌သွင်းထားခြင်း ဟူသော “ယောနိသော မနသိကာရ”၊ တဖန် ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းနည်းကို သင်ပြနိုင်သော မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း ဆရာကောင်း သမားကောင်းတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းဟူသော “ကလျာဏ မိတ္တသေဝန”၊ ဤသို့မှီဝဲ ဆည်းကပ်၍ တရားကို အသပ်ထပ် ကြိုးစားသော အားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှ တရားရသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥဒ္ဓေသစသည်တို့ဖြင့် ဆောင်ပြ ထိုက်သောကြောင့် “နေယျပုဂ္ဂိုလ်” ဟု ခေါ်၏။ [ဥဒ္ဓေသာဒိပနိ နေတဗ္ဗေဝတိ နေယျော။-ဋီကာ။]

[ဆောင်] တရားဟောဖော်၊ တရားတော်ကို၊ သင်သော်မယွင်း၊ နာယူခြင်းနှင့်၊ ရှင်းလင်းအောင်မေး၊ မြဲဆွေးနွေးလျက်၊ ကြံတွေးစဉ်းစား၊ ဘာဝနာပွားမှ၊ တရားရမှု၊ ထိုသည့်သူ၊ ခေါ်ယူနေယျမှတ်။

ဝါစယတောပိ၊ ဆိုစေသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပို့ချသော်လည်းကောင်း။ တာယ ဇာတိယာ၊ ထိုဘဝဖြင့်။ ဝါ၊၌။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊မဖြစ်။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပဒပရမော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဥဒ္ဓေသတော။ ။ [ဥဒ္ဓေသဟေတု။-ဋီကာ၊] ဤအလို ဟိတ်အနက်ဟော တော ပစ္စည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဥဒ္ဓေသတော၊ ဆရာအဖြစ်ဖြင့် ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြ ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တပည့်အဖြစ်ဖြင့် ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြစေခြင်း (“ရွတ် ပြတော်မူပါဘုရား”ဟု တောင်းပန်ခြင်း)ကြောင့်လည်းကောင်း။ (တနည်း) ဥဒ္ဓိ- သန္တဿ၊ ဥဒ္ဓိသာပေန္တဿဝါ-တိ အတ္ထော၊ ဤအံလို သဝိဘတ်၏ ကာရိယ ဖြစ် သော “တော”တည်း။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿနှင့် အနက်တူ၊ ရှေးနည်းအတိုင်း အနက် နှစ်မျိုးပေးပါ။

ပရိပုစ္ဆတော။ ။ [အတ္ထံ ပရိပုစ္ဆန္တဿ။-ဋီကာ။] ဤလည်း သဝိဘတ်၏ ကာရိယ “တော”တည်း။ အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းဟူသည် ဆရာ၏ အလုပ် မဟုတ် တပည့်၏ အလုပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရိပုစ္ဆန္တဿ၊ ပရိပုစ္ဆာပေန္တဿ”ဟု ၂-မျိုး မပြောဘူး။ “ပရိပုစ္ဆာဟေတု”ဟူသော အနက်ကား ရနိုင်ပါသေး၏။ ယော နိသော မနသိကရောတော စသည်တို့၌လည်း သဝိဘတ်၏ ကာရိယ “တော”ချည်း တည်း။

ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်။ ။ [တေန အတ္တဘာဝေန မဂ္ဂံဝါ ဖလံဝါ အန္တမသော ဣာ နံဝါ ဝိပဿနံဝါ နိဗ္ဗတ္တေတုံ (ဖြစ်စေခြင်းငှာ။) နသက္ကောတိ။ပ။ အယံပုဂ္ဂလော ဗျဉ္ဇနပဒမေဝ ပရမံ အဿာတိ ပဒပရမောတိ ဝုစ္စတိ။-ဋီကာ။] အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗျဉ္ဇနပဒမေဝ၊ သင်ယူလေ့ကျက် ဆောင်ရွက်ပို့ချ တတ်သိရသော ပုဒ်မျည်းသည်သာ။ ပရမံ၊ အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ ပဒပရမော။ သို့သော် ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤဘဝ၌ တရားမရစေကာမူ နောက်နောင်အခါ သာသနာ၌ တရားရ လွယ်ဖို့ရာ အထုံဝါသနာကား ဖြစ်ပါသေး၏။ ထိုသို့ဖြစ်သေးသောကြောင့် “တတ္ထ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ အတ္ထံ သာ ဇေတိ၊ ပဒပရမာနံ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထံယ ဟောတိ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ္တံ့။

[ဆောင်] ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်ကို၊ သင်သော်မလွင်း၊ နာယူခြင်းနှင့်၊ ရှင်းလင်းအောင်မေး၊ မြဲဆွေးနွေးလျက်၊ ကြံတွေးပို့ချ၊ တရားပြ၍၊ သီလ သိက္ခာ၊ စင်ကြယ်စွာဖြင့်၊ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း၊ လွန်ကြီး ပမ်းသည်၊ ဉာဏ်စွမ်းမပြ၊ တရားမရပဲ၊ ဘဝနောင်ခါ၊ အထုံပါ၍၊ ကျမ်းစာပုဒ်ပါ၍၊ တတ်ရုံသာထိ၊ အကျိုးရှိ၊ ခေါ်ဘိ ပဒပရမမှတ်။

နတာယ။ပ။ဓမ္မာဘိသမယော။ ။ “မဂ္ဂံဝါဖလံဝါ။ပ။ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နသက္ကောတိ” ဟူသော ဋီကာအဖွင့်ကိုထောက်၍ ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်သည် ဣာနံ မဂ် ဖိုလ်ရအောင် တရားအားထုတ်သေးကြောင်း သိနိုင်၏။ ထိုသို့အားထုတ်ပါသော်လည်း တရားမရနိုင်

တတ္ထ၊ ထို လေးမျိုးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥပ္ပလဝနာဒိ သဒိသံ၊ ကြာညို ကြာဖြူ ကြာနီတော အစရှိသည်နှင့်တူသော။ ဒသသဟသိ လောကဓာတုံ၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်ကို။ ဩလော ကေန္တော၊ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ရှုတော်မူလတ်သော်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ၊ ပွင့်လတ္တံ့သော ကြာပန်းတို့ကဲ့သို့။ ဥက္ကဋ္ဌိတည၊ ဥက္ကဋ္ဌိတညပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကောင်း။ သေ၊ နက်ဖန်။ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ၊ သို့။ ဝိပဉ္စိတည၊ လည်းကောင်း။ တတိယဒီဝသေ၊ တတိယနေ့၌။ ပုပ္ဖနကာနိ ဝိယ၊ သို့။ နေယျော၊ လည်း ကောင်း။ မစ္ဆကစ္ဆပဘကာနိ ဝိယ၊ ငါးလိပ်တို့၏ အစာဖြစ်သော ပန်းတို့ ကဲ့သို့။ ပဒပရမော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။) အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူရပြီ။ စ၊ ဆက်။ ပဿန္တော၊ မြင် တော်မူလတ်သော်။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အပ္ပရဇက္ခာ၊ အပ္ပရဇက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဧတ္တကာ၊ တို့သည်။ မဟာရဇက္ခာ၊ တို့တည်း။ တတြာပိ၊ ထို အပ္ပရဇက္ခ မဟာရဇက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း။ ဧတ္တကာ၊ တို့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌိတည၊ ဥက္ကဋ္ဌိတညပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗာကာ ရတော၊ အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဒ္ဓသ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုလေး မျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ တိဏ္ဍ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ဤအတ္တဘော၌ပင်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဒေသနာတော်သည်။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ နိုင်၏။ ပဒပရမာနံ၊ တို့၏။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဝါသနတ္ထာယ၊ အထုံပါ ခြင်း အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။

အထ၊ မြင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ အတ္တာဝဟံ၊ စီးပွားကို ဆောင်နိုင်သော။ ဓမ္မ ဒေသနံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ ဝိဒိတု၊ သိတော်မူ၍။ ဒေသေတုကမ္ပတံ၊ ဟောခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတု၊ ဖြစ်စေ၍။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗေသုပိ၊ ကုန်သော။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေသတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဘဗ္ဗာ ဘဗ္ဗဝသေန၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို သိခြင်းငှာ ဖြစ်ထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏

ရှာသောကြောင့် “ပဒပရမ”အမည်ရသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ယခုကာလ ဈာန် မဂ် ဖိုလ်ရအောင် တရားအားမထုတ်ပဲ စာသင်ရုံ စာချရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် ပဒပရမ အဖြစ်သို့မျှ မရောက်ပါတကား။ ထိုသို့မရောက်လျှင် “အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ” ဖြစ်နိုင်ပါတော့မည်လော။

အပြားအားဖြင့်။ [ဘဝန္တိတိ ဘဗ္ဗာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှာ ဖြစ်နိုင် သူတို့။] ဒွေ၊ ကုန်သော။ ကောဌာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ အကာသိ၊ မူပြီ။ ယေ၊ ယင်းဘဗ္ဗ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ မူ၍။ ယေ တေ သတ္တာ၊ ပ။ ဣမေ တေ သတ္တာ ဘဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဝဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ (ဉာဏဝိဘင်း ဒသက နိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

[ယေ တေ သတ္တာ၊ အကြင်သို့သော ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မာဝရ ဏေန၊ သုဂတိနိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ဈာန်ကို တားမြစ်တတ်သော အာနန္တရိယကံနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကြကုန်၏။ ဝိပါကာဝရဏေန၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ် တတ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဟူသော ဝိပါကံနှင့်။ သမန္နာ ဂတာ၊ ကုန်၏။ ကိလေသာဝရဏေန၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်ဈာန်ကို တား မြစ်တတ်သော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော၊ ဒိဋ္ဌိကိလေသာနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ အဿဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမရှိကုန်။ အစ္ဆန္ဒိကာ၊ တရားထူးကို ရလိုသောဆန္ဒ မရှိကြကုန်။ ဒုပ္ပညာ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ မနေရသဖြင့် ဘဝင်ပညာမရှိကြကုန်။ [ဒုပ္ပညာတိ ဘဝင်ပညာယ ပရိဟိနာ၊ ဘဝင်ပညာယ ပန ပရိပုဏ္ဏာယ ပိ ယဿ ဘဝင် လောကုတ္တရဿ ပစ္စယော န ဟောတိ၊ သောပိ ဒုပ္ပညော ဝေဒနာမ။-ဋီကာ။] ကုသလေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ သမ္မတ္တံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောရှိသော။ နိယာမံ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုး ပေးသောအားဖြင့် မြဲသော အရိယာမဂ်သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်း ငှာ။ အဘဗ္ဗာ၊ မထိုက်ကုန်။ ဣမေ တေ သတ္တာ၊ ဤသို့သော ထိုသတ္တဝါ တို့သည်။ အဘဗ္ဗာ၊ အဘဗ္ဗတို့တည်း။ ကတမေ သတ္တာ၊ အဘယ်သတ္တဝါ တို့သည်။ ဘဗ္ဗာ၊ ဘဗ္ဗတို့နည်း။ ယေတေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကမ္မာ ဝရဏေန၊ နှင့်။ နန္တသမန္နာဂတာ၊ မပြည့်စုံကြကုန်။ ဝိပါကာဝရဏေန၊ နှင့်။ န သမန္နာဂတာ၊ ကုန်။ ကိလေသာဝရဏေန၊ နှင့်။ န သမန္နာဂတာ၊ ကုန်။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရှိကုန်၏။ ဆန္ဒိကာ၊ တရားထူးကိုရလိုသော ကုသလစ္ဆန္ဒ ရှိကုန်၏။ ပညဝန္ဓော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တည်နေရသဖြင့် ဘဝင်ပညာ ရှိကြကုန်၏။ [တရားရဖို့အရေး၌ ဇော၏ရှေ့ပြေး ဖြစ်သော ဘဝင်ပညာသည် အရေးကြီး၏။] ကုသလေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ သမ္မတ္တံ၊ သော။ နိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ငှာ။ ဘဗ္ဗာ၊ ထိုက်ကုန်၏။ ဣမေ တေ သတ္တာ၊ ဤသို့သော ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ဘဗ္ဗာ၊ ဘဗ္ဗတို့တည်း။]

တတ္ထ၊ ထိုဘဗ္ဗာဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေယေဝ၊

ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟေတု၊ ပိုင်းခြားကာယူ၍။
 ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍။ (“အကာသိ” ခွဲစပ်။) တွေ့ကာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်
 ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ ရာဂစရိတာ၊ ရာဂစရိုက်ရှိကုန်၏။ တွေ့ကာ-တို့သည်။
 ဒေါသစရိတာ၊ ဒေါသစရိုက်ရှိကုန်၏။ (တွေ့ကာ၊ တို့သည်။) မောဟစရိတာ၊
 မောဟစရိုက်ရှိကုန်၏။ (တွေ့ကာ၊ တို့သည်။) ဝိတက္ကစရိတာ၊ ကုန်၏။ (တွေ့
 ကာ။) သဒ္ဓါစရိတာ၊ ကုန်၏။ (တွေ့ကာ။) ဗုဒ္ဓိစရိတာ၊ ပညာစရိုက်ရှိကုန်
 ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ အကာ
 သိ၊ ပြုတော်မူပြီး။ ဝေ၊ ဤသို့ ခြောက်ပါးသော အဖို့အစုတို့ကို။ ကတု၊
 ပြုတော်မူပြီး၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။
 စိန္တေသိ၊ ကြံတော်မူပြီး။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ တံ၊ ထိုအကြံတော်ကို။ ဥတု၊ သိ၍။
 သောမနဿဇာတော၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတု။) ဘဂဝန္တံ၊
 ကို။ ဂါထာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဇ္ဈဘာသိ၊ မိမိအလိုရှိအပ်သောအနက်ကို မြတ်စွာ
 ဘုရားကို သိစေခြင်းကိုစွဲ၍ လျှောက်ပြီး။ ဣဒံ၊ ဤလျှောက်ထားခြင်းကို။ သန္ဓာ
 ယ၊ ၍။ အထပ၊ မဟာဗြဟ္မာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂတိကာ
 ရေဟိတို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီး။

၇၀။ တတ္ထ၊ ထို အထခေါ်သော သိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌။
 အဇ္ဈဘာသိတံ၊ ကား။ အဓိ အဘာသိ၊ မိမိအလိုရှိသော အနက်ကို မြတ်စွာ
 ဘုရားကို သိစေခြင်းကို ရည်စူး၍လျှောက်ပြီး။ အဓိကိစ္စ၊ မိမိအလိုရှိသော အနက်
 ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ အဘာသိ၊ လျှောက်ပြီး။ ဣတိ အတ္ထော။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ ဌိတောတိ၊ ကား။ သေလမယေ၊ ကျောက်
 အတိပြီးသော။ ကေဂ္ဂနေ၊ တခဲနက်သော။ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ၊ တောင်ထိပ်၌။
 ယထာ ဌိတောဝ၊ တည်မြဲတိုင်းသာလျှင်။ (“ပဿေ ယထာ အပိ” ခွဲစပ်။)
 ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို တောင်ထိပ်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော ယောက်ျား၏။
 ဒဿနတ္ထံ၊ ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂိဝုက္ခိပနုပသာရဏာဒိကိစ္စံ၊ လည်ပင်းကို
 မော့ရခြင်း ဆန့်ရခြင်း အစရှိသော ကိစ္စသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တထူပမန္တိ၊
 ကား။ တပွင့်ဘက်၊ ထိုကျောက်တောင်နှင့်တူသော အဖို့ရှိသော။ သေလ
 ပဗ္ဗတူပမံ၊ ကျောက်တောင်ဟူသော ဥပမာရှိသော။ (ဓမ္မမယပါသာဒံ-၌

အဇ္ဈဘာသိ။ “အဓိ+အဘာသိ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ အဓိကို “အဓိကိစ္စ”ဟု ဖွင့်
 ၏။ အဓိကိစ္စကိုပင် “အာရဗ္ဘ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [အာရဗ္ဘာတိ အတ္ထနော
 အဓိပေတဿ အတ္ထဿ (မိမိအလိုရှိအပ်သောအနက်ကို။) ဘဂဝတော ဇာနာ
 ပန ဥဒ္ဓိဿ (မြတ်စွာဘုရားကို သိစေခြင်းကို ရည်စူး၍။) ဣတိ အတ္ထော။-ဋီကာ]

စပ်။) ပန ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ ဧတ္ထံ၊ ဤ သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ ဌိတော အစရှိသောပါဌ်၌။ အံယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ သင်္ခေပတ္ထော၊ အကျဉ်းအနက်တည်း။ သေလပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ၊ ကျောက်တောင်ထိပ်၌။ ယထာ ဌိတောဝ၊ တည်မြဲတိုင်းသာလျှင်။ စက္ခုမာ၊ ပသာဒစက္ခုရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ဇနတံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ပသေယျ ယထာ၊ မြင်နိုင်ရာသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သုမေဓသန္တရပညာ၊ ကောင်းသော ပညာရှိတော်မူသော။ သဗ္ဗညုတညဏေန၊ ဖြင့်။ သမန္တစက္ခု၊ ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ အလုံးစုံကို အကုန်အစင် မြင်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တုမ္မိ၊ ရှင်တော်ဘုရားသည်လည်း။ ဓမ္မမယံ၊ လောကုတ္တရာတရားအတိပြီးသော။ ပညာမယံ၊ ပညာအတိပြီးသော။ ပါသဒံ၊ ပြာသာဒ်ထက်သို့။ အာရုယျ၊ တက်တော်မူ၍။ သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အပေတသောကော၊ ကင်းသော သောကရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သောကာဝတိဏ္ဏံ၊ သောကသည် သက်ရောက်အပ်သော။ ဇာတိဇရာတိဘူတံ၊ ဇာတိဇရာသည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော။ ဇနတံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ အပေက္ခဿ၊ ကြည့်ရှုတော်မူပါ။ ဥပဓာရယ၊ စူးစမ်းတော်မူပါ။ ဥပပရိက္ခ၊ ချင့်ချိန်တော်မူပါ။

ဧတ္ထံ၊ ဤ သေလေယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိဌိတော အစရှိသောပါဌ်ရပ်၌။ အံယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏အလိုတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ပဗ္ဗတပါဒေ၊ တောင်ခြေ၌။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တတ္ထံ၊ ထိုလယ်၌။ ကေဒါရပါဌိသု၊ လယ်ကန်သင်းအစဉ်တို့၌။ ဝါ၊ လယ်ကန်သင်းရိုးတို့၌။ ကုဋ္ဌိကာယော၊ တဲငယ်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ရတ္တိံ၊ ည၌။ အဂ္ဂိံ၊ မီးကို။ ဇာလေယျ၊ တောက်စေ့ရန်ရာ၏။ ဝါ၊ ညှိထွန်းကုန်ရာ၏။ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ၊ လေးပါးသော အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော။ အန္ဓကာရံ စ၊ အမှိုက်မှောင်သည်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အထ၊ မှိုက်မှောင်ကျရာ ထိုအခါ၌။ အဿ ပဗ္ဗတဿ၊ ထိုတောင်၏။ မတ္ထကေ၊ ထိပ်၌။ ဌတုာ၊ ရပ်၍။ စက္ခုမတော၊ ပသာဒစက္ခုရှိသော။ ပုရိသဿ၊ ယောက်ျား၏ မျက်စိ၌။ (ပညာယေယျု-၌စပ်)။ ဝါ၊ သည်။ ဘူမိံ၊ မြေကို။ ဩလောကယတော၊ ကြည့်လတ်သော်။ ခေတ္တံ၊ လယ်သည်။ ဇနဝ (ပညာယေယျ)ယထာ၊ မထင်ရှားရာသကဲ့သို့။ ကေဒါရပါဌိယော၊ လယ်ကန်သင်းရိုးတို့သည်။ န(ပညာယေယျ)ယထာ၊ ကုန်ရာသကဲ့သို့။ ကုဋ္ဌိယော၊ တဲငယ်တို့သည်။ န (ပညာယေယျ)ယထာ၊ သို့။ တတ္ထံ၊ ထိုတဲငယ်တို့၌။ သယိတမနုဿ၊ အိပ်သောလူတို့သည်။ န ပညာယေယျ ယထာ၊

ကုန်ရာသကဲ့သို့။ ပန၊ အန္တယကား။ ကုဋိကာသု၊ တိဋ္ဌိ။ အဂ္ဂိဇာလမတ္တမေဝ၊ မီးတောက်မျှသည်သာ။ ပညာယေယျ ယထာ၊ သို့။

ဧဝံ၊ တူ။ ဓမ္မပါသာဒံ၊ လောကုတ္တရာ တရားတည်းဟူသော ပြာသာဒ် ထက်သို့။ အာရယျ၊ တက်တော်မူ၍။ သတ္တနိကာယံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဩလောကယတော၊ ကြည့်တော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ (ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ ဌိစပ်။) ဝါ၊ သည်။ အကတကလျာဏာ၊ ပညာရောင်မီး ထိန်ထိန်ငြီးအောင်ပြု အပ်ပြီးသော ကောင်းမှုမရှိကုန်သော။ ယေတေသတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့ သည်။ (သန္တိ။) [အကတကလျာဏသတ္တာ ဉာဏဂ္ဂိနာ အနုဇ္ဈလဘာဝတော၊ ဉာဏ်တည်းဟူသောမီးဖြင့် မတောက်ပကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။-ဋီကာ။] တေ၊ ထို အကတကလျာဏသတ္တဝါတို့သည်။ ကေဝိဟာရေ၊ ဂန္ဓကုဋိကျောင်း တော် တဆောင်တည်း၌။ ဒက္ခိဏဇာဏုပဿေ၊ လက်ယာ ပဆစ်ဒူးဝန်း၏ အနီး ၌။ နိဿိန္နာ၊ နေကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ လည်း။ ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုအား။ အာပါတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။ နာဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ခိတ္တသရာ ဝိယ၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော မြားတို့သည်ကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အန္တယ ကား။ ကတကလျာဏာ၊ ပညာရောင်မီး ထိန်ထိန်ငြီးအောင် ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှု ရှိကုန်သော။ ယေ ဝိနေယျပုဂ္ဂလာ၊ အကြင် ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သန္တိ။) တေ၊ ထို ကတကလျာဏ ဝိနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ (ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ၊ အား။) အာပါတံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ သော အဂ္ဂိ ဝိယ၊ ထို မီးကဲ့သို့လည်းကောင်း။ [ရွှေ၌ ပါပြီး ဖြစ်၍ “သော” ဟု ဆိုသည်။] ဟိမဝန္တာ ပဗ္ဗတော ဝိယ စ၊ ဟိမဝန္တာတောင် ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ။) စ၊ သာဓကကား။ ဒုရေ သန္တော ပကာ သေန္တိ။ ပ။ ရတ္တိံ ခိတ္တာ ယထာ သရာတိ၊ ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤဂါထာ စကားကို။ (ဘဂဝတာ) ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ဓမ္မပဒ ပကိဏ္ဏကဝဂ် စူဠသုဘဒ္ဒါဝတ္ထု၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

ဟိမဝန္တာ၊ ဆောင်းခါတိုင်ဘိ ဆီးနှင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟိမဝန္တာ မည်သော။ (ဤအလို “ဝန္တာ” ပစ္စည်းတည်း။) ဝါ၊ နွေခါတိုင်ပြန် ဆီးနှင်းကို အန်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟိမဝန္တာ မည်သော။ (ဤအလိုကား “ဝမု” ဓာတ် “တ” ပစ္စည်းတည်း။) ပဗ္ဗတော+တောင်သည်။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ (ဌိတော၊ တည်သည်။ သမာနာ ပိ၊ လည်း။ ပကာသေတိ) လူဝ၊ ထင်ရှားသကဲ့သို့။

(တထာ၊ တူ။) သန္တော၊ ကတကလျာဏ ဖြစ်ကုန်ကြသည့် များလှစွာတောင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်။ (ဒုရေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဝေး၌။ ဌိတ၊ ကုန်သည်။ သမာနာ ပိ၊ ကုန်သော် လည်း။ ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ၊ တော်အား။) ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှား ပေါ်လာကုန်၏။ ရတ္တိ၊ ည၌အခါ၌။ ခိတ္တာ၊ ပစ်လွှတ်အပ်ကုန် သော။ ခဏ၊ မြားတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ (နဒိဿန္တိ)ဣဝ၊ မမြင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ မထင်ရှားကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အသန္တော၊ ကတကလျာဏ မဟုတ်ကြသည့် များလှစွာ တောင်း မသူတော်အပေါင်းတို့သည်။ ဧတ္တ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ အနီးအပါး၌။ (နိသိန္န၊ ကုန်သည်။ သမာနာ ပိ၊ ကုန်သော် လည်း။ ဗုဒ္ဓစက္ခုဿ၊ အား။) န ဒိဿန္တိ၊ မထင်ရှားကုန်။ [ဣတိ၊ ဤကား အလိုရှိအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်တည်း။]

ဥဋ္ဌေဟိတိ၊ ဟိ အစရှိသောစကားကို။ (“ဘဏတိ”၌ စပ်။) ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ စာရိကစရဏံ၊ ဒေသ စာရိ လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို။ ယာစန္တော၊ တောင်းပန်တော်မူလိုသည်။ (ဟုတာ။)ဘဏတိ၊ ရွတ်ဆိုလျှောက်ထား၏။ ဝိရာတိ အာဒိဿ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ဘဂဝါ၊ ကိုး။ (ဝေဒိတဗျော ၌စပ်။) ဝိရိယဝန္တတာယ၊ ကြီးမားသော သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လဝိရိယ ရှိတော် မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိရာတိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လဝိရိယရှိတော်မူ၏ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) ဒေဝပုတ္တမစ္စုကိလေသမခရာနံ၊ ဒေဝပုတ္တမာရ် မစ္စုမာရ် ကိလေသမာရ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝိဇိတတ္တာ၊ အောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဇိတသင်္ဂါမော(တိ)၊ အောင်အပ်ပြီးသော မာရ်စစ်မြေပြင်ရှိ တော်မူ၏ဟူ၍။ ဝါ၊ မာရ်စစ်မြေပြင်ကိုအောင်တော်မူပြီးဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) ဇာတိကန္တာရာဒိနိတ္ထရဏတ္တာယ၊ ဇာတိအစရှိသော ခရီးခဲမှု ထုတ်ဆောင် ကယ်တင်ခြင်း အကျိုးငှာ။ ဝိနေယျသတ္တဝါဟနသမတ္တတာယ၊ ဝေနေယျ သတ္တဝါတည်းဟူသော ကုန်သည်အပေါင်းကိုဆောင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တဝါဟော(တိ)၊ ကုန်သည်မှူးကြီးနှင့် တူတော်မူ၏ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျော။) ကာမစန္ဒလုဏဿ၊ ကာမစန္ဒတည်းဟူသော ကြေးမြီ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဏဏောတိ၊ ကာမစန္ဒနိဝရဏတည်းဟူ သော ကြေးမြီရှိတော်မူမူဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

၇၁။ အပါဝုတာတိ၊ ကား။ ဝိဝဋ္ဌ၊ ဖွင့်အပ်ပြီ။ (အပါဝုတာ-ဟု ရှိသင့် ကြောင်းကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ ပြဟွယ်စနကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။)

အမတဿဒ္ဓါရာတိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်ကို။ (အပါဝုတော၊
ပွင့်တော်မူအပ်ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို အရိယာမဂ်သည်။ အမတသင်္ခါတဿ၊
အမြိုက်ဟုဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ ဒွါရံ၊ တံခါးတည်း။ သော၊
ထို အရိယာမဂ်တည်းဟူသော တံခါးကို။ မဟာ၊ သည်။ ဝိဝရိတော၊ ပွင့်၍။
ထပိတော၊ ထားတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပမုဉ္ဇန္တု၊
သဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ
၏။ သဒ္ဓံ၊ ဘုရားတရား၌ ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါကို။ ပမုဉ္ဇန္တု-ဝိဿေဇန္တု၊ လွတ်
ကြကုန်လော့။ ပစ္စိမပဒဒ္ဓနဿ၊ နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်း၌။
အယံ၊ ဤဆိုအပ်သော။ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဟံ၊ သည်။
အတ္တနော၊ ၏။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ သပ္ပဝတ္တိတမ္ဗိ၊
ကောင်းစွာ စိတ်၌ဖြစ်ခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။။ ပဏီတံ၊ ပြဇာန်းသည်၏
အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်သော။ ဥတ္တမံ၊ မွန်မြတ်သော။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤသစ္စာလေး
ပါး တရားတော်ကို။ ဝါ၊ ဤအရိယာမဂ်တရားတော်ကို။ ကာယဝါစာကိလ
မထသည်၊ ကိုယ်နှုတ်တို့၏ ပင်ပန်းရုံသာဟု အမှတ်ရှိတော်မူသည်။ ဟုတု၊
၍။ န ဘာသိ၊ ဟောတော်မမူခဲ့။ ဝါ၊ မဟောအံ့ဟု ကြံတော်မူခဲ့ပြီ။ ဣဒါနိ
ပန၊ ယခုအခါ၌ကား။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။
သဒ္ဓါဘာဇနံ၊ သဒ္ဓါတည်းဟူသော ခွက်ကို။ ဥပနေန္တု၊ ကပ်-ဆောင်ကြ
ကုန်လော့။ တေသံ၊ ထို သတ္တဝါတို့၏။ သင်္ကပ္ပံ၊ ကောင်းသောအကြံကို။
ပူရေဿာမိ၊ ပြည့်စေတော်မူအံ့။ ဣတိ။ (အတ္ထော။)

အာဂ္ဂသာဝကယုဂအဖွင့်

၇၄။ ဗောဓိဓုက္ခမူလေတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ (အတ္ထော-၌စပ်။) ဗောဓိ
ဓုက္ခဿ၊ ၏။ အဝိဒူရေ၊ အနီး၌။ ဝါ၊ အနီးဖြစ်သော။ အဇပါလနိဂြော
ဓေ၊ အဇပါလပညောင်ပင်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်တော်မူခဲ့သည်။ (ဟု
တု၊ ပါတုရဟောသိ-၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ခေမေမိဂဒါယေတိ၊ ကား။
ဣသိပတနံ၊ ဣသိပတန တောသည်။ တေန သမယေန၊ ဝိပဿီဘုရားပွင့်တော်
မူရာ ထိုအခါ၌။ ခေမံ နာမ၊ မည်သော။ ဥယျာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ပန၊ ဆက်။ မိဂါနံ၊ သားကောင်တို့အား။ အဘယဝါသတ္ထာယ၊ ဘေးမဲ့
နေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဓိန္ဒတ္တာ၊ ပေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မိဂဒါယေတိ၊
ဟူ၍။ ဝါ၊ သားကောင်တို့၏တောဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို မိဂဒါယံတော
ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ခေမေမိဂဒါယေတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဝိပဿီ၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (ပဌမံ စွာ။ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ၊ တရားဟောတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂစ္ဆန္တော၊ ကြွတော်မူလတ်သော်။ အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂန္ထော၊ ကြွတော်မူ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထို မိဂဒါယံ တော၌သာ။) ဩတရတိ ယထာ၊ သက်ဆင်းတော်မူသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အညေ ပိ၊ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓ၊ တို့သည်။ ပဌမံ စွာ။ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ၊ ငှာ။ ဂစ္ဆန္တော၊ ကုန်လတ်သော်။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂန္ထော၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ သာ။ ဩတရန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ အမှောက်၊ တို့၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥပကဿ၊ မည်သော။ အာဇီဝကဿ၊ တက္ကတုန်း၏။ ဥပနိဿယံ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်တော်မူ၍။ ဥပကော၊ သည်။ ဣမံ အဒ္ဓါနံ၊ ဤ အခွံ့ရှည်သောခရီးကို။ ပဋိပန္နော၊ သွားပြီးသော ထို ဥပက တက္ကတုန်းသည်။ မံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ သလ္လပိတော၊ စကားပြော၍၊ ဂမိဿတိ၊ လတ္တံ့။ [စကားပြောပုံကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ၌ ရှုပါ။] အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ပုန၊ တဖန်။ နိဗ္ဗန္တန္တော၊ ငြီးငွေ့သည်။ (ဟုတော။) အာဂမ္မ၊ ပြန်လာ၍။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ လတ္တိကရိဿတိ၊ မျက်မှောက်ပြုလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတော၊ သိတော်မူ၍။ အဋ္ဌာရသယောဇနမဂ္ဂံ၊ တဆယ့်ရှစ်ယူဇနာရှိသောခရီးကို။ ပဒသာ ဝ၊ ခြေဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ ခြေကျင်သာလျှင်။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။ ဒါယပါလံ အာမန္တေသိတိ၊ ကား။ ဒိသ္မာဝ၊ မြင်၍သာလျှင်။ ဝါ၊ မြင်လျှင်မြင်ချင်းပင်။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်၍။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ နော၊ အကျွန်ုပ်တို့၏။ အယျော၊ အရှင်သည်။ အာဂတော၊ ကြွလာပါသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ လျှောက်၍။ ဥပဂတံ၊ အနီးသို့ ကပ်လာလော။ (ဒါယပါလံ၊ တောစောင့်ကို။) အာမန္တေသိ၊ ခေါ်၍သိစေတော်မူပြီ။

၇၅။ အာနုပုဗ္ဗိကထန္တိ၊ ကား။ ဒါနကထံ၊ ဒါန၏ဂုဏ်နှင့်စပ်သော တရားစကားလည်းကောင်း။ (“ဣတိ”၌စပ်။) [“အာနုပုဗ္ဗိ” ဟုရှိသင့်ကြောင်းကို သီလကုန်ဘာသာဋီကာ အဓမ္မဋ္ဌသုတ် ပေါက္ခရသဘတ် ဗုဒ္ဓပသက်မန အပွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ နောက်၌ “အနုပဋိပါဋိကထံ” ကိုထောက်၍ “အာနုပုဗ္ဗိကထံ” ဟု သမာသိလည်းရှိသင့်သည်။] ဒါနာနန္တရံ၊ ဒါနကထာ၏အခြားမဲ့၌။ သီလံ၊ သီလ၏ဂုဏ်နှင့် စပ်သော တရားစကားလည်းကောင်း။ (“ကထာ” ပုဒ်ကိုချုံးထားသည်။) သီလာနန္တရံ၊ သီလကထာ၏ အခြားမဲ့၌။ သဂ္ဂံ၊ နတ်ပြည်၏ဂုဏ်နှင့်စပ်သော တရားစကားလည်းကောင်း။ သဂ္ဂါနန္တရံ၊ သဂ္ဂကထာ၏အခြားမဲ့၌။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်၏ဂုဏ်နှင့်စပ်သော တရားစကားလည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့

အစရှိသည်ဖြင့်။ အနုပဋိပါဠိကထံ၊ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော တရားစကားကို။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [ပါဠိတော်၌ “မဂ္ဂကထာ” တိုက်ရိုက်မပါ၊ ဟောထိုက်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ထည့်ထားသည်။ သဗ္ဗဒါ အနုပဋိလိဋ္ဌော အရိယမဂ္ဂေါကံ ဒဿနတ္ထံ သဂ္ဂါနန္တရံ မဂ္ဂကထာ ကထေတပဿ။-ဋီကာ။]

တက္က၊ ထို ဒါနကထံ သီလကထံ အစရှိသောပါဌ်၌။ ဒါနကထန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ ဒါနံနာမ၊ ဤဒါနမည်သည်။ သုခါနံ၊ မျက်မှောက်တမလွန် နိဗ္ဗာန်တိုင် အောင်သော သုခတို့၏။ နိဒါနံ၊ အကြောင်းတည်း။ (ဣဒံ ဒါနံ နာမ၊ သည်။) သမ္ပတ္တိနံ၊ လူနတ်စည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ်တို့၏။ မူလံ၊ အရင်းမူလ အစတည်း။ (ဣဒံ ဒါနံ နာမ၊ သည်။) ဘောဂါနံ၊ သုံးဆောင် ခံစား စံစားဖွယ်ရာ ဝါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ (ဣဒံ ဒါနံ နာမ၊ သည်။) ဝိသမဂတဿ၊ မည်မမျှ ဉာတိဗျသန အစရှိသော ဗျသနသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ကို။ တာဏံ၊ စောင့်ရှောက် တတ်သော တရားတည်း။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာတည်း။ ဂတိ၊ ရောက်ထိုက်သော အရပ်တည်း။ ပရာယဏံ၊ အလွန်ပျောက်အပ်သော အရပ်တည်း။ ဝါ၊ လည်း လျောင်းရာတည်း။ ဣဓလောကပရလောကေသု၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောက နောက် တမလွန် လောကတို့၌။ ဒါနသဒိသော၊ ဒါနနှင့်တူသော။ အဝဿယော၊ မှီရာသည်လည်းကောင်း။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်လည်းကောင်း။ အာလမ္ဗဏံ၊ ဆွဲကိုင်ရာသည်လည်းကောင်း။ တာဏံ၊ သည်လည်းကောင်း။ လေဏံ၊ သည် လည်းကောင်း။ ဂတိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပရာယဏံ၊ သည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ။

ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ ဒါနသည်။ အဝဿယဋ္ဌန၊ မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရတနမယသိဟာသနသဒိသံ၊ ရတနာအတိပြီးသော ခြင်္သေ့ရုပ်ရှိသော နေရာ နှင့်တူ၏။ ဝါ၊ ရတနာအတိပြီးသော သိဟာသနပလ္လင်နှင့်တူ၏။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာပထဝီ သဒိသံ၊ မြေကြီးနှင့်တူ၏။ အာလမ္ဗနဋ္ဌန၊ ဆွဲကိုင်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာလမ္ဗနရဇ္ဈယဒိသံ၊ ဆွဲကိုင် အပ်သောကြိုးနှင့် တူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ ဒါနသည်။ ဒုက္ခနိတ္တ

၂၃၁

ဝါနဋ္ဌိ။ ။ဣဒါနိ ဒါနံ ဝဋ္ဋဂတာ၊ ဝဋ္ဌ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဥက္ကံသပ္ပတ္တာ၊ သမ္ပတ္တိယော ဝိယ၊ လွန်ကဲခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော စည်းစိမ်တို့ကို ပေးနိုင်သကဲ့သို့။ ဝိဝဋ္ဌဂတာပိ၊ ဝိဝဋ္ဌဟူသောနိဗ္ဗာန်၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တာ၊ ထိုသမ္ပတ္တိတို့ကို။ သမ္ပာဒေတိ၊ ပြီးစေနိုင်၏။ ဣတိ ဗောဓိစရိယဘာဝေန ဝိ၊ ဗောဓိသုံးတန် ရရှိရန် အကျင့်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ဒါနဂုဏေ ဒသေတုံ “ဒါနဋ္ဌိ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။

ရဏဋ္ဌေန၊ ဒုဂ္ဂတိဆင်းရဲမှ ထုတ်ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာဝါ၊ လှေနှင့်တူ၏။ သမဿာသနဋ္ဌေန၊ လောဘရန် မစ္ဆရိယရန်တို့မှ လွန်စွာ သက်သာစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ဂါမသုရော၊ စစ်မြေပြင်၌ သူရဲကောင်းနှင့်တူ၏။ [ဒါနမရှိလျှင် လောဘကြီး၏။ သူတပါးကိုလည်း ဝန်တိုတတ်၏။ ဒါနရှိသူကား မိမိမှာ အရာရာပြည့်စုံနေသောကြောင့် လောဘကြီးစရာလည်းမလို။ ဝန်တိုစရာလည်းမလို။ ထိုရန်သူတို့မှ သက်သာရာရသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်မြေပြင် သူရဲကောင်းသည် စစ်သားတို့ကို သက်သာရာ ရစေသကဲ့သို့တည်း။] ဘယပရိတ္တာဏဋ္ဌေန၊ လုံ့လုံ့ လှမဲ့ လှဆင်းရဲ အဖြစ်ဟူသောဘေးမှ ထက်ဝန်းကျင်စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုသင်္ခတနဂရံ၊ ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သော မြို့နှင့်တူ၏။ မစ္ဆေရမလာဒီဟိ၊ မပေးရက်လို့ ဝန်တိုခြင်းဟူသော အညစ်အကြေးအစရှိသည်တို့သည်။ အနုပလိတ္တဋ္ဌေန၊ မလိမ်းကျံအပ်သည် အဖြစ်ကြောင့်။ ပဒုမံ၊ ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူ၏။ တေသံ၊ ထို မစ္ဆေရအညစ်အကြေး အစရှိသည်တို့ကို။ နိဒဟနဋ္ဌေန၊ လောင်မြိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဂ္ဂိ၊ မီးနှင့်တူ၏။ ဒုရသဒဋ္ဌေန၊ မစ္ဆေရမလ အစရှိသည်တို့သည်မကပ်ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာသီဝိသော၊ လျင်သော အဆိပ်ရှိသော မြေနှင့်တူ၏။ အသန္တာသနဋ္ဌေန၊ မထိတ်လန့်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သီဟော၊ ခြင်္သေ့နှင့်တူ၏။ [ဒါနသည် ခြင်္သေ့နှင့်တူ၏။ ဒါနရှင်ကို မထိတ်စေတတ် ရဲစေတတ်၏။] ဗလဝန္တဋ္ဌေန၊ အခြွေအရံ အားကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟတ္ထိ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်တူ၏။ အဘိမင်္ဂလသမ္ပတဋ္ဌေန၊ အလွန်ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာဟု သမုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သေတဉ္စသဘော၊ ပြူဖွေးသော နွားလားဥသဘောနှင့် တူ၏။ ခေမန္တဘူမိသမ္ပာပနဋ္ဌေန၊ ဝိပတ္တိဘဝမှ သမ္ပတ္တိဘဝဟူသော ဘေးကုန်ရာမြေအရပ်သို့ ရောက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝလာဟကအဿရာဇံ၊ ကောင်းကင်လွှားလွှား ပျံသွားနိုင်သော မြင်းမင်းနှင့်တူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒါနံ၊ သည်။ လောကေ၊ ၌။ သက္ကသမ္ပတ္တိံ၊ သိကြား၏ စည်းစိမ်ကို လည်းကောင်း။ မာရသမ္ပတ္တိံ၊ မာရ်နတ်၏ စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း။ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ၊ ဗြဟ္မာ၏ စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း။ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ၊ စကြဝတေးမင်း၏ စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း။ သာဝကပါရမိဉာဏံ၊ သာဝကပါရမီ ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဘိသမ္မောဓိဉာဏံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ဒေတိ၊ ပေးနိုင်၏။ ဣတိ ဧဝမာဒိ ဒါနဂုဏပဋိသံယုတ္တံ၊ ဤသို့အစရှိသော ဒါနဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ကထံ၊ တရားစကားကို။ (ကထေသိ။)

ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒန္တော၊ ပေးလှူသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလံ၊ ကို။ သမာဒါတုံ၊ ကောင်းစွာယူခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဆောက်
တည်ခြင်းငှာ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒနန္တရံ၊ ထို
ဒါနကဏ္ဍ၏ အခြားမဲ့၌။ သီလကထံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြု၊ သီလကထန္တိ၊
ကား။ တေံ သီလံ နာမ၊ ဤသီလမည်သည်။ အဝဿယော၊ မှီရာတည်း။
ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာတည်း။ အာလမ္ဗဏံ၊ ဆွဲကိုင်ရာတည်း။ တာဏံ၊ စောင့်
ရှောက်တတ်၏။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာတည်း။ ဂတိ၊ ရောက်ထိုက်သော
အရပ်တည်း။ ပရာယဏံ၊ လည်းလျောင်းရာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣလောက
ပရလောကသမ္ပတ္တိနံ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်လောကစည်းစိမ် နှင့် နောင်တမလွန်လောက
စည်းစိမ်တို့၏။ သီလသဒ္ဓိသော၊ သီလနှင့်တူသော။ အဝဿယော၊ သည်။
ပတိဋ္ဌာ၊ အာလမ္ဗဏံ၊ တာဏံ၊ လေဏံ၊ ဂတိ၊ ပရာယဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
သီလသဒ္ဓိသော၊ သော။ အလင်္ကာရော၊ တန်ဆာသည်။ နတ္ထိ၊ သီလပုပ္ဖ
သဒ္ဓိသော၊ သီလတည်းဟူသော ပန်းနှင့်တူသော။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းသည်။ နတ္ထိ၊
သီလဂန္ဓသဒ္ဓိသော၊ သီလတည်းဟူသော အနံနှင့်တူသော။ ဂန္ဓော၊ အနံသည်။
နတ္ထိ၊ ဟိ၊ မှန်။ သီလာလင်္ကာရေန၊ သီလတည်းဟူသောတန်ဆာဖြင့်။
အလင်္ကာတံ၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော။ သီလကုသုမပိဋန္တနံ၊ ပန်ဆင်အပ်သော
သီလတည်းဟူသော ပန်းရှိသော။ သီလဂန္ဓာနုလိတ္တံ၊ သီလတည်းဟူသော

ဒါနံ။ပ။သက္ကောတိ။ ။ဒါနဉ္စ နာမ ဒက္ခိဏေယျေသု ဟိတဇ္ဈာသယေန ဝါ။
စီးပွားကို လိုလားခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း။ ပူဇနဇ္ဈာသယေန ဝါ။ ပူဇော်
လိုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ အတ္တနော သန္တကဿ ပရေသံ ပရိစ္စဇနံ၊
တသ္မာ ဒါယကော၊ အလှူရှင်ဖြစ်သူသည်။ သက္ကောသု ကေန္တဟိတဇ္ဈာသယော၊
ကေန စီးပွားကို လိုလားသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ သော
ပရေသံ ဟိံသတိ၊ သူတပါးတို့ကိုညှဉ်းဆဲ၏။ ပရေသံ ဝါ သန္တကံ ဟရတိ။
သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာကိုသော်လည်း ခိုးဆောင်၏။ ဣတိ အဋ္ဌာနမေတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း
သည် သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်။ ဣတိ အာဟ “ဒါနံ ဒဒန္တော သီလံ သမာ
ဒါတုံ သက္ကောတိ”တိ။—ဋီကာ။

အလင်္ကာရော နတ္ထိ။ ။ပုံတီး နားတောင်းစသော တန်ဆာတို့သည် ပြုလုပ်ခြင်း
ကြောင့် ဖြစ်ရကား ‘‘ကုတ္တိမ’’တန်ဆာတို့တည်း။ သီလတန်ဆာသည်ကား ထိုကဲ့သို့
ပြုလုပ်အပ်သော တန်ပာမဟုတ်။ အမြဲကာလပတ်လုံး သီလရှိသူ၏ တင့်တယ်ခြင်း
အထူးကို ဆောင်နိုင်သောကြောင့် တန်ဆာအစစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ‘‘သီလနှင့်
တူသော တန်ဆာသည် မရှိ’’ဟု ဆိုသည်။ [သီလသဒ္ဓိသော အလင်္ကာရော နတ္ထိတိ
အကုတ္တိမံ ဟုတွာ သမ္ပကာလံ သောတာပိသေသာဝဟတ္တာ။—ဋီကာ။ ‘‘ကရဏံ
ကုတ္တိ၊ ကုတ္တိယာ နိဗ္ဗတ္တံ ကုတ္တိမံ၊ န ကုတ္တိမံ အကုတ္တိမံ’’ဟုပြု။]

အနံဖြင့်လိမ်းကျ အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဒေဝကော ပိ၊ နတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည် လည်းဖြစ်သော။ လောကော၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ သြလောကေန္တော၊ ကြည့်သည်ရှိသော်။ တိတ္ထိံ၊ တင်းတိမ်အားရခြင်းသို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ ဝေမာဒိသိလဂုဏပဋိသံယုတ္တံ၊ ဤသို့အစရှိသော သိလ၏ဂုဏ်နှင့် စပ် ယှဉ်သော။ ကထံ၊ ကို။ (ကထေသိ။)

ပန၊ ကား။ ဣဒံ သီလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ အယံ သဂ္ဂေါ၊ ဤနတ် ပြည်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အနက်ကို။ ဒုဿေတုံ၊ ငှာ။ သီလာနန္တရံ၊ ၌။ သဂ္ဂကထံ၊ နတ်ပြည်၏ဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော တရားစကားကို။ ကထေ သိ၊ ပြီ။ သဂ္ဂကထန္တိ၊ ကား။ အယံ သဂ္ဂေါနာမ၊ မည်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဣဋ္ဌော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ကန္တော၊ နှစ်သက်အပ်၏။ မနာပေါ၊ စိတ်ကိုတိုး ပွားစေတတ်၏။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနတ်ပြည်၌။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ကိဋ္ဌော၊ မြူးပျော်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ သမ္ပတ္တိယော၊ တို့ကို လည်းကောင်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ စာတုမဟာရာဇိကာ၊ စတုမဟာရာဇ်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ နဂုတိဝဿသတသဟဿာနိ၊ အနှစ်ကိုးသန်း တို့ပတ်လုံး။ ဒိဗ္ဗသုခံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ကာယိကသုခ စေတသိကသုခကို။ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဝတိံ သာ၊ တာဝတိံသာတို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ (ဒေဝါ၊ တို့သည်။) တိဿော ဝဿကောဋ္ဌိယော စ၊ နှစ်သုံးကုဋေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ သဋ္ဌိဝဿသဟ ဿာနိ စ၊ အနှစ်ခြောက်သန်းတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ (ဒိဗ္ဗသုခံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘန္တိ။) ဣတိ ဝေမာဒိ သဂ္ဂဂုဏပဋိသံယုတ္တံ၊ ဤသို့အစရှိသော နတ် ပြည်၏ဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ကထံ၊ ကို။ (ကထေသိ၊ ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ ကထယန္တာနံ၊ ဟောတော်မူကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ မုခံ၊ ခံတွင်းတော်သည်။ နပ္ပဟောတိ၊ မလောက်။ ဝါ၊ မဆန့်။ စ၊ သာဓကကား။ အနေကပရိယာယေန။ပ။ ကထယုန္တိ အာဒိ၊ ဤသို့အစရှိ သော။ ဧတံ၊ ဤစကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ)ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဩက္ခဝေ၊ ဟို့။ အဟံ၊ သည်။ အနေကပရိယာယေန၊ တပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့်။ သဂ္ဂကထံ၊ ကို။ ကထေယံ၊ ဟောတော်မူနိုင်၏။]

ဧဝံ၊ သို့။ သဂ္ဂကထာယ၊ ဖြင့်။ ပလောဓာတုာ၊ ဖြားယောင်းတော် မူပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ အလင်္ကရိတုာ၊ တန်ဆာဆင်ပြီး၍။ တဿ၊ ထိုဆင်၏။ သောဏ္ဏံ၊ နှာမောင်းကို။ ဆိန္ဒုန္တော ဝိယ၊ ဖြတ်သကဲ့သို့။

(ဝေ၊ တူ။) အယမ္ပိ သက္ခေါ၊ ဤ နတ်ပြည်သည်လည်း။ အနိစ္စော၊ မပြု။ အဒ္ဓုဝေါ၊ မခိုင်ခံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနတ်ပြည်၌။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ လိုလားတပ်မက်တတ်သော လောဘကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ ထိုက်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှာ။ အပ္ပဿာဒါ၊ ပ။ ဘိယျောတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကာမာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဩကာရံ၊ ယုတ်ညံ့ပုံကိုလည်းကောင်း။ သံကိလေသံ၊ ညစ်ညမ်းပုံကိုလည်းကောင်း။ ကထေသိ၊ ပြီ။ [ကာမာ၊ ဝတ္ထု ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့သည်။ အပ္ပဿာဒါ၊ အနည်းငယ်သာယာဖွယ်ရှိကုန်၏။ ဗဟုဒုက္ခာ၊ များသောဒုက္ခရှိကုန်၏။ ဗဟု ပါယာသာ၊ များသောပင်ပန်းခြင်းရှိကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝတ္ထု ကိလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမတို့၌။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ဘိယျော၊ များလှ၏။ “မဟဿာဒါ သုခါ ကာမာ၊ နတ္ထိ ကာမာ ပရံသုခံ” ဟု ကောဒသနိပါတ် ပါနီယဘတ်တော်ရှိ၏။ ထိုဘတ်တော်၌ “မဟဿာဒါ” ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပ၊ အနည်းငယ်” ဟု အနက်ပေးလိုက်သည်။]

☞ တတ္ထ၊ ထို အာဒိနဝ ဩကာရ သံကိလေသ တို့တွင်။ [တတ္ထအစွဲ၊ စိတ်မရဲ မှ၊ နောက်လွဲအစ၊ အစိတ်ရွှ၊ ရောယူ ပေါင်း၍စွဲ။] အာဒိနဝေါတိ၊ ကား။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ဩကာရေတိ၊ ကား။ အဝကာရောယုတ်ညံ့သော အမ္မအရာတည်း။ လာမကဘာဝေါ၊ ယုတ်ညံ့သည်၏အပြစ်တည်း။ သံကိလေသောတိ၊ ကား။ တေဟိ၊ ထို ဝတ္ထု ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့ဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံသာဓရ၊ ၌။ သံကိလိဿနံ၊ နှိပ်စက်ခံရခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ပူပန်ရခြင်းတည်း။ [သံကိလိဿနန္တိ ဝိဗာဓေတဗ္ဗတာ၊ နှိပ်စက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်။ (နှိပ်စက်ခံရခြင်း။) ဥပတာပေတဗ္ဗတာ၊ ပူလောင်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်။ (ပူလောင်ခြင်း။) -ဦးကာ။] ယထာဟ၊ အဘယ်သို့မိန့်သနည်း။ “ကိလိဿန္တိ ဝတ ဘော သတ္တာ” တိ၊ သတ္တာဟူ၏။ (အာယသ္မာ အင်္ဂုလိမာလော၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော် ရာဇဝင် အင်္ဂုလိမာလသုတ်။) [သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကိလိဿန္တိ ဝတ ဘော၊ ညစ်နွမ်းကြရလေစွ ဪ။ ဝါ၊ အနှိပ်စက်ခံကြရလေစွ ဪ။ ဝါ၊ ပူလောင်ကြရလေစွ ဪ။] ဝေ၊ သို့။ ကာမာဒိနဝေန၊ ကာမတို့၏ အပြစ်ဖြင့်။ တဇ္ဇေတူ၊ ခြိမ်းခြောက်တော်မူပြီး၍။ နေက္ခမ္မေ၊ ကာမမှထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ်၌။ အာနိသံသံ၊ အာနိသင်ကို။ ဝါ၊ အကျိုးဂုဏ်ကို။ ပကာသေသိ၊ မူပြီ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ ရဟန်းအဖြစ်၌။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ပကာသေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ အမ္မဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ၊ အမ္မဋ္ဌသုတ်၏အဖွင့်၌။

၂၃၆

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဗြဟ္မာပဒါနသုတ်

ဝုတ္တနယဉ္ဇေဝ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်လည်းကောင်း။ ဥတ္တာနတ္ထဉ္ဇ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။)

၇၇။ အလတ္ထန္တိ၊ ကား။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အလတ္ထံ၊ ရကုန် သနည်း။ ဟေတိကိက္ခုဘာဝေန၊ ဟေတိကိက္ခုတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ (အလတ္ထံ၊ ရကုန်ပြီ။) ကိရ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုခဏှ တိဿ တို့၏။ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝ ရဿ၊ တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော သပိတ်သင်္ကန်း၏။ ဥပနိဿယံ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းကို။ ဩလောကေန္တော၊ သော်။ အနေကာသု၊ ကုန်သော။ ဇာတိသု၊ ဘဝတို့၌။ စိဝရဒါနာဒိနိ၊ သင်္ကန်းလှူခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ဒီသု၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဧထ ဘိက္ခဝေါတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားတော် ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တေ၊ ထိုခဏှ တိဿတို့သည်။ တာဝဒေဝ၊ ဧထ ဘိက္ခဝေါ ဟု မိန့်တော်မူရာ ထိုခဏ၌ပင်။ ဘဏ္ဍု၊ ဦးပြည်းခေါင်းတုံးတို့သည်။ ကာသယ ဝသနာ၊ ဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော အဝတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတု။) သရိရပဋိ မုက္ကေဟေဝ၊ ကိုယ်၌စွပ်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုပရိက္ခာရေဟိ၊ ရဟန်း၏ ပရိက္ခရာတို့ဖြင့်။ ဝဿသတိကတ္တေရာ ဝိယ၊ ဝါတရာရပြီးသောထေရ်တို့ကဲ့သို့။ ဘဂဝန္တိ၊ ကို။ နမဿမာနာဝ၊ ရှိခိုးကုန် လျက်သာ။ နိသိဒိသု၊ ထိုင်နေကြကုန်ပြီ။

သန္ဓိဿေသိ တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။)၊ ဣဓလောကတ္ထံ၊ ဤ လောကဟု ခေါ်ရစဉ်လာ ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော အကြောင်းအရာကို။ သန္ဓိဿေသိ၊ ကောင်းစွာ ရှုမြင်စေတော်မူပြီ။ ဝါ၊ ပြတော်မူပြီ။ ပရလောကတ္ထံ၊ နောက်လောကဟု ခေါ်ရစဉ်လာ ခန္ဓာ ငါးပါးဟူသော အကြောင်းအရာကို။ သန္ဓိဿေသိ၊ ပြီ။ [ဣဓလောကတ္ထန္တိ ဣဓလောကဘူတံ ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတံ အတ္ထံ၊ ပရလောကတ္ထန္တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။-ဋီကာ။] ဣဓလောကတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလတ်သော်။ အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စဟူ၍။ ဒဿေသိ၊ ပြတော်မူပြီ။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဿေသိ၊ ပြီ။ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဒဿေသိ၊ ပြီ။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဒဿေသိ၊ ဓာတု ယော၊ တို့ကို။ ဒဿေသိ။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေသိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒိ၊ ကို။ ဒဿေသိ။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿေန္တော၊ လတ် သော်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေသိ။ တထာ၊ တူ။ ဝေ ဒနာက္ခန္ဓာဒိနိ၊ အစရှိသည်တို့၏။ (ဥဒယံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ လတ်သော်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေသိ။) တထာ၊ တူ။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်း ကို။- ဒဿေန္တော ပိ၊ သော်လည်း။ ဥဒယဗ္ဗယဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း

အပြားအားဖြင့်။ ပညာသ၊ ငါးဆယ်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေသိ။
 ပရလောကတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ လတ်သော်။ နိရယံ၊ ကို။ ဒဿေသိ။
 တိရစ္ဆာန်နယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ အစုအဝေးကို။ (ဒဿေသိ။) ပေတ္တိဝိသယံ၊
 ပြိတ္တာတို့၏ ပေါင်းစုရာအရပ်ကို။ (ဒဿေသိ။) အသုရကာယံ၊ အသုရာ
 အပေါင်းကို။ (ဒဿေသိ။) တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကံ၊
 အကျိုးကို။ (ဒဿေသိ။) ဆန္ဒံ၊ ခြောက်ထပ်ကုန်သော။ ဒေဝလောကနံ၊
 နတ်ပြည်တို့၏။ သမ္မတ္တိံ၊ စည်းစိမ်ကို။ (ဒဿေသိ။) နဝန္တံ၊ ကိုးထပ်ကုန်သော။
 ဗြဟ္မလောကနံ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၏။ သမ္မတ္တိံ၊ ကို။ (ဒဿေသိ။)

သမာဒါပေသီ တိ၊ ကား။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတေရသရတင်္ဂဒသကထာ
 ဝတ္ထုအာဒိကေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ တဆယ့်သုံးပါးသောစုတင် ဆယ်ပါး
 သော ကထာဝတ္ထု အစရှိကုန်သော။ ကလျာဏဓမ္မေ၊ ကောင်းသောတရား
 တို့ကို။ ဂဏှာပေသိ၊ ယူစေတော်မူပြီ။ [ကထာဆယ်ပါးကို ပဉ္စဂုံတ္ထရ ဒုတိ
 ယ ပဏ္ဏာသက ထေရဝဂ် ဒုတိယသေခသုတ်၌ ရှုပါ။]

သမုဒတ္တဇေသီတိ၊ ကား။ သုဠ၊ စွာ။ ဥတ္တေဇေသိ၊ ထက်သန်စေတော်မူပြီ။
 အဗ္ဘုဿာဟေသိ၊ အလွန် အားတက်သရာ ဖြစ်စေတော်မူပြီ။ ဣဓ လော
 ကတ္ထဉ္စေဝ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပရလောကတ္ထု၊ ကိုလည်းကောင်း။ တာသေ
 တွာ တာသေတွာ၊ ထိတ်လန့်စေ၍ ထိတ်လန့်စေ၍။ အဓိဂတံ ဝိယ၊ ရအပ်
 သကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ၍။ ကတေသိ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုတ္တိံသကမ္မကာရဏ
 ပဉ္စဝိသတိမဟာဘယပုဗ္ဗေ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှု နှစ်
 ဆယ့်ငါးပါးသောဘေးကြီး အပြားရှိသော။ ဣဓ လောကတ္ထံ၊ ဤလောက၌
 ဖြစ်သော အကြောင်းအရာကို။ ဗုဒ္ဓေ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်
 မူသော။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ တာသေတွာ တာသေတွာ၊ ၍။ ကထယန္တေ၊
 လတ်သော်။ ပစ္စာ ဗာဟံ၊ နောက်၌လက်မောင်းရှိအောင်။ ဝါ၊ လက်ပြန်။
 ဂါဠဗန္ဓနံ၊ တင်းကြပ်စွာဖွဲ့ချီအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ဗန္ဓိတွာ၊ ၍။
 စာတုမဟာပထေ၊ လေးခုသောလမ်းကြီးတို့၏ အဆုံ၌။ ဝါ၊ လမ်းဆုံ
 လမ်းမ လမ်းလေးခု၌။ ပဟာရသဝေနေ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းတရာဖြင့်။ တာဠေ
 တွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ဒက္ခိဏဒွါရေန၊ တောင်တံခါးဖြင့်။ နိယုမာနော ဝိယ၊
 ထုတ်ဆောင်အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အာဃာတနဗန္ဓိကာယ၊ အလွန်နှိပ်
 စက်ရာဖြစ်သော စည်းနှီးတုံးပေါ်၌။ ထပိတသီသော ဝိယ၊ ထားအပ်သော
 ဦးခေါင်းရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သူလေ၊ တံကျင်၌။ ဥတ္တာသိတော ဝိယ၊
 ထိတ်လန့်စေအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လျှိုအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။

မတ္တဟတ္ထိနာ၊ အမုန့်ယစ်သောဆင်သည်။ မဒ္ဒိယမာနော ဝိယ စ၊ နင်းချေ အပ်သူသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်လန့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။ ဘဂဝတိ၊ သည်။) ပရလောကတ္ထု၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကထယန္တေ၊ လတ်သော်။ နိရယာဒိသု၊ တို့၌၊ နိဗ္ဗုတ္တော ဝိယ၊ ဖြစ်ရသူ သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဒေဝလောကသမ္ပတ္တိံ၊ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၏ စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝမာနော ဝိယ စ၊ ခံစားရသူသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ [သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာကို မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် သီဟနာဒဝဂ် စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ် မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်နှင့် ဒုကရုတ္တရ ပါဠိတော် ပဌမပဏ္ဏာသက ကမ္မကရုဏဝဂ်ဝဇ္ဇသုတ်တို့၌ ရှု၍၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဘေးကြီးတို့ကိုကား စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော် ခဂ္ဂဝိသဏသုတ္တနိဒ္ဒေသ၌ ရှုပါ။]

သမ္ပဟံသေသိတိ၊ ကား။ ပဋိလဒ္ဓဂုဏေန၊ ရအပ်ပြီးသောဂုဏ်ဖြင့်။ စော ဒေသိ၊ စောဒနာသကဲ့သို့ဖြစ်စေပြီ။ မဟာနိသံသံ၊ များသောအာနိသင်ရှိသည် ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သင်္ခါရာနံ အာဒိနဝန္တိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ပဌမမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထံ၊ ပထမဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှာ။ ကာမာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဣဓ ပန၊ ဤအထက်မဂ်အကျိုးငှာ ဟော တော်မူရာ၌ကား။ ဥပရိမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထံ၊ အထက်မဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှာ။ (“ပကာသေသိ”၌ စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အနိစ္စာ၊ ကုန်။ အဒ္ဓုဝါ၊ မခိုင်ခံ့ကုန်။ အနဿာသိကော၊ သာယာဖွယ်မရှိကုန်။ ဘိက္ခ ဝေ၊ တို့။ ယာဝ စ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဣဒံ (ဣမေသု) သဗ္ဗသင်္ခါ ရေသု၊ ဤအလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၌။ နိဗ္ဗိန္နိတံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ငြီးငွေ့ ခြင်းငှာ။ အလမေဝ၊ သင့်တော့သည်သာ။ ဝိရဇ္ဇိတံ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မတပ် ခြင်းငှာ။ အလံ (ဝေ)၊ သာ။ ဝိမုစ္စိတံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် လွတ်မြောက်ခြင်း ငှာ။ အလံ (ဝေ)၊ သာ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခါ ရာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝန္တံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ လာမကဘာဝဉ္စ၊ ယုတ်ညံ့သည် ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တပ္ပစ္စယံ၊ ထိုသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသော။

စောဒေသိ။ ။ပဋိလဒ္ဓဂုဏေန စောဒေသိတိ “တံတံ ဂုဏာဓိဂမေန အယဗ္ဗိ တုမှေဟိ ပဋိလဒ္ဓေါ အာနိသံသော။ အယဗ္ဗိ”တိ ပစ္စက္ခတော ဒသေန္တော “ကိ” ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပံ အတ္ထိ”တိ (ဤအခါမှ ရှေး၌ ဤသို့သဘောရှိသော အကျိုးအာ နိသင်ရှိခဲ့သလော ဟု။) စောဒေန္တော ဝိယ (စောဒနာသကဲ့သို့။) အဟောသိ၊ တေ နာဟ “မဟာနိသံသံ ကတွာ ကထေသိ”တိ။—နိကာ။

စာရိကာအနုဇာနနအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၃၉

ကိလမထံ စ၊ ပင်ပန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ပကာသေသိ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထို ပထမမဂ်အကျိုးငှာ ဟောပြောတော်မူရာ၌။ နေက္ခမ္မေ၊ ကမမမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ်၌။ (အာနိသံသံ၊ ကို။ ပကာသေသိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဇံ၊ တူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤ အထက်မဂ် အကျိုးငှာ ဟောတော်မူရာ၌။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်လှစွာသော။ ဣဒံ နိဗ္ဗာန်နာမ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်မည်သည်။ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်၏။ တာဏံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်၏။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာတည်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ အာနိသံသံ၊ ကို။ ပကာသေသိ၊ ပြီ။

မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်

၇၈။ မဟာဇနကာယောတိ၊ ကား။ ဒွိန္နံ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ တေသိယေဝ ကုမာရာနံ၊ ထို မင်းသားတို့၏ပင်။ ဥပဋ္ဌာကဇနကာယော၊ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော လူအပေါင်းသည်။ (အဿောသိ-၌စပ်။)

၈၀။ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ မေဉ္ဇာတိ၊ ကား။ သံသယ၊ ၏။ အပရိပုဏ္ဏတာ၊ မပြည့်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွေဝါစိကမေဝ၊ နှစ်ခွန်းသော စကားရှိသည်သလျှင်ဖြစ်သော။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ခြင်းသို့။ အဂမံသု၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ (တနည်း) သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ အဂမံသု၊ ဆည်းကပ်ကြကုန်ပြီ။

၈၁။ အလတ္တန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနုယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဖောတိက္ခုဘာဝေနဝ၊ ဖောတိက္ခု အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ အလတ္တံ၊ ရကုန်ပြီ။ ဣတော၊ ဤ ဝါရမှ။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပဗ္ဗဇိတဝါရေ ပိ၊ ရဟန်းပြုရာ ဝါရ၌လည်း။ သေဝ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်သာလျှင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

စာရိကာအနုဇာနနအဖွင့်

၈၆။ ပရိဝိတက္ကော ဥပပါဒီတိ၊ ကား။ ကဒါ၊ ၌။ ဥပပါဒိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်တော်မူသနည်း။ သမ္မောဓိတော၊ ဆစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူရာအခါမှ။ (ဘုရားဖြစ်တော်မူရာအခါမှ။) သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ၊ ခုနစ်နှစ်တို့ကိုလည်းကောင်း။

သတ္တ မာသေ၊ ခုနစ်လတို့ကိုလည်းကောင်း။ သတ္တံ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်ရက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အတိက္ကမိတော၊ လွန်ပြီး၍။ ဝါ၊ လွန်ပြီးမှ။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီးကိရ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပိတုသင်္ဂဟံ၊ ခမည်းတော်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူလျက်။ ဝိဟာသိ၊ ပြီ။ [ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌ ကျွတ်ထိုက်သော ဝေနေယျများ မရှိသောကြောင့် ပိတုသင်္ဂဟပြုလျက် နေတော်မူပြီ။ ပိတုသင်္ဂဟံ ကရောန္တော ဝိဟာသိ သမ္မောဓိတော “သတ္တသံဝစ္ဆရာနိ သတ္တမာသေ သတ္တဒိဝသေ” တိ အာနေတော သမ္ပန္နော၊ တဉ္စ ခေါ ဝေနေယျာနံ တဒါ အဘာဝတော။-ဋီကာ။]

ရာဇာ ပိ၊ သည်လည်း။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ သနည်း။) မယံ၊ ဧ။ ဇေဋ္ဌပုတ္တော၊ သားတော်အကြီးသည်။ နိက္ခမိတော၊ ၍။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ မေ၊ ဧ။ ဒုတိယပုတ္တော၊ ဒုတိယသားတော်သည်။ နိက္ခမိတော၊ ၍။ အဂ္ဂသာဝကော၊ အမြတ်ဆုံး သာဝကသည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ ပုရောဟိတပုတ္တော၊ ပုရောဟိတ်၏ သားတော်သည်။ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော၊ ဒုတိယအမြတ်ဆုံး သာဝကသည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ အဝသေသော၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဣမေ စ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဂိဟိကာလေပိ၊ လူဖြစ်ရာ အခါ၌လည်း။ မယံ၊ ဧ။ ပုတ္တမေဝ၊ သားကိုသာ။ ပရိဝါရေတွာ၊ ဝိုင်းရံ၍။ ဝိစာရိသု၊ လှည့်လည်ကြကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤ ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းတို့သည်။ ဣဒါနိ ပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ မယံယေဝ၊ ဧသလျှင်။ ဘာရော၊ တာဝန်တည်း။ စ၊ တာဝန်သာမကသေး။ အဟမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ နေ၊ ဘုရားအမှူးရှိသော ထိုရဟန်းတို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့အား။ ဩကာသံ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခွင့်ကို။ န ဒဿာမိ၊ မပေးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဝိဟာရဒ္ဓါရကောဋ္ဌကတော၊ ကျောင်းတိုက်တံခါးမုခ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ ရာဇဂေဟဒ္ဓါရာမင်္ဂါ၏ နန်းတော်တံခါးတိုင်အောင်။ ဥဘယတော၊ နှစ်ဘက်၌။ ခဒိရပါကာရံ၊ ရှားသားတံတိုင်းကို။ ကာရာပေတွာ၊ ပြုစေပြီး၍။ ကိလဇ္ဇေဟိ၊ ဖျာတို့ဖြင့်။ ဆာဒါပေတွာ၊ ဖုံးစေ၍။ ဝတ္ထေဟိ၊ အဝတ်တို့ဖြင့်။ ပဋိစ္ဆာဒါပေတွာ၊ ထပ်မံဖုံးလွှမ်းစေပြီး၍။ ဥပရိ စ၊ အထက်၌လည်း။ ဆာဒါပေတွာ၊ မိုးကာစေပြီး၍။ သုဝဏ္ဏတာရကဝိစိတ္တံ၊ ရွှေကြယ်တို့ဖြင့် ထူးဆန်းသော။ သမောလမ္ပိတတာလက္ခန္ဓမတ္တံ၊ ကောင်းစွာတူလျားကျသော ထန်းပင်လုံးအတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ဝိဝိဓပုပ္ဖဒါမဝိတာနံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော ပန်းဆိုင်ခိတန် မျက်နှာကြက်ကို။

ကာရာပေတော၊ ဤ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ စိတ္တတ္ထရဏေဟိ၊ ဆန်းကြယ်သော အခင်းတို့ဖြင့်။ သန္တရာပေတော၊ ခင်းစေပြီး၍။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဥဘောသု၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပဿေသု၊ ဘေးတို့၌။ မာလာဝစ္ဆကေ၊ ပန်းပင်ငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏသုဇ္ဈေ၊ ပြည့်သော ရေအိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ သက္ကလမဂ္ဂဝါသတ္ထာယ၊ အလုံးစုံသောလမ်းကို ထုံစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂန္ဓန္တရေ၊ နံ့သာတို့၏ အကြား၌။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပုပ္ဖန္တရေ၊ ပန်းတို့၏အကြား၌။ ဂန္ဓေတ၊ နံ့သာတို့ကိုလည်းကောင်း။ ထပါပေတော၊ ထားစေပြီး၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ ကာလံ၊ ဆွမ်းတိုင်းပေးချိန်ကို။ အဝံရောစာပေသိ၊ လျှောက်စေပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံသပရိဝုတော၊ ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတ္တာ။) အန္တောသာကိယာဝ၊ ကန်လန်ကာ၏ အတွင်းဖြင့်သာ။ ရာဇဂေဟံ၊ မင်း၏နန်းမတော်သို့။ ဂန္တော၊ မူ၍။ ဘတ္တကိစ္စံ၊ ကိစ္စ။ ကတ္တာ၊ မူ၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ ပြန်ကြွတော်မူ၏။ အညော၊ မင်းမှအခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒဠုမ္ပိ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာသော်မှလည်း။ နလဘတိ၊ မရ။ ပန၊ ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား။ ဘိက္ခုကို။ ဒါတုံဝါ၊ ပေးလှူခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ပုဇံ၊ ပူဇော်မှုကို။ ကာတုံဝါ၊ ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဓမ္မံ၊ ကိစ္စ။ သောတုံဝါ၊ နာခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ကုတော၊ အဘယ်မှ။ ဝါ၊ အဘယ်မှာ။ လဘတိ၊ ရနိုင်ပါအံ့နည်း။ နာဂရာ၊ မြို့သို့မြို့သားတို့သည်။ စိန္တေသု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) အဇ္ဈယနေ။ သတ္တုသည်။ လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ပွင့်တော်မူစဉ်။ သတ္တမာသာမိကာနိ၊ ခုနစ်လံအလွန်ရှိကုန်သော။ သုတ္တသံဝစ္ဆရာနိ၊ ခုနစ်နှစ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) မယဉ္ဇ၊ တို့သည်လည်း။ ဒဠုမ္ပိ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာသော်မှလည်း။ ဝါ၊ ဖူးမြင်ခွင့်ကိုသော်မှလည်း။ နလဘာမ၊ မရကြကုန်။ ဘိက္ခု၊ ကိစ္စ။ ဒါတုံဝါ၊ လည်းကောင်း။ ပုဇံ၊ ကိစ္စ။ ကာတုံဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဓမ္မံ၊ ကိစ္စ။ သောတုံဝါ၊ လည်းကောင်း။ ပဂေဝ(လဘာမ)၊ အဘယ်မှာ ရနိုင်ကုန်အံ့နည်း။ (တနည်း) ပဂေဝ၊ ရှေးဦးမဆွ အစကုပင်။ (နလဘာမ၊ မရကြကုန်။) ရာဇာ၊ သည်။ မယုမေဝ၊ ၏သာ။ ဗုဒ္ဓေါ၊ တည်း။ မယုမေဝ၊ ၏သာ။ ဓမ္မော၊ တည်း။ မယုမေဝ၊ ၏သာ။ သံဃော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဃာယိတာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟုပြု၍။ ဝါ၊ မြတ်နိုး၍။ သယမေဝ၊ မိမိချည်းသာ။ ဥပဋ္ဌဟိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီ။

စ၊ ဆက်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ပွင့်တော်မူလတ်သော်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ အတ္တာယ၊

မစ္ဆာဝါ (ပ) ၁၆

အကျိုးငှာ။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှာ။ ဥပ္ပန္နော၊ ပွင့်တော်မူပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ရညောယေဝ၊ ချစ်သော။ ဝါ၊ မှာသော။ နိရယော၊ ရဲသည်။ ဥဏှော၊ ပူသည်။ န အဿ၊ မဖြစ်ရာ။ အညေသံ၊ မင်းမှတစ်ပါး အခြားသူတို့၏။ နိလပ္ပလဝန သဒ္ဓိသော၊ ကြာညိုတောနှင့်တူသည်။ (န အဿ၊ ရာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဝဒါမ၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်စို့။ (ကိံ၊ နည်း။) နော၊ အကျွန်ုပ် တို့အား။ သတ္ထာရံ၊ ကို။ သစေ ဒေတိ၊ အံ။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ ပေးခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ နော စေ ဒေတိ၊ အကယ်၍ မပေးအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ရညာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ယုဇ္ဈိတွာ ပိ၊ စစ်တိုက်၍လည်း။ သံသံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ပင့်၍။ ဒါနာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊ တို့ကို။ ကရောမ၊ ကုန်စို့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပြုကြပါကုန်သော်လည်း။ သုဒ္ဓနာဂရေဟေဝ၊ ဇေဋ္ဌပုရိသမဖက် သက်သက်သော မြို့သူမြို့သားတို့ချည်းသာ။ ဧဝံ၊ သို့။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ဧကံ၊ သော။ ဇေဋ္ဌပုရိသမ္ပိ၊ အကြီးအကဲ ယောက်ျား ကိုလည်း။ ဂဏှာမ၊ ယူကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသံ၊ ကြံကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီး၍။)

တေ၊ ထိုမြို့သူမြို့သားတို့သည်။ သေနာပတိံ၊ စစ်သူကြီးကို။ ဝါ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထို စစ်သူကြီးအား။ တေမတ္ထံ၊ ဤ အကြောင်းကို။ အာရောစေတွာ၊ ပြောပြ၍။ သံ၊ မိ၊ အရှင်။ အမှာကံ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏။ ပက္ခော၊ ဘက်သားသည်။ အဟောသိ ကိံ၊ ဖြစ်မည်လော။ ဥဒါဟ၊ သို့မဟုတ်။ ရညော၊ ၍။ ပက္ခော၊ သည်။ အဟောသိ ကိံ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထို စစ်သူကြီးသည်။ အဟံ၊ သည်။ တုမှာကံ၊ တို့၏။ ပက္ခော၊ သည်။ ဟောမိ၊ အံ။ အပိ စ၊ ထိုသို့ သင်တို့၏ဘက်သား ဖြစ်ပါ သော်လည်း။ ပဌမဒီဝသော၊ ပထမနေ့ကို။ မယံ၊ အား။ ဒါတဗ္ဗော၊ ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ တေ၊ ထိုမြို့သူမြို့သားတို့သည်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ၊ လက်ခံကြ ကုန်ပြီ။ သော၊ ထို စစ်သူကြီးသည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ တုမှာကံ၊ အရှင်မင်းမြတ် တို့အား။ ကုပိတာ၊ စိတ်ဆိုးကြပါကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ သံတော်ဦး တင်ပြီ။ တာတ၊ အမောင် စစ်သူကြီး။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှာ။ ဝါ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (ကုပိတာ၊ ကုန်သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ သတ္ထာရံ၊ ကို။ တုမေယေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်တို့ချည်းသာ။ ဥပဋ္ဌဟထ ကိရ၊ ပြုစု လုပ်ကျွေးကြကုန်သတတ်။ အမောငါတို့သည်။ (သတ္ထာရံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာတံ၊ ငှာ။) န လဘာမ ကိရ၊ မရကြကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။

(ကုပိတာ၊ ကုန်ပြီ။) ဣဒါနိ ပိ၊ ဌိလည်း။ (သတ္တာရံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာတုံ၊ ဌာ။) သစေ လဘန္တံ၊ အကယ်၍ ရကုန်သေးအံ့။ (ဝေသတိ၊ သေ။) န ကုပုန္တိ၊ စိတ်မဆိုးကြပါကုန်။ ဒေဝ၊ မြတ်။ အလဘန္တော၊ ကုန်လတ်လော။ တုမေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ယုဇ္ဈိတုကာမာ၊ စစ်တိုက်ခြင်းငှာ အလိုရှိကြပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ တာတ၊ အမောင်။ ယုဇ္ဈာမိ၊ အံ့။ အဟံ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ န ဒေမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့ပြောပြီ။

“ဒေဝ၊ မြတ်။ တုမာကံ၊ တို့၏။ ဒါသု၊ ကျွန်တို့သည်။ တုမေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ယုဇ္ဈာမ၊ ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တုမေ၊ တို့သည်။ ကံ၊ အဘယ်သူ့ကို။ ဂဏိတွာ၊ ယုဇ္ဈ။ ယုဇ္ဈိသထ၊ ကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ တံ၊ သည်။ သေနာပတိ နန၊ စစ်သူကြီးမဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့ပြောပြီ။ ဒေဝ၊ မြတ်။ အဟံ၊ ကျန်တော်မျိုးသည်။ နာဂဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ (ယုဇ္ဈိတုံ၊ ဌာ။)

န သမတ္ထော၊ မစွမ်းနိုင်ပါ။ ဣတိ၊ တင်ပြီ။ တုတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဝါ၊ ထိုသို့ သံတော်ဦးတင်ခြင်းကြောင့်။ ဗုဇ္ဈာ၊ သည်။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဗလဝန္တော၊ အားရှိကုန်၏။ သေနာပတိ ပိ၊ စစ်သူကြီး သော်မှလည်း။ တေသညေဝ၊ ထို မြို့သူမြို့သားတို့၏ပင်။ ပက္ခော၊ ဘက်သားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဥတု၊ ရှိ။ အညာနိ ပိ၊ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တ မာသမိကာနိ၊ ကုန်သော။ သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ၊ ပတ်လုံး။ မယံ၊ အား။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ ဒေန္တု၊ ပေးကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ န သမုဋ္ဌိစ္စံ သု၊ လက်မခံကြကုန်။ ရာဇာ၊ သည်။ ဆဝဿာနိ၊ ပတ်လုံး။ (ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ ဒေန္တု၊ ကုန်လော့။) ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ န သမုဋ္ဌိစ္စံ သု၊ ကုန်။ ပဉ္စ (ဝဿာနိ မယံ ဘိက္ခုသံသံ၊ ဒေန္တု၊ ဣတိ၊ အာဟ။ နာဂရာ န သမုဋ္ဌိစ္စံ သု။) [ဤသို့ လိုက်၍ပေးပါ။] စတ္တာရံ (ဝဿာနိ)၊ လေးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ တိဏိ (ဝဿာနိ)၊ သုံးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ ဒေ (ဝဿာနိ)၊ နှစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ ကေဝသံ၊ တနှစ် ပတ်လုံး။ မယံ၊ အား။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ ဒေန္တု၊ ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဟာပေသံ၊ လျော့စေပြီ။ ဝေ၊ သို့။ ဟာပေန္တေပိ၊ လျော့စေပါသော် လည်း။ န သမုဋ္ဌိစ္စံ သု၊ ကုန်။ အညေ၊ ကုန်သော။ သတ္တ ဗိဝသော၊ ခုနစ် ရက်တို့ကို။ ယာစိ၊ ပြီ။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အတိ ကကုဋ္ဌံ၊ အလွန် ကြမ်းတမ်းမှုကို။ ရညာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ကာတုံ၊ ဌာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မဆင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ အနုဘေဒနိ သု၊ ခွင့်ပြုကြကုန်ပြီ။

ရာဇာ၊ သည်။ သတ္တ မာသာမိကာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တန္တံ သံဝတ္ထရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။ သဗ္ဗိတံ၊ စီရင်အပ်ပြီးသော။ ဒါနမုခံ၊ လှူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ [ဒါနမုခန္တိ ဒါနကရဏုပါယံ၊ ဒါန ဝတ္တန္တိ အတ္ထော။—ဋီကာ။] သတ္တန္တမေဝ ဒိဝသာနံ—ခုနစ်ရက်သာလျှင် ဖြစ် သောနေ့တို့၏ အတွက်။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဆဒိဝသေ၊ ခြောက် ရက်တို့ပတ်လုံး။ ကေသဉ္စိ၊ တစုံတယောက်သော လူတို့သည်။ အပဿန္တာ နညေဝ၊ မမြင်ကုန်စဉ်ပင်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ သတ္တမေ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌။ နာဂဓေ၊ တို့ကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ တာတာ၊ အမောင်တို့။ ဝေဗ္ဗပံ၊ ရွှံသော။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ သက္ခိယထ၊ စွန်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မေးပြီ။ တေပိ၊ ထိုမြို့သို့မြို့သားတို့သည်လည်း။ အမေယေဝ၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့ကိုသာ။ နိဿာယ၊ ၍။ တံ၊ ထို ဒါနဝတ္ထုသည်။ ဒေဝဿ၊ အရှင်မင်း၏အတွက်။ ဥပ္ပန္နံ နနံ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ သံတော်ဦး တင်ပြီး၍။ သက္ခိယာမ၊ စွမ်းနိုင်ပါကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ပိဋ္ဌိဟတ္ထေန၊ လက်ဖမ်းဖြင့်။ အဿုနိ၊ တို့ကို။ ပုဉ္ဇမာနေဝ၊ သုတ် လျက်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသဘသဟဿံ၊ တသိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန်း အပေါင်းကို။ အညဿ၊ ၏။ ဝါရံ၊ အလှည့်အကြိမ်ကို။ အကတွာ၊ ၍။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ ဝါ၊ အသက်ရှည်သမျှ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပ္ပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ကြံခံပါပြီ။ မန၊ ထိုသို့ ကြံခံပါသော်လည်း။ [“နာဂရာ ပန” ဟု “ပန” ပါလျှင် ကောင်း၏။ မပါသောကြောင့် ထည့်သည်။] နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဒါနိ၊ ၌။ မေ၊ ခမည်းတော်အား။ န အနုညာတာ၊ ခွင့် မပြုကြပါကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ မယံ၊ တို့သည်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ ဝါ၊ ပေးလှူခွင့်ကို။ န လဘာမ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ကြံ၍။ ကပ္ပန္တံ၊ ကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ ရား။ သေ၊ ၌။ ဝါ၊ နက်ဖန်ခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ တေသံ၊ ထို မြို့သို့မြို့သားတို့ကို။ အနုဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကရေ၊ ထ၊ ပြုတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

အထ၊ “လျှောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ၂-ရက်မြောက်နေ့၌။ သေနာပတိ၊ သည်။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသောအလှူကို။ သဇ္ဇေတွာ၊ စီရင်ပြီး ၍။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် စောင့်ရှောက်

စာရိကာအနုစာနုအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၄၅

ကုန်လတ်သော်။ အညော၊ မိမိမှတပါး အခြားသော။ ကောစိတစုံတယောက်
သည်။ ကောဘိက္ခမ္ဘိ၊ တဇ္ဇန်းသော ဆွမ်းကိုသော်မှလည်း။ နဒေတိ၊ မပေးနိုင်။
ဝေ၊ ဤသို့ တဇ္ဇန်းသော ဆွမ်းကိုသော်မှ မပေးနိုင်လောက်အောင်သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရက္ခထ၊ စောင့်ရှောက်ကြကုန်လေဘူး။ ဣတိ၊ ဤသို့
ပြော၍။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ပုရိသေ၊ တို့ကို။ တပသိ၊ ထားပြီ။
တံဒိဝသံ၊ ထိုစစ်သူကြီးဆွမ်းမကပ်မိနေ၌။ သဗ္ဗိဘရိယာ၊ သဌေးကတော်
သည်။ ရောဒမာနာ၊ ငိုလျက်။ ဓိတရံ၊ သမီးကို။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။)
အမ္မ၊ ချစ်သမီး။ တဝ၊ သင်၏။ ပိတာ၊ မိခင်သည်။ သစေ၊ ဇီဝေယျ၊
အကယ်၍ အသက်ရှင်အံ့။ (ဝေ၊ သတိ။) အဇ္ဇ၊ နေ့။ အဟံ၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။
ဒသဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဘောဇေယျံ၊ ဆွမ်းကပ်ရ ရ၏။ ဣတိ၊ သို့။
(အာဟ။) သာ၊ ထို သဌေးသမီးသည်။ တံ၊ ထို မိခင်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။
(ကိံ၊ နည်း။) အမ္မ၊ မိခင်။ မာ စိန္တယိ၊ တောင်တောင်၍၍ မကြံ့ခည်
ပါလင့်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလတ်သော်။ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဓေါ၊
ဘုရားအမှူးရှိသော။ ဘိက္ခုသံသော၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။
အမှာကံ၊ ချစ်သမီးတို့၏။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇိယတိ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူရလတ္တံ့။
တထာ၊ ထိုသမီးတို့၏ ဆွမ်းကိုဘုဉ်းပေးရလောက်အောင်သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ ကရိယာမိ၊ ပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ။)

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ သတသဟသုဂ္ဂနိကာယ၊ အဖိုး တသိန်းထိုက်
သော။ သုဝဏ္ဏပါတိယာ၊ ရွှေခွက်၌။ နိရုဓကပါယသဿ၊ ရေမရှိသော နို့
ဆွမ်းဖြင့်။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ သပ္ပိမဓုသက္ကရာဒိဟိ၊ ထောပတ် ပျားရည်
သကာအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အဘိသင်္ခရိတွာ၊ ပြုစီရင်ပြီး၍။ အညာယ၊ အခြား
သော။ ပါတိယာ၊ ရွှေခွက်ဖြင့်။ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ၊ မှောက်၍။ တံ၊ ထို ရွှေ
ခွက်ကို။ သုမနမာလာဂုဌေဟိ၊ မြလေးပန်းကုံးတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ဝန်းရံ၍။
မာလာဂုဌသဒိသံ၊ ပန်းကုံးနှင့်တူသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။
ဂါမံ၊ သို့။ ပဝိသနဝေလာယ၊ ဝင်တော်မူရာ အချိန်၌။ သယမေဝ၊ ကိုယ်
တိုင်သာလျှင်။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်ချီ၍ (ရွက်၍။) ဒါသိဂဏပရိဝုတာ၊ ကျွန်မ
အပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်။ [ဓာတိဂဏပရိဝုတာ၊ အထိန်းအပေါင်းခြံရံအပ်
သည်။-မူကွဲ။] (ဟုတွာ။) နဂရာ၊ မြို့မှ။ နိက္ခမိ၊ ထွက်ပြီ။ အန္တရာမဂ္ဂေလမ်း
ခရီးအကြား၌။ သေနာပတိဥပဌာကာ၊ စစ်သူကြီး၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည်။
အမ္မ၊ အမိ။ ဣတော၊ ဤအရပ်သို့။ မာ အဂမ၊ မ သွားပါလင့်။ ဣတိ၊ သို့။
ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

မဟာပုညာနာမ၊ ကြီးသောဘုန်းရှိသူတို့မည်သည်။ မနာပကထာ၊ မြတ်
 နိုးဖွယ်စကားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို စစ်သူ
 ကြီး၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည်။ ပုနပျုန၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်။ ဘဏန္တိ၊
 ပြောကြကုန်စဉ်။ ကထာ၊ စကားသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိကိပိတံ၊ ပယ်မြစ်
 ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သာ၊ ထိုသဌေး
 သမီးသည်။ စုဠပိတံ၊ ဘုရားတို့။ မဟာပိတံ၊ ဘကြီးတို့။ မာတုလာ၊
 ဦးလေးတို့။ ဝါ၊ ဦးကြီးတို့။ ကိဿ၊ အတယ့်ကြောင့်။ တုမ္ပေ၊ အရှင်တို့
 သည်။ ဂန္တိ၊ သွားခြင်းငှာ။ ဝါ၊ သွားခွင့်ကို။ န ဒေထ၊ မပေးကြပါကုန်
 သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ အမ္ပ၊ အမိ။ သေနာပတိနာ၊ သည်။
 အညဿ၊ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်အား။ ခါဒနိ
 ယဘောဇနိယံ၊ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။ ဒါတံ၊ ငှာ။ ဝါ၊ ပေးခွင့်ကို။ မာ
 ဒေထ၊ မပေးကြကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ထပိတံ၊ ထားအပ်ကုန်
 သည်။ အမ္ပ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဂန္တိ၊ ငှာ။ ဝါ၊ ကို။
 န ဒေမ္ပ၊ မပေးကုန်။)

ကိံ ပန၊ အသို့ပါနည်း။ မေ၊ ကျွန်ုပ်၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ခါဒနိယံ၊
 ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း။ ဘောဇနိယံ၊ ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဿထ၊
 မြင်ပါကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ မာလာဂုဠံ၊ ပန်းကုံးကို။ ပဿာမ၊
 မြင်ပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ။ တုမ္ပာကံ၊ တို့၏။ သေနာပတိ၊
 သည်။ မာလာဂုဠပုဇဗ္ဗိ၊ ပန်းကုံးဖြင့် ပူဇော်မှုကိုလည်း။ ကာတံ၊ ငှာ။ ဝါ၊
 ပြုခွင့်ကို။ န ဒေတိ ကိံ၊ မပေးပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ အမ္ပ၊
 အမိ။ ဒေတိ၊ ပေးပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။
 အပေထ၊ ဖယ်ကြပါကုန်။ အပေထ၊ ဖယ်ကြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။
 ဘဂဝန္တိ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ ရား။ မာလာဂုဠံ၊
 ကို။ ဂဏှာပေထ၊ ယူစေတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကံ၊ တယောက်သော။ သေနာပတိဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာကံ၊
 ကို။ ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်တော်မူ၍။ မာလာဂုဠံ၊ ကို။ ဂဏှာပေသိ၊
 ယူစေတော်မူပြီ။ သာ၊ ထို သဌေးသမီးသည်။ ဘဂဝန္တိ၊ ကို။ ဝန္တိတွာ၊
 ၍။ ဘဂဝါ၊ ရား။ ဘဝါဘဝေ၊ ဘဝင်ယ်ကြီး အသီးသီး၌။ နိဗ္ဗတ္တိယံ၊
 ဖြစ်ရခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ မေ၊ တပည့်တော်မ၏။ ပရိတဿန
 ဇီဝိတံ နာမ၊ ကြောက်ကြောက်လန့်လန့် အသက်မွေးရခြင်း မည်သည်။ ဝါ၊
 ဆင်းဆင်းရဲရဲ အသက်မွေးရခြင်းမည်သည်။ [ပရိတဿနဇီဝိတန္တိ ဒုက္ခဇီဝိကာ၊

၂၄၆

ဒါလိဒ္ဓိယန္တိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] မာ ဟောတု၊ လင့်။ အယံ သုမနမာလာ
ဝိယ၊ ဤ မြတ်လေးပန်းကဲ့သို့။ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဌာနေ၊ ဖြစ်ရာ ဖြစ်ရာအရပ်၌။
ပိယာဝ၊ ချစ်အပ်သူသည်သာ။ ဟောမိ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။ စ၊ သည်သာမက
သေး။ နာမေန၊ အမည်အားဖြင့်။ သုမနာယေဝ၊ သုမနာမည်သည့်သာ။
(ဟောမိ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပတ္တနံ၊ ဆုတောင်းမှုကို။ ကတော၊
၍။ သတ္တာရာ၊ သည်။ သုခိနိ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်လော။
ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်။ (ဟုတော။) ဝန္တိတော၊ ၍။ ပဒကိဏံ၊
အရိအသေကို။ ကတော၊ ၍။ ပက္ကမိ၊ ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ သေနာပတိဿ၊ ၏။ ဂေဟံ၊ သို့။ ဝန္တော၊ ကြွဟော်မူ၍။
ပညတ္တာသနေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော နေရာ၌။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ ဝန္တော၊ သည်။
ယာဂံ၊ ကို။ ဂဟေတော၊ ၍။ ဥပဂဉ္စိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး။ သတ္တာ၊ သည်။ ဝတ္တံ၊ ကို။
ပိဗဟံ၊ ပိတ်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်။ နိသီဒန္တော၊ ထိုင်
မိပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ နော၊ ငါတို့၏။ ဝါ၊ ငါတို့မှာ။
ဆန္တရာ၊ အကြား၌။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီးသော။ ဧကော၊ တမျိုးသော။
ပိဏ္ဍပါတော၊ ဆွမ်းသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့ မိန့်တော်မူပြီ။ သော၊
ထို စစ်သူကြီးသည်။ မာလံ၊ ကို။ အပနေတော၊ ဖယ်၍။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ဗဒ္ဓသ၊
မြင်ရပြီ။ စူဠပဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးငယ်သည်။ အာဟ၊ ဖြီ။ (ကံ၊ နည်း။)
သာမိ၊ အရပ်။ မာလာတိ၊ ပန်းဟူ၍။ မံ၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့။ ဝတော၊ ၍။
မာတုဂါမော၊ မိန်းမတယောက်သည်။ ဝဉ္ဇေသိ၊ လှည့်ပတ်လိုက်ပါပြီ။ ဣတိ၊
သို့။ (အာဟ။) ပါယသော၊ နို့ဆွမ်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အာဒိ၊ ကတော၊
အစပြု၍။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ပဟောတိ၊ လောက်၏။
သေနာပတိ ပိ၊ သည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒေယျဓမ္မံ၊ ပေးလှူထိုက်သော
သဘောရှိသော ပစ္စည်းပတ္တကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။ သတ္တာ၊ သည်။ ဘတ္တကိစ္စံ၊
ဆွမ်းကိုစွဲကို။ ကတော၊ မူပြီး၍။ မဂ်လံ၊ မဂ်လာကို။ ဝတော၊ မိန့်တော်မူ၍။
ပက္ကမံ၊ ပြီ။ သေနာပတိ၊ သည်။ (ယာ)၊ အကြင်သူမသည်။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။

သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ပဟောတိ။ ။ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခုနံ ပဟောတိတိ ဘဂဝတော၊
မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း။ အဋ္ဌိသဋ္ဌိ ဘိက္ခုသတ သဟဿာနံ စ၊ တသိန်း
ခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း။ တာဂတော၊ တဖို့စီ
တဖို့စီအားဖြင့်။ (တဆုပ်စီ တဆုပ်စီအားဖြင့်။) ဒါတံ ပဟောတိ၊ ဧဝံမြင်းငှာလောက်
၏။ န သဗ္ဗေသံ ပရိယတ္တဘာဝေန (ပြည့်စုံလုံလောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လောက်သည်
မဟုတ်။) တေနာဟ သေနာပတိ ပိ အတ္တနော ဒေယျဓမ္မံ အဒါသိတိ။-ဋီကာ။

အဒါသိ၊ ပြီ။ သာ၊ ထို သူမသည်။ ကာနာမ၊ အဘယ် မည်သူနည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ သာမိ၊ အရှင်။ သေဠိဓိတာ၊ သဌေးသမီးပါတည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့ ပြောပြီ။ သာ ဣတ္ထိ၊ ထိုမိန်းမသည်။ သပ္ပညာ၊ ပညာရှိပါပေစွ။ ဧဝ
 ရူပါယ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော မိန်းမသည်။ ဃဇေ၊ အိမ်၌။ ဝသန္တိယာ၊
 နေလတ်သော်။ ပုရိသဿ၊ အိမ်ရှင်ယောက်ျား၏။ ဝါ၊ သည်။ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိ
 နာမ၊ နတ်ပြည် စည်းစိမ်မည်သည်ကို။ န ဗုလ္လဘာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်မည်
 မဟုတ်။ ဝါ၊ ရရှိမခဲယဉ်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ တံ၊ ထို သဌေးသမီးကို။
 အာနေတော၊ ဆောင်၍။ ဇေဠိကဋ္ဌာနေ၊ အကြီးဆုံးဇနီး၏အရာ၌။ ထပေသိ၊ ပြီ။

ပုနဒိဝသေ၊ နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌။ နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဝါနံ၊ ကို။ အဒိသု၊
 ပေးလှူကြကုန်ပြီ။ ပုနဒိဝသေ၊ ၌။ ရာဇာ၊ သည်။ (ဝါနံ၊ ကို။ အဒါသိ၊
 ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ ကေန္တရိကာယ၊ တရက်ခြားဖြင့်။ ဝါနံ၊ ကို။ ဝါတံ၊ ဌာ။
 အာရတိ သု၊ အားထုတ်ကြကုန်ပြီ။ ရာဇာပိ၊ သည်လည်း။ စရပုရိသေ၊ ထိုထို
 ဤဤ လှည့်လည် မွေ့နှောက် စုံထောက် ယောက်ျားတို့ကို။ ထပေတော၊ ၍။
 နာဂဇေဟိ၊ တို့သည်။ ဒိန္နဒါနတော၊ ပေးအပ်သော အလှူထက်။ အတိရေက
 တရံ၊ သာလွန်သော အလှူကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ နာဂရာ ပိ၊ တို့သည်လည်း။
 တထေဝ၊ ထို အတူသာလျှင်။ ကတော၊ ၍။ (စုံထောက်ထား၍။) ရညာ၊
 သည်။ ဒိန္နဒါနတော၊ ထက်။ အတိရေကတရံ၊ ကို။ (ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။) ရာဇ
 ဂေဟေ၊ မင်း၏နန်းတော်၌။ နာဂကိတ္တိယော၊ ကချေသည် မောင်းမတို့သည်။
 ဒဟရသာမဏေဇေ၊ ရဟန်းငယ် သာမဏေတို့ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိံ၊
 နည်း။) တာတာ၊ ချစ်သားတို့။ ဂဏှထ၊ ယူကြကုန်။ ဂဟပတိကာနံ၊ အိမ်ရှင်
 သူကြွယ်တို့သည်။ ဂတ္တဝတ္ထာဒိနံ၊ ကိုယ်အဝတ်အစရှိသည်တို့ကို။ ပုဉ္ဇိတော၊ သုတ်
 ၍။ ဗာလဒါရကာနံ မလိမ္မတမာ ကလေးတို့၏။ ခေဠသင်္ဃာဏိကာဒိဓောဝန
 ဟတ္ထေဟိ၊ တံတွေး နှစ် အစရှိသည်တို့ကို ဆေးကြောင်းလက်တို့ဖြင့်၊ န ကတံ၊
 ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ သုစိံ၊ စင်စင်ကြွယ်ကြွယ်။ ပဏိတံ၊ မွန်မွန်မြတ်မြတ်။
 ကတံ၊ ပြုအပ်သော ဆွမ်းပါတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

ပုနဒိဝသေ၊ ၌။ နာဂရာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဒဒမာနာ၊ ကုန်လတ်သော်။
 (ဒဟရသာမဏေဇေ၊ တို့ကို။) ဝဒန္တိ၊ ပြောကြကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။)
 တာတာ၊ ချစ်သားတို့။ ဂဏှထ၊ ယူကြပါကုန်။ နာဂရဂါမနိဂမာဒိသု၊
 မြို့ ရွာ နိဂုံး အစရှိသည်တို့၌။ သကံစိုတတဏှာလခိရဒဓိသပ္ပိအာဒိဟိ၊ စုရုံး
 အပ်သော ဆန် နို့ရည် နို့ဓိမ်း ထောပတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ န(ကတံ)၊
 ပြုအပ်သည် မဟုတ်ပါ။ အညေသံ၊ တို့၏။ ဇသံသိသပိဋ္ဌိအာဒိနိ၊ သလုံး

မြင်းခေါင်း ဦးခေါင်း ကျောက်ကုန်း အစရှိသော အရပ်တို့ကို။ ဘဉ္ဇိတော၊
ဖျက်ဆီး၍ (နှိပ်နင်း၍။) အာဟာရာပိတေဟိ၊ ဆောင်ယူစေအပ်ကုန်သော ဆန်
အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ န ကတံ၊ မဟုတ်ပါ။ ဇာတိသပ္ပိခိရာဟိယေဝ၊ အိမ်ခြံ၌ဖြစ်
သော ထောပတ် နို့ရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သာ။ (အစစ်ဖြစ်သော ထောပတ်
နို့ရည်အစရှိသည်တို့ဖြင့်သာ။) ကတံ၊ ပါပြီ။ ဣတံ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)
ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ သတ္တသု သံဝစ္ဆရေသု၊ ခုနစ်နှစ်တို့သည်
လည်းကောင်း။ သတ္တသု မာသေသု၊ ခုနစ်လတို့သည်လည်းကောင်း။ သတ္တ
သု ဒိဝသေသု စ၊ ခုနစ်ရက်တို့သည်လည်းကောင်း။ အတိက္ကန္တေသု၊ လွန်
ကုန်လတ်သော။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဘဂံဝတော၊ ၏။ အယံ ဝိတက္ကော၊
သည် (စာရိကာအနုဇာနန အကြံတော်သည်။) ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။
သမ္မောဓိတော၊ ပ။ ဥဒပါဒိတိ၊ ဥဒပါဒိ-ဟူ၍။ သံဂီတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။
ဝတ္ထံ၊ ပြီ။ (ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ-အဖွင့်၌ဆိုအပ်ပြီ။) [သမ္မောဓိတော၊ မှ။
သတ္တသံဝစ္ဆရာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သတ္တမာသာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။
သတ္တ ဒိဝလာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ အတိက္ကမိတော၊ ၍။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။]

၈၇။ အညတရော မဟာဗြဟ္မာတိ၊ ကား။ ဓမ္မဒေသနံ၊ တရားဟော
တော်မူခြင်းကို။ အာယာစိတဗြဟ္မာဝ၊ တောင်းပန်သောဗြဟ္မာပင်တည်း။

၈၉။ စတုရာသီတိ အာဝါသသဟဏာနီတိ၊ ကား။ စတုရာသီတိ ဝိဟာ
ရသဟဏာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ကျောင်းတိုက်တို့သည်။ (ဟော
န္တိ။) သဗ္ဗေပံ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ကျောင်း
တိုက်တို့သည်။ ဒွါဒသသဟဏာသိက္ခုဂဏနကာ၊ တသောင်းနှစ်ထောင်သော
ရဟန်းတို့ကို ယူနိုင်ကုန်သော။ (ရဟန်း တသောင်းနှစ်ထောင် ဆန့်ကုန်
သော။) မဟာဝိဟာရာ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်။ (ဟုတွာ။) အဘယဂီရိ
စေတီယပဗ္ဗတ စိတ္တလပဗ္ဗတ မဟာဝိဟာရသမိသာဝ၊ အဘယဂီရိကျောင်း
တိုက် စေတီယပဗ္ဗတကျောင်းတိုက် စိတ္တလပဗ္ဗတကျောင်းတိုက် မဟာဝိဟာရ
ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင်။ အဟေသု၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

၉၀။ ခန္တိ ပရမံ တပေါတိ၊ ကား။ အဓိဝါသနခန္တိ နာမ၊ မိမိအထက်
၌ သက်ဝင် တည်နေစေတတ်သော သည်းခံခြင်းမည့်သည်။ ပရမံ၊ အမြတ်

အဓိဝါသန ခန္တိ။ ။ ပရာပဝါဒံ၊ သူတပါးတို့၏ စွပ်စွဲကွဲရဲခြင်းကိုလည်းကောင်း။
ပါပကာရံ၊ သူတပါးတို့၏ ကျေးဇူးမဲ့ပြုမှုကိုလည်းကောင်း။ သီတုဏှာဒိဘေဒံ။
အဘေး အပူ အစရှိသော အပြားရှိသော။ ဂုဏာပရာမံ၊ ကောင်းသောဂုဏ်ကို ဖျက်
ဆီးခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ခမတိ သဟဟိ၊ သည်းခံတတ်၏။ အဓိဝါသေတိ၊ မိမိအထက်

ဆုံးဖြစ်သော။ တပေါ၊ အကျင့်တည်း။ ဝါ၊ သီလအစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော တရားတည်း။ တိတိက္ခာတိ၊ တိတိက္ခာ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ခန္တိယာ ဝေ၊ အဓိဝါသနခန္တိ ၏သာလျှင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ တိတိက္ခာ သင်္ခါကာ၊ တိတိက္ခာ ဟုဆိုအပ်သော။ အဓိဝါသနခန္တိ၊ မိမိအထက်၌ သက်ဝင် တည်နေစေတတ်သောသည်းခံခြင်းသည်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ တပေါ၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ နိဗ္ဗာနံ ပရမန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗာကာရေန ပန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ကား။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပရမန္တိ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဟောတော်မူကြကုန်၏။

န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဿတိ တိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဝါသနခန္တိ ဝိရဟိတတ္တာ၊ အဓိဝါသနခန္တိမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပဿာတေတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဟိ၊ သတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ ပဗ္ဗဇိတမည်သည်။ န၊ ဟောတိ၊ မဟုတ်။ စတုတ္ထဖါဒေါ၊ ပန၊ န သမဇဏာ ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဌယန္တော-ဟူသော စတုတ္ထပါဒသည်ကား။ တဿေဝ၊ ထို န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဿတိ ဟူသော တုတိယပါဒ၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော တိ ဧတဿ၊ ဟူသော

၌ သက်ဝင်တည်နေစေတတ်၏။ ဣတိ ခန္တိ၊ [သုတပါးက မိမိကိုအပြစ်ပြောလျှင်၊ ပြန်၍မပြော မပုတ်ခတ်ပဲ ထိုပြောသမျှအပြစ်ကို မိမိအပေါ်၌ တည်နေစေခြင်း ပြန်၍ လှန်မချပဲ ထားခြင်းကို “အဓိဝါသနခန္တိ”ဟု ခေါ်သည်။ အဓိ၊ မိမိအထက်၌။ ဝါသန၊ နေစေကြောင်းဖြစ်သော။ ခန္တိ၊ သည်းခံခြင်း။] အဓအေးအပူနှင့် တွေ့ပြန်လျှင်လည်း သည်းမခံတတ်သူမှာ ခေါ်သဖြစ်နေတတ်၏။ သည်းခံတတ်သူကား-ဒေါသမဖြစ်ပဲ ဆောင်းတွင်းပဲ အေးမှာပေါ့၊ နွေအခါပဲပူမှာပေါ့”စသည်ဖြင့် သည်းခံနိုင်သည်။

ပရမံ တပေါ။ ။သာ ပန ယသ္မာ သီလာဒီနံ ပဋိပက္ခဓမ္မသဝိသေသံ (အထူးနှင့်တကွ။) တပတိ၊ လောင်မြိုက်တတ်၏။ သန္တပတိ၊ ပြင်းစွာလောင်မြိုက်တတ်၏။ ဝိဓမတိ၊ မှုတ်လွှတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပရမံ ဥတ္တမံ တပေါ၊ အမြတ်ဆုံးအကျင့်တည်း။ တေနာဟ “အဓိဝါသနခန္တိနာမ ပရမံ တပေါ”တိ၊ [“ခန္တိ”ဟူသော အမည်ဖြင့် အဓိဝါသနခန္တိ အပြင် ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိလည်း ရှိသေး၏။ ဓမ္မ၊ တရားတို့ကို။ နိဇ္ဈာန၊ အကြွင်းမဲ့ရှုဆင်ခြင်တတ်သော။ ခန္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းဉာဏ်။ “အဓိဝါသန” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ထို ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ မှ ထူးစေသည်။ အဓိဝါသနခန္တိတိ ဣမိနာ ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိတော (တရားတို့ကို စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုတတ် နှစ်သက်တတ်သော ဉာဏ်မှ။) ပိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ နိကာ။]

စာရိကာအနုဘူနနအပွင့်]

အာသာဠီဇာတ်

၂၅၁

ဤပုဒ်အပေါင်း၏။ န သမဏော ဟောတိ၊ တိ၊ ဟူသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။
 ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ပရူပဿာတိ တိ၊ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်အပေါင်း၏။ ပရံ
 ဝိဟေ ဌယန္တော တိ၊ ဟူသော ဤပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ ပရူပဿာတိ တိ၊ ကား။ သီလူပဿာ
 တိ၊ သီလကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပဗ္ဗဇိတော၊ သည်။ န ဟော
 တိ၊ မဟုတ်။) ဟိ၊ မှန်။ သီလံ၊ ကို။ ဥတ္တမဋ္ဌေန၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော
 အနက်ကြောင့်။ ပရန္တိ၊ ပရံ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယော စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်ကား။ သမဏော၊ သမဏအမည်ရသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ပါ
 လျက်။) ပရံ၊ မိမိမှတစ်ပါးသော။ ယံ၊ ကိစ္စ၊ အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ရာတော်သော။
 သတ္တံ၊ သတ္တဝါကို။ ဝိဟေဌယန္တော၊ ညှဉ်းဆဲလျက်။ ပရူပဿာတိ၊ မြတ်သော
 သီလကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ 'သီလံ၊ ကို။
 ဝိနာသကော၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဗ္ဗဇိတော
 နာမ၊ ပဗ္ဗဇိတမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤနည်း၌
 “န” တလုံးအနက်မရှိ။]

အထဝါ၊ ကား။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဝါသနခန္တိယာ၊
 ၏။ အ ဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပရူပဿာတိ၊ သူတစ်ပါးကို သတ်
 ဖြတ်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရံ၊ သူတစ်ပါးကို။ 'အန္တမသော၊ အောက်
 ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ ခံသ မကသမ္ပိ၊ မှတ် ခြင် ကိုသော်လည်း။ သဉ္စိစ္စသတ္တဝါ
 ဟူသောသညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်စေ့ဆော်၍။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။
 ဝေဝိရောပေတိ၊ ခွင်း၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော၊ ပဗ္ဗ
 ဇိတ အစစ်မဟုတ်။ ကိ၊ ကာရဏာ၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။
 မလဿ၊ ဒေါသဟူသော အညစ်အကြေး၏။ ဝါ၊ ကို။ အ ပဗ္ဗာဇိတတ္ထော၊
 မနှင်ထုတ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ပဗ္ဗာဇယံ၊ ပ။
 ဝုစ္စတိတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤ လက္ခဏာသည်။ ပဗ္ဗဇိတ လက္ခဏံ၊ ပဗ္ဗဇိတ၏
 အမှတ်အသားတည်း။ ဩသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော၊ 'မိမိ၏။ မလံ၊ အညစ်
 အကြေးကို။ ပဗ္ဗာဇယံ၊ နှင်ထုတ်နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ပဗ္ဗဇိတော တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ... ဓမ္မပဒ—ဗြာဟ္မဏဝဂ်၊ အညတရ
 ဗြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု။]

ယောပိ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ န ဟောဝ ခေါ် ဥပကာတေတိ
 န မာရေတိ၊ သတ်ကံး မသတ်တတ်။ အပိ စ၊ ထိုသို့ မသတ်တတ်ပါ

၂၅၂

သုတ်မဟာဝါဒကထာ

မဟာပဒါနသုတ်

‘သော်လည်း။’ ‘ဒုဏ္ဍာဒီဟိ၊ တုတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။’ ‘ဝိဟေဌတိ၊ ညှဉ်းဆဲ
 ‘တတ်၏။’ ပရံ၊ ကို။’ ‘ဝိဟေဌယန္တော၊’ ညှဉ်းဆဲတတ်သော။ သော၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ‘သမဏော၊ သမဏအစစ်သည်။’ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ကိ
 ကာရဏာ၊ နည်း။ ဝိဟိ သာယ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ အသမိတတ္တာ၊
 မငြိမ်းစေအပ်သေး ‘သည်၏’ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ‘ဟိ၊’ မှန်။ ‘ပါပါနံ၊
 ‘မကောင်းမှုတို့၏။’ ဝါ၊ တို့ကို။ သမိတတ္တာ၊ ငြိမ်းစေအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ သမဏောတိ၊ ဟူ၍။ ဖဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ လက္ခဏာ
 သည်။ သမဏလက္ခဏံ၊ သမဏ၏ လက္ခဏာတည်း။

ဒုတိယဂါထာယ၊ ဌ။ သဗ္ဗပါပသာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာကုသလဿ၊ အလုံး
 စုံသော၊ အကုသိုလ်ကို။ အ ကရဏန္တိ၊ ကား။ အနုပ္ပါဒနံ၊ မဖြစ်စေခြင်း
 လည်းကောင်း။ ကုသလဿာ တိ၊ ကား။ စတုတ္ထမိက ကုသလဿ၊ လေး
 ပါးသော ဘုံ၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကို။ ဥပသမ္ပဒါ တိ၊ ကား။ ပဋိလာဘော၊
 ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ သမိတ္တပရိယောဒါပနန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။
 စိတ္တဇောတနံ၊ စိတ်ကို ထွန်းလင်းတောက်ပ စေခြင်းလည်းကောင်း။ ‘ပန၊
 ဆက်။’ တံ၊ ထို မိမိစိတ်ကို ထွန်းလင်းတောက်ပစေခြင်းသည်။ အရဟတ္တန၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သီလသံဝရေန၊ ‘သီလကို
 စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်။’ ဝါ၊ ‘စောင့်စည်းကြောင်းသီလဖြင့်။’ သဗ္ဗပါပံ၊ အလုံးစုံ
 သော မကောင်းမှုကို။ ‘ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။’ သမထဝိပဿနာဟိ၊ ‘သမထ
 ဝိပဿနာတို့ဖြင့်။’ ကုသလံ၊ ကို။ သမ္မာဒေတွံ၊ ပြီးစီးစေ၍။ အရဟတ္တဖလေန၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်။ ‘စိတ္တံ၊ မိမိစိတ်ကို။’ ‘ပရိယောဒါပေတဗ္ဗံ၊ ထက်ဝန်းကျင်
 ဖြစ်စေထိုက်၏။’ ဣတိ ဇော၊ ‘ဤ အဆုံးအမတော်သည်။’ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။
 သာသနံ၊ အဆုံးအမတော်တည်း။ ဩဝါဒေါ၊ ‘တည်း။’ အနုသိဋ္ဌံ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၏။)

တတိယဂါထာယ၊ ဌ။ အနုပဝါဒေါတိ၊ ကား။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။
 ကဿစိ၊ တစုံတယောက်ကို။ အနုပဝဒနံ၊ မစွပ်စွဲခြင်းလည်းကောင်း။ အနုပ
 သာတောတိ၊ ကား။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဥပသာတဿ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်
 မှုကို။ အ ကရဏံ၊ မပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ‘ပါတိမောက္ခေ တိ၊ ကား။
 ပအတိမောက္ခံ၊ အပြားအားဖြင့် အလွန်မြတ်သော။’ အတိ ပ မောက္ခံ၊ အလွန်
 အပြားအားဖြင့် မြတ်သော။ ယံ တံ ဥတ္တမသီလံ၊ အကြင် မြတ်သောသီလ
 သည်။’ (အတ္ထိ၊ ၏။) တသ္မိံ ‘ပါတိမောက္ခေ၊ ထို မြတ်သောသီလ၌။’ သံ
 ဝရော စ၊ ‘စောင့်စည်းခြင်းလည်းကောင်း။’ ဝါ၊ တနည်း။ အဂတိ ဝိသေသေ

စာရိကာအနုစာနုအဖွင့်၊ ကာသာဠီကာ

၂၅၃

ဟိ၊ အဂတိ အထူးတို့မှ။ ပါတိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်၏။ ဒုဂ္ဂတိဘယေဟိ၊ ဒုဂ္ဂတိဘေးတို့မှ။ မောက္ခေတိ၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ပါတိမောက္ခေ၊ ထို အဂတိအထူးတို့မှ စောင့်ရှောက်တတ် ဒုဂ္ဂတိဘေးတို့မှ လွတ်စေတတ်သောသီလ၌။ သံဝရော စ၊ ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နံ၊ ထို သီလကို။ ပါတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို သီလကို စောင့်ရှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မောက္ခေတိ၊ ဒုဂ္ဂတိဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ပါတိမောက္ခေ၊ ထို စောင့်ရှောက်သူကို ဒုဂ္ဂတိဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်စေတတ်သော သီလ၌။ သံဝရော စ၊ စောင့်စည်းခြင်းလည်းကောင်း။

မတ္တညူတာတိ၊ ကား။ ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂဝသေန၊ ခံယူခြင်း သုံးစွဲခြင်း ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပမာဏညူတာ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ပန္နဉ္စ သယနာသနန္တိ၊ ကား။ သယနာသနဉ္စ၊ အိပ်ရာ နေရာ ကျောင်းသည်လည်း။ သဗ္ဗန္ဓနဝိရဟိတံ၊ လူအများ၏ ထိခိုက်သွားလာခြင်းမှ ကင်းသောကျောင်းတည်း။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ နက်။ တတ္ထ၊ ထို တတိယဂါထာ၌။ ဒွိဟိ ယေဝ၊ နှစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်းဟူသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ စတုပစ္စယသန္တောသော၊ လေးပါးသော ပစ္စည်း၌

မတ္တညူတာ။ မတ္တညူတာတိဘောဇနေ မတ္တညူတာ (ခံယူခြင်း စားသုံးခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏အဖြစ်။) ခံယူသောအခါ မိမိတယောက်စာ လောက်ရုံသာခံယူ၍ အပိုမခံယူခြင်းသည် “ပဋိဂ္ဂဟဏေ မတ္တညူတာ”တည်း။ စားသောအခါ မိမိကျန်းမာရေးနှင့်ညီမျှအောင် စားခြင်းသည် “ပရိဘောဂေ မတ္တညူတာ”တည်း။ ထို့ကြောင့် “ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂဝသေန မတ္တညူတာ”ဟု ဆိုသည်။ ဤ၌ ဘောဇနကို မှတ်၍ “ဘောဇနေ မတ္တညူတာ”ဟု ဆိုသော်လည်း ပစ္စည်းလေးပါးလုံး၌ ထိုမတ္တညူကို ရနိုင်သည်။ [သုာ ပန ဝိသေသတော ပစ္စယသန္တိထိတသီလဝသေန (ပစ္စည်းလေးပါး၌ရှိသော သီလ၏အစွမ်းအားဖြင့်) ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဣတိအာဟ “ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂဝသေန မတ္တညူတာ” တိ။—ဋီကာ။]

သဗ္ဗန္ဓန ဝိရဟိတံ။ သဗ္ဗန္ဓန၊ (လူအများ၏ သွားလာခြင်းကြောင့် ရှုပ်ရှုပ်ယှက်ယှက် ထိခိုက်ခြင်းတည်း။ ထိုထိခိုက်ခြင်းမှ ကင်းသောကျောင်းသည်။) ပန္န ပရိယန္တ (အစွန်အဖျား ကျောင်းသာဖြစ်၏။) ထို့ကြောင့် “ပန္န”ကို “သဗ္ဗန္ဓနဝိရဟိတံ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ [သဗ္ဗန္ဓနဝိရဟိတန္တိ ဇနသံသန္ဓနဝိရဟိတံ နိဇ္ဇနသမ္မာဓိဝိဝိတ္တန္တိ အတ္ထော။—ဋီကာ။]

ဒွိဟိယေဝပေ။ သန္တောသော။ ဂါထာ၌ “မတ္တညူတာ စ ဘတ္တသ္မိ”ဟူသောပါဠိဖြင့် ဆွမ်းပစ္စည်း၌ ရောင့်ရဲပုံကိုပြ၏။ “ပန္နဉ္စ သယနာသနံ”ဟူသောပါဠိဖြင့် ကျောင်း

တင်းတိမ် ရောင့်ရဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒီပိတော၊ ပြတော်မူအပ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တံ၊
 ကား။ ပရဿ၊ သူတပါးကို။ ဧတံ အနုပဝဒနံ၊ ဤ မစွပ်စွဲခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း။ (ဧတံ) အနုပဿာတနံ၊ ဤ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်ခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း။ (ဧသော) ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ ဤ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည်
 လည်းကောင်း။ ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂေသု၊ ခံယူခြင်း သုံးဆောင်ခြင်းတို့၌။
 (ဧသော) မတ္တညူတာ၊ ဤအတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။
 အဋ္ဌသမာပတ္တိဝသိဘာဝါယ၊ ရှစ်ပါးသောဈာန်သမာပတ်၌ ဝသိတော်အကျိုး
 ဌာ။ (ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်း၌ ရှစ်ပါးသောဈာန်သမာပတ်ကို အထပ်ထပ်
 ဝင်စား၍ ဈာန်သမာပတ်၏ အစွမ်းသတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်အကျိုးဌာ။) ဧတံ
 ဝိဝိတ္ထသေနာသနသေဝနဉ္စ၊ ဤလူတို့မှကင်းဆိတ်သော အိပ်ရာ နေရာကျောင်း
 ကို မှီဝဲခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သာသနံ၊ အဆုံးအမတော်
 တည်း။ ဩဝါဒေါ၊ ဩဝါဒတော်တည်း။ အနုသိဋ္ဌိ၊ သွန်သင်တော်မူခြင်း
 တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဣမာ၊ ဤ ဂါထာတို့
 သည်။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသဂါထာ၊ ပါတိမောက်ကိုရွတ်ရာ
 ရွတ်ကြောင်းဖြစ်သောဂါထာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။

ဒေဝတာရောစနအဖွင့်

၉၁။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သုတ်အစိတ်
 အပိုင်းဖြင့်။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အပဒါနာနုသာရေန၊
 အပဒါန်ကို အစဉ်လိုက်သော။ ဣမိနာ ဝိတ္ထာရကထနေန၊ ဤ အကျယ်ကို
 ဟောကြောင်းစကားဖြင့်။ တထာဂတဿေဝေသာ၊ ပ။ သပ္ပုဋ်ဝိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။

ပစ္စည်း၌ ရောင့်ရဲပုံကိုပြ၏။ ဤ နှစ်ပါးကို တိုက်ရိုက်ပြလိုက်သဖြင့် သက်န်းပစ္စည်း
 ဆေးပစ္စည်းနှစ်ပါးကိုလည်း တင်းတိမ်ရောင့်ရဲပုံချင်း တူသောကြောင့် လက္ခဏဟာရ
 နေတ္တိနည်းဖြင့် ပြပြီးဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ‘‘စတုပစ္စယသန္တောသော ဒီပိတော’’
 ဟု ဖွင့်သည်။ [ပစ္စယသန္တောသတာသာမညေန (ပစ္စည်း၌ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသည်၏
 အဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဣတရဗ္ဗယသ္မာ ပိ လက္ခဏဟာရနယေန
 (လက္ခဏဟာရ နေတ္တိကျမ်း၌လာသောနည်းဖြင့်။) ဇောတိတဘာဝတော (ထွန်းပြအပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) -ဋီကာ။]

အပဒါနာနုသာရေန။ ။ဒါ ဇာတ်သည် အဝဇ္ဇာန (ပိုင်းဖြတ်ခြင်း) အနက်ကို
 ဟော၏။ ဒါနတော+အပဂတံ အပဒါနံ၊ ဒါနတော+ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ။ အပဂတံ၊
 ကင်းသောစကားအစဉ်တည်း။ အပဒါနံ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသောစကားအစဉ်။

ဒေဝတာရောစနမ္ပာယုဉ်]

သာသနာသင်္ဂဟ

၂၅၅

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တယ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မဓာတုယ၊ သစ္စာ
 လေးရပ်ဓမ္မဓာတ်၏။ ဝါ၊ ကို။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓဘာဝံ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိ
 အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ ပကာသေတု၊ ထင်ရှားပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။
 ဒေဝတာ ပိ၊ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ အား။ တေမတ္ထံ၊ ဤ
 အကြောင်းကို။ အာရောစေသုံ၊ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊
 ဆိုအပ်သော။ ဒေဝတာရောစနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏လျှောက်ပုံကို။ ပကာသေတု၊
 ငှာ။ ကေမိဒါဟန္တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ [ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၏
 အကျယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာသင်္ဂဟ အဇ္ဈတ္တကနိဒါန်း ဝေရဉ္စကဏ္ဍ-၌ ပြ
 ထားပြီ။]

တတ္ထ၊ ထို ကေမိဒါဟံ အစရှိသောပါဌ်၌။ သုဘဂဝနေတိ၊ ကား။
 ဝေ နာမကေ၊ ဤသို့ သုဘဂဟူသော အမည်ရှိသော။ ဝနေ၊ တော၌။
 [ဋီကာ၌ သုဘဂ အမည်ရခြင်း၏အကြောင်းကို ပြထားသည်။] သာလရာဇ
 မူလေတိ၊ ကား။ ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကဿ၊ တော၏အရှင်၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော
 သစ်ပင်၏။ ဝါ၊ တောစိုးသစ်ပင်၏။ မူလေ၊ အနီးအောက်၌။ ကာမတ္ထန္တံ
 ဝိရာဇေတွာတိ၊ ကား။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ မူလသမုတ္တုတဝသေန၊
 အမြစ်အရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိရာဇေတွာ၊ မတပ်
 မက်မူ၍။ (“ဣဓ ဥပပန္နာ” ဝိစပ်။) စ၊ ဆက်။ ဝိပဿိဿ၊ ၏။ (သာသနေ၊
 ၌။ ဝုတ္တဗြဟ္မစရိယာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ရှိကုန်သော။
 ဒေဝတာ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်။ အာရောစယံ သု) ယထာ၊ လျှောက်
 ကြကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သေသဗုဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ဝိပဿီဘုရားမှကြွင်းသော သိဝီ

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အကြောင်းအရာကို ပြရာ၌ အကြားအကြားဝယ် ပိုင်းဖြတ်ခြင်း
 မရှိပဲ အစက အဆုံးတိုင်အောင် ပြကြောင်းစကားသည် “ဝိပဿီအပဒါန (ဝိပဿီ
 အပဒါနိ) မည်၏။ ထို အပဒါနိကိုပင် ‘ယခုခေတ်၌ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဟု နာမည်တပ်နေကြ
 သည်။ အနုဿာရတီတိ အနုဿာရော၊ အပဒါနိ၊ အနုဿာရော အပဒါန အနုဿာရော၊
 အပဒါနိသို့ အစဉ်လိုက်သော အကျယ်စကား။

ဝေ သေသဗုဒ္ဓါနမ္ပိ။ ဤသို့ ဝိပဿီအစရှိသော ဘုရားခုနစ်ဆူတို့၏ ဖြစ်ပုံအစဉ်
 ကို အပိုင်း၊ အပြတ်မရှိပဲ အပြည့်အစုံ ဟောရာဖြစ်သောကြောင့် ဤသုတ်ကို ‘‘ဟော
 ပဒါနသုတ်’’ဟု ခေါ်ရသည်။ ဝိပဿီဘုရား၏ သာဝကတို့သည် ဤဘုရား လက်ထက်
 ကော်တိုင်အောင် သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာပြည်၌ ရှိကြသောကြောင့် အာဇာနည်ဦးယသုတ်ကို
 ဟောတော်မူသောအခါ ထို သာဝကများလည်း နှစ်သက်အောင် “ဝိပဿိဿ စ
 နမတ္ထု၊ စက္ခုမန္တိဿ သိရိမတော” စသည်ဖြင့် ဘုရားခုနစ်ဆူ တို့အား ရှိခိုးပုံကို
 စတုမဟာရာဇနတ်မင်းများ ပြကြသည်။

၂၅၆ သုတ်မဟာဝါဒဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်

အစရှိသော ဘုရားရှင်တို့၏လည်း။ သာသနေး ဌ။ ဝုတ္တဗြဟ္မစရိယာ၊ ရှိကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ အာရောစယံ သ၊ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ အခြားသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သာဝက သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့ လျှောက်ကြပါကုန်သော်လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်သည်။ ဝိပဿိယ၊ သော။ (ဘဂဝတော)စေဝ၊ ၏လည်းကောင်း။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘဂဝတော စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ပါဠိရပ်၌။ (တနည်း) ထို အဝိဟာအစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) (ယေ၊ အကြင် ဗြဟ္မာတို့သည်။)အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သမ္ပတ္တိယာ၊ စည်းစိမ်မှ။ န ဟာယန္တိ-န ဝိဟာယန္တိ၊ မယုတ်လျော့ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (တေ၊ ထို ဗြဟ္မာတို့သည်။)အဝိဟာ၊ အဝိဟာတို့မည်၏။ (ယေ၊ တို့သည်။) ကဉ္စ၊ တစုံတယောက်သော။ သတ္တံ၊ သတ္တဝါကို။ န တပန္နိ၊ မလောင်မြိုက်တတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) အတပ္ပါ၊ တို့မည်၏။ [တပ ဓာတ်+ ကျ ပစ္စည်းကြံ။] (ယေ၊ 'တို့သည်။) သန္တရဒဿနာ၊ ကောင်းသော မြင်ရခြင်းရှိကုန်၏။ အဘိရူပါ၊ လွန်ကဲသော အဆင်းရှိကုန်၏။ ပါသာဒိကာ၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) သုဒဿ၊ တို့မည်၏။ (ယေ၊ တို့သည်။) သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿန္တိ၊ ကြည့်ရှုတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဇေတသံ၊ ဤ ဗြဟ္မာတို့၏။ သန္တရံ၊ ကောင်းသော။ ဒဿနံ၊ မြင်ရခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) သုဒဿိ၊ တို့မည်၏။ (ယေ၊ တို့သည်။) သဗ္ဗေဟေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သဂုဏေဟိ စ၊ မိမိဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဘဝသမ္ပတ္တိယာ စ၊ ဘဝ၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဇေဋ္ဌာ၊ ကြီးကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဗြဟ္မာတို့၌။ ကနိဋ္ဌာ၊ အသေး အငယ်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။)အကနိဋ္ဌာ၊ တို့မည်၏။

≡ ဣစ၊ ဤနေရာ၌။ ဌတော၊ တန်ရပ်၍။ ဘာဏဝါရာ၊ တကြိမ် ရပ်နား၍ ရှုတ်ဆို့အပ်သော ပါဠိတော် အကြိမ်တို့ကို။ သမောဓာနေတဗ္ဗာ၊ ပေါင်းထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ ၌။ ဝိပဿိယ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အပဒါနဝသေန၊ အပဒါနနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝါ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသော ဖြစ်တော်စဉ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဘာဏဝါရာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝိပဿိယ၊ ၏။ အပဒါနဝသေန၊ ဖြင့်။ (တယော ဘာဏဝါရာ။)ဝုတ္တာ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သိခိအာဒိနမ္ပိ၊ သိခိ-အစရှိသော ခြောက်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏လည်း။ အပဒါနဝသေန၊

ဖြင့်။ (တယော ဘာဏဝါရာ။) ဝုတ္တာ ဝ၊ ကုန်သည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့သိခိ-
 အစရှိသော ဘုရားခြောက်ဆူတို့၏လည်း အပဒါန်နှင့်စပ်သဖြင့် သုံးပါးကုန်
 သော ဘာဏဝါရာတို့ကို ဟောတော်မူအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်
 ကို။ သဒ္ဓိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊
 တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ အမှတ်ကံ၊ တို့၏။ ဘဂံဝတာ၊ သည်။ ဧက
 ဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်တပ်းသော။ ဘာဏဝါရာ၊ တို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။
 တထာ၊ တူ။ အဝိဟေဟိ၊ အဝိဟာ ပြဟွာတို့သည်။ (ဧကဝိသတိ ဘာဏဝါရာ
 ကထိတာ၊ လျှောက်အပ်ကုန်ပြီ။) တထာ၊ တူ။ အတပေဟိ၊ တို့သည်။ (ဧက
 ဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။) တထာ၊ တူ။ သုဒဿဟိ၊ တို့သည်။ (ဧက
 ဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။) တထာ၊ တူ။ သုဒဿဟိ၊ တို့သည်။ (ဧက
 ဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။) တထာ၊ တူ။ အကနိဋ္ဌေဟိ၊ တို့သည်။ (ဧက
 ဝိသတိ ဘာဏဝါရာ ကထိတာ။) ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော
 ပါဠိရပ်သည်။ ဆဗ္ဗိသတိ ဘာဏဝါရာသတိ၊ တရားနှစ်ဆယ့်ခြောက် ဘာဏဝါရာ
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေပိဋ္ဌကော၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ ဟူသော။ ဗုဒ္ဓဝစနေ၊
 ဘုရားစကားတော်၌။ အညံ၊ ဤသုတ်မှ အခြားသော။ ဆဗ္ဗိသတိ ဘာဏဝါရာ
 ပရိမာဏံ နာမ၊ တရားနှစ်ဆယ့်ခြောက် ဘာဏဝါရာ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်မည်
 သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ သုတ္တန္တော၊ ဤ သုတ်သည်။
 သုတ္တန္တရာဇာ နာမ၊ သုတ်တို့၏ မင်းမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ဣတော၊ ဤပါဠိရပ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အနုသန္ဓိ ဒွယမ္ပိ၊ အနုသန္ဓေနှစ်ပါး အ
 ပေါင်းကိုလည်း။ နိယျာတေန္တော၊ နိဂုံးအပ်လိုသည်။ (ဟုတွာ။) [နိယျာတေန္တောတိ
 နိဂမေန္တော။-ဋီကာ။] ဣတိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေတိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟာပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊
 ထိုအလုံးစုံသောစကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။ ...ဣတိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောစကားအစဉ်ဖြင့်။ သုမဂ်လဝိလာသိနိယာ၊
 သုမဂ်လဝိလာသိနိ မည်သော။ ဒိဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ၊ ဒိဃနိကာယ် အဋ္ဌကထာ
 ၌။ မဟာပဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ မဟာပဒါနသုတ်၏အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာအဖွင့်ပြီး၏။

အနုသန္ဓိဒွယံ။ ။ စကားအဆက်တရပ်ကို “အနုသန္ဓိ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုအနုသန္ဓေ
 သည် ဤသုတ္တန်၌ “ဓမ္မဓာတုပဒါနသန္ဓေ ဒေဝတာရောစနပဒါနသန္ဓေ” ဟု နှစ်မျိုး ရှိ၏။
 ထိုတွင် “ဣတောသော ဘိက္ခဝေ ဧကနဂုတိကပေ” မှစ၍ “အဓိစိတ္တေ စအာယောဂေါ၊
 တေ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ” တိုင်အောင်သော စကားရပ်သည် ဓမ္မဓာတုပဒါနသန္ဓေ
 ရှိသော စကားရပ်တည်း။ “ဧကမိဒါဟံ ဘိက္ခဝေ” အစရှိသော စကားရပ်သည်
 ဒေဝတာရောစနပဒါနသန္ဓေရှိသော စကားရပ်တည်း။ [အနုသန္ဓိဒွယမ္ပိတိ ဓမ္မဓာတု
 ပဒါနသန္ဓိ ဒေဝတာရောစနပဒါနသန္ဓိတိ ဒုပိဓံ အနုသန္ဓိ။-ဋီကာ။]

မဟာနိဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ

နိဒါန အဖွင့်

☞ ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ ကုရုသုတိ၊ ဟူသော ဤသုတ်သည်။ ဝါ၊ သည်။ မဟာနိဒါနသုတ္တံ၊ မဟာနိဒါနသုတ်တည်း။ [အမျိုးမျိုးအနက်ပေးပုံကို မဟာပဒါနဋ္ဌကထာ၌ပြခဲ့ပြီ။] တတြ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ၊ မပေါ်လွင်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း။ ဝါ၊ မပေါ်လွင်သောပုဒ်တို့၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာတည်း။ ကုရုသု ပိဟရတိ တိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ကုရုတိ ဝုစ္စတိ-၌ စပ်။) ဇနပဒိနော၊ ဇနပုဒ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဇနပုဒ်ပိုင်ရှင် ဖြစ်ကုန်သော။ [ဇနပဒိနောတိ ဇနပဒဝဏ္ဏော၊ ဇနပဒဿ ဝါ ဣဿရသာမိနော။-ဋီကာ။] ရာဇကုမာရာ၊ မင်းသားတို့သည်။ ကုရုနာမ၊ ကုရုတို့မည်၏။ [“ဇနပဒိနော”၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ အဗ္ဗုဒ္ဓသုတ် အဒ္ဓါနဂမန-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဧတသံ၊ ထို ကုရုမင်းသားတို့၏။ နိဝါသော၊ နေရာဖြစ်သော။ ဧကော ပိ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ် တခုတည်းကိုလည်း။ [(တနည်း) ဧကော၊ တခုတည်းသည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ်ကို။] ရဇိသဒ္ဓေန၊ ရဇိသဒ္ဓါအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရဇိသဒ္ဓါ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုရုတိ၊ ကုရုတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [ဤ ဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ အဖွင့်၌ပင် ပြခဲ့ပြီ။ ကောသလာနုဋ္ဌံ၊ ကုရု-သာ ကဲ့သည်။] ကုရုသု၊ ကုရုဟု ဗဟုဝစ် အမည်ရသော။ တသ္မိံ ဇနပဒေါ၊ ထို ဇနပုဒ်၌။ (ပိဟရတိ-၌ စပ်။)

ပန၊ ဝါဒန္တရ ဝိသေသံ ကား။ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ အာဟု၊ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။ [အဋ္ဌကထာစရိယာ ပနာတိ ပနသဒ္ဓေါ ဝိသေသတ္ထဇောတနော။-ဋီကာ။] (ကိံ၊ နည်း။) မန္ဓာတုကာလေ၊ မန္ဓာတ် စကြာမင်းဖြစ်ရာအခါ၌။ တိသု၊ သုံးကျိန်းကုန်သော။ ဒီပေသု၊

အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ။ ။ဥတ္တာန ပုဒ်၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဗလသုတ် ဥပါသကတ္ထပဋိဝေဒနာကထာ အဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။ န+ဥတ္တာနာနိ အနုတ္တာနာနိ၊ အနုတ္တာနာနိ စ+တာနိ+ပဒါနိစာတိ အနုတ္တာနုပဒါနိ၊ (မပေါ်လွင်သောပုဒ်တို့) အနုတ္တာနုပဒါနိ+ဝဏ္ဏနာ အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ၊ (မပေါ်လွင်သောပုဒ်တို့၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာ။)

ကျွန်းတို့၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဇမ္ဗုဒီပေါ နာမ၊ ဇမ္ဗုဒီပင်သည်။
 ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓမဟာသဝကစက္ကဝတ္တိပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ မဟာ
 သဝက စကြာမင်းအစရှိကုန်သော။ ဥတ္တမမနုဿာနံ၊ မြတ်သောလူတို့၏။
 ဥပ္ပတ္တိဘူမိ၊ ဖြစ်ရာ မြေအရပ်တည်း။ ဥတ္တမဒီပေါ၊ မြတ်သောကျွန်းတည်း။
 အတိရမဏီယော၊ အလွန်မွေ့လျော်ထိုက်သော ကျွန်းတည်း။ ဝါ၊ အလွန်
 မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော ကျွန်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာ၊ ကြား
 ရ၍။ မန္တာတုစက္ကဝတ္တိနာ၊ မန္တာ စကြာမင်းမည်သော။ စက္ကရတနံ၊ စကြာ
 ရတနာကို။ ပုရက္ခတ္တာ၊ ရွှေသွားပြု၍။ စတ္တာရော၊ လေးကျွန်းကုန်သော။
 ဒီပေါ၊ ကျွန်းတို့ကို။ အနု သံယာယန္တေန၊ အစဉ်လှည့်လည်သော။ ရညာ၊
 နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ အာဂမံသု၊ လိုက်လာကြကုန်ပြီ။ တတော၊ ထိုမှနောက်
 ၌။ ရာဇာ၊ သည်။ ပရိဏာယကရတနံ၊ သားတော်ကြီးရတနာကို။ ပုစ္ဆိ၊
 မေးပြီ။ (ကို။) မနုဿလောကတော၊ လူ့ပြည်လောကထက်။ ရမဏီယတရံ၊
 သာ၍မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော။ ဌာနံ၊ အရပ်သည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ ရှိသေး
 သလော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။) ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဧဝံ၊ သို့။ ဘာသတိ၊ ပြောပါသနည်း။ ဝါ၊ မေးပါသနည်း။ စန္ဒိမသ္မရိယာနံ၊
 လ နေတို့၏။ အာနုဘာဝံ၊ အာနုဘော်ကို။ န ပဿသိ ကိံ၊ မြင်တော်မမူ
 ပါသလော။ ဧတေသံ၊ ဤ လ နေတို့၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်သည်။
 (စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ကို ဆိုလိုသည်။) ဣတော၊ ဤ လူ့ပြည်လောက
 ထက်။ ရမဏီယတရံ၊ သာ၍ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသည်။ (ဟောတိ)နန၊
 ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော။

ရာဇာ၊ သည်။ စက္ကရတနံ၊ ကို။ ပုရက္ခတ္တာ၊ ရှိ။ တတ္ထ၊ ထို လ နေတို့၏
 တည်ရာအရပ်သို့။ (စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်သို့။) အာဂမံသု၊ သွားပြီ။ စတ္တာ
 ရော၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနော၊ နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ မန္တာတုမဟာ
 ရာဇာ၊ မန္တာတု မင်းတရားကြီးသည်။ အာဂုတော၊ လာပြီတဲ့။ ဣတိ၊ သို့။
 သုတ္တာဝ၊ ကြား၍သာလျှင်။ ဝါ၊ ကြားလျှင်ကြားချင်းပင်။ ရာဇာ၊ သည်။
 မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိ၏။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးသော အာနုဘော်
 ရှိ၏။ ယုဒ္ဓေန၊ စစ်တိုက်ခြင်းဖြင့်။ ပဋိဗာဟိတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှာ။ န
 သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သံကံ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။
 ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ဝါ၊ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်ကို။ နိယျာတေသုံ၊ အပ်
 နှင်းကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုမန္တာတု မင်းတရားကြီးသည်။ တံ၊ ထို မင်းအဖြစ်
 ကို(စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ကို)။ ဂဟေတွံ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ လက်ခံ၍။ ဂဟေတွံ၊ တိ

၂၆၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မဟာနိဒါနသုတ်

သမ္ပုဋ္ဌိတော။-ဋီကာ။] ပုန၊ တဖန်။ ပုစ္ဆ၊ မေးပြန်ပြီ။ (ကိ။) ဣတော၊ ဤ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်ထက်။ ရမဏိယတရံ၊ သော။ ဌာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ သလော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆ၊ ပြီ။)

အထ၊ မေးရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို မန္ဒာတု မင်းတရားကြီးအား။ တာဝတိံသဘဝနံ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို။ ကထယိံသု၊ သံတော်ဦးတင်ကြ ကုန်ပြီ။ ဒေဝ၊ မြတ်။ ဣတော၊ ဤစတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ထက်။ တာဝတိံသ ဘဝနံ၊ သည်။ ရမဏိယတရံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌။ ဒေဝရညော၊ နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော။ သက္ကဿ၊ သိကြား၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်။ ပရိစာရကာ၊ အလုပ်အကျွေး တို့သည်။ (ဟုတော။) ဒေါဝါရိကဘူမိယံ၊ တံခါးစောင့်၏ ဖြစ်ရာ အခိုက် အတန့်၌။ ဝါ၊ တံခါးစောင့် အရာ၌။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဒေဝရာဇော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ၏။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသိကြား၏။ ဣမာနိ၊ ဤ အရာတို့သည်။ ဥပဘောဂဌာနာနိ၊ အသုံး အဆောင်ဖြစ်သော အရာတို့ပါတည်း။ ယောဇနသဟဿဗ္ဗေဓော၊ ယူဇနာ တထောင် အမြင့်အစောက်ရှိသော။ ဝေဇယန္တော၊ ဝေဇယန္တမည်သော။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်လည်းကောင်း။ ပဉ္စ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓော၊ ယူဇနာ ငါးရာ အမြင့်အစောက်ရှိသော။ သုဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာမည်သော။ ဒေဝသဘာ၊ နတ်တို့၏ စည်းဝေးရာသဘင်လည်းကောင်း။ ဒိယစုယောဇနသတိကော၊ အခွဲ အားဖြင့် ယူဇနာနှစ်ရာရှိသော။ ဝါ၊ ယူဇနာတရာ့ငါးဆယ်ရှိသော။ ဝေဇယန္တ ရထော၊ ဝေဇယန္တာ ရထားလည်းကောင်း။ ဗာထာ၊ ထို့အတူ ယူဇနာတရာ့ ငါးဆယ်ရှိသော။ ရောဝဏော၊ ရောဝဏ်မည်သော။ ဟတ္ထိ၊ ဆင်လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗဇ္ဈကုသဟဿပဋိမဏ္ဍိတံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော တထောင်သောသစ်ပင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ နန္ဒနဝနံ၊ နန္ဒန ဥယျာဉ်လည်းကောင်း။ စိတ္တလတာ ဝနံ၊ စိတ္တလတာ ဥယျာဉ်လည်းကောင်း။ ဖာရုသကဝနံ၊ ဖာရုသက ဥယျာဉ် လည်းကောင်း။ မိဿကဝနံ၊ မိဿကဥယျာဉ်လည်းကောင်း။ ယောဇနသတု ဗ္ဗေဓော၊ ယူဇနာတရာ အမြင့်အစောက်ရှိသော။ ပါရိစ္ဆတ္တကော၊ ထက်ဝန်း ကျင် ထီးနှင့်တူသော။ ကောဝိဋ္ဌာရော၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထို ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သဋ္ဌိ ယောဇနာယာမာ၊ ယူဇနာခြောက်ဆယ် အလျားရှိသော။ ပညာသ ယောဇနဝိတ္တတာ၊ ယူဇနာ ငါးဆယ် အပြန့်အကျယ်ရှိသော။ ပဉ္စဒသယောဇနဗ္ဗေဓော၊ တဆယ့်ငါးယူဇနာ အမြင့်အစောက်ရှိသော။ ဇယကုသုမပုပ္ဖဝဏ္ဏာ၊ လယ်ခေါင်ရမ်းပန်းပွင့်၏ အဆင်း

နိဓါနအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၆၁

နှင့်တူသော အဆင်းရှိသော။ ပဏ္ဍကမ္မလသီလော၊ ပဏ္ဍကမ္မလံ ကျောက်
နေရာလည်းကောင်း။ ယဿ၊ ယင်း ပဏ္ဍကမ္မလာ ကျောက်နေရာ၏။
မုဒုတာယ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သက္ကဿ၊ ၏။ (ဥပစုကာယော-
၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (နိသီဒတော-၌ စပ်။) နိသီဒတော၊ ထိုင်လတ်သော်။
ဥပစုကာယော၊ ထက်ဝက်ကိုယ်သည်။ အနုပဝိသတိ၊ အစဉ်အတိုင်းသက်ဝင်
၏။ (မြုပ်၏။) ဣတိ၊ သို့။ (ဣမာနိ၊ တို့သည်။ ဥပဘောဂဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ပါတည်း။

တံ၊ ထိုစကားကို။ သုတွံ၊ ၍။ ရာဇာ၊ မန္ဒာတ်စကြာမင်းသည်။ တတ္ထ၊
ထို တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့။ ဂန္ထကာမော၊ သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။
(ဟုတွံ။) စက္ကရတနံ၊ ကို။ အဗ္ဗုက္ကရံ၊ အထက်သို့မြှောက်ပြီး။ တံ၊ ထိုစကြာ
ရတနာသည်။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ စတုရဂီနိယာ၊ လေးပါး
သော အင်္ဂါရှိသော။ သေနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥဋ္ဌာသိ၊ တက်ပြီး။
အထ၊ ကောင်းကင်သို့တက်ရာ ထိုအခါ၌။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ထပ်ကုန်သော။ ဒေဝ
လောကနံ၊ နတ်ပြည်တို့၏။ ဝေမဇ္ဈတော၊ အလယ်၌။ စက္ကရတနံ၊ ကို။
ဩတရိတွံ၊ သက်ဆင်း၍။ ပရိဏာယကရဟနပမုခါယ၊ သားတော်ကြီးရတနာ
အမှူးရှိသော။ စတုရဂီနိယာ၊ သော။ သေနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပထဝီယံ၊ မြေ၏
အနီး၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီး။ ရာဇာ၊ သည်။ ဧကကောဝ၊ တယောက်တည်း
သာလျှင်။ (ဟုတွံ။) တာဝတိံသာဝနံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ သွားပြီး။ [ရာဇာ
ဧကကောဝ အဂမာသိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန၊ (စကြာရတနာ၏ အာနု
ဘော်မဟုတ် မိမိ၏အာနုဘော်ဖြင့် သွားပြီး။)-ဋီကာ။] ဆက္ကော၊ သည်။
မန္ဒာတာ၊ မန္ဒာတ်မင်းသည်။ အာဂတော၊ လာပြီတဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ သုတွံ၊
သာလျှင်။ ဝါ၊ ချင်းပင်။ တဿ၊ ထို မန္ဒာတ်မင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ပစ္စုဂ္ဂ
မနံ၊ ရှေးရှုတက်သွားခြင်းကို။ ဝါ၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းကို။ ကတွံ၊ ၍။
မဟာရာဇ၊ မြတ်။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်အား။ သွာဂတံ၊ ကောင်းသော
လာခြင်းပါတည်း။ (တနည်း။) မဟာရာဇ၊ မြတ်။ တေ၊ ၏။ (အာဂတံ၊

ပထဝီယံပတိဋ္ဌာသိ။ ။စကြာရတနာသည် ကောင်းကင်မှ လျှောကျသောအခါ
မြေကြီး၏အထက် အနီး၌သာတည်၏။ မြေပေါ်ရောက်အောင်မကျ။ ထိုစဉ်သို့ တည်ပြီး
သော စကြာရတနာသည်၊ မကြာမီ ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ဘာကြောင့်နည်း၊ သားကြီး
ရတနာမှာ ထို အတ္တဘောဖြင့် စကြာရတနာကို အစိုးရမှု မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။
[ပထဝီယံ ပတိဋ္ဌာသိတိ ဘဿိတွာ ပထဝီယာ အာသန္နဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ၊ န ဟိ စက္က
ရတနံ ဘူမိယံ ပတတိ၊ တဿ ဌိဘဉ္စ နစိရသေဝ အန္တရဗောယိ ဧတနတ္တဘာဝေန
စက္ကဝတ္တိဗုဒ္ဓဿရိယဿ အဘာပတော။-ဋီကာ။]

၂၆၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[တောနိဒါနသုတ်

လာခြင်းသည်။) သွာဂတံ၊ ပါတည်း။ မဟာရာဇ၊ မြတ်။ တေ၊ နိ။သကံ၊ မိမိဉ္စောဖြစ်သော တိုင်းပြည်ပါတည်း။ မဟာရာဇ၊ မြတ်။ အနုသာသ၊ သူနီသင် ဆုံးမပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ရှိ။ နာဠကေဟိ၊ မောင်းမတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကဲ့။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေ၊ ဘာဝေ၊ နှစ်ဖို့ နှစ်စုတို့ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ကေ ဘာဂံ၊ တခုသော အဖို့ကို။ အခါသိ၊ ပေးပြီ။ ရညော၊ နိ။ (မနုဿဘာဝေါ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပတိဋ္ဌိတမတ္တဿေဝ -၌ စပ်။) တာဝတိံသဘဝနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတမတ္တဿေဝ၊ တည်ပြီးကာမျှသော်သာလျှင်။ မနုဿဘာဝေါ၊ လူ့အဖြစ်သည်။ ဝိဂစ္ဆိ၊ ကင်းပြီ။ [မနုဿဘာဝေါတိ မနုဿဂန္ဓသရီရနိဿန္နာဒိမနုဿဘာဝေါ၊ (လူတို့၏အနံ့ ကိုယ်၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်သော ကျင်ကြီးကျင်ငယ်၊ ချွေး၊ တံတေး၊ နှပ် အစရှိသော အညစ်အကြေး သည်။)-ဋီကာ။] ဒေဝဘာဝေါ၊ နတ်၏ အဖြစ်သည်။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

ကိရ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထို မနွာတ်မင်း၏။ (နာနတ္ထံ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (နိသိန္နဿ-၌စပ်။) သက္ကေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ ပဏ္ဍုကမ္မလာသိလာယံ၊ ၌။ နိသိန္နဿ၊ လတ်သော်။ အက္ခိနိမိသမတ္တေန၊ မျက်စိမှိတ်ခြင်းမျှဖြင့်။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ တံ၊ ထို ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ အသလ္လကေန္တော၊ မမှတ်သားနိုင်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သက္ကဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ တဿ စ၊ ထို မနွာတ်မင်း၏လည်းကောင်း။ နာနတ္ထေ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်၌။ မယုန္တိ၊ တွေဝေကုန်၏။ သော၊ ထို မနွာတ်မင်းသည်။ တတ၊ ထို တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကို။ [ဒိဝိဘဝါ ဒိဗ္ဗာ။] အနုဘဝမာနော၊ ခံစားစဉ်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဆတ္တိံသ၊ သုံးကျိပ်ခြောက်ယောက်သော။ သက္ကာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ စုတော၊ စုတေကုန်ပြီ။ [မနွာတ်စကြာမင်းတို့၏လက်ထက်၌ အသက်အသင်္ချေရှည်သောကြောင့် သိကြားသုံးဆယ့်ခြောက်ယောက် ပြောင်းလဲသည့်တိုင်အောင် တည်နေနိုင်

ပါတုရဟောသိ။ ပါတုရဟောသိ တိ ဒေဝလောကေ ပဝတ္တိဝိပါကဒါယိနော အရာပရိယာယဝေဒနိယဿ ကမ္မဿ ကတောကာသတ္တာ (နတ်ပြည်၌ ပဝတ္တိအကျိုးတို့ ပေးနိုင်သော အပရာပရိယာယကံ ပြုအပ်သော အခွင့်ရှိသောကြောင့်။) သမ္ပဒါ သော ဇ္ဇသဝ ယုဋ္ဌေသိကတာ မာလာမိလယနာဒိဒိဗ္ဗဘာဝေါ ပါတုရဟောသိ၊ (အခါခပ်သိမ်း တဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် ရှိသည်၏အဖြစ် ပန်း၏ မညှိုးခြင်းအစရှိသော နတ်၏ အဖြစ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။)-ဋီကာ။ [တချို့နေရာ၌ နတ်သားများသည် “အသက် (၂၀) အရွယ်ရှိ၏”ဟု ဆိုသေး၏။]

နိဒါနအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၆၃

သည်။]တာဝ။ထို့ သုံးကျိပ်ခြောက်ယောက်သော သိကြားတို့ဖြစ်ပြီး၍ စုတေကြ သည့်တိုင်အောင်။ရဇ္ဇံ၊ ကို။ကာရေတွာ၍။ ကာမေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတိတ္ထောဝ၊ မတင်းတိမ်သေးသည့်သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) တဇတာ၊ ထို တာဝတိံသာနတ် ပြည်မှ။ စဝိတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ 'ဥယျာနေ၊ ဌ။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည် ပြီ။ ဝါတာတပေန၊ လေပူနေပူသည်။ ဖုဋ္ဌဂုတ္တော၊ တွေ့ထိအပ်သောကိုယ် ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ စက္ကရတနေ၊ သည်။ ပုန၊ မန်။ ပထဝီယံ၊ ဌ။ ပတိဋ္ဌိတေ၊ လတ်သော်။ ပရိဏာယကရတနံ၊ သည်။ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ၊ ရွှေပြားဌ။ မန္တာတု၊ မန္တာတ်မင်း၏။ ဥပါဟနံ၊ ဖိနပ်ပုံကို။ လိခါပေတွာ၊ ရေးစေပြီး၍။ 'ဣဒံ၊ ဤ တိုင်းပြည်သည်။ မန္တာတု၊ ၏။ ရဇ္ဇံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ရဇ္ဇံ၊ ကို။ အနုဿာသိ၊ သွန်သင်ဆုံးမပြီး၊ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဒိပေဟိ၊ တို့မှ။ တေ ပိ အာဂတမနုဿာ၊ ထို လိုက်လာသောလူတို့သည်လည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ဂန္တံ၊ ပြန်ခြင်းငှာ။ အ သက္ကောန္တာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ပရိ ဏာယကရတနံ၊ ကို။ (ယာစိံသု-ဌ စပ်။) ဝါ၊ သို့။ ဥပသကမိတွာ၊ ၍။ ဒေဝ၊ မြတ်။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်။ ရညော၊ ၏။ အာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာခဲ့ကြပါကုန်ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ဂန္တံ၊ ပြန်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောမ၊ ပါကုန်။ နော၊အကျွန်ုပ်တို့အား။ ဝါ၊၏။ ဝသနဌာနံ၊ နေရာအရပ် ကို။ ဒေဟိ၊ ပေးတော်မူပါ။ ဣတိ၊ သို့။ ယာစိံသု၊ ကုန်ပြီ။ [“နော”သဒ္ဒါ သည် ရွှေ့နောက်ငဲ့သော ကာကောလောကန နည်းတည်း။]သော၊ ထို သား ကော်ကြီးရတနာသည်။ တေသံ၊ ထို သုံးကျွန်းသားတို့အား။ ဧကမေကံ၊တခု တခုသော။ ဇနပဒံ၊ ကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ဇနပုဒ်တို့တွင်။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟတော၊ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်းမှ။ ဝါ၊ အရွှေ ကျွန်းမှ။ အာဂတမနုဿေဟိ၊ လိုက်လာသောလူတို့သည်။ အာဝသိတပဒေသော၊ နေအပ်သောအရပ်သည်။ တာယေဝ ပုရိမသညာယ၊ ထို ရွှေ့၌ဖြစ်သော အမည် သညာဖြင့်ပင်။ ဝိဒေဟရဋ္ဌန္တိ နာမံ၊ ဝိဒေဟတိုင်း ဟူသောအမည်ကို။ လတိ

အတိတ္ထောဝ ။ပ။ အကာသိ။ ။“ကို” မေ ဣမိနာ ဥပဋ္ဌရဇ္ဇေနာ”တိ အတြိစ္ဆိ တာယ အတိတ္ထောဝ (“ငါ့မှာ ဤတဝက်မျှမင်းပြုရခြင်းဖြင့် ဘာအကျိုးရှိအံ့နည်း”ဟု ကြံ၍ ဟိုတဝက်ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာဖြစ်၍။) ... မနုဿလောကေ ဥတုနော ကက္ခန္ဓတာယ (လူ့ပြည်၌ ဥတု၏ ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။) ဝါတာတပေန ဖုဋ္ဌဂုတ္တော ကာလမကာသိ။-ဋီကာ။ [တိကနိပါတ် မန္တာတု ဇာတ်၌ကား “နောက်ရောက်လာသော သိကြားကို သတ်လိုသောစိတ်ဖြစ်သေး၏”ဟု ဆိုသည်။]

၂၆၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ပြောနိဒါနသုတ်

ရပြီ။ [အရှေ့ကျွန်းကို “ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်း” ဟု ခေါ်သောကြောင့် ဤ၌လည်း
 ‘ဝိဒေဟရဋ္ဌ’ ဟု အမည်ရသည်။] အပရဂေါယာနတော၊ အပရဂေါယာန
 ကျွန်းမှ။ ဝါ၊ အနောက်ကျွန်းမှ။ အာဂတမနုဿဟိ၊ တို့သည်။ အာဝသိတ
 ပဒေသော၊ သည်။ အပရန္တဇနပဒေါတိ နာမံ၊ အပရန္တဇနပုဒ် ဟူသောအမည်
 ကို။ လဘိ၊ ပြီ။ ဥတ္တရကုရတော၊ မြောက်ကျွန်းမှ။ အာဂတမနုဿဟိ၊ တို့သည်။
 အာဝသိတပဒေသော၊ သည်။ ကုရုရဋ္ဌန္တိနာမံ၊ ကုရုတိုင်း ဟူသောအမည်ကို။
 လဘိ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဗဟုကေ၊ များစွာကုန်သော။ ဂါမနိဂမာဒယော၊
 ရွာ နိဂုံး အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပဝါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဗဟုဝစနေန၊ “ကုရု” ဟူသော
 ဗဟုဝစ ဝိဘတ်ဖြင့်။ ဝေါဟရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။
 ကုရုသု ဝိဟရတိတိ၊ တိ-ဟူ၍။ (အာယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန၊ သည်။)
 ဝုတ္တံ၊ လျှောက်အပ်ပြီ။ (ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာစရိယံ၊ တို့သည်။ အာဟု၊
 ကုန်ပြီ။)

ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရုနံ နိဂမောတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသောဤပါဌ၌။ ကမ္မာ
 သဓမ္မန္တိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ကေစိ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။ ဓ ကာ
 ရဿ၊ ဓ အောက်ချိုက် အကွရာ၏။ ဓ ကာရေန၊ ဓ ဒွေးအကွရာဖြင့်။ အတ္ထံ၊
 အနက်ကို။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ဖွင့်ကြကုန်၏။ တ္ထေ၊ ဤ ကမ္မာသ နိဂုံး၌။ ကမ္မာ
 သော၊ ပြောက်ကျားသောခြေရှိသော ပေါရိသာဒ ကို။ ဒမိတော၊ ဆုံးမ
 အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသော ပေါရိသာဒကို
 ဆုံးမအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကမ္မာသဒဓမ္မော၊ ကမ္မာသဒဓမ္မ မည်၏။ ကမ္မာသ
 ပါဒေါ၊ ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသော။ ပေါရိသာဒေါ၊ ပေါရိသာဒ
 ကို။ ကမ္မာသောတိ၊ သ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [“ကမ္မာသပါဒေါ” ဟု ဆို
 လျက် “ပါဒ” ဟူသော နောက်ပုဒ်ချေထားသော ဥတ္တရပဒလောပ ဗဟုဗွိ
 ဟိသမာသ်ဟူလို။ ကမ္မာသောတိ ကမ္မာသပါဒေါ ဝုစ္စတိ ဥတ္တရပဒလောပေန
 ယထာ “ရူပဘဝေါ ရူပ” န္တိ။-ဋီကာ။ ပုရိသဿ ဣဒံ ပေါရိသံ (ယောကျ်ား၏
 ဥစ္စာဖြစ်သော အသား။) ပေါရိသံ အပတိ ဘက္ခတိတိ ပေါရိသာဒေါ၊
 လူသားစားသုံး။] ကိရ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထို ပေါရိသာဒ၏။ ပါဒေ၊ ခြေ၌။
 ခါဏုကေန၊ သစ်ငုတ်သည်။ ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနေ၊ ဖောက်အပ်ရာအရပ်၌။ (စူးအပ်ရာ
 အရပ်၌။) ဝဏော၊ အနာသည်။ ရူဟန္တော၊ အသားနုတက်လတ်သော်။
 စိတ္တဒါရုသဒိသော။ ဆန်းကြယ်သော သစ်သားနှင့်တူသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။
 ရဟိ၊ အသားနုတက်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာသပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။
 ဝါ၊ ပြောက်ကျားသောခြေရှိသူ ဟူ၍။ ပညာယိတ္တံ၊ ထင်ရှားပြီ။ [အသားနု
 တက်သောနေရာက အပြောက်ထင်နေ၏။]

နိဒါနအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၆၅

စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုပေါ်ရိသာဒကို။ တသ္မိံ၊ ဩကာသော၊ ထို ကမ္မာသ
ဒမ္မ နိဂုံးအရပ်၌။ ဒမိတော၊ ဆုံးမအပ်ပြီ။ ပေါရိသာဒဘာဝတော၊
လူသားစားသူ၏ အဖြစ်မှ။ ပဋိသေမိတော၊ တားမြစ်အပ်ပြီ။ ကေန၊ အဘယ်
သူသည်။ (ပဋိသေမိတော၊ နည်း။) မဟာသတ္တေန၊ ဘုရားအလောင်းဖြစ်
သော မင်းသည်။ (ပဋိသေမိတော၊ ပြီ။) ကတရသ္မိံ၊ ဇာတကော၊ အဘယ်
ဇာတ်၌။ (ပဋိသေမိတော၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ မဟာ
သုတသောမဇာတကော၊ မဟာသုတသောမ ဇာတ်၌။ (ပဋိသေမိတော၊ ပြီ။)
ဣတိ၊ သို့။ ဧကော၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ဝါဒန္တရ
ကား။ ဣမေ ထေရာ၊ ဤ အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ ဝါ၊ ဒီသဘာဏက
ထေရ်တို့သည်။ (တနည်း) ဣမေ ထေရာ၊ ဤ မဇ္ဈိမဘာဏက ထေရ်တို့သည်။
[ဣမေ ပန ထေရာတိ မဇ္ဈိမဘာဏကာတိ ကေစိ၊ အပရေ ပန “အဋ္ဌကထာ
စရိယာ”တိ “ဒီသဘာဏကာ”တိ၊ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။] ဇယဒ္ဓိသဇာတကော၊
တိသနိပါတ် ဇယဒိသဇာတ်၌။ (ပဋိသေမိတော၊ ပြီ။) ဣတိ ဝဒန္တိ။ ဟိ၊
မှန်။ တဒါ၊ ဇယဒိသဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ မဟာသတ္တေန၊ ဘုရားအလောင်း
ဖြစ်သော မင်းသားသည်။ ကမ္မာသပါဒေါ၊ ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသော
ပေါ်ရိသာဒကို။ ဒမိတော၊ ပြီ။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ဟောတော်မူသနည်း။
ပုတ္တော ယဒါ ဟောမိ။ပ။ ပသာဒယိန္တိ၊ ပသာဒယိ-ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[သာရိပုတ္တ၊ ရာ။ (အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ပြန်၍ ဟောတော်မူအပ်
သော ဇာတ်ဖြစ်၍ “သာရိပုတ္တ”ဟု ဆရာတို့ ထည့်ကြသည်။)ယဒါ၊ အကြင်
အခါ၌။ (အဟံ၊ သည်။) ပဉ္စာလရဋ္ဌာဓိပတိဿ၊ ပဉ္စာလတိုင်း၏အရှင်ဖြစ်
သော။ ဇယဒ္ဓိသဿ၊ ဇယဒိသမင်း၏။ အတြဇော၊ မိမိကို မှီ၍ဖြစ်သော။
ဝါ၊ အရင်းဖြစ်သော။ ပုတ္တော၊ သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်၏။ (တဒါ၊ ထိုအခါ
၌။) ပါဏံ၊ မိမိအလက်ကို။ စဇိတွာန၊ စွန့်၍။ ပိတရံ၊ ခမည်းတော်ကို။
ပမောစယိံ၊ ဘိလူးဘေးမှ လွတ်စေတော်မူခဲ့ပြီ။ စ၊ လွတ်စေရုံသာ မက
သေး။ အဟံ၊ သည်။ ကမ္မာသပါဒေမ္ပိ၊ ပြောက်ကျားသော ခြေရှိသော
စူဠပေါ်ရိသာဒ ကိုလည်း။ ပသာဒယိံ၊ ကြည်ညိုစေခဲ့ပြီ။ “ပသာဒယိံ၊
လူသားရှောင်ကြဉ် သိလယှဉ်အောင် ကြည်လင်စေတော်မူရပြီ”ဟု ဆရာတို့
ပေးတော်မူကြသည်။]

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဓ-ကာရေနေဝ၊ ဓ
အောက်ခြိုက် အကွရာဖြင့်ပင်။ အတ္တံ၊ ကို။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိရ၊ ချဲ့။
(တနည်း)ကိရ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ကုရုရဋ္ဌဝါသိနံ၊ ကုရုတိုင်း၌ မနုကုန်

၂၆၆

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဘောနိဒါနသုတ်

သော လူတို့၏။ ကုရုဓတ္တဓမ္မော၊ ကုရုတိုင်းသားတို့၏ ကျင့်ဝတ်ဖြစ်သော
ငါးပါးသီလတရားသည်။ တသ္မိံ၊ ထိုစနပုဒ်၌။ ကမ္မာသော၊ ပြောက်ကျား
သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ကုရုဓတ္တဓမ္မ၏
ပြောက်ပြောက်ကျားကျား ဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တံ၊ ဌာနံ၊ ထိုအရပ်
ကို။ (ဝုစ္စတိ-ဌာနံ။) ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ ကမ္မာသော၊ ပြောက်ကျားသော။
ဓမ္မော၊ ငါးပါးသီလတရားသည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပြောက်
ကျားသော ငါးပါးသီလဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကမ္မာသဓမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ကမ္မာသဓမ္မ အရပ်၌။ နိဝိဋ္ဌနိဂမဿာပိ၊ တည်စေ
အပ်သော နိဂုံး၏လည်း။ ဧတဒေဝ နာမံ၊ ဤ“ကမ္မာသဓမ္မ” ဟူသော
အမည်သည်ပင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘုမ္မဝစနေန၊ သတ္တမိ
ဝိဘတ်ဖြင့်။ (“ကမ္မာသဓမ္မ”ဟု သတ္တမိ ဝိဘတ်ဖြင့်။) (အာယသ္မတ၊ အာ
နန္ဒတ္ထေရေန၊ သည်။) န ဝုတ္တံ၊ မလျှောက်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား
အမေးတည်း။ အဝသန္တာကာသတော၊ နေတော်မူရာအရပ် မဟုတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ (ဘုမ္မဝစနေန၊ ဖြင့်။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။)

ကိရ၊ ချဲ့။ (တနည်း)ကိရ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ တသ္မိံ
နိဂမေ၊ ထို ကမ္မာသဓမ္မ နိဂုံး၌။ ဝသန္တာကာသော၊ နေရာအရပ်ဟူသော။
ကောစိ၊ တစုံတရပ်သော။ ဝိဟာရောနာမ၊ ကျောင်းတော်မည်သည်။ နာဟော
သိ၊ မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ နိဂမတော၊ မှ။ အပက္ကမ္မ၊ ဖဲ့၍။ အညတရသ္မိံ၊
အမှတ်မရှိတခုသော။ ဥဒကသမ္ပန္နေ၊ ရေနှင့်ပြည့်စုံသော။ ရမဏိယေ၊ မွေ့လျော်
ဖွယ်ကောင်းသော။ ဘူမိဘာဂေ၊ မြေအပို၌။ မဟာဝနသဏ္ဍော၊ ကြီးစွာသော

ကုရုဓတ္တဓမ္မော။ ။မြောက်ကျွန်းကို “ဥတ္တရကုရု”ဟု ခေါ်၏။ ထို ဥတ္တရကုရု
ကျွန်းသားတို့သည် အမြဲအားဖြင့် ငါးပါးသီလ စောင့်ကြကုန်၏။မြောက်ကျွန်းမှ လာ
သော လူတို့အား သားကြီးရတနာ ပေးအပ်သော အရပ်သည် ကုရုတိုင်း မည်၏။ ထို
ကုရုတိုင်းဝယ် နေကြသောအခါ၌လည်း မိမိတို့ရိုးရာဖြစ်သော ငါးပါးသီလကို အတော်
ကြာအောင် သားစဉ်မြေးဆက်အတုလိုက်၍ စောင့်မြဲစောင့်ကြကုန်၏။ သို့ရာဝယ်အဆက်
အတော်ကြာသောအခါ အရပ်ထုံးစံဖြစ်သော ထိုငါးပါးသီလ “ကုရုဓမ္မ” သည်ပြောက်
ပြောက် ကျားကျား ဖြစ်လေတော့၏။ ထို့ကြောင့်-“ကုရုဓတ္တဓမ္မော တသ္မိံ” ကမ္မာ
သော ဇာတော”ဟု ဆိုသည်။

ဘုမ္မဝစနေန ကသ္မာ။ ။အခြား သုတ္တန်တို့၌ ဤကဲ့သို့ “ကမ္မာသဓမ္မ” ပုဒ်မျိုးကို
(တရားဟောရာ ဌာနမျိုးကို) သတ္တမိ ဝိဘတ်ဖြင့် အရှင်အာနန္ဒာသုံးစွဲရိုးရှိ၏။ သို့
ဖြစ်လျက် ဤနေရာ၌ကား သတ္တမိ ဝိဘတ်ဖြင့် မသုံးစွဲဘဲ “ကမ္မာသဓမ္မ နာမံ ကုရုနိ
နိဂမော”ဟု ပထမာဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲအပ်ပါသနည်းဟု မေးသည်။

နိဒါနအပိုင်း]

ဘာသာဋီကာ

၂၆၇

တောအုပ်သည်။ အဟောသိ၊ ရှိပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုတောအုပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တံ
 နိဂမံ၊ ထို ကမ္မာသဓမ္မ နိဂုံးကို။ ဂေါစရဂါမံ၊ ဆွမ်းခံရာကို။ ကတော၊ ရှိ။
 ဝိဟာသိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်(ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား၏
 ကြီးစွာသောတောအုပ်ဝယ် ကမ္မာသဓမ္မ နိဂုံးကို ဆွမ်းခံရာပြု၍ သီတင်း
 သုံးတော်မူရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။
 ဧတ္ထ၊ ဤ“ကမ္မာသဓမ္မ နာမ ကုရုနံ နိဂမော”ဟူသော ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊
 ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။(ကို၊ နည်း။) ကုရုသု၊ ကုရု ဟု ဗဟုဝစ်အမည်ရ
 သော ဇနပုဒ်၌။ ကမ္မာသဓမ္မ နာမ၊ မည်သော။ ကုရုနံ၊ ကုရု ဟု ဗဟု
 ဝစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏။ နိဂမော၊ သည်။ (အတ္ထံ။)တံ၊ ထို နိဂုံးကို။
 ဂေါစရဂါမံ၊ ဆွမ်းခံရာကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဝိဟာရတိ၊ မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 (အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။)

အာဟသ္မာတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤ သဒ္ဒါသည်။ ပိယဝစနံ၊ ချစ်အပ်သူကို
 ပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ ချစ်ဖွယ်စကားတည်း။ ဧတံ၊ ဤ အာ
 ယသ္မာ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဂါရဝ ဝစနံ၊ ရိုသေခြင်းအားဖြင့် ပြောဆို
 ကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ အရိုအသေ စကားတည်း။ [ဤနှစ်ပုဒ်၏
 အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ အဇ္ဈတ္တိကနိဒါန်း ဝေရဉ္စကဏ္ဍ
 အပိုင်း၌ ပြခဲ့ပြီ။] အာနန္ဒောတိ၊ အာနန္ဒ ဟူသောအမည်သည်။ တဿ
 ထေရဿ၊ ထို ထေရ်၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ဧကမန္တန္တိ၊ ဧကမန္တ
 ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ဘာဝနပုံသက ကို ညွှန်
 ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ ကြိယာ၌ စပ်ထိုက်သော နပုလ္လင်ရှိသော
 ညွှန်ပြအပ်သော သဒ္ဒါတည်း။ (ဧကော ဝိယ၊ အဘယ်သဒ္ဒါ ကဲ့သို့နည်း။)
 “ဝိသမံ စန္ဒိမသုရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌။
 (ဝိသမံ သဒ္ဒေါ) ဝိယ၊ ဝိသမံ သဒ္ဒါကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့
 ဧကမန္တ သဒ္ဒါ၏ ဘာဝနပုံသက နိဒ္ဒေသ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ယထာ၊
 အကြွင်း အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေသည်။ (သမာနော၊
 သော်။) [“နိသိန္ဒော”မပါသော်လည်း “ယထာ၊ အကြွင်း အခြင်းအရာ
 အားဖြင့် ထိုင်နေလတ်သော်”ဟု လက္ခဏ အနက်ပေးရမည်သာ။] ဧကမန္တံ၊
 သင်္ဃာတင်လျှောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌ ထိုင်နေသည်မည်လောက်အောင်။
 နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာ အား
 ဖြင့်။ (ဧကမန္တံ နိသိန္ဒ ပြစ်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။)
 နိသိဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ“ဧကမန္တံ နိသိဒိ”ဟူသော

၂၆၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မဟာနိဒါနသုတ်

ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နိ။ ဝါ၊ တနည်း။ တေ၊ ဤ၊ ကေမန္တံ သဒ္ဓါသည်။ ဘုမ္မတ္ထေ၊ သတ္တမိ ဝိဘတ်၏ အနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း။ ဤအလို “ကေမန္တံ၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌” ဟု ပေးပါ။] နိသီဒိ တိ၊ ကား။ ဥပါဝိသိ၊ ကပ်ဝင်ပြီ။ ဟိ၊ ‘ခွဲ။ ပဏ္ဍိတာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော ပညာဉာဏ်ရှိသူတို့သည်။ [သဉ္ဇာတအဿတ္ထိ အနက်၌ လူတပစ္စည်း။] ဂရုဋ္ဌာနိယံ၊ အလေးပြုအပ်သူ၏ တည်ရာအရပ်သို့။ ဥပသကမိတာ၊ သွား၍။ (ဝါ၊ သွားလတ်သော်။) အာသနကုသလတာယ၊ ထိုင်နေခြင်း၌ ကျမ်းကျင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေမန္တံ၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသီဒန္တံ၊ ကုန်၏။ အယဉ္ဇ၊ ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ တေသံ၊ ထို အာသနကုသလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အညတရော၊ တပါး အပါအဝင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အရှင်အာနန္ဒာ၏ အာသနကုသလတို့တွင် တပါးအပါအဝင်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ‘ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ (ကေမန္တံ ၌ အန္တိသဒ္ဓါ ကောဋ္ဌာသ အနက်ဟော။ ဤပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရုဉ္ဇကဏ္ဍ ၌ပင် ပြခဲ့ပြီ။)

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ မှတ်ပါး စောဒကပက္ခ ကို ဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဝါ၊ အဘယ် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိသီန္ဒော၊ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေမန္တံ၊ အောင်။ ဝါ၊ ၌။ နိသီန္ဒော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဆ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ နိသဇ္ဇဒေါသေ၊ ထိုင်ခြင်း၏ အပြစ်တို့ကို။ [နိသဇ္ဇနံ နိသဇ္ဇာ၊ (နိ+သဇ+ဏျ။) နိသဇ္ဇာယ+ဒေါသာ နိသဇ္ဇဒေါသာ။] ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ (နိသီန္ဒော၊ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေမန္တံ၊ အောင်။ ဝါ၊ ၌။ နိသီန္ဒော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ နိ။ ဣတိ၊ ဤကား၊ အဖြေတည်း။) သေယျထိဒံ၊ ထို ၆-ပါးသော အပြစ်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ (တနည်း) ဣဒံ (ဣမေ)၊ ဤ ၆-ပါးသော အပြစ်တို့သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ အတိဗ္ဗရံ၊ အလွန်ဝေးသော အရပ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အလွန်ဝေးသော အရပ်၌ ထိုင်နေခြင်းလည်းကောင်း။ (နောက်၌လည်းနည်းတူ။) အစ္စာသန္တံ၊ အလွန်နီးသော အရပ်လည်းကောင်း။ ဥပရိဝါတံ၊ လေညာ အရပ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လေတင် အရပ်လည်းကောင်း။ ဥန္နတပ္ပဒေသံ၊ မြင့်သော အရပ်လည်းကောင်း။ အတိသမ္ပရံ၊ အလွန်ရှေးရှု အရပ်လည်းကောင်း။ အတိပစ္စာ၊ အလွန်နောက်ကျသော အရပ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တို့တည်း။

နိဒါနအဖွင့်

ဘာသာဋီကာ

၂၆၉

[“ကေမန္တံ၊ ဝေ နိး လေညာ၊ မြင့်မောက်ရာနှင့်၊ မျက်နှာရွှေဘက်၊ နောက်
ကြောဘက်ဟု၊ ၆-ချက်မလျော်၊ သင့်မတော်သဖြင့်၊ သင့်လျော်ကောင်းမြတ်၊
တခုသောအရပ်အဖို့၌”ဟု အကျယ်ပေး။]

ဟိ၊ ချဲ့။ အတိဒူရေ၊ အလွန်ဝေးသောအရပ်၌။ နိသိန္ဓော၊ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ကထေတုကာမော၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊
အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သေဝံ။) ဥစ္စာသဒ္ဓေန၊ မြင့်သော အသံဖြင့်။
ဝါ၊ ကျယ်သော အသံဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောရာသည်။ ဝါ၊ ပြောရသည်။
ဟောတိ၊ ဟိ။ အစွာသန္ဓေ၊ ၌။ နိသိန္ဓော၊ သည်။ သဃ်ဇ္ဇနံ၊ ထိခိုက်ခြင်းကို။
ကရေတိ၊ ပြု၏။ ဥပရိဝါတေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ နိသိန္ဓော၊ သည်။ (ဂရုံ၊ အလေး
ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။) သရီရဂန္ဓေန၊ ကိုယ်အနံ့ဖြင့်။ ဗာဓေ၊ နှိပ်စက်၏။ ဝါ၊
နှိပ်စက်ရာရောက်၏။ ဥန္နတပုဒေသေ၊ ၌။ နိသိန္ဓော၊ သည်။ အဂါရဝံ၊ မရိုသေ
ခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြီ။ အတိသမ္ပုခါ၊ ၌။ နိသိန္ဓော၊ သည်။
(ဂရုံ၊ ကို။) ဒဠုကာမော၊ ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊
အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) စက္ခုနာ၊ မိမိမျက်လုံးဖြင့်။ စက္ခု၊ လေးစားထိုက်သ၏
မျက်လုံးကို။ (တနည်း) စက္ခုနာစက္ခု၊ မျက်လုံးချင်းချင်း။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။
ဒဠုဗ္ဗံ၊ ကြည့်ရှုရာသည်။ ဝါ၊ ကြည့်ရှုရသည်။ ဟောတိ။ အတိပစ္စာ၊ ၌။ နိသိန္ဓော၊
သည်။ (ဂရုံ၊ ကို။) ဒဠုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ။)
ဂီဝံ၊ လည်ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ လည်စေ့၍။ ဒဠုဗ္ဗံ၊ ရာသည်။ ဝါ၊ ရသည်။
ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့အပြစ် ၆-ပါးရှိသောကြောင့်။) အယမ္ပိ၊
ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိုးပဒက္ခိ
ဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတွာ၊ ၍။ သက္ကစ္ဆံ၊ ကောင်းစွာပြု၍။ ဝါ၊
လေးလေးစားစား။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိခိုးဝတ်ချ၍။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဧတေ နိသဇ္ဇ
ဒေါသေ၊ တို့ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ ဒက္ခိဏဇာဏမဏ္ဍလဿ၊ လက်ယာ
ပုဆစ်ဒူးဝန်း၏။ အဘိမုခဌာနေ၊ ရှေးရှုဖြစ်သော အရပ်၌။ ဆဗ္ဗဏ္ဍာနံ၊ ၆-
ပါးငသာအဆင်းရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓရသ္မိနံ၊ ဘုရားရောင်ခြည်တော်တို့၏။ [အမြဲ
ထွက်နေသောဗျာမပ္ပဘာရောင်ခြည်တော်တို့ကို ဆိုသည်။] အန္တော၊ အတွင်းသို့။
ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပသန္နလ၊ ခါရသံ၊ ကြည်လင်လော ချိပ်ရည်သို့။
ဝိဂါဟန္တော၊ ဝိယ၊ သက်ဝင် နစ်မြုပ်သည့် ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ [ဂါဟ၊
ဓာတ်။] သုဝဏ္ဏပဋ္ဌံ၊ ရွှေပုဆိုးကို။ ပါရုပန္တော၊ ဝိယ၊ ခြုံရသည့် ကဲ့သို့
လည်းကောင်း။ ရတ္တုပ္ပလမာလာဝိတာနမဉ္ဇံ၊ ကြာနိပန်းတို့၏ ဗိတန်မျက်နှာ
ကြက် အလယ်သို့။ ပဝိသန္တော၊ ဝိယ စ၊ ဝင်သည့် ကဲ့သို့လည်းကောင်း။

ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ တရားရတနာ ဘဏ္ဍာတိုက်စိုး ဖြစ်တော်မူသော။ အာ
ယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ နိဿိဒိ၊ ပြီ။ 'တေန၊ ကြောင့်။ ကေမန္တံ နိဿိ
ဒီတိ၊ ဒီ-ဟူ၍၊ (အာယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန။) ဝုတ္တံ၊ လျှောက်အပ်ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။အံ။ ကာယ ဝေလာယ၊ အဘယ်အချိန်၌။ ကေန
ကာရဏေန၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤ အရှင်
အာနန္ဒာသည်။ ဘဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမန္တော၊ ချဉ်းကပ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤကား အမေးတည်း။ သံယနုဝေလာယံ၊ ညနေချမ်း အခါ၌။ ပစ္စယာ
ကာရပဥပုစ္ဆနကာရဏေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြဿနာကို မေးလျှောက်လိုခြင်း
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဥပသင်္ကမန္တော၊ ချဉ်းကပ်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) [ရှေး စာအုပ်တို့၌ “ပစ္စယာကာရပဥ”
ဟူ၍၊ “ပုစ္ဆနံ-၌ ယု ပစ္စည်း၏ ကံဖြစ်သောကြောင့် မကောင်းလှ။]
ကိရ၊ ချဲ့။ တံ ဒီဝသံ၊ ထိုင်နေ၌။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤအရှင်အာနန္ဒာ
သည်။ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ၊ အမျိုးတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ သံရဒ္ဒါ
ရေ သရဒ္ဒါရေ၊ အိမ်တံခါးပေါက် အိမ်တံခါးပေါက်တိုင်း၌။ သဟဿ
ဘဏ္ဍိကံ၊ အံသပြာတထောင်ရှိသော ဘဏ္ဍာထုပ်ကို။ နိက္ခိပန္တော ဝိယ၊ ချ
ထားသကဲ့သို့။ [ထိုအိမ်၌ ဆွမ်းခံခြင်းသည် အိမ်သူ အိမ်သားတို့အား ကုသိုလ်
တရားတို့ကို တိုးပွားစေသောကြောင့် အံသပြာထောင်ထုပ်ကို ချထားခြင်းနှင့်
တူသည်။] ကမ္မာသဓမ္မဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှာ။ စရိတာ၊ လှည့်လည်ပြီး၍။
ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရာအရပ်မှ ဖဲ့ခဲ့ပြီးသည်။ (ဟုတော့။) သတ္တု၊
မြတ်စွာဘုရား၏ အပေါ်၌။ ဝတ္တံ၊ ကျင့်ဝတ်ကို။ ဒဿေတာ၊ ပြုပြီး၍။
သတ္တရိ၊ သည်။ ဂန္ဓကုဋိ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌေ၊ ဝင်တော်မူပြီးလတ်သော်။ သတ္တာရံ၊
ကို။ ဝန္ဓိတာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဒီဝါဠာနံ၊ နေ့ နေရာအရပ်သို့။
ဂန္ဓာ၊ ၍။ အန္တေဝါသိကေသု၊ အနီးနေတပည့်တို့သည်။ ဝတ္တံ၊ ကို။ ဒဿေ
တာ၊ ၍။ ပဋိက္ကန္တေသု၊ ဖဲ့သွားကုန်ပြီးလတ်သော်။ ဒီဝါဠာနံ၊ ကို။ ပဋိ
သမ္ပဇိတာ၊ တဖန်တံမြက်လှည်းပြီး၍။ (အန္တေဝါသိက တို့ လှည်းအပ်ပြီးသော
အရပ်ကို သေသေသပ်သပ်ဖြစ်အောင် တဖန်ထပ်ကာ တံမြက်လှည်းပြီး၍။)
စမ္မက္ခန္ဓံ၊ သားရေပိုင်းကို။ ပညပေတာ၊ ခင်းပြီး၍။ ဥဒကတုမ္မတော၊ ရေဗူးမှ။
ဥဒကံ၊ ကို။ ဂဟေတာ၊ ၍။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထပါဒေါလက်ခြေတို့ကို။ သီတ
လေ၊ အေးသည်တို့ကို။ ကံတာ၊ ၍။ ပလ္လကံ၊ ထက်ဝယ်တင်ပျဉ်ကို။ အာ
ဘုဇိတာ၊ ဖဲ့ခွေ၍။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေသည်။ (ဟုတော့။) သောတာပတ္တိ
ဖလသမာပတ္တိ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇိ၊ ကောင်းစွာရောက်ပြီ။ ဝါ၊ ဝင်စားပြီ။

[ဤနေရာ၌ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖလသမာပတ် ဝင်စားပုံကို သတိပြုခဲ့ပါ။]

အထ၊ ဝင်စားပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ပရိစ္ဆိန္နကံလဝဋ္ဌသန၊ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာပတ္တိတော၊ သမာပတ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပစ္စယာကာရေ၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာ၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ဩတာရေသိ၊ သက်ဝင်စေပြီ။ သော၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ တိ၊ ဟူ၍။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အန္တံ၊ အဆုံးသို့လည်းကောင်း။ (ပါပေန္တော-၌ စပ်။) အန္တတော၊ အဆုံးမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာဒိ၊ အစသို့လည်းကောင်း။ ဥဘယန္တတော၊ နှစ်ဘက်သော အစအဆုံးအစွန်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ မဇ္ဈံ၊ အလယ်သို့လည်းကောင်း။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဥဘော၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ အန္တေ၊ အဆုံးအစွန်တို့သို့လည်းကောင်း။ ပါပေန္တော၊ ရောက်စေလျက်။ တိက္ခတ္ထု၊ သုံးကြိမ်။ ဒွါဒေသ ပဒံ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော အဖို့အစရှိသော။ ပစ္စယာကာရံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ သမ္ပသိ၊ သုံးသပ်ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ တဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာ၏ (ဉာဏ်၌)။ (ဥပဋ္ဌာသိ-၌စပ်။) (တနည်း) ဧဝံ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုအရှင်အာနန္ဒာသည်။ သမ္ပသန္တဿ၊ သုံးသပ်လတ်သော်။ ပစ္စယာကာရော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဝိဘူတော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟုတော၊ ဥတ္တာနက္ခတ္တာနကော ဝိယ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှား ပေါ်လွင်ထင်ရှားသကဲ့သို့။ ဝါ၊ အလွန် ပေါ်လွင်ထင်ရှားသကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။

တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိ။) အယံ ပစ္စယာကာရော၊ ကို။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ ဂမ္ဘီရော စေဝ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော၊ စာတိ၊ ဟူ၍။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဂမ္ဘီရော စေဝ၊ နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ နက်သည်ဖြစ်၍လည်း ထင်ရှား၏။] ပန၊ ထိုသို့ “ဂမ္ဘီရော စေဝ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ” ဟု ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ ပဒေသ ဉာဏေ၊ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဉာဏ်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ သာဝကဿ၊

တိက္ခတ္ထု။ “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အန္တံ” စသည်ဖြင့် ပြအပ်သောနည်းကား လေးနည်းတည်း။ ထိုလေးနည်းလုံးကိုပင် သုံးကြိမ် သုံးဖန်ထပ်၍ သုံးသပ်သောကြောင့် “တိက္ခတ္ထု သမ္ပသိ” ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ သုံးကြိမ် လေးလီဖြစ်သောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆယ့်နှစ်မျိုး သုံးသပ်ကြောင်းကို ပြသည်။ [တိက္ခတ္ထုန္တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အန္တန္တိ အာဒိနာ ဝုတ္တစတုရာကာရူပသညိတေ တယော ဝါရေ၊ တေနာသ ဒွါဒေသက္ခတ္ထု သမ္ပသိတဘာဝ မာဟ။—ဋီကာ။]

သာဝကဖြစ်၍။ သတော၊ ဖြစ်သော။ မယံ၊ ငါ၏ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနော၊ ထွက်
သွားသော အကျယ်ခွဲရခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ အကျယ်ခွဲဖူးဖူး မလိုသည်။ [“ဥဂ္ဂ
တော+တာနော ယသ္မာတိ ဥတ္တာနော”။] ဝိဘူတော၊ ပေါ်လွင်သည်။ ပါ
ကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟုတော၊ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ [ဥတ္တာနော စသော
သုံးပုဒ်သည် ပရိယာယ်ပုဒ်များတည်း။ သို့သော်-မြန်မာအနက်အားဖြင့် ကဲ့
အောင်ပေးလိုက်ပါသည်။] သေ (သော)၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ မယံ
ယေဝ၊ ငါ၏ ဉာဏ်၌သာ။ ဥတ္တာနကော၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်။ ဟုတော၊
ဥပဋ္ဌာတိ နုခေါ၊ ထင်လေသလော။ ဥဒ္ဓါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အညေသမ္ပိ၊ ငါ
မှတစ်ပါး အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်၌လည်း။ (ဥတ္တနကော ဟုတော ဥပ
ဋ္ဌာတိ နုခေါ။) ဣတိ (စိန္တေသိ။) အထ၊ ကြံပြီးရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊
ထို အရှင်အာနန္ဒာ၏။ ဧတံ၊ ဤ အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြန်ပြီ။
(ကိ။) ဟန္တ၊ ယခု။ အဟံ၊ သည်။ ဣမံ [ပဉ္စ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝါ၊ သိ
ခြင်းငှာ အလိုရှိအပ်သော ဤ အကြောင်းအရာကို။ ပဉ္စဓာတ်၏ ဣစ္ဆာ
အနက်ကိုယူသည်။] ဂဟေတော၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပုစ္ဆာမိ၊ အံ။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်
ကော်။ မေ၊ အား။ (ကထေတွာ ဒဿေသတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ၍။ (ဣမံ-၌ စပ်။)
ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣမံ၊ ဤ ပြဿနာကို။ အတ္ထုပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော
အကြောင်းဝတ္ထုကို။ ကတော၊ ၍။ သာလိန္တံ၊ အာလိန်ငါးဆင့်နှင့် တကွ
ဖြစ်သော။ သိနေရံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ဥက္ခိပန္တော ဝိယ၊ မြောက်သကဲ့သို့။
ကော၊ တမျိုးသော။ သုတ္တန္တကထံ၊ သုတ္တန်စကားတော်ကို။ ကထေတွာ၊
ဟောတော်မူ၍။ ဒဿေသတိ၊ ပြတော်မူလတ္တံ့။ ဟိ၊ မှန်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။
ဝိနယပုညတ္တိံ၊ ဝိနည်းပုညတ်တော်လည်းကောင်း။ ဘုမ္မန္တရံ၊ ဘုံအပိုင်းအခြား
လည်းကောင်း။ ပစ္စယာကာရံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်းကောင်း။ သမယန္တရံ၊
တစ်ပါးသော အယူလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
ဣမာနိ ဌာနာနိ၊ ဤ အကြောင်းအရာတို့သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊
လတ်သော်။ ဂဇ္ဇိတံ၊ ကြီးဝါးတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်သည်။ မဟန္တံ၊
ကြီးကျယ်သည်။ ဖောတိ၊ ဉာဏံ၊ ဒေသနာဉာဏ်သည်။ အနုပဝိသတိ၊
ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မသို့ အစဉ်ဝင်သွား၏။ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ၊ ၍။ မဟန္တဘာဝေါ၊
ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဒေသနာ၊
တော်သည်။ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟတံ၊ လက္ခဏာသုံးရပ်ဖြင့် အမှတ်တံဆိပ်
ခတ်နှိပ်အပ်သည်။ သုညတပဋိသယုတ္တာ၊ သုညတနှင့် စပ်ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဧတံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။) [ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ မှ

၂၇၂

စ၍ သုညတပဋိသံယုတ္တာ တိုင်သောပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ ပြဟူဇာလသုတ် ပဗ္ဗန္တကပိကကထာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

(ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီး၍။) သော၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပကတိယာဝ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်ပင်။ ဝါ၊ ရိုးရိုးအားဖြင့်ပင်။ ဧကဒိဝသေ၊ တနေ့၌။ ဝါ၊ တနေ့လျှင်။ သတဝါရမ္ပိ၊ အကြိမ်တရာ ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း။ သဟသဝါရမ္ပိ၊ အကြိမ်တထောင် ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း။ ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသက်မန္တော၊ ချဉ်းကပ်လတ်သော်။ အဟေတု၊ အကြောင်းမရှိပဲ။ အ ကာရုဏေန၊ ကိစ္စမရှိပဲ။ ကိဉ္ဇာပိ န ဥပသက်မတိ၊ အကယ်၍ကား မချဉ်းကပ်ပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ အကြောင်းမရှိပဲ မချဉ်းကပ်ပါသော်လည်း။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ ဣမံ ပဉ္စ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြဿနာကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဗုဒ္ဓဂန္ဓဟတ္ထိ၊ ဘုရားတည်းဟူသော ဂန္ဓဟတ္ထိဆင်တော်သို့။ အာပဇ္ဇ၊ ရောက်၍။ ဣမံ ဉာဏကောဉ္ဇနာဒံ၊ ဤ ဉာဏတော်တည်းဟူသော ကြိုးကြာသံကို။ သောဿာမိ၊ နားထောင်ရတော့အံ့။ [ဆင်၏အသံကို ‘ကောဉ္ဇနာဒံ’ဟု ခေါ်၏။] ဗုဒ္ဓသီဟံ၊ ဘုရားတည်းဟူသော ခြင်္သေ့မင်းသို့။ အာပဇ္ဇ၊ ၍။ (ဣမံ) ဉာဏသီဟနာဒံ၊ ဤ ဉာဏတော်တည်းဟူသော ခြင်္သေ့ဟောက်သံကို။ သောဿာမိ၊ အံ့။ ဗုဒ္ဓသိန္ဓဝံ၊ ဘုရားတည်းဟူသော သိန္ဓောမြင်းသို့။ အာပဇ္ဇ၊ ၍။ (ဣမံ) ဉာဏပဒဝိက္ခမံ၊ ဤ ဉာဏတော်တည်းဟူသော ခြေလှမ်းပုံကို။ ပဿိဿာမိ၊ ကြည့်ရတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ ဒိဝါဠာနာ၊ မှ။ ဥဠာယ၊ ၍။ စမ္မက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ပပ္ဖေါဋ္ဌေတွာ၊ ခါ၍။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ သာယန္တသမယေ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသက်မိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ သာယန္တဝေလာယံ။ပ။ဥပသက်မန္တောတိ၊ ဟူ၍။(မယာ၊ ဟေဠာ။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ဆိုခဲ့ပြီ။)

ယာဝ ဂမ္ဘီရေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ယာဝ သဒ္ဓေါ၊ ယာဝ သဒ္ဓါသည်။ ပမာဏာတိက္ကမေ၊ အတိုင်းအရှည်ကို လွန်ခြင်း အနက်၌။ (ဟောတိ၊ ၏။) [ပမာဏာတိက္ကမေ၊ ၌။ ပဝတ္ထော၊ သော။ နိပါတော၊ တည်း။-ဟု ဆရာတို့ အနက်ပေးကြ၏။]ပမာဏံ၊အတိုင်းအရှည်ကို။အတိက္ကမ္မ၊

ယာဝ ဂမ္ဘီရေ။ ။ယာဝသဒ္ဓါ၏ ပမာဏာတိက္ကမ္မ အနက်ကို ယူ၍ စကားပြောရာ၌ “အလွန်”သုံးကြသည်။ ထို အလွန်ဟူသည် ရှိသင့်သော အတိုင်းအရှည်ထက် ပိုလွန်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “အတိဂမ္ဘီရေတိ အတ္ထော”ဟု အဖြောင့်အနက်ကို ဖွင့်သည်။ [ပမာဏာတိက္ကမေတိ၊ အပရိမာဏတ္ထေ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိ ဟူသော အနက်၌ဖြစ်၏။ (အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) “ယာဝဂ္ဂိဒံ တေန ဘဂဝတာ”တိ အာဒိယု

လွန်၍။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။ အတိဂမ္ဘီရော၊ အလွန်နက်နဲ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဂမ္ဘီရဝဘာသောတိ၊ ကား။ ဂမ္ဘီရောဝ၊ နက်နဲသည်သာလျှင်။ ဟုတော၊ ချီ။ အဝဘာသတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကံ၊ အချို့သောရေသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ တိမ်သည်သာလျှင်။ (သမာနံ၊ ပါလျက်။) ဂမ္ဘီရဝဘာသံ၊ နက်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားသည်။ ဝါ၊ နက်သကဲ့သို့ ထင်ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) ပူတိပဏ္ဏာဒိဝသေန၊ သစ်ရွက်ပုပ် အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ကာဠဝဏ္ဏပုရာဏဥဒကံ၊ မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော ရေဟောင်းသည်။ (ဥတ္တာနံ၊ သည်။ သမာနံ၊ လျက်။ ဂမ္ဘီရဝဘာသံ၊ သည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို သစ်ရွက်ပုပ်တို့နှင့် စပ်သဖြင့် မည်းညစ်သောအဆင်းရှိသော ရေဟောင်းသည်။ ဇာဏုပ္ပမာဏံ၊ ပုဆစ်ခွေးဝန်း ပမာဏရှိသည်။ (ဒူးဆစ်လောက်သာ နက်သည်။) (သမာနံ) ပိ၊ လျက်လည်း။ သတပေါရိသံ ဝိယ၊ အသုတရာ နက်သကဲ့သို့။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရ၏။ [လူတရာပမာဏနက်သည်ကို “အသုတရာနက်” ဟုရှေးကသုံးစွဲသည်။]

ဧကံ၊ အချို့သော ရေသည်။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်သည်။ (သမာနံ၊ လျက်။) ဥတ္တာနာဝဘာသံ၊ တိမ်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားသည်။ ဝါ၊ တိမ်သည်ဟု ထင်ရသည်။ ဟောတိ။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) မဏိဂင်္ဂါယ၊ ပတ္တမြားအဆင်းရှိသော

ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ အပရိမေယျဘာဝဇောတနော ဟိ အယံ ယာဝသဒ္ဓေါ (ဤ ယာဝသဒ္ဓါသည် အတိုင်းအရှည်မရှိ ဟူသောအနက်ကို ထွန်းပြ၏။) တေနာဟ အတိ ဂမ္ဘီရော အတ္ထောတိ။-နိကာ။]

အဝဘာသတိ။ “ဉာယတိ ဥပဋ္ဌာတိ” ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ထင်ရှား၏” ဟု ပေးသည်။ “ထင်ရှား” ဟူသည် ကြည့်ရှုသူတို့၏ စိတ်အား ထင်လာခြင်းတည်း။ [ဉာဏသတထာ ဥပဋ္ဌာနန္တိ သန္တာယ (ဉာဏ်အား ထိုကဲ့သို့ နက်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ထင်လာခြင်းကို ရည်ရွယ်၍။) ဒိဿတိ” တိ ဝုတ္တံ။]

ဧကံ ဟိ။ ။ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ဧကန်နက်နဲသည်သာလျှင် မဟုတ်ပါလော။ ထို နက်နဲသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အဘယ်ကြောင့် နက်နဲသည်ဖြစ်၍ ထင်လာသည်၏အဖြစ်ကို ထွန်းပြနေရပါသေးသနည်း။ (ဧကန် နက်နဲသော အရာဝတ္ထုကို “နက်တယ်လို့ ထင်ရတယ်” ဟု ပြောဖွယ်မလိုပါ” ဟုလို။) သစ္စ မေတံ (ဒီအမေးဟာ မှန်တယ်။) သို့သော်-ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဧကန် နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှာပင် “ဂမ္ဘီရဝဘာသ” သဒ္ဓါကို ဆိုရပါသည်။ ထို့ကြောင့်-အခြားနေရာ၌ ရထိုက်သော အစွန်း ငှ-မျိုးထွက်သောအနက်ကို ပြပြီး၍ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဧကန် နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပင် ထင်ရှားစေခြင်းငှာ “ဧကံ ဟိ” အစရှိသော စကားကို မိန့်ရသည်။

ဂင်္ဂါမြစ်၌။ ဝိပုသန္နဥဒကံ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောရေသည်။ (ဂမ္ဘီရံ၊ သမာနံ၊ ဥတ္တာနာဝဘာသံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို မဏိဂင်္ဂါ၌ ကြည်လင်သောရေသည်။ သတပေါရိသံ၊ အသုတရာနံကံသည်။ (သမာနံ)ပိ၊ လျက်လည်း။ ဇာဏုပမာဏံ ဝိယ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်း ပမာဏ ရှိသကဲ့သို့။ (ဒူးဆစ်လောက်သာ ရှိသကဲ့သို့။) ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ဧကံ၊ သည်။ ဥတ္တာနံ၊ တိမ်သည်။ (ဟုတော။) ဥတ္တာနာဝဘာသံ၊ တိမ်သည်ဖြစ်၍၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ (ကိမိဝ။) စာဠိအာဒိသု၊ အိုးစရည်း အစရှိသည်တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ (ဥတ္တာနံ ဟုတော ဥတ္တာနာဝဘာသံ ဟောတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဧကံ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်သည်။ (ဟုတော။) ဂမ္ဘီရာဝဘာသံ၊ နက်သည်ဖြစ်၍၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ (ကိမိဝ။) သိနေရူပါဒကမဟာသမုဒဒ္ဒ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏ အခြေဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ (ဂမ္ဘီရံ ဟုတော ဂမ္ဘီရာဝဘာသံ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒကမေဝံ၊ ရေသည်သာလျှင်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊ ထိုကို။ လဘတိ၊ ရ၏။

ပန၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ ၌။ ဧတံ၊ ဤ အဂမ္ဘီရ အဂမ္ဘီရာဝဘာသ နှစ်မျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဧတံ နတ္ထိတိ အဂမ္ဘီရေ အဂမ္ဘီရာဝဘာသော စာတိ ဧတံ ဒွယံ နတ္ထိ။-ဋီကာ။] ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဂမ္ဘီရေ စေဝ၊ နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ နက်သည်ဖြစ်၍ လည်း ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကမေဝံ၊ တမျိုးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ နက်သည်ဖြစ်၍ နက်ရောင်ထင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ သမာနော ပိ၊ ဖြစ်ပါလျက်လည်း။ အထံ စ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်။ မေ၊ ငါ၏ညာဏ်၌။ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ၊ အလွန်ပေါ်လွင်ထင်ရှားသကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ တဒိဒံ (တံ+ဣဒံ)၊ ထိုကဲ့သို့ အလွန်ပေါ်လွင်သည်ဖြစ်၍ ထင်လာခြင်းကို။ အစ္စရိယံ၊ လက်ဖျောက်ခတ်တီး အံ့ချီးအပ်ပါပေစွ။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ အပ္ပုတံ၊ မဖြစ်စဘူး ထူးဆန်းပါပေစွ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိမ္မယံ၊ အံ့၊ သြဖွယ်ကို။ ပကာသေန္တော၊ ထင်ရှားပြလျက်။ ဗညံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတော၊ ၍။ တုဏှိဘူတော၊ ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတော။) နိသီဒိ၊ ပြီ။ [စာအုပ်တို့၌ “ယဒိဒံ”ဟု အနိယမ ရှိသော်လည်း “တဒိဒံ”ဟု ရှိမှ စာသွားကောင်း၏။ နိဒါနသံယုတ် ဒုက္ခဝဂ္ဂ၊ နိဒါနသုတ္တ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “တဒိဒံ”ဟုပင် ရှိသည်။ ထို တသဒ္ဒါဖြင့် “ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတိ”

၂၇၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မဟာနိဒါနသုတ်

ကို ပြန်၍ညွှန်းသည်။ သို့မဟုတ် “ယဒိဒံ၊ ယင်းကဲ့သို့ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်လာခြင်းသည်”ဟု အနက်ပေးပါ။]

ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာ၏။ ဝစနံ၊ ကိုး သုတော၊ ကြားတော်မူ၍။ (စိန္တေတွာ အာဟ-ဉ္စစပ်။) အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂ္ဂဂ္ဂဟဏာယ၊ ဘဝဂ်ကို ကိုင်ယူခြင်းငှာ။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ပဿာရေန္တော ဝိယ၊ ဆန့်တန်းသူ ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သိနေရုံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ဆန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ မိဉ္ဇံ၊ အဆီကို။ နိဟရိတံ၊ ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝါယမမာနော ဝိယ၊ အားထုတ်သူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ နာဝါယ၊ လှေသင်္ဘောနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာကို။ တရိတုကာမော ဝိယ၊ ကူးခြင်းငှာ အလိုရှိသူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပထဝီ၊ မြေကို။ ပရိဝုတ္တေတွာ၊ လည်စေ၍။ ဝါ၊ လွန်၍။ ပထဝေါဇံ၊ မြေဩဇာကို။ ဂဟေတံ၊ ယူခြင်းငှာ။ ဝါယမမာနော ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓဝိသယပဉ္စံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ အရာဖြစ်သော ပြဿနာကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏ ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနံ၊ ပေါ်လွင်၏ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။ [ပြဿနာဟု ဆိုသော်လည်း အမေးမဟုတ်သဖြင့် အလိုရှိထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ဗုဒ္ဓဝိသယံ ပဉ္စံ”ဟု ဝါကျရှိ၏။] ဟန္တ၊ ယခု။ အဿ၊ ဆို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဂမ္ဘီရဘာဝံ၊ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကို။ အာစိက္ခိယာမိ၊ ပြောပြရတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ မာဟေဝန္တိ အာဒိ၊ ကိုး။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို မာဟေဝံ အစရှိသောပါဌ်၌။ မာဟေဝန္တိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဟ ကာရာ၊ ဟ အက္ခရာသည်။ နိပါတမတ္တံ၊ အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မာဘဏိ၊ မပြောဆိုလင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ စ၊ ဆက်။ မာဟေဝန္တိ၊ ဟူသော။ ဣဒံဝစနံ၊ ဤ စကားတော်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသန္တံ၊ အာနန္ဒံ၊ ကိုး။ ဥဿာဒေန္တော ပိ၊ သူ၏ဉာဏ်ပညာကို ချီးမြှောက်တော် မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဘဏတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ အပသာဒေန္တော ပိ၊ နှိပ်တော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဘဏတိ၊ ၏။ [ဥဿာဒေန္တောတိ ပညာယ ဥက္ကံသေန္တော၊ ဥဂ္ဂဏန္တောတိ အတ္ထော၊ အပသာဒေန္တောတိ နိဗ္ဗန္တော၊ နိဂ္ဂဏန္တော တိ အတ္ထော။ ဋီကာ။]

ဥယျာဓနအဖွင့်

တတ္ထ၊ ထို ဥယျာဓနန္တ အပသာဓနန္တ နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ဥယျာဓနန္တော၊ မြောက်ပင်းတော်မူလိုပုံကို။ (ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။ ကိ၊ နည်း။) အာနန္တ၊ အာနန္တ။ တ၊ သည်။ မဟာ ယညော၊ ကြီးသောယညာရှိ၏။ ဝိသဒဉာဏော၊ သန်ရှင်းသော ဉာဏ်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုသို့ မဟာပိညဝိသဒဉာဏ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ခါယတိ-၌စပ်။) တေ၊ သင်၏ ဉာဏ်၌။ ဂမ္ဘီရော ပိ၊ နက်နဲသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ သို့။ ခါယတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ သင်၏ဉာဏ်၌ ထင်ရှားပုံသော်လည်း။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏ ဉာဏ်၌။ ယေ (ဧသော)၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဥတ္တာနကော တိ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၏ ဟူ၍။ န သလ္လက္ခေတဗျော၊ မမှတ်သားထိုက်။ ဂမ္ဘီရော ယေဝ စ၊ နက်နဲလည်း နက်နဲသည်သာ။ ဂမ္ဘီရာဝိဘာသော (ဧဝ) စ၊ နက်နဲသည်ဖြစ်၍လည်း ထင်ရှားသည်သာ။ တတ္ထ၊ အရှင်အာနန္တ၏ ဉာဏ်ဝယ်ထင်ရှား၍ အခြားသူတို့၏ ဉာဏ်ဝယ် နက်နဲခက်ခဲသည်၏ အဖြစ်၌။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဥပမာ၊ ဥပမာတို့ကို။ ဝဇန္တိ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏။

ကိရ၊ ချဲ့။ ဆ မာသေ၊ ခြောက်လတို့ပတ်လုံး။ သုဘောဇနံရသပုဋ္ဌဿ၊ ကောင်းသော ဘောဇနံအရသာဖြင့် မွေးမြူအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ [သန္တရေန ဘောဇနရသေန ပေါသိတဿ၊ - ဋီကာ။] ကတယောဝဿ၊ အမြဲမပြတ်ပြုအပ်ပြီးသော အားထုတ်မှု အလေ့အကျင့်ရှိသော။ [နိဗဒ္ဓပယောဂေန ကတပရိစယဿ။ - ဋီကာ။] မဟာမလ္လဿ၊ လက်တွေ့သမားကျော်ကြီးအား။ (ဒေသသံ-၌စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဂစ္ဆန္တဿ-၌စပ်။) သမဇ္ဇသမယော၊ လက်တွေ့သဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပနီးရာ အခါ၌။ ကတမလ္လပါသာဏပရိစယဿ၊ လက်တွေ့သမားတို့သာ ကြုံမြောက်နိုင်သော ကျောက်ခဲဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော အလေ့

တတ္ထ ဥယျာဓနန္တော။ ။ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ မာ ဟေဝ န္တိ စ ဣဒံ ဝစနံ။ ပ။ အပသာဓနန္တော ပိ တိ။ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ ယံ သင်္ခေပဝစနံ၊ အကြင်အကျဉ်းဖြစ်သောစကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝတ္ထံ၊ ပြီ။ တတ္ထ တသ္မိံ သင်္ခေပဝစနေ၌။ ဝိတ္တာရော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ဥယျာဓနန္တော၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ” ဟု ပေးတော်မူ၏။ မိမိကား ကျဉ်းကျဉ်းနှင့်ပြီးသောနည်းကို ကြံ၍ ပေးလိုက်ပါသည်။ [နိဒါနဝဂ္ဂ ခုက္ခဝဂ္ဂနိဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ ၌ကား “ တတ္ထ ဥယျာဓနန္တော ပိ တိ ” ဟု ရှိ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဥယျာဓနန္တော ပိတိ၊ ဟူသောပါဌ၌။ အဓိပ္ပာယ်ော “ ဧဝံ ဝေဒိတဗျော ” ဟု ထည့်၍စပ်ပါ။]

အကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ယုတ္တဘူမိံ၊ လက်ဝှေ့ထိုးရာ မြေအရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားစဉ်။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ မလ္လပါသာဏံ၊ လက်ဝှေ့သမားတို့သာ ကြံမြောက်နိုင်သော ကျောက်တုံးကို။ [မလ္လေဟိ မဟဗ္ဗလေဟေဝ ဥက္ကိပိတဗ္ဗ ပါသာဏံ။—ဋီကာ။] ဒဿေသံ၊ ပြကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုလက်ဝှေ့ကျော်ကြီးသည်။ ဧတံ၊ ဤကျောက်ခဲသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မေးပြီ။ မလ္လပါသာဏော၊ လက်ဝှေ့သမားတို့သာ ကြံမြောက်နိုင်သော ကျောက်ခဲပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ။ နံ၊ ထိုကျောက်ခဲကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်ခဲ့ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဥက္ကိပိတံ၊ ကြံမြောက်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောမ၊ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂန္တု၊ ၍။ ကုဟိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣမဿ၊ ဤကျောက်ခဲ၏။ ဘာရိယဌာနံ၊ ဝန်လေးသော အရပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသနည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတု၊ ၍။ [ကသ္မိံ ပဿေ ဣမဿ ပါသာဏဿ ဂရုတရပ္ပဒေသော တိ တဿ သလ္လဟုကဘာဝံ ဒီပေန္တော ဝဒတိ။—ဋီကာ။] ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဟတ္ထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏေတို့ကို။ ဥက္ကိပိတု၊ ၍။ ကိဌာဂုဠေဝိယ၊ ကစားဖွယ် ဂေါလီလုံးတို့ကဲ့သို့။ ခိပိတု၊ ပစ်ချ၍။ အဂမာသိ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ မလ္လဿ၊ ၏။ မလ္လပါသာဏော၊ သည်။ လဟုကော၊ ပေါ်သည်။ (သမာနော) ပိ၊ သော်လည်း။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏အတွက်။ လဟုကောတိ၊ အပေါ်ကလေးဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ မပြောဆိုထိုက်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဆ မာသေ၊ လုံးသုတောဇနရသပုဠော၊ ကောင်းသောတောဇဉ်အရသာဖြင့် မွေးမြူအပ်ပြီးသော။ မလ္လော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)ဝိယ၊ သို့။ ကပ္ပသတသဟဿံ၊ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး။ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နော၊ မိမိစိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ကြောင်းဆုတောင်းမှုနှင့်ပြည့်စုံသော။ အာယသ္မာ အာနန္တော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော။) မလ္လဿ၊ ၏။ မဟာဗလတဿ၊ ကြီးသောခွန်အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မလ္လပါသာဏော၊ ကို။ လဟုကော၊ အပေါ်ကလေး ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော) ယထာ၊ ပြောဆိုထိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ထေရဿ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏။ မဟာပညတဿ၊ ကြီးသောပညာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနော၊ ပေါ်လွင်၏ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ၏။) သော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ အညေသံ၊ အရှင်အာနန္ဒာမှတစ်ပါး အခြားသူတို့၏အတွက်။ ဥတ္တာနော တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ထိုက်။ [ဤကား ဥပမာ တရပ်။]

စ၊ သည်သာ မကသေး။ မဟာသမုဇ္ဈေ၊ ၌။ ဟိမိ နာမ၊ မည်သော။ မစ္ဆော၊ ငါးသည်။ ဒွိ ယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာ နှစ်ရာရှိ၏။ တိမိဂံ

လော၊ တိမိငါးကို မျှီနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တိမိဂံလမည်သော။ (မစ္ဆော၊ သည်။) တိယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာ သုံးရာရှိ၏။ တိမိပိဂံလော၊ မည်သော။ (မစ္ဆော။) စတုယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာ လေးရာရှိ၏။ တိမိရပိဂံလော၊ သော၊ (မစ္ဆော။) ပဉ္စယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာ ငါးရာရှိ၏။ အာနန္ဒော၊ အာနန္ဒာငါးလည်းကောင်း။ တိမိနန္ဒော၊ လည်းကောင်း။ အဇ္ဈာရောဟော၊ လည်းကောင်း။ မဟာတိမိ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုရော၊ လေးမျိုးကုန်သော။ ဣမ၊ ဤ ငါးတို့သည်။ ယောဇနသဟယိကံ၊ ယူဇနာ တထောင်ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ငါးတို့တွင်။ တိမိရပိဂံလေနဝံ၊ တိမိရပိဂံလ ငါးဖြင့်သာလျှင်။ ခိပေန္တိ၊ ဥပမာကိုပြုကြကုန်၏။ ကိရ၊ ချို့။ တဿ၊ ထို တိမိရပိဂံလ ငါး၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒက္ခိဏကဏ္ဍံ၊ လက်ယာနားရွက်ကို။ စာလေန္တဿ၊ လှုပ်စေလတ်သော်။ ပဉ္စယောဇနသတေ၊ ယူဇနာ ငါးရာရှိသော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ စလတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ တဿ၊ ထို့အတူ။ ဝါမကဏ္ဍံ၊ လက်ဝဲနားရွက်ကို။ (စာလေန္တဿ၊ သော်။ ပဉ္စယောဇနသတေ၊ သော။ ပဒေသေ၊ ၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ စလတိ၊ ၏။) [နောက်၌လည်း ဤသို့လိုက်၍ပေးပါ။] တဿ၊ တူ။ နဂုံ၊ အမြီးကို။ ပ။ တဿ၊ တူ။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ (စာလေန္တဿ ပဉ္စယောဇနသတေ ပဒေသေ ဥဒကံ စလတိ။)

ပန၊ ကား။ ဒေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ကဏ္ဍေ၊ တို့ကို။ စာလေတု၊ လှုပ်စေ၍။ နဂုံဌေန၊ ဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ကို။ ပဟရိတု၊ ပုတ်ခတ်၍။ သိသံ၊ ကို။ အပရာပရံ၊ ထို့မှ ဤမှ။ ကတု၊ ၍။ ကိဉ္ဇိတံ၊ ကစားခြင်းငှာ။ အာရဒ္ဓဿ၊ အားတုတ်လတ်သော်။ သတ္တဋ္ဌယောဇနသတေ၊ ယူဇနာခုနစ်ရာ ရှစ်ရာရှိသော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။ ဘာဇနေ၊ ခွက်၌။ ပက္ခိပိတု၊ ထည့်၍။ ဥဒ္ဓနေ၊ ဖို့ခုံလောက်၌။ အာရောပိတံ၊ တင်အပ်သော။ ဥဒကံ ဝိယ၊ ရေသည်ကဲ့သို့။ ပက္ကုဏတိ၊ ပွက်ပွက်ဆူသကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်လည်နေ၏။ [ပက္ကုဏန္တံ ဝိယ ပရိဝတ္တတိ ပရိစော ဝိဝတ္တတိ။—ဋီကာ။] တိယောဇနသတမစ္ဆော၊ ယူဇနာ သုံးရာအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ ၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပိဋ္ဌိ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ ဆာဒေတံ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ သော၊ ထို တိမိရပိဂံလ ငါးကြီးသည်။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ (ကိ၊ နည်း။) အယံ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်၏။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အဿ၊ ထို မဟာသမုဒ္ဒရာ၏။ ဂမ္ဘီရတာ၊ နက်သည်၏အဖြစ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ မယံ၊ တို့သည်။ ပိဋ္ဌိပဋိစ္ဆာဒနမတ္တမိ၊

၂၈၀

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[ဟောနိဒါနသုတ်

ကျောက်ကုန်းကို ဖုံးလွှမ်းရုံ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ ကို။ န
လသာမ၊ မရကြပီကုန်တကား။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ၊ ရာဇ်။) တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ
စကားရပ်၌။ ကာယုပပန္နဿ၊ ကြီးစွာသော ကိုယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ [ကာ
ယုပပန္နဿာတိ မဟတာ ကာယေန ဥပေတဿ၊ မဟတာ ကာယဿာတိ
အတ္ထော။ -ဋီကာ။] တိမိရပိဂ်လဿ၊ နိအတွက်။ မဟာသမုဇ္ဈေါ၊ သည်။
ဥတ္တာနော တိ၊ တိမ်၏ ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဇ်။) အညေသံ၊ တိမိရပိဂ်လ
ငါးမှ အခြားကုန်သော။ ခုဒ္ဒကမစ္ဆာနံ၊ ငယ်သော ငါးတို့၏အတွက်။
ဥတ္တာနော တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ထိုက်။ ဝေမေဝ၊ တူသာလျှင်။
ဉာဏုပပန္နဿ၊ ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဓထရဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏
အတွက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနော တိ၊ ပေါ်လွင်၏ ဟူ၍။
(ဝတ္ထဗ္ဗော။) အညေသမ္ပိ၊ အတွက်လည်း။ ဥတ္တာနော တိ၊ ဟူ၍။ န
ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ထိုက်။ [ဤကား နှစ်ခုမြောက် ဥပမာတည်း။]

၈။ သေး။ သုပဏ္ဏရာဇာ၊ ဂဠုန်မင်းသည်။ ဒိယခုယောဇန သတိကော၊
အခွဲအားဖြင့် ယူဇနာ နှစ်ရာရှိ၏။ ဝါ၊ ယူဇနာ တရာငါးဆယ်ရှိ၏။
တဿ၊ ထို ဂဠုန်မင်း၏။ ဒက္ခိဏပက္ခော၊ လက်ယာအတောင်သည်။ ပညာသ
ယောဇနိကော ယူဇနာ ငါးဆယ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇ်။ တထာ၊ တူ။
ဝါမပက္ခော၊ လက်ဝဲ အတောင်သည်။ (ပညာသယောဇနိကော ဟောတိ။)
ပိဉ္စဝဋ္ဋိ၊ အမြီးလုံးသည်။ ဝါ၊ အမြီးစည်းသည်။ သဋ္ဌိယောဇနိကာ ယူဇနာ
ခြောက်ဆယ်ရှိ၏။ [ပိဉ္စဝဋ္ဋိ တိ ပိဉ္စကဇာပေါ။ -ဋီကာ။] ဂိဝါ၊ လည်
သည်။ တိသ ယောဇနိကာ၊ ယူဇနာ သုံးဆယ်ရှိ၏။ မုခံ၊ ခံတွင်းသည်။
နဝ၊ ယောဇနံ၊ ကိုးယူဇနာရှိ၏။ ပါဒါ၊ ခြေတို့သည်။ ဒွါဒသယောဇနိကာ၊
တဆယ်နှစ်ယူဇနာ ရှိကုန်၏ တသ္မိ၊ ထို ဂဠုန်မင်းသည်။ သုပဏ္ဏဝါတံ၊ ဂဠုန်
တို့၏ လေကို။ [သုပဏ္ဏဝါတံ န္တိ နာဂဂ္ဂဟဏာဒီသု (နဂါးကို ဖမ်းယူခါ
နီး၌။) ပက္ခပပ္ပေါဋ္ဌနဝသေန ဥပ္ပဇနကဝါတံ။ -ဋီကာ။] ဒဿေတုံ၊ ဌာ။
အာရဇ္ဈေ၊ အားထုတ်လတ်သော်။ သတ္တဋ္ဌယောဇနသတံ၊ ယူဇနာခုနှစ်ရာ
ရှစ်ရာရှိသော။ ဌာနံ၊ အရပ်သည်။ နပ္ပဟောတိ၊ မလောက်။ ဝါ၊
မဆန့်။

သော၊ ထို ဂဠုန်မင်းသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ရာဇ်။ (ကိ။) အယံ
အာကာသော၊ သည် အနန္တော၊ အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိ။ အနန္တော၊ မရှိ။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အဿ၊ ထို ကောင်းကင်၏။ အနန္တတာ၊ အဆုံးအပိုင်း
အခြား မရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ မယံ၊ တို့သည်။

ပက္ခဝါတပုဿာရဏောကာသမ္ဘိ၊ အတောင်လေကို ဆန့်လောက်ရာ အရပ်ကို
 သော် မှလည်း။ န လတမ၊ ကုန်တကား။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဇေယျ။) တတ္ထ၊
 ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ကာယုပပန္နဿ၊ ကြီးသောကိုယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။
 သုပဏ္ဏရညော၊ ဓါအတွက်။ အာကာသော၊ သည်။ ပရိတ္တောတိ၊ ကျဉ်း
 ငယ်၏ ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော။) အညေသံ၊ ဂဠုန်မင်းမှတ်ပါး အခြားကုန်သော။
 ခုဒ္ဒကပက္ခိနံ၊ ငယ်သောငှက်တို့၏ အတွက်။ (အာကာသော။) ပရိတ္တောတိ၊
 ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ထိုက်။ ဧဝမေဝ၊ လျှင်။ ဉာဏုပပန္နဿ၊ သော။
 ထေရဿ၊ အတွက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနော တိ၊ ဟူ၍။
 (ဝတ္ထဗ္ဗော။) အညေသမ္ဘိ ဥတ္တာနော တိ န ဝတ္ထဗ္ဗော။ [ဤကား သုံးခု
 မြောက် ဥပမာတည်း။]

ပန၊ ကား။ ရာဟု၊ ရာဟုမည်သော။ အသုရိန္ဒော၊ အသုရိန်သည်။
 ပါဒန္တတော၊ ခြေအဆုံးမှ။ ယာဝ ကေသန္တော၊ ဆံ အဆုံးတိုင်အောင်။ ယော
 ဇနာနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရိ သဟဿာနံ၊ လေးထောင်တို့သည်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌ စ
 သတနံ၊ ရှစ်ရာတို့သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ။ [“အသုရိန္ဒော” ကို ခဲ့၍
 “ဟောတိ” ဟု ထားသည်။] တဿ၊ ထို ရာဟုအသုရိန်၏။ ဒွိန္ဒု၊ နှစ်ဘက်ကုန်
 သော။ ဗာဟံ၊ လက်မောင်းတို့၏။ အန္တရံ၊ အကြားအရပ်သည်။ ဒွါဒေသ
 ယောဇနသတိကံ၊ ယူဇနာတရာတဆယ်နှစ်ယူဇနာရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဗဟ
 လတ္တေန၊ အထု၏အပြစ်ဖြင့်။ [ကျောနှင့်ရင်ဘတ်အထုကိုဆိုသည်။] ဆယောဇန
 သတိကံ၊ ယူဇနာခြောက်ရာရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဟတ္ထပါဒတလာနံ၊ လက်
 ဖဝါးအပြင် ခြေဖဝါးအပြင်တို့သည်။ တိယောဇနသတိကာနံ၊ ယူဇနာသုံးရာ
 ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) [သဂါထာဝဂ္ဂ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်၊ သူရိယသုတ်
 အဋ္ဌကထာ၌ကား-“ဟတ္ထတလပါဒတလာနံ ပုထုလတော ဒွိယောဇနသတိကာနံ”
 ဟု ဆို၏။] တဿ၊ တူ။ မုခံ၊ ခံတွင်းသည်။ (တိယောဇနသတိကံ၊ ရှိသည်။
 ဟောတိ။) [ဤ၌လည်း “မုခံ ဒွိယောဇနသတိ” ဟု ဆိုသည်။] ဧကေကံ၊
 တဆစ်တဆစ်သော။ အင်္ဂုလိပဗ္ဗံ၊ လက်ဆစ်သည်။ ပညာသ ယောဇနံ၊ ယူဇနာ
 ငါးဆယ်ရှိသည်။ (ဟောတိ။) တဿ၊ တူ။ ဘမုကန္တရံ၊ မျက်ခုံး ၂-ဘက်
 တို့၏အကြားအရပ်သည်။ (ပညာသယောဇနံ ဟောတိ။) နလာဋ္ဌံ၊ နဖူးပြင်
 သည်။ တိယောဇနသတိကံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) သိသံ၊ ဦးခေါင်းသည်။ နဝ
 ယောဇနသတိကံ၊ ယူဇနာ ကိုးရာရှိသည်။ (ဟောတိ။) တဿ၊ ထို ရာဟု
 အသုရိန်သည်။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ သို့။ ဩတိဏ္ဏဿ၊ သက်ဆင်းလတ်သော်။ ဂမ္ဘီရံ၊
 နက်သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ ဇာဏုပ္ပမာဏံ၊ ပဆစ်ဒူးဝန်း အတိုင်း အရှည်ရှိသည်။
 (ဟောတိ။)

သော၊ ထို ရာဟုအသ္မရိန်သည်။ ဧဝံ သို့။ ဝဒေယျ၊ ရာဇ်။ (ကိံ။) အယံ သမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ဇ်။ ဂမ္ဘီရော၊ ဇ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အဿ၊ ဤ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏။ ဂမ္ဘီရတာ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ မယံ၊ ထိုသည်။ ဇာဏပုဂ္ဂိုလ်စွာဒနမတ္တမ္ပိ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်းကို ဖုံးလောက်ရုံ အတိုင်း အရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ ကို။ န လဘာမ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ။) တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ကာယုပပန္နဿ၊ သော။ ရာဟုနော၊ ရာဟုအသ္မရိန်၏အတွက်။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနောတိ၊ တိမ်၏ဟူ၍။ (ဝတ္ထဗ္ဗော။) အညေသံ၊ ရာဟုအသ္မရိန်မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်။ ဥတ္တာနောတိ န ဝတ္ထဗ္ဗော။ ဝေမေဝ၊ လျင်။ ဉာဏုပပန္နဿ၊ သော။ ဝေရဿ၊ အတွက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဥတ္တာနောတိ။ (ဝတ္ထဗ္ဗော။) အညေသမ္ပိ။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနောတိ နဝတ္ထဗ္ဗော။) တေမတ္ထံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္တာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မာ ဟေဝံ၊ ပ။ အဝစာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ [ဤကား ၄-ခုမြောက် ဥပမာတည်း။]

ဟိ၊ မှန်။ ဝေရဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏ဉာဏ်၌။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရောပိ၊ နက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနောတိ၊ ဟူ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကတမေဟိ (ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရောပိ၊ သော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနောတိ၊ ဟူ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ နည်း။) ပုဗ္ဗုပ္ပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌ စပ်။) တိတ္ထဝါသေန၊ ဆိပ်ကမ်းနှင့် တူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အထံဝယ် နေရခြင်းလည်းကောင်း။ သောတာပန္နတာယ၊ သောတာပန်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဗဟုဿုတဘာဝေန၊ များသော သုတရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (စတူဟိ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရောပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနောတိ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဇ်။)

ပုဗ္ဗုပ္ပနိဿယသမ္ပတ္တိကထာ

ကိရ၊ ခွဲ။ ဣတော၊ ဤကမ္ဘာမှ။ သတသဟသိမေ၊ ကမ္ဘာတသိန်းတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာ၌။ ပဒုမုတ္တရောနာမ၊ ပဒုမုတ္တရ မည်တော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဇောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဟံသဝတီနာမ၊ မည်သော။ နဂရံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အာနန္ဒော နာမ၊ မည်သော။ ရာဇာ၊

သည့်။ ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။ (အဟောသိ။) သုမေဓာ နာမ၊ မည်သော။ ဒေဝီ၊ မိဖုရားသည်။ မာတာ၊ မယ်တော်သည်။ (အဟောသိ။) ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဥတ္တရကုမာရော နာမ၊ ဥတ္တရသတ္တိသား မည်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထို ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ ပုတ္တဿ၊ ၏။ ဇာတဒိဝသေ၊ ဖွားမြင်ရာနေ့၌။ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊ မြတ်သော တောသို့ ရှေးရှုထွက်တော်မူခြင်းကို။ နိက္ခမ္မ၊ ထွက်တော်မူ၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်တော်မူ၍။ ပဓာနံ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အနုယုဉ္ဇန္တော၊ အားထုတ်လျက်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညု၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ဘုရားအဖြစ်သို့။ ပတော၊ ရောက်တော်မူ၍။ အနေကဇာတိ သံသာရ န္တိ၊ အစရှိသော။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ဥဒါနေတော၊ ကျူးရင့်တော်မူပြီး၍။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ကို။ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ၊ ၌။ ဝိတိနာမေတော၊ လွန်စေတော်မူပြီး၍။ ပထဝီယံ၊ မြေ၌။ ထပေဿာမိ၊ ခြေတော်ကိုထားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍။ ပါဒံ၊ ခြေတော်ကို။ အဘိနိဟရိ၊ ရှေးရှုဆောင်တော်မူပြီ။ အထ၊ ခြေတော်ဆောင်ရာ ထိုအခါ၌။ ပထဝီ၊ ကို။ ဘိန္နိတော၊ ခဲ့၍။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ပဒုမံ၊ ပဒုမ္မာကြာသည်။ ဥဋ္ဌာသိ၊ ပေါ်ထွက်လာပြီ။ တဿ၊ ထို ပဒုမ္မာကြာ၏။ ဓရပတ္တာနိ၊ အဦးပဓာနဖြစ်သော အပြင်ကြာရှက်တို့သည်။ နဝုတိ ဟတ္တာနိ၊ အတောင် ကိုးဆယ်ရှိကုန်သည်။ (အဟောသိ။) [ဓရပတ္တာနိ တိ ဗာဟိရပတ္တာနိ၊ ယာနိ ဒီသတမာနိ။-ဋီ။] ကေသရံ၊ ကြာဝတ်ဆံသည်။ တိသဟတ္တာ၊ အတောင် သုံးဆယ်ရှိသည်။ (အဟောသိ။) ကဏ္ဍိကာ၊ ကြာအချက်သည်။ ဒွါဒေသ ဟတ္တာ၊ တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသည်။ (အဟောသိ။) ရေဏု၊ ကြာဝတ်မှုန်သည်။ နဝ ခုပ္ပပ္ပမာဏော၊ ရေအိုးကိုးလုံးပြည့် ပမာဏရှိသည်။ (အဟောသိ။)

ပန၊ ဆက်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဥဗ္ဗေဓတော၊ အမြင့်အားဖြင့်။ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထဗ္ဗေဓော၊ ငါးဆယ်ရှစ်တောင် အမြင့်ရှိတော်မူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ ဥဘိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဗာဟာနံ၊ လက်မောင်းတော်တို့၏။ အန္တရံ၊ အကြား၊ အရပ်သည်။ အဋ္ဌဒေသ ဟတ္ထံ၊ တဆယ့်ရှစ်တောင် ရှိသည်။ (အဟောသိ။) နလာဋ္ဌံ၊ သည်။ ပဉ္စ ဟတ္ထံ၊ ငါးတောင်ရှိသည်။ (အဟောသိ။) ဟတ္ထပါဒေါ၊ တို့သည်။ ကောဒေသ ဟတ္ထာ၊ တဆယ့် တုတောင်ရှိကုန်သည်။ (အဟောသိ၊ ကုန်ပြီ။) တဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ကောဒေသ ဟတ္ထေန၊ သော။ ပါဒေန၊ ခြေတော်ဖြင့်။ ဒွါဒေသ ဟတ္ထာယ၊ တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသော။ ကဏ္ဍိကာယ၊ ကြာချက်ကို။ အက္ကန္တ

မတ္တာယ၊ နင်းအပ်ကာမျှဖြစ်လတ်သော်။ နဝ သဋ္ဌပုဗ္ဗမာဏော၊ ရေအိုးကိုးလုံးပြည့်
 ပမာဏရှိသော။ ရေကျကြောဝတ်မှုန်သည်။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ အဋ္ဌပဏ္ဏာသ ဟတ္ထံ၊
 ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်ရှိသော။ ပဒေသံ၊ အရပ်သို့။ ဥဂ္ဂန္ဓာ၊ တက်၍။ ဩကိဏ္ဏ
 မနောသိလာစုဏ္ဏံ ဝိယံ၊ ရောပြွမ်းသော ဆေးခန်း မြင်းသိလာအမှုန်သည်ကဲ့သို့။
 ပစ္စောကိဏ္ဏော၊ တဖန်ရောပြွမ်းသည်။ (အဟောသိ။) [အထက်သို့တက်ပြီးမှ
 အောက်သို့ပြန်ကျလာသည် ဖြစ်၍ “ပတိ၊ တဖန်။ ဩကိဏ္ဏော၊ ရောပြွမ်းသည်။”
 ဟု ဆိုသည်။] .တံ၊ ထို ပဒုမ္မတ္တကြာ၏ ခြေတော်ချခါနီးဝယ် ပေါ်ထွက်
 လာခြင်းဟူသောအကြောင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ အကြောင်း
 ပြု၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဒုမ္မတ္တရောတောဝ၊ ဟူ၍သာ။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်ရှား
 ပြီ။ တဿ၊ ထို ပဒုမ္မတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဒေဝိလော စ၊ ဒေဝိလ ရဟန်း
 တော်သည်လည်းကောင်း။ သုဇာတော စ၊ သုဇာတ ရဟန်းတော်သည်လည်း
 ကောင်း။ ဒေ၊ ကုန်သောရဟန်းတို့သည်။ အဂ္ဂလာဝကာ၊ အမြတ်ဆုံး သာ
 ဝကတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ အမိတာ စ၊ အမိတာ ဘိက္ခုနီသည်
 လည်းကောင်း။ အသမာ စ၊ အသမာ ဘိက္ခုနီသည်လည်းကောင်း။ ဒေ၊
 ကုန်သောဘိက္ခုနီတို့သည်။ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ အမြတ်ဆုံး သာဝိကာမတို့သည်။
 (အဟေသုံ။) ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ သုမနော နာမ၊ မည်သည်။
 (အဟောသိ။) ပဒုမ္မတ္တရော၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပိတုသင်္ဂဟံ၊ ခမည်း
 တော်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကုရုမာနော၊ ပြုလိုတော်မူသည်။ ဘိက္ခုသတ
 သဟဿပရိဝါရော၊ ရဟန်းတသိန်း အမြဲအရံရှိသည်။ (ဟုတော။) ‘ဟံသဝတိ
 ယ၊ မည်သော။ ရာဇဓာနိယ၊ မင်းနေပြည်၌။ ဝသတိ၊ သီတင်းသုံးတော်
 မူ၏။

ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထို ပဒုမ္မတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၏။ ကနိဋ္ဌဘာတာ၊
 ညီငယ်သည်။ [ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏ နန္ဒမင်းသားကဲ့သို့ မိကဲ့ဖတို့ ဖြစ်သော
 ညီငယ်။] သုမနကုမာရော နာမ၊ သုမန မင်းသားမည်၏။ တဿ၊ ထို သုမန
 မင်းသားအား။ ရာဇာ၊ သည်။ ဟံသဝတိတော၊ ဟံသာဝတီမင်းနေပြည်မှ။
 ဝိသတိယောဇနသတော၊ ယူဇနာ တရာနှစ်ဆယ်ရှိသော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။
 ဘောဂဂါမံ၊ သုံးဆောင် ခံစားအပ်သောရွာကို။ (ရွာစားကို။) အဒါသိ။
 ပေးပြီ။ သော၊ ထို သုမန မင်းသားသည်။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ အာ
 ဂန္ဓာ၊ ၍။ ပိတရဉ္စ၊ ခမည်းတော်ကိုလည်းကောင်း။ သတ္တာရဉ္စ၊ နောင်တော်
 ဘုရားကိုလည်းကောင်း။ ပဿတိ၊ ဖူးမြင်၏။ အထ၊ ဖူးမြင်ပြီးရာ ထိုအခါ
 ၌။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့သ၌။ ပစ္စန္ဓော၊ တိုင်းပြည်၏ အစွန်အဖျားအရပ်သည်။
 ကုပိစော၊ ပျက်ပြီ။ ဝါ၊ သူပုန်ထပြီ။ သုမနော၊ သည်။ ရညော၊ မင်း၏

ပုဗ္ဗပနိသယသမ္ပတ္တိကထာ]

ဘာသာဋီကာ

၂၈၅

အထံသို့။ ပေသေသိ၊ တမန် စေလွှတ်ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း။) ပစ္စန္ဓော၊ သည်။ ကုပိတော၊ ပျက်နေပါပြီ။ ဝါ၊ သူပုန်ထနေပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှာ၍။ (ပေသေသိ၊ ပြီ။) ရာဇာ၊ သည်။ မယာ၊ ငါသည်။ တံ၊ သင့်ကို။ တတ္ထ၊ ထို အရပ်၌။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထပိတော၊ ထားအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှာ၍။ ပဋိပေသေသိ၊ တမန် တမန်စေလွှတ်ပြီ။ သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ နိက္ခမ္မ၊ ထွက်၍။ စောရေ၊ သူပုန်တို့ကို။ ဝပသမေတ္တာ၊ ငြိမ်းစေ၍။ ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ဇနပဒေါ၊ သည်။ ဥပသန္ဓော၊ ငြိမ်းအေးပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှာ၍။ ရညော၊ မင်း၏ အထံသို့။ ပေသေသိ၊ တမန်စေလွှတ်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ တုဠော၊ နှစ်သက်သည်။ (ဟုတ္တာ။) မမ၊ ငါ၏။ ပုတ္တော၊ သားတော်သည်။ သီသံ၊ လျင်စွာ။ အာဂစ္ဆတု၊ လာခဲ့လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။

တဿ၊ ထို သုမနမင်းသား၏။ သဟဿမတ္တာ၊ တတောင် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ အမစ္စာ၊ အမတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သော၊ ထိုသုမနမင်းသားသည်။ တေဟိ၊ ထိုအမတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ မန္တေသိ၊ တိုင်ပင်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) မယံ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။ တုဠော၊ နှစ်သက်သည်။ (ဟုတ္တာ။) မေ၊ အကျွန်ုပ်အား။ ဝရံ၊ ဆုကို။ သစေ ဒေတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ကိံ၊ အဘယ်ဆုကို။ ဂဏှာမိ၊ ယူရမည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (မန္တေသိ၊ ပြီ။) အထ၊ တိုင်ပင်ရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို သုမနမင်းသားကို။ ဧကေစ္စေ၊ အချို့သော အမတ်တို့သည်။ (အာဟံ သု-၌ စပ်။) ဟတ္ထိံ၊ ဆင်ကို။ ဂဏှထ၊ ယူပါကုန်၊ (ဣတိ အာဟံသု၊ ဧကေစ္စေ။) အထံ၊ မြင်းကို။ ဂဏှထ၊ ယူပါကုန်။ (ဣတိ အာဟံသု၊ ဧကေစ္စေ။) [နောက်လည်း ဤသို့ထည့်ပေးပါ။] ရထံ၊ ကို။ ဂဏှထ၊ ပါကုန်။ ပ။ ဇနပဒံ၊ ကို။ ဂဏှထ။ ပ။ သတ္တရတနာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော ရတနာတို့ကို။ ဂဏှထ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ အပရေ၊ တပါးသော အမတ်တို့သည်။ (အာဟံသု။) တုမေ၊ အရှင်မင်းသားတို့သည်။ ပထဝိဿရဿ၊ မြေကိုအစိုးရသူ၏။ ပုတ္တာ၊ သားတော်တို့ပါတည်း။ တုပ္ပာကံ၊ အရှင်သားတော်တို့သည်။ ဓနံ၊ လောကီဥစ္စာကို။ န ဇလ္လဘံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်မဟုတ်ပါ။ ဝါ၊ ရရှိမခဲယဉ်းပါ။ [စာအုပ်တို့၌ န-သဒ္ဓါကျနေသည်။ သံဟုတ်အဋ္ဌကထာ၌ “န တုပ္ပာကံ” ဟု နသဒ္ဓါရှိသည်။] စ၊ ဆက်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သည်။ (သမာနံ) ပိ၊ လည်း။ တေ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသော လောကီဥစ္စာကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စုန့်၍။ ဂမနီယံ၊ သွားထိုက်ပါ၏။ ကေ၊ တမျိုးသော။ ပုညမေဝ၊ ကောင်းမှုကိုသာ။

၂၈၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

အာဒါယ၊ ရှိ။ ဂမနီယံ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ အရှင်သားတော်
အား။ ဒေဝေ၊ မင်းမြတ်သည်။ ဝရံ၊ ကို။ ဒဒမာနေ၊ ပေးတော်မူလတ်
သော်။ တေမာသံ၊ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး။ ပဗ္ဗမုတ္တရံ၊ သော။ ဘဂဝန္တံ၊
နောင်တော်ဘုရားကို။ ဥပဋ္ဌာတုံ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းငှာ။ ဝရံ၊ ကို။ ဂဏှသ၊
ယူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု။)

သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ တုမေ၊ အသင်တို့သည်။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်
၏။ ကလျာဏမိတ္တာ၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေတို့တည်း။ မမ၊ ဧ။ တေ
စိတ္တံ၊ ဤ နောင်တော်ဘုရားကို ပြုစုလိုသောစိတ်သည်။ န အတ္ထိ၊ နဂိုက်
မရှိပါ။ ပန၊ ထိုသို့ နဂိုက်မရှိပါသော်လည်း။ တုမေဟိ၊ အသင်တို့သည်။
ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပေပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သင်တို့ပြောသည့်အတိုင်း။ ကရိယာ
မိ၊ ပြုပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့ပြော၍။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ပိတရံ၊ ကို။ ဝန္တိတု၊ ရှိ။
ပိတရာ ပိ၊ သည်လည်း။ အာလိင်္ဂေတု၊ လည်ဖက်၍။ တဿ၊ ထို သုမန
မင်းသား၏။ မတ္တကေ၊ ဦးထိပ်၌။ စုမ္ပိတု၊ စုပ်၍။ ပုတ္တံ၊ ချစ်သား။ တေ၊
သင်သားတော်အား။ ဝရံ၊ ကို။ ဒေမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။
မဟာရာဇ၊ မြတ်။ သာဓု၊ ကောင်းပါ၏။ မဟာရာဇ၊ မြတ်။ အဟံ၊ ဘုရား
သားတော်သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ နောင်တော်ဘုရားကို။ တေမာသံ၊ လုံး။ စတုဟိ၊
ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ ထိုဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးလျက်။ ဇီဝိ
တံ၊ အသက်ရှင်ရခြင်းကို။ အဝဉ္ဇံ၊ မမြဲသည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဣစ္ဆာမိ၊
အလိုရှိပါ၏။ ဣမမေဝ ဝရံ၊ ဤဆုကိုသာ။ ဒေဟိ၊ မူပါ။ ဣတိ၊ သို့။
အာဟ၊ ပြီ။ တာတ၊ ချစ်သား။ (ဣမံ ဝရံ၊ ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။) န သက္ကာ၊
ကောင်း။ အညံ၊ အခြားသောဆုကို။ ဝရေဟိ၊ တောင်းလော့။ [ဝရဓာကံ
သည် ယာစန အနက်ကိုလည်း ဟော၏။] ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။
ဒေဝ၊ မြတ်။ ခတ္တိယာနံ နာမ၊ ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူတို့၏ မည်သည်။ ဧ၊ နှစ်
ခွန်းကုန်သော။ ကဏာ၊ စကားတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါကုန်။ တေမေဝ၊
ဤဆုကိုသာ။ ဒေဟိ၊ မူပါ။ မေ၊ ဘုရားသားတော်အား အညေန၊ အခြား
သောဆုဖြင့်။ န အတ္ထေ၊ အလိုမရှိပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သံတော်ဦးတင်ပြီ။
တာတ၊ ချစ်သား။ ဗုဒ္ဓါနံ နာမ၊ တို့၏မည်သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဒုဇ္ဇာနံ၊ ခဲ
ယဉ်းသဖြင့် သိအပ်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်ခဲ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သစေ န ဣစ္စိ
သတိ၊ အကယ်၍ အလိုတော်မရှိအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) မယာ၊ သည်။ ဒိန္နေပိ၊
ပေးအပ်ပါသော်လည်း။ ကိံ၊ ဘဝိသတိ၊ အဘယ်ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့ ပြောပြီ။ သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ ဒေဝ၊ မြတ်။ သာဓု၊

ကောင်းပါပြီ။ အဟံ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိဿာမိ၊ သိပါအံ။ (သိအောင်ပြုပါအံ။) ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂတော၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ တေန သမယေန၊ သုမနမင်းသား၏ ကျောင်းသို့လာရာ ထို အခါ၌။ ဘတ္တကိစ္စံ၊ ဆွမ်းကိစ္စကို။ နိဋ္ဌာပေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေတော်မူပြီး၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂန္ဓကုဋ္ဌံ၊ ဂန္ဓကုဋ္ဌသို့။ ပဝိဇ္ဇော၊ ဝင်တော်မူပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ မဏ္ဍလမာဠေ၊ တန့်ဆောင်း ဝန်း၌။ သန္နိသိန္နာနံ၊ ကောင်းစွာ ထိုင်နေကြကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ တံ၊ ထို သုမန မင်းသားကို။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ ရာဇပုတ္တ၊ သား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဂတော၊ လာသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု။) ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒဿနာယ၊ ငှာ။ (အာဂတော၊ သည်။ အမိ၊ ပါ၏။) မေ၊ ဒကာတော်အား။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒဿေထ၊ ပြန်ကြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ရာဇပုတ္တ၊ သား။ မယံ၊ တို့သည်။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ အလိုရှိအပ်ရာ အလိုရှိအပ်ရာ ခဏ၌။ သတ္တာရံ၊ ကို။ ဒဠှံ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဖူးမြင်ခွင့်ကို။ န လဘာမ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့ ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ တို့။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ ၌။ သတ္တာရံ ဒဠှံ။) လဘတိ၊ ရပါသနည်း။ ရာဇပုတ္တ၊ သား။ သုမနတ္ထေရော နာမ၊ သုမနထေရ် မည်သည်။ (ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ သတ္တာရံ ဒဠှံ လဘတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။ ဘန္တေ၊ တို့။ သော ထေရော၊ ထို သုမနထေရ်သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်၌ နေပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ထေရဿ၊ သုမန ထေရ်၏။ နိသိန္န ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဿိတုံ၊ ငှာ။ ဣစ္ဆာမိ၊ ပါ၏။ မေ၊ ဒကာတော်အား။ (ဘဂဝန္တံ၊ ကို။) ဒဿေထ၊ ပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ သုမနထေရ်သည်။ ရာဇပုတ္တ၊ သား။ ဟိ၊ လာလော့။ ဣတိ၊ သို့ပြော၍။ တံ၊ ထို မင်းသား ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ တံ၊ ထို မင်းသားကို။ ဂန္ဓကုဋ္ဌံ ပရိဝေဏေ၊ ဂန္ဓကုဋ္ဌံ ပရိဝုဏ်၌။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ ဂန္ဓကုဋ္ဌံ၊ သို့။ အဘိရုဟိ၊ တက်သွားပြီ။

အထ၊ တက်သွားရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို သုမနထေရ်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သုမန၊ သုမန။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဂတော၊ သည်။ အသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ရာဇပုတ္တော၊ သည်။

ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ ဒဿနာယ၊ ငှာ။ အာဂတော၊ သည်။ (အသိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန-ဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ (ထိုသို့ မင်းသားလာလျှင်။) အာသနံ၊ နေရာကို။ ပညပေဟိ၊ ခင်းထား လိုက်လော့။ [ပ ပုဗ္ဗ ညပ ဓာတ်ဖြစ်၍ “ညာ”ဟု ဒီဃမရှိရ။] ဣတိ၊ သို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ထေရော၊ သည်။ အာသနံ၊ ကိံ။ ပညပေသိ၊ ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပညတ္ထေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော။ အာသနေ၊ ဌံ။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ရာဇပုတ္တော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ ဝန္နိတော၊ ၍။ ပဋိသန္ဓာရံ၊ ပဋိသန္ဓာရ ကိံ။ ဝါ၊ အစေ့အစပ်စကားကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ ရာဇပုတ္တံ၊ သား။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ အာဂတော၊ သည်။ အသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေး တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမေသု၊ တို့သည်။ ဂန္ဓကုဋံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌေသု၊ ဝင်ပြီးကုန်လတ်သော်။ (အာဂတော၊ အမှီ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော် လည်း။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ မယံ၊ တို့သည်။ ဣစ္ဆတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ ဌံ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ ဒဋ္ဌံ၊ ငှာ။ ဝါ၊ ကိံ။ န လဘာမ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ မ၊ ဒကာတော်ကို။ ထေရဿ၊ သုမနထေရ်၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ပါဗောသံ၊ စေလွှတ်ကြပါကုန်ပြီ။ ထေရေ ပန၊ သုမနထေရ်သည်ကား။ ကေဝစနေနေဝ၊ တခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်ပင်။ ဒဿေသိ၊ ပြပါ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ထေရော၊ သည်။ တုဗ္ဗာကံ၊ သင် 'နောင်တော်တုရားတို့၏။ သာသနေ၊ ဌံ။ ဝလ္လဘော မညေ၊ အကျွမ်းဝင်သူ ဟု ထင်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ရာဇကုမာရ၊ သား။ အာမ၊ အိမ်း။ သေဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းသည်။ မယံ၊ ဧ။ သာသနေ၊ ဌံ။ ဝလ္လဘော၊ သူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော် မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သာသနေ၊ ဌံ။ ကိံ၊ အဘယ်ကောင်း မှုကို။ ကတော၊ ၍။ ဝလ္လဘော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့ လျှောက်ပြီ။ ကုမာရ၊ သား။ ဒါနံ၊ ကိံ။ ဒတော၊ ၍။ သီလံ၊ ကိံ။ သမာဒိယံတော၊ ကောင်းစွာဆောက်တည်၍။ ဥပေါသထကမ္ပံ၊ ဥပုသ် စောင့်မှုကို။ ကတော၊ ၍။ (ဝလ္လဘော ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော် မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ ရား။ အဟံ၊ တုရုဒ္ဓညီတော်သည်။ ထေရေ ဝိယ၊ သုမန ထေရ်သည် ကဲ့သို့။ ဝလ္လဘော၊ သည်။ ဟောတုကာမော၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိပါ၏။ မေ၊ ဧ။ တေမာသံ၊ လုံး။ ဝဿာဝါသံ၊ မိုးအခါ၌ သီတင်း သုံးတော်မူခြင်းကို။ ဝါ၊ ဝါကပ်တော်မူခြင်းကို။ အဓိဝါသေထ၊ လက်ခံတော် မူပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထို သုမန မင်းသား၏ အရပ်သို့။ ဂတေန၊ လိုက်သွားခြင်းဖြင့်။ အတ္ထော၊ အကျိုး

သည်။ အတ္တိ နုခေါ၊ ရှိလေသလော။ ဣတိ။ သို့။ ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်
တော်မူ၍။ ဝါ၊ လတ်သော်။ အတ္ထော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။
ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဗုဓကုမာရ၊ သား။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ သုညာဂါရေ၊ ဆိတ်
ငြိမ်သောကျောင်း၌။ အဘိရမန္တိ၊ မွေ့လျော်တော်မူကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
အာဟ၊ ပြီ။

ကုမာရော၊ သည်။ ဘဂဝါ၊ ရား။ အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ ဝါ၊ နား
လည်ပါပြီ။ သုဂတ၊ ရား။ အညာတံ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ လျှောက်
၍။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ပုရိမတရံ၊ ရှေးဦးစွာ။ [တရပစ္စည်းအနက်
မရှိ။] ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရေမိ၊ ပြုစေပါအံ့။ ဝါ၊ ဆောက်လုပ်
စေပါအံ့။ မယာ၊ သည်။ ပေသိတေ၊ တမန်စေလွှတ်အပ်သော်။ ဘိက္ခုသတ
သဟဿေန၊ ရဟန်းတသိန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အာဂစ္ဆထ၊ ကြွလာတော်မူပါ
ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိညံ၊ ပဋိညာဉ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပိတု၊ ဧ။ သန္တိကံ၊
သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဒေဝ၊ မြတ်။ မေ၊ ဘုရားသားတော်အား။ ဘဂဝါ၊ နောင်တော်
ဘုရားသည်။ ပဋိညာ၊ ကို။ ဒိန္ဓာ၊ ပေးအပ်ပါပြီ။ မယာ၊ သည်။ ပဟိတေ၊ စေလွှတ်
အပ်သော်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပေသေယျာထ၊ ပို့ပေးပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ပိတရံ၊ ကို။
ဝန္တိတွာ၊ ၍။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ယောဇနေ ယောဇနေ၊ တယူဇနာ တယူဇနာ၌။
ဝိဟာရံ၊ တည်းခိုဖို့ရန် ကျောင်းတော်ကို။ ကာရေတွာ၊ ၍။ ဝိသယောဇနသတံ၊
ယူဇနာ တရာနှစ်ဆယ်ရှိသော။ အဗ္ဗါနံ၊ ခရီးကို။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ဧ။
နဂရေ၊ ၌။ ဝိဟာရဋ္ဌာနံ၊ ကျောင်းတော်နေရာကို။ ဝိစိနန္တော၊ စူးစမ်းရှာဖွေ
လတ်သော်။ သောဘနံ နာမ၊ သောဘနံမည်သော။ ကုဋ္ဌုမ္ပိကဿ၊ သူကြွယ်
၏။ ဥယျာနံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ သတသဟဿေန၊ တသိန်းဖြင့်။ ကိဏိတွာ၊
ဝယ်၍။ သတသဟဿံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရေသိ၊
ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌။ ဘဂဝတော၊ ဖို့။ ဂန္ဓကုဋ္ဌိံ၊ ဂန္ဓကုဋ္ဌိလည်း
ကောင်း။ သေသဘိက္ခုနံ၊ ဘုရားမှကြွင်းသော ရဟန်းတို့ဖို့။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါ
ဋ္ဌာနတ္ထာယ၊ ညည့်နေရာ နေနေရာ အကျိုးငှာ။ ကုဋ္ဌိလေဏမဏ္ဍပေ စ၊ ကုဋ္ဌိ
လိုက် မဏ္ဍပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကာရာပေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ ပါကာရ
ပရိက္ခေပေ၊ တံတိုင်း အကာအရံတို့ကို။ ဝါ၊ ကာရံကြောင်း တံတိုင်းတို့ကို။
ကတွာ၊ ၍။ ဒွါရကောဋ္ဌကဉ္စ၊ တံခါးမုခ်ကိုလည်း။ နိဋ္ဌာပေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။
ပိတု၊ ဧ။ သန္တိကံ၊ သို့။ ပေသေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့မှာ၍ တမန်
စေလွှတ်သနည်း။ မယံ၊ ဘုရားသားတော်၏။ ကိဉ္စ၊ ကိစ္စသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပါပြီ။
သတ္တာရံ၊ နောင်တော်ဘုရားကို။ ပဟိဏထ၊ ပို့တော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှာ၍။ (ပေသေသိ၊ ပြီ။)

မဟာဝေါ (ပ) ၁၉ (က)

ရာဇာသည။ ဘဂဝန္တံကို။ဘောဇေတွာ၊ ဆွမ်းတုဉ်းပေးစေတော်မူပြီး၍။
 ဝါ၊ ဆွမ်းကပ်ပြီး၍။ (အာဟ-၌ စပ်။) ဘဂဝါ၊ ရား။ သုမနဿ၊ ၏။
 ကိစ္စံ၊ ကိစ္စသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပါပြီ။ တုမှာကံ၊ သားတော်ဘုရားတို့၏။ ဂမနံ၊
 ကြွတော်မူခြင်းကို။ [“အာဂမနံ၊ ကြွလာခြင်းကို” ဟုရှိလျှင်ကောင်း၏။] ပစ္စာ
 သိသတိ၊ တောင့်တနေပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သတ
 သဟဿဘိက္ခုပရိဝါရော၊ တသိန်းသော ရဟန်းအခြံအရံရှိသည်။ (ဟုတွာ။)
 ယောဇနေ ယောဇနေ၊ တယူဇနာ တယူဇနာ၌။ ဝိဟာရေသ၊ တို့၌။ ဝသ
 မာနော၊ သီတင်းသုံးတော်မူလျက်။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။ ကုမာရော၊
 သုမနမင်းသားသည်။ သတ္တာ၊ သည်။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာခရီးကို။ ပစ္စုဂ္ဂန္ဓာ၊ ရှေးရှုတက်
 သွား၍။ ဝါ၊ ခရီးဦး ကြိုဆို၍။ မာလာဒိဟံ၊ ပန်းအစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်
 တို့ဖြင့်။ ပူဇိယမာနော၊ ပူဇော်လျက်။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝေသေတွာ၊ ဝင်စေ
 ပြီး၍။ သတသဟဿေန မေ ကိတံ။ ပ။ ပဋိဂ္ဂဏှ မဟာမုနိ၊ တိ၊ ဟူ၍။
 (အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။)

[မဟာမုနိ၊ မြတ်သောမုနိ ဖြစ်တော်မူသော နောင်တော်ဘုရား။
 မေ၊ ဘုရားညီတော်သည်။ သတသဟဿေန၊ တသိန်းသော အသပြာ
 ဖြင့်။ ကိတံ၊ ဝယ်အပ်ပြီးသော။ သတသဟဿေန၊ ဖြင့်။ မာပိတံ၊
 ဖန်ဆင်းအပ်ပြီးသော။ သောဘနံ နာမ၊ သောဘနမည်သော။ ဥယျာနံ၊
 ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှ၊ ခံယူတော်မူပါ။]—

(ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီး၍။) ဝိဟာရံ၊ ကို။ နိယျာတေသိ၊ အပ်နှင်း
 ပြီ။

သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ ဝဿုပနာယိကဒီဝသေ၊ ဝါကပ်ရာ
 နေ၌။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ပုတ္တဒါရေ စ၊ သား
 မယားတို့ကိုလည်းကောင်း။ အမစ္စေ စ၊ အမတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပက္ခော
 သာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) အယံ သတ္တာ၊
 ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အမှာကံ၊ ဝါတို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဒုရတော၊
 အဝေးမှ။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူပြီ။ ဗုဒ္ဓါ စ နာမ၊ ဘုရားရှင်တို့
 မည်သည်လည်း။ ဓမ္မဂရုနော၊ တရား၌အလေးပြုခြင်း ရှိတော်မူကုန်သည်။
 (ဟောန္တံ။) အာမိသဂရုကာ၊ အာမိသ၌ အလေးပြုခြင်းရှိတော်မူကုန်သည်။
 † (ဟောန္တံ)၊ ကုန်။ ဓာသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟံ၊ သည်။ တေမာသံ၊ သုံး

လပတ်လုံး။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သာဠကေ၊ အဝတ်တို့ကို။ နိဝါသေတွာ၊
ဝတ်၍။ ဒသ၊ ကုန်ဘော။ သီလာနိ၊ တို့ကို။ သမာဒိယိတွာ၊ ကောင်းစွာ
ယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၍။ ဣဓေဝ၊ ဤကျောင်း၌သာ။ ဝသိဿာမိ၊
နေအံ့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ခိကာသဝသတသဟဿဿ၊ ရဟန္တာတသိန်း
အား။ ဣမိနာဝ နိဟာရေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာ။ တေမာသံ၊ ၃-လပတ်လုံး။
ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒေယျာဿ၊ ပေးကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြောပြီ။)

(ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီး၍။) သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ သုမန
တ္ထေရဿ၊ ။ ဝသနဌာနသဘာဂေယေဝ၊ နေရာအရပ်နှင့် သဘောတူ
သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ဝသန္တော၊ နေလျက်။ (ဒိသ္မာ၊
စိန္တေတွာ-စသည်၌ စပ်။) ထေရော၊ 'သုမနထေရ်သည်။ ဘဂဝတော၊ ။
ယံ ဝတ္တံ၊ အကြင်ဝတ်ကို၊ ကဓေတိ၊ ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော
ဝတ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအရာ၌။ သေ ထေရော၊ ဤ
သုမနထေရ်သည်။ ကေန္တဝလ္လတော၊ ကေန အကျွမ်းဝင်၏။ မေ၊ ငါသည်။
'တေဿေဝ၊ ဤ သုမနထေရ်၏သာ။ ဌာနန္တရံ၊ ထူးကို။ ပတ္ထေတံ၊ ဆု
တောင်းခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ ပဝါ
ရဏာယ၊ ပဝါရဏာနေသည်။ ဥပကဌာယ၊ နီးကပ်လတ်သော်။ ဂါမံ၊
သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ သတ္တာဟံ၊ ပတ်လုံး။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသော
အလှူကို။ ဒတွာ၊ ၍။ သတ္တမေ၊ ခုနစ်ရက်မြောက်သော။ ဒိဝသေ၊ နေ့၌။
ဘိက္ခုသတဟဿဿ၊ ရဟန်းတသိန်း၏။ ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ တိစိဝရံ၊
တိစိဝရိုက်ကို။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။
ဘန္တေ၊ ရှေး။ မယာ၊ ဘုရားညီတော်သည်။ မဂ္ဂေ၊ လမ်း၌။ ယောဇနန္တရိကံ၊
တယူဇနာ တယူဇနာအကြား၌ ဖြစ်သော။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရာပယတော၊
ဆောက်လုပ်စေကြောင်း ကောင်းမှုမှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ယံ ဧတံ ပုညံ၊ အကြင်
ကောင်းမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပါပြီ။ တံ၊ ထို ကောင်းမှုကို။ (ကတံ-၌ စပ်။) သက္က
သမ္ပတ္တိံ၊ သိကြား၏ စည်းစိမ်ကို။ (ပတ္တယန္တေန၊ တောင့်တသည်။ ဟုတွာ။)

ဧဝံ သာဠကေ ။ ။ သာဠကဒ္ဓယမေဝ အတ္တံနော ကာယပရိဟာရိကံ ကက္ခာ။
အဝတ်နှစ်ထည်ကိုသာ မိမိ၏ကိုယ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သည်ကိုပြု၍။ (အဝတ်နှစ်ထည်ကို
သာဝတ်၍။) ဣတရံ သဗ္ဗသမ္ဘာရံ အတ္တတော မောစေတွာ၊ အခြားသော အလုံးစုံ
သော အဆောင်အယောင်ကို မိမိမှ လွှတ်စေ၍။--ဋီကာ။ [“ နံသာလိမ်းခြင်းစသော
အလုံးစုံသော အဆောင်အယောင်ကို မသုံးတော့ပဲ အဝတ်နှစ်ထည်ကိုသာ ဝတ်သည်”
ဟုလို၊ ထိုနှစ်ထည် ညစ်ပေလျှင် တခြားနှစ်ထည်ကို လွဲလွယ်၍ကား ဝတ်ပေလိမ့်မည်။]

နေဝ (ကတံ)၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်ပါ။ မာရသမ္ပတ္တိံ၊ မာရ်နတ်၏ စည်းစိမ်ကို။ (ပတ္တယန္တေန ဟုတု။) န(ကတံ)၊ ပါ။ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ၊ ဗြဟ္မာ၏ စည်းစိမ်ကို။ ပတ္တယန္တေန၊ သည်။ (ဟုတု။) န (ကတံ)၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်ပါ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာကဘာဝံ၊ အလုပ်အကျွေး၏ အဖြစ်ကို။ ပတ္တယန္တေန၊ သည်။ (ဟုတု။) ကတံ၊ ပြုအပ်ပါပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ ရှေး၊ အာဟမိ၊ ဘုရားညီတော်သည်လည်း။ အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ သုမနတ္ထေရော ဝိယ၊ သုမနထေရ်သည် ကဲ့သို့။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ရပါလိမ့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန၊ လက် ခြေ နဖူး တတောင် ခူးဟု ငါးဦးသောကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ တည်ခြင်းဖြင့်။ နိပတိတု၊ ပျပ်ဝပ်၍။ ဝန္တိ၊ ရှိခိုးပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ (အာဟ-၌ စပ်။) ကုလပုတ္တဿ၊ အမျိုးကောင်းသား၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ မဟန္တံ၊ မြင့်မြတ်၏။ သမိဇ္ဈိယတိ နုခေါ၊ ပြီးစီးလတ္တံ့လော။ နော (သမိဇ္ဈိယတိ နုခေါ)၊ မပြီးစီးလတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဩလောကေန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်တော်မူလတ်သော်။ အနာဂတေ၊ ဣတော၊ ဤ ကမ္ဘာမှ။ သတသဟဿိမေ၊ တသိန်းမြောက်ဖြစ်သော။ ကပ္ပေ၊ ၌။ ဂေါတမော နာမ၊ ဂေါတမမည်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိယတိ၊ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့။ တသေဝ၊ ထို ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ပင်။ ဥပဋ္ဌာကော၊ သည်။ ဘဝိယတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတု၊ ၍။ ဣစ္ဆိတံ၊ ပတ္တိတံ တုယံ။ ပ။ စန္ဒော ပန္နရသော၊ ယထာ တံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။—

[တုယံ၊ သင်မင်းသား၏။ ဝါ၊ သည်။ ဣစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ပတ္တိတံ၊ တောင့်တအပ်သော ဆူသည်။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်။ သမိဇ္ဈတု၊ ပြီးစီးစေတည်း။ ပန္နရသော၊ တစ်ငါးရက်

ပဉ္စ ပတိဋ္ဌိတေန။ ။ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ပြီးနောက် ခူးတုပ်၍ ဝပ်ချသောအခါ လက်နှစ်ဘက်သည်လည်းကောင်း၊ ခြေနှစ်ဘက်သည်လည်းကောင်း၊ ခူးနှစ်ဘက်သည်လည်းကောင်း၊ တတောင်နှစ်ဘက်သည်လည်းကောင်း၊ လက်ဖျံးနှစ်ခု၏အကြား၌ နဖူးသည်လည်းကောင်း၊ ကြမ်းပြင်စသည်ဝယ် တည်လျက်ရှိ၏။ ဤသို့ လက် ခြေ နဖူး တတောင် ခူး ဟု ငါးဦးသောကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ တည်ခြင်းကို “ပဉ္စပတိဋ္ဌိတ”ဟု ခေါ်သည်။ ပဉ္စန္တံ၊ လက် ခြေ နဖူး တတောင် ခူးဟု ငါးဦးသောကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ကြမ်းပြင်စသည်ဝယ် တည်ခြင်းတည်း။ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတံ၊ ခြင်း။ [“ကြမ်းပြင် စသည်၌ တည်သော လက် ခြေ နဖူး တတောင် ခူးဟု ငါးဦးသော ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့်” ဟုလည်း ပေးကြသေး၏။]

မြောက်နေ၌ ပေါ်ထွက်သော။ စန္ဒော၊ လ သည်။ (ပုရတိ) ယထာ၊ ပြည့်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ကပ္ပ၊ အပြစ် ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သောအကြံတို့သည်။ ပူရေန္တ၊ ပြည့်စေ့ကုန် သတည်း။]

ကုမာရော၊ သုမန မင်းသားသည်။ တံ၊ ထိုစကားတော်ကို။ သုတူ၊ ကြားရ၍။ ဗုဒ္ဓါနာမ၊ တို့မည်သည်။ အဒ္ဓေဇ္ဈကထာ၊ နှစ်ဖြာဖြစ်သော စကား မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဒုတိယဒိဝသေ ယေဝ၊ ဒုတိယ နေ၌ပင်။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထို ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ၏။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပိဋ္ဌိတောပိဋ္ဌိတော၊ နောက်၌၊ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်က နောက်က။ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ၊ လိုက်နေရ သကဲ့သို့၊ အဟောသိ၊ ပြီ။

သော၊ ထို သုမနမင်းသားသည်။ တသ္မိံ* ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ၊ ထို ပဒုမုတ္တရဘုရား ပွင့်ရာအခါ၌။ ဝဿသတသဟဿံ၊ အနှစ်တသိန်းပတ်လုံး။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ပိ၊ က ဿပဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌လည်း။ [ပိ ဖြင့် တသ္မိံ* ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ကို ပေါင်း။] ပိဏ္ဍာယ၊ ငှာ။ စရတော၊ လှည့်လည်သော။ ထေရဿ၊ ထေရ်အား။ ပတ္တဂ္ဂဟ ဏတ္တံ၊ သပိတ်ကို ကိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဥတ္တရိသာဠကံ၊ အပေါ်၌ အဝတ် ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ပူဇံ၊ ပူဇော်မှုကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ [အန္တောပက္ခိတ္တဥဏှ ဘောဇနတ္တာ၊ သပိတ်အတွင်း၌ ထည့်အပ်သော ပူသော စားဖွယ်ဘောဇနရှိ သည် အဖြစ်ကြောင့်။ အပရာပရံ ဟတ္ထေ ပရိဝတ္တေန္တဿ ပတ္တဂ္ဂဟဏတ္တံ၊ ဟိုဘက်လက် လှည့်သည့်အခါ ပူသည့်အတွက် အောက်ကခံ၍ ကိုင်ယူခြင်း အကျိုးငှာ။ -ဋီကာ။] ပုန၊ တဖန်။ သဂ္ဂေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ၍။ တတော၊ ထို နတ်ပြည်မှ။ စုတော၊ စုတေပြီးသည်။ (သမာနော။) ဗာရာဏသီရာဇာ၊ ဗာရာဏသီမင်းသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌန္တံ၊ ရှစ်ဆူကုန်သော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား။ (ဥပဋ္ဌာနံ-၌စပ်။) ဝါ၊ တို့ဖို့။ ပဏ္ဏသာလာယော၊ သစ် ရွက်ကျောင်းတို့ကို။ ကာရေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ မဏိအာဓာရဏေ၊ ပတ္တပြားသပိတ်ခြေတို့ကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ အနီး၌ တည်စေ၍။ စတူဟိ၊ ကုန် သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒသဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ်တသောင်းတို့ပတ်

အဒ္ဓေဇ္ဈကထာ။ ။ဒွိဓာ+ဘဝါ ဒွေဇ္ဈာ (၂-ပါးအပြားအားဖြင့် ဖြစ်သောစကား။ စကား ၂-ခု။) [ဒွိနောင် ဘဝအနက်၌ ဤ ပစ္စည်း၊ဒွိ၏ ဣ ကို ဓ ဝေပိ။] ဒွေဇ္ဈာ+ ကထာ ယေသန္တိ ဒွေဇ္ဈကထာ၊ န+ဒွေဇ္ဈကထာ အ ဒွေဇ္ဈကထာ။

လုံး။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ပြုစုလုပ်ကြေးမှုကို။ အကာသိ၊ ပြီး၊ တောနိ၊ ဤ၊ ဌာနတို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနာနိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်ဖြင့် ထင်ရှားကုန်သော ကောင်းမှုပြုရာဌာနတို့တည်း။ [တောနိ ယထာဝုတ္တာနိ ဘဂဝတော ဒေသနာယ ပါကဋ္ဌာနိ ထေရဿ ပုညကရုဏဋ္ဌာနာနိ။-ဋီကာ။]

ပန၊ ကား။ ကပ္ပသတသဟဿံ၊ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး။ ဝါနံ၊ ကို။ ဒဗ္ဗမာနောဝ၊ ပေးလှူလျက်ပင်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဗောဓိသတ္တေန၊ ဘုရားအလောင်းတော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ တုသိတပုရေ၊ တုသိတာနတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတု၊ ရှိ။ တတော၊ ထို တုသိတာနတ်ပြည်မှ။ စုတော၊ စုတေပြီးသည်။ (သမာနော။) အ မိတောဒနသက္ကဿ၊ (သုဒ္ဓေါဒနမင်းမှစ၍ ငါးယောက်မြောက်သော။) အမိတောဒနသင်္ကာဝင်၏။ [“သုဒ္ဓေါဒနော ဓောတောဒနော သက္ကောဒနော သုက္ကောဒနော အမိတောဒနော” ဟု ငါးဦးရှိ၏။] ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ပဋိသန္နိံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ [အမှာကံ မဟာဗောဓိသတ္တဿ ပဋိသန္နိဂ္ဂဟဏဒိဝသောဝေ ပဋိသန္နိံ ဂဟေတွာ။-ဋီကာ။ “ဖွားဖက်တော်” ဟု အယူရှိသောကြောင့် ဤသို့ဖွင့်သည်။ “ဖွားဖက်တော်မဟုတ်” ဟု အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အလိုမှ ဘုရားအလောင်းတော်နှင့် တပြိုင်နက်ပဋိသန္ဓေမနေ။] အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ကတာဘိနိက္ခမာနော၊ ပြုအပ်သော တောသို့ ရွေးရှုထွက်တော်မူခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ ပဌမဂမနေန၊ ပထမကြွတော်မူခြင်းဖြင့်။ ကပိလဝတ္ထု၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့သို့။ အဂန္တာ၊ ကြွလာတော်မူ၍။ တတော၊ ထို ကပိလဝတ္ထုမြို့မှ။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ နိက္ခမန္တေ၊ ထွက်တော်မူလတ်သော်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိဝါရတ္ထံ၊ အခြံအရံ အကျိုးငှာ။ ရာဇကုမာရေသု၊ မင်းသားတို့သည်။ ပဗ္ဗဇိတေသု၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်လတ်သော်။ ဘဒ္ဒိယာဒိဟံ၊ ဘဒ္ဒိယ အစရှိသော သင်္ကာဝင်မင်းသားတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ [အတူထွက်လာပုံကို ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ ယမကဝဂ္ဂံ၊ ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု-၌ ရှိပါ။] ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းပြု၍။ နစိရဿေဝ၊ မကြာမြင့်မီပင်၊ မန္တာဏိပုတ္တဿ၊ မန္တာဏိပုတ္တေမ ၏ သားဖြစ်သော။ အာယသသ္မတော ပုဏ္ဏဿ၊ အရှင်ပုဏ္ဏ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ‘ဓမ္မကထံ၊ တရားစကားကို။ သုတွာ၊ နာရ၍။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌဟံ၊ တည်ပြီး။ ဝေံ၊ သို့။ ဧသ (ဧသော) အာယသ္မာ (အာနန္ဒော)၊ ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပုဗ္ဗုပနိဿယသမ္ပန္နော၊

တိတ္ထဝါသဒိအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၉၅

ရှေး၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တဿ၊ ထိုအရှင်အာနန္ဒာအား။ (ဥပဋ္ဌာသိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ၏။ (ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ-၌ စပ်။) ဣမာယ ပဗ္ဗုပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ၊ ဤ ရှေး၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ကောင်းမှု ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ဂမ္ဘီရော ပိ၊ နက်နဲသည်လည်း ဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။

တိတ္ထဝါသဒိအဖွင့်

[ပဗ္ဗုပနိဿယသမ္ပတ္တိ၏ အကျယ်ကိုပြပြီး၍ တိတ္ထဝါသ၏ အကျယ်ကိုပြလိုသော ကြောင့် တိတ္ထဝါသောတိ စသည်ကိုမိန့်။]

ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဂစ္ဆန္တံ၊ ကျောက်ထီးတန္တ၊ အလေးပြု ထိုက်သော ဆရာတို့၏။ သန္တိကော၊ ၌။ ဥဂ္ဂဟဏသဝနပရိပုစ္ဆနဓာရဏာနိ၊ ပါဠိကို သင်ယူခြင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကြားနာခြင်း နက်နဲရာဌာနတို့၌ အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း အာဂုံနုတ်တက် အောင်ရွက်မှတ်သားခြင်းတို့ကို။ တိတ္ထ ဝါသောတိ၊ တိတ္ထဝါသ ဟူ၍။ စုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ [ပါဠိယာ ဥဂ္ဂဟန္တံ အတ္ထ သဝနံ ဂဏ္ဍိဋ္ဌာနေသု အတ္ထပရိပုစ္ဆန္တံ ပါဠိယာ ပိ ပါဠိအတ္ထဿ ပိ စိတ္တေ ထပနံ၊ သဗ္ဗဉ္ဇေတံ ဣမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။-ဋီကာ။] သော၊ ထို တိတ္ထဝါသသည်။ ထေရဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏။ အတိ ဝိယ၊ လွန် စွာသာလျှင်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်၏။ တေန ပိ၊ ထိုသို့ တိတ္ထ ဝါသ၏ အလွန်စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ [ပိ ဖြင့် ပဗ္ဗုပနိဿ ယသမ္ပတ္တိ-ကို ပေါင်း။] အဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာအား။ ဝါ၊ ၏။ ဤဉာဏ်၌။ ဂမ္ဘီရော ပိ၊ သော။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။

[တိတ္ထဝါသ၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်၏ အကျယ်ကိုပြ လိုသောကြောင့် သောတာပန္နာနိဗ္ဗာနာမ စသည်တို့ကိုမိန့်။]

စ၊ ကား။ သောတာပန္နာနံ နာမ၊ သောတာပန်တို့၏ မည်သည်။ ပစ္စယာ ကာရော၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာဖြစ်သော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်သည်။ ဥတ္တာနကော ဝ၊ သည်သာ။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။

အယဉ္ဇ အာယသ္မာ၊ ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်တည်း။

[သောတာပန်အဖြစ်၏ အကျယ်ကိုပြပြီး၍ ဗဟုသုတရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဗဟုသုတနန္ဒ အစရှိသည်ကိုမိန့်။]

စ၊ ကား။ ဗဟုသုတနံ၊ များသောသုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ (ပါကဋ္ဌော ဟောတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့၏။ စတုဟတ္ထေ၊ လေးတောင် ရှိသော။ သြဝရကေ၊ တိုက်ခန်း၌။ ပဒိပေ၊ ဆီမီးသည်။ ဇလမာနေ၊ တောက်ပလတ်သော်။ မဉ္ဇပိဋံ၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သည်။ (ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။) နာမဓူပပရိစ္ဆေဒေါ၊ နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [သဟ ပစ္စယေန နာမဓူပဿ ပရိစ္ဆိဋ္ဌ အဝဗောဓော-ဋီကာ။] အယဉ္ဇ အာယသ္မာ၊ ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ ဗဟုသုတနံ၊ တို့တွင်။ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟုသုတနုဘာဝေနပိ၊ များသောသုတရှိသူ၏အဖြစ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်လည်း။ အဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာအား။ ဝါ၊ ၏ ဉာဏ်၌။ ဂမ္ဘီရောပိ၊ သော။ ပစ္စယာကာရော၊ သည်။ ဥတ္တာနကော ဝိယ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂမ္ဘီရတာ

တတ္ထ၊ ထို “ဂမ္ဘီရောပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဥတ္တာနကော ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ” ဟူသော စကားရပ်၌။ (ဂမ္ဘီရောနာမ-၌ စပ်။) အတ္ထဂမ္ဘီရတာယ၊ အကျိုး၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌ စပ်။) ဓမ္မဂမ္ဘီရတာယ၊ အကြောင်း၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဒေသနာဂမ္ဘီရတာယ၊ ဟောပြောရခြင်း၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သောသဘော၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာ တို့ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော နာမ၊ နက်နဲသည်မည်၏။

[ထို အာကာရလေးပါးကို အကျယ်ပြလို၍ တတ္ထ စသည်ကိုမိန့်။]

စတုဟိ အာကာရေဟိ။ ။အာကာရ သဒ္ဓါသည် “အကြောင်း”ဟူသောအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင် “အခြင်းအရာ”ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏။ အတ္ထဂမ္ဘီရတာ စသည်တို့သည် နက်နဲပုံ နက်နဲဟန် အခြင်းအရာကို ပြသောကြောင့်

တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထဂမ္ဘီရတာ အစရှိသော ဇလးမျိုးတို့တွင်။ (အတ္ထဂမ္ဘီရတာ၊ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ- စသည်တို့၌ စပ်။) ဇရာမရဏဏ၊ ဇရာမရဏ၏။ ဇာတိပစ္စယ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည် ဖြစ်၍ အတူတကွဖြစ်သော မိမိ၏အကြောင်း အားလျော်သော ဇရာမရဏ၏ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် သဘောသည်။ (တနည်း) ဇာတိပစ္စယ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်သဘော တကွဖြစ်သော မိမိ၏အကြောင်း အားလျော်စွာ ဇရာမရဏ၏ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အနက် သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဘဝပစ္စယသမ္ဘူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဘဝဿ ဥပါဒါနပစ္စယ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဥပါဒါနဿ တဏှာပစ္စယသမ္ဘူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ တဏှာယ ဝေဒနာပစ္စယ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝေဒနာယ ဖဿပစ္စယ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဖဿဿ သဠာယတနပစ္စယ သမ္ဘူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ သဠာယတနဿ နာရူပပစ္စယသမ္ဘူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ နာမရူပဿ ဝိညာဏပစ္စယ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝိညာဏဿ သင်္ခါရပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။

ဤနေရာ၌ “လေးပါးသော အခြင်းအရာ”ဟု ပေးပါသည်။ ထို အခြင်းအရာသည် ပင် နက်နဲပုံ၏ သရုပ်သကောင်ကို ပြသောကြောင့် “သရူပက္ခာဘိသေသန”ဟုလည်း ယူဆပါသည်။ ဆရာတို့ကား- “အကြောင်းကြောင့်”ဟု ကာရဏအနက် ဟိတ် အနက် ပေးတော်မူကြသည်။

ဇာတိပစ္စယဂတဋ္ဌော။ ။ဇာတိပစ္စယတော သမ္ဘူတံ ဟုက္ခာ၊ “ဇာတိ”ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည် ဖြစ်၍ သဟိတဿ၊ တကွဖြစ်သော။ (“သမု” ၌ “သံ” ၏ အဖွင့်။) အတ္တနော ပစ္စယာနုရူပဿ ဇရာမရဏဿ ဥဗ္ဗံ ဥဗ္ဗိ (“သမု” ၌ “ဥ” ၏ အဖွင့်။) အာဂတဘာဝေါ။ (“ဂတဋ္ဌော” ၌ “အဋ္ဌ” ၏ အဖွင့်။) အနုပ ဝက္ကတ္ထောကား- အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်။ (လျော်စွာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် သဘော။) ဣတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ [ဤအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထား သည်။]

တနည်း။ ။အထဝါ သမ္ဘူတဋ္ဌော စ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောလည်း။ သမုဒါဂတဋ္ဌော စ၊ တကွဖြစ်သော အကြောင်းအားလျော်စွာ ဇရာမရဏ၏ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော လည်း။ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော။-ဋီကာ။

၂၉၈

သုတိမဟာဂါအဋ္ဌကထာ

၊ [မဟာနိဒါနသုတ်

သင်္ခါရာနံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဣတိ အယံ၊
ဤသည်ကား။ အတ္ထဂမ္ဘီရတာ၊ အကျိုး၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်တည်း။

အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်
ဟူသော အနက်သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ သင်္ခါရာနံ ဝိညာဏဿ
ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝိညာဏဿ နာမရူပဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ နာမ
ရူပဿ သဠာယတနဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ သဠာယတနဿ ဖဿဿ
ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဖဿဿ ဝေဒနာယ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝေဒနာယ
တဏှာယ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ တဏှာယ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။
ဥပါဒါနဿ ဘဝဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဘဝဿ ဇာတိယာ ပစ္စယဋ္ဌော
ဂမ္ဘီရော။ ဇာတိယာ ဇရာမရဏဿ ပစ္စယဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဣတိ အယံ၊ ဤ
သည်ကား။ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ၊ အကြောင်း၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်တည်း။

ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ အချို့သောပါဠိရပ်၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ အနုလော
မတော၊ အနုလုံအားဖြင့်။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ကတ္ထစိ (သုတ္တေ)၊
၌။ ပဋိလောမတော၊ ပဋိလုံအားဖြင့်။ (ဒေသိယတိ၊ ၏။) ကတ္ထစိ (သုတ္တေ)၊
၌။ အနုလောမပဋိလောမတော၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့်။ (ဒေသိယတိ။)
ကတ္ထစိ (သုတ္တေ)၊ ၌။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အနုလောမ
တော ဝါ၊ အနုလုံအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ပဋိလောမတော ဝါ၊ ပဋိ
လုံအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ [ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ
ဝေဒနာ စသည်။] အနုလောမ ပဋိလောမတော ဝါ၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့်
သော်လည်းကောင်း။ (ဒေသိယတိ။) [ဝေဒနာ၏ အကြောင်းသည် ဖဿ၊
ဖဿ၏အကြောင်းသည် သဠာယတန စသည်။] ကတ္ထစိ (သုတ္တေ)၊ ၌။ တိသန္ဓိ၊

အနုလောမပဋိလောမတော။ ။ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ဖြစ်
ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် (ဖြစ်ပုံကိုပြသော
“အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဟူသော ပါဠိရပ်သည်။) အနု
လောမမည်၏။ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါ
ရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည် (ချုပ်ပုံကိုပြသော “အဝိဇ္ဇာယ
တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓော” ဟူသောပါဠိရပ်သည် ပဋိလောမမည်၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စ
ယာ သင်္ခါရာ စသည်ဖြင့် အစမှအဆုံးတိုင်အောင်သော ဒေသနာတော်သည် “အနု
လောမ” ဒေသနာတော်မည်၏။ “ဇရာမရဏ” ဟူသော အဆုံးမှ “အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင်
အစသို့သွားသော ဒေသနာတော်သည် “ပဋိလောမ” ဒေသနာတော်မည်၏။ အစမှ
အဆုံး အဆုံးမှအစတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်သည် “အနု
လောမ ပဋိလောမ” ဒေသနာတော်မည်၏။

သုံးပါးသော အစပ်ရှိသော။ စတုသင်္ခေပေါ၊ လေးပါးသော အဖို့အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဒေသိယတိ။) ကတ္ထစိ (သုတ္တေ)၊ ဤ။ ဒွိသန္တိ၊ နှစ်ပါးသော အစပ်ရှိသော။ တိသင်္ခေပေါ၊ သုံးပါးသော အဖို့အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဒေသိယတိ။) ကတ္ထစိ (သုတ္တေ)၊ ဤ။ ဧကသန္တိ၊ တပါးသော အစပ်ရှိသော။ ဒွိသင်္ခေပေါ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဒေသိယတိ။) ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဒေသနာဂမ္ဘီရတာ၊ ဒေသနာတော်၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ်တည်း။

ပန၊ ကား။ (ဒေသနာဂမ္ဘီရတာမှတစ်ပါး ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာကား။) အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ အညာဏအဒဿနသစ္စာပဋိဝေဓဋ္ဌော၊ 'သိတတ်သော ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်' အနက်သဘော၊ မြင်တတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်သဘော သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ အဘိသင်္ခရဏာ ယူဟနသရာဂဝိရာဂဋ္ဌော၊ ပြုစီမံခြင်း အနက်သဘော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို

အညာဏပေ။ ပဋိဝေဓဋ္ဌော။ ။ “အဝိဇ္ဇာယ ပနာ” တိ အာဒိသု ဇာနန္ဒလက္ခဏဿ (သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော။) ဉာဏဿ ပဋိပက္ခဘူတော အဝိဇ္ဇာယ အညာဏဋ္ဌော (သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အနက်သဘော။) အာရမ္မဏဿ ပစ္စက္ခကရဏေန (မျက်မှောက်ပြုခြင်းအားဖြင့်။) ဒဿနဘူတဿ (မြင်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။) ပဋိပက္ခဘူတော အဒဿနဋ္ဌော။ ယေနဿ (အကြင်အကြောင်းကြောင့် ဤ အဝိဇ္ဇာသည်။) အတ္တနော သဘာဝေန ဒုက္ခာဒိနံ ယာထာဝသရသံ (မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိသဘောကို။) ပဋိဝိဇ္ဈိတံ န ဒေတိ၊ ဆာဒေတွာ ပရိယောနန္တိတွာ (မြှေးယွက်၍။) တိဋ္ဌတိ။ တဿာ (ထို အဝိဇ္ဇာ၏။) သော (ထို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာ မပေးခြင်းသဘောသည်။) သစ္စာသမ္ပုပ္ပါဒေဋ္ဌော (သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း အနက်သဘောတည်း။) -ဋီကာ။

အဘိသင်္ခရဏ ပေ။ ဝိရာဂရာဂဋ္ဌော။ ။ အဘိသင်္ခရဏံ သံဝိဓာနံ (စီမံခြင်း။) ပုကပ္ပနံ (ပြုခြင်း။) ဣတိအတ္ထော။ အာဟူယနံ သမ္ပိဏ္ဍနံ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အတ္တနော ကိစ္စာ နုပတာယ (မိမိကိစ္စအား လျော်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။) ရာသိကရဏံ (အာယူဟနံ ကို “သမ္ပိဏ္ဍနံ” ဟုဖွင့်၍ “ရာသိကရဏံ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။) ဣတိအတ္ထော။ အပ္ပညာဘိသင်္ခါရေကဒေသော သရာဂေါ (လောဘမူဟူသော အပ္ပညာဘိသင်္ခါရ တစ်စိတ်သည် သရာဂမည်၏။) အညော ဝိရာဂေါ (လောဘမူ အပ္ပညာဘိသင်္ခါရ တစ်စိတ်မှတစ်ပါး ဒေါသမူ မောဟမူအပ္ပညာဘိသင်္ခါရ တစ်စိတ်နှင့်တကွ ပညာဘိသင်္ခါရ အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရသည်ဝိရာဂမည်။)

တနည်း။ ရာဂဿ ဝါ ပဋိပက္ခဘာဝတော ရာဂပ္ပဝနုကော (ရာဂ၏ဆန့်ကျင်ဘက် မဟုတ်သည်၏ဖြစ်ကြောင့် ရာဂကို တိုးပွားစေတတ်သော။) ရာဂပ္ပတ္တိပစ္စယော စ သမ္မောဝိ အပ္ပညာဘိသင်္ခါရော သရာဂေါ (ရာဂဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းလည်းဖြစ်သော

ပေါင်းစုခြင်းအနက်သဘော ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက် သဘော ရာဂမကင်းခြင်း အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ဇာ။) ဝိညာဏဿ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏။ သုညတအဗျာပါရအသက်န္တိပဋိသန္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော သိဖို့ရန် ဗျာပါရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော တဘဝမှတဘဝသို့ မပြောင်းရွှေ့နိုင်ခြင်းဟူသော အနက်သဘော ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ဇာ။) နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ ဧကုပ္ပါဒဝိနိဗ္ဗေဝဂါဝိနိဗ္ဗေဝဂနမနရူပပုဏ္ဏော၊ အတူတကွဖြစ်ခြင်းအနက်သဘော အသီးသီးဖြစ်ခြင်းအနက်သဘော အာရုံသို့ညွတ်ခြင်းအနက်သဘော အသီးသီး မဖြစ်ခြင်းအနက်သဘောဖောက်ပြန်ခြင်း အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ဇာ။)

အလုံးစုံသော အပုညာဘိသင်္ခါရသည်လည်း သရာဂ မည်၏။) [ရှေးနည်း၌ကား လောဘမူ အပုညာဘိသင်္ခါရ ကိုသာ“သရာဂ”ဟု ဆိုသည်။] ဣတရော တဗ္ဗိဒ္ဓံရတာဝတော ဝိရောဂေါ (အပုညာဘိသင်္ခါရမှတစ်ပါး ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရသည် ထို အပုညာဘိသင်္ခါရ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိရောဂမည်၏။) -ဋီကာ။

သုညတ ။ပ။ ပါတုဘာဝဋ္ဌော ။ ။ အတ္တပရာမာသဿ ဝိညာဏံ ဝိသေသတော ဝတ္ထု ဝုတ္တံ၊ (ဝိညာဉ်ကို အတ္တဟူ၍ မှားမှားယွင်းယွင်းသုံးသပ်ခြင်း၏ အထူးအားဖြင့် တည်ရာအကြောင်းဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဣတိ ဝိညာဏဿ သုညတဋ္ဌော (ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်၏ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောသည်။) ဂမ္ဘီရော။ (နက်နဲ၏။) အတ္တာ ဝိဇာနာတိ သံသရတိ (အတ္တသည် သိလည်းသိတတ်၏၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ပြေးသွားခြင်းအားဖြင့် ကျင်လည်လည်း ကျင်လည်တတ်၏။) ဣတိ သဗျာပါရတာသက်န္တိ အဘိနိဝေသမလဝတာယ (ဤသို့ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ် တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဟု မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အဗျာပါရအသက်န္တိ ပဋိသန္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော စ (သိဖို့ရန် ဗျာပါရမရှိသည်၏အဖြစ် တဘဝမှတဘဝသို့ မပြောင်းရွှေ့နိုင်ခြင်း ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောတို့သည်လည်း။) ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲကုန်၏။ -ဋီကာ။

ဧကုပ္ပါဒ။ပ။နမနရူပပုဏ္ဏော။ ။နာမရူပဿ ပဋိသန္တိက္ခဏေ ဧကတောဝ ဥပ္ပါဒေါ ဧကုပ္ပါဒေါ(ပဋိသန္ဓေခဏ၌ နာမ်နှင့်ကမ္မဇရုပ်တို့ တပြိုင်နက်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းသည် ဧကုပ္ပါဒမည်၏။) ပဝတ္ထိယံ ဝိသုဝိသု ယထာရဟံ ဧကုပ္ပါဒေါ(ပဝတ္ထိအခါ အသီးအသီး ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းသည် ဧကုပ္ပါဒမည်၏။) နာမဿ ရူပေန ရူပဿ စ နာမေန အသမ္ပယောဂတော ဝိနိဗ္ဗေဝဂေါ(နာမ်၏ ရုပ်နှင့် ရုပ်၏လည်း နာမ်နှင့် သမ္ပယုတ်မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိနိဗ္ဗေဝဂမည်၏။) နာမဿ နာမေန ရူပဿ စ ရူပေန ဧကစ္စဿ ဧကစ္စေန အဝိနိဗ္ဗေဝဂေါ ယောဇေတဗ္ဗော။ (နာမ်၏ နာမ်နှင့် ရုပ်၏လည်း ရုပ်နှင့် အချို့သောနာမ်၏အချို့သောရုပ်နှင့် ခွဲခြား၍ မဖြစ်ခြင်းကိုယှဉ်စေထိုက်၏။) ဋီကာ၌-နောက်တနည်းလည်းရှိသေး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မိစ္ဆရတာ]

ဘာသာဋီကာ

၃၀၁

သဗ္ဗာယတနဿ၊ စက္ခုစသား ၆-ပါးသော အာယတန၏။ အဓိပတိ
လောကဒွါရက္ခေတ္တဝိသယိဘာဝဋ္ဌော၊ ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့် အစိုးရသည်၏
အဖြစ် စက္ခုသမ္ပယာမသည်တို့၏ လောကနှင့်တူသည်၏အဖြစ် တံခါးပေါက်
နှင့်တူသည်၏အဖြစ် လယ်ယာနှင့်တူသည်၏အဖြစ် ရူပါရုံစသော အာရုံရှိသည်
၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ၏။) ဖဿဿ၊ ၏။
ဗုဿနသဗ္ဗန္ဓနသင်္ဂတိသန္နိပါတဋ္ဌော၊ အာရုံကိုတွေ့ထိခြင်းအနက်သဘော အာရုံ
၌ ထိခိုက်ခြင်းအနက်သဘော အာရုံနှင့်အတူတကွ ပေါင်းဆုံခြင်းဟူသော
အနက်သဘော အာရုံ၌ ကျရောက်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောလည်း။ (ဂမ္ဘီ
ရော။) ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ အာရမ္မဏရသာနုဘဝနသုခဒုက္ခမဇ္ဈတ္တဘာဝ
နိဇ္ဈိဝေဒယိတဋ္ဌော၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းအနက်သဘော သုခ၏
အဖြစ် ဒုက္ခ၏အဖြစ် မဇ္ဈတ္တ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော အတ္တ ဇီဝ
မရှိသည်ဖြစ်၍ ခံစားတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီ
ရော၊ ၏။)

တဏှာယ၊ ၏။ အဘိနန္ဒိတ အဇ္ဈောသာနသရိတာလတာ တဏှာနဒီတဏှာ
သမုဒ္ဒုပ္ပုရုဏဋ္ဌော၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက် သက်

အဓိပတိ။ပ။အာဝဋ္ဌော။ ။ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ အဓိပတိယဋ္ဌော (အဓိပတိ
ပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့် အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည် ‘‘အဓိပတိ
ယဋ္ဌ’’တည်း။) ‘‘လောကောပေသော၊ ခွါရာပေသော၊ ခေတ္တံ-ပေတ’’ နှိ ဝုတ္တလော
ကာဒိအတ္တော စက္ခာဒိသု ပဉ္စသု ယောဇေတဗ္ဗော။ (စက္ခုသမ္ပယာမသည်တို့၏ဖြစ်ရာ
လောကနှင့်တူသည်၏အဖြစ် တံခါးနှင့်တူသည်၏အဖြစ် လယ်ယာနှင့်တူသည်၏အဖြစ်
သည် နက်နဲ၏။) မနာယတနဿ ပန လုဇ္ဈနတော (မနာယတန၏ပျက်စီးတတ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။) မနောသမ္ပယာဒိနိ ခွါရခေတ္တဘာဝတော။ စ (မနော
သမ္ပယာ အစရှိသည်တို့၏ တံခါးနှင့်တူသည်၏အဖြစ် လယ်ယာနှင့်တူသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်လည်းကောင်း။) ဧတေ အတ္တာ (ဤလောက ခွါရခေတ္တအနက်တို့ကို။) ဝေဒိ
တဗ္ဗာ၊ အာပိတဂတာနံ ရူပါဒိနံ ပကာသနယောဂျိတာလက္ခဏံ ဩဘာသနံ စက္ခာ
ဒိနံ ဝိသယိဘာဝေါ။-ဋီကာ။

ဗုဿန။ပ။သန္နိပါတဋ္ဌော။ ။[သဗ္ဗန္တိနဋ္ဌော ဝိသေသတော စက္ခုသမ္ပယာဒိနံ
ပဉ္စန္ဒါဇုတရေ ဆန္တမ္ပိ ယောဇေတဗ္ဗာ ဗုဿနဥဿဿ သဘာဝေါ။ သဗ္ဗန္တိနံ ရသော၊
ဇုတရေ ဥပဋ္ဌာနာကာရာ။-ဋီကာ။] သင်္ဂတိအဋ္ဌ-စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ စက္ခုဝိညာဉ်
စသည်တို့၏ အတူတကွပေါင်းဆုံခြင်း အနက်သဘော၊ သန္နိပါတဋ္ဌ-အတူတကွ ထို
တရားတို့၏ ကျရောက်ခြင်းအနက်သဘော။

အဘိနန္ဒိတ။ပ။ ဒုပ္ပုရုဏဋ္ဌော။ ။သပ္ပိတိကံတဏှာယ၊ ပီတိနှင့်တကွ ဖြစ်သော
တဏှာ၏။ အဘိနန္ဒိတဋ္ဌော၊ နောက်နောင်တဏှာသည် အလွန်နှစ်သက်အပ်သည်၏

ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးစေခြင်းဟူသောအနက် အဟုန်ပြင်းပြင်း စီးဆင်းတတ်သော မြစ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက် နွယ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက် မြစ်နှင့်တူသော တဏှာ၏အဖြစ် ဟူသောအနက် သမုဒ္ဒရာနှင့်တူသော တဏှာ၏ အဖြစ် ဟူသောအနက် မပြည့်စေနိုင်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက် သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ၏။) ဥပါဒါနဿ၊ ၏။ အာဓါနဂ္ဂဟဏာ ဘိနိဝေသပရာမာသဒုရတိက္ကမဋ္ဌော၊ စွဲစွဲလမ်းလမ်းမှ ယူခြင်းဟူသော အနက် အလွန်လုံးသွင်းခြင်း ဟူသောအနက် မှားမှားယွင်းယွင်းသုံးသပ်ခြင်းဟူသော အနက် လွန်မြောက် နိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက် သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊) ဘဝဿ၊ ကမ္မဘဝ၏၊ အာယူဟနာဘိသင်္ခရဏ ယောနိဂတိဌိတိ နိဝါသေသုခိပနဋ္ဌော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပေါင်းစုခြင်းဟူသော အနက် ပြုပြင်စီမံခြင်းဟူသော အနက် ယောနိ ဂတိ ဌိတိ နိဝါသတို့၌ ပစ်ချခြင်း ဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ၏။) [“နိဝါသေသု”၌ သုဝိဘတ် မကျေသော အလှူတ္တ သမာသိ။]

ဇာတိယာ၊ ၏။ ဇာတိသညာတိဩက္ကန္တိနိဗ္ဗတ္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းဟူသောအနက် ပေါင်းဆုံခြင်းအားဖြင့် ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းဟူသော အနက် ဘဝသစ်၌ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်သက်ရောက်ခြင်း ဟူသောအနက် ဖြစ်ခြင်း ဟူသောအနက် ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသောအနက်ဘာသာသည်။ (ဂမ္ဘီရော၊ ၏။) ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ခယ ဝယ ဘေဒ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ကုန်ခြင်း ဟူသော

အဖြစ် ဟူသော အနက်သဘော။ မလဝတရတဏှာယ၊ အလွန်အားရှိသောတဏှာ၏။ ဂိလိတွာ၊ မျို၍၊ ပရိနိဋ္ဌာပနံ၊ ပြီးဆုံးစေခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည်။ အဇ္ဈော သာနဋ္ဌော၊ မည်၏။ [အဓိ၊ အလွန်၊ ဩသာန (အဝ+သာန။) အဝ၊ သက်ဝင်၍၊ မျို၍+သာန၊ ပြီးဆုံးစေခြင်းဟူသော။ အဋ္ဌ၊ အနက်သဘော။ “အဓိ”ကို “မလဝတရ တဏှာယ” ဟုလည်းကောင်း၊ “အဝသာန”၌ “အဝ၏ ကာရိယ” “ဩ”ကို “ဂိလိ တွာ” ဟု လည်းကောင်း၊ “သာန”၌ ကာရိတ် အကျေကြံ၍ “ပရိနိဋ္ဌာပနံ” ဟု လည်းကောင်းဖွင့်သည်။ “သာ”သည် ဩသာန အနက်ဟောတည်း။]

ဣတရေ ပန။ ။ဇေဋ္ဌဘာဝ၊ အဟုန်ပျင်းပျင်း စီးဆင်းသော မြစ်ကဲ့သို့ တဏှာ ၏ အလွန်ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်။ ဩသာရဏ (အဝ+သာရဏ)၊ နွယ်သည် မိမိတက်ရာသစ်ပင်ကို အောက်သို့ဆွဲချသကဲ့သို့ တဏှာသည်လည်း မိမိ ကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာသို့ ရောက်အောင် ဆွဲချတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသောအနက်။ သမုဒ္ဒဒုရတိက္ကမ အပါရိပုရိဝသေန၊ တဏှာတည်း ဟူသော မြစ် သမုဒ္ဒရာတို့၏ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ် ဟူသောအနက် မပြည့်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ် ဟူသောအနက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။—ဇီကာ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂမ္ဘီရတာ] ဘာသာဋီကာ ၃၀၃

အနက် ပျက်ခြင်းဟူသော အနက် ခန္ဓာကိုယ်၏ ပျက်စီးခြင်းဟူသောအနက် ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော။) ဣတိ ဧဝံ သို့။
[ဤမှနောက်၌ “ယော အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ သဘာဝေါ၊ ယေန ပဋိဝေဓေန ။ပ။
ဟောန္တိ၊ သော ဂမ္ဘီရောတိ” ဟု တွေ့ရ၏။ “ယော ယေန”ဟု အနိယမ
နှစ်ခုဖြစ်နေ၏။ နှစ်ခုမရှိရ “ယော”မပါမှကောင်းသည်။ “အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ သ
ဘာဝေါ”ကို နောက်မှ သောနှင့်တွဲ။] ပဋိဝေဓေန၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။
ယေန (သဘာဝေန)၊ အကြင်သဘောဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိ
သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သရသလက္ခဏာတော၊ မိမိ
သဘောလက္ခဏာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့၏။ သော
သဘာဝေါ၊ ထိုသဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤ နက်နဲ
ခြင်းကို။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာ တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

သဗ္ဗာ ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သာ၊ ထို အတ္တ ဓမ္မ ဒေသနာ ပဋိ
ဝေဓဂမ္ဘီရတာသည်။ ထေရဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏ (ဉာဏ်၌)။ ဥတ္တာ
နကောဝိယ၊ ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။
(ထိုသို့ အလုံးစုံသော ဂမ္ဘီရတာ၏ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဉာဏ်၌ ပေါ်လွင်
သကဲ့သို့ ထင်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘဂဝံ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ
အာနန္ဒ၊ ကို။ ဥဿာဒေန္တော၊ မြှောက်ပင့်တော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
မာ ဟောဝန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ စ၊
ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤမာဟေဝံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့
ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။ အာနန္ဒ၊ နွာ။
တံ၊ သည်။ မဟာပညော၊ ကြီးသောပညာရှိ၏။ ဝိသဒညဏော၊ သန့်ရှင်း
စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ကြီးသော ပညာ
သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တေ၊ သင်၏
(ဉာဏ်၌)။ ဂမ္ဘီရော ပိ၊ သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနကော
ဝိယ၊ သို့။ ဝါယတိ၊ ထင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သင်၏ မဟာပညာ
ဝိသဒညာဏဖြစ်သည့်အတွက် သင်၏ဉာဏ်၌ နက်နဲသည်လည်းဖြစ်သော ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်၏ ပေါ်လွင်သကဲ့သို့ ထင်လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ယေမေဝ၊
အားသာ။ ဝါ၊ ငါ၏ဉာဏ်၌သာ။ ယေ (ဧသော)၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
သည်။ ဥတ္တာနကော၊ သည်။ ဟုတွာ။ ဥပဋ္ဌာတိ နှခေါ၊ ထင်လာလေ
သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အညေသမ္ပိ၊ အားလည်း။ ဝါ၊ ဝါမှတစ်ပါး

၃၀၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာနိဒါနသုတ်

အခြားသူတို့၏(ဉာဏ်၌လည်း)။ (ဥတ္တာနကော ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ နံခေါ။) ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ မာ အဝစ၊ မပြောလင့်။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (အဓိပ္ပါယော၊ တော်တည်း။)

အပသာဒနာအဖွင့်

ပန၊ ကား။ (ဥဿာဒန ပြုပုံမှတစ်ပါး အပသာဒန ပြုပုံကား။) အပသာ ဒေန္တောတိ၊ ဟူ၍၊ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အပသာဒေန္တော-ဟူသောစကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အထ စပန ။ပ။ ခါယတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ မာ အဝစ၊ ပါလင့်။ ဟိ၊ မပြောသင့်သည်ကား မှန်၏။ တေ၊ သင်၏ ဉာဏ်၌။ သေ(သေသော)၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ၊ ပေါ်လွင်ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ အလွန်ပေါ်လွင်သကဲ့သို့။ ယဒိ ခါယတိ၊ အကယ်၍ ထင်လာအံ့။ (ဝေံ သတိ၊ ဤသို့ အလွန်ပေါ်လွင်သကဲ့သို့ ထင်လာသည်ရှိသော်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ နာ ဟောသိ၊ မဖြစ်သနည်း။ မယာ၊ သည်။ ဒိန္နနယေဝ၊ ပေးအပ်သောနည်း၌သာ။ ဌတွာ၊ တည်၍။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈသိ၊ ထိုးထွင်း၍သိရသနည်း။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ဣဒံ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်သည်သာ။ (သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် အာရုံပြုရသော ဤနိဗ္ဗာန်သည်သာ။) ဂမ္ဘိရံ၊ နက်နဲသလော။ ပစ္စယာကာရော ပန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်ကား။ တဝ၊ သင်၏ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနကော၊ သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သလော။ အထ၊ ထိုသို့ တိမ်သည်ဖြစ်၍ ထင်သည်ရှိသော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩဠာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂသံယောဇနံ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌ စပ်။) ပဋိသသံယောဇနံ၊ လည်းကောင်း။ ဩဠာရိကံ၊ သော။ ကာမရာဂါနုသယံ၊ ကာမရာဂါနုသယလည်းကောင်း။ ပဋိသံနုသယံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ သမုဋ္ဌါဋေတွာ၊ ခွါ၍။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို။ န သစ္စိကရောသိ၊ မျက်မှောက်မပြုဘိသနည်း။

အဏုသဟဂတေ၊ သိမ်မွေ့သောသဘောသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ [အဏုသဟဂတေတိ အဏုသဘာဝံ ဥပဂတေ။-ဋီကာ။] စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေယေဝ ကိလေသေ၊ ထို ကိလေသာတို့ကိုပင်။ သမုဋ္ဌါဋေတွာ၊ ခွါ၍။

အနာဂါမိဖလံ၊ ကို။ န သစ္စိကရောသိ၊ ဘိသနည်း။ ရူပရာဂါဒီနိ၊ ရူပရာဂ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့လည်းကောင်း။ ဘဝရာဂါနုသယံ၊ လည်းကောင်း။ မာနာနုသယံ၊ လည်းကောင်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ကိုလေသေ၊ တို့ကို။ သမုတ္တုဂ္ဂေတော၊ ရှိ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ န သစ္စိကရောသိ၊ မျက်မှောက်မပြုဘိသနည်း။

စ၊ သည်သာ မကံသေး။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတသဟဿကပ္ပါဓိကံ၊ ကမ္မာတသိန်း အလွန်ရှိသော။ ဧကံ အသင်္ချေယျံ၊ တအသင်္ချေပတ်လုံး။ ပုရိတပါရမိနော၊ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမိရှိကုန်သော။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ ဝိယ၊ သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ကဲ့သို့။ သာဝကပါရမိဉာဏံ၊ သာဝကပါရမိဉာဏ်ကို။ နပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇာသိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိဘိသနည်း။ သတသဟဿကပ္ပါဓိကာနိ၊ ကုန်သော။ ဒေ အသင်္ချေယျာနိ၊ နှစ်သင်္ချေတို့ပတ်လုံး။ ပုရိတပါရမိနော၊ ကုန်သော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဝိယ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ ကဲ့သို့။ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို။ နပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇာသိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိဘိသနည်း။

ဝါ၊ တနည်း။ တေ၊ သင်၏ (ဉာဏ်၌)။ သဗ္ဗထာဝ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ။ ယေ (ဧသော)၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဥတ္တာနကော၊ သည်။ ဟုတော။ ယဒိ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ ထင်လာအံ့။ အထ၊ ထိုသို့ ထင်လာလတ်သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတသဟဿကပ္ပါဓိကာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဝါ၊ လေးအသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ (ပညာဓိကတရားလောင်းကိုရည်ရွယ်သည်။) အဋ္ဌ အသင်္ချေယျာနိ ဝါ၊ ရှစ်အသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း (ဝီရိယာဓိကကိုရည်ရွယ်သည်။) သောဗ္ဗသ အသင်္ချေယျာနိ ဝါ၊ တဆယ့်ခြောက် အသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း (သဒ္ဓါဓိကကိုရည်ရွယ်သည်။) ပုရိတပါရမိနော၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုး န သစ္စိကရောသိ၊ နည်း။ ဧတေဟိ ဝိသေသာဓိဂမေဟိ၊ ဤ ရအပ်သော တရားထူးတို့ဖြင့်။ အနတ္တိကော၊ အလိုမရှိသည်။ အသိ ကံ၊ ဖြစ်သလော။ ယာဝ စ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ တေ၊ သင်၏။ အပရဒံ၊ ချွတ်ယွင်းမှုကို။ ပဿ၊ ရှုလော့။ တံ နာမ၊ သင်မည်သည်။ ပဒေသညာဏေ၊ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဉာဏ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ [သာဝကော ပဒေသညာဏေ ဌိတောတိ သာဝကော ဟုတော သေက္ခတာဝတော တတ္ထာပိ (ထို သေက္ခ၏ အဖြစ်၌ မဟာဝါ (ပ) ၂၀ (က)

လည်း။) ပဒေသညာဏေ ဌိတော (သမာနော ဝဒသိ။)-ဌီကာ။] သာဝကော၊ သာဝကသည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။) အတိဂမ္ဘီရံ၊ အလွန်နက်နဲသော။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ မေ၊ အား။ ဝါ၊ ၏ ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနကော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ။) ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒသိ၊ ဆိုဘိ၏။ တဿ တေ၊ ထိုသင်၏။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤ“ဥတ္တာနကော မေ ဥပဋ္ဌာတိ” ဟူသော စကားသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ကထာယ၊ နှင့်။ ပစ္စနိကံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (“တံ တထာဂတော အဘိသမေတိ”အစရှိသော စကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေ၏။)[ဗုဒ္ဓါနံ ကထာယ “တံ တထာဂတော အဘိသမေတိ”တိ အာဒိကာယ ပစ္စနိကံ ဟောတိ။-ဌီကာ။] တာဒိသေန၊ သင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဘိက္ခုနာ နာမ၊ ရဟန်းမည်သည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ကထာယ၊ နှင့်။ ပစ္စနိကံ၊ ကို။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ၊ ဤ မှတ်ထင်ခြင်းသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ မယံ၊ ငါတုရားသည်။ ဣဒံ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ပတိဝိဇ္ဇိတံ၊ ငှာ။ ဝါယမန္တဿေဝ၊ အားထုတ်တော် မူစဉ်ပင်။ သတသဟယံ၊ ကပ္ပါဓိကာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ တို့သည်။ အတိက္ကန္တာနိ နန၊ လွန်ခဲ့ကုန်ပြီ မဟုတ်လော။ စ ပန၊ သည်သာ မကသေး။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇနတ္ထာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူခြင်း အကျိုးငှာ။ မေ၊ ငါတုရားသည်။ အဒိန္နံ၊ မပေးအပ်သော။ ဒါနံ နာမ၊ ဒါနမည်သည်။ နတ္ထိ (နန)၊ မရှိသည်မဟုတ်ပါလော။ အပ္ပရိတပါရမီ နာမ၊ မဖြည့်အပ်သော ပါရမီမည်သည်။ နတ္ထိ (နန)၊ မရှိသည်မဟုတ်ပါလော။ စ၊ သေး။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇိယာမိ၊ ထိုးထွင်း၍သိအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ မေ၊ သည်။ နိရုဿာဟံ ဝိယ၊ အားထုတ်ရခြင်းမရှိသကဲ့သို့။ မာရဗလံ၊ မာရ်နတ်၏ အစွမ်း

ဝါယမန္တဿေဝ။ ။ “ဝါယမန္တဿေဝါ” တိ ဣဒိနာ ဝိသေသတော ဉာဏသမ္ဘာရ သမ္ဘရဏံ၊ ဉာဏ်၏အဆောက်အအုံကို ဆည်းပူးခြင်းဟူသော။ ပညာပါရမီတာပူရဏံ၊ ပညာပါရမီကို ဖြည့်ခြင်းကို။ ဝဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဆိုလိုရင်းကား-“ဤ ပစ္စိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အကျိုးငှာ အားထုတ်တော်မူစဉ်ပင်” ဟု မိန့်တော်မူသော ဤစကားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ခြင်းသည် “ပညာပါရမီ ဖြည့်အောင်ဖြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်” ဟု ပြတော်မူ၏။ တဿ စ သဗ္ဗမိ ပညံဥပနိဿယော၊ “ပါရမီဆယ်ပါး” ဟူသော အလုံးစုံသော ကောင်းမှုတော်သည်လည်း ထို ပညာပါရမီဖြည့်ခြင်း၏အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝေဿန္တရာမင်းဘဝတုန်းက ဆင်ဖြူတော်လှူရာဝယ် “သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ အထောက်အပံ့ဖြစ်ပါစေ” ဟု ဆုတောင်းတော်မူခဲ့သည်။

သတ္တိကို။ ဝိမမန္တဿ၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူစဉ်။ အယံ မဟာပထဝီ၊ ဤ မြေကြီးသည်။ ဒွဂ္ဂုလမတ္တမ္ပိ၊ လက်နှစ်သစ်မျှလည်း။ န ကမ္ပိ၊ မတုန်လှုပ်ခဲ့။ တထာ၊ တူ။ ပဌမယာမေ၊ ပထမယံ၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ မဇ္ဈိမယံ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုလည်းကောင်း။ သမ္မာဒေန္တဿ၊ ပြီးစီးတော်မူစဉ်။ (အယံ မဟာပထဝီ ဒွဂ္ဂုလမတ္တမ္ပိ န ကမ္ပိ။)

ပုံန၊ အနွယ်ကား။ ပစ္ဆိမယာမေ၊ ပစ္ဆိမယံ၌။ မေ၊ ဤ။ (ဒိဌမတ္တေဝ-ဌိစပ်။) ဗလဝပစ္စုသသမယေ၊ အားကြီးသော မိုးသောက်အခါ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့အား။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဌမတ္တေဝ၊ မြင်အပ်ကာမျှ၌သာ။ ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်သည်။ အယဒဏ္ဍဓိကန၊ သံတုတ်ငယ်ဖြင့်။ အာကောဋိတကံသတာလံ ဝိယ၊ တီးခေါက်အပ်သော ကြေးခွက်သည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ တီးခေါက်အပ်သော ကြေးနောင်သည်ကဲ့သို့။ ဝိရဝသတံ၊ မြည်သံ တရာကိုလည်းကောင်း။ ဝိရဝသဟဿံ၊ မြည်သံတထောင်ကိုလည်းကောင်း။ မဉ္ဇမာနာ၊ လွတ်လျက်။ ဝါတာဟတေ၊ လေသည်။ တိုက်ခတ်အပ်သော။ ပဒုမိနိပဏ္ဏေ၊ ပဒုမ္မာကြာရွက်ပေါ်၌။ ဥဒကမိန္ဒု၊ ဝိယ၊ ရေပေါက်ကဲ့သို့။ ကမ္ပိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။

အာနန္တ၊ အာနန္တာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊ နက်လည်း-နက်နဲ၏။ ဂမ္ဘီရဝဘာသော စ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသော အရောင်လည်း ရှိ၏။ အာနန္တ၊ တေဿ ဓမ္မဿ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်းအရပ်ရပ်ကို။ အနန္တဗောဓာ၊ ဉာတပရိညာဖြင့် အဖန်ဖန် မသိခြင်းကြောင့်။ (အပ္ပဋ္ဌိဝေဓော၊ တိရုဏပရိညာ ပဟာနပရိညာတို့ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ အယံ ပဇာ၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ သို့ကလောက်။ တန္တာကုလကဇာတာ၊ ရှုပ်ထွေးသော ချည်ကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ ကစီရည် တင်အပ်သောချည်ထွေး၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ (တနည်း) ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ စာမကလေး၏ ရှုပ်ထွေးသော အသိုက်ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ မဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ၊ ရှုပ်ထွေးသော ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်ကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတူ၊ ၍။) အပါယံ၊ ကြီးပွားခြင်းမှကင်းသော။ ဝါ၊ သုခဖြစ်ကြောင်းကောင်းမွန် ကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။

၃၀၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

ဝိနိပါတ်၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်
၄-ဘုံကိုလည်းကောင်း။ သံသာရုံ၊ ကြွင်းသော သံသရာကိုလည်းကောင်း။
(တနည်း) အပါယ်၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိ၊ သော။ ဝိနိပါတ်၊ သော။ သံသာရုံ၊
အလုံးစုံသော သံသရာကို။) နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ ဣတိ (အယံ)
ဤသို့အပ်ပြီးသည်ကား။ (အဓိပ္ပါယ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်တည်း။)

တေဿ ဓမ္မဿာတိ၊ ကား။ တေဿ ပစ္စယဓမ္မဿ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော
အကြောင်းတရားကို။ (အနုနုဗောဓာ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ-တို့၌ စပ်။) အနုနုဗောဓာတိ၊
ကား။ ဉာတပရိညာ ဝသေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသော ဉာတပရိညာ၌၏အဖြစ်
ဖြင့်။ အနုနုဗုဇ္ဈနာ၊ အဖန်ဖန် မသိခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာတိ၊ ကား။
တိရုဏပဟာန ပရိညာဝသေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဟူသော တိရုဏ

ဉာတပ။ အနုနုဗုဇ္ဈနာ။ ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ၊ နာမ်ရုပ်ကို “ဤကား နာမ်၊ ဤကား
ရုပ်” ဟု ဝိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထို နာမ်ရုပ်၏။
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော စ၊ အကြောင်းကို ဝိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော ဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။
န ပဌမာဘိနိဝေသမတ္တေန ဟောတိ၊ ပထမတကြိမ်-နှလုံးသွင်းကာမှ ဖြင့် မဖြစ်နိုင်။
အထခေါတတ္ထ၊ ထို နာမ်ရုပ်-နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းတို့၌။ အပရာပရံ၊ တကြိမ်ပြီး
တကြိမ်။ ဝါ၊ အထပ်ထပ်။ ဉာဏုပ္ပတ္တိသည်တေန၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းဟု အသိအမှတ်ပြု
အပ်သော။ အနု အနု ဗုဇ္ဈနေန၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် သိခြင်းဖြင့်။ (ဟောတိ။)
တဒုဘယာဘာဝံ ပန ဒဿေန္တော၊ ထိုနှစ်ပါးစုံ၏ မဖြစ်ခြင်းကို ပြလိုခြင်းကြောင့်။
“ဉာတပရိညာဝသေန အနုနုဗုဇ္ဈနာ” တိ အာဟ။-ဦးကာ။ [ဤစကားအရ “ဉာတ
ပရိညာ၌” ဟူသည် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တည်း-ဟု သိပါ။
သစ္စယမက ပရိညာဝါရန္တကား မဂ်ဉာဏ်ကိုလည်း ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာ ၂ ပါး ထင်ရှားပြ
သောကြောင့် ဉာတပရိညာ၌ဟု ဆိုသေး၏။]

တိရုဏ။ ပ။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇာနာ။ ။ နိစ္စသညာဒိနံ ပဟာနဝသေန ဝတ္တမာနာ ဝိပဿနာ၊
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ဂုဏ်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဓမ္မေ စ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ ဝေ
နာမ တောတိ၊ နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်သာလျှင် မည်၏။ (ကသ္မာ။)
ပဋိပက္ခဝိက္ခမ္ဘနေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နိစ္စသညာ စသည်ကို ပယ်ခွါခြင်းအား
ဖြင့်။ ဝိက္ခပိသဒဘာဝါပတ္တိတော၊ ထက်မြက်သည်၏အဖြစ် သင့်ရှင်းသည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တဒမိဋ္ဌာနဘူတာ စ တိရုဏပရိညာ၊ တိရုဏပရိညာ၌သည်
ထိုဝိပဿနာဉာဏ် ဟူသော တည်ရာရှိ၏။ အရိယမဂ္ဂေါ စ ပရိညာပဟာနာဘိသမယ
ဝသေန ပဇတ္တိယာ၊ အရိယာမဂ်သည်လည်း ဝိုင်းခြား၍ သိခြင်း ပယ်ခြင်း ဟူသော
ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တိရုဏပဟာနပရိညာသင်္ဂဟော စ၊
တိရုဏပရိညာ၌ ပဟာနပရိညာ၌ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သည်လည်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ
တဒုဘယပဋိဝေဓဘာဝံ ဒဿေန္တော “တိရုဏ။ ပ။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇာ” တိ အာဟ။-ဦးကာ။

ပရိညာဉ်ပဟာနပရိညာဉ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇနာ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ (အယံ ပဇာ သံသာရံ နာတိဝတ္ထတိ-၌ စပ်။)

တန္တာကုလကဇာတာတိ၊ ကား။ တန္တံ ဝိယ၊ ချည်ထွေးကဲ့သို့။ အာကုလကဇာတာ၊ ရှုပ်ထွေးသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ နာတိဝတ္ထတိ-၌ စပ်။) ယထာနာမ၊ ဥပမာ မည်သည်ကား။ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ၊ မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော (မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) မုသိကစ္ဆန္တံ၊ ကြက်သည် ကိုက်ဖြတ်အပ်သော။ ပေသကာရာနံ၊ ရက်ကန်းသည်တို့၏။ တန္တံ၊ ချည်ထွေးသည်။ တဟိ* တဟိ*၊ ထိုထို အရပ်၌။ အာကုလံ၊ ရှုပ်ထွေးသည်။ ဟောတိယံထာ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤ အရပ်သည်။ အဂ္ဂံ၊ အဖျားတည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ မူလံ၊ အရင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂေန၊ အဖျားဖြင့်။ အဂ္ဂံ ဝါ၊ အဖျားသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မူလေန၊ အရင်းဖြင့်။ မူလံ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမာနေတုံ၊ တူအောင်ဆောင်ခြင်းငှာ။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ဟောတိ(ယထာ)၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣမသ္မိ* ပစ္စယာကာရေ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ ခလိတာ၊ ချတ်ချော်ကုန်သည်။ အာကုလာ၊ ရှုပ်ထွေးကုန်သည်။ ဗျာကုလာ၊ အထူးသဖြင့် ရှုပ်ထွေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တံ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်မတ်အောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်

[ဤစကားအရ “တိရဏပရိညာ” ဟူသည် အနိစ္စ စသည်ဟု ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တည်း။ “ပဟာနပရိညာ” ဟူသည်လည်း နိစ္စသညာ စသည်ကို ပယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် ဂြိလေသာကိုပယ်သော မဂ်ဉာဏ်ပင်တည်း ဟု သိပါ။]

တန္တာကုလကဇာတာ။ ။ [သုတ္တံ တန္တာ၊ ပုမေ တန္တံ-အဘိဓာန် (၅၂၃)။] အာကုလသဒ္ဓါသည် ရှုပ်ထွေးခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ အာကုလနံ၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း။ အာကုလံ၊ ခြင်း။ အာကုလမေဝ အာကုလကံ။ သုတ္တံ၌ ကပစ္စည်း။ (တနည်း) အာကုလန္တိ၊ ပေါင်းစပ် ရှုပ်ထွေးတတ်ကုန်၏။ ဣတိ အာကုလကာနိ။ အာကုလကာနိ ဘာဝေ၊ အာကုလကံ။ ရှုပ်ထွေးကုန်သည်၏အဖြစ် (ရှုပ်ထွေးခြင်း)။ တန္တာနံ၊ ချည်တို့၏။ အာကုလကံ တန္တာကုလကံ။ ဤနည်း၌ ထိုထိုနေရာဝယ်ရှိသော ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကို “တန္တာကုလက” ဟု ခေါ်၏။ တန္တာကုလကမိဝ+ဇာတာ တန္တာကုလကဇာတာ၊ (ပဇာ)။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဉာတပရိညာ တိရဏပရိညာတို့ဖြင့် မသိသော သတ္တဝါ အပေါင်းသည် အမြတ်အဆာချည်တွေ ပေါင်းစုရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်နေရကား “အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်မှန်း သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်မှန်းကို မသိနိုင်ပဲ အမျိုးမျိုးသော မိစ္ဆာအယူကို ယူမိလေသည်။

မဟာဝါ(ပ) ၂၀ (ခ)

ကုန်။ [“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့်
 ဖြောင့်အောင် မပြုနိုင်ကြ။] တတ္ထ၊ ထို ဥပမာ၌။ တန္တံ၊ ချည်ထွေးသည်။
 (ဘဝေယျ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ကို။ (ဥဇုံ ကာတုံ-၌ စပ်။) ပစ္စတ္တပုရိသကာရေ၊
 အသီးအသီးသော ယောက်ျားတို့၏ လုံ့လ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်
 အောင်။ ဝါ၊ ရှင်းအောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာပိ၊ တတ်ကောင်းသည်
 လည်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်နိုင်ရာသေး၏။ ပန၊ ဗျတိရိုက်ကား။ ဒွေ၊ ကုန်
 သော။ ဗောဓိသတ္တေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဘုရားအလောင်း သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်း
 တို့ကို။ တပေတွာ၊ ၍။ အညေ၊ ဘုရားအလောင်းတို့မှ အခြားကုန်သော။
 သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။
 ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဥဇုံ၊ အောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သမတ္တာ နာမ၊ စွမ်း
 နိုင်သတို့ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။

ပန၊ တနည်းကား။ (ကြွက်ကိုက်အပ်သော ချည်ထွေးဥပမာမှ တပါး
 ကစီရည်တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးနေသော ချည်းထွေး ဥပမာတနည်းကား။) အာကုလံ၊
 ရှုပ်ထွေးသော။ တန္တံ၊ ချည်သည်။ ကဉ္စိယံ၊ ကစီရည်ကို။ ဝါ၊ ပအုန်း
 ရည်ကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ကောစ္စေန၊ ဘီးဖြင့်။ ပဟတံ၊ ဖီးအပ်သည်။
 (သမာနံ။) တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်၌။ ဂုဠကဇာတံ၊ ဖြစ်သော လုံး
 ထွေးသည်၏ အဖြစ်ရှိသည်။ ဂဏ္ဍိဗဒ္ဓံ၊ အထုံးအဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်။
 ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဇဝံ၊ တူ။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပစ္စယေသု၊
 အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အစရှိသော သဘောရှိသော အကြောင်းတရားတို့၌။
 ပက္ခလိတွာ၊ ချွတ်ချော်၍။ (နိစ္စ ဂါဟ အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ချွတ်
 ချော်၍။) [ပစ္စယေသု ပက္ခလိတွာတိ အနိစ္စ ဒုက္ခာ နတ္တာဒိသဘာဝေသု ပစ္စယ
 ဓမ္မေသု နိစ္စာဒိဂ္ဂါဟဝသေန ပက္ခလိတွာ။-ဋီကာ။] ပစ္စယေ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ
 အနတ္တ အစရှိသော သဘောရှိသော အကြောင်းတရားတို့ကို။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်
 အောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ အသက္ကောန္တာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
 ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတစိသေန၊ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာကုလက
 ဇာတာ၊ ဖြစ်သော ရှုပ်ထွေးသည်၏ အဖြစ်ရှိကုန်သည်။ ဂဏ္ဍိဗဒ္ဓံ၊ အထုံး
 အဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။ ယေ ကေစိ၊ အမှတ်မရှိ
 ကြွင်းမဲ့ဥသို့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဂကနိဿိတာ၊ မိစ္ဆာ
 အယူကို မှီကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ ထို မိစ္ဆာ
 အယူကို မှီကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။) ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဥဇုံ၊ အောင်။
 ကာတုံ၊ ငှာ။ အသက္ကောန္တာယေဝ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ

ဒိဋ္ဌိဂတနိဿိတာ ဟောန္တိ။) [ယေ ဟိ ကေစိ 'သမဏာ' ဝါ ပြာဟူဏာ စ၊ သဏတဒိဋ္ဌိအာဒိဒိဋ္ဌိယော နိဿိတာ အလ္လိနာ။-ဋီကာ။]

ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာတံ (တ္ထေ)၊ ဤပါဌ်၌။ ပေသကာရကဉ္ဇိယသုတ္တံ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ ကစီရည်တင်အပ်သော ချည်ကို။ ကုလဂဏ္ဍိကံ၊ ကုလဂဏ္ဍိက ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သကုဏိကာ၊ ငှက်မငယ်သည်။ ကုလာ နာမ၊ ကုလာမည်၏။ တဿာ၊ ထို ငှက်မငယ်၏။ ကုလာဝကော၊ အသိုက် ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဣတိ ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဧကေ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ။) ဟိ၊ ချဲ့။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို 'နှစ်ပါးစုံသော ကစီရည်တင်အပ်သောချည်ထွေး စာပေါင်းသိုက်သည်လည်း။ [တဒုဘယမ္ပိတိ "ကုလဂဏ္ဍိက" န္တိ ဝုတ္တံ ကဉ္ဇိယ သုတ္တံ၊ ကုလာဝကဉ္ဇိ။-ဋီကာ။] အာကုလံ၊ ရှုပ်ထွေးသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။ အဂ္ဂေန၊ အဖျားဖြင့်။ အဂ္ဂံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မူလေန၊ အရင်း ဖြင့်။ မူလံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမာနေတုံ၊ တူအောင်ဆောင်ခြင်းငှာ။ ဒုက္ကရံ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ပုရိမနယေန ဝ၊ ရှေး နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [ပုရိမနယေန ဝါတိ "ဧ မေဝ သတ္တာ" တိအာဒိနာ ပုဗ္ဗေဝုတ္တနယေန ဝ။-ဋီကာ။]

မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာတံ၊ ကဇး။ မုဉ္ဇတိဏံ ဝိယ၊ ဖြူဆံမြက်သည်ကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ ပဗ္ဗဇတိဏံ ဝိယ စ၊ ပြိတ်မြက်သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဘူတာ၊

ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ။ ။ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာတံ ကုလဂဏ္ဍိကံ ဝုစ္စတိ ပေသ ကာရကဉ္ဇိယသုတ္တံ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ ချည်ခင်ကို ကစီရည်ဆွတ်ဖြန်း၍ ဘီးဖြင့် မီးသောအခါ ချည်အထွေးတွေ ပါလာ၏။ ထိုချည်ထွေးကို "ကုလဂဏ္ဍိက" ဟု ခေါ်၏။ (တနည်း) ကုလာ နာမ သာကုဏိကာ၊ တဿာ ကုလာဝကောတိ ပိ ဧကေ၊ တချို့က စာအသိုက်ကို "ကုလဂဏ္ဍိက" ဟု ခေါ်ကြ၏။-နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ၆-ဝဂ် ၁၈-သုတ် အဋ္ဌကထာ ဋီကာ၌ "သာကုဏိကာတိ ဝဋ္ဋိစာတက သာကု ဏိကာ" ဟု တွေ့ရ၏။ ဝဋ္ဋိသည် ပါဌ်ပျက်ဟန်တူသည်။ "ဝန" ဟု ထင်သည်။ တောစာမကလေးတို့သည် သစ်ပင်၏ အခက်တို့၌ တွဲလျား ဆွဲ၍နေသော စာပေါင်း သိုက်ကို ပြုလေ့ရှိကြ၏။ ထိုစာသိုက်ကို "ကုလဂဏ္ဍိက" ဟု ခေါ်သည်။ ကုလာ ဂဏ္ဍိကမိဝ+ဇာတာ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ [ဤပုဒ်၌မူကွဲအမျိုးမျိုးရှိ၏။] ဝိနနတော၊ ဖွဲ့ဆက် ချုပ်စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုလာတိ ဣတ္ထိလိင်ဝသေန လဒ္ဓနာမဿ တန္တဝါယဿ ဂဏ္ဍိကံ နာမ အာကုလဘာဝေန အဂ္ဂတော ဝါ မူလတော ဝါ ဒုမ္ပိညေယျာယေဝ ခလိတတန္တသုတ္တန္တိ အာဟ "ကုလဂဏ္ဍိကံ ဝုစ္စတိ ပေသကာရ ကဉ္ဇိယသုတ္တံ" န္တိ။-မဟာနိဒါနသုတ်။

မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ။ ။ ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြတ်တို့သည် ကြီးလတ်သော် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖြစ်လျက် ကြီးပွားတတ်ကုန်၏။ [တဒုဘယံ ဣရိ တိဏံ အာကုလံ ဇဋ္ဌိလံ (ဖြစ်

ဖြစ်သည်။(ဟုတော။) ယထာ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ တာနိ တိဏာနိ၊ ထို
 ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်တို့ကို။ ကောဇေတော၊ ထိုရိုက်၍။ ကတရဗ္ဗေ၊ ပြုအပ်
 သောကြီးသည်။ ဇိဏ္ဏကာလေ၊ ဆွေးမြေရာအခါ၌။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော
 အရပ်၌။ ပတိတံ၊ ကျနေသည်ကို။ ဂဟေတော၊ ကောက်ယူ၍။ ဧတသံ တိဏာနိ၊
 ထို ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်တို့၏။ ဣဒံ၊ ဤအရပ်သည်။ အဂ္ဂံ၊ အများတည်း။
 ဣဒံ၊ သည်။ မူလံ၊ အရင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂံ ဝါ၊
 ကိုလည်းကောင်း။ မူလေန၊ ဖြင့်။ မူလံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမာနေတုံ၊
 ငှာ။ ဒုက္ကရံ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ပုရိမနယေနေဝ
 ယောဇောဗ္ဗံ။) တမ္ပိ၊ ထို ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်ကိုလည်း။ ပစ္စတ္တပုရိသ
 ကာရေ၊ အသီးအသီးသော ယောက်ျားတို့၏လုံ့လ၌။ ဌတော၊ ၍။ ဥဇုံ၊
 အောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်နိုင်ရာသေး၏။

ပန၊ ဗျတီရိက်ကား။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တေ၊ တို့ကို။ ထပေတော၊
 ၍။ အညေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ၍။ မေတယ၊
 အားဖြင့်။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဥဇုံ၊ အောင်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သမတ္တာ
 နာမ၊ တို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ အယံ
 ပဇာ၊ သည်။ ပစ္စယာကာရေ၊ ၌။ ဥဇုံ၊ ကာတုံ။ အသက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်
 သည်။(ဟုတော။)ဒိဋ္ဌိဂတဝသေန၊ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူ၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ ဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ ဖြစ်သော အထုံးအဖွဲ့ရှိကုန်သည်။ ဟုတော။ အပါယံ၊
 ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းမှကင်းသော။ ဝါ၊ သုခဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမွန်ကင်း
 သော။[ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာသို့ကာ အဇ္ဈတ္တိကနိဒါန်း ဝေရဉ္စ
 ကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။
 ဝိနိပါတံ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သောအပါယံ
 လေးတုံကိုလည်းကောင်း။ သံသာရံ၊ အလုံးစုံသော သံသရာကိုလည်းကောင်း။
 နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။[တန္တာကုလကဇာတာ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ
 မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို “သမ္မောဟပိနောဒနိဘာသာသို့ကာ ပဋိစ္စ
 သမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂ သုတ္တန္တဘာဇနီယ-အဖွင့်”၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထို အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ-ဟူသော
 ပါဠိ၌။ အပါယောတိ၊ ကား။ နိရယ တိရစ္ဆာနယောနိ ပေတ္တိဝိသယ အသု

သော နှင်ထွေးခြင်းရှိသည်။) ဟုတော ဝေရတိ။-မဟာဝိကာ။] ပဋိစ္စသပုပ္ပါဒ်ကိုမသိ
 သော သတ္တဝါအပေါင်းသည်လည်း ရှေး၌ ပြုအပ်ခဲ့သောနည်းအတိုင်းပင် နှင်ထွေး၍
 နေလေသည်။ [အပါယံ သေည်တို့၏ အဖွင့်ကို စီကာ၌ကြည့်ပါ။]

ရကာယာ၊ ငရဲ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာအရပ် ပြိတ္တာတို့၏ စုဝေးနေထိုင်ရာအရပ် အသုရာတို့၏ အပေါင်းတို့တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဟေ၊ ထို ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရာကာယ်တို့ကို။ (အပါယောတိ ဝုစ္စန္တိ-၌ စပ်။) ဝဇ္ဇိသင်္ခါတဿ၊ ကြီးပွားခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အယဿ၊ ချမ်းသာ၏။ ဝါ၊ သုခ၏ ဖြစ်ကြောင်းကောင်းမွန်။ (အာယဿ-ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “ဖြစ်ပေါ်လာရာ ကောင်းမှုသည်တို့၏ သုခသာနေသတ္တိ၏” ဟု ပေးပါ။) အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အပါယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ တူ။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဂတိဘာဝတော၊ လည်းလျောင်းရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ။) [တထာ-ဖြင့် ဝုစ္စန္တိ-ကိုညွှန်းသည်။] သုခသမုဘယတော၊ သုခအပေါင်းမှ။ ဝိနိပတိတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်၍ ကျရောက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတော၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ။) ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ အပါယ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတ တို့မှ တပါးသော သံသာရကို။ (သံသာရောတိ ပဝုစ္စတိ-၌ စပ်။)

ခန္ဓာနဉ္စ၊ ခန္ဓာတို့၏လည်းကောင်း။ ဓာတုအာယတနာနံ စ၊ ဓာတ်အာယတနတို့၏လည်းကောင်း။ အဗ္ဗောဇ္ဈန္တံ၊ မပြတ်မစဲ။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိပါဠိ၊ အစဉ်ကို။ သံသာရောတိ၊ သံသာရ ဟူ၍။ (သံသာရ ဟူ၍။) ပဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဣတရော ပန။ ပ။ ပဝုစ္စတိ။ -။ နိဗ္ဗာန်မရောက်မချင်း ခန္ဓာမပြတ် ဓာတ်မပြတ် အာယတနမပြတ်ပဲ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို “သံသာရ (သံသာရ)” ဟု ခေါ်သည်။ “သံသာရော”၌ သံ=အဆက်မပြတ် + သာရော=ဖြစ်ခြင်းတည်း။ သံသာရော၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း။ “ခန္ဓာတို့၏အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း ဓာတ်တို့၏အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း အာယတနတို့၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း” ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ ဣတရောအရလည်း “သံသာရ”၊ သံသာရောအရလည်း “သံသာရ”၊ ဤသို့ အရတူသော်လည်း “ဣတရော”သည် ပဝုစ္စတိ၏ ကံ၊ “သံသာရော”ကား ပဝုစ္စတိ၏ “အာကာရ”တည်း။ ဤသို့ကွဲပြားသောကြောင့် “ဣတရော သံသာရော”ဟု နှစ်ပုဒ်ထားနိုင်သည်။ ဥပမာ-“ဣတိဝိ သော ဘဂဝါ။ ပ။ ဓုဇ္ဈေါ ဘဂဝါ” ဟူရာ၌ “ဘဂဝါ” နှစ်ပုဒ် ရှိသကဲ့သို့တည်း။

သံသာရော။ ။ နန “အပါယ” နှီး အာဒိနာ ပုတ္တောပိ သံသာရော ဧဝံတိ၊ သစ္စမေတံ၊ နိရယာဒိနံ ပန အဓိမတ္တဒုက္ခဘာဝဒဿနတ္ထံ (လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။) အပါယာဒိဂ္ဂဟဏံ၊ အပါယ အစရှိသော သုံးပုဒ်ကို ယူခြင်းကို။ (ဧဝံတဗ္ဗံ။) ဂေါဗလီဗဒ္ဓဉာယေန၊ ဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်းအားဖြင့်။

သဗ္ဗမ္မိ၊ သော။ တံ၊ ထိုအပါယ စသည်ကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ လွန်၍မဖြစ်နိုင်။ နာတိက္ကမတိ၊ မလွန်နိုင်။ အထခေါ၊ စင်စစ်ကား။ စုတိတော၊ စုတိမှ။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေကိုလည်းကောင်း။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ စုတိ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပုနပျုန၊ အဖန်ဖန်။ စုတိပဋိသန္ဓိယော၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့ကို။ ဂဏန္တာ၊ ယူကုန်လျက်။ တိသု၊ ကာမ ရူပ အရူပ ဟု သုံးဝကုန်သော။ အဝေသု၊ အဝတ္တိလည်းကောင်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ (သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိက၊ ဇလာဗုဇ၊ အဏ္ဏဇ။) ယောနိသု၊ ယောနိတို့လည်းကောင်း။ ပည၊ ကုန်သော။ (ဒေဝ မနုဿ နိရယ ပေတ တိရစ္ဆာန) ဂတိသု၊ ဂတိတို့လည်းကောင်း။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့လည်းကောင်း။ [သတ္တ ဖိ သရုပ်ကို ဤသုတ် “သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ” အခန်း၌ ပြလတ္တံ့။] နဝသု၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု၊ သတ္တာဝါသတို့လည်းကောင်း။ [သတ္တာဝါသ ကိုးဝကို နဝကုတ္တရပါဠိတော် “သတ္တာဝါသ” သုတ်၌လည်းကောင်း၊ သာရတ္ထဋ္ဌိကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ အဖွင့်၌လည်းကောင်း ပြထားသည်။] မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ဝါတုက္ခိတ္တနာဝါ ဝိယ၊ လေသည် တိုက်လွတ်အပ်သော လေသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ယန္တေသု၊ ယန္တရားတို့၌။ (ဆိဆံ စသည်တို့၌။) ယုတ္တဂေါဏော ဝိယ စ၊ ကပ်ယှဉ်အပ်သော နွားသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပရိဗ္ဗမတိယေဝ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်သည်သာ။ (ချာချာလည်သည်သာ။) ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္မိ၊ သော။ တေ၊ ဤ “မာဟေဝံ အာနန္တ” အစရှိသော စကားတော်ကို။ အဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တ အာနန္တ၊ ကို။ အပသာဒေန္တော၊ နှိပ်လိုသည်။ (ဟုတွာ။) အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဖိ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဖွင့်

၉၆။ ဣဒါနိ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ အပေါ်ဝယ် ဥဿာဒန အပသာဒနကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ (အာရတန္တော အာဒိမာဟ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်သည်။ ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္တ ပဋိစ္စ-

အယံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။-ဋီကာ။ [“ဂေါ” ဟုဆိုလျှင် “ဝစ္ဆ-နွားငယ် ဒမ္မ-ဘိုးမ ထိုက်သော နွားသိုး ဗလိဗဒ္ဓ-ဝန်ဆောင်လား ဇိတ္တံ-နွားအို” ဤ ၄ မျိုးနှင့်ဆိုင်သော်လည်း တွဲဖက် ဗလိဗဒ္ဓအနက်ကို ချန်၍၊ ကျန်သိုးမျိုးကိုသာ “ဂေါ” အရ ယူရသကဲ့သို့၊ လို့ အတူ-ညှိ၌လည်း နိရယစသော လေးမျိုးကိုချန်၍၊ သံသရာအရ “ကြွင်းသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သက္ကဝါဒီတို့ သံသရာကို ယူရသည်” ဟုလို။]

သမုပ္ပါဒေါတိ စ၊ ဟူသောပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း။ တန္တာကုလကဇာတာတိ
 စ၊ ဟူသောပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း။ ဦးဟိယေဝ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်
 တို့နှင့်။ အာဗဗ္ဗံ၊ စပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဝ၊ အစဉ်အတိုင်း။ [“ဂမ္ဘီ
 ရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ”၏ အကျယ်ကို ပြသောအားဖြင့်
 အစဉ်အတိုင်းပြပြီး၍၊ တန္တာကုလကဇာတာ ဟူသောပါဌ်၏အကျယ်ကို နောက်
 ၌ပြသောအားဖြင့်အစဉ်အတိုင်း။] ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ
 တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ အနုသန္နိနာ၊ ဤအနုသန္နေဖြင့်။ ပစ္စယာကာရဿ၊
 ၏။ ဂမ္ဘီရတာဝဒဿနတ္ထံ၊ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ဒေသနံ၊
 ဒေသနာတော်ကို။ အာရတန္တော၊ အားထုတ်တော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

တတြ၊ ထို အတ္ထိဣဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ-အစရှိသောစကားရပ်၌။ အယံ၊
 ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣမဿ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း
 တည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယော၊ ဤ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်း။ [ဣဒပ္ပစ္စယော-၏
 ပုဒ်ပြီးပုံကို ကစည်းဘာသာဋီကာ “ဣမဿိဒ မံ သိ သု နပံသကေ”သုတ်၌
 ပြထားပြီ။] တသ္မာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ထို ဤဇရာမရဏ၏ အကြောင်းကြောင့်။
 ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ယမှာ ပစ္စယာ၊ အကြင် အကြောင်း
 ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။
 (သော) ပစ္စယော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အတ္ထိ န ခေါ၊ ရှိသလော။
 အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍။
 သတာ၊ ဖြစ်သော။ ပဏ္ဍိတေန၊ ပညာရှိသော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။ (ဝစနိယံ-
 ၌ စပ်။) တံ၊ ထိုသရီရမည်သော သဘောသည်။ ဇီဝံ၊ ဇီဝလော။ တံ၊
 ထို ဇီဝမည်သော သဘောသည်။ သရီရံ၊ သရီရလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။

ဣဒပ္ပစ္စယာ။ ။ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ဣဒ အတွက်“ဣမဿ ဇရာမရဏဿ”ဟု
 ဆဋ္ဌိယန္တဖြင့် ဖွင့်ခြင်းကို ပါဠိတော်ဝယ် “ကိံ ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊ ဇာတိပစ္စယာ
 ဇရာမရဏံ”ဟူသော စာသွားဖြင့် စဉ်းစားသင့်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-ပါဠိတော်ဝယ်
 ကိံ ပစ္စယာ ဇာတိပစ္စယာ တို့၌ ကိံသဒ္ဓါ၊ ဇာတိသဒ္ဓါတို့နှင့် ပစ္စယသဒ္ဓါ၏ အရ
 တူကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာနည်းကို မလိုက်ပဲ
 “အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာတိ ဧတ္ထ အယံ ပစ္စယောတိ ဣဒပ္ပစ္စယော၊ တသ္မာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊
 ဣမသ္မာ ပစ္စယာတိ အတ္ထော။” စသည်ဖြင့် ဣဒနှင့် ပစ္စယတို့ကို အရတူ ကမ္မဇာရည်း
 သမာသဖြင့်ဖွင့်ပြ၍ အဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်ကို “ဤနေရာ၌သင့်”ဟု အကျယ်ဆိုသွား
 လေသည်။ အခြားနေရာ၌ကားသင့်ပါ၏။

၃၁၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

ဝုတ္တေ၊ မေးအပ်သော်။ ပဉ္စယ၊ ပြဿနာ၏။ ဝါ၊ ကိ။ ထပနိယတ္တာ၊ မဖြေပဲ ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတံ၊ ဤ ပြဿနာကို။ တထာဂတေန၊ သည်။ အ ဗျာကတံ၊ ဖြေဆိုတော် မမူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်သည်။ ဟောတိ (ယထာ)၊ သို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အပ္ပဋ္ဌိပဋ္ဌိတွာ၊ မကျင့်မူ၍။ စက္ခု၊ စက္ခု ပသာဒသ်သည်။ သဿတံ၊ သဿတလော။ ဝါ၊ မြသလော။ အသဿတံ၊ အသဿတလော။ ဝါ၊ မမြသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ (စက္ခု၊ သည်။) အသဿတံ၊ အသဿတတည်း။ ဝါ၊ မမြ။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကံသေနော၊ တခုခံသာ အဖို့အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဖြေဆိုထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဧကံသေနော၊ သာလျှင်။ ဝါ၊ သာလျှင်။ အတ္ထိတံ၊ ဤ အကြောင်း ကြောင့် ဇရာမရဏသည့် ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ ဖြေဆိုထိုက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်၏။

ပုနံ၊ တဖန်။ ကိ၊ ပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ယတော၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာ မရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ပစ္စယော၊ ထို အကြောင်းသည်။ ကော နာမ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မေးအပ်သော်။ ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနိယံ၊ သည်။ အဿံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ရုဏ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဝစနိယံကို ဝတ္တဗ္ဗံဟုလည်းကောင်း၊ အဿံကို ဘဝေယျဟုလည်းကောင်း၊ အနက် ဖွင့် သည်။] သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော “အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇာတိတိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ” အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ သေ (ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။

ဧဝံအပ္ပဋ္ဌိပဋ္ဌိတွာ။ ။မဖြေပဲဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကိုပင် ပြုကျင့်ခြင်းတမျိုးဖြစ်သော ကြောင့် “အပ္ပဋ္ဌိပဋ္ဌိတွာ”ဟု ဆိုသည်။ (တနည်း) “မြတ်စွာဘုရား ဖြေဆိုတော်မမူ အပ်”ဟု ပြောဆိုခြင်းသည်ပင် ပြုကျင့်ခြင်းတမျိုးဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပဋ္ဌိပဋ္ဌိတွာ” ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့မပြုကျင့်ရဟူလို။ ဤ “အပ္ပဋ္ဌိပဋ္ဌိတွာ”ဟူသောသဒ္ဒါသည် နိဒဿန နည်းတည်း။ အချို့ပြဿနာ၌ မေးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြန်၍မေးပြီးမှ ဖြေဆိုရသည်။ ထိုသို့ ပြန်၍မေးပြီးမှ ဖြေဆိုခြင်းသည် အပ္ပဋ္ဌိပဋ္ဌိတွာ-တမျိုးပင်တည်း။ အချို့ပြဿနာ၌ ခွဲခြား၍ဖြေဆိုအပ်သော အရာလည်းရှိ၏။ ထိုသို့ခွဲခြား၍ ဖြေဆိုခြင်းသည်လည်း အပ္ပဋ္ဌိ ပဋ္ဌိတွာ-တမျိုးပင်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ နာမရူပစွယာ ဖဿောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားတော်ကို။ (တသ္မာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဠာယတန ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ စက္ခုသမ္ပဿာဒိနံ၊ စက္ခုသမ္ပဿ- အစရှိကုန်သော။ ဆန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကသမ္ပဿာနံယေဝ၊ ဝိပါကဖြစ်သော သမ္ပဿတို့ကိုသာ။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဓ စ၊ ဤသုတ်၌ကား။ [ဣဇာတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ စသဒ္ဓေါ ဗျုတိရေကတ္ထော-ဋီကာ။] သဠာယတနပစ္စယာတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဤ ပုဒ်ဖြင့်။ ဂဟိတမ္ပိ၊ ယူအပ်သော ဝိပါကသမ္ပဿလည်းဖြစ်သော။ အဂဟိတမ္ပိ၊ မယူအပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာသမ္ပဿလည်းဖြစ်သော။ ပစ္စယပ္ပန္န ဝိသေသံ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖဿ အထူးကိုလည်းကောင်း။ (ဒဿေတု-၌ စပ်။) [ဂဟိတမ္ပိတိ ဆမ္ပိဓံ ဝိပါကဖဿမ္ပိ၊ အဂဟိတမ္ပိတိ အဝိပါကဖဿမ္ပိ ကုသလာကုသလကိရိယာဖဿမ္ပိ။ -ဋီကာ။] ဖဿဿ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖဿ၏။ သဠာယတနတော၊ ၆-ပါးသောအာယတနမှ။ အတိရိတ္တံ၊ အပိုအလွန် အကြွင်းအကျန် ဖြစ်သော။ အညမ္ပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ဝိသေသပစ္စယံ စ၊ ထူးသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ (နာမရူပပစ္စယာ-၌ ပါဝင်သောပစ္စည်းတရားကိုလည်းကောင်း။) ဒဿေတုကာမော၊ ပြုခြင်းငှာ အလိုတော်ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော”ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣမိနာ ဝါရေန၊ ဤ ပါဠိတော်အလှည့်အကြိမ်ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်တရားကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးဟည်း။ ပစ္စယာနံ၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏။ နိဒါနံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ကထိတံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤ ပါဠိတော်ကို။ ပစ္စယေ၊ ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကို။ နိဇ္ဇဋ္ဌေ၊ အရှုပ်အထွေး မရှိသည်တို့ကို။ နိဂ္ဂုဗ္ဗေ၊ ချုပ်ပိတ်

ပစ္စယာနံ နိဒါနံ။ ။ပစ္စယာနံ အရ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိ၊ ဇာတိ၏အကြောင်းဖြစ်သော ဘဝ၊ ဤသို့စသော အကြောင်းတရားတို့ကို ယူပါ။ ထိုအကြောင်းတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ပုံသည် နိဒါနတည်း။ ထို့ကြောင့် “နိဒါနံ” ၌ ဘာဝေါပဓာန ဘာဝလောပ-ကြံပါ။ [ပစ္စယာနန္တိ ဇာတိအာဒိနံ ပစ္စယဓမ္မာနံ။ နိဒါနံ ကထိတန္တိ ဇရာမရဏာဒိကဿ နိဒါနတ္ထံ ကထိတံ ဧကံသိကော ပစ္စယဘာဝေါ ကထိတော။-ဋီကာ။] ဤ၌ “နိဒါနတ္ထံ” ဟု ဘာဝပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်ပုံကို သတိပြုပါ။

နိဇ္ဇဋ္ဌေ ။ပ။ မဟာနိဒါနံ။ ။ဇေ-သဒ္ဓါသည် “အရှုပ်အထွေး” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ ဇာက္ခန်ရက်များ ရှုပ်ထွေးနေသကဲ့သို့ မရှုပ်ထွေးသည်ကို “နိဇ္ဇဋ္ဌ” ဟု

၃၆၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ (မဟာနိဒါနသုတ်

ပေါင်း မရှိသည်တို့ကို။ ကတော၊ ရှိ၊ ကထိတတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာနိဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၉၈။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ တေသံ၊ တေသံ ပစ္စယာနံ၊ ထိုထို ဇာတိအစရှိသော အကြောင်းတို့၏။ တထံ၊ မှန်သော။ အဝိတထံ၊ မချွတ်ယွင်းသော။ အနညထံ၊ အကြောင်းမှတစ်ပါး အကြောင်းမဟုတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်မဖြစ်သော။ ပစ္စယဘာဝံ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေတုံ၊ ငှာ။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ပ။ ဝုတ္တန္တိ၊ အံ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဇာတိပစ္စယာ၊ ပ။ ဝုတ္တံ-အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပရိယာယေနာ တိ၊ ကား။ ကာရဏေန၊ အကြောင်းကြောင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာသဗ္ဗန္တိ၊ ဇာတိ၊ ဟူသော ဤ ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ နိပါတဒ္ဓယံ၊ နိပါတ်နှစ်ပါး အပေါင်းတည်း။ တဿ၊ ထို နိပါတ်နှစ်ပါးအပေါင်း ၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကား။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ဒေဝအဖြစ်၊ အစရှိသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော။ သဗ္ဗေန၊ စာတုမဟာရာဇိက-အစရှိသော အလုံးစုံသော။ သဘာဝေန၊ သဘောအားဖြင့် သဗ္ဗာ၊ သော။ ဇာတိ နာမ၊ ဇာတိ-မည်သည်။ ယဒိ နံ၊ ဘဝယျ၊ အကယ် ၍ မဖြစ်အံ့။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤသည်ကား။ (တဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။) [သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိ ဒေဝတ္တာဒိနာ သဗ္ဗဘာဝေန သဗ္ဗာ ဇာတိ။ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗန္တိ တတ္ထာပိ စာတုမဟာရာဇိကံဒိသဗ္ဗာကာရေန သဗ္ဗာနိပါတဒ္ဓယံ မေတံ- ဋီကာ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ကို “တပုဒ်တည်း” ဟု ဆိုသည်။ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗလည်း နည်းတူ။] တဝါဒီသု ပိ၊ ဘဝအစရှိသည်တို့၌လည်း။ ‘ဣမိနာဝ’ နယေနံ၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကဿစိတိ၊ ဇာတိ၊ ကဿစိ ဟူသောဤသဒ္ဒါသည်။ အနိယမဝစနံ၊ မမှတ်သားအပ်သောအနက်ကို ဟော ကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဒေဝါဒီသု၊ ဒေဝအစရှိကုန်သော။ ယဿ ကဿစိ၊

ခေါ်သည်။ [နိဇ္ဇုဋ္ဌေတိ နိဇ္ဇာလကေ။-ဋီကာ။] ဂုဗ္ဗ-သဒ္ဒါသည် “ချုံ့ရှင်” ဟုခံသာ အနက်ကို ဟော၏။ ချုံ့အရှုပ်ကဲ့သို့ အရှုပ်မရှိသည်ကို “နိဂ္ဂုဗ္ဗ” ဟု ခေါ်သည်။ ဋီကာ၌-“နိဂ္ဂုဗ္ဗေတိ နိက္ခေပ” ဟု ဖွင့်၏။ “ဝါဠုပျက်” ဟုထင်သည်။ ပဒေသယေနာပိ၊ အာကုလာဘာဝမေဝ ဒသေတိ၊ မရှုပ်ထွေးသည်၏ အဖြစ်ကိုပင် ပြ၏။ တသ္မာ အနာကုလံ အမျာကုလံ မဟန္တိ ပစ္စယနိဒါနံ၊ မနှောင့်ယှက်မရှုပ်ထွေးသော ကျယ် ဝန်းသော အကြောင်းပစ္စည်းဟူသော နိဒါနိန်းကို။ ဧတ္ထ၊ ဤ မဟာနိဒါနသုတ်၌။ ကထိတံ၊ ဣတိ မဟာနိဒါနံ သုတ္တံ အညထာဘာဝဿ အဘာဝတော၊ ကျယ်ဝန်း သောအကြောင်း၊ နိဒါနိန်းမှတစ်ပါး အခြားအနက်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ “မဟန္တိ နိဒါနံ ဧတ္ထာတိ ‘မဟာနိဒါနံ’ ဟု သတ္တမိမဟုဗ္ဗိဟိပြီပေါ့။

အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်၏။(ဇာတိ-၌ စပ်။) ကိမ္မိစိတိဣဒမ္ပိ၊ ကိမ္မိစိ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်လည်း။ အနိယမဝစနမေဝ၊ အနိယမသဒ္ဒါပင်တည်း။ ကာမ ဘဝါဒီသု၊ ကာမဘဝ အစရှိကုန်သော။ နဝသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့တွင်။ [ဓာတုကဏ္ဍာ၌လာသော ဘဝကြီးကိုးပါးကို ဆိုသည်။] ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောဘဝ၌။(ဇာတိ န စ အဘဝိဿ-၌ စပ်။)

သေယျထိဒန္တိ၊ သေယျထိဒံ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အနိယမိတနိက္ခိတ္တအတ္ထ ဝိဘဇနတ္ထေ၊ မမှတ်သားအပ်သော အကျဉ်းချုပ်ချုတ်ထားအပ်သောအနက်တို့ကို ဝေဖန်ခြင်းအနက်၌။(ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ တည်း။ တဿ၊ ထို နိပါတ်ပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကား။ ကဿစိ ကိမ္မိစိတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်ပုဒ်ကို။(မယာ၊ သည်။)ပုတ္တံ၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် မိန့်တော်မူအပ် ပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဒ်၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ တေ၊ သင့်အား။ ဝိဘဇိဿာမိ၊ အကျယ် ဝေဖန်ပြအံ့။ ဣတိ (အယံ-တဿ အတ္ထော။) အထ၊ မိန့်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဖန်တော်မူလိုသည်။(ဟုတွာ။) “ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တာယာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တာယ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝဒတ္တာယာတိ၊ ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဒေဝဘာဝါယ၊ နတ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နတ်အကျိုးငှာ။ ယာ အယံ ခန္ဓဇာတိ၊ အကြင် ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) ယာယ ခန္ဓဇာတိယာ၊ အကြင် ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ ဒေဝါ၊ တို့ကို။ ဒေဝါ တိ၊တို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြ ကုန်၏။ [ခန္ဓဇာတိ တိ ခန္ဓပါတုဘာဝေါ၊ ယထာခန္ဓေသု ဥပ္ပန္နေသု၊ “ဒေဝါ” တိ သမညာ ဟောတိ၊ တထာ တေသံ ဥပ္ပါဒေါတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ယာယာ”တိ အာဟ။-ဋီကာ။] ဟိ၊ မှန်။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ သဗ္ဗေန၊ ဒေဝအဖြစ်အစရှိသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ သစေ န အဘဝိဿ၊ အံ့။ဣတိ၊သို့။ ဣမိနံ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ တို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣဒ နိက္ခိတ္တအတ္ထဝိဘဇနတ္ထေ။ ။ဣမသို့“ကဿစိ ကိမ္မိစိ”တိ အနိယမတော ဥဇ္ဈေသ ဝသေန ဝုတ္တတ္ထဿ နိဗ္ဗိသနတ္ထေဇာတေတဗ္ဗေ နိပါတော၊ တဒတ္ထဇာတနံ နိပါတ ပဒန္တိအတ္ထော။ (ရှေ့၌ “ကဿစိ ကိမ္မိစိ”ဟု အနိယမအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း ဘဝစသည်ကိုလည်းကောင်း အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောအပ်ခဲ့၏။ ထိုသို့ အကျဉ်းချုတ် အပ်သော အနက်ကို “နိက္ခိတ္တ အတ္ထ”ဟု ဆိုသည်။ “သေယျထိဒံ”ဟူသောနိပါတ် သည် ထိုအကျဉ်းအနက်ကို အကျယ်ပြုလို၍ ထွန်းပြတတ်သော နိပါတ်တည်း။) ဤ ဋီကာ၌ “ဣဒ”ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ “အနိယမိတ”ဟု ရှိသည်။

၃၂၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ပြမဟာနိဒါနသုတ်

စ၊ ဆက်၊ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္ထာယ အစရှိသောပါဌ်၌။
ဒေဝါတိ၊ ကား။ ဥပပတ္တိဒေဝါ၊ ဥပပါတ်နတ်တို့တည်း။ ဂန္ဓဗ္ဗာတိ၊ ကား။
မူလခန္ဓာဒီသု၊ သစ်ပင်၏အမြစ် ပင်စည် အစရှိသောအရပ်တို့၌ အဓိဝတ္ထ
ဒေဝတာ ဝ၊ စိုးအုပ်၍နေရသော နတ်တို့ပင်တည်း။ ယက္ခာ တိ၊ ကား။
အမနုဿာ၊ လူနှင့်တူသော သတ္တဝါတို့တည်း။ ဘူတာ တိ၊ ကား။ ယေ
ကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော။ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာ၊ ကံ
ကြောင့်ဖြစ်ရသော သတ္တဝါတို့တည်း။

အဋ္ဌိပက္ခာ ဝါ၊ အရိုးဟူသော အတောင်ရှိသော ပိတုန်းအစရှိသည်
မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စမ္ပပက္ခာ ဝါ၊ အရေဟူသော အတောင်ရှိသော
လင်းနို့ အစရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လောမပက္ခာ ဝါ၊ အမွှေး ဟူ
သော အတောင်ရှိသော ဟင်္သာ ဥဒေါင်း အစရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်
သော။ ယေ ကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သောငှက်တို့သည်။
(သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို ငှက်တို့သည်။) ပက္ခိနောတိ၊ ပက္ခိ-တို့မည်၏။
ဝါ၊ အတောင်ရှိသော သတ္တဝါတို့မည်၏။ ယေ ကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်း
မဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ဝါ၊ တည်ရာ

ဒေဝါတိ ဥပပတ္တိဒေဝါ။ ။စာတုမဟာရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ (စာ
တုမဟာရာဇ နတ်ပြည်မှ စ၍ ဘဝဂ်တိုင်အောင်သော နတ်မြဟွာတို့သည်။) ဒိဗ္ဗန္တိ
ကာမဂုဏာဒီဟိ ကိဋ္ဌန္တိ လဋ္ဌန္တိ ဝိဟရန္တိ ဇောတန္တိတိ ကတွာ။ (ငါးပါးအာရုံ၊ ကာမ
ဂုဏ် စသည်တို့ဖြင့် မြူးတူးပျော်ပါး ကစားတတ် နေထိုင်တတ် ထွန်းလင်းတောက်ပ
တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ဒေဝ” ဟုခေါ်ရသည်။) ဒိဝု-ဓာတ်သည် ကိဋ္ဌာ
အနက်ကို ဟော၏။ [ဒိဝု ကိဋ္ဌာ ဝိစိဂိသာ၊ ဗျဝဟာရဇုတိတ္ထတိ။ ဓာတွတ္ထ (၁၉၂။)
ဇုတိ အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ကိဋ္ဌန္တိ။ ပ။ ဇောတန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။
ဝိဟရန္တိနေရာ၌ ဗျဝဟာရဓာတ်နက်ကို ရည်ရွယ်လျှင် “ဝေါဟရန္တိ” ဟု ရှိသင့်သည်။

ဂန္ဓဗ္ဗ စသည်။ ။ဂန္ဓ အဗ္ဗန္တိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ (အနံ့ကို သုံးစားကြကုန်၏။) ဣတိ
ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ တေရဋ္ဌဿ မဟာရာဇဿ ပရိဝါရဘူတာ။ (တေရဋ္ဌနတ်မင်းကြီး၏ အခြွေ
အရံနတ်တို့တည်း။) ယဇန္တိ ဝေဿဝဏသက္ကာဒိဂေ ပူဇေန္တိ (ဝေဿဝဏ်နတ်
မင်း သိကြားမင်း အစရှိသည်တို့ကို ပူဇော်ကြကုန်၏။) ဣတိ ယက္ခာ၊ တေန
တေန ဝါ ပဏိမိကဗ္ဗာဒိနာ ယဇိတဗျာ ပူဇေတဗ္ဗာတိ ယက္ခာ၊ (ထိုထို ဆုတောင်းမှု
အစရှိသည်ဖြင့် ပူဇော်ထိုက်သော နတ်တို့တည်း။ (ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ
ပရိဝါရဘူတာ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန “အမနုဿာ” တိ အဝိဓသသေန ဝုတ္တံ။) အဋ္ဌ
ကထာ၌ကား-“အမနုဿာ”ဟူသော အမည်သည် နတ်အားလုံးနှင့်ဆိုင်သောကြောင့်
“အဝိဓသသေန”ဟုဆိုသည်။)

အရပ်၌။ သရန္တာ၊ မကျော်မလွှား အဆက်ဆက်သွားကုန်သည်။ ဝါ၊ ရွှေ
တူးကုန်သည်။ (ဟုတူ။) ဂန္ဓန္တိ၊ ကုန်၏။ (တေ၊ ထိုမြေ ကင်း အစရှိ
သော သတ္တဝါတို့သည်။) သရိသပါတိ၊ သရိသပ-တို့မည်၏။ [သရိရေန
သပ္ပန္နိတိ သရိသပါ၊ သရိရသပ္ပ ဟု ဆိုလိုလျက်ရနှင့် ပကိုချေ၊ ဂတိ အနက်ဟော
သပ္ပဓာတ်တည်း။] တေသံ တေသန္တိ၊ ကား။ တေသံ တေသံ ဒေဝဂန္ဓဗ္ဗာဒိနံ၊
ထိုထို နတ် ဂန္ဓဗ္ဗအစရှိသည်တို့၏။ တဒတ္ထာယာတိ၊ ကား။ ဒေဝဂန္ဓဗ္ဗာဒိ
ဘာဝါယ၊ နတ် ဂန္ဓဗ္ဗအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ် အကျိုးငှာ။ (ဇာတိ န အတ်
ဝိဿ-၌ စပ်။) ဇာတိနိရောဓာတိ၊ ကား။ ဇာတိဝိဂမာ၊ ဇာတိ၏ ကင်းခြင်း
ကြောင့်။ ဇာတိ အဘာဝါ၊ ဇာတိ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဇာတိဟူသော
သဘောတရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။) ဣတိ အတ္ထော။

ဟေတုတိအာဒိနိ၊ ဟေတု အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံသော
ပုဒ်တို့သည်လည်း။ ကာရဏဝေဝစနာနိ ဝေ၊ ကာရဏသဒ္ဓါ၏ ဝေဝစပ်ပရိ
ယာယ် စကားလှယ်တို့ချည်းသာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။
(ဝုစ္စတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ အကြောင်းသည်။ (ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ-၌ စပ်။)
အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဖလတ္ထာယ၊ ဖလ၏ အကျိုးငှာ။ ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ၊
ဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မိမိ၏ အကျိုးငှာ ဖြစ်တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။) ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို အကြောင်းကို။ (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊
သည်။ (နိဒေတိ-၌ စပ်။) ဖလံ၊ အကျိုးကို။ နိဒေတိ၊ အပ်နှင်းတတ်၏။
[ဖလကိုအပ်နှင်းပုံကို ထင်ရှားပြလို၍ “ဟန္တုပ။ အပ္ပေတိ ဝိယ စသည်ကိုမိန့်။]

ဇာတိနိရောဓာ။ ။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ လာဘဿ၊ ရအပ်ပြီးသော သဘောကို မရခြင်း
၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ချုပ်ခြင်း ကင်းခြင်းကို။ နိရောဓော (တိ စ)၊
နိရောဓဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝိဂမော တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ။ ဣ
ပန အစ္စန္ဒာဘာဝေါ၊ ဤ ဇာတိနိရောဓာ ဟူသော ပါဠိအရပ်၌ကား စင်စစ်ဖြစ်
ခြင်းကို။ အဓိပ္ပေတော။ (ကသ္မာ။) “သဗ္ဗသော ဇာတိယာ အသတိ”တိ အဝတ္တာ
“ဇာတိနိရောဓာ”တိ ပုတ္တတ္တာတိ အာဟ “အဘာဝါတိ အတ္ထော”တိ။-ဋီကာ။

ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ။ ။ “ဟိ ဂတိမိ” ဟူသော ဓာတ် “ယေ ဂတုတ္တာ တေ ဗုဒ္ဓုတ္တာ
ပဝတ္တိ ပါပုဏတ္တကာ” အရ ဂတိ အနက်ရှိသော ဓာတ်သည် ပဝတ္တိအနက် ကိုလည်း
ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဟိနောတိ ကို “ပဝတ္တတိ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ဟိ နောတိ
ပဝတ္တတိ ဖလံ စေသ္မာတိဟေတု”ဟု ပြ။

ဟန္တာ ရော့။ နံ၊ ထို အကျိုးကို။ ဂဏှထ၊ ယူကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပေတိ ဝိယ၊ အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အကျိုးကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နိဒါနံ၊ နိဒါန်းဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ။)

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ တတော၊ ထို အကြောင်းမှ။ သမုဒေတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ တဉ္စ၊ ထို အကြောင်းကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဧတိ ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဒယောတိ၊ စ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ပစ္စယောတိ၊ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ ဧသ (ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။

အပိ စ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ယဒိဒံ ဇာတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ယဒိဒန္တိ၊ ယဒိဒံဟူသော သဒ္ဒါသည်။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ တဿ၊ ထို နိပါတ်၏။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ (ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ-အစရှိသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။) လိင်္ဂါနုရူပတော၊ လိင်္ဂအားလျော်သောအားဖြင့်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ယဒိဒံ ဇာတိ-ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ယသော ဇာတိ၊ အကြင်ဇာတိသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ (အယံ)၊ ဤ သည်ကား။ အဿ၊ ထို ယဒိဒံ-ဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။

ဣဒံ ဂဏှထ နံ။ ။ “ဣဒံ မေ ဖလံ၊ ဂဏှထ နံ” နှိ (ဤအရာသည် ငါ၏ အကျိုးတည်း။ ထိုအကျိုးကို ယူကုန်လော့ ဟူ၍။) ဧဝံ အပ္ပေတိ ဝိယ နိယျာတေတိ ဝိယ။—ဋီကာ။ အပ္ပဓာတ်သည် ရောက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။” အပ္ပေတိ၊ “ရောက်စေ” ဟူသည် အပ်နှင်းခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “နိယျာတေတိ ဝိယ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဤဋီကာ အဖွင့်၌ “ဣဒံ ဂဏှထ နံ” ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “ဟန္တာ နံ ဂဏှထ” ဟု ရှိသည်။ [နိပုဗ္ဗ+ဒါဓာတ် ယု ပစ္စည်း၊ ဤ၌ ဒါဓာတ်၏ ပေးခြင်းကိုပင် အပ်နှင်းခြင်း” ဟု ဆိုသည်။]

အပိ စ။ ။ “ဧသ နယော” တိ အဝိသေသံ အတိဒိသိက္ခာ၊ ဤနည်းအတိုင်း တည်းဟု အထူးမရှိ ပုံကို ညွှန်ပြပြီး၍။ ဝိသေသမတ္တဿ အတ္ထံ ဒသေတံ-အထူးမျှ ဖြစ်သော အနက်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ “အပိစာ” တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။ ဤဋီကာ အဖွင့်အတိုင်း အပိစကို စဉ်းငယ်အထူးကိုပြသောနိပါတ်ဟု မှတ်ပါ။

ယဒိဒန္တိနိပါတော။ ။ “နိပါတ်” ဟု ဆိုသော်လည်း နိပါတမတ္တံ ကဲ့သို့ အနက်မရ နိပါတ်မျှမဟုတ်။ လိင်္ဂသုံးပါး ဝိဘတ် ၇-သွယ် ဝုဗ္ဗိသွယ်တို့ဖြင့် အနက်ရနိုင်သော နိပါတ်တည်း။ ထို့ကြောင့်—“တဿ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု မိန့်သည်။ လိင်္ဂ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၃၂၃

ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏသံ၊ ၏။ ဥပနိဿယကောဋိယာ၊ ဥပနိဿယ
ပစ္စည်းဟူသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဟူသော
ဦးခေါင်းအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ [ဤ ပုဒ်၏
အဓိပ္ပာယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ “ဒိဋ္ဌိဂတိကာဓိဋ္ဌာန ဝဇ္ဇကထာ”၌
ပြခဲ့ပြီ။]

၉၉။ ဘဝပဓ၊ ဘဝပုဒ်၌။ ကိမ္မိစိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်။
ဩကာသပရိဂ္ဂဟော၊ ဘဝ၏ ဖြစ်ရာအရပ်ကို ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းကို။ကတော၊
ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဩကာသတို့တွင်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ အဝိစိ
ပရိယန္တံ၊ အဝိစိ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဥပရိ၊ အထက်
၌။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိဒေဝေ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိ နတ်တို့ကို။ အန္တောကရိ
တွာ၊ အတွင်းပြု၍။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။
အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၌။ (ယုဇ္ဇတိ၊
သင့်၏။) ဣဓ ပန၊ ဤနေရာ၌ကား။ ကမ္မဘဝေ၊ ကမ္မဘဝ၌။ ယုဇ္ဇတိ၊
၏။ ဟံ၊ မှန်။ သော၊ ထို ကမ္မဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိအား။ ဥပ
နိဿယကောဋိယာဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဟူသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်ပင်။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဥပါဒါနပဒါဒိသု ပိ၊ ဥပါဒါနပုဒ်အစရှိသည်တို့
၌လည်း။ ကိမ္မိစိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသောဤပုဒ်ဖြင့်။ ဩကာသပရိဂ္ဂဟော ဝ၊
ဥပါဒါနဝသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်ကိုပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကိုပင်။ ကတော၊ပြီ။
ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

၁၀၀။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဒ်၌။ ကာမုပါ
ဒါနံ၊ သည်။ တိဏ္ဍပိ၊ ကုန်သော။ ကမ္မဘဝါနံ၊ ကမ္မဘဝတို့အားလည်း
ကောင်း။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ဥပပတ္တိဘဝါနံ စ၊ ဥပပတ္တိဘဝတို့အား
လည်းကောင်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ။)သေသာနိပိ၊ ကာမုပါဒါနံ

အားလျော်သောအားဖြင့် အနက်ကို သိထိုက်သည် မဟုတ်သေး။ ဝိဘတ် ဝုဓ်အား
ဖြင့်လည်း လျော်အောင် အနက်ကို သိနိုင်သေး၏။ ယဒိဒံ (ယော အယံ)ဘဝေါ၊
ယဒိဒံ (ယံ ဣဒံ)စိတ္တံ၊ ယဒိဒံ (ယာ အယံ)ဇာတိ၊ ယဒိဒံ (ယေ ဣမေ) သင်္ခါရာ
စသည်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့်-“ယဒိဒံသာ ပုဒ်ရှိရာ သုံးဖြာလိင်နှင့်ရွေး၊ နှစ်ဖြာ ဝုဓ်
နှင့်တွေး။”ဟု ရှေးဆရာတို့ မိန့်ကြသည်။

တိဏ္ဍဗ္ဗိကမ္မဘဝါနံ။ ။ကာမကမ္မဘဝါဒိနံ တိဏ္ဍဗ္ဗိ ကမ္မဘဝါနံ- ကာမကမ္မဘဝ
ရူပကမ္မဘဝ အရူပကမ္မဘဝတို့အား၊ တိဏ္ဍဗ္ဗိဥပပတ္တိဘဝါနံ၊ ကာမုပပတ္တိဘဝါဒိနံ
တိဏ္ဍဗ္ဗိဥပပတ္တိဘဝါနံ၊ ကာမဥပပတ္တိဘဝစသောအားဖြင့် ထိုသုံးပါးတို့အား။

မူ ကြွင်းသောဥပါဒါန်တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ [ဣတိတိဇံဝုတ္တနယေန။]ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ စတုဝိသတိ၊ ၂၄-ပါးသော။ ဘဝါ၊ 'ဘဝတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [ဒွါဒသ ကမ္မဘဝါဒွါဒသ ဥပပတ္တိဘဝါတိ စတုဝိသတိဘဝါဝေဒိတဗ္ဗာ (ကမ္မဘဝ ၁၂, ဥပပတ္တိဘဝ ၁၂, အားဖြင့် ၂၄ ပါးသော ဘဝဖြစ်သည်။] ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါဟူသောပါဌ၌။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မချအားဖြင့်၊ ဒွါဒသ၊ ၁၂ ပါးကုန်သော။ ကမ္မဘဝါ၊ တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဥပပတ္တိဘဝမပါသောကြောင့် "နိပ္ပရိယာယေန"ဟု ဆိုသည်။]တေသံ၊ ထို ကမ္မဘဝတို့အား။ ဥပါဒါနာနိ၊ တို့သည်။ သဟဇာတကောဋိယာ ပိ၊ သဟဇာတ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပနိဿယကောဋိယာ ပိ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။

၁၀၁။ ရူပတဏှာတိ၊ ကား။ ရူပါရမ္မဏေ၊ ရူပါရုံ၌။ (ပဝတ္တာ-သော။) တဏှာ၊ လည်းကောင်း။ သဒ္ဓတဏှာဒီသု၊ သဒ္ဓတဏှာ အစရှိသည်တို့၌။ သေ (သေသော)၊ သည်။ နယော၊ [တည်း။ "သဒ္ဓါရမ္မဏေ (ပဝတ္တာ) တဏှာ သဒ္ဓတဏှာ"စသည်။] ပန၊ ဆက်။ သာ သော တဏှာ၊ ထို တဏှာသည်၊ ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန်အား။ သဟဇာတကောဋိယာ ပိ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပနိဿယကောဋိယာ ပိ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။

၁၀၂။ သေ ပစ္စယော တဏှာယ၊ ယဒိဓံ ဝေဒနာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဝိပါကဝေဒနာ၊ ဝိပါကဝေဒနာသည်။ တဏှာယ၊ အား။ ဥပနိဿယကောဋိယာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။ အညာ၊ ဝိပါကဝေဒနာမှ တပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကိရိယာဝေဒနာသည်။ အညာတပိ၊ ဥပနိဿယကောဋိမှ တပါးသော သဟဇာတကောဋိ အားဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။)ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အညာတပိတိ သဟဇာတကောဋိယာ ပိ။-ဋီကာ။]

၁၀၃။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထာဝတော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိတော်အစဉ်ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇမူလဘူတံ၊ ဝဋ်၏အရင်းခံဖြစ်၍ဖြစ်သော။

တထာသေသာနိပိ။ ။ဒိဋ္ဌါပါဒါနာဒီနိ သေသုပါဒါနာနိပိ တိဏ္ဍမ္ပိ ကမ္မဘဝါနိ၊ တိဏ္ဍမ္ပ ဥပပတ္တိဘဝါနိ ပစ္စယောတိ အတ္ထော၊ တထာဖြင့် တိဏ္ဍမ္ပိ ကမ္မဘဝါနိတိဏ္ဍမ္ပ ဥပပတ္တိဘဝါနိတို့ ညွှန်းသည်။

ပုရိမတဏှံ၊ ရှေးဘဝ၌ပြီးပြီးသောတဏှာကို။ [ပုရိမတဏှန္တိ ပုရိမဘဝသိဒ္ဓံ
 တဏှံ။-ဋီကာ။] ဒသေတော၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ဒေသနံ၊ ဒေသ
 နာတော်ကို။ (အာဟ-၌စပ်)၊ ပိဋ္ဌိယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ပဟရိတော၊ ပုတ်ခတ်
 ၍သော်လည်းကောင်း။ ကေသေသု၊ ဆံတို့၌။ ဂဟေတောဝါ၊ ကိုင်ဆွဲ၍
 သော်လည်းကောင်း။ ဝိရဝန္တံ ဝိရဝန္တံ၊ မြည်တမ်း၍နေသူ မြည်တမ်း၍နေ
 သူကို။ မဂ္ဂတော၊ လမ်းမှ။ ဩက္ကာမေန္တော ဝိယ၊ ဘေးသို့သွားစေသကဲ့သို့။
 ဝါ၊ ဖယ်ချသကဲ့သို့။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ (“ဝေဒနံ
 ပဋိစ္စတဏှာမှ စ၍ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော” တိုင်အောင်သောပုဒ်တို့ဖြင့်။)
 သမုဒါစာရတဏှံ၊ ကောင်းစွာအထက်ထက်၌ ဖြစ်တတ်သောတဏှာကို။ ဝါ၊
 အဆက်မပြတ်ဖြစ်သောတဏှာကို။ ဒသေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဣတိ ။ပ။ တဏှာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားတော်ကို။ အာဟ၊
 ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဣတိခေါ်ပနေတဲ့ အစရှိသောစကားရပ်၌။ တဏှာတိ (ဧတ္ထ)၊
 ဟူသောဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဘမာနာ၊ ကုန်သော။) တဏှာ၊ တို့သည်။ သေန
 တဏှာစ၊ ရှာမှီးကြောင်းတဏှာလည်းကောင်း။ သေတတဏှာစ၊ ရှာမှီးအပ်
 ပြီးသောဝတ္ထု၌ဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ၊ နှစ်ပါး
 တို့တည်း။ [သေနတဏှာတိ ဘောဂါနံ ပရိယေသနဝသေန ပဝတ္ထတဏှာ၊
 သေတတဏှာတိ ပရိယံဋ္ဌေသု ဘောဂေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနတဏှာ။-ဋီကာ။

ယာယ တဏှာယ၊ အကြင်တဏှာဖြင့်။ အပေတသကံပယာဒိနိ၊ ဆိတ်တို့
 ၏သွားလာရာဖြစ်သော တောင်ကြိုတောင်ကြားလမ်း၊ သံဠောင့်တို့ကိုစိုက်၍
 ဆွဲတက်ရသောလမ်း အစရှိသည်တို့သို့။ ပဋိပဇ္ဇိတော၊ သွား၍။ ဘောဂေ၊
 စည်းစိမ်တို့ကို။ သေတိ ဂဝေသတိ၊ ရှာမှီး၏။ အယံ၊ ဤရှာမှီးကြောင်း
 တဏှာသည်။ သေနတဏှာနာမ၊ မည်၏။ [ယာယသေတိ ကိုထောက်၍ “သေတိ
 ယာယာတိ သေနာ” ဟုပြု။ တဏှာနှင့်ကမ္မဓာရယ်တို့] သေတေသု ဂဝေသိ
 တေသု၊ ရှာမှီးအပ်ပြီးကုန်သော။ ပဋိလဇ္ဈေသု၊ ရအပ်ပြီးကုန်သော။ တေသု၊
 ထို စည်းစိမ်တို့၌။ ယာ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ
 တဏှာသည်။ သေတတဏှာနာမ၊ မည်၏။ [သေယံ သူတိ သေတ၊ (ရှာမှီး
 အပ်ပြီးသောစည်းစိမ်တို့။) သေတေသု ပဝတ္ထာ တဏှာ သေတတဏှာ။] တဒု
 ဘယမ္ပိ၊ ထို နှစ်ပါးစုံသောတဏှာသည်လည်း။ သပုဒါစာရတဏှာယ ဝေ၊
 ကောင်းစွာအထက်အထက်၌ဖြစ်တတ်သောတဏှာ၏ပင်။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်
 ဖြစ်တတ်သောတဏှာ၏ပင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိ
 ဓာပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သော၊ ဤ တဏှာသည်။
 ဝေဒနံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။) တဏှာနာမ၊ မည်၏။

မဟာဝါ(ပ) ၂၁ (ခ)

ပရိယေသနာ နာမ၊ မည်သည်။ ရူပါဒိအာရမ္မဏပရိယေသနာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့ကို ရှာမှီးကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ရှာမှီးကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ တဏှာယ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဟောတိ၊ ၏။ လာဘောတိ၊ ကား။ ရူပါဒိအာရမ္မဏပဋိလာဘော၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့ကို ရခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုရခြင်း သည်။ ပရိယေသနာယ၊ ရှားမှီးခြင်းသည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ ဉာဏတဏှာဒိဋ္ဌိဝိတက္ကဝိသေန၊ ဉာဏ ဝိနိစ္ဆယ တဏှာဝိနိစ္ဆယ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယ ဝိတက္ကဝိနိစ္ဆယ တို့၏ အပြားအားဖြင့် စတုပ္ပိဓော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးတို့တွင်။ သုဝိနိစ္ဆယံ၊ သုခကို ဆုံး ဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်ကို။ ဗညာ၊ သိရာ၏။ သုဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဥတု၊ သိပြီး၍။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ သုခံ၊ ကာယိကသုခ စေတသိကသုခကို။ အနုယုဇ္ဈေယျ၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်ရာ၏။ ဣတိ၊ အယံ၊ ဤ ဝိနိစ္ဆယသည်။ ဉာဏဝိနိစ္ဆယော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်မည်၏။ ဝိနိစ္ဆယော တိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဘမာနာ၊ ကုန်သော။) ဝိနိစ္ဆယာ၊ တို့သည်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ၊ လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော စ၊ လည်း ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တို့တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဂတာနိ၊ လာ ကုန်သော။ အဋ္ဌသတ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တရားရှစ်ပါးသော အထူးထူး အပြား

ပရိယေသနာ။ ။ ပရိတာသနဝသေန ပရိယေသတိ တောယာတိ ပရိယေသနာ၊ (တပ်မက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ရှားမှီးကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်။) အာသယတော၊ အကြောင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပယောဂတော စ၊ အားထုတ်ခြင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိယေသနာ တထာ ပဝတ္ထော စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ တေနာဟ “တဏှာယ သတိ ဟောတိ” တိ။—နိကာ။

ရူပါဒိအာရမ္မဏပဋိလာဘော။ ။ သဝတ္ထုကာနံ။ ရူပါရုံစသည်တို့၏ မှီရာဝတ္ထု၊ နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏာနံ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့ကို။ ဂဝေ သနဝသေန၊ ရှားမှီးခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ (ပဋိလာဘော၊ ရခြင်း။) ပဝတ္ထိယံ ပန၊ ပဝတ္ထိအခါ၌ကား။ အပရိယိဋ္ဌိယေဝ၊ မရှာအပ်ပဲသာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တမ္ပိ၊ ထို မရှာအပ်ပဲရအပ်သော အာရုံသည်လည်း။ အတ္ထတော၊ လိုရင်းအနက်အား ဖြင့်။ ပရိယေသနာယ၊ ကြောင့်။ လဗ္ဘမေဝ နာမ၊ ရအပ်သည်မည်သည်သာ။ (ကသ္မိာ။) တထာရူပဿ၊ ထို ရထိုက်သောသဘောရှိသော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ပုဗ္ဗေကတတ္တာ ဧဝ၊ ရှေးဘဝကပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ လဗ္ဘနတော၊ ရခြင်းကြောင့်တည်း။ တေနာဟ “သော ဟိ ပရိယေသနာယ သတိ ဟောတိ” တိ။—နိကာ။

ပြား ဖြစ်သော တဏှာတို့သည်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော၊ မည်၏။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ၆၂-ပါးသော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော၊ မည်၏။

ပန၊ ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒ၊ အရှင်ဖြစ်သောသိကြား။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ ဝိတက္ကနိဒါနော၊ ဝိတက်ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ ဤ သက္ကပဉ္စသုတ်၌။ ဣဓ၊ ဤ မဟာနိဒါန သုတ်၌။ [ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ မဟာနိဒါနသုတ္တေ။-ဋီကာ။] ဝိနိစ္ဆယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိတက္ကောယေဝ၊ သာ။ အာဂတော၊ လာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ လာဘံ၊ ရအပ်သော စည်းစိမ်ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ၊ ဣဋ္ဌလာဘ် အနိဋ္ဌလာဘ် ကိုလည်းကောင်း။ သန္တရာ သန္တရဉ္စ၊ ကောင်းသောလာဘ် မကောင်းသောလာဘ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝိတက္ကေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိနိစ္စိနာတိ၊ ဆုံးဖြတ်၏။ (ကံ၊ နည်း။) ဧတ္တကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝတ္ထုသည်။ မေ၊ ၏။ ရူပါရမ္မဏတ္ထာယ၊ ရူပါရုံ၏ အကျိုးငှာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧတ္တကံ၊ သည်။ (မေ၊ ၏။) သဒ္ဓါဒိ အာရမ္မဏတ္ထာယ၊ သဒ္ဓါရုံအစရှိသော အာရုံ၏အကျိုးငှာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧတ္တကံ၊ သည်။ မယံ၊ ငါ၏(အတွက်)။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧတ္တကံ၊ သည်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏(အတွက်)။ (ဘဝိဿတိ။) ဧတ္တကံ၊ ကိုး ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ သုံးဆောင်အံ့။ ဧတ္တကံ၊ ကိုး။ နိဒဟိဿ၊ မိ၊ သိမိုးသိမ်းထားအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝိနိစ္စိနာတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဆန္ဒရာဂေါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အကုသလဝိတက္ကေန၊ အကုသိုလ် ဝိတက်ဖြင့်။ ဝိတက္ကိတဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကြံစည်အပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၌။ ဒုဗ္ဗလရာဂေါ စ၊ အားမရှိသော ရာဂသည်လည်းကောင်း။ ဗလဝရာဂေါ စ၊ အားရှိသော ရာဂသည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ(ဆန္ဒရာဂ ခွယ်)၊ ဤဆန္ဒရာဂနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဣဓ၊ ဤသုတ်၌။ တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ ဆန္ဒော တိ၊ ဆန္ဒဟူသော အမည်သည်။ ဒုဗ္ဗလရာဂဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ အဇ္ဈောသာနန္တိ၊ ကား။ အဟံ၊ ဝါတည်း။ မမံ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗလဝသန္နိဋ္ဌာနံ၊ အားရှိသော ဆုံးဖြတ်ခြင်း

အဇ္ဈောသာနံ။ ။တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန အာဘိနိဝေသနံ၊ အလွန်သက်ဝင်ခြင်းတည်း။ (အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်။) သဒ္ဓတ္တအားဖြင့်ကား “အဓိ၊ လွှမ်းမိုး၍။ အဝ၊ သက်ဝင်၍။ သာနံ၊ ပြီးဆုံးခြင်း။” ဟု ဖြစ်၏။ မယံ ဣဒန္တိ တဏှာဂါဟော၊ ဤဟာသည် ငါ၏ဥစ္စာတည်းဟု တဏှာဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းသည်။ ယေဘုယျေနအတ္တဂ္ဂါဟသန္နိဿယော ဝဟောတိ၊ အတ္တဟု ယူခြင်းလျှင် မှီရာရှိသည်သာ။ တေနာဟ အဟံ မမန္တိ။-ဋီကာ။

တည်း။ ပရိဂ္ဂဟော တိကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟဏ
 ကရဏံ၊ သိမ်ဆည်းမှုကို ပြုခြင်းတည်း။ မစ္ဆရိယန္တိ၊ ကား။ ပရေဟိ၊ သူတပါး
 တို့နှင့်။ သာဓာရဏဘာဝဿ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို။ (“တူသောဆောင်ခြင်း
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို” ဟု သဒ္ဒါအနက်ပေး။) အသဟနတာ၊ သည်းခံခြင်းမရှိသူ၏
 အဖြစ်တည်း။ [နတ္ထိ သဟနံ ယဿာ တိ အသဟနော၊ အသဟနဿ ဘာ
 ဝေါ အသဟနတာ။ မစ္ဆရိယံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၊ စေတသိက်
 ပိုင်း အကုသလရာသိ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ အဿ၊ ထို့
 မစ္ဆရိယံပုဒ်၏။ (ဝစနတ္ထံ-၌ စပ်။) ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့
 သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝစနတ္ထံ၊ သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။
 (ကိ။) ဣဒံ အစ္ဆရိယံ၊ ဤအံဩဖွယ် အရာဝတ္ထုသည်။ မယုမေဝ၊ ငါ၏
 အတွက်သာ။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏အတွက်။ အစ္ဆရိယံ၊
 သည်။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်ပါစေလင့်။ [ဤ၌ “အစ္ဆရိယံ” ပိုဟန်တူသည်။]
 ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မစ္ဆရိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ။) [ဤအဖွင့်ဖြင့် “မာ+အစ္ဆရိယံ” ဟု ပုဒ်ခွဲပုံကိုပြသည်။]

အာရက္ခော တိ၊ ကား။ ဒွါရပိဒဟန မဉ္ဇူသဂေါပနာဒိဝသေန-တံခါး
 ကိုပိတ်ခြင်း သေတ္တာ၌ လုံခြုံစေခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သုဠ၊
 ကောင်းစွာ။ ရက္ခဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းတည်း။ အဓိကရေတိ၊ အကျိုး
 တရားကို အလွန်ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိကရဏံ၊ မည်၏။ ဧတံ၊
 ဤ အဓိကရဏံ-ဟူသောအမည်သည်။ ကာရဏဿ၊ အကြောင်း၏။ နာမံ၊
 အမည်တည်း။ အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဘာဝနပုံသကံ၊
 ဘာဝနပုံသက သဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ ကြံယာ၌ စပ်ထိုက်သော နပုလ္လင်မှီသော
 သဒ္ဒါတည်း။ အာရက္ခဟေတု၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းရှိ
 သည်ဖြစ်၍။ (ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဝစနတ္ထံ ဝဒန္တိ။ ။ နိရုတ္တိနယေန၊ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝစနတ္ထံ
 သဒ္ဒါ၏အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ ထိုသဒ္ဒါနက်ကိုပြရာ၌ “မာ အစ္ဆရိယံ”
 သည် လိုရင်းတည်း။ မိမိအတွက် “ဣဒံ ဓမ အစ္ဆရိယံ” ဟု ဖြစ်၍ သူတပါးတို့၏
 အတွက် “မာ အညေသံ အစ္ဆရိယံ” ဟု ဖြစ်၏။ “ဣဒံ ဓမ အညေသံ” ပုဒ်တို့ကို
 ချေ၍ “မာ အစ္ဆရိယံ” ဟု ကွင်းကျန်စေရသောကြောင့် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ပုဒ်ပြီးစေ
 ရသည်ဟု ဆိုသည်။

အဓိကရဏံ။ ။ အတ္တနော ဖလံ ကရောတိတိ ကရဏံ၊ (မိမိအကျိုးကို ပြုတတ်
 သော အကြောင်း။) ယံ ကိဉ္စိ ကာရဏံ၊ (အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကြောင်း

ဒဏ္ဍာဒါနာဒိသု၊ ဒဏ္ဍာဒါန အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေဝေဒိ တဗ္ဗော။) ပရနိသေဓနတ္ထံ၊ သူတပါးကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒဏ္ဍာဿ၊ တုတ်ကို။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကိုင်ခြင်းသည်။ ဒဏ္ဍာဒါနံ၊ မည်၏။ ဧကတောဓာရာဒိနော၊ တဘက်၌ အသွားရှိသော ဓားအစရှိသော။ သတ္တဿ၊ လက်နက်ကို။ အာဒါနံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ သတ္တာဒါနံ၊ မည်၏။ ကလဟောတိ၊ ကား။ ကာယကလဟော ပိ၊ ကိုယ်ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်း သည် လည်းကောင်း။ ဝါစာကလဟော ပိ၊ နှုတ်ဖြင့်ငြင်းခုံခြင်းသည်လည်း ကောင်းတည်း။ ပုရိမော ပုရိမော၊ ရှေး၌ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ဝိဓရာဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ ဝိဂ္ဂဟော၊ မည်၏။ ပစ္ဆိမော ပစ္ဆိမော၊ နောက်၌ နောက်၌ဖြစ်သော။ (ဝိဓရာဓော သည်း) ဝိဝါဒေါ၊ မည်၏။ တုဝံ တုဝန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အဂါရဝ ဝစနံ၊ မရှိမသေ ပြောဆိုကြောင်း သဒ္ဒါ တည်း။ တုဝံ တုဝံ၊ နင်နင်။

၁၁၂။ ဣဒါနိ၊ အနုလောမနည်းကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ “ပဋိလောမ နယေနာပိ၊ ပဋိလောမနည်းအားဖြင့်လည်း။ တံ သမုဒါစာရတဏှံ၊ ထိုကောင်း စွာ အထက်ထက်၌ ဖြစ်သော တဏှာကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော

ရ၏။) အဓိကံ+ကရဏန္တိ အဓိကရဏံ၊ (လွန်ကဲသောအကြောင်း။) ဝိသေသကာရဏံ၊ (ထူးသောအကြောင်းကိုရ၏။) ဝိသေသကာရဏန္တိ၊ (ထူးသောအကြောင်း ဟူသည် လည်း။) ဘောဂါနံ အာရက္ခဒဏ္ဍာဒါနာဒိ အနတ္ထသမ္ပဝဿ (၏ အကြောင်းတည်း။) ဣတိ ဝုတ္တံ “အာရက္ခာဓိကရဏ”န္တိအာဒိ။-ဋီကာ။

အဂါရဝ ဝစနံ။ ။ဂရုဓနာ၊ အလေးပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အလေးပြုခြင်းကြိယာတည်း။ ဝါရဝံ၊ ယာ။ န+ဝါရဝံ အဂါရဝံ။ အဂါရဝေန၊ အလေးပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အလေးပြုခြင်းကြိယာ မဟုတ်သော မလေးစားခြင်းဖြင့်+ဝစနံ၊ ပြောဆိုကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ အဂါရဝ ဝစနံ၊ သဒ္ဒါ။ ထို့ကြောင့်-“တုဝံ တုဝံ၊ သင် သင်” ဟု မပေးရ။ “နင် နင်”ဟု ပေးရသည်။

ဋီကာ-တုဝံ တုဝန္တိ၊ အလေးမပြုသံ ပါအောင် နင်နင် ဟူ၍။ အဂါရဝ ဝစနံ သဟာရဏာတော၊ အဂါရဝ စကားနှင့်တကွဖြစ်သောကြောင့်။ (အဂါရဝဝစနံ-၌ စပ်။) သဗ္ဗေ တေ (ထိုဒဏ္ဍာဒါန-အစရှိသောတရားတို့ကို။) တဿ ပဝတ္ထာ၊ (ထိုတုတ် ကိုင်ခြင်း အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။) ဒေါမနဿသဟဂတ ဖိတ္တုပ္ပါဒါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ပဝန္တိ”တိ။

တဏှာကို။ ဒေသတုံ၊ ငှာ။ ပုန၊ ဖန်။ အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာရ
 တန္တော၊ အားထုတ်တော်မူလျက်။ ဒေသနံ၊ ဒေသနာတော်ကို။ နိဝတ္ထေသိ၊
 နှစ်စေတော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိလောမနည်း၌။ (တနည်း။) တတ္ထ၊ ထို
 အာရက္ခာဓိကရဏံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကာမတဏှာတိ၊ ကား။ ပဉ္စကာမ
 ဂုဏိကရာဂဝသေန၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်၌ဖြစ်သော ရာဂ၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ ရူပါဒိတဏှာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌ ဖြစ်သော
 တဏှာတည်း။ ဘဝတဏှာတိ၊ ကား။ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ သဿတ
 ဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ ရာဂတည်း။ ဝိဘဝတဏှာတိ၊ ကား။
 ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ တည်း။
 ဣမေ၊ ဒွေ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ ဝနုမူလတဏှာ စ၊ ဝနုမူလ တဏှာလည်း
 ကောင်း။ သမုဒါစာရတဏှာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်

ဒေသနံ နိဝတ္ထေသိ။ ။ “တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ”တိအာဒိနာ အနုလောမ
 နယေန ပဝတ္တိတံ (ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော။) ဒေသနံ ပဋိလောမနယေန ပုန “အာရက္ခာ
 ဓိကရဏ”န္တိ အာရတန္တော (အားထုတ်တော်မူလျက်။) နိဝတ္ထေသိ။ (နှစ်စေတော်
 မူပြီ။)

ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဝသေန။ ။ အာရမ္မဏာဘူတာ ပဉ္စကာမဂုဏာ စတဿ အတ္ထိ
 တိ ပဉ္စကာမဂုဏိကော (အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ရှိသောရာဂ။)
 တတ္ထ ရဉ္စနဝသေန အဘိရမဏာဝသေန မဝတ္ထရာဂေါ၊ (ထို ငါးပါးသောကာမဂုဏ်
 တို့၌ တပ်မက်ခြင်း၏အစွမ်း အလွန်မွေ့လျော်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောရာဂ။) တဿ
 ဝသေန ဥပ္ပန္နာ (ထိုရာဂအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော။) ရဉ္စနဝသေန တဏှာယနဝသေန ပဝတ္တာ
 (တဏှာကိုဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော။) ရူပါဒိတဏှာဝ ကာမေသု တဏှာ
 (ရူပါရုံအစရှိသည်တို့၌ဖြစ်သော တဏှာသည်သာ ကာမတို့၌ တပ်မက်တတ်သော
 တဏှာတည်း။)။ ဣတိ ကာမတဏှာ (ဤဝစနတ္ထကြောင့် ကာမတဏှာမည်၏။)

ဘဝတဏှာ။ ။ ဘဝတိ အတ္ထိ (အမြဲရှိ၏။) သမ္မကာလံ တိဋ္ဌတိ (အခါခပ်သိမ်း
 တည်ရှိ၏။) ဣတိ ပဝတ္တာ ဘဝဒိဋ္ဌိ (ဤသို့ဖြစ်သောဘဝဒိဋ္ဌိသည်။) ဥတ္တရပဒလောပေန
 (ဒိဋ္ဌိဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေခြင်းအားဖြင့်။) ဘဝေါ (ဘဝမည်၏။) တံ သဟဂတာ
 တဏှာ (ထို ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာသည်။) ဘဝတဏှာ။ “ဘဝန+သဟ
 ဂတာ+တဏှာ ဘဝတဏှာ” ဟုပြုပါ။ ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာ။

ဝိဘဝတဏှာ။ ။ ဝိဘဝတိ ဝိနဿတိ (အမြဲမတည်ပျက်၏။) ဥန္တိဇ္ဇတိ (ပြတ်၏။)
 ဣတိ ပဝတ္တာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ (အတ္တသည် အမြဲမဖြစ်ပျက်၏ ပြတ်၏ဟု ယူသောဒိဋ္ဌိသည်။)
 ဝိဘဝေါ (မည်၏။) ဥတ္တရပဒလောပေန၊ တံ သဟဂတာ တဏှာ (ထို ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ
 နှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာသည်။) ဝိဘဝတဏှာ (မည်၏။) ဣတိ အာဟ “သဿတ
 ဒိဋ္ဌိ” တိအာဒိ။

သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (ကေသမောသရဏာ ဘဝန္တိ-၌ စပ်။) ဒုယေနာတိ၊ ကား။ တဏှာလက္ခဏဝသေန၊ တဏှာ၏ လက္ခဏာ၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ကေဘာဝံ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သို့။ ဂတ၊ ရောက်ကုန်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဝသေန၊ ဝဋ္ဋမူလ တဏှာ သမုဒါစာရတဏှာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေဟိ၊ အဖို့အစုတို့ဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ ကေသမောသရဏာ၊ တပေါင်းတည်း ပေါင်းဆုံရခြင်းရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေဒနာ ပစ္စယေန၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းအားဖြင့်။ ကေပစ္စယာ၊ တူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ (ဘဝန္တိ။) ဣတိ အတ္ထော။

ဟိ၊ မှန်။ သမောသရဏံ၊ သည်။ ဩသရဏသမောသရဏံ၊ ဩသရဏသ မောသရဏလည်းကောင်း။ သဟဇာတသမောသရဏံ၊ လည်းကောင်း။ ပစ္စ ယသမောသရဏဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိခံ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို သုံးပါးတို့တွင်။ အတခေါ၊ပ။ ဘဝန္တိ တိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤ ဩ သရဏသည်။ ဩသရဏသမောသရဏံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ သက်ရောက် ရာဟူသော သမောသရဏမည်၏။ [အတ ခေါ၊ စင်စစ်ကား။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို တရားတို့သည်။ ကာမသမောသရဏာနိ၊ ကာမ ဟူ သော အညီအမျှသက်ရောက်ရာ ရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။] ဆန္ဒမူလ ကာ။ပ။ သမောသရဏာတိ၊ ဟူသော၊ ဣဒံ၊ သည်။ သဟဇာတသမော သရဏံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တကွဖြစ်ခြင်းဟူသော အညီအမျှ သက်ရောက် ခြင်းမည်၏။ [အာဝုသော၊ တို့။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဆန္ဒမူလကာ၊ ဆန္ဒဟူသော အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝေဒနာသမောသရဏာ၊ ဝေဒနာ ဟူသော သက် ရောက်ရာ ရှိကုန်၏။] ပန၊ ကား။ ဒုယေန ဝေဒနာယ ကေသမောသရဏာ တိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤ ဩသရဏကို။ ပစ္စယသမောသရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အညီအမျှသက်ရောက်ခဲ့ရာဟူ၍။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။

ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဝသေန။ ။ဋ္ဌေ ဓမ္မာတိ“သေ ပစ္စယော ဥပါဒါနဿ၊ ယဒိန္ဒ တဏှာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ဝဋ္ဋမူလတဏှာ စ (သံသရာဝဋ်၏ အရင်းခံဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။) “တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ သမုဒါစာရ တဏှာ စ(ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။) ဣတိ ဣမေ ဋ္ဌေ ဓမ္မာ၊ ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဝသေနာတိ ဝဋ္ဋမူလဝသေန ဧဝံ သမုဒါစာရ ဝသေန စ။-ဋီကာ။

[ဒုယေန၊ ဝဋ္ဋမူလတဏှာ သမုဒါစာရတဏှာ ဟူသော နှစ်ပါးသောအစိတ် အားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဌ။ ကေသမောသရဏာ၊ တခုတည်းသော အညီ အမျှ သက်ရောက်ရာ ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ တခုတည်းသော ပေါင်းဆုံရာ ရှိ ကုန်၏။]

၁၁၃။ စက္ခုသမ္ပယောတိအာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ အလုံး စုံသော ဖဿတို့သည်။ ဝိပါကဖဿာယေဝ၊ ဝိပါကဖဿတို့သာတည်း။ တေသု၊ ထို ဝိပါကဖဿတို့တွင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ လောကုတ္တရဝိပါကဖဿေ၊ လောကုတ္တရဝိပါက ဖဿတို့ကို။ ထပေတွာ၊ ရှိ။ အဝသေသ၊ လော ကုတ္တရဝိပါကဖဿမှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒုတ္တိံသ၊ ၃၂ ပါးသော။ ဖဿာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယဒိဒံ ဖဿောတိ၊ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပါဌ၌။ ဖဿော၊ သည်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားအားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ကျေးဇူးပြုသော ပစ္စည်းတို့ကို ဋီကာ၌ အကျယ်ပြထား၏။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကျင့်ပြီးသူတို့အတွက် အလွယ်ပင်။]

၁၁၄။ ယေဟိ အာနန္ဒ အာကာရေဟိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါ ဌီရုပ်တို့၌။ ဝေဒနာဒိနံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့၏။ [အာဒိဖြင့် သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကိုယူ။] အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အသဒိသ ဘာဝါ၊ မတူသော အနုဘဝန စသော သဘောတို့ကို။ အာကာရာ၊ တို့ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဋီကာ၌ “ဘာဝါ” ဟုရှိ၏။ ဘာဝအရ ဖြစ် ကြောင်းဖြစ်ရာဟူသည် အနုဘဝန စသော သဘောပင်တည်း။ ထို့ ကြောင့် အဓိပ္ပါယ်မှာ “သဘာဝါ” နှင့် “တူ၏” ဟု မှတ်ပါ။] တေယေဝ၊ ထို ခံစားခြင်းအစရှိသော အခြင်းအရာတို့ကိုပင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ ဒဿိ ယမာနာ၊ ပြအပ်ကုန်လတ်သော်။ လိနံ၊ လျှို့ဝှက် တိမ်မြုပ်သော။ တံ တံ

ကေသမောသရဏာ။ ။ဦးဟိ အဝယဝေဟိ သမောသရန္တိ နိဗ္ဗတ္တဝသေန သမံ ဝတ္တန္တိ ဣတောတိ သမောသရဏံ (ဤအကြောင်းကြောင့် “ဝဋ္ဋမူလ သမုဒါစာရ” ဟူသော နှစ်ပါးကုန်သော အစိတ်တို့ဖြင့် ပေါင်းဆုံကုန်၏၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် အညီအမျှ ဖြစ်ကြရကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သမောသရဏမည်၏။) ပစ္စယော၊ (ဝေ ဒနာဟူသော အကြောင်းတည်း။) ဧကံ သမောသရဏံ ဧတာသန္တိ ကေသမောသ ဏာ (တခုတည်းသော အညီအမျှဖြစ်ရာအကြောင်းရှိသော တဏှာတို့။) ကေန ပန ကေသမောသရဏာ (အဘယ်အားဖြင့် တခုတည်းသော ပေါင်းဆုံရာရှိကုန်သနည်း။) ဣတိ အာဟ “ဝေဒနာယာ”တိ။ ဒေဝိ ဟိ တဏှာ ဝေဒနာပစ္စယာ ဧဝါတိ။ တေ နာဟ “ဝေဒနာပစ္စယေန ကေပစ္စယာ”တိ။—ဋီကာ။

အတ္တံ၊ ထိုထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂမေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ လိင်္ဂါနိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ။) [လိင်္ဂကို “လိန ဂမ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်
 ၍ “လိနံ အတ္တံ၊ ဂမေန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။] (တေ ယေဝ) တဿ တဿ၊ ထိုထို
 အာရုံသို့ရှေးရှုညွတ်ခြင်းအစရှိသော အနက်သဘောကို။ သဉ္ဇာနနဟေဟုတော၊
 မှတ်သားခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တာနိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ။)
 (တေ ယေဝ၊ တို့ကိုပင်။) တဿ တဿ၊ ထိုထို အရူပ၏အဖြစ် အစ
 ရှိသောအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ထိုထို ဝေဒယိတ အစရှိသော အပြားအား
 ဖြင့်။ ဥဒ္ဓေသိတဗ္ဗတော၊ ပြောဆို ညွှန်ပြထိုက်ကုန်သည်၏ “အဖြစ်ကြောင့်။
 ဥဒ္ဓေသ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဝေဒနာအစရှိ
 သည်တို့၏ အချင်းချင်းမတူကုန်သည်၏အဖြစ်၏ အာကာရဟု ဆိုအပ်သည်
 ၏အဖြစ် အစရှိသောအကြောင်းကြောင့်။) ဣတ္ထေ၊ ဤ ယေဟိ အာနန္ဒ
 အာကာရေဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ယေဟိ အာကာရေဟိ၊ အကြင် ဝေဒနာ အစရှိ
 သည်တို့၏ အချင်းချင်း မတူကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့်။ (ပညတ္တိ၊ ဟောတိ-၌ စပ်။) ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ၊ အကြင် လျှိုဝှက်
 တိမ်မြုပ်သော အနက်ကို သိစေတတ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ယေဟိ
 နိမိတ္တေဟိ၊ အကြင် ထိုထိုအာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်ခြင်း အစရှိသော အနက်
 သဘောကို မှတ်သားခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်း
 အရာတို့ဖြင့်။ ယေဟိ ဥဒ္ဓေသေဟိ၊ အကြင် ထိုထိုအရူပ၏အဖြစ် အစရှိသော
 အပြားအားဖြင့် ပြောဆို ညွှန်ပြထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့်။ နာမကာယဿ၊ နာမ်အပေါင်းကို။ နာမသမ္မဟဿ၊ နာမ်အပေါင်း
 ကို။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်၊ ဟောတိ။

စ၊ ဆက်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ဝေဒယိတာကာရေ၊ ခံစားခြင်းဟူသော
 အခြင်းအရာသည်။ ဝေဒယိတလိင်္ဂေ၊ ခံစားခြင်းဟူသော အသွင်အပြင်သည်။
 ဝေဒယိတနိမိတ္တေ၊ ခံစားခြင်းဟူသော သိမှတ်ကြောင်းသည်။ ဝေဒနာတိ၊
 ဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသေ၊ ဟောပြောအပ်သော သဒ္ဓါလည်း။ သတိ၊ ရှိသော်လည်း
 ကောင်း။ သညာယ၊ ၏။ သဉ္ဇာနနာကာရေ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းဟူသော
 အခြင်းအရာသည်။ သဉ္ဇာနနလိင်္ဂေ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းဟူသော အသွင်အပြင်
 သည်။ သဉ္ဇာနနနိမိတ္တေ၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းဟူသော သိမှတ်ကြောင်းသည်။
 သညာတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသေ၊ သတိ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ စေတနာကာရေ၊

စေ့ဆော်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ စေတနာလိင်္ဂေ၊ သည်။ စေတနာ
 နိမိတ္တေ။ သည်။ စေတနာတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသေ သတိ။ ဝိညာဏဿ၊
 ၏။ ဝိဇာနနာကာရေ၊ တမျိုးတဖုံသိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။
 ဝိဇာနနလိင်္ဂေ၊ သည်။ ဝိဇာနနနိမိတ္တေ၊ သည်။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဥဒ္ဓေသေ သတိ။ အယံ၊ ဤ ဝေဒနာအစရှိသော တရားအပေါင်းသည်။
 နာမကာယော၊ နာမကာယတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နာမကာယဿ၊ ကိံ။
 ယာ သော ပညတ္တိ၊ အကြင် အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ နာမကာယပညတ္တိဟေတုသု၊ နာမကာယကိုပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာဒိသု၊ ကုန်သော။ ဧတသု အာကာရာဒိသု၊ တို့သည်။
 အသတိ၊ သော်။ ရူပကာယေ၊ ဌံ။ အဓိဝစနသမ္ပယော၊ အဓိဝစနသမ္ပယသည်။
 ပညာယေထ အပိ နုခေါ၊ ထင်ရှားရာသေးသလော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ မနောဒွါရေ၊ ဌံ။
 အဓိဝစနသမ္ပယဝေဝစနော၊ အဓိဝစနသမ္ပယ၏ ဝေဝုဋ်ပရိယာယ် စကား
 လှယ် ဖြစ်သော။ ယွာယံ (ယော+အယံ) မနောသမ္ပယော၊ အကြင် မနော
 သမ္ပယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော၊ ထို မနောသမ္ပယသည်။ ရူပကာယေ၊
 ရူပကာယဌံ။ ပညာယေထ အပိ နုခေါ၊ သလော။ ပည၊ ကုန်သော။
 ပသာဒေ၊ ပသာဒတို့ကို။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာကို။ ကတွာ ကတွာ၊ ရှိ။ ဥပ္ပ
 ဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အတ္ထော၊
 တည်း။ [အယမေတ္ထ အတ္ထော မှ အတ္ထောကို ပြန်လှည့်သည်။]

အထ၊ မေးတော်မူရာ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။
 အဗ္ဗုရက္ခေ၊ သရက်ပင်သည်။ အသတိ၊ လတ်သော်။ ဇမ္ဗုရုက္ခတော၊ သပြေ
 ပင်မှ။ အဗ္ဗပက္ကဿ၊ သရက်သီးမှည့်၏။ ဥပ္ပတ္တိံ ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့။
 ရူပကာယတော၊ ရူပကာယမှ။ တဿ၊ ထို မနောသမ္ပယ၏။ [တဿာတိ
 မနောသမ္ပယဿ။-ဋီကာ။] ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ အသမ္ပုဋိစ္ဆန္တော၊ လက်
 မခံလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နော ဟေတံ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 လျှောက်ပြီ။

ဒုတိယပဉ္စ၊ ဒုတိယပြဿနာ၌။ ရူပနာကာရရူပနလိင်္ဂရူပနနိမိတ္တဝသေန။
 ရူပနဟူသောအခြင်းအရာ ရူပနဟူသော အသွင်အပြင် ရူပနဟူသော သိမှတ်
 ကြောင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ရူပန္တိ၊ ရူပဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသဝသေန စ၊
 ဟောပြောအပ်သော သဒ္ဓါ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အာကာရာဒိနံ၊ အာ
 ကာရအစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ အတ္ထော၊ ကိံ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပဋိသံ-

သမ္မုဿောတိ၊ ကား။ သပ္ပဋိသံ၊ ထိပါးခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇနက သမ္မုဿော၊ ဖြစ်သော သမ္မုဿသည်။ (ပညာယေထ အပိ နုခေါ-၌ ငပ်။) ဣဓာပိ၊ ဤ ဒုတိယပြဿနာ၌လည်း။ ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်။ ဇမ္ဗုရုက္ခေ၊ သပြေပင်သည်။ အသတိ၊ သော်။ အမ္မရုက္ခတော၊ သရက်ပင်မှ။ ဇမ္ဗုပက္ကဿ၊ သပြေသီးမှည့်၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ နာမကာယတော၊ နာမ်အပေါင်းမှ၊ တဿ၊ ထို ပဋိသသမ္မုဿ၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော၊ ကြောင့်။ နော ဟေတံ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

☞ တတိယပဉ္စော၊ တတိယပြဿနာကို။ ဥဘယဝသေနေဝ၊ နှစ်ပါးစုံသော အဓိဝစနသမ္မုဿ ပဋိသသမ္မုဿတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တတြ၊ ထို တတိယပြဿနာ၌။ ထေရော၊ သည်။ အာကာသေ၊ ၌။ အမ္မဇမ္ဗုပက္ကန္တံ၊ သရက်သီးမှည့် သပြေသီးမှည့်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဝိယ၊ သို့။ နာမရူပါဘာဝေ၊ နာမ်ရုပ်တို့၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ခိန္တမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ အဓိဝစနသမ္မုဿ ပဋိသသမ္မုဿတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော၊ ကြောင့်။ နော ဟေတံ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

ဧဝံ၊ သို့။ ခိန္တံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ တို့၏။ ဝိသံ၊ ဝိသံ၊ အသီးအသီး။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ဒဿေတော၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ခိန္တမ္ပိ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို အဓိဝစနသမ္မုဿ ပဋိသသမ္မုဿတို့၏။ အဝိသေသတော၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ နာမရူပပစ္စယတံ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှာ။ ယေဟိ အာနန္ဒ၊ အာကာရေဟိတိ၊ ဟူ၍။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပဉ္စံ၊ ကို။ အာရတိ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။

ယဒိဒံနာမရူပန္တံ၊ ကား။ ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဆသု ပိ၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ ဒွါရတို့၌။ ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ဒေသဝံ၊ ဤ နာမ်ရုပ်သည်သာ။ ဟေတု၊ အကျိုးကို ဖြစ်စတတ်သောကြောင်းတည်း။ ဒေသဝ (ဒေသော+ဝေ)၊ ဤ နာမ်ရုပ်သည်သာ။ ပစ္စယော၊ စွဲ၍ဖြစ်ရာအကြောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခုဒွါရာဒီသု၊ စက္ခုဒွါရအစရှိသည်တို့၌။ စက္ခာဒိနိ စေဝ၊ စက္ခုပဿာဒ အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ရူပါရမ္မဏာဒိနိ စ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ သမ္ပယုတ္တကော၊ ဖဿနှင့်

သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော ခန္ဓာတို့သည်။ နာမ်၊ နာမ်မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ပဉ္စဝိဇော ပိ၊ ငါးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ (စက္ခုသမ္ပယုတ် စသောအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ် သော။) သော ဖဿော၊ ထို သမ္ပယုတ်သည်။ နာမရူပပစ္စယာ ဝ၊ နာမ်ရုပ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) ဖဿော၊ ဖဿ တည်း။ မနောဒွါရေပိ၊ မနောဒွါရ၌လည်း။ ဟဒယဝတ္ထု စေဝ၊ ဟဒယ ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း။ (ရူပံ-၌ စပ်။) ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အာ ရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ စ၊ ဤ အာရုံဖြစ်သောရုပ်သည် လည် ကောင်း။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ သမ္ပယုတ္တရမ္မာ စေဝ၊ ဖဿနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်းကောင်း။ (အရူပံ-၌ စပ်။) ယံ အရူပံ၊ အကြင်နာမ်သည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣဒံ စ၊ ဤ အာရုံဖြစ်သော နာမ်သည်လည်းကောင်း။ အရူပံ နာမ၊ နာမ်မည်၏။ ဧဝံ သို့။ မနောသမ္ပ သော ပိ၊ မနောသမ္ပယုတ်ကိုလည်း။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ပဝတ္ထော၊ သော။ ဖဿော၊ တည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။) ပန၊ ဆက်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အဿ၊ ထို ဖဿအား။ ဗဟုဓာ၊ များ သောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁၁၅။ န ဩက္ကမိဿထာတိ၊ ကား။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပဝတ္ထမာနံ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဝတ္တိဿထ၊ အကယ်၍ မဖြစ်ငြားအံ့။ ဆမုစ္စိဿထာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏော၊ ပဋိ သန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ အသတိ၊ သော်။ သုဒ္ဓါ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်မဖက် သက် သက်သော။ အဝသေသံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဟူသော နာမ်မကြွင်းသော။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အန္တောမာတုကုစ္ဆိသ္မိ၊ အမိ၏ ဝမ်းတွင်း၌။ က လလာဒိဘာဝေန၊ ကလလရေကြည် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမုစ္စိတံ၊ ကောင်းစွာစုမိသည်။ မိဿကဘူတံ၊ ရောမိသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဟုတွာ။ ဝတ္တိဿထအပိနုဓေါ၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။ ဩက္ကမိတွာ ဝေါက္ကမိဿထာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဩက္ကမိတွာ၊ သက်ရောက်ပြီး၍။ စုတိဝသေန၊

ပဋိသန္ဓိဝသေန ဩက္ကမိတွာ။ ။ဋီကာ၌-ဩက္ကမိတွာ နေရာဝယ် “ဩက္ကန္တံ” ဟု ရှိ၏။ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဩက္ကန္တံ၊ ပဋိသန္ဓိဂဟဏဝသေန မာတုကုစ္ဆိ၊ ဩက္က မန္တဿ ဝါ ပဌမာ ဝယဝဘာဝေန၊ ပထမအစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဩတိက္ကံ၊ သက်ရောက်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်။ (စုတိဝသေန ဝေါက္ကမိဿထ နိ ရုဇ္ဈိဿထ။)

စုတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ (စ) ဝေါက္ကမိဿထ။ အကယ်၍ အစဉ်ပြတ်ခြင်းဟူသော ဘျက်စီးခြင်းသို့ ကပ်ရောက်လတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ [(တနည်း) ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဩက္ကန္တံ၊ သက်ရောက်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် သည်။ စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ (စ)ဝေါက္ကမိဿထ၊အံ့။-ဟု ဋီကာရှု၏။](စ)နိရုဇ္ဈိဿထ၊ အကယ်၍ ချုပ်လတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ ဣတိ အတ္တော။

ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို ဝိညာဉ်၏။ သော နိရောဓော၊ ထို ချုပ်ခြင်း ဟူသည်။ တဿေဝ စိတ္တဿ၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ပင်။ နိရောဓေန၊ချုပ်ခြင်း အားဖြင့်လည်း။ န(ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ တတော၊ ထို ပဋိသန္ဓေ စိတ်မှ။ ဒုတိယတတိယာနံ၊ ဒုတိယတတိယစိတ်တို့၏။ နိရောဓေန၊အားဖြင့်လည်း။ န ဟောတိ၊ ဟုတ်။ [ချုပ်ခြင်းကြိယာနှင့် မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြိယာသည် အရ မပြားသောကြောင့် “န ဟောတိ”၌ အဘိန္နဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စပ်ဖို့ရန် “နိရောဓေန၊ အားဖြင့်။”ဟု အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။] ဟိ၊ ချဲ့။ ပဋိသန္ဓေ စိတ္တေန၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သမုဋ္ဌိတာနိ၊ ကောင်းစွာ ပေါ် ထွက်ကုန်သော၊သမတိံ၊သ၊အညီအမျှသုံးဆယ်သော။ ကမ္မဇရူပါနိ၊ကမ္မဇရုပ်တို့ သည်။ နိဗ္ဗတန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တေသု၊ ထိုသုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့ သည်။ ဌိတေသုယေဝ၊ တည်ကုန်စဉ်သာလျှင်။ သောဠသ၊ ၁၆ ချက်ကုန် သော။ ဘဝဂ်စိတ္တာနိ၊ ဘဝင်စိတ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတာ၊ ဤ။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန် ၏။ တေသု၊ အန္တရေ၊ ဤ ၁၆ ချက်သော ဘဝင်စိတ်တို့၏ အတွင်း၌။ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ၊ ယူအပ်ပြီးသောပဋိသန္ဓေရှိသော။ ခါရကဿဝါ၊သုငယ် ၏လည်းကောင်း။ အဿ၊ ထိုသုငယ်၏။ မာတုယာဝါ၊အမိ၏လည်းကောင်း။ အန္တရာယော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ၁၆ ချက်သော ဘဝင်စိတ်တို့၏အတွင်း အခါသည်။ အနောကာသောနာမ၊ သေခြင်း၏အခွင့် မဟုတ်သောအခါမည်၏။ [ဘဝင် ၁၆ ချက်အတွင်းမှာ သေလောက်သော အမေသည် နဂိုကပင် ပဋိသန္ဓေ မယူနိုင်တော့၊ ထိုအချိန်၌ မရဏာသန္နဝီထိ ကျဆဲဖြစ်နေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် အမိ၌လည်း အန္တရာယ်မရှိနိုင်။]

ပန၊ ဆက်။ ပဋိသန္ဓေစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သမုဋ္ဌိတရူပါနိ၊ ကောင်းစွာပေါ်ထွက်သော ရုပ်တို့သည်။ သတ္တရသမဿ၊ ၁၇ ချက်မြောက်

ဝေါက္ကမိဿထ။ ။ဝေါက္ကမိဿထာတိ“သန္တတိဝိစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဥပဂမိဿထ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ထိုတွင်“သန္တတိဝိစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ”သည် ဝိ၏အနက်“ဥပဂမိဿထ” သည် ဩက္ကမိဿထ၏ အနက်၊ တံ ပန မရဏံ နာမ ဟောတိတိ အာဟ“စုတိ ဝသေနာ”တိ။—ဋီကာ။

မဟာဝါ (ပ) ၂၂ (က)

ဖြစ်သော။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ဘဝင်္ဂအား။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ဧါတုံ၊ ငှား။ သစေ သက္ကောန္တိ၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ပဝတ္တိ၊ ရုပ် နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဆက်၍ဖြစ်၏။ ပဝေဏိ၊ အစဉ်အဆက် သည်။ သဋ္ဌယတိ၊ ဆက်စပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ (ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန သမ္ဘိ သမု ဌိတရူပါနိ သတ္တရသမဿ ဘဝင်္ဂဿ ပစ္စယံ ဧါတုံ။) သစေ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ပဝတ္တိ၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ပဝတ္တတိ၊ ဆက်၍မဖြစ်။ ပဝေဏိ၊ သည်။ န သဋ္ဌယတိ၊ စပ်။ ဝေါက္ကမတိ နာမ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ တံ၊ ထို ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဩက္ကမိတာ ဝေါက္ကမိဿထာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝတ္ထံ၊ ပြီ။

ဣတ္တတာယာတိ၊ ကား။ ဣတ္တဘာဝါယ၊ ဤသို့ ပြားသောခန္ဓာငါးပါး ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကျိုးငှာ။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စက္ခန္ဓဘာဝါယ၊ ဤသို့ ပြည့်စုံသောခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကျိုးငှာ။ (အဘိ နိဗ္ဗုတိ ဿထ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဗဟရသေဝ သတောတိ၊ ကား။ မန္တဿ၊ နို့သော။ ဗာလသေဝ၊ သူငယ်ဖြစ်၍သာလျှင်။ သန္တဿ၊ ဖြစ်စဉ်။ ဝေါစ္ဆိ ဇ္ဇိဿထာတိ၊ ကား။ ဥပစ္ဆိဇ္ဇိဿထ၊ အကယ်၍ပြတ်လတ္တံ့ဖြစ်အံ့။ ဝုဇ္ဈိ ဝိရုဇ္ဈိ ဝေပုလ္လန္တိ၊ ကား။ ဝိညာဏေ၊ သည်။ ဥပစ္ဆိန္နေ၊ ပြတ်စဲလတ်သော်။ သုဒ္ဓါ၊ ဝိညာဉ်မဖက်သက်သက်သော။ နာမရူပမေဝ၊ နာမ်ရုပ်သည်သာ။ ဥဋ္ဌဟိတာ၊ ထ၍ (ဖြစ်၍။) ပဌမဝယဝသေန၊ ပထမအရူယ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုဇ္ဈိ၊ ကြီးပွား ခြင်းသို့လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမဝယဝသေန၊ မဇ္ဈိမအရူယ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိရုဇ္ဈိ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့လည်းကောင်း။ ပစ္ဆိမဝယဝသေန၊ ပစ္ဆိမအရူယ်၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း။ အာပဇ္ဇိဿထ အပိ န ခေါ၊ ရောက်ရာလတ္တံ့လော။ ဣတိ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဒသ ဝဿ ဝိသတိဝဿ ဝဿသတ ဝဿသဟဿသမ္ပာပနေန ဝါ၊ ဆယ်နှစ် အရူယ်သို့ရောက်စေခြင်း အနှစ်နှစ်ဆယ်အရူယ်သို့ရောက်စေခြင်း အနှစ်တရာ အရူယ်သို့ရောက်စေခြင်း အနှစ်တထောင်အရူယ်သို့ ရောက်စေခြင်းအားဖြင့် မူလည်း။ ဝုဇ္ဈိ၊ သို့။ ဝိရုဇ္ဈိ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇိဿထ အပိ န ခေါ၊ လော။ ဣတိ အတ္ထော။ [ဝါသဒ္ဓေါ အနိယမတ္ထော၊ တေန ဝဿ သဟဿဒ္ဓယာဒီနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။-ဒီကော။]

တသ္မာတိဟာ နန္ဒာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာတုကုစ္ဆိယံ၊ အမိ ၏ဝမ်း၌။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ ပိ၊ ပဋိသန္ဓေယူရာအခါ၌လည်းကောင်း။ ကုစ္ဆိ

ဝါသေ ပိ၊ အမိဝမ်းဝယ် နေရာအခါ၌လည်းကောင်း။ ကုဗ္ဗိတော၊ အမိ
ဝမ်းမှ။ နိက္ခမနေ ပိ၊ ထွက်ရာအခါ၌လည်းကောင်း။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိ
အခါ၌။ ဒသဝဿာဒိကာလေ ပိ၊ ဆယ်နှစ်ရှိရာအရွယ် အစရှိသောအခါ၌
လည်းကောင်း။ ဝိညာဏ်မေဝ၊ ဝိညာဉ်သည်သာ။ အဿ၊ ထို နာမ်ရုပ်
၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ယဒိဒံ ဝိညာဏံ၊အကြင်
ဝိညာဉ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဒေသေ (ဒေသော ဇေ)၊ ဤ ဝိညာဉ်သည်သာ။
နာမရူပဿ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတည်း။
သေ (ဒေသော ဇေ)၊ သည်သာ။ နာမရူပဿ၊၏။ ပစ္စယော၊ စွဲ၍ဖြစ်ခဲ့ရာ
အကြောင်းတည်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ ရာဇာ၊ သည်။
အတ္တနော၊မိမိ၏။ ပရိသံ၊ ပရိသတ်ကို။ နိဂ္ဂဏန္တော၊ နှိပ်လိုသည်။ (ဟုတော။)
ဇေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ ယထာ၊ ပြောဆိုရာသကဲ့သို့။ (ကိံ၊ နည်း။) တံ၊သင့်ကို။
ဥပရာဇာ(တိ)၊ အိမ်ရှေ့မင်းဟူ၍။ ကေန၊ အဘယ်သို့သည်။ ကတော၊ ပြုအပ်
သနည်း။ တံ၊ သင့်ကို။ သေနာပတိတိ၊ စစ်သူကြီးဟူ၍။ ကေန၊ သည်။
ကတော၊ နည်း။ မယာ၊ သည်။ ကတော နန၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊
မှန်။မယိ၊ ဝါသည်။ အ ကရောန္တေ၊မပြုလတ်သော်။ အတ္တနော၊မိမိ၏။ ဓမ္မတာ
ယ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဥပရာဇာ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ သေနာပတိ
ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ သစေ ဘဝေယျာသိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်အံ့။
(ဇေံ သတိ၊ သော်။) ဇေ၊ သင်တို့၏။ ဗလံ၊ အားအစွမ်းကို။ ဇာနေယျာမ၊
သိနိုင်ကုန်ရာ၏။ ဝါ၊ သိလိုပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝဒေယျ ယထာ၊ သို့။)
ဇေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဝိညာဏံ၊သည်။ နာမရူပဿ၊၏။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောန္တံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ [‘ပစ္စယော ဟောတိ’ တု ရှိ၏။ မကောင်း။]
အတ္တတော၊ အနက်သဘောအားဖြင့်။ ဇေံ၊ သို့။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဒတိ ဝိယ၊
ပြောဆိုသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) တံ၊ ကို။ နာမံ (တိ)၊ နာမ်ဟူ၍။
ကေန၊သည်။ကတံ၊နည်း။တံ၊ ကို။ရူပံ(တိ)၊ ဟူ၍။ ကေန၊သည်။ ကတံ၊ နည်း။
တံ၊ ကို။ နာမရူပံ နာမာတိ၊ နာမ်ရုပ် မည်၏ဟူ၍။ ကေန၊ သည်။ ကတံ၊
နည်း။ မယာ၊ သည်။ ကတံ နန၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။
မယိ၊ သည်။ ပုရေစာရိကေ၊ ရှေ့သွားသည်။ ဟုတော။ မာတုကုဗ္ဗိသ္မိံ၊
၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ အဂ္ဂဏန္တေ၊ မယူလတ်သော်။ တံ၊ သင်သည်။ ဝါ၊
သင့်ကိုယ်တိုင်။ နာမံ ဝါ၊ နာမ်သည်သော်လည်းကောင်း။ ရူပံ ဝါ၊ သော်
လည်းကောင်း။ နာမရူပံ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ သစေ ဘဝေယျာသိ၊
အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဇေံ သတိ၊ သော်။) ဇေ၊ သင်တို့၏။ ဗလံ၊
အားအစွမ်းကို။ ဇာနေယျာမ၊ သိနိုင်ကုန်ရာ၏။ ဝါ၊ သိလိုပါကုန်၏။

ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒတိ ဝိယ၊ ပြောဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။) ပန၊ ဆက်။ တံ
တေံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမရူပဿ၊ အား။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြား
အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။

၁၁၆။ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါတိ၊ ကား။ ဒုက္ခရာသိသမ္ဘဝေါ၊ ဒုက္ခ
အစု၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပညာယေထ-၌ စပ်။) [ဣဓ သမုဒယသဒ္ဓေါ
သမုဒါယသဒ္ဓေါ ဝိယ သမ္မဟပရိယာယောတိ အာဟ “ဒုက္ခရာသိသမ္ဘဝေါ”
တိ။-ဋီကာ။] ယဒိဒံ နာမရူပန္တိ၊ ကား။ ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ သည်။
(အတ္ထိ။) ဧသေဝ၊ ဤ ရုပ်နာမ်သည်သာ။ ဟေတု၊ တည်း။ သေ ဧဝ၊
သည်သာ။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။
ရာဇပုရိသ၊ မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဏန္တော၊
ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေယျံ၊ ယထာ၊ ပြောဆိုကုန်ရာသကဲ့သို့။
(ကိံ၊ နည်း။) တံ၊ အရှင်ကို။ ဧကေန၊ အဘယ်သူသည်။ ရာဇာတိ၊ ဟူ၍။
ကတော၊ နည်း။ မယာ၊ သည်။ ကတော နန၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်
လော။ [ရာဇပုရိသံ ကိုထောက်၍ “အဓမ္မဟိ ကတော”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း
သည်။] ဟိ၊ မှန်။ မယိ၊ သည်။ ဥပရာဇဋ္ဌာနေ၊ အိမ်ရှေ့မင်း၏ အရာ၌။
အတိဋ္ဌန္တေ၊ မတည်လတ်သော်။ မယိ၊ သည်။ သေနာပတိဋ္ဌာနေ၊ စစ်သူ
ကြီး၏အရာ၌။ အတိဋ္ဌန္တေ၊ မတည်လတ်သော်။ တံ၊ အရှင်သည်။ ဧက
ကောဝ၊ ကယောက်တည်းသာ။ ရာဇာ၊ သည်။ သစေ ဘဝေယျာသိ၊
အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) တေ၊ အရှင်၏။ ရာဇဘာဝံ၊
မင်း၏အဖြစ်ကို။ ပဿေယျာမ၊ မြင်လိုပါကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျံ၊
ယထာ၊ သို့။)

ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ နာမရူပမ္ပိ၊ နာမ်ရုပ်သည်လည်း။ အတ္ထတော၊
အနက်သဘောအားဖြင့်။ (မပြောသော်လည်း ပြောသည့်သဘောအားဖြင့်။)
ဧဝံ၊ သို့။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဝဒတိ ဝိယ၊ ပြောဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ (ကိံ၊
နည်း။) တံ၊ ကို။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧကေန၊ သည်။ ကတံ၊ နည်း။
အဓမ္မဟိ၊ တို့သည်။ ကတံ နန၊ မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ အသင်
ဝိညာဉ်သည်။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့ကိုလည်း
ကောင်း။ ဟဒယဝတ္ထုဉ္စ၊ ဟဒယဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။ အနိဿာယ၊
မမှီမူ၍။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ နာမ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် မည်သည်။ သစေ ဘဝေ
ယျာသိ၊ အကယ်၍ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) တေ၊ သင်၏။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ
ဘာဝံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ အဖြစ်ကို။ ပဿေယျာမ၊ မြင်လိုပါကုန်၏။

ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒတိ ဝိယ၊ နိ။) ပန၊ ဆက်။ တဉ္စ နေတံ နာမရူပံ၊
ဤ နာမ်ရုပ်သည်လည်း။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ ဗဟုဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စ
ယောသည်။ ဟောတိ။

တောဝတာ ခေါ်တိ၊ ကား။ ဝိညာဏော သည်။ နာမရူပဿ၊ နိ။
ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောန္တေ၊ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။ နာမရူပေ၊
သည်။ ဝိညာဏဿ၊ နိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောန္တေ၊ ဖြစ်သော်လည်း
ကောင်း။ ဒီသု၊ နာမ်ရုပ်နှင့် ဝိညာဉ်နှစ်ပါးစုံတို့သည်။ အညမညပစ္စယ
ဝသေန၊ အချင်းချင်း အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်
သော်။ တောကေန၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ်တို့၏။
အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုခြင်းဖြင့်သာ။ [တတ္ထ တောကေနာတိ တောကေနဝ။]
ဇာယေထ ဝါ၊ ဖြစ်မှုလည်းဖြစ်ရာ၏။ ဇီယေထ ဝါ၊ အိုမှုလည်းအိုရာ၏။
မိယေထ ဝါ၊ သေမှုလည်းသေရာ၏။ စဝေထ ဝါ၊ ရွှေ့လျော့မှုလည်းရွှေ့
လျော့ရာ၏။ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ၊ နောက်တဝ၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုလည်း တည်
နေရာ၏။ ဇာတိအာဒယော၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့သည်။ ပညာယေယျံ၊
ထင်ရှားကုန်ရာ၏။ အပရာပရံ ဝါ၊ အဆက်ဆက်မှုလည်း။ စုတိပဋိသန္ဓိယော၊
တို့သည်။ ပညာယေယျံ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဓိဝစနပထောတိ၊ ကား။ သိရိဝစုကော၊ အသရေကို တိုးပွားစေ
တတ်သောကျွန်။ နေဝစုကော၊ ဥစ္စာကိုတိုးပွားစေတတ်သော လှဆင်းရဲ။
ဣတိအာဒိကဿ၊ ဤသို့ အစရှိသော သဒ္ဒါ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ အ ဒိသ္မာ၊
မကြည့်မူ၍။ ဝံစနမတ္တမေဝ၊ သဒ္ဒါမျှကိုသာ။ အဓိကိစ္စ၊ စွဲမှီရည်စူး၍။ (နာ
မည်ကောင်းအောင် ရည်စူး၍။) ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော။ ဝေါဟာရဿ၊ ခေါ်
ဝေါ်ပြောဆိုခြင်း၏။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း နာမည်၏။ ပထော၊
အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ။) နိရုတ္တိပထောတိ၊ ကား။ သရတိ၊ အမှတ်ရ
တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သတော၊ မည်၏။ သမ္ပဇာနာတိ၊ အပြား
အားဖြင့်သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမ္ပဇာနော၊ မည်၏။ ဣတိ အာ
ဒိကဿ၊ ဤသို့ အစရှိသော သဒ္ဒါ၏။ ကာရဏာပဒေသဝသေန၊ အကြောင်း
ကို ညွှန်ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော။ ဝေါဟာရဿ၊ နိ။
ဝါ၊ နိ။ ပထော၊ သည်။ (ဟောတိ။) [ကာရဏံ နိဒ္ဒါရေတွာ ဥတ္တိ နိ
ရုတ္တိတိ၊ အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်၍ ပြောဆိုအပ်သောသဒ္ဒါ။]

ပညတ္တိပထောတိ၊ ကား။ ပဏှိတော၊ ကြောင်းကျိုးမြင်သည့် သဘာဝ
ပညာရှိသူ။ ဗျတ္တော၊ ထက်မြက်သောပညာရှိသူ။ မေဓာဝီ၊ နက်နဲသော
မဟာဝါ(ပ) ၂၂ (ခ)

၃၄၅ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာနိဒါနသုတ်

ပညာရှိသူ(နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့သော ပညာရှိသူ။ ကတပရပ္ပဝါဒေါ၊ ပြု
အပ်ပြီးသော သူတပါးတို့၏ အယူဝါဒရှိသူ။ ဣတိ အာဒိကဿ၊ ဤသို့
အစရှိသော။ နာနပ္ပဇာရတော၊ အထူးထူး အပြားပြားအားဖြင့်။ ဉပန
ဝသေန၊ သိစေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော။ ဝေါဟာ
ရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ပထော၊ သည်။ (ဟောတိ။) [ဧကမေဝ အတ္ထံ ပဏှိ
တောတိ အာဒိနာ ပကာရတော ဉပနတော ပညတ္တိတိ ဝဒန္တိ၊ တယောကံ
တည်းကိုပင် အမျိုးမျိုးသော အနက်အပြားအားဖြင့်သိစေတတ်သောကြောင့်
“ပညတ္တိ”ဟု ခေါ်သည်။ “ပကာရေန ဉပေတိတိ ပညတ္တိ”ဟု ပြု။] ဣတိ၊
သို့။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ အဓိဝစနံပထ နိရုတ္တိပထ ပညတ္တိပထ
ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ အဓိဝစနာဒိနံ၊ အဓိဝစန အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏။
ဝိတ္ထုဘူတာ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဝ၊ ခန္ဓာတို့ကိုသာ။ ကထိတာ၊
ကုန်ပြီ။ ပညာဝစရန္တိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ အဝစရိတဗ္ဗံ၊ သက်
ဝင်ထိုက်သော အနက်သည်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်သော အနက်သည်။
(ဟောတိ။) ဝဇ္ဇံ ဝတ္တတိတိ၊ ကား။ သံသာရဝဇ္ဇံ၊ သံသရာဝဋ်သည်။ ဝတ္တ
တိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ လည်း၏။

ဣတ္ထတ္တန္တိ၊ ကား။ ဣတ္ထံသာဝေါ၊ ဤသို့ပြားသော ခန္ဓာဝါးပါး၏ ဖြစ်
ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဧတံ၊ ဤ ဣတ္ထတ္တံ ဟူသောအမည်သည်။ ခန္ဓပဉ္စကဿ၊
ခန္ဓာဝါးပါးအပေါင်း၏။ နာမံ၊ တည်း။ ပညာပနာယာတိ၊ ကား။ နာမ
ပညတ္တတ္ထာယ၊ နာမပညတ်အကျိုးငှာ။ (ဟောတိ။) ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ။ သညာ၊
သညာ။ ဣတိအစဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ နာမပညတ္တတ္ထာယ၊ ငှာ။ (ဟော
တိ။) ခန္ဓပဉ္စကမ္ပိ၊ ခန္ဓာပါးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်း။
အရှည်ရှိသော နာမ်ရပ်နှင့် ဝိညာဉ်တို့၏ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုခြင်းအား
ဖြင့်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ယဒိဒံ နာမရူပံ သဟ
ဝိညာဏေနာတိ၊ ကား။ ယံ ဣဒံ နာမရူပံ၊ အကြင်နာမ်ရူပံသည်။ ဝိညာ
ဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အညမညပစ္စယတာယ၊ အချင်းချင်းကျေးဇူးပြု
ခြင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဖြင့်။
(ဝဇ္ဇံ၊ သံသရာဝဋ်သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ လည်း၏။) ဣတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ ဧတ္တာဝတာ အစရှိသော စကားသည်။
ဧတ္ထ၊ ဤပညတ်တို့၏ အကြောင်းကိုပြရာ၌။ နိယျာတိတဝစနံ၊ နိဂုံးအုပ်
ကြောင်း စကားတည်း။

အတ္ထပညတ္တိအဖွင့်

၁၁၇။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရေစာယံ ။ပ။ ဂမ္ဘီရာ
 ဝဘာသောစာတိပဒဿ၊ အစရှိသော ပုဒ်ဝါကျ၏။ အနုသန္နိံ၊ အနုသန္ဓေ
 ကို။ ဒဿေတော၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တန္တာကုလက
 ဇာတာတိပဒဿ၊ အစရှိသော ပုဒ်ဝါကျ၏။ အနုသန္နိံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊
 ကြောင့်။ ကိတ္တာဝတာစာတိ အာဒိကံ၊ အစရှိသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ အာ
 ရဘိ၊ တော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကိတ္တာဝတာ အစရှိသော ဒေသနာတော်၌။
 ရူပိံ ဝါ ဟိ အာနန္တ ပရိတ္တံ အတ္တာနန္တိ အာဒိသ၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။
 (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝဇ္ဇိတံ၊
 မတိုးပွားစေအပ်သော။ (အကျယ်မဖြန့်အပ်သော။) ကသိဏနိမိတ္တံ၊ ကသိုဏ်း
 နိမိတ်ကို။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 (မတိုးပွားစေအပ်သောကသိုဏ်းနိမိတ်ကို အတ္တဟူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။)
 (အတ္တာနံ၊ ကို။) ရူပိံ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍။ ပရိတ္တံ၊ သေးငယ်၏ဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ပညတ်
 ၏။ ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နာနာကသိဏလာဘိ၊ အမျိုးမျိုး
 သော ကသိုဏ်းကိုရခြင်းရှိသည်။ (အမျိုးမျိုးသောကသိုဏ်းကို အာရုံပြု၍
 ဈာန်ကိုရခြင်းရှိသည်။) ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (နာနာ
 ကသိဏလာဘိ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) တံ၊ ထို အတ္တကို။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ
 ၌။ နီလော (တိ)၊ နီလဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ၏။ ကဒါစိ၊ ၌။ ပီတကောတိ၊
 ဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ၏။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဇ္ဇိတံ၊ တိုးပွားစေအပ်သော။ (အကျယ်
 ဖြန့်အပ်သော။) ကသိဏနိမိတ္တံ၊ ကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ၏။
 သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (တိုးပွားစေအပ်သော ကသိုဏ်းနိမိတ်ကို အတ္တ
 ဟူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) (အတ္တာနံ၊ ကို။) ရူပိံ၊ ဟူ၍။ အနန္တံ၊
 အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ ဟူ၍။ ပညပေတိ၊ ၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။
 ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝဇ္ဇိတံ၊ သော။ ကသိဏနိမိတ္တံ၊ ကို။ ဥစ္ဆာ
 ဓဇ္ဇတော၊ ခွါ၍။ နိမိတ္တဖုဋ္ဌောကာသံ ဝါ၊ ကသိုဏ်း နိမိတ်သည် ဖွဲ့ထိ
 အပ်သော ကောင်းကင်အရပ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ထို နိမိတ္တ
 ဖုဋ္ဌောကာသံ။ ပဝတ္ထော၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာ
 ရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ ဝါ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ တေသု၊ ထိုနာမ်
 ခန္ဓာတို့တွင်။ ဝိညာဏမတ္တမေဝ ဝါ၊ ဝိညာဉ်မျှကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း။
 အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အတ္တာနံ၊ ကို။)

အရူပံ၊ ကသိုဏ်းရူပမရှိဟူ၍။ ပရိတ္တံ၊ ရှိ။ ပညပေတံ၊ ဧ။ ယော၊ သည်။ ဝဇ္ဇိတံ၊ သော။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဥဉ္စါဋ္ဌေတွာ၊ ခု၍။ နိမိတ္တဗုဋ္ဌောကာသံ ဝါ၊ တတ္ထ 'ပဝတ္ထေ စတ္တာရော ခန္ဓေ ဝါ' တေသု ဝိညာဏ်မတ္တမေဝ ဝါ အတ္တာတံ ဂဏှာတံ၊ သော အရူပံ အနန္တံ ပညပေတံ။

၁၁၈။ တတြာနန္ဒာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ တတြာတိ၊ ကား။ စတုသု၊ ကုန်သော။ တေသု ဒိဋ္ဌိဂတိကေသု၊ ထို မိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင်။ (ယော သော-၌ စပ်။) တေရဟိ ဝါ တိ၊ ကား။ ဣဒါနေဝ၊ ဤဘဝ၌သာ။ (ပညပေတံ-၌ စပ်။) ဣတေဒါ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပရံ၊ နောက် ဖြစ်သော၊ အနာဂတ်ဘဝ၌။ န (ပညပေတံ။) ပညတ်သည်မဟုတ်။ တေ၊ ဤ တေရဟိ ဝါ အစရှိသောစကားကို။ ဥစ္ဆေဒဝသေန၊ ဥစ္ဆေဒ အယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထဘာဝံ ဝါတိ၊ ကား။ တတ္ထ ပရလောကေဝါ၊ ထို နောက်လောက၌မူလည်း။ ဘာဝံ၊ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်လတ္တံ့သော အတ္တကို။ (ပည ပေတံ-၌ စပ်။) တေ၊ ဤ တတ္ထ ဘာဝံ ဝါ အစရှိသော စကားကို။ သဿတ ဝသေန၊ သဿတအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အတထံ ဝါ ပန သန္တန္တိ၊ ကား။ အတထ သဘာဝံ၊ မမှန်ကန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍။ သမာနံ၊ ဖြစ်သောအတ္တကို။ (ဥပကပ္ပေဿာမိ-၌ စပ်။) တထတ္တာယာတိ၊ ကား။ တထဘာဝါယ၊ မှန်ကန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ ဥပ ကပ္ပေဿာမိတိ၊ ကား။ သမ္ပာဒေဿာမိ၊ ပြီးစေအံ့။ ဣမိနာ၊ ဤ အတထံ ဝါ ပန အစရှိသောစကားဖြင့်။ ဝိဝါဒံ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ ငြင်းခုံငြင်း ကို။ ဒဿတိ၊ ပြ၏။

ဥစ္ဆေဒဝါဒီ၊ ဥစ္ဆေဒ အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (စိန္တေတိ-၌ စပ်။) သဿတ ဝါဒိနော၊ သဿတ အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ အ တထံ၊ မမှန်သည်ဖြစ်၍။ အနုစ္ဆေဒသဘာဝံ၊ ဥစ္ဆေဒ သဘောမရှိသည်ဖြစ်၍။ သမာနံ ပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ ဓာတတ္တာယ၊ ထို ဥစ္ဆေဒ၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ ဥစ္ဆေဒဘာဝါယ၊ ဥစ္ဆေဒ၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ။ ဥပကပ္ပေဿာမိ၊ ပြီး စေအံ့။ သဿတဝါဒဉ္စ၊ သဿတ အယူကိုလည်း။ ဇာနာပေတွာ၊ အမှားဟု သိစေ၍။ ဥစ္ဆေဒ ဝါဒမေဝ၊ ဥစ္ဆေဒ အယူကိုသာ။ နံ၊ ထိုသူကို။ ဝါဟေ ဿာမိ၊ ယူစေအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတိ၊ ကြံ၏။ သဿတဝါဒီ ပိ၊ သဿတ အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (စိန္တေတိ-၌ စပ်။) ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော၊ ဥစ္ဆေဒ အယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အတထံ၊ ရှိ။ အသဿတသဘာဝံ၊ သဿတ သဘောမရှိသည်ဖြစ်၍။ သမာနံ ပိ၊ လည်း။ တထတ္တာယ၊ ထို သဿတ၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ။ သဿတဘာဝါယ၊ သဿတ၏အဖြစ်ဟူ

သော အကျိုးငှာ။ ဥပကပ္ပေဿာမိ၊ အံ။ ဥစ္ဆေဒဝါဒဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာပေတွာ၊ အမှားဟုသိစေ၍။ သဿတဝါဒမေဝ၊ ကိုသာ။ နံ၊ ကို။ ဂါဟေဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ စိန္တေတိ၊ ဧ။

ဝေ သန္တံ ခေါတိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့(ဖြစ်၍။) သမာနံ၊ ဖြစ်သော။ [ဝေ သမာနန္တိ ဝေ ဘူတံ သမာနံ။] ရူပိ၊ ရူပဈာန်ကိုရခြင်းရှိသောကသိုဏ်းရုပ်ရှိသော။ [ရူပကသိဏဇ္ဈာနံ ရူပံ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ အဓိဂမနဝသေနတံ တေဿ အတ္တိတိ ရူပိတိ အာဟ“ရူပိန္တိ ရူပကသိဏလာဘိ”န္တိ။-ဋီကာ။] ပရိတ္တံ၊ သေးငယ်သော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ပညပေန္တံ၊ ပညတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သို့။ (အနုသေတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္တော၊ ရူပိန္တိ၊ ကား။ ရူပကသိဏလာဘိ၊ ရူပကသိုဏ်းကိုရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ (အနုသေတိ-၌စပ်။) ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိအနုသေတိတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ သည်။ (ရူပိ၊ ရှိ၏။) ပရိတ္တော၊ သေးငယ်၏။ ဣတိ အယံ ဒိဋ္ဌိ၊ ဤ အယူသည်။ အနုသေတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ကိန်း၏။ ပန၊ ဆက်သော၊ ထို အယူသည်။ ဝလ္လိ ဝိယ စ၊ အရွက် အခက်တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေး၍နေသော တို့သောနွယ်သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ လတာ ဝိယ စ၊ ရှည်သောနွယ်သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အနုသေတိ၊ ဧ။ [“ပတ္တပလာသဗဟုလဂစ္ဆသင်္ခေပေန ဃနဂဟနဇ္ဈောဝိတာနာ နာတိဒိဃသန္တာနာ ဝလ္လိ၊ တဗ္ဗိပရိတာ လတာ”တိ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။] အပ္ပဟိနဋ္ဌေန၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ အနုသေတိ၊ ဧ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣစ္စာလံ ဝစနာယာတိ၊ ကား။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝတ္ထု-၌ စပ်။) ဝေရူပ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ အနုသေတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ နေ(သော)၊ ဤ အစီအရင်သည်။ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ အရူပိန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါ၌။ အရူပကသိဏလာဘိ၊ ရုပ်မဟုတ်သော အာကာသကသိဏဈာန်ကိုရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သို့။ (အနုသေတိ-၌စပ်။) ဝါ-တနည်း။ (အရူပက္ခန္ဓဂေါစရံ၊ နာမ်ခန္ဓာဟူသောကျက်စားရာအာရုံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ (အနုသေတိ-၌စပ်။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အတ္တော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိတော်အစဉ်ဖြင့်။ လာဘိနော၊ ဈာန်ကို

လာဘိနော စတ္တာရော။ ။ရူပကသိဏာဒိလာဘဝုသေန၊ ရူပကသိဏ အစရှိသော ဈာန်ကို ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ တံ ဒိဋ္ဌိဝါဒံ၊ ထိုထို မိစ္ဆာအယူကို။ သဃမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ပရိကပ္ပေတွာ၊ ကြံဆ၍။ တံ၊ ထို မိစ္ဆာအယူကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ပဂ္ဂယ၊ ချီမြှောက်၍။ ပညာပနကာ၊ သူတပါးကို သိစေတတ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိဂတိကာ။

ရခြင်းရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးယောက်သော မိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ လည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထို လာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အန္တေဝါသိကာ၊ အနီးနေ တပည့် ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့လည်းကောင်း။ တက္ကိကာ၊ ကြံဆ ခြင်းရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့လည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထို တက္ကိကာပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ အန္တေဝါသိကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တတော၊ အနက်သဘောအားဖြင့်။ သောဠသ၊ တကျိပ်ခြောက် ယောက်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြုစပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ပြောဆိုတော်၌ ပုဂ္ဂိုလ်လေး ယောက်သာ တိုက်ရိုက်လာသော်တည်း ရထိုက်သောအနက်သဘောအားဖြင့် ကား ၁၆-ယောက် ပြုပြီးသားဖြစ်သည် ဟူလို။]

န အတ္တပညတ္တိအဖွင့်

၁၁၉။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ပညပေန္တိ၊ ပညတ်ကြကုန်၏။ တေ၊ ထို အတ္တ ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ (ဒဿေတုံ အာဟ-၌ စပ်။) ဣဒါနိ၊ ဤ။ ယေ၊ တို့သည်။ (အတ္တာနံ၊ ကို။)န ပညပေန္တိ၊ မပညတ်ကြ ကုန်။ တေ၊ ထို အတ္တ မပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒဿေထံ၊ သူ့။ ကိတ္တာ ဝတာ စ အာနန္ဒာတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။ ပန၊ ပရိ ဟာရကို ဆိုဦးအံ့။ ဧကေ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (အတ္တာနံ၊ ကို။)န ပည

တေသံ အန္တေဝါသိကာ။ ။တေသံ လာဘီနဲ့ ဝါဒီ ပစ္စက္ခတော၊ ပရမ္ပရာယ စ ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ မူလဆရာကြီးတို့၏အထံ၌ ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆရာအဆက်ဆက် အားဖြင့်လည်းကောင်း သင်ယူ၍။ တထေဝ နံ ခမိတွာ၊ နှစ် သက်၍။ ရောစေတွာ နှစ်သက်၍။ ပညာပနကာ စတ္တာရော၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူ လေးယောက်။

တက္ကိကာစတ္တာရော။ ။ကသိဏဇ္ဈာနဿ အလာဘီနော (မရကုန်ပဲ။) ကေဝလံ တက္ကနဝသေနော (သင်ယူခြင်းမဖက် သက်သက် ကြံဆခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။) [“အတ္တသည် ရှိရမည် ကျည်းငယ်ရမည်”ဟုလည်းကောင်း အတ္တသည် ရှိလည်း ရှိရမည် “အန္တ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ရုပ်ချည်းမရှိရ”ဟူ၍လည်းကောင်း ကြံဆခြင်း အား ဖြင့်။] ယထာဝုတ္တေ စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိဝါဒေ သယမေဝ အဘိနိဝိဿ (စွဲမြဲစွာ နှလုံး လွင်း၍။) ပဂ္ဂယ ဌိတာ စတ္တာရော။ [တေသံ အန္တေဝါသိကာလည်း နည်းတူ။- ဋီကာ။]

ပေန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေတည်း။) တာဝ၊ ဗဟုသုတ အာရဒ္ဓဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အရိယ ပုဂ္ဂလော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (အတ္တာနံ။) န ပညပေန္တိ၊ ကုန်။ စ၊ ဆက်။ ယေ၊ တို့သည်။ ဗဟုသုတ၊ များသောသုတ ရှိကုန်၏။ [ဗဟုသုတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြလို၍ “တိပိဋကဓရာ” စသည်တို့ကိုမိန့်။] တိပိဋကဓရာ၊ ပိဋကသုံးပုံကိုဆောင်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဒွိပိဋကဓရာ၊ ပိဋကနှစ်ပုံကိုဆောင်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဧကပိဋကဓရာ၊ ပိဋကတပုံကိုဆောင်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ အန္တမသော၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ ဧကနိကာယမ္ပိ၊ တခုသော နိကာယ်ကိုသော်လည်း။ သာဓုကံ၊ စွာ။ ဝိနိစ္ဆိန္နိတွာ၊ ဆုံးဖြတ်၍။ ဥဂ္ဂဟိတဓမ္မကထိကော၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော ဓမ္မကထာရှိသော။ ဝါ၊ ဓမ္မကထာကို သင်ယူပြီးသော။ (ပုဂ္ဂလော) ပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ အာရဒ္ဓဝိပဿကော၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝိပဿနာရှိသော။ ပုဂ္ဂလော ပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) တေ၊ ထို ဗဟုသုတ အာရဒ္ဓဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (အတ္တာနံ။) န ပညပေန္တိယေဝ၊ မပညတ်ကုန်သည်သာ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) [ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ရုပ်နာမ်ဟူသမျှကို “အနိစ္စ....ဒုက္ခ....အနတ္တ”ဟု ရှုနေသောကြောင့် “အတ္တ”ဟု မပညတ်တော့။] ဟိ၊ မှန်။ ဧတေသံ၊ ဤ ဗဟုသုတ အာရဒ္ဓဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိဘာဂ ကသိဏေ၊ ပဋိဘာဂကသိုဏ်း၌။ ပဋိဘာဂကသိဏ မိစ္ဆေဝ၊ ပဋိဘာဂကသိုဏ်း ဟူ၍သာ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အရူပက္ခန္ဓေသု စ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၌လည်း။ အရူပက္ခန္ဓာ လ္လစေ ဝ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ဟူ၍သာ။ (ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)

အတ္တသမနုပဿနာအဖွင့်

၁၂၁။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ယေ၊ တို့သည်။ (အတ္တာနံ၊ ကို။) န ပညပေန္တိ၊ ကုန်။ တေ၊ ထို အတ္တကို ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယေ တေ၊ တို့သည်။ (အတ္တာနံ။) ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို အတ္တကို ပညတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။

အတ္တမစွဲလမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်များ။ «အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ပြီးဖြစ်၍ “အတ္တ”ဟု အယူမရှိတော့၊ ပိဋကကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ နိကာယ်တရပ်မျှဖြစ်စေ ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ရုပ်နာမ်ဓမ္မကို “အတ္တ”ဟု အယူမရှိတော့။ ပိဋက မတတ်ကျွမ်းသော်လည်း ဆရာများ၏နည်းလမ်းအရ “အနိစ္စ....ဒုက္ခ....အနတ္တ” ဟု မှန်ကန်စွာရှုမြင်နိုင်သော ဝိပဿနာ အားထုတ်သူသည်လည်း ရုပ်နာမ်ဓမ္မကို “အတ္တ”ဟု အယူမရှိတော့။

ဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့်။ သမနုပဿိတော၊ အဖန်ဖန်ရှု၍။ ပညပေန္တိ။ စ၊ ဆက်။ နေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သာ သမနုပဿနာ၊ ထို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း သည်။ ဝိသတိဝတ္ထုကာယ၊ နှစ်ဆယ်သော တည်ရာရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ယာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟောတိ။ တသွား၊ ကြောင့်။ (သမနုပဿနာ၏ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကို မပယ်အပ်သေးသည့်အတွက် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိသတိ ဝတ္ထုကာ၊ နှစ်ဆယ်သော တည်ရာရှိသော။ တံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဒသေတုံ၊ ငှာ။ ပုန၊ ဖန်။ ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒာ တိ အာဒိ မာဟ။

တတ္ထ၊ ထို ကိတ္တာဝတာ စ အာနန္ဒာ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဝေဒနံ ဝါ ဟိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော တည်ရာရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ကထိတာ၊ ပြီ။ အပ္ပဋိသံဝေ ဒနောမေ အတ္တာတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော တည်ရာရှိသော။ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ကထိတာ၊ ပြီ။) အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ သညာသင်္ခါရဝိညာဏက္ခန္ဓ ဝတ္ထုကာ၊ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော တည်ရာ ရှိသော။ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိတာ။) ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ ခန္ဓတ္ထယံ၊ ဤ သညာ က္ခန္ဓာစသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်းသည်။ ဝေဒနာသမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားတတ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတဿ၊ ဤ သညာက္ခန္ဓာ စသော ခန္ဓာသုံးပါး၏။ ဝေဒနာဓမ္မော၊ ခံစားခြင်း သဘောသည်။ အဝိပ္ပယုတ္တသဘာဝေါ၊ မကွေမကွာ ယှဉ်သော သဘောတည်း။

အပ္ပဋိသံဝေဒနော။ ။ “အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်းမရှိ” ဟု အတ္တိ၏ ဝေဒကအဖြစ်ကို ပယ်လိုက်လျှင် ဝေဒနာကိုအမှူးပြု၍ အတ္တ၏ သဉ္ဇာနနက အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အစေတနက အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဝိဇာနနက အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ပယ်ပြီးဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် “ရူပက္ခန္ဓ ဝတ္ထုကာ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိတာ။)” ဟု မိန့်သည်။ [အပ္ပဋိ သံဝေဒနောတိ ဝေဒကဘာဝ ပဋိက္ခေပမုခေန သဉ္ဇာနနာဒိဘာဝေါ ပိ ပဋိက္ခိတ္တော ဟောတိ တဒဝိနာဘာဝတောတိ အာဟ “ဣမိနာ ရူပက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိ တာ” ဟိ။—ဇီကာ။]

ဝေဒနာဓမ္မော။ ။ “ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ၊ ငါ၏အတ္တသည် ဝေဒနာ ဓမ္မ (ခံစားခြင်းသဘော)၊ ရှိ၏” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝေဒနာကိုမရ၊ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော “သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်” ဟူသော ခန္ဓာသုံးပါးသာ ရ၏။ “ထို့ကြောင့် “သညာသင်္ခါရ ဝိညာဏက္ခန္ဓဝတ္ထုကာ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကထိတာ။) ဟု မိန့်သည်။

၁၂၂။ ဣဒါနိ၊ ဌံတတ္ထ၊ ထိဝါဒတို့၌။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ တတြာ နန္ဒာ တံ အာဒိ မဟာ။ တတ္ထ၊ ထိုတတြာ နန္ဒ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ တတြာတံ၊ ကား။ တီသု၊ ကုန်သော။ တေသု ဒိဋ္ဌိ ဂတိကေသု၊ ထို မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့တွင်။ [“ဝေဒနာ မေ အတ္တာ တံ၊ ဝေဒနာသည် ငါ၏ အတ္တ”ဟု ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၊ “အပ္ပဋ္ဌိသံဝေဒနော မေ အတ္တာတံ၊ ငါ၏အတ္တသည်ခံစားခြင်းမရှိ”ဟု ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝေဒနာမဗ္ဗော မေ အတ္တာတံ၊ ငါ၏အတ္တသည် ခံစားခြင်းသဘောရှိ၏”ဟု ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့တွင် “ယော သော”၌ စပ်။] ယသ္မိ အာနန္ဒသမယေတိအာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ယောယော-အကြင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယံယံဝေဒနံ-အကြင်အကြင်ဝေဒနာကို၊ အတ္တာတံ၊ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ တဿတဿ၊ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (တဿ တဿ) အတ္တနော၊ ထိုထို အဖန်ဖန်ရှုအပ်သော ဝေဒနာဟူသော အတ္တ၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ဘာဝံ၊ တင်ရှားဖြစ်ခြင်းကို။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။ ဝါ၊ အဖန်ဖန်ရှုရာရောက်၏။) ကဒါစိ၊ ၌။ အဘာဝံ၊ တင်ရှားမဖြစ်ခြင်းကို။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။) ဣတိဝေမာဒိဒေါသဒဿနတ္ထံ၊ ဤသို့ အစရှိသောအပြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှာ။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁၂၃။ အနိစ္စာဒိသု၊ အနိစ္စအစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဟုတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတည်း။ စောဟိ စောဟိ ကာရဏေဟိ၊ ထိုထို အကြောင်းတို့သည်။ သင်္ဂမ္မ၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ သမာဂမ္မ၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ [“ရှေးကံ ပေါင်းဆုံ၍”ဟု အနက်ပေးကြ၏။ ကံစသောအကြောင်းတို့သည် ၂-ပါး ၃-ပါးမပေါင်းကြ၊ ကိုယ့်အကြောင်းက ကိုယ့်အကျိုးကို ပြုကြသည်။ ထိုသို့ ပြုရာ၌ အကြောင်းတရားက ရောက်လာသကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့် “သင်္ဂမ္မ”ဟု ဆိုသည်။] ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတာ၊ သင်္ခတတည်း။

တတ္ထဒေါသံ ဒဿေန္တော။ တတ္ထကို “တေသု ဝါရေသု”ဟု ဋီကာအဖွင့် ဧတ္တရ၏။ ဝါရေတို့၌ အပြစ်ပြသည်မဟုတ် အယူဝါဒတို့၌ အပြစ်ပြသောကြောင့် “တေသု ဝါရေသု”ဟု ဋီကာပါဠိရှိသင့်မည် ထင်သည်။

ကဒါစိ ဘာဝံ၊ အဘာဝံ။ သုခဝေဒနာဖြစ်ခိုက် “အတ္တ”ဟုရှုအပ်သော သုခဝေဒနာကို “ကဒါစိ ဘာဝံ”ဟုဆို၍ ဒုက္ခ အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာကို “ကဒါစိ အဘာဝံ”ဟု ဆိုသည်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားခိုက်၌လည်းကောင်း အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာကို ခံစားခိုက်၌လည်းကောင်း ဣန္ဒြိယပါး၏ အဘာဝဖြစ်ပုံကို သိပါ။

တံ တံ ပစ္စယံ၊ ထိုထို အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ကာရ
ဏေနော၊ အကြောင်းကြောင့်သာ။ ဥပ္ပန္နာ၊ ပြီး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမ္ပ
ပ္ပန္နာ၊ တည်း။ ခယောတိ အာဒိ၊ ခယောအစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်
အပေါင်းသည်။ ဘဂံဿ၊ ဘင်၏။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ
(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင် တရားသဘောသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။
တံ၊ ထို တရားသဘောသည်။ ခိယတိ ပိ၊ ကုန်လည်းကုန်၏။ ဝယတိ ပိ၊
ပျက်လည်းပျက်၏။ ဝိရဇ္ဈတိ ပိ၊ မတပ်မက်လည်း မတပ်မက်။ နိရုဇ္ဈတိ
ပိ၊ ချုပ်လည်းချုပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဓမ္မာတိ အာဒိ၊ ကို။
(ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။

ဗျာဂါ မေ တိ၊ ကား။ ဝိ အဂါ၊ ကင်းပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗျာဂါ၊
မည်၏။ [ဝိပုဗ္ဗ ဂမ၊ အာဝိဘတ်၊ ဂမကို ဂါပြု။] မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊
သည်။ ဝိဂတော၊ ကင်းပြီ။ နိရုဇ္ဈေါ၊ ချုပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အတ္ထော။ ပန၊
ပရိဟာရ ။ပ။ ဆိုဦးအံ့။ ဧကေသေဝ၊ တယောက်တည်း၏ပင်။ တီသု ပိ၊
ကုန်သော။ ကာလေသု၊ ကာလတို့၌။ ဒေသော၊ ဤ ခံစားခြင်းသဘောသည်။
မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤအယူသည်။ ဟောတိ ကိံ၊ ဖြစ်
သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပန၊ အဖြေကား။ (ဧကေသေဝ၊
ပင်။ တီသု ပိ၊ ကုန်သော။ ကာလေသု၊ တို့၌။ ဒေသော၊ သည်။ မေ၊
၏။ အတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သည်။) ကိံ န ဘဝိဿတိ၊ အဘယ်မှာ
မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း။ (ဘဝတိယေဝ၊ ဖြစ်နိုင်သည်သာ။) ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိဂတိ
ကဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ထုသဏသိမ္ပိ၊ ဖွဲ့အစည်း။ နိက္ခိတ္တခါဏု
ကဿေဝ၊ စိုက်ထားအပ်သော သစ်ငုတ်၏ကဲ့သို့။ နိစ္စလတာ နာမ၊ မလှုပ်
ရှားသည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝနမက္ကဋ္ဌော ဝိယ၊ တော
မျောက်ကဲ့သို့။ အညံ၊ အခြားသော အရာကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ အညံ၊
အခြားသော အရာကို။ မုဉ္ဇတိ၊ လှော်၏။

အနိစ္စသုခဒုက္ခဝေါက္ခိန္တန္တိ၊ ကား။ ဝိသေသေန၊ သုခ အစရှိသည်တို့၏
အထူးအားဖြင့်။ တံ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုထို ဝေဒနာကို။ အတ္တာ တိ၊ ဟူ၍။
သမနုပဿန္တော၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စဉ္စေဝ၊ အနိစ္စလည်း
ဖြစ်သော။ သုခဉ္စ၊ သုခလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခလည်းဖြစ်သော။
အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ [သုခဉ္စ ဒုက္ခဉ္စာတိ ဧတ္ထ သေဒ္ဒေန
အဒုက္ခမသုခံ သင်္ဂဏှာတိ။-ဋီကာ။] အဝိသေသေန၊ သုခ ဒုက္ခဟု အထူး
မမ သာမညအားဖြင့်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ အတ္တာ တိ၊ ၍။ သမနုပဿန္တော၊

သည်။ ဝေါက်ဏ္ဏံ၊ ရောပြမ်းသော။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်း ယှက်ခြင်း သဘောရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ တိဝိဓာ စေဝ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မာ စ၊ ဖြစ်ခြင်းယှက်ခြင်း သဘော ရှိသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။) သေ (သော)၊ ဤ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဉ္စ၊ ထို သုံးပါးအပြား ရှိသော ဝေဒနာကိုလည်း။ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထို မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (အယူ အခးဖြင့်။) အတ္တာ၊ သည်။ အနိစ္စော စေဝ၊ အနိစ္စသည်လည်းကောင်း။ ကေက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ တို့ ၏။ ဥပ္ပါဒေ၊ စ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်။ သေ (သော)၊ ဤ မိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ အတ္တာနံ၊ ကို။ အနိစ္စံ၊ ဟူ၍။ အနုဇာနာတိ၊ ခွင့်ပြု၏။ ဝါ၊ ခွင့်ပြုရာ ရောက်၏။ ကေက္ခဏေ၊ ၌။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏ ။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ ဣမမတ္တံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ တသ္မာတိဟာနန္တံ ။ပ။ သမနုပဿတိန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝ စာ။) ဝုတ္တံ။

၁၂၄။ ယတ္ထ ပနာဝုသောတိ၊ ကား။ ယတ္ထ သုဒ္ဓရူပက္ခန္ဓေ၊ အကြင် သက်သက်သော ရူပက္ခန္ဓာ၌။ သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံအားဖြင့်။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားတတ်သော သဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အပိ န ခေါ် တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝေဒနာဝိရဟိတော၊ ဝေဒနာမှကင်းသော။ တသ္မိံ တာ လဝဏှေ ဝါ၊ ထို ထန်းရှက်ယပ်စန်း၌လည်းကောင်း။ တသ္မိံ ဝါတပါနေ ဝါ၊ ထို လေသောက်ပြတင်း၌လည်းကောင်း။ အသ္မိ၊ ဝါဖြစ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဟံကာရော၊ ဝါဟုပြုတတ်သော သဘောသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အပိ န ခေါ်၊ ဖြစ်နိုင်ရာအံ့လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာတိဟာနန္ဓာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝဒတိ၊ မဆို။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေန ပိ၊ ဤ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်လည်း။ ဧတံ၊ ဤ ဝေဒနာကို အတ္တဟု အဖန်ဖန်ရှုခြင်းစသောအယူသည်။ နက္ခမတိ၊ မနှစ် သက်။ ဣတိ အတ္ထော။

ဧတေန ပိ ဧတံ နက္ခမတိ။ ။ဧတေန ပိရူပက္ခန္ဓာသမုနေနာ ပိ (ဤရှေ့နောက် ဆန့် ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။) သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ (အချင်းချင်းသိမ်း။) အတ္တနော အဘာဝေန ပိ (အတ္တ၏ မရှိခြင်းကြောင့်

၁၂၅။ အပိ နှူခေါ် တတ္ထ အယ မဟ မသ္မိတိ သိယာ တိ၊ ကား။
ဝေဒနာဓမ္မေသု၊ ခံစားခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။
တေသု ခန္ဓေသု၊ ထိုခန္ဓာတရားတို့တွင်။ ဧကဓမ္မော ပိ၊ တပါးသောတရား
သည်လည်း။ (သိယာ-၌ စပ်။) ဝါ၊ ကိုလည်း။ (ဝတ္ထဗျော-၌ စပ်။)
အယံ နာမ၊ ဤ မည်သော တရားသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။
ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဝတ္ထဗျော၊ ပြောဆိုထိုက်သည်။ သိယာ အပိ နှူ ခေါ်၊
ဖြစ်ရာအံ့လော။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝေဒနာနိရောဓာ၊ ဝေဒနာ၏ ချုပ်
ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာနှင့်။ သဟေတ၊ တကွသာလျှင်။ နိရုဒ္ဓေသု၊
ချုပ်ကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။ တေသု ခံန္ဓေသု၊ ထိုခန္ဓာတို့တွင်။ အယံ၊ ဤ
ခန္ဓာသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။
အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ အပိ
နှူ ခေါ်၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အထ၊ မေးတော်မူပြီးရာ ထို
အခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဓော၊ သည်။ သသဝိသာဏဿ၊ ယုန်ချို၏။
တိဓိဏဘာဝံ၊ ထက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (န သမ္ပုဋ္ဌိစက္ကတိ) ဝိယ၊ လက်မခံသကဲ့သို့။
(တထာ၊ တူ။) တံ၊ ထို ငါဟုပြုအပ်သော အတ္တ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အ သမ္ပု
ဋ္ဌိစက္ကော၊ လက်မခံလိုသည်။ (ဟုတွာ။) နောဟေတံ ဘန္ဓေတိ အာဟ။
[တန္တိ “အဟ မသ္မိ”တိ အဟံကာရုပ္ပတ္တိံ ။-ဋီကာ။]

တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဒေသနာအစဉ်ဖြင့်။ ကိံ၊
အဘယ်တရားသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊
နည်း။ ဝဇ္ဇကထာ၊ ဝဋ်နှင့်စပ်သောတရားတော်ကို။ ကထိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ ဝဇ္ဇကထာကို။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူလတ်သော်။
ကတ္ထမိ၊ အချို့အရာ၌။ အဝိဇ္ဇာသိသေန၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အဦးပခာနဖြင့်။
ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ကတ္ထမိ၊ ၌။ တဏှာ
သိသေန၊ တဏှာဟူသော အဦးပခာနဖြင့်။ ဝါ၊ တဏှာကို ခေါင်းတပ်
သဖြင့်။ (ကထေသိ။) ကတ္ထမိ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိသိသေန၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော အဦးပခာန
ဖြင့်။ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ (ကထေသိ။) တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော

လည်းကောင်း။) ပဏှိတာနံ နရုစ္ဆတိ ဧတံ ဒဿနံ။ [ဤ အတ္တဟူသောအယူကို
ပညာရှိတို့ကား မနှစ်သက်။-ဋီကာ။]

အဝိဇ္ဇာသိသေန။ ။အဝိဇ္ဇာ ဥက္ကမင်္ဂ ကတွာ၊ ဦးခေါင်းပြု၍၊ ခေါင်းတပ်၍။ အဝိဇ္ဇာ
မုခေန၊ အဝိဇ္ဇာကို အဦးပခာနပြု၍။ ဣတိအတ္ထော။-ဋီကာ။ ပခာနနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ
ကို ခေါင်းတပ်၍ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။

သိသတို့တွင်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ ဤမည်သောတရား ဤမည်သော
စကြာမင်း၏ လက်ထက်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နာဟောသိ၊
မဖြစ်သေး။ အထ ပစ္ဆာ၊ ထိုမှနောက်၌။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) သမဘဝိ၊ စ၍
ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋိ၊
အစ အပိုင်းအခြားသည်။ နပ္ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဉ္ဇ၊
ဤသို့လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ၏အစ မထင်ရှားခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
အထ စ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဤ အာသဝေါ
တရားဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား
၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာသိသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ကထိတာ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ နာ
ဟောသိ၊ သေး။ အထ ပစ္ဆာ၊ ၌။ (ဘဝတဏှာ၊ သည်။) သမဘဝိ၊ ပြီ။
ဣတိ၊ သို့။ ဘဝတဏှာယ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ သော။ ကောဋိ၊ သည်။ နပ္ပညာ
ယတိ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဉ္ဇ၊ လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝတဏှာ၏အစ မထင်
ရှားခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယာ။
ဤ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ ပညာ
ယတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တဏှာသိသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ကထိတာ။
ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ နာဟောသိ၊
သေး။ အထ ပစ္ဆာ၊ ၌။ (ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ သည်။) သမဘဝိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။
ဘဝဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ သော။ ကောဋိ၊ သည်။ နပ္ပညာယတိ။ ဘိက္ခု
ဝေ၊ တို့။ ဝေဉ္ဇ၊ လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝဒိဋ္ဌိ၏ အစ မထင်ရှားခြင်းကို။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အထ စ ပန၊ လည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဤ တဏှာဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပညာယတိ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိ
သိသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ကထိတာ။ ဣဓာပိ၊ ဤသုတ်၌လည်း။ ဒိဋ္ဌိ
သိသေနော၊ ဖြင့်သာ။ ဝါ၊ ဖြင့်သာ။ ကထိတာ၊ ပြီ။

☞ ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိဂတိကော၊ သည်။ သုခါဒိဝေဒနံ၊ သုခအစရှိသော ဝေ
ဒနာကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အဟံကာရမမံကာရပရာမာသ

ကောဋိ နပ္ပညာယတိ။ “အသုကဿ နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စက္ကဝတ္တိနော
ဝါ ကာလေ အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ၊ န တတော ပုဗ္ဗေ အတ္ထိ” ဟိ အဝိဇ္ဇာယ အာဒိ
မရှိယာဒါ၊ (ကောဋိ၏အဖွင့်။) အပ္ပင်္ဂဟတဿ၊ အဝိတ်အပင်မရှိသော။ မမ သမ္ဗညတ
ညာဏဿာပိ န ပညာယတိ၊ (ကသွံ၊) အဝိဇ္ဇမာနတ္တာဝေ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။

ဝသေန၊ ငါဟု မာနကိုပြုခြင်း ငါ့ဥစ္စာဟု တဏှာကို ပြုခြင်း မှားမှား
 ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းဟူသော ဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိ
 ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံသောဘဝ အလုံးစုံသောယောနိ အလုံး
 စုံသောဂတိ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ အလုံးစုံသော သတ္တာဝါသတို့တွင်။
 တတော တတော၊ ထိုထိုဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသမှ။
 စဝိတော၊ စုတေ၍။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ
 သတ္တာဝါသ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တော၊ ဖြစ်လျက်။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ ၌။ ဝါတုက္ခိတ္တ
 နာဝါ ဝိယ၊ လေသည် တိုက်လွှင့်အပ်သော လှေကဲ့သို့။ သတတံ၊ အမြဲ။
 သမိတံ၊ မပြတ်။ ပရိဗ္ဗမတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်၏။ ဝါ၊ ချာချာလည်
 ၏။ ဝဋ္ဋတော၊ ဝဋ်မှ။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဥက္ခိပိတုံ ယေဝ၊ မြောက်
 ခြင်းငှာပင်။ ဝါ၊ ဖော်ခြင်းငှာပင်။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

၁၂၆။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ ပစ္စယာကာရမူဠဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌
 တွေဝေသော။ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ၊ ၏။ (ဝဋ်-၌ စပ်။) တွေကေန၊ ဤမျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကထာမဂ္ဂေန၊ စကားတော်အစဉ်ဖြင့်။ ဝဋ်၊ ဝဋ်
 တရားကို။ ကထေတွာ၊ ၌။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝိဝဋ်၊ ဝဋ်မှလွတ်သော နိဗ္ဗာန်
 ကို။ ကထေန္တော၊ ကြောင့်။ ယတော ခေါ် ပန အာနန္တ ဘိက္ခူတိအာဒိ
 မာဟ။

စ ပန၊ အံ။ တံ ဝိဝဋ်ကထံ၊ ထို ဝဋ်မှလွတ်သော နိဗ္ဗာန်တရားစကား
 ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒေသနာသု၊ တို့၌။ ကုသလတ္တာ၊ ကျွမ်းကျင်တော်
 မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [“ဒေသနာသု ကုသလတ္တာ၊ ဒေသနာတို့၌ လွန်
 စွာ ကျွမ်းကျင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဟုလည်း အနက်ပေးသင့်
 ၏။] ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနံ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော။ နဝကမ္မာဒိ-

ပစ္စယာကာရ၊ ပ။ ဝိဝဋ်။ ။ ပစ္စယာကာရမူဠဿာတိ ဘူတကထာန-မေတံ၊ ပစ္စယာ
 ကာရမူဠဿသည် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ပြောဆိုကြောင်း စကားတည်း။ န ဝိသေ
 သနံ၊ ပစ္စယာကာရမဟုတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတိက ရှိသောကြောင့် ဝိသေသနပြုသည်မဟုတ်။
 သဗ္ဗော ဝိ ဟိ ဒိဋ္ဌိဂတိကော ပစ္စယာကာရမူဠော ဝေ၊ တိ၊ ဆိုလိုရင်းကား...ဒိဋ္ဌိဂတိက
 မှန်သမျှသည် ပစ္စယာကာရ၌ မူဠချည်းသာတည်း။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ကား ပစ္စယာ
 ကာရမူဠဿကို “ဘူတကထာန ဝိသေသန”ဟုပင် နာမည်တပ်၏။ နဝိသေသနံဖြင့်
 “ဗျုပ္ပန္နက ဝိသေသန မဟုတ်”ဟု ကန့်ပါ။ ဝိဝဋ်၊ ကထေန္တောတိ ဝဋ်တော
 ဝိနိမုတ္တော။ (“ဝ” ကို “ဝိနိမုတ္တ”ဟု ဖွင့်သည်။) ဝိမောက္ခော၊ ဝဋ်မှလွတ်သော
 နိဗ္ဗာန်။-ဋီကာ။

ဝသေန၊ နဝကမ္မ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် ဥဒ္ဓေသ ပရိပုစ္ဆာ စသည်ကိုယူပါ။] ဝိက္ခိတ္တပုဂ္ဂလံ၊ ပျံလွင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အနာမသိတဘ၊ သုံးသပ်တော်မမူပဲ။ ကာရကဿ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သြဝါဒကို ပြုကျင့်လိုက်နာသော။ သတိပဋ္ဌာန ဝိဟာရိနော၊ သတိပဋ္ဌာန်ဖြင့် နေလေ့ရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အာရဟန္တော၊ အားထုတ်တော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေဝ။ ပ။ သမနုပဿတိ အာဒိမာဟ။

ဟိ၊ မှန်။ ဝေရူပေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အတိတာ နာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ [အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တမူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓမူလည်း ဖြစ်သော။ သြဋ္ဌရိကံ ဝါ၊ ကြမ်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဟိန် ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ပဏိတံ ဝါ၊ မွန်မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ဒုရေ ဝါ၊ အကြင် အဝေး၌မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ သန္တိကေ ဝါ၊ အကြင်အနီး၌မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္ဇါ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ။) သဗ္ဗံ၊ သော။ (တံ) ရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ ဧကံ၊ တမျိုးသော။ သမ္မသနံ၊ အနိစ္စဟု သုံးသပ်ကြောင်း ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ။) ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ဧကံ၊ သော။ သမ္မသနံ၊ ဒုက္ခဟု သုံးသပ်ကြောင်း ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ။) အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ဧကံ၊ သော။ သမ္မသနံ၊ အတ္တဟု သုံးသပ်ကြောင်း ဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ။) [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိ မဟာဝဂ် သမ္မသန နိဒ္ဒေသ။] ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တဿ၊ သော။ သမ္မသနဉာဏဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ အလုံးစုံသောတရားတို့၌။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ နေဝ သမနုပဿတိ၊ မရူတော့။ အညံ၊ ဝေဒနာမှ တပါးသော သညာစသည်ကို။ (အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။) န (သမနုပဿတိ)၊ တော့။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေ၊ သို့။ အသမနုပဿန္တော၊ လတ်သော်။ လောကေ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသောလောက၌။ ကိဉ္ဇါ၊ ဘာကိုမျှ။ န ဥပါဒိယတိ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ကပ်၍ မဟူတော့။ ဝါ၊ မစွဲလမ်းတော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ခန္ဓလောကာဒိဘေဒေ၊ ခန္ဓလောက အစရှိသော အပြားရှိသော။ လောကေ၊ ၌။ ရူပါဒိသု၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ ကိဉ္ဇါ၊ သော။ ဧကဓမ္မေ၊ တခုသော တရားကိုလည်း။ အတ္တာတိ၊ ဝါ။

၃၅၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

အတ္တဟူ၍လည်းကောင်း။ အတ္တနိယန္တိ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း။
န ဥပါဒိယတိ၊ တော့။

အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိတိ၊ ကား။ အနုပါဒိယန္တော၊ မစွဲလမ်းလတ်
သော်။ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနပရိတဿနာယ ပိ၊ အဖန်ဖန် တောင့်တတတ်သော
တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာနဖြင့်လည်း။ န ပရိတဿတိ၊ မတောင့်တတော့။ အပရိ
တဿန္တိ၊ ကား။ အပရိတဿမာနော၊ မတောင့်တလတ်သော်။ ပစ္စတ္တညေဝ
ပရိနိဗ္ဗာယတိတိ၊ ကား။ အတ္တနာ ဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ကိလေသပရိ
နိဗ္ဗာနေန၊ ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ 'ငြိမ်းအေး
၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရိနိဗ္ဗုတဿ၊ ငြိမ်းအေးပြီးသော။ အဿ၊
ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏
ဖြစ်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ခိဏာ ဇာတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်
ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။

ဣတိ သာ ဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တဿ၊
ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာ
ဒိဋ္ဌိ၊ 'အကြင် မိစ္ဆာအယူသည်။ (အတ္တိ။) သာ (ဒိဋ္ဌိ)၊ ထို မိစ္ဆာအယူသည်။
ဧဝံ၊ ဤသို့ အပြားရှိသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိတည်း။ (ဣတိ။ ယော၊ အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ၊ ထို
စကားသည်။ အကလ္လံ၊ မသင့်။) [ဤသို့ ပါဠိတော်ကိုယူပေးမှ အဓိပ္ပာယ်
ရသည်။] “ဣတိဿ ဒိဋ္ဌိ” တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ ပါဠိတော်ပါရှိသည်။
(အတ္တိ။) တထာ၊ ဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော။
ယော အရဟာ၊ သည်။ (အတ္တိ။) ဧဝံ၊ ဤသို့အပြားရှိသော။ အဿ၊
ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူတည်း။ (ဣတိ ယော ဝဒေယျ
တ ဿတံ အကလ္လံ။) ဣတိ အတ္ထော။

တဒကလ္လန္တိ၊ ကား။ တံ၊ ထို စကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ (တံ၊ ထို စကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ နည်း။) ဟံ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ပြောတိုင်းဖြစ်လတ်သော်။ (သတ္တဝါသည် သေရာအခါ
မှ နောက်၌ဖြစ်သေး၏ ဟု စသည်ဖြင့် “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ မိစ္ဆာအယူဖြစ်
၏” ဟု ပြောတိုင်းဖြစ်လတ်သော်။) အရဟာ၊ သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကို။
န ဇနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုရာရောက်
သည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥတှာ၊ ၍။ ဝိမုတ္တံ၊ သော။

အရဟန္တံ စ၊ ကိံကား။ ကိဉ္စိ၊ ကိံ။ န ဇာနာတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊
ငှာ။ န ယတ္ထံ။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ စတုန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ နယာနံ၊
နည်းတို့၏။ (ပါဠိတော်၌ ပြအပ်သောနည်းတို့၏။) အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။
တံ ကိဿ ဟေတုတိ အာဓိမာဟ။

တတ္ထ၊ ထို တံ ကိဿ ဟေတု အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယံဝတာ
အာနန္တ အဓိဝစနန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထကော၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ
သော။ အဓိဝစနသင်္ခါတော၊ အဓိဝစန ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ သဒ္ဓါ
ကိုသာ အကြီးအကဲပြု၍ ဖြစ်သောအရာဟု ဆိုအပ်သော။ ဝေါဟာရော၊
ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း နာမည်ပညတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ယံဝတာ အဓိ
ဝစနပထောတိ၊ ကား။ ယတ္ထကော၊ သော။ အဓိဝစနဿ၊ သဒ္ဓါကိုသာ
အကြီးအကဲပြု၍ဖြစ်သော နာမည်ပညတ်၏။ ပထော၊ အကြောင်းသည်။
(အတ္ထိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်လည်းကောင်း။ အာယတနာနိ၊
တို့သည်လည်းကောင်း။ ဓာတုယော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ကုန်
၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ (နိရုတ္တိ နိရုတ္တိပထ အစရှိသောပုဒ်တို့
၌။) သေ (သော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ ပညာဝစရန္တိ၊ ကား။
ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဝစရိတဗ္ဗံ၊ တက်ရောက်ထိုက်သော။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါး
ပါး အပေါင်းသည်။ (အတ္ထိ။) တဒဘိညာတိ၊ ကား။ တံ၊ ထို အဓိဝစန
အဓိဝစနပထ စသည်ကို။ အဘိဇာနိတော၊ သိ၍။ (ဝိမုတ္တော ဘိက္ခု-၌ စပ်။) တွေ
ကော်န၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။
ကိံ၊ ကိံ။ ဒဿိတံ၊ ပြတော်မူအပ်သနည်း။ တန္တာကုလပဒယော၊ တန္တာကုလ
ပုဒ်၏သာ။ အနုသန္တိ၊ ကိံ။ ဒဿိတော၊ ပြီ။

သတ္တဝိညာဏဋီတိအဖွင့်

၁၂၇။ ဣဒါနိ၊ အနုပဿနာကိုပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
ကို။ န ပညပေတိတိ၊ ဟူ၍ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ သော၊ သည်။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တော၊ ဝိပဿနာဂမန မဂ္ဂါဂမနဖြင့်
သွားလတ်သော် သွားလတ်သော်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော နာမ၊ ဥဘတော
ဘာဂဝိမုတ္တ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ယော စ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား။ န
သမနုပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တော။ သော၊ သည်။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တော၊ ဝိပဿနာဂမန မဂ္ဂါဂမနဖြင့် သွားလတ်
မဟာဝါ(ပ) ၂၃ (ခ)

သော် သွားလတ်သော်။ ပညာဝိမုတ္တော နာမ၊ ပညာဝိမုတ္တ မည်သည်။
ဟောတိ။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။
ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ နိဂမနန္တု၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း
ကိုလည်းကောင်း။ နာမဉ္စ၊ အမည်ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ သတ္တ
ခေါ ဣမာနန္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော တိ အာဒိမာဟ။ [နိဂမနန္တိ နိဿရဏံ။
-ဋီကာ။]

တတ္ထ၊ ထို သတ္တ ခေါ ဣမာနန္တ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သတ္တာတိ၊
သတ္တဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်။ (သတ္တ၊ ကုန်
သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့ကို။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ အာရမ္မဏ
ဝသေန၊ အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂတိသုတ္တေ၊ သင်္ဂတိသုတ်၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်
သော။ စတဿော၊ ကုန်သော။ (ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ တို့သည်။) အာဂမိ
ဿန္တိ၊ လာကုန်လတ္တံ့။ ဣ၊ ဤ တည်ကြောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာ၌၊ ဝိညာ
ဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပဋိသန္ဓေ
ဝိညာဉ်၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ မည်၏။ တေ၊ ဤ
ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ဟူသောအမည်သည်။ ဝိညာဏပတိဋ္ဌာနဿ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်
ကြောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဒေ၊ စ အာယတနာ
နိ တိ၊ ကား။ ဒေ၊ ကုန်သော။ နိဝါသဋ္ဌာနာနံ၊ တည်နေရာ အရပ်တို့
သည်။ (ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်။ နိဝါသဋ္ဌာနံ၊ တည်နေရာအရပ်ကို။
ဣ၊ ဤ ဒေ၊ စ အာယတနာနိ ဟူသောပါဌ်ရပ်၌။ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။
အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ နိဝါသဋ္ဌာန
၏ ဤနေရာ၌ အာယတနဟူ၍ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။)
အသညသတ္တာယတနံ။ ပ။ ဒုတိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဟောတော်မူလတ္တံ့။

ဝိညာဏပတိဋ္ဌာနဿ။ ။ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ တေရဟိ ပတိဋ္ဌာနကာရဏဿ။-
ဋီကာ။ ဝိညာဏကို “ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ” ဟုလည်းကောင်း ပတိဋ္ဌာနကို “ပတိဋ္ဌာတိ
တေနာတိ ပတိဋ္ဌာနံ” ဟု ကရဏသာမ် ပြုစေလိုသောကြောင့် “တေရဟိ ပတိဋ္ဌာ
န ကာရဏဿ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ “ဝိညာဏဿ+ပတိဋ္ဌာနံ ဝိညာဏပတိ
ဋ္ဌာနံ” ဟု တွဲပါ။ အတ္ထတော ဝုတ္တဝိဓေသ ဝိသိဋ္ဌာ (ဟောတော်မူအပ်သော ဧကတ္ထ
ကာယနာနတ္ထသညိဝိဓသသဖြင့်အထူးပြုအပ်ကုန်သော။) ပဉ္စဝေါကာရေ ရူပဝေဒနာ
သညာသင်္ခါရက္ခန္ဓာ စတုဝေါကာရေ ဝေဒနာဒယော တယော ခန္ဓာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
-ဋီကာ။ ထို ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ တည်ကြောင်းဟူသည် ပဉ္စဝေါကာရ၌ ဝိညာ
ဏက္ခန္ဓာမှတစ်ပါး လေးပါး၊ စတုဝေါကာရ၌ သုံးပါးတည်း။

ပန၊ ပရိဟာရကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ သဗ္ဗံ၊ ဤ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋီတိ ခုနစ်ပါး အာယတန နှစ်ပါးကို။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဝဇ္ဇပရိယာဒါနတ္ထံ၊ ဝဋ်ကို ထက်ဝန်းကျင် ယူခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါ၊ ဝဋ်ကို အကုန်ယူခြင်းအကျိုးငှာ။ (ဧတံ သဗ္ဗံကို။ ဂဟိတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း)ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝနံ၊ ဝဋ်သည်။ သုဒ္ဓဝိညာဏဋီတိဝသေန၊ အာယတနမဖက် သက်သက်သော ဝိညာဏဋီတိ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သုဒ္ဓါယတနဝသေန ဝါ၊ ဝိညာဉ်မဖက် သက်သက်သော အာယတန၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိယာဒါနံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ကုန်အောင်သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ဘဝယောနိဂတိသတ္တာဝါသဝသေန၊ ဘဝယောနိ ဂတိ သတ္တာဝါသတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ပရိယာဒါနံ၊ သို့။) ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ သဗ္ဗံ၊ ဤ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋီတိ ခုနစ်ပါး အာယတန နှစ်ပါးကို။ ဂဟိတံ၊ ပြီ။

ဣဒါနိ၊ အကျဉ်းပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ တမတ္ထံ၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိဘဇ္ဇန္တော၊ ဝေဖန်တော် မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတမာ သတ္တာတိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထံ၊ ထို ကတမာ သတ္တ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သေယျထာပီ တိ၊ သေယျထာ ပီ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ နိဒဿနတ္ထေ၊ ညွှန်ပြကြောင်းဥပမာအနက်၌။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ မနုဿာ ယထာ၊ လူတို့ကဲ့သို့။ ဣတိ၊ အတ္ထော။ ဟိ၊ ချဲ့။ အပရိမာဏေသု၊ အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသု၊ စကြဝဠာတို့၌။ အပရိမာဏာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန၊ အဆင်းပုံသဏ္ဌာန် အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကသဒိသာ၊ တထပ်တည်းတူကုန်သော။ ဒွေ ပိ၊ နှစ်ယောက်တို့သည်သော်မှလည်း။ နတ္ထံ၊ မရှိကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ ကတ္တစိ၊ အချို့အရပ်၌။ ယေပိယမကဘာတရော၊ အကြင် အစုံဖြစ်သော ညီနောင်တို့သည်။ ဝါ၊ အကြင် အမှူညီနောင်တို့သည်။ ဝဏ္ဏေန ဝါ၊ အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သဏ္ဌာနေန ဝါ၊ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကသဒိသာ၊ တထပ်တည်းတူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ တေသမ္ပံ၊ ထိုအမှူညီနောင်တို့၏ သော်မှလည်း။ အာလောကိတ ဝိလောကိတ ကထိတဟသိတဂမနဋ္ဌာနာဒိဟိ၊ ရှေ့သို့ကြည့်ခြင်း အထောင့်အရပ်သို့ ကြည့်ခြင်း စကားပြောခြင်း ပြုံးရယ်ခြင်း သွားခြင်း ရပ်ခြင်း

၃၆၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဟောတိယေဝ၊ ရှိသည်သာ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာနတ္ထကာယာတိ၊ နာနတ္ထကာယတို့ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊
 ကုန်ပြီ။ ပန၊ ကား။ နေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ ပဋိသန္ဓိသညာ၊ ပဋိသန္ဓေ
 သညာသည်။ တိဟေတုကာ ပိ၊ သုံးပါးသော ဟိတ် ရှိကုန်သည် လည်း
 ကောင်း။ ဒွိဟေတုကာ ပိ၊ နှစ်ပါးသော ဟိတ်ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။
 အဟေတုကာ ပိ၊ ဟိတ်မရှိကုန် သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ နာနတ္ထသညိနော တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။

ကေစ္စေ စ ဒေဝါတိ၊ ကား။ ဆ၊ ခြောက်မျိုးကုန်သော (နတ်ပြည်
 ၆-ထပ်၌ နေကုန်သော။) ကာမာစရဒေဝါ၊ ကာမာစရနတ်တို့တည်း။
 ဟိ၊ ချဲ့။ တေသု၊ ထို ကာမာစရနတ်တို့တွင်။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့နတ်
 တို့၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ နီလော၊ ညိုသည်။ ဟောတိ။ ကေသဉ္စိ၊
 တို့၏။ (ကာယော၊ သည်။) ပီတကာဒိဝဏ္ဏော၊ အရွှေအစရှိသော အဆင်း
 ရှိသည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ နေသံ၊ ထို ကာမာစရနတ်တို့၏။
 သညာ၊ ပဋိသန္ဓေသညာသည်။ ဒွိဟေတုကာ ပိ၊ ၂-ပါးသော ဟိတ်ရှိ
 ကုန်သည်လည်းကောင်း။ တိဟေတုကာ ပိ၊ ၃-ပါးသော ဟိတ်ရှိကုန်သည်
 လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ အဟေတုကာ၊ ဟိတ်မရှိသော သညာတို့သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ကေစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ တိ၊ ကား။ စတုအပါယ ဝိမုတ္တာ၊
 လေးပါးသောအပါယ်တို့မှ လွတ်ကုန်သော။ ဥတ္တရမာတာ၊ ဥတ္တရ၏ အမိ
 ဖြစ်သော။ ယက္ခိနီ၊ ဘီလူးမလည်းကောင်း။ (နတ်ဘီလူးမလည်းကောင်း။)
 ပိယကံရမာတာ၊ ပိယကံရ၏ အမိဖြစ်သော။ (ယက္ခိနီ၊ လည်းကောင်း။)
 ဖုဿမိတ္တာ၊ ဖုဿမိတ္တမည်သော။ (ယက္ခိနီ။) ဓမ္မဂုတ္တာ၊ ဓမ္မဂုတ္တမည်သော။
 (ယက္ခိနီ။) ဣတိ ဝေမာဒိကာ၊ ဤသို့ အစရှိသော နတ်ဘီလူးမတို့သည် လည်း
 ကောင်း။ အညေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနတ်ဘီလူးတို့မှအခြားကုန်သော။ ဝေမာနိကာ၊
 ဝေမာနိက မည်ကုန်သော။ ပေတာ စ၊ ပြိတ္တာတို့သည်လည်းကောင်းတည်း။

နာနတ္ထကာယာ။ ။နာနတ္ထံ ကာယေ ဧတေသံ၊ နာနတ္ထော ဝါ ကာယော
 ဧတေသန္တိ နာနတ္ထကာယာ၊ ဤသို့ရှိကာ၌ ဝိဂြိုဟ်ပြု၏။ ပထမနည်းအလို “ကိုယ်၌
 မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော သတ္တဝါတို့။ ဒုတိယနည်းအလို မတူ
 ထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသူတို့။ (လူ နတ် ဝိနိပါတိကာ
 အသုရာများတည်း။)

နာနတ္ထသညိနော။ ။နာနတ္ထံ သညာ ဧတေသံ အတ္ထိတိ နာနတ္ထသညိနော၊
 မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော ပဋိသန္ဓေသညာရှိသော သတ္တဝါတို့။

[ဝိမာနံ ယေသံ အတ္ထိ”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီဘုံဗိမာန်ရှိကြသောနတ်များကို “ဝေမာနိက”ဟု ခေါ်သည်။ “ပေတာ”ဟု ဆိုသော်လည်း အပါယ် ၄-ဘုံက မဟုတ် သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌ “ဝိနိပါတိက အသုရာ နတ်အငယ်စားတို့”ဟု သုံးစွဲထားသည်။]

ဟိ၊ ချဲ့။ တေသံ၊ ဤ ဝေမာနိကပေတတို့၏။ (ကာယော-၌ စပ်။) ပီတဩဒါတကာဠ မဂ္ဂုရုစ္ဆဝိသာမဝဏ္ဏာဒိဝသေန စေဝ၊ ရွှေသော အဆင်း ဖြူသောအဆင်း မည်းနက်သောအဆင်း ငါးခု၏ အရေကဲ့သို့ ညိုသောအဆင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ကိသလ္လလရဿဒိဃဝသေန စ၊ ကြုံလှိုသောကိုယ် ဝဖြိုးသောကိုယ် ပုတိုသောကိုယ် ရှည်သောကိုယ်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ နာနာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်။ ဟောတိ၊ မနုဿာနံ ဝိယ၊ လူတို့၏ကဲ့သို့။ ခွိဟေတုက တိဟေတုက အဟေတုက ဝသေန၊ ခွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သုဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သညာ ပိ၊ သည်လည်း။ (နာနာ၊ သည်။ ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ထို ဝေမာနိက ပေတတို့သည်။ ဒေဝါ ဝိယ၊ နတ်တို့ကဲ့သို့။ ဝါ၊ နတ်တို့လောက်။ မဟေသက္ခာ၊ ကြီးကျယ်သော အစိုးရသူဟူ၍ ပြော ဆိုအပ်သူတို့သည်။ ဝါ၊ ကြီးကျယ်သောတန်ခိုးရှိသူတို့သည်။ န(ဟောန္တိ။) ကပဏမနုဿာ ဝိယ၊ အထီးကျန်မဲ့ လူဆင်းရဲတို့ကဲ့သို့။ အပ္ပေသက္ခာ၊ နည်း သော အစိုးရသူဟူ၍ ပြောဆိုအပ်သူတို့သည်။ ဝါ၊ နည်းသောတန်ခိုးရှိသူတို့ သည်။ (ဟောန္တိ။) ဒုလ္လဘဃာသစ္စာဒနာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော အစားအဝတ်ရှိကုန်သည်။ ဒုက္ခပိဋိတာ၊ ဒုက္ခသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကေစ္စ၊ အချို့သော ဝေမာနိကပေတတို့ သည်။ ကာဠပက္ခေ၊ လဆုတ်ပက္ခ၌။ ဒုက္ခိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သောဆင်းရဲခြင်း ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဇုဏ္ဍပက္ခေ၊ လဆန်းပက္ခ၌။ သုခိတာ၊ လွန်စွာ ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တဿာ၊ ကြောင့်။ သုခ သမုဿယတော၊ သုခအပေါင်းမှ။ ဝိနိပါတိတတ္တာ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်

ဝိနိပါတိကာ။ ။သုခသမုဿယတော ဝိနိပါတော တေသံ အတ္ထိတိ ဝိနိပါတိ ကာ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းရှိသော နတ်အငယ်စား တို့။ သတိ ပိ ဒေဝဘာဝေ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ အဘာဝတော၊ နတ်ဟုဆိုသော်လည်း နတ်စည်းစိမ်မရှိကြသောကြောင့် “သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက် ခြင်းရှိသည်”ဟု ဆိုသည်။ အပါယေသု ဝါ ဂတော နတ္ထိ နိပါတော တေသန္တိ ဝိနိပါတိကာ၊ အပါယ်တို့၌ ကျရောက်ပါဝင်ခြင်းမရှိသော နတ်အငယ်စားတို့။ ဤနည်း ၌ “ဝိ”သဒ္ဓါသည် ပဋိသေခအနက်ဟောတည်း။-ဋီကာ။

ကျရောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတိကာ တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဘ၊ ကုန်ပြီ။ [မဟေသက္ခ အပ္ပေသက္ခတို့၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက ကေစ္စသဿတဝါဒ အဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိနိပါတိကပေတတို့တွင်။ ယေ၊ အကြင် ဝိနိပါတိကပေတတို့သည်။ တိဟေတုကာ၊ တိဟိတိပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ဝိနိပါတိကပေတတို့၏။ ဓမ္မာဘိသမယော ပိ၊ သစ္စာလေးပါး ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပိယကံရမာတာ၊ သော။ ယက္ခိနိ၊ သည်။ ပစ္စုသသမယော၊ “မိုးသောက်အခါ၌” အနုရုဒ္ဓ ဧတ္ထရဿ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သဇ္ဈာယတော၊ သရဇ္ဈာယ်စဉ်၊ သုတု၊ ကြားရ၍။ (သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာ-၌ စပ်။)

[ပိယကံရ၊ ချစ်သား၊ ပိယကံရ။ သဒ္ဓါ၊ ဆူဆူညူညူစကားသံကို။ မာကရိ၊ မပြုပါလင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတော်သည်။ ဓမ္မပဒါနိ၊ တရားအစုတို့ကို။ ဘာသတိ၊ ရွတ်ဆိုနေ၏။ ဓမ္မပဒံ၊ သတိပဋ္ဌာန်စသော တရားအစုကို။ ဝိဇာနိယ၊ သုတမယဉာဏ်ဖြင့်ရှေးဦးစွာသိပြီး၍။ ပဋိပဇ္ဇေမ အပိ၊ ယောနိသော မနသိကာရ သီလစသည် အလီလီအဆက်ဆက် တိုးတက်၍ကျင့်နိုင်ကုန်တန်ရာ၏။ သာ၊ ထိုကျင့်ခြင်းသည်။ နော၊ ငါတို့၏။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွား အလို့ငှာ။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပါဏေသု စ၊ တို့၌လည်း။ သံယမာမသေ အပိ၊ စောင့်စည်းနိုင်ကုန် တန်ရာ၏။ သမ္ပဇာန၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိလျက်။ မုသာ၊ ချစ်ယွင်း ဖောက်ပြန် မမှန်ကန်သောစကားကို။ [သမ္ပဇာနံဟု ဆိုလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတံ ချေထားသည်။] န ဘဏာမသေ အပိ၊ မပြောဆိုပဲ နေနိုင်ကုန် တန်ရာ၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သုသိလံ၊ ကောင်းသောသီလ ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ သိက္ခေမ အပိ၊ ကျင့်နိုင်ကုန်တန်ရာ၏။ ပိသာစ ယောနိယာ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ ပြိတ္တာမျိုးမှ။ မုစ္စေမ အပိ၊ လွတ်နိုင်ကုန်တန်ရာ၏။

အပိဓမ္မပဒံ။ ပ။ ပါဏေသုစ။ ။ဓမ္မပဒန္တိ သတိပဋ္ဌာနာဒိ ဓမ္မကောဋ္ဌာသံ။ ဝိဇာနိယာတိ သုတမယေန တာဝ ဉာဏေန ဝိဇာနိတော။ တဒနုသာရေန ယောနိသော မနသိကာရံ ပရိမြူဟန္တော သီလဝိသုဒ္ဓိအာဒိကံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ အပိ ပဋိပဇ္ဇေမ။ သာ စ ပဋိပတ္တိ ဟိတာယ ဗိဇ္ဇဓမ္မိကာဒိ သကလဟိတာယ အမှာကံ သိယာ။ ဣဒါနိ တတ္ထ သီလပဋိပတ္တိံ တာဝ ဝိဘာဂေန (အကျယ်ဝေဖန်ခြင်း အားဖြင့်။) ဒသေန္တော “ပါဏေသု စာ”တိ ဂါထမာဟ။-ဋီကာ။

ဣတိ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပုတ္တကံ၊ သားငယ်ကို။ သညာပေတွာ၊ နားလည်စေ၍။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ပြီ။ ပန၊ ကား။ ဥတ္တရမာတာ၊ ဥတ္တရာ၏ မိခင်ဖြစ်သော ဝေမာနိက ပြိတ္တာမသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုတွာဝ၊ ကြားနာရ၍ပင်။ သောတာပန္နာ၊ သည်။ ဇီဇာတာ၊ ဖြစ်ပြီ။ [သုတွာဝ ၌ ဝေ ဖြင့် အထူး မကျင့်ရပဲ သောတာပန်ဖြစ်သည်ဟု ပြသည်။]

ဗြဟ္မကာယိကာတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မပုရောဟိတမဟာဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇဗြဟ္မာ ဗြဟ္မပုရောဟိတဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာတို့တည်း။ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ ပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မပုရောဟိတ မဟာဗြဟ္မာတို့သည်။ ပဌမေန ဈာနေန၊ ပထမဈာန်ကြောင့်။ အဘိ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တေသု၊ ထို ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မပုရောဟိတ မဟာဗြဟ္မာတို့တွင်။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မာတို့သည်။ ပရိတ္တေန၊ ညံ့သောဈာန်ကြောင့်။ အဘိ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ တေသံ၊ ထို ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မာတို့၏။ ကပ္ပဿ၊ အသင်္ချေယျ ကပ်၏။ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ ဘာဂေါ၊ အဖို့သည်။ (တနည်း) တတိယော ဘာဂေါ၊ သုံးဖို့တဖို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ (ဟောတိ။) ဗြဟ္မပုရောဟိတာ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတ ဗြဟ္မာတို့သည်။ မဇ္ဈိမေန၊ ဟိန ပဏီတတို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော ဈာန်

ဗြဟ္မကာယိကာ။ ။ဗြဟ္မကာယေ၊ ပထမဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မာအပေါင်း၌။ ဘဝါ၊ ဖြစ်သော။ (ပါဝင်သော) ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဗြဟ္မကာယိကာ၊ ပထမဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ ပါဝင်သောဗြဟ္မာတို့။ ဤနည်းအလို ကာယသဒ္ဓါသည် သမူဟအနက်ဟောတည်း။ တနည်း-ဗြဟ္မနိကာယေ၊ ဗြဟ္မာတို့၏နေရာ ပထမဈာန်ဗြဟ္မာဘုံ၌။ ဘဝါ၊ ဖြစ်သော(ပါဝင်သော)ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဗြဟ္မနိကာယာ၊ တို့။ ဤသို့ နိကာ၌နှစ်နည်းဖွင့်၏။ ဤသုတိယနည်းအလို ကာယသဒ္ဓါသည် နိကာယ အနက်ဟော၊ နိကာယ-သဒ္ဓါသည် နိဝါသ အနက်ဟောတည်း။

ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ။ ။မဟာဗြဟ္မာနော၊ မဟာဗြဟ္မာ၏။ ပရိသာယ၊ ၌။ ဘဝါ၊ တို့။ ဣတိ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ၊ တဿ ပရိစာရကဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ၊ ထိုမဟာဗြဟ္မာ၏ အလုပ်အကျွေးအရာ၌ တည်သောကြောင့် “ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ” ဟု ခေါ်သည်။ [ထိုဗြဟ္မကာယိက ဗြဟ္မာတို့သည် “ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ မဟာဗြဟ္မာ” ဟု သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် မဟာဗြဟ္မာတို့၏ အလုပ်အကျွေးအရာ၌ တည်သည့်အတွက် “ပရိသတိ+ဘဝါ ပါရိသဇ္ဇာ”ဟု ရှေးဦးစွာ ပြပြီးမှ “ဗြဟ္မာနော+ပါရိသဇ္ဇာ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ” ဟုပြပါ။

၃၆၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

ကြောင့်၊ (အဘိ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တည်း။) တေသံ ထို ဗြဟ္မပုရောဟိတ ဗြဟ္မာ
 တို့၏။ (ကပ္ပဿ၊ ၏။) ဥပခုကပ္ပေါ၊ ထက်ဝက်သောက်သည်။ အာယုပ္ပမာ
 ဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို ဗြဟ္မပုရောဟိတ ဗြဟ္မာ
 တို့၏။ ကာယော၊ သည်။ ဝိပ္ပာနိကတရော၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇ ဗြဟ္မာတို့ထက်
 သာ၍ ပျံ့နှံ့ကြီးကျယ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ မဟာဗြဟ္မာနော၊ မဟာ
 ဗြဟ္မာတို့သည်။ ပဏီတေန၊ မှန်မြတ်သောစာချာန်ကြောင့်။ (အဘိ နိဗ္ဗတ္တာ၊
 တည်း။) တေသံ၊ ထို မဟာဗြဟ္မာတို့၏။ ကပ္ပေါ၊ အသင်္ချေယျကပ် တကပ်သည်။
 အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ပံန၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို မဟာဗြဟ္မာ
 တို့၏။ ကာယော၊ သည်။ အဘိ ဝိပ္ပာနိကော၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတဗြဟ္မာတို့ထက်
 အလွန်ပျံ့နှံ့ကြီးကျယ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ တေ၊ ထို
 ဗြဟ္မာတို့ကို။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ နာနတ္တာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြား
 သောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန၊
 ပထမဈာန်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သညာယ၊ ပဋိသန္ဓေသညာ၏။ ဧကတ္တာ၊ တူ
 သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ နာနတ္ထကာယာ
 ဧကတ္တသညိနော တိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထို ပထမဈာန် ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့
 သည်။ (နာနတ္ထကာယာ၊ ကိုယ်၌ မတူ ထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိကုန်
 သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော
 ကိုယ်ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဧကတ္တသညိနော၊ တူသောသဘောရှိသော ပဋိ
 သန္ဓေသညာ ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။
 စတုသု၊ ကုန်သော။ အပါယေသု၊ တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (နာနတ္ထကာ
 ယာ (ဧကတ္တသညိနော ဟောန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ နိရယေသု၊ တို့၌။ ဧကသဉ္စိ၊

ဗြဟ္မပုရောဟိတာ။ ။မဟာဗြဟ္မာနော ပုရောဟိတဌာနေ ဌိတာ၊ မဟာဗြဟ္မာ
 ၏ ပုရောဟိတ်အရာ၌ တည်ကုန်၏။ ဣတိ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ။ ဗြဟ္မာနော ပုရော
 ဟိတာ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ” ဟု ပြပါ။

မဟာဗြဟ္မာ။ ။အာယုဝဏ္ဏံ စသည်တို့ဖြင့် ကြီးကျယ်သောဗြဟ္မာတို့ကို “မဟ
 နန္ဒာ ဗြဟ္မာနော”အရ “မဟာဗြဟ္မာ”ဟု ခေါ်ရသည်။ [မဟနန္ဒာ၊ အာယုဝဏ္ဏံ
 စသည်တို့ဖြင့် ကြီးကျယ်ကုန်သော+ဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မာတို့တည်း။ မဟာဗြဟ္မာ၊ တို့။]
 ဦးကာ၌-“မဟာဗြဟ္မာနော”ဟု ပါဠိတွေ့ရ၏။ “မဟနန္ဒာ+ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ”
 ဟု ဧကဝုစ်ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။ သို့မဟုတ် “မဟာဗြဟ္မာနော”ဟု မဟု
 ဝုစ်ရှိပါစေ။

သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၃၆၅

အချို့သော ငရဲသားတို့၏။ (အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။) ဂါဝု
တံ၊ တဂါဝုတ်သည်။ (ဟောတိ။) ကေသဉ္စိ၊ တို့၏။ (အတ္တဘာဝေါ။)
အစုယောဇနံ၊ ယူဇနာတဝက်သည်။ (ဟောတိ။) ကေသဉ္စိ၊ တို့၏။ (အတ္တ
ဘာဝေါ။) ယောဇနံ၊ တယူဇနာသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဒေဝဒတ္တ
ဿ၊ ၏။ (အတ္တဘာဝေါ။) ယောဇနသတိကော၊ ယူဇနာတရာရှိသည်။
ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။

တိရစ္ဆာနေသု ပိ၊ တို့၌လည်း။ ကေစိ၊ အချို့သော တိရစ္ဆာန်တို့သည်။
ခုဒ္ဒကာ၊ ငယ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ကေစိ၊ တို့သည်။ မဟန္တာ၊ ကြီးကုန်
သည်။ (ဟောန္တိ။) ပေတ္တဝိသယေ ပိ၊ ပြိတ္တာတို့၏ နေရာဘုံ၌လည်း။ ကေ
စိ၊ အချို့သော ပြိတ္တာတို့သည်။ သဋ္ဌိဟတ္တာ၊ အတောင်ခြောက်ဆယ် ရှိကုန်
သည်လည်းကောင်း။ ကေစိ၊ တို့သည်။ သတ္တတိဟတ္တာ၊ အတောင် ခုနစ်ဆယ်
ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကေစိ။ အသီတိဟတ္တာ၊ အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိကုန်
သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ ကေစိ၊ တို့သည်။ သုဝဏ္ဏာ၊ ကောင်းသော
အဆင်း ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကေစိ။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ မကောင်းသော
အဆင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ ကာလကဉ္စိကာ၊ ကာလကဉ္စိက
မည်ကုန်သော။ အသုရာ၊ အသုရာတို့သည်။ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။

အပိ စ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပေတ အသု
ရာတို့တွင်။ ဒီသပိဋ္ဌိကပေတာ နာမ၊ ဂျည်သော ကျောက်ကုန်းရှိကုန်သော
ပြိတ္တာတို့မည်သည်။ သဋ္ဌိယောဇနိကာ ပိ၊ ယူဇနာခြောက်ဆယ် ရှိကုန်သည်
လည်း။ ဟောန္တိ။ ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အပါယ်ဘုံသား
တို့၏လည်း။ သညာ၊ ပဋိသန္ဓေသညာသည်။ အကုသလဝိပါကအဟေတုကာ
ဝ၊ အဟိတ် အကုသလဝိပါကတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ။ [“သညာ ပန”ကို
ထောက်၍ “ဟောတိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာ
ပါယိကာ ပိ၊ အပါယ် ၄ ဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ သည်လည်း။ နာနတ္တ
ကာယာ ကေတ္တသညိနော တောဝ၊ နာနတ္တယာယာ ကေတ္တသညိတို့ဟူ၍သာ။
သင်္ချံ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

အာဘဿရာတိ၊ ကား။ ဒဏ္ဍဥက္ကာယ၊ အရိုးရှိသော မီးရှူး၏။ (အရိုး
တပ်ထားသော မီးရှူးတိုင်၏။) အစ္စိ ဝိယ၊ အလျှံကဲ့သို့။ ဧတေသံ၊ ဤဗြဟ္မာ
တို့၏။ သရီရတော၊ ကိုယ်မှ။ အာဘာ၊ အရောင်သည်။ ဆိဇ္ဇိတော ဆိဇ္ဇိ
တော။ ပြတ်၍ ပြတ်၍။ ပတန္တိ ဝိယ၊ ကျပကဲ့သို့။ သရတိ၊ ပြေးသွား
တတ်၏။ ဝိသရတိ၊ ရောပြမ်းလျက် ပြေးသွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။

၃၆၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

အာဘဿရာ၊ အာဘဿရာတို့မည်၏။ [သရတိတိ ဓာဝတိ ဝိယ၊ ဝိဿရတိတိ ဝိပုကိဏ္ဏာ ဝိယ ဓာဝတိ။-ဋီကာ။ “သရတိ ဝိဿရတိတိ သရာ၊ သရာ+အာဘာ+ဧတေသန္တိ အာဘဿရာ”ဟု ပြုစေလိုသည်။] တေသု၊ ထို အာဘဿရာ ဗြဟ္မာတို့တွင်။ ပဉ္စက နယေန၊ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့်။ ဒုတိယ တတိယဇ္ဈာနဒ္ဒယံ၊ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် နှစ်ပါး အပေါင်းကို။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ဥပပန္နာ၊ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည်။ ပရိတ္တာဘာ နာမ၊ ပရိတ္တာဘာ ဗြဟ္မာတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို ပရိတ္တာဘာ ဗြဟ္မာတို့၏။ ဓဇ္ဇ ကပ္ပ၊ မဟာကပ် နှစ်ကပ်တို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) မဇ္ဈိမံ၊ မဇ္ဈိမဈာန် ဖြစ်အောင်။ ဝါ၊ အလယ်အလတ် အာနုဘော်ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥပပန္နာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမာဏာဘာ နာမ၊ အပ္ပမာဏာဘာ ဗြဟ္မာတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို အပ္ပမာဏာဘာ ဗြဟ္�ာတို့၏။ စတ္တာရေ ကပ္ပ၊ မဟာကပ် လေးကပ်တို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ။)

ပဏီတံ၊ ပဏီတဈာန် ဖြစ်အောင်။ ဝါ၊ မှန်မြတ်သော အာနုဘော် ရှိအောင်။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥပပန္နာ၊ တို့သည်။ အာဘဿရာ နာမ၊ အာဘဿရာဗြဟ္မာတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို အာဘဿရာဗြဟ္မာ တို့၏။ အဋ္ဌ ကပ္ပ၊ မဟာကပ် ရှစ်ကပ်တို့သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ဤသုတ်၌။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ ဝသေန၊ အလွန်ကို ပိုင်းခြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗေ ပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို ပရိတ္တာဘာ၊ အပ္ပမာဏာဘာ ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ [အလွန် ဆုံးကို ပိုင်းခြားကြောင်း “ဥက္ကဋ္ဌ ပရိစ္ဆေဒ”ဟူသည် ဗြဟ္မာ ၃-မျိုးတွင် အထက်တန်း အရောက်ဆုံး အာဘဿရာ ဗြဟ္မာတို့ကို နာမည်တပ်၍ ဟော တော်မူခြင်းတည်း။] ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ပရိတ္တာ ဘာ အပ္ပမာဏာဘာ အာဘဿရာ ဗြဟ္မာတို့၏။ ကာယော၊ သည်။ ဧက ဝိပ္ပူရေ ဝ၊ တမျိုးတည်းပျံ့နှံ့ခြင်းရှိသည်သာ။ ဟောတိ။ သညာ ပန၊ ပဋိသန္ဓေသညာသည်ကား။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ဝါ၊ အဝိတက္က ဝိစာရ မတ္တာသည်သော်လည်းကောင်း။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ဝါ၊ အဝိတက္က အဝိ စာရသည် သော်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာနာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြား၏။ [“ပရိတ္တာ+အာဘာ ဧတေသန္တိ ပရိတ္တာဘာ၊ အပ္ပမာဏာ+အာဘာ ဧတေသန္တိ အပ္ပမာဏာဘာ”ဟု ပြု။]

သုဘကိဏ္ဍာတိ၊ ကား။ သုဘေန၊ တင့်တယ်သော ကိုယ်ရောင်၊ အဆင်း ဖြင့်။ ဩကိဏ္ဏာ၊ ရောပြွမ်းသော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဝိကိဏ္ဏာ၊ အထူးထူး

အပြားပြား ရောပြွမ်းသော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ သုတေန၊ တင့်တယ်သော။ သရီရပ္ပတာဝဏ္ဏေန၊ ကိုယ်၏ အရောင်အဆင်းအားဖြင့်။ ဧကဂ္ဂနာ၊ တစ်နက်သော အရောင်အဆင်းရှိသော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေသံ၊ ဤ သုဘကိဏှာ ဗြဟ္မာတို့၏။ ပဘာ၊ အရောင်သည်။ အာဘဿရာနံ၊ တို့၏။ (ပဘာ) ဝိယ၊ သို့။ ဆိဇ္ဇိတှာ၊ ဆိဇ္ဇိတှာ၊ ရှိ။ န ဂစ္ဆတိ၊ မထွက်သွား။ ပန၊ ကား။ ပဉ္စကနယေ၊ ဌ။ ပရိတ္တမဇ္ဈိမပဏိတဿ၊ ဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ သောဠသဒ္ဓတ္တိသစတုသဋ္ဌိ ကပ္ပါယုကာ၊ တဆယ့် ခြောက်ကမ္ဘာအသက်ရှည်ကုန် သုံးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာအသက်ရှည်ကုန် ခြောက်ဆယ့်လေးကမ္ဘာ အသက်ရှည်ကုန်သောဗြဟ္မာတို့သည်။ ပရိတ္တသုဘ အပ္ပမာဏသုဘ သုဘကိဏှာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ ဟုတော။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေ ပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို တတိယဈာန် ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဧကတ္ထကာယာ စေဝ၊ ကိုယ်၌ တူသောသဘော ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တူသော သဘောရှိသော ကိုယ်ရှိကုန်သည် လည်းကောင်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသညာယ၊ စတုတ္ထဈာန်ပဋိသန္ဓေသညာအားဖြင့်။ ဧကတ္ထသညိနော စ၊ တူသောသဘောရှိသော ပဋိသန္ဓေသညာရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ဝေဟပ္ပလာ ပိ၊ ဝေဟပ္ပိုလ် ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ စတုတ္ထဝိညာဏဋီတိမေဝ၊ သို့သာ။ ဘဇန္တိ၊ ကပ်ဝင်ကုန်၏။ အသညသတ္တာ၊ အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဝိညာဏာဘာဝါ၊ ဝိညာဉ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိညာဏဋီတိ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ သတ္တာဝါသေသု၊ တို့၌။ (သင်္ဂဟံ။) ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

သုဒ္ဓါဝါသ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဝိဝရူပက္ခေ၊ ဝဋ်မှလွတ်မြောက်ကြောင်းအဖို့၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ သဗ္ဗကာလိကာ၊ အလုံးစုံသော ကာလရှိကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ ကပ္ပသတသဟဿမ္ပိ၊ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံးလည်းကောင်း။ အသခေါယု မ္ပိ၊ အသခေါယုပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓသုဉ္ဇေ၊ ဘုရားတို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ လောကေ၊ ၌။ နပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ သောဠသကပ္ပသဟဿဗ္ဗန္တရေ၊ တသောင်းခြောက်ထောင်သော ကမ္ဘာတို့၏အတွင်း၌။ ဗုဒ္ဓေသု၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသုယေဝ၊ ပွင့်တော်မူကုန်သော်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တဿ၊ ဓမ္မစက္ကကို လည်စေတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ခန္ဓဝါရဋ္ဌာနသဒိသာ၊ သစ်တုံးတို့

၃၆၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

ဖြင့် ကာရံအပ်သော သစ်တပ်မြို့၏ တည်ရာအရပ်နှင့်တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ [ရှေးက “သစ်ခက်တဲနန်းအရပ်နှင့်တူကုန်သည်” ဟု ပေးကြ၏။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သို့။ နေဝ ဘဇန္တိ၊ ကုန်။ သတ္တာဝါသံ၊ သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝသို့။ န ဘဇန္တိ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ မဟာသိဝတ္ထေရော၊ သည်။ န ခေါ် ပန ။ပ။ ဒေဝေဟိတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာသုတ္တေန၊ ဤပါဠိတော်ဖြင့်။ သုဒ္ဓါဝါသာ ပိ၊ တို့သည်လည်း။ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိ (ယေဝ)၊ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိသို့ သာ။ (ဘဇန္တိ။) စတုတ္ထသတ္တာဝါသံ ယေဝ၊ စတုတ္ထသတ္တာဝါသသို့သာ။ ဘဇန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို မဟာသိဝထေရ်၏စကားကို၊ သုတ္တဿ၊ ပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဋိဗာဟိယတ္တာ၊ မတားမြစ်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤ ပါဠိတော်၌ သုဒ္ဓါဝါသကို “သတ္တာဝါသော” ဟု သုံးစွဲထားသောကြောင့် စတုတ္ထသတ္တာ ဝါသ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိ၌ သွင်းတော်မူသည်။]

[သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ ပြဟွာတို့ကို။ အညတြ၊ ကြံ၍။ ဒီဃေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာ အဒ္ဓါနာ၊ ဤ အခွန်ရှည်သောကာလဖြင့်။ မယာ၊ သည်။ ယော၊ အကြင် သတ္တာဝါသကို။ အနိဝုတ္တပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ မနေအပ်။ ဝါ၊ မနေအပ် စဘူး။ သော သတ္တာဝါသော၊ ထို သတ္တာဝါသသည်။ န သုလဘဇ္ဈပေါ၊ ရလွယ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောမရှိ။]

သဗ္ဗသော ရူပသညာနန္တိအာဒိနံ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၏။ အတ္ထော ဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂေ (မယာ)ဝုတ္တော။ ပန၊ ခက်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝ သညာ နာသညာယတနသည်။ သညာယ၊ သညာ၏။ (သုခမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့ သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။) နေဝသညာ၊ ထင်ရှားသော သညာလည်းမဟုတ်သည်။ န အသညာ၊ ထင်ရှားသောသညာ မဟုတ် သည်လည်း မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ)ယထေဝ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိညာဏဿ ပိ၊ ဝိညာဉ်၏လည်း။ သုခမတ္တာ၊ ကြောင့်။ နေဝ ဝိညာဏံ၊ ထင်ရှားသော ဝိညာဉ်လည်းမဟုတ်။ နာဝိညာဏံ(န+အဝိညာဏံ)၊ ဝိညာဉ်မဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့၌။ အဝတော၊ ဟောတော်မမူပဲ။ အာယတနေသု၊ အာယတနတို့၌။ (ဘဂဝတာ။)ဝုတ္တံ။

၁၂၈။ တတြာတိ၊ ကား။ တာသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ထို ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့ တွင်။ (ယာ ယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ-၌ စပ်။) တဉ္စ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။

သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၃၆၉

တဉ္စ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ ထို ပထမဝိညာဏဋ္ဌိတိကို။ ပဇာနာတိ။ အပြားအားဖြင့်သိ
၏။ တဿာ စ သမုဒယန္တိ။ ကား။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ
အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ တဿာ၊ ထို ပထမဝိညာဏဋ္ဌိတိ၏။
သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ ၏။ တဿာ စ အတ္ထဂံ
မန္တိ။ ကား။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊
ရူပက္ခန္ဓာ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊
ဖြင့်။ တဿာ၊ ထို ပထမဝိညာဏဋ္ဌိတိ၏။ အတ္ထဂံမဉ္စ၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်း။
ပဇာနာတိ။ ၏။

အဿာဒန္တိ။ ကား။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ပဋိစ္စ။ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်
ကာယိကသုခသည်လည်းကောင်း။ (ယံ) သောမနဿံ၊ အကြင်သောမနဿဟူ
သော စေတသိကသုခသည်လည်းကောင်း။ ဥဇ္ဇပ္ပတိ။ ၏။ အယံ၊ ဤ သုခ
သောမနဿသည်။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာအပ်သော
သဘောတည်း။ ဝါ၊ သာယာစေတတ်သော သဘောတည်း။ [အဿာဒေတဗ္ဗ
တော အဿာဒတော စ အဿာဒံ—ဋီကာ။]။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို။
ပဋိစ္စ။ ၍။ ယံ သုခံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယံ သောမနဿံ၊ သည်လည်း
ကောင်း။ ဥဇ္ဇပ္ပတိ။ ၏။ အယံ၊ ဤသုခသောမနဿသည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
၏။ အဿာဒေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေံသို့။ တဿာ၊ ထို ပထမဝိညာဏ
ဋ္ဌိတိ၏။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာအပ်သောသဘောကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ ၏။

အာဒိနဝန္တိ။ ကား။ ယံ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ
ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသောအပြားအား

အနိစ္စံ။ ပ။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ။ “အပြစ်”ဟူသည် မမြဲသည်၏အဖြစ် (မမြဲခြင်း) ဆင်းရဲ
သည်၏အဖြစ် (ဆိုင်းရဲခြင်း) ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ် (ဖောက်ပြန်ခြင်း
သဘော) တည်း။ ဤသို့ အနိစ္စ၏ အပြစ်စသည်ကို ခန္ဓာငါးပါး၏ “အာဒိနဝ”
ဟု ခေါ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ယံ၊ အကြင် မမြဲသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ အကြင် ဖောက်
ပြန်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဤသို့ပေးမှ “အယံ၊
ဤမမြဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းသည်” စသည်ဖြင့် အာဒိနဝအရ ရ၏။
“အယံ အနိစ္စာဒိဘာဝေါ အာဒိနဝေါ”ဟူသော ဋီကာဖွင့်နှင့်လည်း ညီ၏။ ယံ
အနိစ္စံ၊ အကြင်မမြဲ။ ယံဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲ၏။ ယံ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ အကြင် ဖောက်
ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဤသို့အနက်ပေးလျှင် “အယံ၊ ဤ မမြဲသောရပ်သည်” စသည်
ဖြင့် ရပ်စသည်ကို အရကောက်ရလိမ့်မည်ဖြစ်၍ သဘာဝမကျပါ။

ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤမမြဲသည်၏အဖြစ် ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ် ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ အာဒိနဝေ၊ အပြစ်တည်း။ ပ။ ယံ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ အဖြစ်သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ အာဒိနဝေ၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တဿာ၊ ၏။ အာဒိနဝေ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

နိဿရဏန္တိ၊ ကား။ ရူပသ္မိံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌။ (ရူပက္ခန္ဓာအပေါ်၌။) ယောဆန္ဒရာဂ ဝိနယော၊ အကြင် ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ရာပယ်ဖျောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်သည်။ (ယံ) ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ အကြင်ဆန္ဒရာဂကို ပယ် ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်သည်။ (အတ္ထိံ) ဣဒံ၊ ဤအရိယာ မဂ် နိဗ္ဗာန်သည်။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာအပေါ်၌။) ယော ဆန္ဒ ရာဂဝိနယော၊ သည်။ (ယံ) ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိံ) ဣဒံ၊ ဤ အရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက် မြောက်ရာတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တဿာ၊ ထို ပထမ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၏။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

ကလ္လံ နု တေနာတိ၊ ကား။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ တံ ဝိညာဏဋ္ဌိ တိံ၊ ထို ဝိညာဏဋ္ဌိတိကို။ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိနံ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏။ ဝသေ န၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဟန္တိ ဝါ၊ ငါဟူ၍လည်းကောင်း။ မမန္တိ ဝါ၊ ငါ၏ စွာဟူ၍လည်းကောင်း။ အဘိနန္တိတုံ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းငှာ။ ယတ္ထံ နု၊ သင့်ပါမည်လော။ ဣတိ ဧတေန ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး စုံသော ဝါရတို့၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဝိညာဏ ဋ္ဌိတိ အာယတန၌။ (အထက်ဝိညာဏဋ္ဌိတိသုံးပါး ဒုတိယ နေဝသညာနာ သညာယတန၌။) ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို အထက် ဝိညာဏဋ္ဌိတိသုံးပါး ဒုတိယနေဝသညာနာသညာယတန၌။ စတုန္နံ၊ သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ယတ္ထ၊ အကြင် ပထမအာယတန၌။

ဆန္ဒရာဂဝိနယော။ နိဿရဏအရ ထွက်မြောက်ခြင်း ကြိယာကို မရ၊ ထွက် မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ် - နိဗ္ဗာန်ကိုရ၏။ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒရာဂဝိနယော၌ “ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း” ဟု “အနက်မပေးပဲ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ရာ ပယ်ဖျောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ် နိဗ္ဗာန်တရားသည်” ဟု ပေးရသည်။ ဆန္ဒရာဂေါ ဝိနိယတိ ဧတေန၊ ဧတ္ထံ ဝါတိ ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ သဟ မဂ္ဂေန နိဗ္ဗာနံ။—ဋီကာ။ ဧတေနဖြင့် အရိယာမဂ်ကိုပြ၍၊ ဧတ္ထဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုပြသည်။

(အသညသတ်ကိုရည်ရွယ်သည်။) ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ နတ္ထိ၊ တတ္ထ၊
 ထို ပထမအာယတန၌။ ဧကဿ၊ သော။ ခန္ဓဿ၊ ဧ။ ဝသေန၊ ဖြင့်
 လည်းကောင်း။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဧ။ တွေ့
 ဤ ပထမအာယတန၌။ အာဟာရသမုဒယော၊ အာဟာရနိရောဓာတိ၊ ဟူသော။
 ဣဒံ ပဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။ န၊ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ [စာအုပ်တို့၌ “န” ကျနေသည်။
 ဋီကာ၌—“တတ္ထ ဟိ ရူပဿ ကမ္မသမုဋ္ဌာနတ္တာ အာဟာရဝသေန ယောဇနာ
 န၊ သမ္ဘဝတိ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ထားသည်။

ယတော ခေါ် အာနန္ဒာတိက္ခတိ၊ ကား။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ယဒါ၊ အကြင်
 အခါ၌။ တိက္ခ၊ သည်။ (ဝိမုတ္တော ဟောတိ-၌ စပ်။) အနုပါဒါဝိမုတ္တောတိ၊
 ကား။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနေဟိ၊ ဥပါဒါန်တို့ဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတွာ၊
 မယူမူ၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မူလွတ်သည်။ (ဟောတိ။) ပညာဝိမုတ္တောတိ၊
 ကား။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ သည်။ (ဟောတိ။) အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။
 ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခတို့ကို။ အသစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်မပြုမူ၍။ ပညာဗလေ
 နေဝ၊ ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်သာ။ နာမကာယဿ စ၊ နာမကာယ၏လည်း
 ကောင်း။ ရူပကာယဿ စ၊ ရူပကာယ၏လည်းကောင်း။ အပ္ပဝတ္တိံ၊ မဖြစ်
 ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝိမုတ္တော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အတ္တော။

သော၊ ထို ပညာဝိမုတ္တရဟန်းသည်။ သုက္ခဝိပဿကော စ၊ သမထတည်း
 ဟူသော အစေးမရောက်သဖြင့် ခြောက်ကပ်သောဝိပဿနာရှိသော ရဟန်း
 လည်းကောင်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု၊ ပထမဈာန် အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရ
 သ္မိံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောဈာန်၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ အရဟတ္တံ၊

အဂ္ဂဟေတွာ။ ။ ကိဉ္စ ဝိ သင်္ခါရံ ဧတံ မမန္တိ အာဒိနာ အဂ္ဂဟေတွာ၊ တစုံ
 တခုသော သင်္ခါရကို “ဤဟာသည် ငါ့ဈာတည်း” စသည်ဖြင့် မယူမူ၍။ “ငါ့ဈာ”
 ဟု ယူခြင်းသည် တဏှာပါဒါန်ဖြင့် ယူခြင်းတည်း။ “ငါ” ဟု ယူခြင်းသည် ဒိဋ္ဌပါဒါန်
 ဖြင့် ယူခြင်းတည်း။ “ဤသို့မယူမူ၍” ဟုလျှို့ဝှက်၍ “အဂ္ဂဟေတွာ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် “အနု
 ပါဒါ” ၌ ဥပ+အာ+ဒါ ဓာတ်နှောင် တွာပစ္စည်း၏ ကာရိယဖြစ်သော “ယ အက္ခရာ
 ကျေနုသည်” ဟု ပြသည်။

သုက္ခဝိပဿကော။ ။ သမထဘာဝနာသိနေဟာဘာဝေန သုက္ခာ လူခါ၊ သမထ
 ဘာဝနာတည်းဟူသော အစေး၏ မရှိခြင်းကြောင့် ခြောက်ကပ်သော။ ဝါ၊ တနည်း။
 အ သိနိဒ္ဓါ၊ မစေးကပ်သော။ ဝိပဿနာ၊ ဧကဿာတိ သုက္ခဝိပဿကော။—ဋီကာ။
 “ဝိပဿနကော” ဟု ဆိုလိုလျက် “န” ချေထားသည်။ “က” ကား သမာသန္တံ
 က ပစ္စည်းတည်း။

အညတရသ္မိံ ဌတွာ။ ။ အညတရသ္မိံ စ အညတရသ္မိံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါး
 သောဈာန်၌။ ဤ အဖွင့်ဖြင့် အညတရသ္မိံ၌ “ဝိစ္စာ ကျေသည်” ဟု ပြသည်။ ဧကေက

အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော စ၊ ရောက်သောရဟန်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓော၊ ရှိ၏။ စ၊ သာကကား။ ကတမော စ ပုဂ္ဂလော။ ပ။ ပညာဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤပါဠိတော်ကို။ (ဘဂဝတာ)ဝိ၊ လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဓ၊ ဤ လောက၌။ ဧကဇ္ဇော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခော၊ တို့ကို။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုဿိတော၊ တွေ့ထိ၍။ နဟေဝ ဝိဟရတိ၊ မနေနိုင်။ ပညာယ စ၊ ပညာဖြင့် သာ။ ဒိဿော၊ ၍။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိဏာ၊ ကုန်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၍။]

အဋ္ဌဝိမောက္ခအဖွင့်

၁၂၉။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ပညာဝိမုတ္တရဟန်း၏။ နိဂမနန္တု၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သောမဂ် ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း။ နာမဉ္စ၊ ပညာဝိမုတ္တ ဟူသော အမည်ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣတရဿ၊ ပညာဝိမုတ္တမှ တပါးသော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ရဟန်း၏။ (နိဂမနန္တုကိုလည်းကောင်း။ နာမဉ္စ၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ဟူသော အမည်ကိုလည်းကောင်း။) ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ အဋ္ဌ ခေါ် ဣမေတိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌ ခေါ် ဣမေ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဝိမောက္ခောတိ၊ ကား။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်သဘော

သို့နို့ အတ္ထော၊ ဝိပဿနာရှုခါနီး၌ ပထမဈာန်ကို ပါဒကပြုလျှင် “ပထမဈာန်၌ တည်၍” ဟု လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဈာန်ကို ပါဒကပြုလျှင် “ဒုတိယဈာန်၌တည်၍” ဟု လည်းကောင်း စသည်ဖြင့်ဆိုရပုံသိပါ။ ဌတွာတိ ပါဒကကရဏဝသေန ဌတွာ။—ဦက။

ဧကဿ။ပ။နာမဉ္စ။ ။သတ္တံသု အရိယပုဂ္ဂလေသု ဧကဿ ဘိက္ခုနော၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ပါးတို့တွင်တပါးသော ရဟန်း၏။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိအာဒိနာ ပရိဇာနနာဒိဝ သပ္ပဝတ္ထနိဂမနန္တု၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းမဂ် ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း။ ပညာဝိမုတ္တ နာမဉ္စ၊ ပညာဝိမုတ္တ ဟူသော နာမည်ကိုလည်းကောင်း။ (ဒဿေတွာ အာဟ။)—ဦက။

ဧကနဋ္ဌေန။ ။ဧကနဋ္ဌေနာတိ ဧကန သဘာဝေန သဘာဝေါ ဟိ ဣဏေန ယာထာဝတော အရဏီယတော ဣတဗ္ဗတော အတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ။—ဦက။ ဧကနဋ္ဌေန အတ္ထကို “ယာထာဝတော အရဏီယတော ဣတဗ္ဗတော” ဟု ဖွင့်သည်။

ကြောင့်။ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်သနည်း။ အဓိမုစ္ဆနဋ္ဌော၊ အဓိမုစ္ဆ အနက် သဘောကြောင့်။ (ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။) [အဓိမုစ္ဆအမည်ရပ်ကို နောက်၌ ပြလိမ့်မည်။ ဝိမောက္ခော၌ ဝိ+မုစ္ ဓာတ်တည်း။ “ဝိ” ကို “အဓိ” ဟုလည်း ကောင်း၊မောက္ခ ကို “မုစ္ဆ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။]

ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။ အံ။ အယံ အဓိမုစ္ဆနဋ္ဌော နာမ၊ ဤအဓိမုစ္ဆနဋ္ဌ မည် သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ပစ္စနိကဓမ္မဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့မူ။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ မုစ္ဆနဋ္ဌော စ၊ လွတ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောသည် လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။ အဘိရတိ ဝသေန၊ အလွန် မွေ့လျော် ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ မုစ္ဆနဋ္ဌော စ၊ သက်ဝင်ခြင်းဟူသော အနက် သဘောသည်လည်းကောင်း။ ပိတု၊အဖ၏။ အကေ၊ ရင်ခွင်၌။ ဝိသုဋ္ဌဂ်ပစ္စဂ်ဿ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိသော။ ဒါရကဿ၊ ၏။ သယနံ ဝိယ၊ အိပ် ခြင်းကဲ့ကို။ အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့သည် မနှိပ်စက်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရာသကံတာယ၊ ရွှံ့ရှားခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ အယံ အတ္ထော၊ ဤ အာရမ္မဏေ အဘိရတိဝသေန သုဋ္ဌ၊ မုစ္ဆနဋ္ဌော ဟူသော အနက်သည်။ပစ္စိမေ၊နောက်ဖြစ်သော။ဝိမောက္ခော၌။ နတ္ထိ။ပရိဓမ္မသု၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသော။ဝိမောက္ခတို့၌။ အတ္ထိ၊ ၏။

ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိတိ ဧတ္ထ၊ဟူသောဤပါဌ်၌။(အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ကေသာဒိသု၊ ဆံအစရှိကုန်သော။ နိလကသိဏာဒိသု၊ နိလကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့၌။ နိလကသိဏာဒိဝသေန၊ နိလကသိုဏ်း အစရှိ သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ဥပ္ပါဒိတံ၊ဖြစ်စေအပ်သော။ ရူပဇ္ဈာနံ၊ရူပဈာန်သည်။ ရူပံ၊ ရူပ မည်၏။[“ဈာန” ဟူသော နောက်ပုဒ် ကျေသည်။] အဿံ၊ ထို ရဟန်း၏။ တံ၊ ထိုရူပဈာန်သည်။ အတ္ထိ။ဣတိ၊ ထိုသို့ရူပဈာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထို ရဟန်းသည်။) ရူပိ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ရူပါနိ ပဿတိတိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါ ပိ၊ ကိုယ်မှ အပ၌လည်း။ [“ဝိ”ဖြင့် အဇ္ဈတ္တကို ပေါင်း။] နိလ ကသိဏာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။ [ရူပါနိတိ ပနေတ္ထ

ထိုသို့ ဖွင့်သောကြောင့် အတ္ထံ “အရ ဓာတ် တ ပစ္စည်း”ဟု ကြံပါ။ “အရိယတေ ဉာယတေတိ အတ္ထော” ဟုပြု၍နေရာ၌ အရဓာတ်သည် ဉာဏဂတိ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဉာယတေ” ဟု အနက်ဆိုနိုင်သည်။ ဖဿ စသော သဘောတရားကို ဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိအပ်သောကြောင့် ထိုသဘောတရားကိုပင် “အတ္ထ” ဟု ခေါ်ရသည်။ “တ္ထ”ကို သုတ်ပြီးဖြင့် “ဋ္ဌ” ပြု၍ “အဋ္ဌော” ဟု ဖြစ်သည်။]

မဟာဝါ (ပ) ၂၄ (ခ).

ပုရိမပဒလောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေန ဝုတ္တံ နိလကသိကာဒိရူပါနိတိ။-ဋီကာ။
 ဤအလို “နိလကသိကာဒိနိ+ရူပါနိ” ဝါကျမရှိရ၊ “နိလကသိကာဒိရူပါနိ”
 ဟု သံမာသ်ရှိစေရသည်။] ဈာနစက္ခုနာ၊ ဈာန်စက္ခုဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။
 ဣမိနာ၊ ဤ ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓဝတ္ထု
 ကေသု၊ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဝတ္ထုရှိကုန်သော။ ကသိဏေသုတို့၌။ ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနဿ၊
 ဖြစ်စေအပ်သောဈာန်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ရူပါ
 ဝစရဇ္ဈာနာနိ၊ ရူပါဝစရဈာန်တို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသည်တိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ န ရူပသည်၊ ကသိုဏ်း
 ရုပ်၌ဖြစ်သော သညာမရှိသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကေသာဒိသု၊ ဆံအစရှိ
 သည်တို့၌။ အနုပ္ပါဒိတရူပါဝစရဇ္ဈာနော၊ ဖြစ်စေအပ်သော ရူပါဝစရဈာန်
 မရှိသည်။ (ဟုတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဣမိနာ၊
 ဤအဇ္ဈတ္တံ အရူပသည် ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌။ ပရိကမ္ပံ၊
 ပရိကံကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါဝ၊ အပဉ္စသာ။ ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနဿ၊ ဖြစ်စေ
 အပ်သော ဈာန်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကို။
 ဒဿိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။

သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတီတိ ဣမိနာ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ သုဝိသုဒ္ဓေသု၊
 အလွန်အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်သော။ နိလာဒိသု၊ နိလ အစရှိကုန်သော။
 ဝဏ္ဏကသိဏေသု၊ အဆင်းကသိုဏ်းတို့၌။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊
 ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ ဟူသောပါဌ်၌။
 အန္တော အပ္ပနာယံ၊ အပ္ပနာ၏အတွင်း၌။ သုဘန္တိ၊ သုဘ ဟူ၍။ ဝါ၊ တင့်
 တယ်ပါပေ၏ဟူ၍။ အာဘောဂေါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ၊
 အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ ယော၊ အကြင်
 ရဟန်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်သော။ သုဘံ၊ တင့်တယ်သော။ ကသိဏံ၊
 ကသိုဏ်းကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သော၊
 ထိုရဟန်းသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဘန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အဓိ
 မုတ္တော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ၊
 ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒေသနာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ကတာ၊ ပြတော်မူ
 အပ်ပြီ။

ပန၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ၊ ၌။ ကထံ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ။ပ။
 ဝိမောက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ [ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။

သုဘန္ဓေဝ၊ ဟူ၍သာ။ အဓိမုတ္တော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ လွတ်
 ခြင်းသည်။ ဟောဟိ၊ နည်း။) ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။
 မေတ္တာသဟဂတေန၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။
 ဧကံ၊ တခုသော။ ဒိသံ၊ အရပ်မျက်နှာကို။ ဝါ၊ အရပ်မျက်နှာ၌တည်သော
 သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပ၊ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာ၏။
 ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ
 တို့သည်။ အပ္ပဋိကူလာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ကရုဏာသဟဂတေန၊ သော။ ပ။ မုဒိတာသဟဂတေန၊ သော။ ပ။ ဥပေက္ခာ
 သဟဂတေန၊ သော။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ ဧကံ၊ သော။ ဒိသံ၊ ကို။ ဝါ၊
 ကို။ ဖရိတွာ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပ။ ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိ
 တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပဋိကူလာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုဘန္ဓေဝ၊ ဟူ၍သာ။ အဓိမုတ္တော၊ သည်။ ဟော
 တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ (ဟောတိ။)

သဗ္ဗသော၊ ရူပသညာနန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌။ ယံ၊
 အကြင်စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသောစကား
 ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ။) ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ အယံ
 အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခောတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤ နိရောဓသည်။ တေန္တံ၊ ကုန်
 သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံအားဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊
 စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့မှ
 လွတ်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ခုမြောက်
 သော။ ဥတ္တမော၊ မြတ်သော။ ဝိမောက္ခော နာမ၊ ဝိမောက္ခမည်၏။

ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ နိရောဓသမာပတ်၏ အတွင်း၌ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး မရှိသောကြောင့်
 ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ဖွယ်မလို၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌- “ဝိသုဒ္ဓတ္တာတိ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလေ
 နိရောဓိတတ္တာ” ဟု ဖွင့်သည်။ “သမာပတ်အတွင်း ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလဝယ်
 နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့ကို ချုပ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်သည်” ဟူလို။

ဥတ္တမော ဝိမောက္ခော။ အရိယေဟေဝ သမာပဋိတဗ္ဗတော၊ အနာဂါမိ
 ရဟန္တာဖြစ်သောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သာဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။
 အရိယဖလ ပရိယောသာနတ္တာ၊ အရိယာဖိုလ်ဟူသော အဆုံးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 လည်းကောင်း။ (နိရောဓသမာပတ်၏ အဆုံး၌ အနာဂါမိဖိုလ်၊ သို့မဟုတ် အရဟတ္တ
 ဖိုလ် ဖြစ်ရသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။) ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိဘာဝတော စ၊
 နိရောဓသမာပတ်အတွင်း၌ ရုပ်နာမ်အချို့တို့၏ ပြီးအေးခြင်းသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

၃၇၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာနိဒါနသုတ်

၁၃၀။ အနုလောမန္တိ၊ ကား။ အာဒိတော၊ အစပထမ သမာပတ်မှ။
 ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ ပရိယောသာနာ၊ အဆုံး နိရောဓသမာပတ်တိုင်အောင်။
 (သမာပဇ္ဇတိ၊ ကောင်းစွာရောက်၏။ ဝါ၊ ဝင်စားနိုင်၏။) ပဋ္ဌိလောမန္တိ၊
 ကား။ ပရိယောသာနတော၊ အဆုံး နိရောဓသမာပတ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။
 ယာဝ အာဒိတော၊ အစ သမာပတ်တိုင်အောင်။ (သမာပဇ္ဇတိ။) အနုလောမ
 ပဋ္ဌိလောမန္တိ၊ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သမာပတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊
 တို့ကို။ အတိပဂုဏတ္တာ၊ အလွန် အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အဋ္ဌတာ ဝ၊ တခုသောသမာပတ်၌ မတန်ရပ်မူ၍သာ။ ဣတော
 စိတော စ၊ ဤသမာပတ် ဤသမာပတ်သို့လည်း။ သဉ္ဇရဏဝသေန၊ လှည့်လည်
 ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ယတ္ထိစ္ဆကန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ သြကာသပရိဒီပနံ၊ သမာပတ်ဝင်
 စားရာအရပ်ကို ပိုင်းခြား၍ပြုကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ယတ္ထ ယတ္ထ သြကာ
 သေ၊ အကြင် အကြင် အရပ်၌။ (သမာပဇ္ဇိတုမ္ပိ၊ ဝင်စားခြင်းငှာလည်း
 ကောင်း။ ဝုဋ္ဌာတုမ္ပိ၊ ထခြင်းငှာလည်းကောင်း။) ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ (တတ္ထ
 တတ္ထ သြကာသေ၊ ၌။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ၊ ဝင်စားလည်းဝင်စားနိုင်၏။ ဝုဋ္ဌာ
 တိ ပိ၊ ထလည်းထနိုင်၏။) ယဒိစ္ဆကန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ သမာပတ္တိ
 ဒီပနံ၊ သမာပတ်ကိုပြုကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။) ယံ ယံ သမာပတ္တိံ၊ အကြင်
 အကြင် သမာပတ်ကို။ (သမာပဇ္ဇိတုမ္ပိ၊ ငှာလည်းကောင်း။ ဝုဋ္ဌာတုမ္ပိ၊ ငှာ
 လည်းကောင်း။) ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ (တံ တံ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ
 ပိ၊ နိုင်၏။ ဝုဋ္ဌာတိ ပိ၊ နိုင်၏။) ယာဝတိစ္ဆကန္တိ၊ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။
 အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒဒီပနံ၊ သမာပတ်ဝင်စားရာ ကာလ အပိုင်းအခြားကို ပြု
 ကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။
 အဒ္ဓါနံ၊ ကာလပတ်လုံး။ (သမာပဇ္ဇိတုမ္ပိ၊ ငှာလည်းကောင်း။ ဝုဋ္ဌာတုမ္ပိ၊
 ငှာလည်းကောင်း။) ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ (တာဝတကံ၊ တိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။
 အဒ္ဓါနံ၊ လုံး။ သမာပဇ္ဇတိ ပိ၊ နိုင်၏။ ဝုဋ္ဌာတိ ပိ၊ နိုင်၏။) သမာပဇ္ဇ
 တိတိ၊ ကား။ တံ တံ သမာပတ္တိံ၊ သို့။ ပဝိသတိ၊ ဝင်စားနိုင်၏။ ဝုဋ္ဌာ
 တိတိ၊ ကား။ တတော၊ ထို သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ တိဋ္ဌတိ၊
 တည်နိုင်၏။

ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တောတိ၊ ကား။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဘာဂေဟိ၊ အရူပ
 ဈာန်သမာပတ် မဂ်ဟူသော အဖို့တို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဘာဂေဟိ၊ ရူပ

ဒွိဟိ ဘာဂေဟိ ဝိမုတ္တော။ ။ဒွိဟိ ဘာဂေဟိ အရ “အရူပဈာန်သမာပတ်,မဂ်”
 ဟူသော လွတ်မြောက်ကြောင်းအဖို့ နှစ်ဖို့ကိုလည်းကောင်း၊ “ရူပကာယ,နာမကာယ”

ကာယ နာမကာယဟူသော အဖို့တို့မှ။ ဝိမုတ္တော (တိ)၊ လွတ်သောပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ-ဌာဝပ်။) အရူပသမာပတ္တိယာ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြစ်သော အရူပ သမာပတ်ဖြင့်။ ရူပကာယတော၊ ရူပကာယမှ။ ဝါ၊ ရူပကာယ၌ဖြစ်သော ကိလေသာအပေါင်းမှ။ ဝိမုတ္တော (တိ)၊ ဟူ၍။ မဂ္ဂေနသမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြစ်သော မဂ်ဖြင့်။ နာမကာယတော၊ နာမကာယမှ။ ဝါ၊ နာမကာယ၌ဖြစ်သော ကိလေသာအပေါင်းမှ။ ဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဧ။) စ၊ သာဓက ကား။ အစို့ ယထာ။ ပ။ သင်္ခန္ဓိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤဂါထာစကားတော် ကို။ (ဘဂဝတာ) ပိ၊ လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[ဥပသိဝ၊ ဥပသိဝ။ ဝါတဝေဂေန၊ လေအဟုန်သည်။ ခိတ္တာ၊ တိုက်ခတ်အပ်သော။ အစို့ (အစို့)၊ မီးလုံသည်။ [ဆန်းကြောင့် ဒီသ။] အတ္ထံ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့။ ပလေတိ၊ ရောက်၏။ သင်္ခံ၊ မည်သည့်အရပ်သို့ သွားလေ၏ဟူ၍ ခေဝေါဝေဝါအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဥပေတိ ယထာ၊ မကပ်ရောက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နာမကာယတော၊ မှ။ ဝိမုတ္တော၊ သော။ မုနီ (မုနီ)၊ ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ အတ္ထံ၊ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့။ ပလေတိ၊ ရောက်၏။ သင်္ခံ၊ ခတ္တိယ ဗြာဟ္မဏ စသည်ဖြင့် ခေဝေါဝေဝါသည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ အဝေါစ၊ ပြီ။]

ဟူသောလွတ်မြောက်ထိုက်သောအဖို့ နှစ်ဖို့တို့ကိုလည်းကောင်း ယူရသည်။ ထို့ကြောင့် အရူပသမာပတ္တိယာစသည်ဖြင့် အကျယ်ပြသည်။ ထိုတွင် အရူပသမာပတ်သည် ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမောက္ခ (ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွါသောအားဖြင့် လွတ်မြောက်ကြောင်းတရား) တည်း။ မဂ်သည်--သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခ (ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောအားဖြင့် လွတ်မြောက်ကြောင်းတရား) တည်း။ အရူပဇ္ဈာနေန ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန၊ မဂ္ဂေန သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခေနာတိ ခွိဟိ ဝိမုစ္စနဘာဂေဟိ (လွတ်မြောက်ကြောင်း အဖို့တို့ဖြင့်။)၊ အရူပသမာပတ္တိယာ ရူပကာယတော မဂ္ဂေန နာမကာယတောတိ ခွိဟိ ဝိမုစ္စိတဗ္ဗဘာဂေဟိ စ (လွတ်မြောက်ထိုက်သော အဖို့တို့မှလည်းကောင်း။) ဝိမုတ္တော၊ တေနာဟ အရူပသမာပတ္တိယာတိ အာဒိ။

ဆက်ဦးအံ့။ - လွတ်မြောက်ဟူရာ၌ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း။ ထိုသို့ လွတ်မြောက်လတ်သော် ကိလေသာတို့ကို ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ပယ်ခွါခြင်း သမုစ္ဆေဒ ပဟာန်ဖြင့် “အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ကာယနှစ်ပါးအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်သော ကြောင့် ရူပကာယတော နာမကာယတော ဝိမုတ္တော”ဟု ဆိုသည်။ ဝိမုတ္တောတိ ဟိ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တော၊ ဝိမုစ္စန္တော စ ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆိန္နနေဟိ ကာယဒွယတော ဝိမုတ္တောတိ အယမေတ္ထ အတ္တော။-ဗျူဟာ။

၃၇၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာနိဒါနသုတ်

ပန၊ ဆက်။ သော သေ(သော)ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ထိုဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒိသ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရတော၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသောဈာန်မှ။ ဝုဠာယ၊ ထ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော စ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမ်သည်။ ဟုတော၊ ၍။ နိရောဓာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓော၊ ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေဝိ အချို့သော ဥတ္တရဝိဟာရဝါသီဆရာ သာရသမကျမ်းဆရာတို့သည်။ [ကေဝိတိဥတ္တရဝိဟာရဝါသီနော၊ သာရသမာစရိယာစ။ -ဋီကာ။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနမှ၊ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်သည်လည်း။ ဒုဝဂ္ဂိကံ၊ နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဈာန်တည်း။ အရူပါဝစရဇ္ဈာနမှ၊ သည်လည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော ဒုဝဂ္ဂိက ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဈာန်ပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော ပ၊ သည်လည်း။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

ပန၊ ဆက်။ အယံ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပဉ္စော၊ ဤဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပြဿနာသည်။ (ပတ္တော-၌ စပ်။) ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာဒေ၊ ကြေးပြာသာဒ်၏အောက်၌။ သမုဋ္ဌဟိတော၊ ဖြစ်ပေါ်၍။ တိပိဋကစူဠသုမနဗ္ဗတ္ထရဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏနံ၊ အဖွင့်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ စိရေန၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ [ဝိနိစ္ဆယန္တိ သံသယဆေးကသန္တိဌာနံ၊ သံသယကိုဖြတ်တတ်သော ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ -ဋီကာ။] ကိရ၊ ချဲ့။ ဂိရိဝိဟာရေ၊ ဂိရိကျောင်းတိုက်၌။ ထေရဿ၊ ၏။ အန္တေဝါသိကော၊ အနီးနေတပည့်သည်။ ကေဿ၊ သော။ ပိဏ္ဍပါတိကဿ၊ ပိဏ္ဍပါတ်

အယံ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပဉ္စော။ ။သမာနဝါဒ က“သော ပနေသပဉ္စဝိဓော”ဟုဆို၍ ကေဝိဝါဒ က ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်မှစ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်လည်း “ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တ”ဟု ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည် ကေဝိဝါဒနှင့်တကွ ခြောက်ပါးရှိ၏။ ဤသို့ “ခြောက်ပါး”ဟူသော အယူကိုပင် “သိခြင်းငှာ အလိုရှိအပ်သော အနက်တမျိုးဖြစ်၏”ဟု ပြလိုသောကြောင့် “အယံ ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တပဉ္စော”ဟု ဆိုသည်။ [ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တဿ ဆဗ္ဗိဓေ နိဿာယ ပုပ္ဖပဉ္စော။ -ဋီကာ။]

စုတင်ဆောင်သော ရဟန်း၏။ မုခတော၊ နှုတ်မှ။ တံ ပဉ္စ၊ ထိုသိလုံ အပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ [တံ ပဉ္စန္ဒိ တံ အတ္ထံ၊ ဉာတံ ဣစ္ဆိတော ဟိ အတ္ထော ပဉ္စော။-ဋီကာ။] သုတ္တာ၊ ချစ်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) အာရုသော၊ အရှင်ဘုရား။ ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာဒေ၊ ဌ။ အမှတ်၊ တို့၏။ အာစရိယဿ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ပါဠိဓမ္မကို။ ဝဏ္ဏယတော၊ ဖွင့်စဉ်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ (ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အနက်သဘောကို။) န သုတ ပုဗ္ဗံ၊ မကြားအပ်ဘူးပါ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ [န ကေနစိ သုတပုဗ္ဗန္တိ ကေနစိ ကိဉ္စိ န သုတပုဗ္ဗံ၊ ဣဒံ အတ္ထဇာတန္တိ အဓိပ္ပါယော။-ဋီကာ။]

ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ထေရော၊ တိပိဋကစူဠသုမန ထေရ်သည်။ အဝစ၊ ဆိုပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ အာရုသော၊ အရှင်ဘုရား။ ရူပါဝစရတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဒုဝဂ္ဂိကံ၊ သော။ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံသည်။ ကိဉ္စာပိ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ [အရူပဇ္ဈာန်နှင့် တူပါပေ၏ဟူလိုက်] ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ကိဉ္စာပိ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ အကယ်၍ကား ပယ်ခွါနိုင်ပါပေ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အာသန္နပက္ခေ၊ နီးသောအဖို့၌။ ဝိရူဟနဋ္ဌာနေ၊ စည်ပင်ရာ အရပ်၌။ သမုဒါစရတိ၊ ဖြစ်ရ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမေ ကိလေသာ နာမ၊ မည်သည်။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ 'ပဉ္စဝေါကာရ' ဘုံ၌။ 'နီလာဒိသု၊ အညိ အစရှိသော အာရုံတို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဥပနိဿာယ၊ မှီ၍။ သမုဒါစရန္တိ၊ ဖြစ်ရကုန်၏။ ရူပါ ဝစရဇ္ဈာနဉ္စ၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ သည်လည်း။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထို နီလာဒိသု ရှိသော အာရုံကို။ န သမတိက္ကမတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသော၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံအားဖြင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နိဝတ္ထေတွာ၊ နှစ်စေ၍။ အရူပဇ္ဈာနဝသေန၊ အရူပဇ္ဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ပယ်ခွါပြီး၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္ထော ဝ၊ ရောက် သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ စကားကို။ ထေရော၊ တိပိဋက စူဠသုမန ထေရ်သည်။ အဝစ၊ ပြောဆို ပါပြီ။

စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝတွာ၊ လျှောက်ပြီး၍။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်ကို။ အာဟရိ၊ ဆောင်ပြီ။ (ကိံ)။ ကတမေ၊ စ။ပ။ ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟရိ၊ ပြီ။) [ကတမေ၊ စ ပုဂ္ဂ လော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တော၊ မည်သနည်း။

၃၈၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဣမံ ဤ သာသနာတော်၌။ ဧကဇ္ဇော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဋ္ဌ၊
ကုန်သော။ ဝိမောက္ခော၊ တို့ကို။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုဿိတာ၊
ထို၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ အာသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာယ ၈၊ ဖြင့်
လည်း။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိကာ၊ ကုန် ကုန်သည်။
ဟောန္တိ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။ ကေကမ္ပုဂ္ဂလပညတ်။]

ဣမာယ ၈ အာနန္ဒ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိယာတိ၊ ကား။ အာနန္ဒ၊
အာနန္ဒာ။ ဣတော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိတော၊ ဤ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ
ထက်။ ဝါ၊ မှ။ (အညာ၊ အခြားသော။ ဥတ္တရိတရာ ဝါ၊ သာ၍လွန်က
သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏိတတရာ ဝါ၊ သာ၍မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်
သော။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ တော့။ သေသံ၊ ကြင်းသော
ပုဒ်အပေါင်းသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝါရတို့၌။ ဥတ္တာန မေဝ၊ ပေါ
လွင် ထင်ရှားသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ။ မဟာနိဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊
သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဟာနိဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ပြီး၏။

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အကနိဋ္ဌ	၂၅၆
အဂ္ဂပတ္တကမ္မဝါဒိနော	၆
အဂါရဝဝစနံ	၃၂၉
အဝုန္တခါရေ(ဆားငန်ရေ)	၉၅
အဇာတံ	၁၇၅
အဇ္ဈဘာသိ	၂၂၅
အဇ္ဈာသယပဋိဗဒ္ဓံ(ရောင်ခြည်တော် ထွက်ပုံအမျိုးမျိုး)	၅၆
အဇ္ဈောသနာ	၃၀၂
အဇ္ဈောသနာ	၃၂၇
အညာဏပပပဋိဝေဓဋ္ဌော	၂၉၉
အဋ္ဌာရသဟတ္ထော(အရင်တော် ဆယ့်ရှစ်တောင်)	၅၇
အစုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတနာနိ	၃၉
အတ္တမစွဲလမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်များ	၃၄၇
အတိတောဘာဝေါ (ပါဠိမှန်)	၁၀၇
အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသိနိ	၂၁၈
အဒ္ဓေဇ္ဈဇာတော	၂၉၃
အန္တကာရတိမိသော	၉၃
အဓိကရဏံ	၃၂၀
အဓိပတိပပဘာဝဓဋ္ဌော	၃၈၁
အဓိမုတ္တိကာလကိရိယံ	၇၂
အဓိဝစနပထော	၃၄၁
အနညာ(အယုတ္တသမာဓိ)	၁၂၂
အနန္တဗောဓော	၃၀၈
အနဝတအိုင်၌ရေမျိုး	၈၆
အနိစ္စပပဝိပရိကာမဓမ္မံ	၃၆၉
အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ	၂၅၀
အနုပါဒါယ	၁၉၇
အနုပါဒါဝိမုတ္တော	၃၇၁
အနုလောမပဋိလောမတော	၂၉၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အနုသန္တိ	၂၅၇
အနောက်တောင်တိသံသာရံ အနက်	၁၉၉
အနောမသတ္တပရိဘောဂံ	၁၂၅
အနာသတ္တော	၄၁
အပဒါန်အဓိပ္ပာယ်	၂၅၄
အပရမ္ပိကာရဏံ	၆၁
အပ္ပဋ္ဌိဝေခေ	၃၀၀
အပ္ပဋ္ဌိသံဝေဒနော	၃၄၀
အပ္ပမာဏာဘာ	၃၆၆
အပ္ပရုဇက္ခဏတိကာ	၂၁၄
အပါယ် စသည်	၃၁၂
အပိယု၏အနက်	၂၀၇
အဘိနန္ဒိတ။ပ။ဗုပ္ပုရဏဋ္ဌော	၃၀၁
အဘိနိဟာရတော	၃၀
အဘိသင်္ခရဏ။ပ။သရာဂဝိရာဂဋ္ဌော	၂၉၉
အမိဝမ်း၌မျက်စိမမြင်	၁၀၃
အယံဂတိ။ပ။အာရောဟနံ	၆၀
အလဂ္ဂေါဟုတော	၁၀၀
အဝဘာသတိ	၂၇၄
အဝိဇဟိတော(တုရားရှင် အားလုံးတို့ မစွန့်ရာဌစန)	၅၅
အဝိဇ္ဇာသိသေန	၃၅၂
အဝိနဋ္ဌဗြဟ္မလောကော (ကမ္ဘာပျက်ပုံသုံးမျိုး)	၁၀၀
အဝိဟာ	၂၅၆
အသင်္ချေယျအာယု(အသက် အသင်္ချေတည် နေနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်း)	၂၄
အသဝနတော	၂၁၄
အသိပေးပဲ စောတုက်	၁၀၀
အသုရိန်ကြီး	၂၀၁
အဟံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ	၄၃
အာကာရ	၃၃၂
အာတပ္ပါ	၂၅၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အာဓာရဝိသေသ (အသက်၏ ထူးခြားသောတည်ရာ)	၂၄
အာဘဿရာ	၃၆၆
အာဘောဂ္ဂ	၁၇၀
အာယတပဏှိ (လက္ခဏာ)	၁၃၄
အာယုဝေဒမတ္တာ	၆၅၇
အာရက္ခော	၃၂၀
အာလယရာမာ	၂၀၇
အာဝဇ္ဇန ပဋိဗဒ္ဓမေဝါတိ(စိတ္တုပ္ပုဗ္ဗိန္ဒ နှစ်မျိုး)	၁၁
အားလုံး အမျိုးသမီးများသာ	၁၆၉
ဣတိ ပိ (ဝိစ္ဆာမိန်ရပုံ)	၁၂
ဣပုစ္ဆယာ	၃၁၅
ဣဿရ နိမ္မာန	၁၂၀
ဥက္ကဏ္ဍိတာ	၇၆
ဥဂ္ဂုတည	၂၂၀
ဥဋ္ဌေဟိ ဝိဇိတသင်္ဂါမ (ဂါထာဖွင့်)	၂၂၀
ဥတ္တမော ဝိမောက္ခော	၃၇၅
ဥတ္တရာဘိမုခ ဘာဝေ	၁၁၂
ဥဒပါဒိ	၂၃၆
ဥဒ္ဓေသ	၃၃၃
ဥဒ္ဓေသတော	၂၂၂
ဥဒ္ဓါမာတတ္တာဒိနိ	၁၀၁
ဥပမာ နှစ်မျိုး	၁၁
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော	၃၇၇
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပြဿနာ	၃၇၀
ဥယျာနံ	၁၇၃
ဧကမန္တံ	၂၆၇
ဧကသမော သရဏာ	၃၃၂
ဧကပ္ပုဗ္ဗိဒါပနမနရုပ္ပနဋ္ဌော	၃၀၃
ဧကော လောကော စသည်	၂၁၇
ဧတဿ ဓမ္မိကဿ ကရုဏဿ(ဧတ သဒ္ဓါ၏ စွဲနက်)	၁၃
ဧတေန ပိ ဧတံ နက္ခမတိ	၃၅၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဧတ္တ ပန။ပ။ဂဏှာတိ (အနက်မှတ်ချက်)	၆၄
ဧဝံ သီလာတိ (လောကီ သီလလည်း သူများထက်သာ)	၆၂
သေနတဏှာ	၃၅၅
သဝိတ တဏှာ	၃၅၅
ဩဇာ မဖြန့်သောကြောင့် ရောဂါများ	၁၄၈
ကတာမိကာရာ	၂၁၅
ကမ္မာသ ဓမ္မံ နာမ	၂၆၄
ကမ္မာသ ပါဒေါ	၂၆၄
ကရဝိက်ငှက် အသံ	၁၆၁
ကရေရိ မဏ္ဍပေါ	၄
ကလဟ၊ ဝိဝါဒ အထူး	၃၄၉
ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်	၂၃၅
ကာမ တဏှာ	၃၃၀
ကာလင်္ကတာ	၁၇၆
ကိံ ပနေ သော	၁၇၂
ကိံ ဟု နပုလ္လင်ဖြင့် ဆိုရပုံ	၁၇၂
ကိလန္တိ ရူပေါ	၇၆
ကုရုရဉ္စ	၂၆၄
ကုရုသု	၂၅၈
ကုလာဂဏိက ဇာတာ	၃၁၁
တေနဋ္ဌေန	၃၇၂
ကောဋိ န ပညာယတိ	၃၅၃
ကျင့်ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့် လက်တော်ဆေး	၁၄၀
ခန္တိ ပရမံ တပေါ ဂါထာဖွင့်	၂၄၉
ခလိတံ၊ ပတိဿာတံ အထူး	၁၀
ခေမေ မိဂဒါယေ	၂၂၉
ဂဏ သင်္ဂဏိကာ	၁၈၁
ဂန္ထဗ္ဗ	၃၂၀
ဂမ္ဘရာ ဝဘာသော	၂၇၄
ဂဠုန်ကြီး	၂၈၀
ဝါးကြီးလေးကောင်	၂၇၀

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

၅၀၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
စက္ခု ပူပပါဒ် စသည့်	၁၉၁
စက္ခု ဝိညာဏာဒိ ဘေဒိ	၁၉၆
စက္ခု သုံးပါး	၂၁၅
စတ္တာရိပဉ္စပါဒဋ္ဌာနာနိ	၅၆
စတုရဂီရိယ	၁၀၃
စဝါမိတိဇာနာတိ(စုတေမုန့်သိ)	၈၃
စိတန္တရိသော	၁၄၅
စိတ္တိတော သဠိတော	၁၄၄
စိတ္တိကတံ	၁၂၅
စုတိဂန္ထဗုံ (ဉာဏဂတိ)	၆၀
စုတိစိတ်ကိုမသိနိုင်	၈၃
စုတေဆဲဏေဋ္ဌိ မသိ	၈၄
ဆန္ဒရာဂေါ (အထူး)	၃၂၇
ဆန္ဒရာဂဝိနယော	၃၇၀
ဆယုတ္တအာဇေဇရတံ	၅၂
ဆာယာဝိယ အဝိဇဟန္တော(အနပါယိနိပါဌ်မုန့်)	၄၆
ဆိန္ဒပပဉ္စာ(ပပဉ္စတရားသုံးပါး)	၆၁
ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏံ (ဝဋ္ဋုမအနက်)	၁၄
ဆေဇ ဘေဇံ	၁၂၉
ဆယ်ပါးသီလစောင့်ပုံ	၂၉၁
ဇာတာ ပဝတ္တာ (အာဘော်)	၁၁
ဇာတိဂေါတ္ထံပ။ဝသေန	၁၂၁
ဇာတိ။ပ။ဂတဋ္ဌော	၂၉၇
ဇာတောစ ဌံ စသဒ္ဓါ	၅၉
ဇာလေပတိတာကုဏ္ဍာ (ဋီကာပါဌ်ပျက်နေ)	၂၇
ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္နိတော	၆၉
ဉာတတ္ထံပ။စရိယာနံ	၇၀
တံ ဒိဝသန္တိ (ဘုရားပွင့်ရာနေ့မှ မောဓိပင်ထွက်ပေT)	၃၁
တကြိမ်ဆင်ခြင်ကာမျှဖြင့် မသိနိုင်	၈၄
တဏှာ၏သဘော	၃၀၀
တတ္ထတတ္ထနိဗဒ္ဓသမုဇ္ဈလံ(စကြဝဠာလှပပုံ)	၃၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
တကြာပိဉ် ပိဿဒ္ဒါမှတ်ချက်	၃၁၅
တထာဘာဝိတံ	၁၄၁
တဒဂ် ဝိဇ္ဇတ္တိ	၆၅
တန္တာကုလကဇာတာ	၃၀၉
တမော ခန္ဓေန အာဝုတာ	၂၀၉
တရားထူး ရထိုက် မရထိုက်ပုဂ္ဂိုလ်	၂၂၄
တရားရဖို့ ဘဝင်ပညာအရေးကြီး	၂၂၄
တရားဟောဖို့ရန် ကြောင့်ကြမဲ့ ဖြစ်ခြင်း၌ အကြောင်းသုံးပါး	၂၁၁
တဿပပုတ္တောယေဝ	၁၅၃
တိဏ္ဍမ္ဘိ ကာမဘဝါနံ	၃၂၃
တိတ္ထဝါသော	၂၉၅
တုသိတာနုတ်ပြည်၌ အဓိမုတ္တိ ကာလကိရိယာမပြု	၇၃
တေ မနုဿပေတာ ဝိယ	၁၄၂
ထိုင်ခြင်း၌ အပြစ်ခြောက်ပါး	၂၆၈
ဒါနဇီရုဏ်	၂၃၁
ဒါနကြီး ခုနစ်မျိုး	၇၁
ဒါနပြုလျှင်မေတ္တာပါ	၂၃၃
ဒိဗ္ဗစက္ခုနှစ်မျိုး	၁၆၃
ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ	၃၄၃
ဒေဝစာရိကကောလာဟလံ	၆၇
ဒေဝဋ္ဌာနံ နာမ	၁၂၅
ဒေဝါတိ ဥပပတ္တိဒေဝါ	၃၂၀
ဒွယံ	၂၅၇
ဒွိဟိ ပဒေဟိ အာဗဒ္ဓံ	၆၇
ဇေ အဂ္ဂသာဝကော	၆
ဇေ ဂတိယော (ဂတိသဒ္ဓါ၏ အနက်)	၁၂၁
ဓမ္မတာ	၁၂၂
ဓမ္မသံဝေဂေါ	၁၄၂
ဓမ္မိကော	၁၂၂
ဓာတိယော	၁၅၈
နတ်တို့အဝတ်မညစ်	၇၅

အက္ခရာစဉ်	အဓိပ္ပာယ်
နတ်တို့နတ်ပန်း မညှိုး	၇၅
နတ်တို့ပူးဝင်၍နတ်နိမိတ်ဖတ်	၈၈
နတ်တို့သေခါနီးနိမိတ်ငါးမျိုး	၇၄
နတ်ပြည်၏ဂုဏ်	၂၃၄
နတ်ပြည်၌အပူအအေးမထင်ရှား	၇၅
နာနတ္ထကာယာ	၃၆၀
နာနတ္ထသညိဇော	၃၆၀
နာနာစိတ္တေန ပညာစိတ္တေန	၁၄၄
နာဘိမုခပရိက္ခေပပဇ္ဇော	၁၃၂
နိဂြောဓောဝိယပရိမဏ္ဍလော	၁၄၆
နိဇ္ဈတေ နိဂ္ဂမ္မေ	၃၁၇
နိဒါနံ	၃၂၁
နိဒါနကဏ္ဍေ	၆၇
နိဗ္ဗာန်၏နာမည်များ	၂၀၆
နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို တရက်တည်းမြင်	၁၇၈
နိမိတ္တ	၃၃၃
နိယတိ။ပ။ဝါဒဝသေန	၃၃၉
နိယာမ ငါးမျိုး	၈၈, ၉၁
နိရုတ္တိ	၃၄၁
နိဿယန္တိ, ဝိဇ္ဇန္တိ	၇၆
နိဿယ ဝိသေသ (အသက်၏မှီရာအထူး)	၂၅
နိဝရဏာဒီဟိ (စျှာန်တရားတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်)	၆၄
ပကတိတတ္ထဿပစ္ဆတော	၅
ပစ္စတ္တ ပဒေဟိ	၁၉၃
ပုစ္ဆယာနံ နိဒါနံ	၃၁၇
ပစ္စယော	၃၂၂
ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဝသေန	၃၃၀
ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန	၂၉၂
ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဒေဂ (စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး)	၆၉
ပညတ္တိ	၃၄၂
ပညာစစရံ	၃၄၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နှစ်နဲ့ပုံ	၂၉၆
ပဋိပက္ခဒုရိဘာဝ (မကောင်းတရားကိုပယ်)	၂၅
ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ	၆၆
ပဋိပဿမ္မန္တ ဥဿနတာ	၆၆
ပဋိဘံသ	၂၀၇
ပဋိသန္ဓေကို မသိ	၈၅
ပဋိသန္ဓိဝသေန ဩက္ကမိတော	၃၃၆
ပဋိသန္ဓေတွင် ၁၆-ချိက်အတွင်း၌ မသေ	၃၃၇
ပဌမပါဒဂဏ္ဍိကာ (ပထမခြေတော်ရာအရပ်)	၅၅
ပထမာဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲအပ်	၂၆၆
ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်	၂၂၂
ပဒုမုတ္တရခေါ်ပုံ	၂၀၄
ပ နယတိ	၁၆၅
ပရိတ္တာဘာ	၃၆၆
ပရိပုစ္ဆတော	၂၂၂
ပရိဝါရ။ပ။ဘာဝေန	၁၂၇
ပလ္လင်္က ပညပေတော	၁၈၃
ပလိပန္န	၁၇၄
ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ (စိတ်ဖြစ်ပုံအတူး)	၂၅
ပဟူတဗိဇ္ဇော	၁၅၁
ပါယသံ	၈၇
ပါရမိယော ပုရေန္တော	၇၂
ပါရမိတော် ဖြည့်ခြင်းသည် ပညာပါရမိအတွက်	၃၆၀
ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ (ဘုရားပွင့်မည့် နိမိတ်)	၁၉
ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ (ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကိုရမည့် နိမိတ်)	၁၁၂
ပုဗ္ဗကတကမ္မ (ဘုရားလောင်း၏ ရှေးကောင်းမှု)	၁၂၀
ပုရိမဿ ဝေဝစနံ	၁၃၉
ပေတံ	၁၇၅
ပေမနိယသံရော	၁၅၉
ပေါရိသာဒေါ	၂၆၄
ပျော်စရာကောင်းသော နေ့လည်အချိန်	၁၈၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ပြာသာဒ်သုံးဆောင်	၁၆၇
ဗုဒ္ဓနုပုဏ္ဏိယသင်္ဂဟဇော	၃၀၁
ဗုဒ္ဓဘက်တော် ခုနစ်ဦး	၅၀
ဗုဒ္ဓန္တိ (ကမ္မ ကတ္တား)	၁၀၀
ဗဟုဿုတ ပုဂ္ဂိုလ်အား နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ထင်ရှား	၂၉၆
ဗုဒ္ဓဘူတံ (ဝိဂ္ဂဟ)	၁၀၄
ဗုဒ္ဓိ စရိယာ	၇၀
ဗုဒ္ဓိ စရိယာနံ ဟု ဗဟုဝုစံဖြင့် ဆိုရခြင်း	၇၁
ဗောဓိ မဏ္ဍိုင်သို့ တက်တော်မူပုံ	၁၀၃
ဗောဓိ ပလ္လင်္ကော	၅၅
ဗောဓိ သတ္တော	၆၈
ဗောဓိ သင်္ခါတေသု ဝါ	၆၈
ဗောဓော	၁၉၂
ဗြဟ္မကာယိကာ	၃၆၃
ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ	၃၆၃
ဗြဟ္မပုရောဟိတာ	၃၆၄
ဗြဟ္မာများက ပထမ ခံယူ	၁၀၆
ဘဂဝန္တံ ယေဝ အာရမ္မ (ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အာရုံပြု	
သော်လည်း ဘုရားကိုအာရုံပြုရာရောက်)	၁၁
ဘဂ္ဂ ဝိဘဂ္ဂါ	၁၀၇
ဘဝတဏှာ	၃၃၀
ဘဝိဿတိပုဏ္ဏိယအာဟ (ရာဟုလာ ဟု နာမည်မှည့်)	၅၀
ဘုရားကို အာရုံပြု၍ တရားရ	၁၆၂
ဘုရားဖြစ်ရန် တောင်းပန်သော နတ်များ	၈၂
ဘုရားရှင်တို့ သူတပါးပယောဂကြောင့် မသေ	၉၇
ဘုရားရှင် ရုပ်ပုံတော် တင့်တယ်ပုံ	၁၄၃
ဘုရားရှင်အသံတော်	၁၅၂
ဘုရားရှင်အသံကောင်းခြင်း၏အကြောင်း	၁၆၃
ဘုရားရှင်တို့ တရားအလေးပြု	၂၉၀
ဘုရားလောင်းတို့၏ ပဋိသန္ဓေ	၈၄
ဘုရားလောင်းမယ်တော် ထံ မရိုးသားသောစိတ်ဖြင့်မဏပ်နိုင်	၁၀၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဘုရားလောင်းမယ်တော် မှာ အပြဟွေရိယလုံခြုံ	 ၁၀၀
ဘုရားလောင်းမယ်တော် သားအိမ်သန့်ရှင်း	 ၁၀၄
ဘုရားလောင်းသန္ဓေတည်စဉ် မယ်တော် အရွယ်	 ၁၀၅
ဘူတကထနနှင့် ဝိသေသနထူးပုံ	 ၃၅၄
ဘောဂုံ	 ၄၁၁
မဂ္ဂေါ	 ၁၉၂
မစ္ဆရိယံ	 ၃၂၀
မဉ္ဇုဿရော စသည်	 ၁၅၉
မတ္တညူတာ	 ၂၅၃
မဟာတေဇော မဟာယသော	 ၁၈၇
မဟာပဒါနသုတ်ခေါ်ပုံ	 ၂၅၅
မဟာဗြဟ္မာ	 ၃၆၄
မာဟောဝံ	 ၂၇၆
မိမိအကြံ	 ၁၂၅
မူလေတိဟေဠာ	 ၃၁၂
မြောက်ကျွန်းသုတ္တံ၏ ကျင့်ဝတ်	 ၃၁
ယံပနလ္လဒံ။ပ။စုတိဂန္ထဗွံ	 ၆၀၆
ယက္ခ	 ၃၂၀
ယခုကာလပုဂ္ဂိုလ်များ ပဒေသရမ ဖြစ်၊ မဖြစ်	 ၂၂၂
ယဒိဒံ	 ၅၀၅
ယဒိဒန္တိ နိပါတော	 ၃၂၂
ယဝလက္ခဏာ	 ၁၃၉
ယာဝ ဂမ္ဘီရော	 ၂၇၃
ယေ မဟာပုညာ (ဘုန်းကြီးသောနတ်များ)	 ၁၇၇
ရဇော၊ ဇလ္လံ အထူး	 ၁၄၀
ရတန၏ အနက်	 ၁၂၄
ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ	 ၁၄၇
ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မှာ ဂတိ မရှိ	 ၂၀၀
ရဟန်းတို့၏ လူထွက်ခါနီး နိမိတ်၅-မျိုး	 ၇၄
ရာဟု ဇာတော	 ၅၀
ရူပါဒိအာရမ္မဏပဋိလာဘော	 ၃၂၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ရောစိနီ ရှစ်ဂုတီ ဗိမ္ဗာ	၅၁
ရှေးကောင်းမှုရှိသူများ ဘုရားဉာဏ်၌ထင်	၂၇၇
ရွှေရုပ်နှင့်တူ	၁၃၉
လောကသန္ဓေဝါသေ (ဩကာသလောက)	၁၇
လောကန္တရိုက်ဝရဲ	၉၂
လူ့ နေ့တို့ တန်ခိုးကြီးပုံ	၉၃
လိင်	၃၃၃
လူ့ဘဝနှင့်နတ်ဖြစ်	၂၆၂
လေးစားသောအားဖြင့် နှစ်ကြိမ်ဆို	၁၃
ဝဋ္ဋမူလသမုဒ္ဓါစာရဝသေန	၃၃၁
ဝဿသတကာလံ ပတ္တံ(အနှစ်တရာတမ်းကျမူ ပွင့်ရပုံ)	၃၀
ဝဿိကော	၁၆၇
ဝလ္လိနှင့်လတာအထူး	၃၄၅
ဝါတဝသေန(ရေအောက်ရှိ လေ)	၁၉
ဝါတော ယထာမဂ္ဂေန နဝါယတိ(လေလာမမှန်ပုံ)	၂၆
ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ	၆၅
ဝိဂတဂန္ဓဝဏ္ဏရသာဒိသမ္ပဝတ္တိနိ	၂၇
ဝိညာဏဋ္ဌိတိ	၃၅၀
ဝိနိစ္ဆယလေးမျိုး	၃၂၆
ဝိနိပါတိကာ	၃၆၁
ဝိနိပါတိကတို့ တရားထူးရနိုင်	၃၆၂
ဝိပဋ္ဌိတည	၂၂၀
ဝိပဿီ၏ဝစနတ္ထ	၁၆၅
ဝိဘဝတဏှာ	၃၃၀
ဝိမုစ္ဆတိ နာမ	၁၉၀
ဝိမုတ္တတ္တာ	၆၅
ဝိမောက္ခော	၃၇၃
ဝိလာတော(အလောင်းတင်ထမ်းစင်)	၁၇၅
ဝိဝဋ္ဌစူဠေဒါအဖွင့်	၁၃၀
ဝိဝဋ္ဌ	၃၅၄
ဝိသမံ စန္ဒိမ သူရိယာ ပရိဟရန္တိ(လူ့နေ့တို့ အသွားမမှန်ပုံ)	၂၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဝေဒနာဓမ္မော	၃၄၈
ဝေဂါက္ကမိဿထ	၃၃၇
သံသာဓရာ	၃၁၃
သကလ စက္ခုဘဏ္ဍ	၁၅၃
သင်္ခါရတို့၏ အပြစ်	၂၃၈
သင်္ဂမ္မ အနက်ပေး	၃၄၉
သတ္တ ပဒ ဂမနံ	၁၁၃
သတိ ယေဝ ဉာဏံ (ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် တရားညွှန်း)	၆၈
သတ္တုဿဒေါ	၁၄၁
သန္ဓေသေသိ စသည့်	၂၅၆
သမ္ပဟုလဝါဓရာ	၄၈
သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ	၃၁၈
သမန္တတော ကမ္ပတိ	၉၅
သမာဓိ ပက္ခာ(ကေသေသိ)	၆၃
သမုစ္ဆေဒ ဝိမုတ္တိ	၆၆
သမုဒယော	၃၂၂
သမုဒယော သမုဒယော	၁၉၀
သရီသပ	၃၂၁
သာရထိ	၁၇၃
သာဝကနံ (သာဝက နှစ်မျိုး၏ ဉာဏ်ထူး)	၉
သာဟသိက ။ပ။ပိဋိတာ	၁၂၃
သီဟဟနု	၁၄၉
သီလ၏ဂုဏ်	၅၃၃
သီလပေးသူနှင့် ယူသူ နေရာမတူသင့်	၉၉
သုက္ခဝိပဿကော	၃၇၁
သုညတ။ပ။ပဂါတုတာဝဋ္ဌော	၃၀၀
သုဒဿာ	၂၅၆
သုဒဿိ	၂၅၆
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော	၁၃၈
သုဒ္ဓိကိမြင်ရာအရပ်	၁၇၁
သေယျတာ ပိ	၃၅၉

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

၅၀၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
သေယျလိ ခံ	၃၁၉
သေလေ ယထာ ဂါထာဖွင့်	၂၂၅
သောတာပန်များ သမာပတ်ဝင်စား	၂၇၀
သောတာပန်အား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထင်ရှား	၂၉၅
သောတာဝန်နုပဏ္ဍိတရေထု	၁၄
ဟိမဝန္တော	၂၂၇
ဟေတု	၃၂၁

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ ပြီးပြီ။

အမှားအမှန်ပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၁၁	၁၅	ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။	ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။
၃၈	၁၇	အခုတော့သာနိ၊ အခွဲအားဖြင့် သုံးဆယ်ရှိကုန်သော၊	အခုတော့သာနိ၊ အခွဲအားဖြင့် တဆယ့်သုံး ရှိကုန်သော ၊
၃၉	၂၃	ဩသာရေတိ၊ သက်ရောက် စေတော်မူပြီ။	ဩသာရေသိ၊ သက်ရောက် စေတော်မူပြီ။
၄၁	၂၇	အနု+အာ+သန္တ+တ	အနု+အာ+သန္တ+တ
၄၄	၂၂	ဧဝံ သတိ၊ ဤပေးတော်မမူ သော်လည်းကောင်း	ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ပေးတော်မမူ သော်လည်းကောင်း
၄၄	၂၉	ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။	ပဿသိ၊ မြင်သနည်း။
၅၆	၂၁	အဇ္ဈာသယပဋိမဋ္ဌံ	အဇ္ဈာသယ ပဋိမဋ္ဌံ
၆၄	၂၀	ဣဒဉ္စိ	ဣဒဉ္စိ
၈၉	၄	ကမ္မနိယာမော၊ ကမ္မနိယာ မည်၏။	ကမ္မ နိယာမော၊ ကမ္မ နိယာမ မည်၏။
၉၂	၉	သကဉ္စ စက္ကာနံ ဝါ၊ လှည်း ဘီးစက်တို့၏လည်းကောင်း။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။	သကဉ္စ စက္ကာနံ၊ လှည်းဘီးစက် တို့၏။ ဟောတိ ဝိယ ဝါ၊ သို့ လည်းကောင်း။
၉၂	၁၁	ပတ္တာနံ၊ သပိတ်တို့၏လည်းကောင်း။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။	ပတ္တာနံ၊ သပိတ်တို့၏။ ဟော တိ ဝိယ ဝါ၊ သို့လည်းကောင်း။
၉၅	၁၀	အတိုင်း အရှည် ရှိသော ကာလမျှလည်း	အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလ မျှလည်း
၉၅	၂၀	တဿာ ဒကဿ	တဿာဒကဿ
၉၆	၂၂	ကိမတ္ထာယ	ကိမတ္ထာယ
၁၀၀	၃၀	ကာမဂုဏ်၏ ပယ်ခြင်းကို	ကာမဂုဏ်ကို ပယ်ခြင်းကို
၁၁၈	၁၀	ဘာဝေါ ပဓာန ကြံပါ။	ဘာဝပဓာန ကြံပါ။
၁၂၄	၂၅	တေန+ဝိဇ္ဇိတာ၊ ထို့ကြောင့် သာဟသိက ခန ဝိလောပ ဝိဇ္ဇိတာ ဟု ပြပါ။	တေန+ဝိဇ္ဇိတာ သဟသိက ခန ဝိလောပ ဝိဇ္ဇိတာ ဟုပြပါ။

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၁၂၆	၀	အရွှေ့၊ ပိုင်းခြတ်သောအဖိုး။	အရွှေ့၊ ပိုင်းခြတ်အပ်သောအဖိုး။
၁၃၁	၂၄	သုဝဏ္ဏပါဒက တလမိဝ၊ ရွှေခြေနှင်း အပြင်းကဲ့သို့။	သုဝဏ္ဏပါဒက တလမိဝ၊ ရွှေခြေနှင်း အပြင်ကဲ့သို့။
၁၄၀	၂၃	ဇာဏုယု	ဇာဏုသု
၁၄၂	၁၀	သိလာရူပတံ ဝိယ၊ ကျောက်ရုပ်ကလေး ကဲ့သို့။	သိလာ ရူပကံ ဝိယ၊ ကျောက်ကလေး ကဲ့သို့။
၁၄၂	၁၉	စိတ္တ ကမ္မ ရူပတံ ဝိယ	စိတ္တ ကမ္မ ရူပကံ ဝိယ
၁၄၃	၂၀	ဘဂဝတာ၊ သည်။	ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
၁၄၇	၃၀	အကြောတို့တည်း။ ဤသို့ သမာသ်ပုန် တပုန် ဖြစ်ပြီး နောက်မှ	အကြောတို့တည်း။ ရသဂ္ဂ သဂ္ဂ၊ နိ၊ တို့။ ဤသို့ သမာသ် ပုန် တပုန်တည်း ဖြစ်ပြီးနောက်မှ
၁၄၉	၁၂	ခွါဒသိယာ၊ တဆယ့်နှစ်ရက် မြောက် ဖြစ်သော။ ပက္ခဿ၊ လဆန်း ပက္ခဏ်။	ပက္ခဿ၊ လဆန်း ပက္ခဏ်။ ခွါဒ သိယာ၊ တဆယ့် နှစ်ရက် မြောက် နေ့။
၁၅၁	၃၁	ကျယ်ခြင်းရှိသော အပြား ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော	ကျယ်ခြင်း အာရှိသော အပြား ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊
၁၅၉	၇	ဗာဟုံ၊ လက်မောင်းသို့။ (ပရိ ဟရန္တိ-၌ စပ်။)	ဗာဟုံ၊ လက်မောင်းသို့။ (ပရိ ဟရိယတိ-၌ စပ်။)
၁၅၉	၉	နိယတိ၊ ဆောင်၏။	နိယတိ၊ ဆောင်အပ်၏။
၁၇၄	၆	အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ် တည်း။	အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထတည်း။
၁၇၆	၂၀	ဒဿတုံ၊ ကုန်ပြီ။	ဒဿသုံ၊ ကုန်ပြီ။
၁၈၆	၁၅	အဘိသမယော၊ ပေါင်းဆုံခြင်း သည်။ (ပညာနှင့် တကွ ဘုရားအလောင်း၏ ပေါင်း ဆုံခြင်းသည်။)	အဘိသမယော၊ ပေါင်းဆုံ ခြင်း သည်။ (ဇရာမရဏ၏ အ ကြောင်းနှင့် တကွ ပေါင်းဆုံ ခြင်းသည်။)
၁၉၁	၁၆	အတ္ထော၊ ပညာ သဒ္ဓါဖြင့် ပြအပ်သော အနက်တည်း။	အတ္ထော၊ ပညာ သဒ္ဓါဖြင့်ပြအပ် သော အနက်တည်း။
၂၉၉	၂၄	အဘိအင်္ဂရဏ။ ပ။ ဝိရာဂ ရာဂဋ္ဌော	အဘိသင်္ဂရဏ။ ပ။ သရာဂဝိရာ- ဂဋ္ဌော

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၃၄၂	၂၅	အညမညပစ္စယတာယ၊အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။	အညမည ပစ္စယတာယ၊အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
၃၇၁	၃၂	အညတရသို့န္တိစ အညတရသို့၊	အညတရသို့န္တိစ အညတရ အညတရသို့၊
၃၄၉	၂၀	“ရှေးကံ ပေါင်းဆုံ၍”ဟု အနက်ပေးကြ၏။	ရှေးက “ပေါင်းဆုံ၍”ဟု အနက်ပေးကြ၏။

မေတ္တာရပ်ခံချက်။ ။အမှားများ ကျန်ရှိနေသေးလျှင် ပြင်ဆင်၍ ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါစေ။